

ยี่ วทนฺติ สุเมโชติ	ภูริปลณฺณํ สุเมธสํ
ภิกฺขุสงฺฆเม นิสํหิตฺวา	อิมํ คถา อภาสถ ๑
พุทฺธสฺส ภิรมณฺณาย	สพฺเพ เทวา สมากम्म
อัสสยํ พุทฺธเสฏฺโฐ	ธมฺมํ เทเสติ จกฺขุมา ๑
สุเมโช นาม สมฺพุทฺโธ	อาหุตฺตํ ปฏิกฺคโห
เทวสงฺฆเม นิสํหิตฺวา	อิมํ คถา อภาสถ ๑
โย เม สตฺตาทํ มณฺฑปํ	ชารยิ สาลฉาทนํ ๑
ตมํ กิตฺตยิสฺสามิ	สุณฺณถ มม ภาสโต ๑
เทวภูโต มนุสฺโส วา	เหมวณฺโณ ภวิสฺสติ
ปฺหุตฺโปกโ ค หุตฺวาน	กามภิกฺคิ ภวิสฺสติ ๑
สภฺฐิ นาคสทฺสฺสานิ	สพฺพาลงฺการภูตฺตา
สุวณฺณกจฺจมา มาตฺงคา	เหมกปฺปนฺวาสสา ๒ ๑
อารุพฺพา คามณฺเฑยภิ	โตมรฺงกฺสปาณิภิ
สายํ ปาโต อุปฺภุจฺจัน	อากจฺฉิสฺสนฺตมฺมํ นรํ ๑
เดหิ นาเคหิ ปรีวฺโต	รมิสฺสติ อยํ นโร
สภฺฐิ อสฺสทฺสฺสานิ	สพฺพาลงฺการภูตฺตา ๑
อาชานฺนียา จ ๓ ชาตฺติยา	สินฺธฺวํ สีมฺพาหนา
อารุพฺพา คามณฺเฑยภิ	อินฺทียาจาปฺชาริภิ ๑
ปรีวารสฺสนฺตมฺมํ นิจฺจํ	พุทฺธปฺปฺชายิทํ ผลํ
สภฺฐิ รตฺสทฺสฺสานิ	สพฺพาลงฺการภูตฺตา ๑

#๑ ม. ย. สาลฉาทิตํ ๑ ๒ ม. เหมกปฺปนฺวาสสา ๑ อโธ ปรี อีทิสเมว ๑

#๓ ม. ย. ๖ ๑

ทีปา อโถปี เวยยกุมา	สนนทฐา อุตฺติตทฐา
อารุพฺหา คามณฺเษภิ	จาปฺหตฺเถหิ จมฺมิกิ ๑ ๑
ปริวารสฺสณฺติมํ นิจฺจํ	พฺพุชฺชฺชายิหํ ผลํ
สภฺฐี คามสฺสณฺตานิ	ปริปฺณณานิ สพฺพโส ๑
ปฺหุตฺตณฺธณฺณานิ	สุสฺमितฺถานิ สพฺพโส
สทา ปาตุภวิสฺสณฺติ	พฺพุชฺชฺชายิหํ ผลํ ๑
หตฺถิ อสฺสา รธา ปตฺตี	เสนา จ จตฺตฺรจฺจินิ
ปริวารสฺสณฺติมํ นิจฺจํ	พฺพุชฺชฺชายิหํ ผลํ ๑
อภฺจฺจารเส กปฺปสฺเต	เทวโลเก รมิสฺสติ
สสฺสทฺกขตฺตํ ราชา จ	จกฺกวตฺติ ภวิสฺสติ ๑
สทานํ ตีณฺนิกขตฺตํ จ	เทวราชํ กริสฺสติ
ปเทสฺรชฺชํ วิปฺปลํ	คณฺนาโต อสงฺขยิ ๒ ๑
ตีสฺสกปฺปสฺสสมฺหิ	โอกฺกาทกฺกสฺสมภโว
โคตโม นาม นามเน	สตุถา โลเก ภวิสฺสติ ๑
ตสฺส ชมฺเมสุ ทายาโท	โอรโส ชมฺมนิมฺมิโต
สพฺพาสเว ปริณฺณาย	วิหฺรามิ อนาสโว ๑
ตีสฺสกปฺปสฺสสมฺหิ	อทุทลํ โลกนายกํ
เอตฺถนฺตรํ อูปาทาย	คเวสี อมตฺปทํ ๑
ลาภา มยฺหํ สุตฺตฺธเม	ยมหํ ฅามิ ๓ สาสนํ
ติสฺโส วิชฺชา อณฺุปฺปตฺตา	กตํ พฺพุชฺชสฺส สาสนํ ๑

#๑ ม. ย. วมฺมิกิ ๑ อโถ ปรี อีทิสเมว ๑ ๒ ม. ย. อสงฺขยิ ๑ อโถ ปรี อีทิสเมว ๑

#๓ ม. ย. ฅาสี ๑

นโม เต ปุริสาชฌณ นโม เต ปุริสุตตม
 ฌาณํ ปฏิกิตฺเตตฺวาน ๑ ปตฺโตมฺหิ อมตฺปํ ๕
 ยํ ยํ โยนุปรชฺชามิ เทวตฺตํ อถ มานุสํ
 สพุพฺพตฺถ สฺขิโต โหมิ ผลมฺเม ฌาณกิตฺตเน ๕
 อิทํ ปจฺฉิมกํ มยฺหํ จริโม วตฺตตี ภโว
 นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว ๕
 กิเลสา ฌาปีตา มยฺหํ ภวา สพุเพ สมฺมุตฺตา
 นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว ๕
 สฺวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
 ติสฺโส วิชฺชา อนฺนปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ ๕
 ปฏฺฐิสฺมภิทา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิจ อญฺจิเม
 ฉพฺภิณฺณา สจฺฉิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ ๕
 อิตฺถํ สฺหํ อายสฺมา ภทฺทาลิ เตโร อีมา คาถาโย อภาสิตฺถาติ ๕

ภทฺทาลิตฺเตรสฺส อปทานํ สมตฺตํ ๕

ทฺติยํ เอกฉตฺติยตฺเตราปทานํ (๔๑๒)

[๒] จนฺทภาคานทีตีเร อสฺสโม สฺกโต มม
 สฺสทฺทปฺพินาภินฺโณ ปณฺณสาลา สฺมาปีตา ๕
 อุตฺตฺตานกฺกุลา นทิกา สฺปตฺติตฺถา มโนรมา
 มจฺจกจฺจปฺสมปฺนฺนา สสฺสมารนิเสวิตา ๕

#๑ ม. ย. ตว ฌาณํ ปกิตฺเตตฺวา ๕

อจฺฉา มยุรทีปํ จ กรวิกา จ สาลิกา
กุชฺชนฺติ สพุพฺพา เอเต โสภยฺนฺตา มมฺสุสฺมํ ฯ
โกกิลา มณฺชฺรภาณิํ จ หิสา จ มธฺรสุสฺรา
อภิกุชฺชนฺติ เต ตตฺถ โสภยฺนฺตา มมฺสุสฺมํ ฯ
สีหา พุยฺคฺฆา วราหา จ พกา โกกตฺรจฺจโย ๑
คิริทฺคฺคฺมุหิ ๒ นาเทฺนฺติ โสภยฺนฺตา มมฺสุสฺมํ ฯ
เอณิมีคา จ สรภา เภรณฺธา สุกรา พหู
คิริทฺคฺคฺมุหิ นาเทฺนฺติ โสภยฺนฺตา มมฺสุสฺมํ ฯ
อุทฺทาลกา จ จมฺปกา ปาณฺตี สินฺทฺวาริกา
อติมฺตฺตา ๓ อโสกา จ โสภยฺนฺตา มมฺสุสฺมํ ฯ
องฺโกลา ยูธิกา เจว สตฺตปณฺณา ๔ พิมฺพิชาลิกา
กณฺธิกา กณฺธิการา จ ปุปฺผนฺติ มมฺ อสุสฺเม ๕ ฯ
นาคา สาลา จ สลพา ปุณฺฑริเกตฺถ ปุปฺผิตา
ทิพฺพา คนฺธา สมฺปวฺนฺตา โสภนฺติ มมฺ อสุสฺเม ฯ
อสฺสุจฺจา ๖ อสนา เจตฺถ มหานามา จ ปุปฺผิตา
สาลา จ กงฺคฺคฺปุปฺผา จ โสภนฺติ มมฺ อสุสฺเม ฯ
อมฺพา ชมฺพุ จ ติลกา นิปา ๗ จ สาลกฺลฺยาณิ
ทิพฺพา คนฺธา สมฺปวฺนฺตา โสภยฺนฺติ มมฺสุสฺมํ ฯ
อโสกา จ กปิฏฺฐา จ ภคินิมาลา ๘ จ ปุปฺผิตา
ทิพฺพา คนฺธา สมฺปวฺนฺตา โสภยฺนฺติ มมฺสุสฺมํ ฯ

#๑ ม. อจฺฉโกกตฺรจฺจกา ฯ ๒ ย. คิริทฺคฺคฺมุหิ ฯ ๓ ม. ย. อติมฺตฺตา ฯ อิโต ปริ

#อิทิสเมว ฯ ๔ ม. ย. สตฺตปณฺนี ฯ ๕ ม. โสภยฺนฺตา มมฺสุสฺมํ ฯ ๖ ม. ย. อชฺชุนา ฯ

#๗ ม. นิมฺพา ฯ ๘ ม. คิริมาเลตฺถ ปุปฺผิตา ฯ ย. ภคินิมาเลตฺถ ฯ

กทมฺพา กทลึ เจว อสิมฺมุคฺคา จ โรปีตา
ฐวฺ ผลิตานิ ฐาเรนฺติ โสภยฺนฺติ มมฺสุสฺมํ ฯ
หรีตกา อามลกา อมฺพา ชมฺพุ วิเภทกา ๑
โกลา ภาตฺตกา เพตฺตา ๒ ผลิตโน มม อสุสเม ฯ
อวิทุเร โปกฺขรณิ สุปฺติตฺตา มโนรมา
มนฺทาลเกหิ สยฺจนฺนา ปทฺมฺปฺปลเกหิ จ ฯ
คพฺภํ คณฺหนฺติ ปทฺมา อญฺเญ ปุปฺพนฺติ เกสริ
โอปตฺตกณฺณิกา เจว ปุปฺพนฺติ มม อสุสเม ฯ
ปาจີนา ปาวุสา มจฺฉา วลชา ๓ มุญฺชโรหิตา
อจฺฉาทกฺมฺหิ วิจริ โสภยฺนฺติ มมฺสุสฺมํ ฯ
นยิตา อมฺพกนฺธิ จ อนฺนุเกเล จ เกตกา
ทิพฺพา คนฺธา สมฺปวนฺตา โสภยฺนฺติ มมฺสุสฺมํ ฯ
มธฺภูสิเสหิ สวณฺติ ๔ จิรสฺปฺปิมาลิกิ
ทิพฺพา คนฺธา สมฺปวนฺตา โสภยฺนฺติ มมฺสุสฺมํ ฯ
ปุพฺพินา โสภนา ตตฺถ อากิณฺณา ชลเสวิตา
โอปุปฺปฺผา ๕ ปุปฺพิตา เสตา โสภยฺนฺติ มมฺสุสฺมํ ฯ
ชฎาการภริตา จ อชินฺตุตฺตรวาสินो
วากจิริชฺรา สพฺเพ โสภยฺนฺติ มมฺสุสฺมํ ฯ
ยฺกมตฺตมเปกฺขณฺตา นิปกา สนฺตวฺตุตฺติโน
กามเคเช ๖ อนเปกฺขา วสนฺติ มม อสุสเม ฯ

#๑ ม. ย. วิภิตกา ฯ สพฺพตฺถ อีทิสเมว ฯ ๒ ม. ผลิตา ฯ สพฺพตฺถ อีทิสเมว ฯ

#๓ ม. พลชา ฯ ยฺ ชลชา ฯ สพฺพตฺถ อีทิสเมว ฯ ๔ ม. ย. มธฺภูสิสมฺหา สวติ ฯ

#๕ ม. โอปุปฺปฺผา--สนฺติ ฯ ย. โอวภูฏา--สนฺติ ฯ ๖ ม. กามโกเค ฯ

ภควา ตมฺหิ สมเย	อตุตทสฺสึ มหายโส
จตุสจฺจํ ปกาเสนฺโต	เทเสสิ อมตฺปํ ๑
เสตจฺจตุตฺตํ คเหตุวาน	พุทฺธเสฏฺฐสฺส ธารยึ
เอกาหํ ธารยิตฺวาน	พุทฺธเสฏฺฐํ อวนฺทึหํ ๑
อตุตทสฺสึ ตฺถ ภควา	โลเกชฺชฺช โจร นราสโก
ภิกฺขุสงฺฆเม นิสึทิตฺวา	อิมา คาคา อภาสถ ๑
โย เม จตฺตมชาเรสิ	ปสฺนโน เสหิ ปาณิภิ
ตมฺหํ กิตฺตยิสฺสามิ	สุณฺนาถ มม ภาสโต ๑
อิมสฺส ชายมานสฺส	เทวตฺเต อถ มานุเส
ธาริสฺสสนฺติ สทา จตฺตํ	จตฺตทานสฺสึทํ ผลํ ๑
สจฺจตฺตตฺตติกฺขปฺปานิ	เทวโลเก รมิสฺสติ
สทสฺสทฺกขตฺตํ ราชา จ	จกฺกวตฺติ ภวิสฺสติ ๑
สจฺจตฺตตฺตติกฺขตฺตญฺจ	เทวราชฺชํ กริสฺสติ
ปเทสราชฺชํ วิปฺปลํ	คณฺนาโต อสงฺขยํ
อฏฺฐจารเส กปฺปสฺเต	โคตโม สกฺขปฺงฺคโว
ตมฺนุชการํ นาเสนฺโต	อฺปชฺชิสฺสติ จกฺขุมา ๑
ตสฺส รมฺเมสุ ทายาโท	โอรโส รมฺมนิมฺมิโต
สพฺพาสเว ปริณฺฑาย	นิพฺพายิสฺสตินาสโว ๑
ยโต อหํ กมฺมกํ ๑	จตฺตํ พุทฺธสฺส ธารยึ
เอตฺถนฺนฺตเร น ชานามิ	เสตจฺจตุตฺตํ อธาริตํ ๑

#๑ ยู. กมฺมกํ ตํ ๑

อิหํ ปจฺฉิมกํ มยฺหํ จริโม วตฺตเต ภาโว
ฉตฺตธารณมชฺชาสี มตฺถเก ๑ นิจฺจกาลิกํ ฯ
อโห เม สุกตํ กมฺมํ อตฺถทสฺสีสฺส ตาทีโน
สพฺพาสวปริกฺขีโณ นตฺถิ ทานิ ปุณฺพภาโว ฯ
กิลเสตา ฌาปีตา มยฺหํ ภาวา สพฺเพ สมฺมุตตา
นาโคว พนฺธนํ เฉตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว ฯ
สฺวาคตํ ๒ วต เม อาสี มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อนฺนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ ฯ
ปฏฺฐิสฺมภิตา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิจ อญฺฺจิเม
ฉพฺภิณฺณา สจฺฉนิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนตฺติ ฯ
อิตฺถํ สฺทํ आयสฺมา เอกฉตฺติโย เถโร อีมา คาลาโย อภาสิตฺถาติ ฯ

เอกฉตฺติยตฺเถรสฺส อปทานํ สมตฺตํ ฯ

ตฺติยํ ตินฺนสฺตถกณานนฺยตฺเถราปทานํ (๔๑๓)

[๓] ชาตฺติชฺรณฺจ มรณฺ ปจฺจเวกฺขี อหํ ตทา
เอกโก อภินิกฺขมฺม ปพฺพชฺี อนคาริยํ ฯ
จรมาโน อนฺนุปฺพเพน คจฺจคาตีริ อฺปาควมี
ตตฺถททฺสาสี ปจฺวี คจฺจคาตีเร สปุณฺณกํ ๓ ฯ
อสฺสมํ ตตฺถ มาเปตฺวา วสามิ มม อสฺสเม ๔
สฺวกุกโต จงฺกโม มยฺหํ นานาทัชคณายูโต ฯ

#๑ ม. ย. ฉตฺตธารณมชฺชาปี วตฺตเต ฯ ๒ ย. สาคตํ ฯ สพฺพตฺถ อีทิสฺเมว ฯ

#๓ ม. ย. สปุณฺณตฺตํ ฯ ๔ ม. ย. วสามิ อสฺสเม อหํ ฯ

มมึ อูเปนฺติ จ สตุตา ๑	กฺชฺชนฺติ จ มโนหริ
รมฺมมาโน สห เตหิ	วสามิ อสฺสเม อหิ ๑
มม อสฺสมสามนฺตา	มิกฺรราชา จตุกฺกโม
อาสยา อภินิกฺขมฺม	คชฺชิ โส อสนิ ๒ วิย ๑
นทิเต มิกฺรราชา จ	หาโส เม อุปฺปชฺชถ
มิกฺราชํ คเวสนฺโต	อทฺทลํ โลกนายกํ ๑
ทิสฺวานาหํ เทวเทวํ	ติสฺสํ โลกคฺคณายกํ
หฺนฺนุโจ หฺนฺนุเจน จิตฺเตน	ปฺรูชฺยี นาคเกสรี ๑
อูกฺกจฺจนฺตํ สุริยํ	สาตราชฺว ปุปฺพิตํ
โอสสีว วิโรจนฺตํ	สนฺถวี โลกนายกํ ๑
ตว ฅาณฺน สพฺพณฺณ	โซเตสิ มํ สเทวกํ
ตฺวํ [๓] อาราชยิตฺวาน	ชาติยา ปริมุจฺจเร ๑
อทสฺสเนน สพฺพณฺณ	พุทฺธานํ สพฺพทสฺสินํ
ปตฺนตีวีจินริยํ	ราคโทเสหิ โอตฺถณฺนา ๔ ๑
ตว ทสฺสนมามมฺม	สพฺพณฺณ โลกนายกํ
ปมฺุจฺจนฺติ ภวา สพฺเพ	มุสนฺติ อมตํปทํ ๑
ยทา พุทฺธา จกฺขมฺนฺโต	อุปฺปชฺชนฺติ ปภงฺกรา
กิลฺลเส ฅมาปยิตฺวาน	อาโลกํ ทสฺสยฺนฺติ เต ๑
กิตฺตยิตฺวาน สมพุทฺธํ	ติสฺสํ โลกคฺคณายกํ
หฺนฺนุโจ หฺนฺนุเจน จิตฺเตน	ติณฺณสฺสํ อปฺรูชฺยี ๑

#๑ ม. ย. มมุเปนฺติ จ วิสฺสตุตา ๑ ๒ ย. เมทนี ๑ ๓ ย. หิ ๑ ๔ ม. ย. โอสฺสุภา ๑

มม สงกปุปมณาย ติสฺโส โลกคฺคณายโก
สกาสเน นิสฺสิทฺตฺวา อีมา คาถา อภาสถ ๑
โย มํ ปุปุเพหิ ฉาเทสิ ปสนฺโน เสหิ ปาณฺณิ
ตมฺหํ กิตฺตฺยิสฺสามิ สฺุณฺนาถ มม ภาสฺโต ๑
ปฺลยจฺวิสตฺติกฺขตฺตฺลจ ๑ เทวราชฺชํ กริสฺสฺติ
ปฺลยจสฺตฺตฺติกฺขตฺตฺลจ จกฺกวตฺติ ภาวิสฺสฺติ ๑
ปเทสฺราชฺชํ วิปฺปลํ คณฺนาโต อสงฺขยํ
ตสฺส ๒ กมฺมสฺส นิสฺสนฺโท ปุปุผานํ ปุชฺฌนาย โส ๓ ๑
สายํ ๔ ปาโต จ ยํ โปโส ปุปุเพหิ ๕ มํ อฉาทฺยิ
ปฺลยณฺกมฺเมน สฺยฺตฺโต ๖ ปฺรโต ปาตุภวิสฺสฺติ ๑
ยํ ยํ อิจฺฉติ กามฺเห ตํ ตํ ปาตุภวิสฺสฺติ
สงกปฺปํ ปริปฺปุเรตฺวา นิพฺพายิสฺสฺตินาสโว ๑
กิลเส ฉาปยิตฺวาน สมฺปชาโน ปฏฺิสฺสฺโต
เอกาสเน นิสฺสิทฺตฺวา อรหฺตฺตํ อปาปฺณิ ๗ ๑
จงฺกมนฺโต นิปฺชชฺนฺโต นิสฺสิโน อถฺวา จิโต
พุทฺธเสฏฺฐํ สฺริตฺวาน วิหฺรามิ อหํ ตทา ๑
จิวเร ปิณฺฑปาเต จ ปฺจฺเจย สยนาสเน
ตตฺถ เม อุนฺตนา นตฺถิ พุทฺธปฺุชฺายิํ ฝลํ ๑
โส ทานิ ปตฺโต อมตํ สนฺตํ ปทมนฺตฺตรํ
สพฺพาสเว ปริณฺณาย วิหฺรามิ อนาสโว ๑

#๑ ม. ย. ปฺลยจฺวิสตฺติกฺขตฺตฺลจ โส ๑ ๒ ม. ตสฺส กมฺมนิสฺสนฺเทน ๑ ๓ ม. ... จ ๑

#๔ ม. ย. สีสํ นฺหาโต จ ยํ โปโส ๑ ๕ ม. ปุปุผมาภฺงฺขเต ยถิ ๑ ย. ... จยํ ๑

#๖ ม. -- สฺยฺตฺตํ ๑ ๗ ม. ย. อปาปฺณิ ๑

เทวนวูเต อิตโต กปเป	ยัม พุทฺทมภิปุชฺชียี
ทูกคตฺตี นากิขานามิ	พุทฺธปุชฺชายิทํ ผลํ ฯ
กิลเสตา ฉาปีตา มยฺหิ	ภวา สพุเพ สมุหตา
นาโคว พนฺธนํ เฉตฺวา	วิหฺรามิ อนาสโว ฯ
สุวาคตํ วต เม อาสี	มม พุทฺธสฺส สนฺตฺติเก
ติสุโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา	กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ ฯ
ปฏฺฐิสฺมภิทา จตฺสุโส	วิโมกฺขาปิจ อญฺฺจิเม
ฉพฺภิณฺณา สจฺฉิกตา	กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ ฯ

อิตฺถํ สุทํ อายสฺมา ติณฺสุตฺถกถาพฺนิโย เถโร อีมา คาถาโย อภาสิตฺถาติ ฯ

ติณฺสุตฺถกถาพฺนิยคฺเชรฺสฺส อปทานิ สมตฺตํ ฯ

จตฺตฺถํ มรฺฐมฺสทหายกคฺเชรฺราปทานิ (๔๑๔)

[๔] นกเร พนฺธมฺติยา	สุกริโก อโหสทํ
อุกฺโกฏฺถกํ รนฺธยิตฺวา	มรฺฐมฺสมฺหิ ๑ โอกิรี ฯ
สนฺนิปาตํ อหํ คนฺตฺวา	เอกปตฺตํ อหํ ๒ คหี
ปุรยิตฺวาน ตํ ปตฺตํ	ภิกฺขุสงฺฆสฺสทาสทํ ฯ
โย ๓ วุฑฺฒเถรตโร ภิกฺขุ	นियฺยาเทมิ อหํ ตทา
อิมินา ปตฺตปุเรณ	ลภิสฺสํ ๔ วิปฺปลํ สุขํ ฯ
ทฺเว สมฺปตฺติโย ภฺตฺวา	สุกฺกมฺมุเลน โจทิตฺโต
ปจฺฉิเม วตฺตมานมฺหิ	กิลเส ฉาปยิสฺสติ ฯ

#๑ ย. มรฺฐสฺสปิรมฺหิ อากิรี ฯ ๒ ม. ย. คเห สทํ ฯ ๓ ม. ย. โยตฺถ -- नियยาเทสิ

#มมํ ตทา ฯ ๔ ม. ย. ลภิสฺสํ ฯ

ตตฺถ จิตฺตํ ปสาเทตฺวา ตาวตีสึ อคณฺณิหิ
ตตฺถ ภูตฺวา ปิวิตฺวา จ ลภามิ วิปฺปลํ สุขํ ฯ
มณฺฑาเป รุกฺขมฺเฒ วา ปุพฺพกมฺมํ อานุสฺสรี
อนฺนปानาภิวสุโส เม อติวสุสฺติ ตาวเท ฯ
อิทํ ปจฺฉิมกํ มยฺหิ จริโม วตฺตเต ภาโว
อิชาปี อนฺนปानํ เม วสุสฺเต สพฺพกาลิกํ ฯ
เตเนว มธฺทานเนน ๑ สนฺธาวิตฺวา ภาเว อหิ
สพฺพาสเว ปริณฺณาย วิหฺรามิ อนาสโว ฯ
เอกนฺวเต อิตฺโต กปฺเป ยํ ทานมทที ตทา
ทฺถุคฺคิ นาทิขานามิ มธฺทานสฺสึทํ ผลํ ฯ
กิลฺเลสา ฌาปีตา มยฺหิ ภาวา สพฺเพ สมฺมูตา
นาโคว พนฺชนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว ฯ
สุวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเกย
ติสุโส วิชฺชา อนฺนปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ ฯ
ปฏฺฐิสฺมภิทา จตฺสุโส วิโมกฺขาปิจ อญฺฺจิเม
นพฺภิญฺญา สจฺฉนิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ ฯ
อิตฺถิ สฺสุทํ อายสฺมา มธฺมัสฺสทายโก เถโร อีมา คาถาโย อภาสิคฺคาติ ฯ
มธฺมัสฺสทายกฺคเธรสฺส อปทานิ สมตฺตํ ฯ

#๑ ยู. มีสทาเนน ฯ

ปณจัม นาคปลลวกตุเถราปทานิ (๔๑๕)

[๕] นคร พนุรัมมิตยา ราชุชยานเน วสามห
มม อสฺสมสามนฺตา นิสิตฺติ โลกนายโก ๑
นาคปลลวมาทาย พุทฺธสฺส อภิโรปยิ
ปสนฺนจิตฺโต สุมโน สุกตํ อภิวาทยิ ๑
เอกนวุเต อิตฺ กปฺเป ยํ ปลลวมภิปุชยิ
ทุกคฺตี นาภิขานามิ พุทฺธปุชยิทํ ผลํ ๑
กิลเสตา ฌาปิตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตตา
นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว ๑
สฺวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อนฺนปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ ๑
ปฏฺฐิสฺมภิทา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิจ อญฺฺจิเม
นพฺภิญฺญา สจฺฉิกิตตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ ๑
อิตฺถํ สฺสทํ อายสฺมา นาคปลลวโก เถโร อีมา คาถาโย อภาสิตฺถาติ ๑
นาคปลลวกตุเถรสฺส อปทานิ สมตฺตํ ๑

นญฺฺจ เอกทีปียตฺเถราปทานิ (๔๑๖)

[๖] ปรีนิตฺตพฺพตฺมฺหิ สฺสคเต สิทฺตคเต โลกนายเก
สเทวมานุสา สพฺเพ ปุเชนฺติ ทิปฺทตฺตมํ ๑

อาโรปีเต จ จิตฺเก	สิทฺตฺเถ โลกนายเก
ยถาสกนฺ ธาเมน	จิตฺ ฐฺเชนฺติ สตฺถุโน ฯ
อวิทฺเฐ จิตฺกสฺส	ทีปํ อฺชฺชชาลี อหิ
ยาว อฺเทติ สุริโย	ทีปํ เม ตาว ปชฺชชลิ ฯ
เดณ กมฺเมณ สุกฺเตน	เจตนาปณฺธิฮี จ
ชหิตฺวา มานุสฺสึ เทหิ	ตาวตีสึ อคฺคณฺหิ ฯ
ตตฺถ เม สุกฺตํ พุยมฺหิ	เอกทีปนฺติ ฉายติ
ทีปสฺตสทฺสทฺสธาณิ	พฺยเมห ปชฺชชลเร มม ฯ
อฺทฺยนฺโถว สุริโย	เทโห เม ชลเต ๑ สทา
สปฺปภาหิ สริริสฺส	อาโลโก โหติ เม สทา ฯ
ติโรกฺุทฺหํ ติโรเสถิ	สมตฺติคฺคยฺห ปพฺพตฺติ
สมนฺตา โยชนสฺติ	ปฺสฺสามิ จกฺขุณา อหิ ฯ
สฺตฺตสฺตฺตติกฺขตฺตํ จ	เทวโลเก รมิ อหิ
เอกตีสฺตติกฺขตฺตํ จ	เทวราชฺช อการยิ ฯ
อฏฺฐจวิสฺตติกฺขตฺตํ จ	จกฺกวตฺติ อโอสหิ
ปเทสฺราชฺช วิปฺปลิ	คณฺนาโตะ อสฺสงฺขยิ ฯ
เทวโลกา จวิตฺวาน	นิพฺพตฺติ มาตฺถกฺุณฺณิ
มาตฺถกฺุณฺณิคตฺสสาปี	อภฺชิ เม น ๒ วินสฺสติ ฯ
ชาติยา จตฺวสฺโสหิ	ปพฺพชฺชี่ อนคารยิ
อฏฺฐมาเส อสมฺปตฺเต	อรหฺตฺติ อปาปฺณิ ฯ

#๑ ม. โชตเต ฯ ย. ราชเต ฯ ๒ ม. ย. น นิมีลติ ฯ

ทิพพจกัฏฐิ วิโสเชสี ภวา สพเพ สมุหตา
สพเพ กิเลสา สณฺณินฺนา เอกทีปสฺสิทํ ผลํ ฯ
ติโรกุกุฑํ ติโรเสถํ ปพฺพตฺตจจาปี เกวลํ
สมตฺติกุมฺม ปสฺสามิ เอกทีปสฺสิทํ ผลํ ฯ
วิสฺมา เม สฺมา โหนฺติ อนฺธกาโร น วิชฺชติ
นาหํ ปสฺสามิ ติมิริ เอกทีปสฺสิทํ ผลํ ฯ
จตุณฺวเต อิตฺโต กปฺเป ยํ ทีปมทที ตทา
ทุกคฺตี นาภิขานามิ เอกทีปสฺสิทํ ผลํ ฯ
กิเลสา ฌาปีตา มยฺหํ ภวา สพเพ สมุหตา
นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว ฯ
สฺวาคตํ วต เม อาสี มม พุทฺธสฺส สฺนฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อนฺุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ ฯ
ปฏฺฐิสฺมุภิตา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิจ อญฺฺจิเม
นพฺภิญฺญา สจฺฉิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ ฯ
อิตุลฺลํ สฺุทํ आयสฺมา เอกทีปิโย เถโร อิมา คาลาโย อภาสิตฺถาติ ฯ

เอกทีปียตฺเตรสฺส อปทานิ สมคฺคํ ฯ

สตฺตมํ อฺุจฺจนฺกปฺุปฺพิยตฺเตราปทานิ (๔๑๗)

[๗] นฺกเร พนฺธุมตฺติยา อโหสี มาลิกโก ตทา

อฺุจฺจนฺกํ ปฺุริยิตฺวาน อคมํ อนฺุตราปณฺํ ฯ

ภควา ตมฺหิ สมเย ภิกฺขุสงฺฆปรุภโต
มหตา อานุภาเวน นียยาติ โลกนายโก ฯ
ทิสฺวาน โลกปชฺโชตํ วิปสฺสี โลกตารณํ
ปุปฺผิ ปคฺคยฺห อจฺจนฺคา พุทฺธเสฏฺฐิ อปุชฺयी ฯ
เอกนวุเต อิตฺ กปฺเป พุทฺธเสฏฺฐิ ๑ อปุชฺयी
ทุคฺคตี นาภิขานามิ พุทฺธปุชฺชายิํ ฝลํ ฯ
กิลฺลสา ฌาปิตา มยฺหิ ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
นาโคว พนฺธนํ เฉตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว ฯ
สฺวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อานุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ ฯ
ปฏฺฐิสฺมภิทา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิจ อฏฺฐิเม
ฉฬภิญฺญา สจฺฉนิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ ฯ

อิตฺถิํ สฺสุทํ อายสฺมา อจฺจนฺคปฺปฺพิโย เถโร อีมา คาลาโย อภาสิตฺถาติ ฯ

อจฺจนฺคปฺปฺพิยตฺถเรสฺส อปทานิ สมตฺตํ ฯ

อฏฺฐมํ ยาคฺุทหายกตฺถเรปทานิ (๔๑๘)

[๘] อติถิํ เม คเหตุวาน อากณฺธิ คามกํ ตทา

สมฺปฺนฺณนทิกํ ทิสฺวา สงฺฆารามํ อูปาคมึ ฯ

อารณฺณกา รุตฺตรา ๒ ฌายิโน ลฺลฺลจิวฺรา

วิเวกาภิรตา ธีรา สงฺฆารามे วสนฺติ เต ฯ

#๑ ม. ย. ยํ ปุปฺผมภิปุชฺयी ฯ ๒ ย. รุตฺวาทา ฯ

คติ เตส อัจฉินนา สุวิมุตตาน ตาทิน
ปัญหาย เต น คจฺจนฺติ โอรุทฺชนทิกายตี ๑ ๑
ปสนฺนจิตฺโต สุมโน เวทชาโต กตฺตชฺลี
ตณฺฑลํ ๒ ปกฺกเหตุวาน ยาคฺุทานํ อทาสหํ ๑
ปจฺฉนํ ๑ ยาคฺุ ทตฺวาน ปสนฺโน เสหิ ปาณิกิ
สกกมฺมาริทรุโหหํ ตาวตีตี อคณฺณหํ ๑
มณฺนิมยลฺลจ เม พุยมหํ นิพฺพตฺตี ๔ ติทเส คณ
นาริเคณหิ สหิโต ๕ โมทามิ พุยมฺหมตฺตเม ๑
เตตฺตีสฺกขตฺตํ เทวินฺโท เทวราชชมการยิ
ตีสฺกขตฺตํ จกฺกวตฺติ มหาราชชมการยิ ๑
ปเทสราชชํ วิปฺปลํ คณฺนาโต อสงฺขยํ
เทวโลเก มนฺสเส วา อนุโกตฺวา ยสํ ๖ อหํ ๑
ปจฺฉิเม ภวสมฺปตฺเต ปพฺพชฺชึ อนการยิ
สท โอโรปีเต เกเส สพฺพสมฺปตฺตีวิชฺชหํ ๑
ขยโต วยโต จาปี สมฺมสนฺโต กเลวริ
ปุเร สิกฺขาปทาเนน ๗ อรหตฺตํ อปาปฺณิ ๑
สุทินฺนํ เม ทานวริ ปาณิ ๘ สฺปฺโปยชิตํ
เตเนว ยาคฺุทาเนน ปตฺโตมฺหิ อจฺฉลํ ปทํ ๑
โสภํ ปริทฺทวํ พุยาธี ทรณํ จิตฺตตาปนํ
นาภิชานามิ อฺปฺปนฺนํ ยาคฺุทานสฺสิทํ ผลํ ๑

#๑ ม. โอรุทฺชนทิกาย หิ ๑ ย. โอรุทฺชนทิกาย หิ ๑ ๒ ม. ย. เม คเหตุวาน ๑

#๓ ม. ย. ปณฺณนํ ๑ ๔ ม. นิพฺพตฺตี ๑ ๕ ม. ย. สหิโต ๑ ๖ ม. สย ๑

#๗ ม. สิกฺขาปทาทานา ๑ ย. __ ปทาทาน ๑ ๘ ม. ย. วาณิ ๑

ยาคุ สงฆสฺส ทตฺวาน ปุณฺณกเขตฺเต อนุตฺตเร
ปฺลจฺจานิสฺเส อนฺุโกมิ อโห ยาคุสุยฺญจฺตา ฯ
อพฺยธิตา รุปฺวา จิปฺปํ ฌมฺมํ ๑ นิพฺพชฺฌิตา
ลาภิตา อนฺุณปฺนสฺส อายุ ปฺลจฺจมกํ มม ฯ
โย โภจ เวทํ ฌนฺยํ สงฺฆเม ยาคุ ททฺเยย โส
อิมานิ ปฺลจฺจ จานานิ ปฺฏิคฺคเณหฺย ปฺณตฺติโต ฯ
กธฺมฺมึ กถํ สพฺพํ ภวา อุกฺขมาภฺฐิตา มยา
สพฺพาสฺวา ปฺริกฺขิณา นตฺถิ ทานิ ปฺนพฺภโว ฯ
โส อหํ วิจฺริสฺสํ วิจฺริสฺสํ กามา คามํ ปฺรา ปฺริ
นมนฺสฺสมาโน สมพฺพุทฺธิ ฌมฺมสฺส จ สฺสฌมฺมตฺติ ฯ
ตฺติสฺสกปฺปสฺส สหสฺสมฺหิ ยํ ทานมทฺธิ ตทา
ทฺถุคฺคตฺติ นาทฺธิชานามิ ยาคุทฺถานสฺสํ ฌมฺมํ ฯ
กิลฺลสฺวา ฌาปิตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตา
นาโคว พนฺธนํ ฌตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว ฯ
สฺวา กถํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺตฺติเก
ตฺติสฺส วิชฺชา อนฺุปฺปตฺตา กถํ พุทฺธสฺส สาสนํ ฯ
ปฺฏิสมฺภิตา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิจฺจ อญฺฺจิม
ฉพฺพิณฺณา สจฺฉนิกฺตา กถํ พุทฺธสฺส สาสนฺนตฺติ ฯ
อิตฺถํ สฺสํ อายสฺมา ยาคุทฺถาย โภ ฌโร อิมา คาทาโย อภาสิตฺถาติ ฯ
ยาคุทฺถาย กตฺถเรสฺส อปทานิ สมตฺตํ ฯ

#๑ ม. ย. ฌมฺมนิสฺนตฺติตา ฯ

นมัม ปตฺโถทนทายกตฺเถราปทานิ (๔๑๕)

[๕] วนจารี ปุเร อาสี สตตํ วนกมฺมิโก
ปตฺโถทนํ คเหตุวาน กมฺมนตํ อคฺมาสหํ ฯ
ตตฺถททสาสี สมฺพุทฺธิ สยมฺภุํ อปฺราษิตํ
วนา ปิณฺฑทาย นิกฺขนฺตํ ทิสฺวา จิตฺตํ ปสาทयी ฯ
ปรกมฺมายเนน ยุตฺโต ปุณฺณณฺจ เม น วิชฺชติ
อัย ปตฺโถทโน อตฺถิ โภชยิสฺสามิมฺ มุนี ฯ
ปตฺโถทนํ คเหตุวาน สยมฺภุสฺส อทาสหํ
มม นิชฺฌายมานสฺส ปฺริภุญฺชิ มหามฺุณี ฯ
เตน กมฺเมเนน สุกเตน เจตนาปณฺธิฮี จ
ชหิตฺวา มานุสํ เทหํ ตาวตีสํ อคฺคณฺหํ ฯ
ทวตฺตีสกฺขตฺตํ ๑ เทวินฺโท เทวราชชมการยํ
เตตฺตีสกฺขตฺตํ ๒ ราชา จ จกฺกวตฺติ ภวิสฺสติ ๒ ฯ
ปเทสราชฺช วิปฺลํ คณฺนาโต อสงฺขยํ
สุขิตฺโต ยสฺวา โหมิ ปตฺโถทนสฺสึทํ ผลํ ฯ
ภวาทเว สฺสรนฺโต ลภามิ อมิตํ ฐนํ
โภเค เม อุนตา นตฺถิ ปตฺโถทนสฺสึทํ ผลํ ฯ
นทีโสตปฏฺิภาคา โภคา นิพฺพตฺตเร มม
ปฺริเมตฺถุ น สกฺโกมิ ปตฺโถทนสฺสึทํ ผลํ ฯ

#๑ ม. ย. ฉตฺตีสกฺขตฺตํ ฯ ๒ ม. ย. อโหสฺหํ ฯ

เตน กมฺเมน สุกเตน	เจตนาปณฺธิหิ จ
ชหิตฺวา มานุสฺสึ เทหิ	ดาวตฺตีสึ อคณฺณหํ ฯ
เทวโลกํ คโต สนฺโต	โมทามิ ติทเส คณ
สยนาณิ มหคฺฆมานิ	นิพฺพตฺตุนฺติ ยถิจฺจกํ ฯ
ปญฺญาสกุขตฺตํ เทวินฺโท	เทวราชชมการยิ
อสีติกุขตฺตํ ราชา จ	จกฺกวตฺติ อโหสหํ ฯ
ปเทสราชฺชํ วิปฺปลํ	คณฺนาโต อสงฺขยํ
สุจฺจโต ยสฺวา โหมิ	มญฺจทานสฺสึทํ ผลํ ฯ
เทวโลกา จวิตฺวาน	เอมิ เจ มานุสฺสึ ภวํ
มหาราหา สฺสยนา	สยเมว ภวณฺติ เม ฯ
อัย ปจฺฉิมโก มยฺหํ	จริโม วตฺตเต ภโว
อชฺชาปี สยนกালে	สยนํ อฺปตฺติจฺจหิ ฯ
จตฺตุนฺวเต อิตฺโต กปฺเป	ยํ ทานํ อททิตฺตา
ทุคฺคตฺตํ นาภิขานามิ	มญฺจทานสฺสึทํ ผลํ ฯ
กิลเสสา ฉาปีตา มยฺหํ	ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา	วิหฺรามิ อนาสโว ฯ
สุวาคตฺตํ วต เม อาสิ	มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
ติสฺสโส วิชฺชา อนฺุปฺปตฺตา	กตฺตํ พุทฺธสฺส สาสนํ ฯ
ปฏฺฐิสมฺภิทา จตฺตฺสโส	วิโมกฺขาปิจ อญฺฺจิเม
ฉพฺภิตฺตวา สจฺฉนิกตา	กตฺตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ ฯ

อิตุถิ สฺสุทํ อายสฺมา มณฺจทายโก เถโร อีมา คาถาโย อภาสิตฺถาติ ฯ

มณฺจทายกตฺเถรสฺส อปทานํ สมตฺตํ ฯ

อุทฺทานํ

ภทฺทาสี เอกฉตฺโต จ ตินฺสูโล จ มํสโท

นาคปลฺลวโก ทีปํ อจฺจฺจฺจึ ยาคุทายโก ฯ

ปตฺโตทนิ มณฺจทโท คาถาโย คณฺธา วิสา

เทว สตานิ จ คาถานํ คาถา เจกา ตพฺพุตฺติ ฯ

ภทฺทาลิวคฺโค ทฺวาจตฺตาฬิสมิ ฯ

สมาธิ ๑ ปุณ ปชชามิ วิสุทธี ๒ โหติ มานสิ
ยัมย สมาธิ อิจฺฉามิ โส โส สมุปชชเต มม ฯ
รชณีเย น รชชามิ อโถ โทสนิเยสุ จ
โมหณีเย น มุญฺหามิ ผลิ สมมุชชนายิถิ ฯ
เอกนวุเต อโถ กปฺเป ยัมมมมกริ ตทา
ทุกคฺคิ นากิขานามิ ผลิ สมมุชชนายิถิ ฯ
กิลเสตา ฉาปีตา มยฺหิ ทวา สพฺเพ สมฺมุตตา
นาโคว พนฺธนนฺ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว ฯ
สุวาคถิ วต เม อาสิ มม พุทฺธสุตฺต สนนฺติเก
ติสุโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กถิ พุทฺธสุตฺต สาสนํ ฯ
ปฏฺฐิสฺสภิกขา จตฺตโส วิโมกฺขาปิจ อญฺฺจิเม
ฉพฺภิณฺณา สจฺฉนิกตา กถิ พุทฺธสุตฺต สาสนฺนฺติ ฯ

อิตฺถิ สฺสํ อายสฺมา สกีสฺสมมุชชโก เถโร อิมา คาถาโย อภาสิตฺถาติ ฯ

สกีสฺสมมุชชกตฺเตรสฺส อปทานิ สมตฺถิ ฯ

พุตฺติยํ เอกพุทฺธสฺสทายกตฺเตรอปทานิ (๔๒๒)

[๑๒] นคเร หังสวติยา อโหสิ ตินฺนหารโก
ตินฺนหารเนน ชีวามิ เตน โปเสมิ ทารเก ฯ
ปทุมุตฺตโร นาม ชิโน สพฺพธมฺมาน ปารคฺค
ตมฺนุชการํ นาเสตฺวา อุปฺปชฺชิ โลกนายนโก ฯ

#๑ ม. สมาธิสฺส น มชชามิ ฯ ย. น สชชามิ ฯ ๒ ม. วิสํ ฯ

สเก ฆเร นิสีทิตวา เอวํ จินฺตลิตฺติ ตาวเท
พุทฺโธ โลเก สมุปรฺปนฺโน เทยฺยธมฺโม น วิชฺชติ ฯ
อิทํ เม สานฺนํ เอกํ นตฺถิ เม โกจิทายโก
ทฺถุโข นิริยสมฺผลฺโส โรปยิสฺสามิ ทฺถุจिณฺณํ ฯ
เอวาทํ จินฺตยิตฺวาน สกํ จิตฺตํ ปสาทยี
เอกํ ทฺถุสฺสํ คเหตุวาน พุทฺธเสฏฺฐสฺสทาสนํ ฯ
เอกํ ทฺถุสฺสํ ททิตฺวาน อุกฺกุฏฺฐี สมฺปวตฺตยี
ยทิตฺ พุทฺโธ ตฺวํ วีร ตาเรหิ มํ มหามฺุณี ฯ
ปทุมุตฺตโร โลกวินฺธุ อาหุติณฺณํ ปฏิกฺกโห
มมํ ทานํ ปกิตฺเตนฺโต อกา เม อนฺุโมทนํ ฯ
อิมินา เอกทฺถุเสสน เจตนาปณฺิธีหิ จ
กปฺปตฺตสทฺสสานิ วินิปาตํ น คจฺจติ ฯ
นตฺถีสกฺขตฺตํ เทวินฺโท เทวราชํ กริสฺสติ
เตตฺถีสกฺขตฺตํ ราชา จ จกฺกวตฺติ ภวิสฺสติ ฯ
ปเทสราชํ วิปฺปลํ คณฺนาโต อสงฺขยํ
เทวโลเก มนฺุสเส วา สัสนฺุโต ตฺวํ ภเว ฯ
รูปฺวา คฺุณสมฺปรฺปนฺโน อนฺุวตฺตนฺตเทหฺวา
อกฺโขภํ อมิตํ ทฺถุสฺสํ ลภิสฺสติ ยถิจฺจกํ ฯ
อิทํ วตฺวาน สมฺพุทฺโธ ชลชฺชุดมฺนาม โโก ๑
นภํ อพฺุฏฺกคฺมิ ธีโร หัสนฺุราชาว อมฺุพเร ฯ

#๑ ยู. ชลชชุดมณายโก ฯ

ยั ยั โยนุปปชฺชามิ เทวตฺตํ อถ มานุสฺสํ
โภเก เม อุนตฺตา นตฺถิ เอกทุสฺสสฺสึทํ ผลํ ฯ
ปทุทฺธารเ ปทุทฺธารเ ทุสฺสํ นิพฺพตฺตเต มมM
เหตุจฺจา ทุสฺสมฺหิ ติฏฺฐาหิ อุปริจฺจนํ มม ฯ
จกฺกวาฬิ อุปาทาย สกานนํ สปฺพุตฺตํ
อิจฺจนฺมาโน อหํ อชฺช ทุสฺเสนจฺจนาทเยยฺย ตํ ฯ
เตเนว เอกทุสฺเสน สัสนฺนุโต ภวาทเว
สุวณฺณวณฺโณ หุตฺวาน สัสนฺนํ ภวาทเว ฯ
วิปากํ เอกทุสฺสสฺส อชฺฉกํ ๑ ตตฺถ ภิภฺขตฺตํ
อัยปี ๒ ปจฺจิมฺมา ชาติ วิปฺจจฺติ อิทาปี เม ฯ
สตสฺสทฺสเส อิตฺโต กปฺเป ยํ ทุสฺสมทฺที ตทา
ทุคฺคตี นาทิชานามิ เอกทุสฺสสฺสึทํ ผลํ ฯ
กิลฺเลสา ฉาปีตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว ฯ
สุวาคตฺตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺตฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตฺตํ พุทฺธสฺส สาสนํ ฯ
ปฏฺฐิสฺสมฺภิทา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิจ อญฺจิเม
ฉพฺภินฺณวา สจฺฉนิกตา กตฺตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ ฯ

อิตฺถํ สุทฺถํ อายสฺมา เอกทุสฺสทฺทายโก เถโร อิมฺมา คาลาโย อภาสิตฺถาติ ฯ

เอกทุสฺสทฺทายกตฺถเรสฺส อปทานิ สมตฺตํ ฯ

#๑ ม. ย. นาชฺฉกํ กตฺถ จิกฺขยํ ฯ ๒ ม. อัย เม อนฺตฺติมา ชาติ ฯ

ตติยิ เอกาสนทายกตฺเถราปทานิ (๔๒๓)

[๑๓] หิมวณุตสฺส อวิทฺเฐ กสิโก ๑ นาม ปพฺพโต

อสฺสโม สุกโต มยฺหิ ปณฺณสาธา สุมาปีตา ฯ

นารโท นาม นามเนน กสฺสโป อิติ มํ วิทฺ

สุทฺธิมคฺคํ คเวสนฺโต วสามิ กสิเก ตทา ฯ

ปทุมุตฺตโร นาม ชิโน สพฺพชฺรมมาน ปารคฺ

วิเวกกาโม สมฺพทฺโท อากณฺนิ อนิลลชฺสา ฯ

วนคฺเค กจฺจมานสฺส ทิสฺวา รัสสี มเหสิโน

กภูจฺมณฺจํ ปณฺณวาเปตฺวา อชินฺณจ อปตฺถวี ฯ

อาสนํ ปณฺณวาเปตฺวาน สีเส กตฺวาน อณฺชตี

โสมนสฺสํ ปเวเทตฺวา อิํ วจนฺมพฺรวิ ฯ

สลลฺกตฺโต ตฺวํ ธีร อาตุรานํ ติกิจฺจโก

มม รากปเรตสฺส ๒ ติกิจฺจํ เทหิ นายก ฯ

ปฺนุณฺตติกา ๓ เย ปสฺสนฺติ พุทฺธเสฏฺฐํ ตฺวํ มฺนิ

ฐวตฺถสิทฺธี ปโปปนฺติ เอเตสํ อชโร ภเว ฯ

น เม เทยฺยํ ๔ ตว อตฺถิ ปวตฺตผลโกชํ

อิํ เม อาสนํ อตฺถิ นิสีท กภูจฺมณฺจเก ฯ

นีสีทิตฺตตฺถ ภควา อณฺมภิโตว เกสรี

มฺหุตฺตํ วิตฺตินาเมตฺวา อิํ วจนฺมพฺรวิ ฯ

#๑ ม. โคสิโต ฯ ยู. โกสิโก ฯ ๒ ม. ยู. โรคปเรตสฺส ฯ ๓ ม. ยู.

#กลลฺตติกา ฯ ๔ ม. เทยฺยชฺรมโม อตฺถิ ฯ

วิสุตฺตญฺโ จ โหหิ มา ภายิ ลทฺโธ โชติโรโส ตยา
ยํ ตฺยหํ ปตฺถิตํ สพฺพํ ปริปุเรสฺสตาสนํ ๑ ฯ
น ๒ โถกํ สุกตํ ปุณฺณํ ปุณฺณกฺเขตฺเต อนฺนุตฺตเร
สกกฺกา อุตฺตริตฺตํ อตฺตา ยสฺส จิตฺตํ สุนีหิตํ ๓ ฯ
อิมินา อาสนทานน เจตนาปณฺธิรํหิ จ
กปฺปสฺตสทฺสฺสทานิ วินิปาตํ น กจฺจติ ฯ
ปฺลฺลวาสกฺขตฺตํ เทวินฺโท เทวราชํ กริสุสฺสติ
อสิตฺติกฺขตฺตํ ราชา จ จกฺกวตฺติ ภวิสุสฺสติ ฯ
ปเทสฺรชฺชํ วิปฺปลํ คณฺนาโต อสงฺขยํ
สพฺพตฺถ สฺวชิโต หุตฺวา สํสारे สํสริสุสฺสติ ฯ
อิทํ วตฺวาน สมฺพุทฺโธ ชลชฺชตฺตมนามโก
นภํ อพฺภกฺกมฺหิ ธีโร หํสฺราชาว อมฺพเร ฯห
หตฺถิยานํ อสฺสยานํ สรณํ สนฺทมนานิกํ
ลภามิ สพฺพเมเวตํ เอกาสนสุสิทํ ผลํ ฯ
กานนํ ปวิสิตฺวาน ยทา อิจฺฉามิ อาสนํ
มม สฺงกปฺปมฺลฺลวาย ปฺลฺลงฺโก อฺปฺติญฺจติ ฯ
วาริมชฺชคโต สนฺโต ยทา อิจฺฉามิ อาสนํ
มม สฺงกปฺปมฺลฺลวาย ปฺลฺลงฺโก อฺปฺติญฺจติ ฯ
ยํ ยํ โยนฺุปฺปชฺชามิ เทวตฺตํ อถ มานุสํ
ปฺลฺลงฺกสฺตสทฺสฺสทานิ ปฺริวารนฺติ มํ สทา ฯ

#๑ ม. ย. ปริปุริสุสฺตตินาคเต ฯ ๒ ม. น โมฆํ ตํ กตํ ตฺยหํ ฯ ย. น โถกํ ตํ

#กตํ ตฺยหํ ฯ ๓ ม. ย. ปณฺธิรํหิ ฯ

ทเว ภเว สัสมามิ เทวตเต อถ มานุเส
 ทเว กุเล จ ชายามิ ขตฺติเย จาปี พุราหฺมणे ฯ
 เอกาสนํ ททิตฺวาน ปุณฺณกุเขตฺเต อนฺตฺตเร
 ฌมฺมปลฺลงฺกมณฺเฑ ๑ วิหฺรามิ อนาสโว ฯ
 สตสฺสเส อิตฺ กปฺเป ยํ ทานมทํ ททา
 ทุกฺคตี นาทิขานามิ เอกาสนสฺสํ ฝลํ ฯ
 กิเลสา ฌาปีตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมูตา
 นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว ฯ
 สฺวาถํ วัต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
 ติสฺโส วิชฺชา อนฺุปฺปตฺตา กถํ พุทฺธสฺส สาสนํ ฯ
 ปฏฺฐิสฺมภิทา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิ จ อญฺฺจิเม
 ฉพฺภินฺเฑา สจฺฉิกตา กถํ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ ฯ

อิตฺถํ สุทํ อายสฺมา เอกาสนทายโก เถโร อีมา คาถาโย อภาสิตฺถาติ ฯ

เอกาสนทายกตฺถเรสฺส อปทานํ สมตฺตํ ฯ

จตฺตถํ สตฺตกทมฺพปฺปิตฺตฺเถราปทานํ (๔๒๔)

[๑๔] หิมนฺตสฺส อวิหฺเร กทมฺโพ ๒ นาม ปพฺพโต
 ตสฺมี ปพฺพตปฺสฺสมฺหิ ๓ สตฺต พุทฺธา วสิสฺสฺเต ฯ
 กทมฺพปฺปํ ๔ ทิสฺวาน ปกฺคเหตฺวาน อณฺชลี
 สตฺต มาลานิ คเหตฺวา ปุณฺณจิตฺเตน ๕ โอกีรี ฯ

#๑ ม. ย. ...มาทาย ฯ ๒ ม. กุกฺกุโฏ ... ฯ ๓ ม. ...ปาทมฺหิ ฯ

#๔ ม. ย. กทมฺพํ ปฺปิตฺติ ... ฯ ๕ ม. ย. ปุณฺณจิตฺเตน ฯ

เตน กมฺเมน สุกเตน เจตนาปณฺธิหิ จ
ชหิตฺวา มานุสฺสึ เทหิ ตาวตฺสึ อคณฺณหํ ฯ
จตุณฺวเต อิตฺโต กปฺเป ยํ กมฺมมกริ ตทา
ทุคฺคตฺถิ นากิขานามิ พุทฺธปฺปชายิทํ ผลํ ฯ
กิลเสตา ฌาปิตา มยฺหิ ภวา สพฺเพ สมฺมุตตา
นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว ฯ
สฺวาคตฺถํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺตฺติเก
ติสฺสุโธ วิชฺชา อนฺนุปฺปตฺตา กตฺถํ พุทฺธสฺส สาสนํ ฯ
ปฏฺฐิสฺสมภิตา จตฺสฺสุโธ วิโมกฺขาปิจ อญฺฺจิเม
ฉพฺภิตฺถวา สจฺฉนิกตา กตฺถํ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺตฺติ ฯ

อิตถํ สฺุทํ อายสฺมา สตฺตคทมฺพปฺปฝฺปิโย เตโร อีมา คาถาโย อภาสิตฺถาติ ฯ

สตฺตคทมฺพปฺปฝฺปิยตฺถเรสฺส อปทานิ สมตฺถํ ฯ

ปณฺจมํ โกรณฺพปฺปฝฺปิยตฺถเรปทานิ (๔๒๕)

[๑๕] วนกมฺมิโก ปุเร อาสิ ปิตฺุเปตามเหหนํ ๑

ปสฺมาเรณ ๒ ชีวามิ กุสฺลํ เม น วิชฺชติ ฯ

มม อาสยสามนฺตา ติสฺสุโธ โลกกฺคนายโก

ปทานิ ตีณิ ทสฺเสสิ อนฺนุกมฺปาย จกฺขุมา ฯ

อกฺกนฺเต จ ปเท ทิสฺวา ติสฺสนามสฺส สตฺถุโน

หฺญฺุโจ หฺญฺุเรน จิตฺเตน ปเท จิตฺตํ ปสาทฺยํ ฯ

#๑ ปิตฺุมาตฺมเตนหํ ฯ ๒ ยฺ. ปรรฺุหิเรน ฯ

โกธณฺหํ ปุပ္ผิตํ ทิสฺวา ปาทปํ ธรณฺีรหํ
สโกฏฺกํ ๑ คเหตุวาน ปทเสฏฺจํ อปุชยํ ๑
เตน กมฺเมเน สุกเตน เจตนาปณฺธิหิ จ
ชหิตฺวา มานุสํ เทหํ ตาวตฺีสํ อคณฺณหํ ๑
ยํ ยํ โยนฺนุปปชฺชามิ เทวตฺตํ อถ มานุสํ
โกธณฺทวณฺณโกเยว สปปภาโส ๒ ภวามหํ ๑
เทวนวฺเต อิตฺ กปฺเป ยํ กมฺมมกริ ตทา
ทुकคฺตี นาภิชานามิ ปทปุชายิหํ ผลํ ๑
กิลเสา ฉาปีตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมูตา
นาโคว พนฺชนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว ๑
สุวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อนฺนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ ๑
ปฏฺฐิสฺมภิทา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิจ อญฺจิเม
นพฺภิญฺญา สจฺจกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ ๑

อิตฺถํ สุทํ อายสฺมา โกรธณฺทปฺปุฝิโย เถโร อีมา คาถาโย อภาสิตฺถาติ ๑

โกธณฺทปฺปุฝิยตุเถรสฺส อปทานํ สมตฺตํ ๑

นญฺจํ ฃมฺมณฺฑทาทยกตุเถราปทานํ (๔๒๖)

[๑๖] สฺวจินฺติตํ ภควนฺตํ โลกเชฏฺจํ นราสภํ

อุปฺวิญฺจํ มหารณฺณํ วาตาพาเรน ปิฬิตํ ๑

#๑ ม. สโกสภํ ๑ ย. สโกฏฺกํ ๑ ๒ ม. สปปภาโส ๑

ทิสฺวา จิตฺตํ ปสาเทตฺวาน ฆณฺณมณฺฑลํ อูปานยิ
กตตฺตา อปฺจิตตฺตา ๑ จ กงฺคา ภาคิรฺสี ๒ อัย ๑
มหาสมฺมุตฺทา จตฺตาโร ฆณฺฺ สมนฺพชฺชเร มม
อยณฺจ ปจฺวี โฆรฺรา อปฺปมาณา อสงฺขยา ๑
มม สงฺกปฺปมณฺณาย ภวเต มธฺสฺกฺขรฺรา
จตฺตฺทิสฺสา ๓ อิมฺเม รุกฺขา ปาทปา ฐรณฺีรฺหา ๑
มม สงฺกปฺปมณฺณาย กปฺปรุกฺขา ภวนฺติ เต
ปณฺณาสกฺขตฺตํ เทวินฺโท เทวฺรชฺชมการฺยิ ๑
เอกปณฺณาสกฺขตฺตณฺจ จกฺกวตฺติ อโหสํ
ปเทสฺรชฺชํ วิปฺปลํ คณฺนาโต อสงฺขยิ ๑
จตฺตฺนฺวเต อิตฺโต กปฺเป ยํ ทานมทฺที ตทา
ทฺกคฺตี นาภิขานามิ ฆณฺณมณฺฑลฺสฺสฺสฺสํ ผลํ ๑
กิลฺเสสา ฉาปีตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว ๑
สุวาคํ วัต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อนฺนปฺปตฺตา กตฺตํ พุทฺธสฺส สาสนํ ๑
ปฏฺิสมฺภิทา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิจ อญฺฺจิม
ฉพฺภินฺณวา สจฺฉิกตา กตฺตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ ๑

อิตฺถิ สฺสํ อายสฺมา ฆณฺณมณฺฑลฺสฺสํ โก เถโร อิมฺมา คาลาโย อภาสิตฺถาติ ๑

ฆณฺณมณฺฑลฺสฺสํ กตฺเตรสฺส อปทานิ สมตฺตํ ๑

#๑ ม. ย. อจิตตฺตา จ ๑ ๒ ม. ภาคิรฺสี ๑ ๓ ม. ย. จาตฺตฺทิสฺสา ๑

สตตมัม เอกธมฺมสวณียตฺเถราปทานิ (๔๒๗)

[๑๗] ปทุมุตฺตโร นาม ชีโน สพุพฺพมฺมาน ปารคฺค

จตุสจฺจํ ปกาเสนุโต สนนฺตารสฺสี พหุํ ชนํ ฯ

อหิํ เตน สมเยน ชฎิโก อุกฺคตาปโน

ฐนนฺโต วากจฺรานิ คจฺฉามิ อมฺพเร ตทา ฯ

พุทฺธเสฏฺฐสฺส อูปริ กนฺตุํ น วิสทามหิํ

ปฏฺจิวํ เสลมาสชช คมนิํ น ลภามหิํ ฯ

อูทเก โธปยิตฺวาน ๑ เอวํ คจฺฉามิ อมฺพเร

น เม อิทํ ภูตปฺพุพฺพิ อิริยาปถวิโกปนํ ฯ

หนนฺท เม ตํ คเวสิสฺสํ อปฺเปวตฺถํ ลภเยยหิํ

โอโรหนฺโต อนฺตลิกฺขา สทฺทมสฺโสสิ สตุถฺโน ฯ

สเรน รัชฺนีเยน สวณียเณ วคฺคฺนา ๒

อนิจฺจตํ กเถนฺตสฺส ตลฺลเณว อุกฺคหิํ ตทา ฯ

อนิจฺจสถฺยณฺมุกฺคยฺห อคฺมาสี มมสฺสมํ

ยาวตายุํ วสิตฺวาน ตตุถ กาลิํ กโต อหิํ ฯ

จริเม วคฺคตฺมานมฺหิ สพุพฺพมฺมสฺสวณิํ สริ

เตน กมฺเมเนน สุกเตน เจตนาปณฺธิริหิํ จ ฯ

ชหิตฺวา มานุสฺสํ เทหิ ตาวตีสํ อคฺฉนฺหิ

ตีสภปฺปสทฺสฺซานิ เทวโลเก รมิํ อหิํ ฯ

#๑ ม. โวภกมิตฺวาน ฯ ยู. โวมิตฺตฺวาน ฯ ๒ ม. ยู. วคฺคฺนา ฯ

เอกปณาสกขตตุณจ เทวราชชมการยี่
เอกตีตติกขตตุณจ ๑ จกกวตติ อโสหิ ๑
ปเทสรชช วิปลิ คณนาโต อสงขย
อนุโภมิ สกิ ปุณณิ สุขิตโหิ ภาวภเว ๑
อนุสุตรามิ ตัง สณณิ สัสนนโต ภาวภเว
น เกณจิหิ ๒ วิชฌามิ นิพพานิ อจจุตัง ปทัง ๑
ปิตุ เคเห นิสิติตวา สมโณ ภาวิตินุทริโย
กถิ โส ปริทเทปนุโต อนิจจัง ๓ ตตถุทาทริ ๑
อนิจจา วต สงขารา อุปปาทวยธम्मินิ
อุปปชชิตวา นิรุชฌนุติ เตสสิ วุปลโม สุโข ๑
สท คาคิ สุนิตวาน สพพสณณิ ๔ อนุสุตริ
เอกาสเน นิสิติตวา อรหตตมปาปณิ ๑
ชาติยา สตตวสเสน อรหตตัง อปาปณิ
อุปปสมปาทยิ พุทโธ ธम्मสุสวานสสิทัง ผลัง ๑
สทสทสเส อิตอ กปะเป ยัมมัม อสุณิ ตทา
ทुकคตี นาภิชานามิ ธम्मสุสวานสสิทัง ผลัง ๑
กิลเสสา ฉาปีตา มย्हัง ภาวา สพเพ สมุหตา
นาโคว พนุชนัน เณตวา วิหารามิ อนาสโว ๑
สุวาคตัง วต เม อาสิ มม พุทธสส สนตติเก
ติสโส วิชชา อนุปปตตา กตัง พุทธสส สาสัน ๑

#๑ ม. ย. เอกวีตติกขตตุณจ ๑ ๒ ม. ย. น โภภี ปฏิวิชฌามิ ๓ ม. อนิจจตมทาทริ ๑

#ย. อนิจจัง วตถุทาทริ ๑ ๔ โป. ม. ย. ปุพพสณณมณุสุตริ ๑

ปฏิสมภिता จตสุโส วิโมกขาปัจจ อญฺจิเม

ฉพภิญญา สจฺจิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ ฯ

อตฺถิ สฺสํ อายสฺมา เอกธมฺมสวณฺิโย เตโร อีมา คาลาโย อภาสิตฺถาติ ฯ

เอกธมฺมสวณฺิยตฺถเรสุสฺส อปทานิ สมคฺคํ ฯ

อญฺจิมํ สฺวจินฺติตฺถเรปทานิ (๔๒๘)

[๑๘] นครเ หํสวติยา อโหสิ กสโก ตทา

กสิกมฺเมน ชีวามิ เตน โปเสมิ ทารเก ฯ

สุสมปฺนฺนํ ตทา เขตฺติ ฌณฺิ เม ผลินํ อหุ

ปากกาเลว สมปฺตเต เอวํ จินฺตเสหํ ตทา ฯ

น ๑ เมจฺจนฺนํ น ปฏฺิรूपิ ชานนฺตสฺส คุณฺาคุณฺิ

โยหํ สงฺฆเ อทฺตฺวาน อคฺคํ ภูณฺฺเขยฺยมตฺตนา ๒ ฯ

สมฺพุทฺโธ อสโม โลกเ ทฺวตฺตีสวรสกฺขโณ

ตโต จ ภาวิตฺโต สงฺโฆ ปุณฺณกฺเขตฺติ ๓ อนฺุตฺตรํ ฯ

ตตฺถ ทสฺสามิหํ ทานํ นวสฺสสิ ปุเร ปุเร

เอวาทํ จินฺตยิตฺวาน หนฺุโจ ปิตฺติมานโส ๔ ฯ

เขตฺตโต ฌณฺมาหริตฺวา สมฺพุทฺธิ อฺปสงฺกมฺิ

อฺปสงฺกมฺม สมฺพุทฺธิ โลกเชฏฺจํ นราสภํ ฯ

วณฺทิตฺวา สตฺถฺโน ปาทเ อิทํ วจฺนมพฺุรวิ

นวสฺสสฺสจฺจ สมฺปฺนฺนํ อิท โหสิ จ ตฺวํ ๕ มฺเเน ฯ

#๑ ม. ย. นจฺจนฺนํ ฯ ๒ ม. ภูณฺฺเขยฺย เจ ตทา ฯ ย. ภูณฺฺเขยฺย มํ ตทา ฯ

#๓ ม. ย. ปุณฺณกฺเขตฺตโต อนฺุตฺตรโร ฯ ๔ ม. ย. ปิตฺติมานโส ฯ ๕ ม. อายาโคสิ

#โคสิ จ ตฺวํ มฺเเน ฯ ย. อายาโยปิ ... ฯ

อนุกมฺปํ อูปาทาย	อธิวาเสหิ จกฺขุม
ปทุมุตฺตโร โลกวิทฺว	อาหุตฺตินํ ปฏิกฺคโห ๑
มม สงฺกปฺปมณฺเฑาย	อิทํ วจนมพฺรวิ
จตุตฺตารโ จ ปฏฺฐิปนฺนา	จตุตฺตารโ จ ผลล จิตฺตา ๑
เอส สงฺโฆ อชฺชฎฺโถ	ปณฺเฑาสีลสมฺมาหิโต
ยชนฺตํ มนุสฺसानํ	ปณฺเฑเปกฺขาน ปาณินํ ๑
กโรตฺติ อูปจิกํ ๑ ปณฺเฑ	สงฺฆเม ทินฺนํ มหปฺผลิ
ตสฺมี สงฺฆเม จ ทาทพฺพิ	ตว สสฺสํ ตเถตฺริ ๑
สงฺฆโต อุตฺทิสิตฺวาน	ภิกฺขุ เนตฺวา สกํ ฆริ
ปฏฺฐิตฺตํ ฆเร สนฺตํ	ภิกฺขุสงฺฆสฺส เทหิ ตฺวํ ๑
สงฺฆโต อุตฺทิสิตฺวาน	ภิกฺขุ เนตฺวานหํ ฆริ
ย ฆเร ปฏฺฐิตฺตํ เม	ภิกฺขุสงฺฆสฺสทาสหํ
เตน กมฺเมน สุกเตน	เจตนาปณฺธิหิ จ
ชหิตฺวา มานุสฺสํ เทหิ	ตวตฺตีสํ อคณฺณหํ ๑
ตตฺถ เม สุกตํ พุยมหํ	โสวณฺณํ สุปภสฺสรํ
สญฺญิจิโยชนมฺพเพชฺ	ตีสโยชนวิทฺถตฺตํ ๑

เอกฺกนวิสตฺติมํ ภาณวารี ๑

อาภินฺณํ ภวานํ มยฺหิ	นารีคณฺสมากุลํ
ตตฺถ ภูตฺวา ปวีตฺวา จ	วสามิ ติทเส อหํ ๑

#๑ ม. กโรโต ปริทํ ๑ ย. กโรนฺตํ โอปริทํ ๑

สตานัน ตีสิกขตตุตฺถิ ๑ จ เทวราชุมการยิ
สตานัน ปณจกขตตุตฺถจ เทวราชุมการยิ ๑
สตานัน ปณจกขตตุตฺถจ จกกวตฺติ อโหสหิ
ปเทสราชุชฺช วิปูลิ คณนาโต อสงขยิ ๑
ภวากเว สัสนนุโต ลภามิ อมิตํ ฐนํ
โกเค เม อุนตา นตฺถิ นวสสุสสุสิทํ ผลํ ๑
หตฺถิยานัน อสฺสยานัน สิวิกํ สนุทมานิกํ
ลภามิ สพฺพเมเวตฺถิ นวสสุสสุสิทํ ผลํ ๑
นwavตฺถิ นวผลํ นวคฺุรสโกชนํ
ลภามิ สพฺพเมเวตฺถิ นวสสุสสุสิทํ ผลํ ๑
โกเสยฺยํ กมฺพลียานิ โขมกปฺปาสิกานิ จ
ลภามิ สพฺพเมเวตฺถิ นวสสุสสุสิทํ ผลํ ๑
ทาสีคณฺํ ทาสคณฺํ นาริโย สมลงฺกตา
ลภามิ สพฺพเมเวตฺถิ นวสสุสสุสิทํ ผลํ ๑
น มํ สีตํ ว อฺุณฺหํ วา ปรีพาโห น วิชฺชติ
อโธ เจตสิกํ ทุกุขํ หทเย เม น วิชฺชติ ๑
อิมํ ขาท อิมํ ภูณฺช อิมมฺหิ สยเน สย
ลภามิ สพฺพเมเวตฺถิ นวสสุสสุสิทํ ผลํ ๑
อัย ปจฺุณิมโก ทานิ จริโม วตฺเตเต ภโว
อชฺชาปิ เทยฺยธมฺโม ๒ เม มมํ ๓ โตเสติ สพฺพทา ๑

#๑ ม. ย. ตีณิกขตตุตฺถจ ๑ ๒ ย. เทยฺยธมฺเม ๑ ๓ ม. ย. ผลิ ๑

นวสสุสั ททิตวาน สงฆะ คณวรุตตเม
อฏฺฐานิสัเส อนุโภมิ กมฺมานุจฺจนวิเก มม ฯ
วณฺณวา ยสวา โหมิ มหาโภโค อนินฺติโก
มหากุโโข ๑ สทา โหมิ อเกชฺชปริโส สทา ฯ
สพฺเพ มํ อปจายนฺติ เยเกจิ ปจฺวิสุตฺติตา
เทยฺยธมฺโม จ โยโกจิ ปุเร ปุเร ลภามิหํ ฯ
ภิกฺขุสงฺฆมฺสฺส วา มชฺเฒ พุทฺธเสฏฺฐสฺส สมฺมุขา
สพฺเพปิ สมตฺติกมฺม เทนฺติ มเมว ทายกา ฯ
ปจฺมํ นวสสุสฺสฺสฺส ทตฺวา สงฆะ คณฺตุตตเม
อิมานิสัเส อนุโภมิ นวสสุสฺสฺสฺสฺสํ ฝลํ ฯ
สตสฺสฺสฺส อิตฺโต กปฺเป ยํ ทานมทฺธิ ตทา
ทุกคฺธิ นาทิขานามิ นวสสุสฺสฺสฺสํ ฝลํ ฯ
กิลฺลสา ฉาปิตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตา
นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว ฯ
สุวาคํ วัต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สฺนฺติเก
ติสุโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ ฯ
ปฏฺฐิสฺมภิทา จตฺสุโส วิโมกฺขาปิจ อฏฺฐิเม
ฉพฺภินฺณวา สจฺฉิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ ฯ
อิตฺถํ สุทํ อายสฺมา สุจฺฉินฺติโต เตโร อีมา คาลาโย อภาสิตฺถาติ ฯ
สุจฺฉินฺติตฺตฺเถรสฺส อปทานิ สมตฺตํ ฯ

#๑ ม. ย. มหาปุกฺโข ฯ

นมัม โสณณกีกณียตเถราปทานิ ๑ (๔๒๕)

[๑๕] สทุชย อภินิภขมม ปพพชี่ อนคาริยิ

วากจिरโร อาสี ตโปกมมมปสุติโต ๑

อตถทสุตี ตุ ภควา โลกเชฏโฐ นราสโก

อุปฺปชฺชิตฺตมฺหิ สมเย ตารยฺนฺโต มหาชนํ ๑

พลญจ วต เม จินฺนํ พุยาธินา ปรเมนหํ ๒

พุทธเสฏฺฐจํ สริตฺวาน ปุพิเน ฐปฺมุตฺตมํ ๑

กิริตฺวา หฏฺฐจิตฺโตหํ สหเสน ๓ สโมกิริ

โสณณกีกณิปฺปฺพานิ อุทคฺคมนโส อหํ ๑

สมมุขา วिय สมฺพุทฺธํ ฐปํ ปริจฺริ อหํ

เตน เจโตปฺสาเทน อตถทสุตฺติสฺส ตาทีโน ๑

เทวโลกํ กโต สฺนฺโต ลภามิ วิปฺปลํ สุขํ

สุวณฺณวณฺโณ ตตฺถาสิ พุทฺธปฺุชฺชายิหํ ผลํ ๑

อสีติโกฏฺฐิโย มยฺหํ นาริโย สมลฺงกตา

สทา มยฺหํ อุปฺภูจฺนฺติ พุทฺธปฺุชฺชายิหํ ผลํ ๑

สภูจฺสิ ตฺริยสฺหสฺसानิ เภริโย ปณฺวาปิจ

สงฺขา จ เทณฺฑิมา ตตฺถ วคฺคฺว วชฺชนฺติ ทฺนฺนฺทฺธิ ๑

จุลฺลาสิตฺติสฺหสฺसानิ หตฺถิโย สมลฺงกตา

ติชฺปฺปฺภินฺนา มาตฺงคา กุณฺชรา สภูจฺสิหายนฺนา ๑

#๑ ม. ย. โสวณฺณ... ๑ ๒ ม. ปรเมน ตํ ๑ ๓ ม. สหตฺถเณ ๑

เหมชาลาภิสถณนนา อุปฏฺฐานํ กโรนฺติ เม
พลกาเย ภเว ๑ เจว อุนตา เม น วิชฺชติ ฯ
โสณฺณกีกณิปปุผานํ วิปากํ อณุโภมิหํ
อฏฺฐปฺลยฺวาสภุขตฺตํ จ เทวราชฆมการยீ ฯ
เอกสฺตตติภุขตฺตฺตฺตจ จกฺกวตฺติ อโหสฺหํ
ปจฺพฺยา รชฺชํ เอกสฺตํ มหิยา การยீ อหํ ฯ
โส ทานิ ปตฺโต อมตํ คมฺภีริ ๒ ทฺทฺทลํ ปทํ
ลํโยชนา ปรีกฺชีณา นตฺถิ ทานิ ปฺนพฺภโว ฯ
อฏฺฐารเส กปฺปสฺเต ยํ ปฺนพฺภมิโรปยี
ทฺทคฺคํ นาทิขานามิ พุทฺธปฺชายิทํ ผลํ ฯ
กิลฺเลสา ฌาปิตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
นาโคว พนฺชนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว ฯ
สุวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อณุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ ฯ
ปฏฺฐิสฺมฺภิทา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิจ อฏฺฐิเม
นพฺภิณฺวา สจฺฉิกิตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ ฯ

อิตฺถํ สฺทํ อายสฺมา โสณฺณกีกณิโย เถโร อีมา คาถาโย อภาสิตฺถาติ ฯ

โสณฺณกีกณิยตฺเถรสฺส อปทานํ สมตฺตํ ฯ

#๑ ม. ย. กเช ฯ ๒ ม. ย. อสงฺขตํ สฺทฺทฺทลํ ฯ

ทสมิ โสวณณโกนตริกตเถราปทานิ ๑ (๔๓๐)

[๒๐] มโนภาวนิยํ พุทฺธํ อดตทนต์ํ สมหิตํ
อิริยมานํ พุรหุมปเถ จิตฺตวูปสเม รตํ ๑
นิตินณโอม สมฺพุทฺธํ ฌายี ฌานรตํ มุนี
อุปวิภูจํ ๒ สฺมาปคฺตี อินฺทริยสํวรปฺปหิ ๓ ๑
อลาฺวโนทกํ คยฺห พุทฺธเสฏฺฐจํ อุปาคมี
พุทฺธปาเท โชริตฺวาน อลาฺวกมทาสหิ ๑
อาณานิเปสิ จ สมฺพุทฺโธ ปทุมุตฺตรนามโก
อิมิโมทกมาหตฺวา ปาทมฺมุเต จเปหิ เม ๑
สาธฺตฺติหิ ปฏฺฐิสฺสุตฺวา สตฺถุ คารวตฺตายว ๔
อุทกํ ลาวฺนาหตฺวา พุทฺธเสฏฺฐจํ อุปานยิ ๕ ๑
อนฺุโมทิมหาวิโร จิตฺตํ นิพฺพาปยิ มม
อิมินา ลาวฺทานน สงฺกปฺโป เต สมิชฺฌตฺ ๑
ปณฺณเรเส อิตฺถ กปฺเป เทวโลเก รมี อหิ
เตตฺตีสฺกขตฺตํ ราชา จ จกฺกวตฺตติ อโหสหิ ๑
ทิวา วา ยทิวา รตฺตี จงฺกมฺนตฺตสฺส ตฺถฺจฺโต
โสวณฺณํ โกนฺตรํ คยฺห ตฺถฺจฺนตฺติ ๖ ปฺรโต มม ๑
พุทฺธสฺส ทควาน ลาวว ลภามิ โสณฺณโกนฺตรํ
อปฺปํกปฺปิ กริ กริ วิปฺปลิ โหติ ตาทิสฺ ๗

- #๑ ม. โสวณณโกนตริกต... ๑ ย. สุวณณกตตริกต... ๑ ๒ ม. อุปตติถํ
- #สมาปนนํ ๑ ๓ ม. ย. อินฺทริยวทลปฺปํ ๑ ๔ ม. ย. ... จ ๑ ๕ ม. อุปาคมี ๑
- #๖ ม. ตฺถฺจฺเต ๑ ย. ตฺถฺจฺติ ๑ ๗ ย. ตาทิสํ ๑

สทสหัสเส อีโต กปเป ยี่ ลาวุมทที ตทา
ทुकคตี นากิขานามิ อลาวัสสุส อิทํ ผลํ ฯ
กิลเสตา ฉาปีตา มยฺหิ ภวา สพุเพ สมุหตา
นาโคว พนฺธนํ เฉตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว ฯ
สุวาคตี วต เม อาสี มม พุทฺธสุส สนฺติเก
ติสุโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสุส สาสนํ ฯ
ปฏฺฐิสฺมภิทา จตฺสุโส วิโมกฺขาปิจ อญฺจิเม
ฉพฺภิญฺญา สจฺฉิกตา กตํ พุทฺธสุส สาสนนฺติ ฯ

อิตฺถํ สุทํ อายสฺมา โสวณฺณโกนฺตริโก เถโร อีมา คาถาโย อภาสิตฺถาติ ฯ

โสวณฺณโกนฺตริกตฺถเรสุส อปทานิ สมตฺถํ ฯ

อุทฺททานิ

สทิสฺมมฺชฺชโก เถโร เอกทฺสุสาสนปฺปทา
กทฺมฺพ โกรณฺชกทา ฆญฺสวานิโกปิจ
สุจฺฉินฺติโต กิกฉนิโก โสณฺณโกนฺตริโกปิจ
เอกคาถาสตฺยเจตฺถ เอกสฺตฺตติเมว จ ฯ

สทิสฺมมฺชฺชกวกฺโก เตะจฺตฺตาฬิโส ฯ

จตุจตุตาฬิโส เอกวิหารวิคโค

ปรหม เอกวิหาริยตุเถราปทาน (๔๓๑)

[๒๑] อิมมहि ภาทเท กปะเป พุรหมพนุช มหายโส

กสุสโป นาม โคตุเตน อุปปะชชิต วาต วิโร ฯ

นิปปปะลลโจ นิราลลัมโป อากาสสมมานโส

สุลลตพหุโล ตาติ อนิมิตตโรโต วสิ ฯ

อาลลกจิตโต ๑ นิลลโป อลลสสุจโจ กุเล กณ

มหากรรณโก ชิโร วินโยพายโกวิโท ฯ

อุยยุตุโต ปรักจเจสุ วินยนโต สเทวเก

นิพพานคมนน มคคิ คติปปักวิโสสนน ฯ

อมต ปรมสุสาท ชรามรณนิวารณ

มหาปริสสมชเณ โส นิสินโน โลกตารโณ ฯ

กรวิกโรโท นาโธ พุรหมโฆโส ตถาคโต

อุทธรนโต มหาทุกขา ๒ วิปปนญเจ อนายเก ฯ

เทเสนโต วิรัช ฌมม ทิฏโจ เม โลกนายโก

ตสุส ฌมม สุนิตวาน ปพพชี่ อนคาริย ฯ

ปพพชิตวา ตทาวาหิ จินเตนโต ชินสาสนน

เอกโกว วเน รรมเม วสิ ลลลคคปิพิโต ฯ

#๑ ม. ย. อสจกจิตโต นิลลโป ฯ ๒ ม. ย. มหาทุกกา ฯ

สกกายวูปกสุโส ๑ เม เหตุภูโต มมากมิ
 มนโส วูปกาสสุส ๒ สัศคกภยทสุสิโน ฯ
 กิเลสา ฌาปีตา มยหิ กวา สพเพ สมุหตา
 นาโคว พนุชนิ เณตวา วิหรามิ อนาสโว ฯ
 สุวาคดี วัต เม อาสิ มม พุทธสุส สนฺติเก
 ติสฺโส วิชชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทธสุส สาสนํ ฯ
 ปฏิสมฺภิตา จตฺสุโส วิโมกฺขาปิจ อญฺจิม
 ฉพฺภิตฺวา สจฺฉิกตา กตํ พุทธสุส สาสนฺนฺติ ฯ

อิตุถิ สฺวํ อายสฺมา เอกวิหาริโย เถโร อีมา คาทาโย อภาติตฺถาติ ฯ

เอกวิหาริยตุเถรสฺส อปทานิ สมตฺตํ ฯ

ทฺฐิตฺยฺ เอกสงฺขิยตุเถราปทานิ (๔๓๒)

[๒๒] วิปฺสุสิโน ภควโต มหาโพธิมโห อหุ
 มหาชนา สมากมฺม ปุเชนฺติ โพธิมฺตฺตมํ ฯ
 มหาโสกรหิโต ๓ ปญฺโณ พุทธเสฏฺโฐ ภวิสฺสติ
 ยสฺสา ยํ อีทิสฺ โพธิ ปุชฺณีโยว สตฺถุโน ฯ
 ตโต สงฺขํ คเหตุวาน โพธิรฺกฺขํ อฺปฺภฺจฺหิ
 ฐมนฺโต สพฺพทิวสํ อวฺนฺที โพธิมฺตฺตมํ ฯ
 อาสนฺนเก กตํ กมฺมํ เทวโลกํ อปาปฺยิ
 กเลวริ เม ปตฺติํ เทวโลกเ รามมํ ฯ

#๑ ม. สกกายวูปกาโส เม ฯ ย. สวกาย วูปกภูโจ เม ฯ ๒ ย. วูปกภูจฺสุส ฯ

#๓ ม. ย. น หิ ตํ โอรกํ มณฺเณ ฯ

สกุจฉิ ตูริยสหสฺตานิ ตฺถุจฺหฺญา ปโมทิตา
สทา มยฺหิ อฺปฺภุจฺนฺติ พุทฺธปฺชายิทํ ผลํ ฯ
เอกสฺตฺตติเม กปฺเป ราชา อาสิ สุทฺตฺสโน
จาตุรฺนฺโต วิชิตาวิ ชมฺพุทฺธิปฺตฺส ๑ อิตฺสโร ฯ
ตโต อฺภุจฺสตา ๒ ตูริยา ปรีวาเรนฺติ มํ สทา
อนฺุโกมิ สกํ กมฺมํ อฺปฺภุจฺนฺตฺสฺสิทํ ผลํ ฯ
ยํ ยํ โยนฺุปฺปชฺชามิ เทวตฺตํ อถ มานฺุสํ
มาตฺถุจฺฉิกตฺสฺสาปี วชฺชเร เภริโย สทา ฯ
อฺปฺภุจฺจิตฺวาน สมฺพุทฺธํ อนฺุโกตฺวาน สมฺปทา
สิวิ อมฺลํ ๓ อมฺริ ปตฺโตมฺหิ อจฺลํ ปทํ ฯ
เอกนฺวุเต อิตฺโต กปฺเป ยํ กมฺมมกริ ตทา
ทฺถุคฺคิ นากิขานามิ พุทฺธปฺชายิทํ ผลํ ฯ
กิลฺเสตา ฉาปีตา มยฺหิ ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
นาโคว พนฺุชนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว ฯ
สุวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺุติเก
ติสฺโส วิชฺชา อนฺุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ ฯ
ปฺภุจฺสมฺภิตา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปีจ อฺภุจฺจิเม
ฉพฺภิตฺถา สจฺฉิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺุติ ฯ
อิตฺถํ สุทํ आयสฺมา เอกสฺงฺขิโย เถโร อีมา คาถาโย อภาสิตฺถาติ ฯ
เอกสฺงฺขิยตฺถเรสฺส อปทานํ สมตฺตํ ฯ

#๑ ม. ชมฺพุทฺธมณฺุทฺสฺส ฯ ย. ชมฺพุทฺธมณฺุทฺสฺส ฯ อิตฺโต ปรี อีทิสเมว ฯ ๒ ม. ย. อฺภุจฺสตา ฯ

#๓ ม. ย. สฺุเขมํ อมตํ ฯ

ตติย ปาฏิหาริยสยถกเถราปทาน (๔๓๓)

[๒๓] ปทุมุตตโร นาม ชีโน อาหุติโน ปฏิกุคโห

วสีตตสหัสเสหิ นครี ปาวีสี ตทา ฯ

นครี ปวิสนตสส อุปสนตสส ตาทิโน

รติยา ๑ ปจจุคคมนาทีสุ นิคุโฆโส อาสี ดาวเท ฯ

พุทธสส อานุภาเวน อวชชิตอมณฺเฑธา ๒

สย วิณา ปวชชนติ พุทธสส ปวิสโต ปรี ฯ

พุทธเสฏฺฐิ นมสสามิ ปทุมุตตร มหามนี

ปาฏิหาริยจ ปสฺสิตวา ตตถ จิตฺตํ ปสาทยี ฯ

อโห พุทฺโธ อโห ฌมโม อโห โน สตถุสมปทา

อเจตนาปี ตูริยา สยเมว ปวชฺชเร ฯ

สตสสเส อโโต กปเป ยํ สยถมลลํ ตทา

ทुकคฺคิ นากิขานามิ พุทธสสญายิํ ฬลํ ฯ

กิลเสสา ฌาปีตา มยฺหิ ภวา สพเพ สมฺมุตตา

นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว ฯ

สุวาคคํ วต เม อาสี มม พุทธสส สนฺติเก

ติสุโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทธสส สาสนํ ฯ

ปฏิสมฺภิตา จตฺสุโส วิโมกฺขาปีจ อญฺจิเม

ฉพฺภิตฺวา สจฺฉิกตา กตํ พุทธสส สาสนฺนติ ฯ

#๑ ม. รตนานิ ปชฺโชตีสุ ฯ ย. รตนานิ ปนาทีสุ ฯ ๒ ม. เภริวชฺชวมณฺเฑธา ฯ

#ย. เภริวชฺชนมณฺเฑธา ฯ

อิตุถิ สุกฺ อายสฺมา ปาฎิหิรสนฺนโก เถโร อิมา คธาโย อภาสิตถาติ ฯ

ปาฎิหิรสนฺนกตฺเถรสฺส อบรมัน สมตฺตํ ฯ

จตุตฺถิ ฅาณตฺถวิกตฺเถรปราบัน (๔๓๔)

[๒๔] กณิการิว ชลิตํ ที่ปรุกุขิว โชติตํ
 กณฺจนว วิโรจนตํ อทฺทสํ ทิปทฺตตมํ ฯ
 กมณฺทลล จเปตฺวาน วากจิริณฺจ กุณฺทิกํ
 เอกํสํ อชินํ กตฺวา พุทฺธเสฏฺฐิ ถวิ อหํ ฯ
 ตมนฺชการิ วิธมํ โมหชาลสมากุลํ
 ฅาณาโลกํ ทสฺสยิตฺวา ติณฺโณ ๑ อติ ตฺวํ มุนิ ฯ
 สมุทฺธรสิมํ โลกํ สพฺพาวนตํ อนฺตฺตริ
 ฅาณน เต อุปมา นตฺถิ ยาวตา ชค โ๒ คติ ฯ
 เตน ฅาณน สพฺพณฺณฺยฺ สพฺพณฺณฺยติ ปฺวจฺจติ
 วนฺทามิ ตํ มหาวิริํ สพฺพณฺณฺยตํ อนาสวิ ฯ
 สตสทฺสเส อิตฺ กปฺเป พุทฺธเสฏฺฐิ ถวิ อหํ
 ทุกคฺตี นาภิขานามิ ฅาณตฺถมฺนายิทํ ผลิ ฯ
 กิเลสา ฅาปิตา มยฺหิ ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
 นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว ฯ
 สฺวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺตฺติเก
 ติสฺโส วิชฺชา อนฺุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ ฯ

#๑ ม. ยฺ. นิตฺติณฺโณสิ มหามุนิ ฯ ๒ ยฺ. จ ค โ๒ คติ ฯ

ปฐิสุมภิตา จตสุโส วิโมกขาปัจจ อญฺจิเม
ฉพภิญญา สจฺฉิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนติ ฯ
อิตุํ สฺมํ อายสฺมา ฅาณตฺถวิโก เถโร อีมา คาทาโย อภาสิตฺถาติ ฯ
ฅาณตฺถวิกตฺเถรสฺส อปทานิ สมตฺตํ ฯ

ปญฺจมี อจฺจุขณฺฑิกตฺเถรอปทานิ (๔๑๕)

[๒๕] นกเร พนฺธุรมติยา ทวารปาโล อโหสหํ
อททํ วิรัชํ พุทฺธํ สพฺพชฺมมาน ปารคฺคํ ฯ
อจฺจุขณฺฑิกมาทาย พุทฺธเสฏฺฐสฺสทาสํ
ปสฺนนฺจิตฺโต สุมโน วิปสฺสิสฺส มहेสิโน ฯ
เอกนวุเต อิตฺโต กปฺเป ยํ อจฺจุขมทํ ททา
ทุคฺคตี นาภิขานามิ อจฺจุขณฺฑาสฺสิทํ ผลํ ฯ
กิลเสสา ฅาปิตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตตา
นาโคว พนฺธนํ ฅตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว ฯ
สุวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
ติสุโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ ฯ
ปฐิสุมภิตา จตสุโส วิโมกขาปัจจ อญฺจิเม
ฉพภิญญา สจฺฉิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนติ ฯ

อิตุํ สฺมํ อายสฺมา อจฺจุขณฺฑิกโก เถโร อีมา คาทาโย อภาสิตฺถาติ ฯ
อจฺจุขณฺฑิกตฺเถรสฺส อปทานิ สมตฺตํ ฯ

ฉฐิ กลมพทายกตุเถราปทานิ (๔๓๖)

[๒๖] โรมโธ นาม สมพุทฺโธ วสตี ปพพตฺนฺตเร

กลมพํ ตสฺส ปาทาสี ปสนฺโน เสหิ ปาณฺธิ ๑

จตุณฺวเต อิตฺโต กปฺเป ยํ ทานมทฺที ตทา

ทุกฺคตี นาภิขานามิ กลมพสฺส อิทํ ผลํ ๑

กิลเสตา ฌาปีตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺหตา

นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว ๑

สฺวาคตํ วต เม อาสี มม พุทฺธสฺส สนฺติเก

ติสฺโส วิชฺชา อนฺุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ ๑

ปฏฺฐิสฺมภิทา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิจ อญฺฺจิเม

ฉพฺภิณฺณา สจฺฉนิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ ๑

อิตฺถิ สฺสํ อายสฺมา กลมพทายโก เถโร อิมา คาถาโย อภาสิตฺถาติ ๑

กลมพทายกตุเถรสฺส อปทานิ สมตฺตํ ๑

สตุตฺตมํ อมฺพาทฺฏกทายกตุเถราปทานิ (๔๓๗)

[๒๗] ปวเน พุทฺธํ ทิสฺวาน สยมฺภุํ อปฺราชิตํ

อมฺพาทฺฏกํ คเหตุวาน สยมฺภุสฺส อทาสหํ ๑

เอกตฺตีสฺเส อิตฺโต กปฺเป ยํ ผลํ อทฺที ตทา

ทุกฺคตี นาภิขานามิ ผลทานสฺสิทํ ผลํ ๑

กิเลสา ฌาปีตา มยหิ กวา สพเพ สมุหตา
นาโคว พนุชนัน เณตฺวา วิหรามิ อนาสโว ฯ
สุวาคคํ วัต เม อาสิ มม พุทธสฺส สนฺติเก
ติสุโส วิชชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทธสฺส สาสนํ ฯ
ปฏฺฐิสฺสุมภิตา จตฺสุโส วิโมกฺขาปิจ อฏฺฐิเม
ฉนฺพิณฺณวา สจฺฉนิกตา กตํ พุทธสฺส สาสนฺนฺติ ฯ

อิตฺถํ สุทํ อายสฺมา อมฺพาฎกทายโก เถโร อีมา คาคาโย อภาสิตฺถาติ ฯ

อมฺพาฎกทายกตฺถเรสฺส อปทานิ สมตฺตํ ฯ

อฏฺฐมํ หริตฺทิกทายกตฺถเรปทานิ (๔๓๘)

[๒๘] หริตฺทิกิ อามลกํ อมฺพชฺมฺพุวิเภทกํ

โกถิ ฆลฺลาคกํ เพลถิ สยเมวาทฺรามหิ ฯ

ทิสฺวาน ปพฺภารคตํ ฌายี ฌานรตฺตํ มุนี

อาพาเชน อาปีพิตฺตํ อทฺธนียํ ๑ มหามุนี ฯ

หริตฺทิกิ คเหตุวาน สยมฺภุสฺส อทาสหิ

กตมตฺตมฺหิ เกสชฺชํ พุยาธิ ปสฺสุมภิ ตาวเท ฯ

ปหีนทรโถ พุทฺโธ อนฺุโมทนียํ ๒ อกา

เกสชฺชทาเนนินิณา พุยาธิวูปสเมน จ ฯ

เทวญฺโถ มนฺุสฺโส วา ชาโต วา อณฺุชชาติยา

สพฺพตฺถ สฺุชิตฺโต โหหิ ๓ มา จ เต พุยาธิมากมา ฯ

#๑ ม. ย. อทฺธนียํ ฯ ๒ ม. อนฺุโมทมกาสิ เม ฯ ๓ ม. โหตุ ฯ

อิทํ วตฺวาน สมฺพุทฺโธ สยมฺภู อปฺราชิโต
นภํ อพฺภูคฺคมิ ธีโร หังสฺราชาว อมฺพเร ฯ
ยโต หริตฺกิมทํ ๑ สยมฺภูสุส มฺहेสิโน
อิมํ ชาตี อฺปาทาย พฺยาธิ เม นฺนุปฺปชฺชถ ฯ
อัย ปจฺฉิมโก มยฺหํ จริโม วตฺตเต ภาโว
ติสุสโร วิชฺชา อฺนุปฺปตฺตา ๒ กตฺตํ พุทฺธสุส สาสนํ ฯ
จตฺตฺนวุเต อิตฺโต กปฺเป เกสชฺชมทที ตทา
ทฺถคฺคตี นภิกฺขานามิ เกสชฺชสุส อิทํ ผลํ ฯ
กิลฺเลสา ฌาปิตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อฺนาสโว ฯ
สุวาคตํ วต เม อาสี มม พุทฺธสุส สนฺติเก
ติสุสโร วิชฺชา อฺนุปฺปตฺตา กตฺตํ พุทฺธสุส สาสนํ ฯ
ปฏฺฐิสฺมฺภิทา จตฺตฺนวุเต วิโมกฺขาปิจ อญฺฺจิเม
นพฺภิกฺขณฺวา สจฺฉนิกฺตา กตฺตํ พุทฺธสุส สาสนฺนฺติ ฯ

อิตฺถํ สุทํ อายสฺมา หริตฺกิทายโก เถโร อิมา คาถาโย อภาสิตฺถาติ ฯ

หริตฺกิทายกตฺตฺนวุเต อปฺทานํ สมคฺคตํ ฯ

นวมํ อมฺพปฺปิณฺฑทฺธิยคฺคเธรอปฺทานํ (๔๓๕)

[๒๕] ทคฺคิราชา ตทา อาสี อีสาทนฺโต อฺรุพฺหโว

วิจฺรนฺโต พุทฺธารญฺเณ อทฺทลํ โลกนายนํ ฯ

#๑ ม. หริตกั ทินนั ฯ ๒ ม. ย. สจฉนิกตา ฯ

อมุพปีณฺหิ ๑ คเหตุวาน อทาสี สตฺถุโน อหิ
ปฏิกุณฺหิ มหาวิโร สิทฺถตฺโต โลกนายโก ฯ
มม นิชฌายมานสฺส ปริภุชฺชิตทา ชิโน
ตตฺถ จิตฺตํ ปสาเทตฺวา ตฺสิตฺตํ อุปฺปชฺชหิ ฯ
ตโต อหิ จวิตฺวาน จกฺกวัตฺตํ อโหสฺหิ
เอเตเนว อุปาเยน อนฺุโรทฺวาน สมฺปทา ฯ
ปธานํ ปหิตตฺโตหิ อุปฺสนฺุโต นิรฺรูปิ
สพฺพาสเว ปริณฺถาย วิหฺรามิ อนาสโว ฯ
จตฺตฺนฺุเต อิตฺโต กปฺเป ยํ ทานมทฺธิ ตทา
ทฺถกฺคฺธิ นาทิขานามิ ผลทานสฺสฺสฺสํ ผลํ ฯ
กิลฺลสา ฌาปิตา มยฺหิ ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
นาโคว พนฺุชนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว ฯ
สฺวาคตฺตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺุติเก
ติสฺสฺส วิชฺชา อนฺุปฺปตฺตา กตฺตํ พุทฺธสฺส สาสนํ ฯ
ปฏฺิสมฺภิตา จตฺสฺส วิโมกฺขาปิจ อญฺุจิเม
นพฺพิณฺณา สจฺฉนิกตา กตฺตํ พุทฺธสฺส สาสนฺุติ ฯ
อิตฺถํ สฺสํ อายสฺมา อมฺุพฺพิณฺหิโย เถโร อีมา คาถาโย อภาสิตฺถาติ ฯ
อมฺุพฺพิณฺหิยตฺถเรสฺส อปทานํ สมฺตตฺตํ ฯ

#๑ ม. อมฺุพฺพิณฺหิ ฯ

ทสมัม ชมพูผลิยตุเถราปทานิ ๑ (๔๔๐)

[๓๐] ปทุมุตตรพุทธสฺส โลกเชฏฺฐสฺส ตาทิโน
ปิณฑาย วิจฺรณฺตสฺส ธารโต อุตฺตมัม ยลัม ฯ
อคุคผลัม คเหตุวาน วิปฺปสนฺเนน เจตฺตา
ทกฺขิณฺเอยฺยสฺส ธีรฺสฺส อทาสี สत्ตฺถุโน อหัม ฯ
เตน กมฺเมเนน ทิปฺพิณฺนท โลกเชฏฺฐ นรฺาเส
ปตฺโตมฺหิ อจลัม ฌานัม หิตฺวา ชยฺปราชยัม ฯ
สตฺสทสฺเส อิตฺโต กปฺเป ยมฺ ทานมทธี ตทา
ทกฺคธี นาทิขานามิ อคฺคทานสฺสทิมฺ ผลัม ฯ
กิลฺเลสา ฌาปิตา มยฺหัม ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว ฯ
สฺวาคตฺมํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตฺมํ พุทฺธสฺส สาสนัม ฯ
ปฏฺฐิสฺมฺภิทา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิจ อญฺฺจิเม
นพฺภิณฺณา สจฺฉิกิตฺตา กตฺมํ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ ฯ
อิตฺถลัม สฺสทํ आयสฺมา ชมพูผลิโย เถโร อิมฺา คาทาโย อภาสิตฺถาติ ฯ
ชมพูผลิยตุเถรฺสฺส อปทานิ สมตฺตัม ฯ

#๑ ม. อมพูผลิยตุเถร... ฯ

อุทานิ

เถโร เอกวิหาริ จ สงฺฆิโก ปาฎิหิโรโก
ถวิโก อุกฺขุขณฺฑิ จ กลมพมฺพาทุกปฺปทา ฯ
หริตกมฺพป็นฺฑิ จ ชมฺพุโท ทสโม ยติ
ฉพาสิติ จ คาถาโย คณฺดาโย วิภาวิหิ ฯ
เอกวิหาริวคฺโค จตฺตจตฺตافیโส ฯ

ปณจจตฺตาฬโส วิภททิกวคฺโค

ปรจมี วิภททฬิขิตฺเตรสปทานั ๑ (๔๔๑)

[๓๑] กกุสนฺโธ มหาวีโร สพุทฺธมฺมาน ปารคฺ

คณฺมหา วุปกฺกุโจ โส อคฺมาสิ วนนฺตรั ฯ

วิชฺวีขั ๒ คเหตุวาน ลตาย อจรี ๓ อหิ

ภควา ตฺมฺหิ สมเย ฉายเต ปพุทฺตฺนฺตเร ฯ

ทิสฺวานานํ เทวเทว วิปฺสฺนฺเนน เจตฺสา

ทกฺขิณฺเยยฺสฺส ชีรฺสฺส วิชฺวีขมทาสนํ ฯ

อิมฺสฺมีเยว กปฺปฺสฺมี ยั วิขมทที ตทา

ทुकฺคฺตี นาทิขานามิ วิชฺวีขฺสฺสึทํ ฝลั ฯ

กิลฺเลสา ฉापิตา มยฺหํ ภวา สพุเพ สมฺมฺหตา

นาโคว พนฺชนั เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว ฯ

สฺวาคคั วต เม อาสิ มฺม พุทฺธฺสฺส สนฺตฺติเก

ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กคั พุทฺธฺสฺส สาสนั ฯ

ปฏฺฐิสฺมฺภิตา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิจ อญฺจิม

นฬภินฺญา สจฺฉนิกตา กคั พุทฺธฺสฺส สาสนฺนฺติ ฯ

อิคฺคั สฺสํ อายสฺมา วิภททฬิขิตฺโต เถโร อิมฺมา คาลาโย อภาสิตฺถาติ ฯ

วิภททฬิขิตฺเตรสฺส อปรทานั สมคฺคั ฯ

#๑ ม. ย. วิภททฬิขิตฺเตร... ฯ ๒ ม. สพุทฺถ วิชฺมิณฺขั ฯ ๓ ม. ย. อาวุณิ ฯ

ทศิย โกลทายกตฺเถราปทานิ (๔๔๒)

[๓๒] อชินเนน นินฺวตฺโถหิ วากจิริธโร ตทา
ภาริยา ๑ ปุริยิตฺวาน โกลิ หาสี ๒ มมฺสฺสมิ ๑
ตมฺหิ กาลเ สิชฺชํ พุทฺโธ เอโก อหฺตฺติโย อหุ
มมฺสฺสมิ อุปกณฺณิ โชเตนฺโต ๓ สพฺพกาลิกํ ๑
สํกํ จิตฺตํ ปสฺสาทฺตฺวา วนฺทิตฺวาน จ สฺพพตฺติ
อุโภหฺตฺเถหิ ปคฺคยฺห โกลิ พุทฺธสฺสทาสฺหิ ๑
เอกตฺติเส อิตฺโต กปฺเป ยํ ผลํ อทฺทํ ตทา
ทฺถกตฺติ นากิขานามิ โกลทานสฺสทิตฺถํ ผลํ ๑
กิลฺลสา ฌาปิตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสวํ ๑
สฺวาคตฺติ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺตฺติเก
ติสฺสวํ วิชฺชา อนฺนปฺปตฺตา กตฺติ พุทฺธสฺส สาสนํ ๑
ปฏฺฐิสฺสมฺภิทา จตฺสวํ วิโมกฺขาปิจ อญฺจิม
นพฺภินฺนฺวา สจฺฉนิกตา กตฺติ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ ๑
อิตฺถํ สฺกํ อายสฺมา โกลทายโก เถโร อีมา คาลาโย อภาสิตฺถาติ ๑

โกลทายกตฺเถรสฺส อปทานิ สมตฺตํ ๑

#๑ ม. ขาริยา ๑ ยฺ. ขาริภาริ หริตฺวาน ๑ ๒ ม. หาสี ๑ ยฺ. โกลมาหริมฺสฺสมิ ๑

#๓ ม. ชานนฺโต ๑

ตติย เวลวผลิยตุเถราปทานิ ๑ (๔๔๓)

[๓๓] จันทภาคานทีตีเร อสุสโม สุกโต มม
เวลวรุกเขหิ อากิณ โณ นานาทุมนิเสวิโต ฯ
สุคนธั เวลวํ ทิสฺวา พุทฺธเสฏฺฐัง อนุสฺสริ
ขาริภาริ ปุริยิตฺวา ตฺถุโจ สํวิคฺคฺมานโส ฯ
กกุสนธั อุปาคมฺม พิลฺลปฺกุกมทาสหิ
ปฺลฺลณฺกเขตฺตตฺส ธีรตฺส วิปฺปสนฺเนน เจตฺสา ฯ
อิมสฺมีเขว กปฺปสฺมี ยํ ผลํ อทฺที ตทา
ทฺถกตฺตี นาภิขานามิ ผลทานสฺสตีทํ ผลํ ฯ
กิลฺเลสา ฌาปิตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมูตา
นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว ฯ
สฺวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ ฯ
ปฺภิสฺมภิทา จตฺสโส วิโมกฺขาปิจ อญฺฺจิเม
นพฺภิญฺญา สจฺฉิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ ฯ
อิตฺถํ สฺทํ आयสฺมา เวลวผลิโย เถโร อีมา คาถาโย อภาสิตุถาติ ฯ

เวลวผลิยตุเถรสฺส อปทานิ สมคฺตํ ฯ

#๑ ม. พิลฺลลยฺยตุเถร... ฯ ย. พิลฺลลผลิยฺยตุเถร... ฯ

จตุตถิ ภคฺฉาตคทหายกคฺเตราปทานิ (๔๔๔)

[๓๔] สุวณฺณวณฺณิ สมฺพุทฺธิ ทฺวตฺตีสฺวารลฺกขณิ

ปฺวนคฺเคน คจฺจนฺติ	สาธราชฺว ผลฺลิตฺติ ฯ
ติณฺสนฺนํ ปฺลยฺวาเปตฺวา	พุทฺธเสฏฺฐิ อฺยาจฺหิ
อนฺุกมฺปตฺถ มํ พุทฺโธ	ภิกฺขํ อิจฺฉามิ ทาทเว ฯ
อนฺุกมฺปโก การุณิโก	อตฺถทสฺสี มหายโธ
มม สจฺกปฺปมฺลยฺวาย	โอรุยฺห ๑ มม อสฺสเม ฯ
โอรุหิตฺวาน สมฺพุทฺโธ	นิตฺตีติ ปณฺณสนฺนเร
ภคฺฉาตคํ คเหตุวาน	พุทฺธเสฏฺฐสฺสทาสํ ฯ
มม นิชฺฌายมานสฺส	ปฺริกฺขฺชิ ตทา ชินฺ
ตตฺถ จิตฺติ ปสาเทตฺวา	อภิวฺนฺตี ตทา ชินฺ ฯ
อภฺจารเส กปฺปสฺเต	ยํ ผลํ อทฺตี ตทา
ทฺคฺคตี นาภิชานามิ	ผลทานสฺสตีทํ ผลํ ฯ
กิลฺเสสา ฉาปิตา มยฺหิ	ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา	วิหฺรามิ อนาสโว ฯ
สุวาคํ วัต เม อาสิ	มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อนฺุปฺปตฺตา	กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ ฯ
ปฏฺฐสมฺภิตา จตฺสฺโส	วิโมกฺขาปิจฺจ อภฺจิม
ฉพฺภิตฺวา สจฺฉนิกตา	กตํ พุทฺธสฺส สาสนนฺติ ฯ

#๑ ม. ย. โอรุหิ ฯ

อิตุถิ สุตํ อายสฺมา ภคฺฉาทกทายโก เถโร อีมา คาคาโย อภาสิตฺถาติ ฯ

ภคฺฉาทกทายกตฺเตรสฺส อปทานิ สมตฺตํ ฯ

ปญฺจํ อุมฺมาปฺปฺฝิยตฺเตรอปทานิ ๑ (๔๔๕)

[๓๕] นิโครเช หริโตภาเส สํวิรุพฺพหฺมฺหิ ปาทเป

อุมฺมามาตฺถหิ ๒ ปคฺคยฺห โปธียา อภิโรปยิ ฯ

อิมสฺมีเยว กปฺปสฺมี ยํ โปธิมภิปฺปชยิ ๓

ทุกคฺตี นาภิขานามิ โปธิปฺปชายิตํ ผลํ ฯ

กิลเสตา ฉาปีตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตตา

นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว ฯ

สฺวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺตฺติเก

ติสฺโส วิชฺชา อนฺนปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ ฯ

ปฏฺิปสฺมภิทา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิจ อญฺฺจิเม

นพฺภินฺญา สจฺฉนิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ ฯ

อิตุถิ สุตํ อายสฺมา อุมฺมาปฺปฺฝิโย เถโร อีมา คาคาโย อภาสิตฺถาติ ฯ

อุมฺมาปฺปฺฝิยตฺเตรสฺส อปทานิ สมตฺตํ ฯ

นญฺฺจํ อุมฺพาทฺถกฺยตฺเตรอปทานิ (๔๔๖)

[๓๖] สฺุปฺปฺฝิตํ สาลวนํ โอคฺคยฺห เวสฺสฏฺฐ มฺุณี

นีสิตฺติ คิริทฺทฺคฺเสสฺส อภิชาโตว เกสฺริ ฯ

#๑ ม. อุตฺตฺริปฺปฺฝิยตฺเตร... ฯ ย. อุตฺตฺพฺหิปฺปฺฝิยตฺเตร... ฯ

#๒ ม. อุตฺตฺริมาถิ ฯ ย. อุตฺตฺพฺหิมาถิ ฯ ๓ ย. ยํ ปฺปฺฝมภิโรปยิ ฯ

ปสนุนจิตโต สุมโน อมฺพาฎกมฺปฺชยีG
ปฺลฺยณฺเขตฺตํ มหาวีริ ๑ ปสนุน เสหิ ปาณฺนิ ๑
เอกคฺคฺตีเส อิตฺ กปฺเป ยํ ปฺปฺมณฺโรปยิ
ทฺคคฺคฺตี นานิชานามิ พุทฺธปฺชายิํ ฝลํ ๑
กิลฺเสตา ฌาปิตา มยฺหิ ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
นาโคว พนฺธนํ เณตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว ๑
สฺวาคคฺตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อนฺนปฺปตฺตา กตฺ พุทฺธสฺส สาสนํ ๑
ปฏฺฐิสฺมณฺนิทา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิจ อญฺจิม
ฉพฺภิณฺณา สจฺฉนิกฺตา กตฺ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ ๑
อิตฺถิํ สฺมํ อายสฺมา อมฺพาฎกฺโย เถโร อีมา คากาโย อภาสิตฺถาติ ๑

อิมฺพาฎกฺยตฺถเรตฺส อปทานิ สมคฺคํ ๑

สคฺคํ สึหาสนิกตฺถเรตฺส อปทานิ (๔๔๗)

[๑๗] ปทุมตฺตรสฺส ภควโต สพฺพภูตฺหิตฺสึโน
ปสนุนจิตโต สุมโน สึหาสนมทาสหิ ๑
เทวโลเก มนฺสฺเส วา ยตฺถ ยตฺถ วสามหิ
ลภามิ วิปฺลํ พุยมฺหิ สึหาสนสฺสึหิ ฝลํ ๑
สฺวณฺณรฺูปฺยมฺยา โลหิตฺตงฺกมฺยา พนฺ
มณฺนิมฺยา จ ปฺลฺลงฺกา นิพฺพตฺตฺนฺติ มํม สทา ๑

#๑ ม. อนุตฺตรํ ๑

โพธิยา อาสนิ กตวา ชลชุตตมนามิโน
อุจเจ กุเล ปชายามิ อโห ฐมมสุฐมมตา ฯ
สตสหัสเส อโโต กปเป สีหาสนมกาสหิ
ทुकคตี นากิขานามิ สีหาสนสสิทิต्ถิ ผลิ ฯ
กิลเสตา ฌาปีตา มยหิ ทวา สพเพ สมุหตา
นาโคว พนุชนัน เฉตวา วิหรามิ อนาสโว ฯ
สุวาคตติ วต เม อาสิ มม พุทธสส สนติเก
ติสุโส วิชชา อานุปตตวา กตติ พุทธสส สาสันนิ ฯ
ปฏิสมภिता จตสุโส วิโมกขาปัจจ อญฺจิเม
ฉภิญญา สจฺจิกตา กตติ พุทธสส สาสนฺนุติ ฯ
อิตถิ สฺพุทฺธิ อายสฺมา สีหาสนิโก เตโร อีมา คาถาโย อภาสิตฺถาติ ฯ
สีหาสนิกตฺเถรสส อปทานิ สมตฺตติ ฯ

อญฺจิมิ ปาทปิยฺยคฺคเธรอปทานิ (๔๔๘)

[๓๘] สุเมโธ นาม สมฺพุทฺโธ การุณิโก ๑ มหามุณี
ตารยิตฺวา พหุ สตฺเต นิพฺพุโต โส มหายโส ฯ
สีหาสนสส สามนฺตา สุเมธสส มहेสิโน
ปสนฺนจิตฺโต สุมโน ปาทปิยฺจการยิ ฯ
กตฺวาน กุสลํ กมฺมํ สุขปากํ สุขุทฺธิ ๒
ปฺลฺยณกมฺเมน สฺยฺยคฺคโต ตาวตีสํ อคณฺทหิ ฯ

#๑ ม. ย. อคฺโค การุณิโก มุณี ฯ ๒ ย. สุขินฺทฺธิ ฯ

ตตต เม วสमानสุส ปุณณกมมสมงฺคิโน
ปทานิ อุทฺธรนฺตสุส โสณฺณปีจา ภวนฺติ เม ฯ
ลาภา เตสํ สุตทฺธนฺเต เย ลภนฺติ อุปฺสฺสุติ ๑
นิพฺพุเต การิ กตฺวาน ลภนฺติ วิปฺลํ สุขํ ฯ
มยาปี สุกตํ กมฺมํ วาณิเชฺเช สฺปโยชิตํ
ปาทปีจํ กริตฺวาน โสณฺณปีจํ ลภามหํ ฯ
ยํ ยํ ทิสํ ปกฺกมามี เกนจิ กิจฺจเยนหํ ๒
โสณฺณปีเจ อุกฺกมามี ปุณฺณกมฺมสุตฺตีหํ ผลํ ฯ
ตีสกปฺปสฺสสมฺหิ ยํ กมฺมมกริ ตทา
ทฺถุคฺคิ นาทิขานามิ ปาทปีจฺสุตฺตีหํ ผลํ ฯ
กิลฺเลสา ฌาปีตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว ฯ
ติสฺโส วิชฺชา อนฺนปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสุสฺส สาสนํ ฯ
ปฏฺฐิสฺมฺภิทา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิจ อญฺฺจิเม
นพฺภิณฺณา สจฺฉิกตา กตํ พุทฺธสุสฺส สาสนฺนฺติ ฯ
อิตุถิํ สุทํ อายสฺมา ปาทปีจฺโย เถโร อีมา คาถาโย อภาสิตฺถาติ ฯ
ปาทปีจฺยคฺเครสุส อปทานิ สมตฺตํ ฯ

#๑ ม. ย. อุปฺสฺสุติ ฯ ๒ ย. ปจฺจเยนหํ ฯ

นมัม เวทียการกตุเถราปทานิ ๑ (๔๔๕)

[๑๕] ปทุมุตตรสุส พุทธสุส โปธียา ปาทปุตตเม

เวทียิ สุกตัม กตุวา สกัม จิตตัม ปสาทียี ฯ

อคุโธพารานิ ๒ ภูณฺฆานิ กตานิ ออกตานิ จ

อนุตติกฺขา ปวสุสนฺติ เวทิกาย อิทํ ผลํ ฯ

อุภโต พุยฺพุทฺสงฺคามเ ปกฺขนฺนุทฺโต ภูยานเก

ภยเถรวํ น ปสฺสามิ เวทิกาย อิทํ ผลํ ฯ

มม สงฺกปฺปมณฺเวยย พุยมหํ นิพฺพตฺตเต สุกัม

สยนาณิ มหคฺฆานิ เวทิกาย อิทํ ผลํ ฯ

สตสฺหสุเส อิตฺโต กปฺเป ยํ เวทิกมการียี

ทูกคฺตี นากิขานามิ เวทิกาย อิทํ ผลํ ฯ

กิลเสทา ฆาปิตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตตา

นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว ฯ

สุวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสุส สนฺติเก

ติสุโส วิชฺชา อนฺนปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสุส สาสนํ ฯ

ปฏฺฐิสฺมภิทา จตฺสุโส วิโมกฺขาปิจ อญฺจิเม

ฉพฺภิลฺลวา สจฺฉนิกตา กตํ พุทฺธสุส สาสนฺนฺติ ฯ

อิตฺถํ สุกตํ อายสฺมา เวทียการ โโก เถโร อีมา คาถาโย อภาสิตฺถาติ ฯ

เวทียการกตุเถรสฺส อปทานิ สมตฺตํ ฯ

#๑ ม. ย. เวทียการกตุเถร ... ฯ ๒ ม. อโธพารานิ ฯ ย. อโธพารานิ ฯ

ทสมิ โทธิฆรรการกตุเถราปทานิ ๑ (๔๕๐)

[๔๐] สิทฺถตฺถสฺส ภควโต ทิปทินฺนทสฺส ตาทิโน

ปสฺนุนจิตฺโต สุมโน โทธิฆรรการยิ ฯ

ตฺถสฺสิตฺติ อฺปปฺนฺโนมฺหิ วสามิ รตเน ฆเร

น เม สิตฺติ ว อฺณฺหิ วา วาโต กตฺเต น สมฺมุเส ฯ

ปฺลยจสฺสภูจิมฺหิโต กปฺเป จกฺกวตฺติ อโหสฺหิ

กาสิทฺถิ นาม นคฺริ วิสฺสกมฺเมน มาปิตฺติ ฯ

ทสโยชนอายามิ อฺภูจโยชนวิตฺถตฺติ

น ตมฺหิ นคเร อตฺถิ กฺภูจํ วลฺลิตฺติ จ มตฺติกา ฯ

ติริยิ โยชนํ อาสิ อจฺจตฺมโยชนวิตฺถตฺติ

มจฺกโล นาม ปาสาโท วิสฺสกมฺเมน มาปิตฺโต ฯ

จฺหวาสิตฺตสฺสทสฺसानิ ฅมฺภา โสวณฺณิยา อหุ

มณฺนิยา จ นิยฺยูหา นทนํ ฐปฺปิยํ อหุ ฯ

สพฺพโสณฺณมยิ ฆริ วิสฺสกมฺเมน มาปิตฺติ

อหฺมวตฺถตฺติ มยา เอตฺติ ฆรรทานสฺสิตฺติ ผลํ ฯ

เต สพฺเพ อนฺนโกตฺวาน เทวมานุสเส ภเว

อชฺช ปตฺโตมฺหิ นิพฺพานํ สนฺตปิทํ อนฺนตฺตรํ ฯ

ตีสกปฺปสฺสสมฺหิ โทธิฆรรการยิ

#๑ ม. โทธิฆรรทายตฺเถร ... ฯ ยู. โทธิฆรรยิตฺเถร ... ฯ

ทุคคตี นาภิขานามิ ฃรทานสุสิทำ ฝลั ๑
กิลเสตา ฃมาปีตา มยหิ ภาวา สพุเพ สมุหตา
นาโคว พนุชนั ฃตฺวา วิหรามิ อนาคตวอ ๑
สุวาคตั วต เม อาสิ มม พุทฺธสุส สนนติเก
ติสุโส วิชชา อนุปฺปตฺตา กตฺ พุทฺธสุส สาสัน ๑
ปฏิสมฺภิตา จตฺสุโส วิโมกฺขาปิจ อญฺจิม
ฉนฺภิตฺตวา สจฺฉนิกตา กตฺ พุทฺธสุส สาสนนฺติ ๑

อิตฺถิ สฺสุทฺ อายสุมา โปธิฃมการโก เถโร อีมา คาคาโย อภาสิตฺตาคี ๑

โปธิฃมการกตฺเตรสฺส อบรมัน สมตฺต ๑

อุทฺทานัน

วิเกทกิ โกลฝลิตฺติ ฟิลลภลลตฺตกปฺโป
อุมฺมา อุมฺพาญกิ เจว อาสนิ ปาทปิจโก ๑
เวทิกิ โปธิฃมการโก คาคาโย คณฺตีปิจ
เอญฺนาสิตฺติกา สพุพา อสมิ วคฺเค ปกิตฺติตฺตา ๑

วิเกทกิวคฺโค ปญจจตฺตาคีโส ๑

ฉจตุตทาฬิโส ชคติวคโค

ปรจมี ชคตัทยาคตุเถราปทานิ (๔๕๑)

[๔๑] ฌมมทสฺสิสฺส มุณีโน โปธียา ปาทปฺปุตฺตเม

ปสฺนฺนจิตฺโต สุมโน ชคตี การียี อหิ ๑

ทริโต ปพฺพตาโต วา รุกฺขโต ปติโต อหิ

จฺจโต ปติฏฺฐิ วิญฺญามิ ๑ ชคตียา อิทํ ผลํ ๑

น เม โจรา วิหฺสนฺติ ๒ นาติมลฺลณฺติ ชคตียา

สพฺพามิตฺเตตฺติกกฺกมามิ ชคตียา อิทํ ผลํ ๑

ยํ ยํ โยนฺุปฺปชฺชามิ เทวตฺตํ อถ มานุสํ

สพฺพตฺถ ปุชฺชิต โหมิ ชคตียา อิทํ ผลํ ๑

อฏฺฐารเส กปฺปสฺเต ชคตี การียี อหิ

ทฺถุคฺคี นาภิขานามิ ชคติทานสฺสิทํ ผลํ ๑

กิลฺลสา ฌาปิตา มยฺหิ ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา

นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว ๑

สุวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สฺนฺติเก

ติสฺสโส วิชฺชา อนฺุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ ๑

ปฏฺฐิสฺสมภิทา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิจ อฏฺฐิเม

ฉพฺภิณฺณา สจฺฉนิกฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ ๑

#๑ ย. ลภามิ ๑ ๒ ย. ปสฺหนฺติ ๑

อิตถิ สุตฺถิ อายสฺมา ชคตฺทายโก เถโร อิมมา คาทาโย อภาสิตฺถาติ ฯ

ชคตฺทายกตฺถเรสุส อปทานิ สมตฺตํ ฯ

ทุตฺติโย โมรหตฺถิตฺถุเถราปทานิ (๔๕๒)

[๔๒] โมรหตฺถิ คเหตุวาน อุเปสิ ๑ โลกนายกั

ปสนฺนจิตฺโต สุมโน โมรหตฺถิ อทาสหิ ฯ

อิมินา โมรหตฺถเณ เจตนาปณฺธิหิ จ

นิพฺพุตา ๒ เม ตโย อคฺคิ ลภามิ วิปฺลํ สฺขํ ฯ

อโห พุทฺธา อโห ฌมฺมา อโห โน สตฺถุสฺมปฺทา

ทตฺวานหิ โมรหตฺถิ ลภามิ วิปฺลํ สฺขํ ฯ

ติชฺชคฺคิ นิพฺพุตา มยฺหิ ภวา สพฺเพ สฺมุหตา

สพฺพาสวา ปริกฺขิณา นตฺถิ ทานิ ปฺนพฺภโว ฯ

เอกตฺีเส อิตฺโต กปฺเป ยิ ทานมทฺทินฺตทา

ทฺขคฺคิ นากิขานามิ โมรหตฺถุสฺสิทฺถิ ผลํ ฯ

กิลฺเลสา ฌาปิตา มยฺหิ ภวา สพฺเพ สฺมุหตา

นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว ฯ

สุวาคตฺถิ วต เม อาสิ มม พุทฺธสุส สนฺตฺติเก

ติสฺสุโส วิชฺชา อนฺนุปฺปตฺตา กตฺถิ พุทฺธสุส สาสนํ ฯ

ปฏฺฐิสฺสมฺภิทา จตฺถุสฺส วิโมกฺขาปิจ อญฺฺจิเม

ฉพฺภินฺถา สจฺจนิกตา กตฺถิ พุทฺธสุส สาสนฺนฺตฺติ

#๑ ม. ย. อุเปสิ ฯ ๒ ม. นิพฺพายีสุ ตโย อคฺคิ ฯ ย. นิพฺพนฺตฺติเม ตโย อคฺคิ ฯ

อิตุถิ สุตฺ อายสฺมา โมรหตฺถิโย เถโร อีมา คาลาโย อภาสิตฺถาติ ฯ

โอมรหตฺถิยตฺถุสฺส อปทานํ สมตฺตํ ฯ

ตติยํ สีหასนพิจฺฉิตฺถุสฺส อปทานํ (๔๕๓)

[๔๓] ติสฺสสฺสสาหิ ภควโต โปธิรุกฺโข อวณฺทึหิ ๑

ปคฺคยฺห วิชนิ ตตฺถ สีหასนมวิชฺชหิ ฯ

เทวนวฺเต อิตฺ กปฺเป สีหასนมวิชฺชหิ

ทฺถุคฺคิ นาริขานามิ วิชฺชนาย อิทฺ ผลํ ฯ

กิลลสา ฌาปิตา มยฺหิ ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา

นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว ฯ

สฺวาคตฺ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺตฺติเก

ติสฺสโธ วิชฺชา อนฺุปฺปตฺตา กตฺ พุทฺธสฺส สาสนํ ฯ

ปฏฺฐิสฺสมฺภิตา จตฺสฺสโธ วิโมกฺขาปิจ อญฺฺจิเม

นพฺภิญฺญา สจฺฉนิกตา กตฺ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ ฯ

อิตุถิ สุตฺ อายสฺมา สีหასนพิจฺฉิโย เถโร อีมา คาลาโย อภาสิตฺถาติ ฯ

สีหასนพิจฺฉิตฺถุสฺส อปทานํ สมตฺตํ ฯ

จตฺตฺถิ ตินฺนุทฺถาริยตฺถุสฺส อปทานํ (๔๕๔)

[๔๔] ปุทฺทมฺมตฺตรสฺส พุทฺธสฺส โปธิยา ปาทปฺปตฺตเม

ปสฺนฺนจิตฺโต สฺมโน ตโย อุกฺเก อธารยิ ฯ

#๑ ม. อวณฺทึยิ ฯ

สทสหัสเส อิตโต กปเป ยาหิ ๑ อุกกมธารยิ
ทุกคตี นากิขานามิ อุกกทานสฺลิตฺถิ ผลิ ๑
กิลเสตา ฉาปีตา มยฺหิ ภวา สพฺเพ สมฺหตา
นาโคว พนฺธนนฺ เฉตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว ๑
สฺวาคตฺ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อนฺุปฺปตฺตา กตฺ พุทฺธสฺส สาสนํ ๑
ปฏฺฐิสฺมภิกฺขา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิจ อญฺฺจิเม
ฉพฺภิกฺขณา สจฺฉนิกฺตา กตฺ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ ๑

อิตฺถิ สฺสํ อายสฺมา ตินฺนุกฺกธาริโย เตโร อีมา คาถาโย อภาสิตฺถาติ ๑

ตินฺนุกฺกธาริยตุเถรสฺส อปทานิ สมตฺตํ ๑

ปณฺจมํ อุกกมนทายกตุเถราปทานิ (๔๕๕)

[๔๕] กกฺสนฺธสฺส มฺนิโน พฺราหฺมณฺสฺส วุสิมโต

ทิวาวิหาริ วชโต อุกกมนนทาสหิ ๑
อิมสฺมีเยว กปฺปสฺมี ยิ ทานมททินฺตทา
ทุกคตี นากิขานามิ อุกกมนสฺลิตฺถิ ผลิ ๑
กิลเสตา ฉาปีตา มยฺหิ ภวา สพฺเพ สมฺหตา
นาโคว พนฺธนนฺ เฉตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว ๑
สฺวาคตฺ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อนฺุปฺปตฺตา กตฺ พุทฺธสฺส สาสนํ ๑

#๑ ม. โสหิ ๑ ย. โยหิ ๑

ปฐิสุมภิตา จตสุโส วิโมกขาปัจจ อญฺจิเม

นพภิญญา สจฺจนิกตา กตฺ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ ฯ

อิตฺถิํ สุทฺถิํ อายสฺมา อกฺกมฺนทายโก เถโร อีมา คาทาโย อภาสิตฺถาติ ฯ

อกฺกมฺนทายกตฺเถรสฺส อปทานิ สมนฺตํ ฯ

นญฺจिํ วนโกรณฺทียตฺเถรอปทานิ (๔๕๖)

[๔๖] สิทฺธตฺถสฺส ภควโต โลกเชฏฺฐสฺส ตาทิโน

วนโกรณฺทมาทาย พุทฺธสฺส อภิโรปยิํ ฯ

จตฺตุนวฺเต อิตฺโต กปฺเป ยิํ ปุပ္พมฺภิโรปยิํ

ทฺถุคฺคิํ นาภิขานามิ พุทฺธปฺุชายิํทํ ผลํ ฯ

กิลฺลสา ฌาปิตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สฺมฺหตา

นาโคว พนฺธนํ เฉตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว ฯ

สฺวาคตฺถํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก

ติสุโส วิชฺชา อนฺนุปฺปตฺตา กตฺ พุทฺธสฺส สาสนํ ฯ

ปฐิสุมภิตา จตสุโส วิโมกขาปัจจ อญฺจิเม

นพภิญญา สจฺจนิกตา กตฺ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ ฯ

อิตฺถิํ สุทฺถิํ อายสฺมา วนโกรณฺทียโย เถโร อีมา คาทาโย อภาสิตฺถาติ ฯ

วนโกรณฺทียตฺเถรสฺส อปทานิ สมนฺตํ ฯ

วีสติมฺมิ ภาณวาริํ ฯ

สตุตมัม เอกฉตติยตุเถราปทานิ (๔๕๗)

[๔๗] อังคารชาตา ปจวี กุกกุพานุกตา มหิ
ปทุมุตตโร ภควา อพุโภกาสุมหิ จงุมมิ ฯ
ปณฺฑริ ฉตตมาทาย อทฺธานํ ปติปชฺชหิ
ตตฺถ ทิสฺวาน สมฺพุทฺธิ จิตฺตํ ๑ เม อุปปชฺชถ ฯ
มริจิมุสนา ๒ ภูมิ อังการาว มหิ อัย
อุปฺภูจนฺติ ๓ มหาวาทา สรฺริรกายุเขปนา ๔ ฯ
สีตํ อุณฺ्हํ วิหนฺติ ๕ วาตาทปนิวารณํ
ปฏฺิกุคฺคฺห อิมํ ฉตฺตํ ผสฺสยิสฺสามิ นิพฺพุตี ฯ
อนุกมฺปกิ การุณฺนิโก ปทุมุตตโร มหายโส
มม สงฺกปฺปมณฺณาย ปฏฺิกุคฺคฺหิ ตทา ชินฺโน ฯ
ตีสกปฺปานิ เทวินฺโน เทวชฺชมการยิ
สตานํ ปณฺจกฺขตฺตํ จ จกฺกวตฺติ อโหสฺหํ ฯ
ปเทสรชฺชํ วิปฺปลํ คณฺนาโต อสงฺขยํ
อนฺุโภมิ สกํ กมฺมํ ปุพฺเพ สุกตมตฺตโน ฯ
อัย เม ปจฺฉิมา ชาติ จริโม วตฺตเต ภโว
อชฺชาปี เสตฉตฺตํ เม สพฺพกาลํ ฐริยตี ฯ
สตสฺสเส อโตะ กปฺเป ยํ ฉตฺตมทที ตทา
ทฺุคฺคตี นาภิขานามิ ฉตฺตทานสฺสตีํ ผลํ ฯ

#๑ ม. ย. วิตฺติ ฯ ๒ ม. มริจโยตฺถญา ฯ ย. มริจโวตฺถญา ฯ ๓ ม. อุปฺหนฺติ ฯ

#ย. อุปฺวายนฺติ ฯ ๔ ม. สรฺริรสฺสาสุเขปนา ฯ ย. สรฺริรสฺसानุเขปนา ฯ ๕ ม. วิหนฺนฺติ ฯ

#ย. วิหรนฺติ ฯ

กิลเสา ฉาปีตา มยุห์ กวา สพเพ สมุหตา
นาโคว พนุชนัน เณตวา วิหรามิ อนาสโว ฯ
สุวาคคัม วัต เม อาสิ มม พุทธสฺส สนนฺติเก
ติสฺโส วิชชา อนุปฺปตฺตา กตฺ พุทธสฺส สาสนํ ฯ
ปฏฺฐิสฺสมภิทา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิจ อฏฺฐิเม
ฉพฺภินฺณวา สจฺฉนิกตา กตฺ พุทธสฺส สาสนฺนฺติ ฯ
อิตฺถึ สฺสํ อายสฺมา เอกฉตฺติโย เถโร อีมา คาลาโย อภาสิตฺถาติ ฯ

เอกฉตฺติยตฺเถรสฺส อปทานํ สมตฺตํ ฯ

อฏฺฐมํ ชาติปฺปํฝิยตฺเถราปทานํ (๔๕๘)

[๔๘] ปรีนิพฺพุเต ภควติ ปทุมุตฺตเร มหายเส

ปฺปํฝจฺงโกฏฺเฏ ๑ คเหตุวา สรีริ อภิโรปยี ฯ

ตตฺถ จิตฺตํ ปสาเทตฺวา นิมนฺนํ อคฺมาสํ

เทวโลกํ คโต สนนฺโต ปุณฺณกมฺมํ จรามํ ฯ

อมฺพรา ปุปฺพวสฺโส เม สพฺพกาลํ ปวสฺสตี

สมฺภวามิ ๒ มนฺุสฺเส เว ราชา โหมิ มหายโส ฯ

ตธี กุสฺมวสฺโส เม อภิวสฺสตี สพฺพทา

กาเยสฺสุ ๓ ปุปฺพปฺุชาย วาหฺสา สพฺพทสฺสีโน ฯ

อัยฺ ปจฺฉิมโก มยุห์ จริโม วัตตเต ภโว

อชฺชาปี ปุปฺพวสฺโส เม อภิวสฺสตี สพฺพทา ฯ

#๑ ม. ปุปฺพวสฺสํ สเก กตฺวา ฯ ๒ ม. ย. สัสมรามิ มนฺุสฺเส เจ ฯ ๓ ม. ตสฺเสว ฯ

#ย. ตาเยว ฯ

สทสทสเส อิตโต กปเป ยัม ปุฬัม อภิโรปยี
ทุกคตี นากิขานามิ เทหปุชยิทัม ผลัม ฯ
กิลเสตา ฉาปีตา มยหัม ภวา สพเพ สมุหตา
นาโคว พนุชนันฺ เฉตฺวา วิหรามิ อนาสโว ฯ
สุวาคตัม วต เม อาสี มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตัม พุทฺธสฺส สาสนัม ฯ
ปฏฺฐิสฺมภิทา จตฺโส วิโมกฺขาปัจจ อญฺจิเม
ฉพฺภินฺณา สจฺฉนิกตา กตัม พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ ฯ
อิตฺถัม สฺกํ อายสฺมา ชาติปฺปฝิโย เถโร อีมา คาถาโย อภาสิตฺถาติ ฯ
ชาติปฺปฝิยตุเถรสฺส อปทานิ สมมตฺติ ฯ

นวมัม สตฺติปณฺณิยตุเถราปทานิ ๑ (๔๕๕)

[๔๕] นีหฺรนฺเต สรฺริรมฺหิ วิชฺชมานาสฺ ๒ เภริสฺ
ปสฺนฺนจิตฺโต สฺมโน สตฺติปฺปฝิ อปุชยี ฯ
สทสทสเส อิตโต กปเป ยัม ปุฬัม อภิปุชยี
ทุกคตี นากิขานามิ เทหปุชยิทัม ผลัม ฯ
กิลเสตา ฉาปีตา มยหัม ภวา สพเพ สมุหตา
นาโคว พนุชนันฺ เฉตฺวา วิหรามิ อนาสโว ฯ
สุวาคตัม วต เม อาสี มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตัม พุทฺธสฺส สาสนัม ฯ

#๑ ม. ปฏฺฐิปฺปฝิยตุเถราปทานิ ฯ ๒ ม. ย. วชฺชมานาสฺ ฯ

ปฐิสุมภิตา จตสุโส วิโมกขาปัจจ อญฺจิเม
นพภิญญา สจฺฉิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ ฯ
อิตุถิํ สุทํ อายสฺมา สตฺติปณฺณิโย เถโร อีมา คาถาโย อภาสิตฺถาติ ฯ
สตฺติปณฺณียตฺถเรสฺส อปทานิ สมตฺตํ ฯ

ทสมํ คณฺฐปฺชกตฺถเรปทานิ (๔๖๐)

[๕๐] จิตฺเกสุ กุรฺมานฺเสสุ นานาคณฺฐे สมหาญฺเ
ปสฺสนฺจิตฺโต สุมโน คณฺฐมฺภุจฺสี อปฺชยิํ ฯ
สตฺสทสฺเส อิตฺโต กปฺเป จิตกํ ยํ อปฺชยิํ
ทฺถคฺคิ นาทิขานามิ จิตฺปฺชายิทํ ผลิํ ฯ
กิลฺเสสา ฌาปิตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สฺมฺหตา
นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว ฯ
สฺวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
ติสุโส วิชฺชา อนฺุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ ฯ
ปฐิสุมภิตา จตสุโส วิโมกขาปัจจ อญฺจิเม
นพภิญญา สจฺฉิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ ฯ
อิตุถิํ สุทํ อายสฺมา คณฺฐปฺชโก เถโร อีมา คาถาโย อภาสิตฺถาติ ฯ
คณฺฐปฺชกตฺถเรสฺส อปทานิ สมตฺตํ ฯ

อุทฺททานํ

ชคตํ โมรหตุโถ จ อาสนํ อุกฺกธารโก
อกุกมิ วนโกรณฺทํ จตฺตโท ชาติปฺุชโก ๑
สตฺตปณฺณโย เถโร จ ทสโม คนฺชปฺุชโก
สตฺตสฏฺฐิ จ คธาโย คณฺดาโย วิภาวิหิ ๑
ชคตํ ทายกฺวคฺโค นจตฺตาฬิโส ๑

สตตจตุตาฬิโส สาลปฺปฬิวคฺโค

ปรจฺม สาลกฺขุมิยตุเถราปทานิ (๔๖๑)

[๕๑] ปรีนึพฺพุเต ภควติ ชลชุตฺตมนามเก
อาโรปิตฺมฺหิ จิตฺเต สาลปฺปฬิ อปฺุชฺชียี ๑
สตสฺหสฺเส อิตฺโต กปฺเป ยํ ปฺุฬมฺภิปฺุชฺชียี
ทฺุคฺคตี นานิกฺขานามิ จิตฺปฺุชฺชายิทํ ผลํ ๑
กิลฺลสา ฌาปิตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมูตา
นาโคว พนฺุชฺชนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสวโ ๑
สฺวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
ติสฺสุโส วิชฺชา อนฺุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ ๑
ปฏฺิสมฺภิตา จตฺสุโส วิโมกฺขาปิจ อญฺุจิเม
นฬภิตฺถวา สจฺฉิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ ๑
อิตฺถํ สฺุทํ อายสฺมา สาลกฺขุมิโย เถโร อีมา คาถาโย อภาสิตฺถาติ ๑
สาลกฺขุมิยตุเถรสฺส อปทานิ สมฺตตํ ๑

ทฺุติยํ จิตกปฺุชฺชกฺตุเถราปทานิ (๔๖๒)

[๕๒] ฌายมานสฺส ภควโต สิขินฺโณ โลกพนฺุชฺชโน
อญฺุจ ฌมฺปกปฺุฬฺพานิ จิตกํ อภิโรปียี ๑
เอกตีเส อิตฺโต กปฺเป ยํ ปฺุฬมฺ อภิโรปียี

ทุคคตี นาภิขานามิ พุทธปุชายิห์ ๑ ผลิ ฯ
กิลเสตา ฉาปีตา มยหิ ภวา สพะเพ สมุหตา
นาโคว พนุชนัน เฉตวา วิหรามิ อนาสโว ฯ
สุวาคคั วต เม อาสิ มม พุทธสุส สนุติเก
ติสุโส วิชชา อานุปปตตะตา กตัง พุทธสุส สาสันนัง ฯ
ปฐิสุมภิตา จตสุโส วิโมกขาปัจจ อญฺจิเม
ฉพภิญญา สจฺจนิกตา กตัง พุทธสุส สาสันนุติ ฯ
อิตถึ สฺกั อายสุมา จิตกပ္พชโก เตโร อีมา คาทาโย อภาสิตฺตาทิ ฯ

จิตกပ္พชกตฺเตรสฺส อปทานิ สมตฺตัง ฯ

ตติยํ จิตกนิพฺพาทกตฺเตรอปทานิ (๕๖๓)

[๕๖] ททยุหฺมานเน สรริรมฺหิ เวสฺสภุสฺส มหฺลสิโน

คนุโรทกั กเหตุวาน จิตัง นิพฺพายี อหิ ฯ
เอกตฺตีเส อิตฺโต กปะเป จิตัง นิพฺพายี อหิ
ทุคคตี นาภิขานามิ คนุโรทกสุสิทัง ผลิ ฯ
กิลเสตา ฉาปีตา มยหิ ภวา สพะเพ สมุหตา
นาโคว พนุชนัน เฉตวา วิหรามิ อนาสโว ฯ
สุวาคคั วต เม อาสิ มม พุทธสุส สนุติเก
ติสุโส วิชชา อานุปปตตะตา กตัง พุทธสุส สาสันนัง ฯ

#๑ ม. ยุ. จิตปุชายิห์ ผลิ ฯ

ปฐิสุมภิตา จตสุโส วิโมกขาปิจ อฏฺฐิเม

ฉฬภิญญา สจฺฉิกตา กตฺ พุทฺธสฺส สาสนฺนติ ฯ

อิตฺถิ สฺสํ อายสฺมา จิตกนิพฺพาปโก เถโร อีมา คาถาโย อภาสิตฺถาติ ฯ

จิตกนิพฺพาปกตฺเถรสฺส อปทานํ สมตฺตํ ฯ

จตฺตฺถิ เสตฺถายกตฺเถราปทานํ (๔๖๔)

[๕๔] วิปสฺสิโน ภควโต จงฺกมฺนตฺสฺส สมฺมุขา

ปสฺนฺนจิตฺโต สฺมโน เสตฺถุ การายี อหิ ฯ

เอกนฺวุเต อิตฺโต กปฺเป ยํ เสตฺถุ การยํ อหิ

ทฺฤคฺชี นาทิขานามิ เสตฺถทานสฺสิทํ ผลิ ฯ

กิลฺเลสา ฉาปิตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา

นาโคว พนฺธฺนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว ฯ

สฺวาคตฺถ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก

ติสฺโส วิชฺชา อนฺุปฺปตฺตา กตฺ พุทฺธสฺส สาสนํ ฯ

ปฐิสุมภิตา จตสุโส วิโมกขาปิจ อฏฺฐิเม

ฉฬภิญญา สจฺฉิกตา กตฺ พุทฺธสฺส สาสนฺนติ ฯ

อิตฺถิ สฺสํ อายสฺมา เสตฺถายโก เถโร อีมา คาถาโย อภาสิตฺถาติ ฯ

เสตฺถายกตฺเถรสฺส อปทานํ สมตฺตํ ฯ

ปณจัม สุมณฑาลวณฺเฑียตุเถราปทานิ (๔๖๕)

[๕๕] สิทฺฐตฺตสฺส ภควโต ตาลวณฺเฑ อทาสหิ

สุมเนหิ ปฏิจฺจนฺนํ ธารยามิ มหายสํ ฯ

จตุทฺตสฺส อิตฺถ กปฺเป ตาลวณฺเฑ อทาสหิ

ทฺถคฺคิ นาทิชาณามิ ตาลวณฺเฑสฺสตีทํ ผลํ ฯ

กิลลสา ฌาปิตา มยฺหิ ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา

นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว ฯ

สฺวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺตฺติเก

ติสฺโส วิชฺชา อนฺนปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ ฯ

ปฏฺฐิสฺสภิตา จตฺตสฺส วิโมกฺขาปิจ อญฺจิเม

นพฺภิกฺขฺวา สจฺฉิกิตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ ฯ

อิตฺถํ สฺสํ อายสฺมา สุมณฑาลวณฺเฑียโต เถโร อีมา คาคาโย อภาสิตฺถาติ ฯ

สุมณฑาลวณฺเฑียตุเถรสฺส อปทานิ สมฺมตฺตํ ฯ

นญฺจ อวณฺเฑียตุเถราปทานิ (๔๖๖)

[๕๖] สตรึสิ นาม ภควา สยมฺภู อปฺราชิโต

วิเวกกาโม สมฺพุทฺโธ โคจฺรยาภินิภฺขมิ ฯ

ผลหตฺถโธ อหํ ทิสฺวา อฺปกณฺณี นราสภํ

ปสฺนฺนจิตฺโต สฺมโน อทาสี อวณฺเฑ ผลํ ฯ

จตุทฺตวเต อิตฺโต กปฺเป ยํ ผลํ อททํ ตทา
ทฺทคฺคํ นาทิขานามิ ผลทานสฺสทํ ผลํ ฯ
กิลลสา ฌาปีตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺหตา
นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสวํ ฯ
สฺวาคคํ วัต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺตฺติเก
ติสฺสวํ วิชฺชา อานุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ ฯ
ปฏฺฐิสฺสภิกฺขา จตฺสวํ วิโมกฺขาปิจ อญฺฺจิเม
ฉภิกฺขณฺวา สจฺฉิกฺกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ ฯ
อิตฺตํ สฺทํ อายสฺมา อวญฺฺผลิโย เถโร อีมา คาทาโย อภาสิตฺถาติ ฯ
อวญฺฺผลิยคฺคเรตฺส อบรมานํ สมตฺตํ ฯ

สตฺตมํ ลพฺขผลทายกคฺคเรทฺรอบรมานํ (๔๖๗)

[๕๗] นคเร พนฺธมฺติยา อารามิโก อหํ ตทา
อทททํ วิรัชํ พุทฺธํ กจฺฉนฺตํ อนิลลฺชเส ฯ
ลพฺขผลมาทาย พุทฺธเสฏฺฐสฺสทาสหํ
อากาเสว จิตฺต สนฺโต ปฏฺฐิกุคฺคณฺหิ มหายสฺวํ ฯ
วิตฺตติสฺสขณฺโน ๑ มยฺหํ ทิฏฺฐจฺจมฺเม สฺขาวโ
ผลํ พุทฺธสฺส ทตฺวาน วิปฺปสฺนเนน เจตฺสา ฯ
อริคฺคณฺณี ตทา ปิตี วิปฺปลํ สฺขมฺมุตฺตมํ
อุปฺปชฺชเต เม รตนํ นิพฺพตฺตสฺส ตทํ ตทํ ฯ

#๑ ย. วิตฺตํ สฺสขณฺโน ฯ

เอกนวุเต อิตโต กปเป ยัมผลํ อททิตทา
ทุกคตตี นาภิขานามิ ผลทานสุสิทํ ผลํ ฯ
กิลเสตา ฉาปีตา มยหิ ภวา สพเพ สมุหตา
นาโคว พนุชนํ เจตวา วิหรามิ อนาสโว ฯ
สุวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทธสุส สนฺติเก
ติสุโส วิชชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทธสุส สาสนํ ฯ
ปฏิสมฺภิตา จตฺสุโส วิโมกฺขาปัจจ อญฺจิเม
ฉพฺภินฺณา สจฺฉิกตา กตํ พุทธสุส สาสนนฺติ ฯ

อิตุถิํ สุทํ อายสฺมา ลพฺขผลทายโก เถโร อีมา คาถาโย อภาสิตถาติ ฯ

ลพฺขผลทายกตฺเถรสฺส อปทานิ สมตฺตํ ฯ

อญฺจิมํ มิตฺกขุผลทายกตฺเถราปทาน ๑ (๕๖๘)

[๕๘] วนนฺตเร ๒ พุทฺธํ ทิสฺวา อตฺถทสฺสี มหายสิ

ปสนฺนจิตฺโต สุมโน มิตฺกขุสุส ผลํ อทํ ฯ

อญฺจารเส กปฺปสเต ยัมผลํ อททิตทา

ทุกคตตี นาภิขานามิ ผลทานสุสิทํ ผลํ ฯ

กิลเสตา ฉาปีตา มยหิ ภวา สพเพ สมุหตา

นาโคว พนุชนํ เจตวา วิหรามิ อนาสโว ฯ

สุวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทธสุส สนฺติเก

ติสุโส วิชชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทธสุส สาสนํ ฯ

#๑ ม. ปิตกฺขผล... ฯ ย. ปิตกฺขผล... ฯ ๒ ย. วนนฺเต ฯ

ปฏิสมภिता จตสุโส วิโมกขาปัจจ อญฺจิเม
ฉพภิญญา สจฺจิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนนฺติ ฯ
อิตฺถิํ สุทํ อายสฺมา มิตฺถุผลทหายโก เถโร อีมา คาทาโย อภาสิตุถาติ ฯ

มิตฺถุผลทหายกตฺเถรสฺส อปทานิ สมตฺตํ ฯ

นวมํ สยมฺปฏิภาณียตฺเถราปทานิ (๔๖๕)

[๕๕] กกุชฺฉํ วิสสนฺตํ ทเวทเวํ นราสภํ
รติยํ ปฏิปชฺชนฺตํ โโก ทิสฺวา นปฺปสีทติ ฯ
ตมฺนชฺการิํ นาเสตฺวา สนฺตาราตฺวา พหุํ ชนํ
ฌาณาโลเกน โชตฺนฺตํ โโก ทิสฺวา นปฺปสีทติ ฯ
วสีสฺตสฺสเสหิ นียฺยนฺตํ โลกนายกํ
อุทฺตรนฺตํ พหุํ สตฺเต โโก ทิสฺวา นปฺปสีทติ ฯ
อาหนิตฺวา ฌมฺมเกรี มทฺทนฺตํ ติตฺถิเย กณฺเฑ □
สีหนาทํ ว นทฺนฺตํ โโก ทิสฺวา นปฺปสีทติ ฯ
ยาวตา พุรฺหุมา โลกมฺหา อากนฺตฺวาน สพุรฺหุมา
ปฺจุจฺจนฺติ นปฺปุณฺเณ ปญฺเฬ โโก ทิสฺวา นปฺปสีทติ ฯ
ยสฺสยชฺฉี กริตฺวาน อาราวนฺติ ๑ สเทวกา
เตน ปุณฺณํ อนุ โภณฺติ โโก ทิสฺวา นปฺปสีทติ ฯ
สพฺเพ ชนา สมากนฺตฺวา สมฺปวาเรนฺติ จกฺขุมํ
น วิกรมฺปติ อชฺฉมิญฺโจะ โโก ทิสฺวา นปฺปสีทติ ฯ

#๑ ม. ยุ. อายาจนฺติ ฯ

นครี ปวีสโต ยสุส นทนต์ ๑ เกรโย พหู
วินทนต์ คชา ๒ มตฺตา โโก ทิสฺวา นปฺปสีทติ ฯ
วีธียา คจฺฉโต ยสุส ปภา ๓ วา โชตเต สทา
อพฺภนฺนตา สมา โหนฺติ โโก ทิสฺวา นปฺปสีทติ ฯ
พฺยาหฺรณฺตสุส พุทฺธสุส จกฺวาพฺมฺหิ สุยฺยติ
สพฺเพ สตฺเต วิญญาเปติ โโก ทิสฺวา นปฺปสีทติ ฯ
สตฺสหฺสฺเส อีโต กปฺเป ยํ พุทฺธมฺภิกิตฺตฺยํ
ทฺถุคฺคํ นาทิขานามิ กิตฺตฺนํ ย อิทํ ผลํ ฯ
กิลฺลสา ฌาปิตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว ฯ
สุวาคํ วัต เม อาสี มม พุทฺธสุส สนฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อนฺนปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสุส สาสนํ ฯ
ปฏฺฐิสฺมฺภิทา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิจ อญฺฺจิเม
นพฺภินฺญา สจฺฉนิกตา กตํ พุทฺธสุส สาสนฺนฺติ ฯ

อิตฺถํ สุทํ อายสฺมา สยฺมปฏฺฐิกานฺนํ โย เถโร อีมา คธาโย อภาสิตฺถาติ ฯ

สยฺมปฏฺฐิกานฺนํ ยตฺถเรสุส อปทานิ สมตฺตํ ฯ

ทสมํ นิมิตฺตพฺยากรณฺนํ ยตฺถเรปทานิ (๔๗๐)

[๖๐] อชฺโฆคฺเหตฺวา หิมวฺนตํ มนฺเต วา เจมฺหนตฺตา

จตฺตฺถนฺนํ สหฺสฺสานิ สิสฺสา มยฺหํ อปฺภฺจฺหํ ฯ

#๑ ม. รวฺนฺติ ฯ ย. รวฺนฺเต ฯ ๒ ย. อนฺนคฺชฺชา ฯ ๓ ม. ย. สพฺพาภา ฯ

อชิตา เวทกุ สพเพ	ฉพงเค ปารมี คตา
สกวิชชาหุปตถุชา	หิมวนเต วสนติ เต ฯ
จิตฺวา ตฺลิตา กายา	เทวปฺตฺโต มหายโส
อุปฺปชฺช มาตฺกฺจฺฉิสมิ	สมฺปชาโน ปฺภิสฺสโต ฯ
สมฺพุทฺเท อุปฺปชฺชนฺเต	ทสสทฺสฺสิ กมฺปถ
อนฺธา จกฺขุ อลภีสุ	อุปฺปชฺชนฺตมฺหิ นายเก ฯ
ฉปฺปการมกมฺปิตฺถ ๑	เกวลา วสุธา อัย
นิกฺโขสสทฺทํ สฺตฺวาน	วิมฺหยีสฺสุ ๒ มหาชนา ฯ
สพเพ ชนา สมามม	อคณฉฉ มม สฺนฺติเก
วสุธาย ปกมฺปิตฺถ	กีวปาโก ภวิสฺสติ ฯ
วิทฺสฺสามิ ๓ ตทา เตสํ	มา ภายิตฺถ นตฺถิ โว ภย
วิทฺสฺฐฺจา โหถ สพเพปิ	อุปฺปาโทย สฺขตฺถิโก ๔ ฯ
อภฺจเหตุหิ สมฺผลฺสา	วสุธาย ปกมฺปติ
ตถา นิมิตฺตา ทิสฺสนฺติ	โอภาโส วิปฺโล มหา ฯ
อัสสยํ พุทฺธเสฏฺโฐ	อุปฺปชฺชิสฺสติ จกฺขุมา
สณฺหาเปตฺวาน ชนตํ	ปณฺจ สีเล กเถสํ ฯ
สฺตฺวาน ปณฺจ สีลานิ	พุทฺธปฺปาทณฺจ ทฺลลภํไ
อุพฺเพกฺชาตา สฺมณา	ตฺถฺจฺหฺฐฺจา อเหสฺ เต ฯ
เทวนฺวเต อิตฺถ กปฺเป	ยํ นิมิตฺตํ วิทยากริ
ทฺคฺคตํ นาภิชานามิ	พฺยากรณฺสฺสิทํ ผลํ ฯ

#๑ ม. สพุพการิ ปกมปิตถ ฯ ยู. ฉพพิการิ ... ฯ ๒ ม. ยู. อุพพิชชีสุ ฯ

#๓ ม. อวจาสิ ตทา เตสํ ฯ ยู. อวจาสิ ... ฯ ๔ ม. สฺวตฺถิโก ฯ

กิลเสตา ฌาปีตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมุหตา
นาโคว พนฺธนํ เณฺตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว ๑
สุวาคํ วัต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ ๑
ปฏฺฐิสฺสุมภิตา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิจ อฏฺฐิเม
ฉพฺภิตฺตวา สจฺฉนิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ ๑

อิตฺถํ สุทํ อายสฺมา นิมิตฺตพฺยากรณฺนิโย เถโร อีมา คาทาโย อภาสิตฺถาติ ๑

นิมิตฺตพฺยากรณฺนิยตฺถเรตฺส อปทานํ สมตฺตํ ๑

อุทฺททานํ

สาลกฺขุสฺมิโย เถโร ปุชฺชา นิพฺพาปโกปิจ
เสตฺโต ทาลวณฺณฺนิ จ อวภูํ ลพฺขมฺปโท
มิลกฺขุ ปฏฺฐิภาณฺนิ จ เวยฺยากรณฺนิโย ทิชา
เทวสฺตฺตติ จ คาทาโย คณฺนิตาโย วิภาวฺวิทิ ๑
สาลปฺปฬิวคฺโค สตฺตจตฺตฺตาฬิโส ๑

อฏฺฐจตุตทาฬิโส นพมาลิวคฺโค

ปจฺมํ นพมาลียตุเถราปทานํ (๔๗๑)

[๖๑] สุวณฺณวณฺณํ สมฺพุทฺธํ อากุตีนํ ปฏิกุคฺคํ
ปวนคฺเคน คจฺจนฺตํ อทฺทสํ โลกนํยํ กํ ๑
นพมาลํ คเหตุวานํ นิกฺขมฺนุโต จ ตาวเท
ตตฺถทฺทสาสิ สมฺพุทฺธํ โอมตฺติณฺณมนาสวํ ๑
ปสฺนฺนจิตฺโต สุมโน นพมาลํ อปุชฺยํ
ทกฺขิณฺเอยฺย มหาวีริ สพฺพโลกานุกมฺปกํ ๑
เอกตฺตีเส อิตฺโต กปฺเป ยํ ปุปฺผํ ๑ อภิโรปยํ
ทฺถคฺคํ นากิขานามิ พุทฺธปุชฺชายิํ ๑ ผลํ ๑
กิลฺเลสา ฌาปิตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว ๑
สุวาคํ วัต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อนฺนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ ๑
ปฏฺฐิสฺมฺภิทา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิจ อฏฺฐิเม
นพภิณฺญา สจฺฉิกิตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ ๑
อิคฺคํ สุทํ อายสฺมา นพมาลियो เถโร อีมา คธาโย อภาสิคฺคธาติ ๑
นพมาลียตุเถรสฺส อปทานํ สมตฺตํ ๑

#๑ ม. ...มาตมภิโรปยํ ๑

ทศยิ มณิปุชกตฺเถราปทานิ (๔๗๒)

[๖๒] ปทุมุตฺตโร นาม ชิโน สพุทฺธมฺมาน ปารคฺ

วิเวกกาโม สมพุทฺโธ คจฺจเต อนิลนฺชเส ฯ

อวิทุเร หิมวณฺตสฺส มหาชาตสฺสโร อหุ

ตตฺถ เม ภวนิ อาสิ ปุณฺณกมฺเมน ตํยฺตี ฯ

ภวนา นิกฺขมิตฺวาน ๑ อทฺทลํ โลกนํยกั

อินฺทิวรว ชาติตํ อาทิตฺตํว หุตาสนํ ฯ

วิชนํ ๒ อทฺทลํ ปุปฺผิ ปุชฺยิสฺสนฺติ นํยกั

สกั จิตฺตํ ปสาเทตฺวา อวณฺที สตฺถโน อหิ ฯ

มมํ สีสมนิ คยฺห ปุชฺยี โลกนํยกั

อิมาย มณิปุชาย วิปาโก โหตุ ภาทฺทโก ฯ

ปทุมุตฺตโร โลกวิทู อาหุติณํ ปฏิกุคฺโห

อนฺตลิกฺเข จิตฺ สตฺถา อิมิ คาคิ ๓ อภาสถ ฯ

โส เต อิชฺฌตฺ สงฺกปโป ลภตุ วิปฺลึ สฺขิ

อิมาย มณิปุชาย อนฺนโกหิ มหายลํ ฯ

อิทํ วตฺวาน สมพุทฺโธ ๔ ชลชฺตฺตมนามโก

อคมาสิ พุทฺธเสฏฺโฐ ยสฺส จิตฺตํ ปณฺิหิตํ ฯ

สญฺุจิกปฺปานิ เทวินฺโท เทวราชมการยี

อเนกสทฺกขตฺตฺถจ จกฺกวตฺติ อโอสหิ ฯ

#๑ ม. ย. อภินิกฺขมม ฯ ๒ ม. วิชนํ นทฺทลํ ปุปฺผิ ฯ ย. ... นาทฺทลํ ปุปฺผิ ฯ

#๓ โป. ย. อิมิ คาคา ฯ ๔ ม. ย. ภคฺวา ฯ

ปฺพุพกมมํ สรณุตฺตส เทวภูตฺตส เม สโต
มณิ นิพฺพุตเต มยฺหิ อาโลกกรโณ มม ฯ
ฉวาสิตฺตสฺสทานิ นาริโย เม ปริกฺคหา
วิจิตฺตวตฺตภากรณา อามุตฺตมณิกฺกณฺฑา ๑ ฯ
อาพารมฺฆา หฺสฺสา สฺสฺสฺสฺส ตนฺนุชฺฌิมา
ปฺริวารเณติ มํ นิจฺจํ มณิปฺุชฺายิํ ฝลํ ฯ
โสณฺณมยา มณิมา โสหิตฺตงฺกมยา ตธา
ภณฺฑา ๒ เม สฺกตา โหนฺติ ยฺทิจฺฉสิ ๓ ปิตฺนฺรนา ฯ
กฺุฏฺฐาคารา กฺุหา รมฺมา สยฺนณฺจ มหารหิ
มม สฺงกปฺปมณฺณาย นิพฺพุตฺตนฺติ ยฺติจฺฉิํ ๔ ฯ
ลาภา เตสฺ สฺลทฺทฺชฺจ เย ลภฺนฺติ อฺุสฺสฺสฺติ
ปฺุณฺณกฺเขตฺตํ มนฺุสฺสานํ โอสถิ ๕ สพฺพปาณิํ ฯ
มยฺหิปี สฺกตํ กมฺมํ โยหิ อทฺกฺชิ นายกํ
วินิปาตา สฺมฺตฺโตมฺหิ ปตฺโตมฺหิ อจฺลํ ปทํ ฯ
ยฺย โยนฺุปฺปชฺฆามิ เทวตฺตํ อถ มานุสฺสํ
ทิวสณฺเจว ๖ รตฺติณฺจ อาโลโก โหติ เม สทา ฯ
ตาเยว มณิปฺุชฺาย อนุโกตฺวาน สมฺปทา
ณฺาณาโลโก มยา ทิฏฺฐโ จ ปตฺโตมฺหิ อจฺลํ ปทํ ฯ
สตฺสหฺสฺเส อิตฺโต กปฺเป ยฺ มณิณฺกิปฺุชฺยิ
ทฺุคฺคตี นากิฆานามิ มณิปฺุชฺายิํ ฝลํ ฯ

#๑ ม. อามุกก... ฯ ๒ โป. ย. ภณฺฑา กตาทตา โหนฺติ ฯ ๓ ย. ยฺทิจฺฉาย ฯ

#โป. ยฺทิจฺฉสฺส ฯ ๔ โป. ม. ย. ยฺทิจฺฉกํ ฯ ๕ ม. โอสถิ ฯ ๖ ย. สมนฺดา

#สตฺตรนตา ฯ

กิลเสา ฉาปีตา มยหิ ภวา สพเพ สมุหตา
นาโคว พนุชนัน เณตฺวา วิหรามิ อนาสโว ฯ
สุวาคคัม วต เม อาสิ มม พุทธสฺส สนฺติเก
ติสฺโส วิชชา อานุปฺปตฺตา กตฺถ พุทธสฺส สาสนํ ฯ
ปฏฺฐิสฺสมภิทา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิจ อญฺฺจิเม
ฉพภิกฺขณา สจฺฉนิกตฺตา กตฺถ พุทธสฺส สาสนฺนฺติ ฯ
อิตฺถึ สฺสํ อายสฺมา มณฺธิปฺุชโก เถโร อีมา คาทาโย อภาสิตฺถาติ ฯ

มณฺธิปฺุชกตฺถเรตฺส อปทานิ สมตฺถํ ฯ

ตติยํ อุกฺกาสตฺติกตฺถเรตฺส อปทานิ (๔๗๓)

[๖๓] โกสิโก นาม ภควา จิตฺตญฺเฐ วสี ตทา
ฉายี ฉานรโต พุทฺโธ วิเวกาภิรโต มุนิ ฯ
อชฺโฆคเหตุวา ๑ หิมวณฺตํ นารีคณฺปรกฺขโต
อทฺทสํ โกสิกํ พุทฺธํ ปุณฺณมาเยว จนฺทิมํ ฯ
อุกฺกาสเต คเหตุวาน ปรีวาเรสหนฺตทา
สจฺจตรตฺตนิทิวํ พุทฺธํ ๒ อญฺฺจเมน อคจฺฉหิ ฯ
วญฺฺจิจิตฺถํ โกสิกํ พุทฺธํ สยมภฺกํ อปราจิตฺถํ
ปสฺนุนจิตฺโต วนฺทิตฺถวา เอกํ ภิกฺขํ อทาสหิ ฯ
เตน กมฺเมน ทิปฺทินฺท โลกเชฏฺฐนฺราสภ
อุปฺปชฺชี่ ตฺสึเต กาเย เอกภิกฺขายิทํ ผลํ ฯ

#๑ ม. อชฺโฆคาเหตุวา ฯ ๒ ม. ย. จตฺวา ฯ

ทิวสณฺเจว รตฺตติณฺจ อาโลโก โหติ เม สทา
สมนฺตา โยชนสฺตํ โอภาเสน ผรามหํ ฯ
ปณฺจปณฺจนาสกปฺปมฺหิ จกฺกวตฺติ อโหสฺหํ
จาตุรฺนฺโต วิชิตาวิ ชมฺพุมณฺทสฺส อิสฺสโร ฯ
ตทา เม นครํ อาสิ อิทฺธํ ฝิตี สุนิมฺมิตํ
ตีสโยชนอายามํ วิตุถาเรน จ วิสฺติ ฯ
โสภณํ นาม นครํ วิสุกฺกมฺเมน มาปิตํ
ทสฺสทฺทา วิวิตฺตนฺตํ สมฺมตฺวาพสมฺมาหิตํ ฯ
น ตสฺมี นครเ อตฺถิ วลฺลํ กญฺจณฺจ มตฺตिका
สพฺพโสณฺณมยฺเยว โชตเต นิจฺจกาลิกํ ฯ
จตุปการปริกฺขิตฺตํ ตโย อาสุํ มณฺนิมยา
เวมชฺเฒ ตาลปฺนฺตี ๑ จ วิสุกฺกมฺเมน มาปิตา ฯ
ทสฺสทฺสฺสโปกฺขรณฺี ๒ ปทุมฺปฺปลฉาทิตา
ปฺลฺลทฺริกาทิสณฺณนฺนา ๓ นานาคนฺุชฺสมริตา ๔ ฯ
จตุรฺนฺเว อโตะ กปฺเป ยํ อุกกํ ธารยฺี อหํ
ทุกฺคตี นาภิขานามิ อุกฺกาธารสฺสสิทํ ผลํ ฯ
กิลฺลสา ฉาปิตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
นาโคว พนฺุรณฺ์ เฉตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว ฯ
สฺวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทฺทสฺส สนฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อนฺุปฺปตฺตา กตํ พุทฺทสฺส สาสนํ ฯ

#๑ ตาลปฺนฺตี ฯ ยู. ตาลปฺตฺตี ฯ ๒ ม. ยู. ทสฺสทฺสฺสา โปกฺขรณฺโย ฯ

#๓ ม. ยู. ปฺลฺลทฺริเกหิ สณฺณนฺนา ฯ ๔ ม. นานาคนฺุชฺสมริตา ฯ

ปฏิสมฺภิตา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิจ อญฺฺจิเม
นพฺภิตฺตา สจฺฉิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ ฯ
อิตฺถํ สฺกํ อายสฺมา อุกฺกาสติโก เถโร อีมา คาลาโย อภาสิตฺถาติ ฯ
อุกฺกาสติกตฺเถรสฺส อบรมานํ สมตฺตํ ฯ

จตฺตํ สฺมนวീชนียตฺเถรปราบานํ (๔๗๔)

[๖๔] วิปฺสฺสิโน ภควโต โปธิยา ปาทปฺตฺตเม
สฺมนํ พีชนี คยฺห อวีจี โปธิมฺตฺตมํ ฯ
เอกนวุเต อิตฺโต กปฺเป อวีจี โปธิมฺตฺตมํ
ทฺกคฺตี นาทิขานามิ พีชนาย อิทํ ผลํ ฯ
กิลฺลสา ฌาปิตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สฺมฺหตา
นาโคว พนฺธนํ เฉตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว ฯ
สฺวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ ฯ
ปฏิสมฺภิตา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิจ อญฺฺจิเม
นพฺภิตฺตา สจฺฉิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ ฯ
อิตฺถํ สฺกํ อายสฺมา สฺมนวীชนิโย เถโร อีมา คาลาโย อภาสิตฺถาติ ฯ
สฺมนวীชนียตฺเถรสฺส อบรมานํ สมตฺตํ ฯ

ปณจัม กุมมาสทายกตเถราปทานิ (๔๗๕)

[๖๕] เอสนาย จรุตสฺส วิปสฺสิโน มหฺสิโน

ริตฺตกั ปตฺตํ ทิสฺวาน กุมมาสิ ปุริยํ อหิ ฯ

เอกนวุเต อิตฺ กปฺเป ยํ ภิกฺขุํ อททิตฺทา

ทุคฺคตี นาภิขานามิ กุมมาสฺส อิทํ ผลํ ฯ

กิลฺลสา ฉาปิตา มยฺหิ ภวา สพฺเพ สมฺหตา

นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว ฯ

สฺวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก

ติสฺโส วิชฺชา อนฺุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ ฯ

ปฏฺฐิสฺมภิทา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิจ อญฺฺจิเม

ฉพฺภิณฺณา สจฺฉนิกฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ ฯ

อิตฺถิํ สฺสุทํ อายสฺมา กุมมาสทายโก เถโร อีมา คาถาโย อภาสิตฺถาติ ฯ

กุมมาสทายกตเถรสฺส อปทานิ สมตฺตํ ฯ

นญฺฺจ กุสญฺฺจกทายกตเถราปทานิ (๔๗๖)

[๖๖] กสฺสฺสปฺสฺส ภควโต พุราหฺมณฺสฺส วุสิมโต

ปสฺนฺนจิตฺโต สฺมุโน กุสญฺฺจกมทาสหิ ฯ

อิมสฺมิเยว กปฺปสฺมิ กุสญฺฺจกมทาสหิ

ทุคฺคตี นาภิขานามิ กุสญฺฺจกสฺสิทํ ผลํ ฯ

กิเลสา ฌาปิตา มยุหิ ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
นาโคว พนฺธนํ เณฺตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว ฯ
สุวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺตฺติเก
ติสุโส วิชฺชา อนฺุปรฺตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ ฯ
ปฏฺฐิสมฺภิตา จตฺสุโส วิโมกฺขาปิจ อกฺกุจฺเม
ฉพฺภิตฺตฺวา สจฺฉนิกฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ ฯ

อิตฺถิ สฺสํ อายสฺมา กุสฺสฺสฺสกาทยโก เถโร อีมา คาคาโย อภาสิตฺถาติ ฯ

กุสฺสฺสฺสกาทยกตฺเตรสฺส อปทานิ สมตฺตํ ฯ

สตฺตมํ คิริปฺนฺนาคิยตฺเตรอปทานิ (๕๗๗)

[๖๗] โสภิตฺโต นาม สมฺพุทฺโธ จิตฺตฺกฺกุญฺโฐ วสี ตทา
กเหตุวา คิริปฺนฺนาคํ สยมฺภุ อภิปฺุชฺชียี ฯ
จตฺนฺวเต อิตฺโต กปฺเป สมฺพุทฺธมฺภิปฺุชฺชียี ๑
ทฺุคฺคตี นาทฺิขานามิ พุทฺธปฺุชฺชายิตํ ผลํ ฯ
กิเลสา ฌาปิตา มยุหิ ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
นาโคว พนฺธนํ เณฺตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว ฯ
สุวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺตฺติเก
ติสุโส วิชฺชา อนฺุปรฺตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ ฯ
ปฏฺฐิสมฺภิตา จตฺสุโส วิโมกฺขาปิจ อกฺกุจฺเม
ฉพฺภิตฺตฺวา สจฺฉนิกฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ ฯ

#๑ ม. ยฺ. ยํ พุทฺธมฺภิปฺุชฺชียี ฯ อิตฺโต ปรี อีทิสเมว ฯ

อิตุถิ สุตํ อายสฺมา คิริปฺนฺนาคิโย เถโร อีมา คาคาโย อภาสิตฺถาติ ฯ

คิริปฺนฺนาคิยตฺถเรสุส อปทานํ สมตฺตํ ฯ

อฏฺฐมํ วลฺลิกการผลทายกตฺถเรอปทานํ (๔๗๘)

[๖๘] สุมโน นาม สมพุทฺโธ ตกฺกรายํ วสี ตทา

वलฺลิกการผลํ คยฺห สยมฺภุสฺส อทาสํ ฯ

เอกตฺตีสเ อีโต กปฺเป ยํ ผลํ อททํ ตทา

ทุกฺคตี นาภิขานามิ ผลทานสฺสทํ ผลํ ฯ

กิลเสา ฌาปีตา มยฺหํ ภวา สพุเพ สมฺหตา

นาโคว พนฺชนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว ฯ

สฺวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก

ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ ฯ

ปฏฺฐิสฺมภิทา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิจ อฏฺฐิเม

ฉพฺภินฺญา สจฺฉิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ ฯ

อิตุถิ สุตํ อายสฺมา วลฺลิกการผลทายโก เถโร อีมา คาคาโย อภาสิตฺถาติ ฯ

वलฺลิกการผลทายกตฺถเรสุส อปทานํ สมตฺตํ ฯ

นวมํ ปานธิทายกตฺถเรอปทานํ (๔๗๙)

[๖๙] อโนมทสฺสี ภควา โลกเชฏฺโฐ นฺราสโก

ทิวาวิหารา นิกฺขมฺม วิถิมารุยฺหิ จกฺขฺมา ฯ

ปานธี สุกต คยห อทธานิ ปฏิปชชห
ตตตททสาสี สมพุทธี ปตติกั จารุทสุสนั ฯ
สกั จิตตัม ปสาเทตวา นีหริตวาน ปานธี
ปาทมูลเจ จเปตวาน อิทั วจนมพรวี ฯ
อภिरูห มหาวีร สุคตินุท วินายก
อิโต ผลั ลภิสสุสามิ โส เม อตุโธ สมिขมตु ฯ
อโนมทสุสี ภควา โลกเชฏโธ นราสโก
ปานธี อภिरูหิตวา อิทั วจนมพรวี ฯ
โย ปานธี เม อทาสี ๑ ปสนโน เสหิ ปาณิกิ
ตมหมั กิตตยิสสุสามิ สุณนถ มม ภาสโต ฯ
พุททสุส กิริมณณาย สพุเพ เทวา สมากดา
อุททกจิตตทา สุมนา เวทชาดา กตณชลิ ฯ
ปานธีเมว ๒ ทาเนน สุขิโตยั ภวิสสุติ
ปณจปณณาสกขตตตจ เทวราชชั กريسสุติ ฯ
สทสุสกขตตु ราชา จ จกุกวตติ ภวิสสุติ
ปเทสราชชั วิปุลลิ คณนาโต อสงขัย ฯ
อปริเมยเย อิโต กปเป โอกกากกุลสมภโว
โคตโม นาม นามเนน สตุถา โลกภ ภวิสสุติ ฯ
ตสุส ชมเมสุ ทายาโท โอรโส ชมมณิมมิโต
สพุพาสเว ปริญณาย นิพุพายิสสุตินาสโว ฯ

#๑ ยู. อททา ฯ ๒ ม. ยู. ปานธีนั ปทานเนน ฯ

เทวโลเก มนุสเส วา นิพพตฺติสฺสตี ปญฺญวา
เทวยานปฏิภากํ ยานํ ปฏิภตฺติสฺสตี ฯ
ปาสาทา สิวิกา มยฺหํ หตฺถิโน สมลงฺกตา
รธา วาชนฺยสํยุตฺตา สทา ปาตุภวณฺตี เม ฯ
อคารา นิกฺขมฺนฺโตปิ รเถน นิกฺขมฺมํ อหํ
เกเสสุ ฉิขฺชมาเนสุ อรหตฺตํ อปาปฺณํ ฯ
ลาภา มยฺหํ สุตฺตํ เม วาณิขํ สุปฺโปยชิตฺตํ
ทตฺวาน ปานธี เอกํ ปตฺโตมฺหิ อจลํ ปทํ ฯ
อปริเมยฺเย อิตฺโต กปฺเป ยํ ปานธิมทาสหํ
ทุคฺคตี นาภิขานามิ ปานธิสฺส อิทํ ผลํ ฯ
กิลเสทา ฌาปีตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว ฯ
สุวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ ฯ
ปฏฺฐิสมฺภิทา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิจ อญฺฺจิเม
นพฺภิญฺญา สจฺฉนิกฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ ฯ

อิตฺถํ สฺวํ อายสฺมา ปานธิทายโก เถโร อีมา คากาโย อภาสิตฺถาติ ฯ

ปานธิทายกตฺถเรสฺส อปทานิ สมคฺคตํ ฯ

#๑ ยู. นิกฺขมามหํ ฯ

ทสมั ปุฬินจกมียตฺเถรปราบัน (๔๘๐)

[๗๐] มิกลฺลทฺโร ๑ ปุเร อาสี อรณฺเณ กานเน อหิ

วาทมิกิ คเวสฺนุโต จกมึ อทฺทสิ อหิ ฯ

อุจฺจนฺเคน ปุฬินิ คยฺห จกเม โอิกริ อหิ

ปสนฺนจิตฺโต สุมโน สุคตฺตสฺส สิริมโต ฯ

เอกตฺตีสเ อิตฺโต กปฺเป ปุฬินิ โอิกริ อหิ

ทฺทกคฺติ นาทิขานามิ ปุฬินิสฺส อิทํ ผลํ ฯ

กิลฺลสา ฌาปิตา มยฺหิ ทฺวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา

นาโคว พนฺธนํ เฉตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว ฯ

สฺวาคตํ วต เม อาสี มม พุทฺธสฺส สนฺติเก

ติสฺโส วิชฺชา อนฺุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ ฯ

ปฏฺิสมฺภิทา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิจ อฏฺุจิเม

นพฺภิญฺญา สจฺฉิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ ฯ

อิตฺถิ สฺสํ อายสฺมา ปุฬินจกมียโย เถโร อีมา คาลาโย อภาสิตฺถาติ ฯ

ปุฬินจกมียตฺเถรสฺส อบรมัน สมตฺติ ฯ

อุทฺทธานิ

นพฺมาลิตฺถิ มณฺธิทโท อุทฺทกาตฺติกวิชนิ

กฺุณฺมาสณฺจ กฺุสณฺจณฺจ คิริปฺนฺนาคิโยปิจ

#๑ ม. ย. สพฺพตฺถ มิกลฺลทฺโท ฯ

วสุทิการิ ปานธิโท อโถ ปุพฺพินจกโม
คทาโย ปณฺจนวฺติ คณฺธาโย วิภาวิภี ฯ
นพมาลิวคฺโค อฏฺฐจตฺตافیโส ฯ

เอภฺนปณฺณาสโม ปัสฺสุกฺกวคฺโค

ปจฺมํ ปัสฺสุกฺกสณฺณกตฺเตราปทานิ (๔๔๑)

[๗๑] ติสฺโส นามาสี ภควา สยมฺภู โลกนายโก ๑

ปัสฺสุกฺกํ จเปตฺวาน วิหาริ ปาวิสี ชิโน ฯ
สขุชิตํ ๒ ธนฺมทาทาย ปกฺขิตฺตสฺสลิํ ๓ อหํ
มณฺฑลคฺคํ คเหตุวาน กานนํ ปาวิสี อหํ ฯ
ตตฺตททสฺสํ ปัสฺสุกฺกํ ทุมคฺเค ลคฺคิตํ ตทา
จาปี ตตฺเตว นิกฺขิปฺปํ สีเส กตฺวาน อณฺชลี ฯ
ปสฺนฺนจิตฺโต สุมโน วิปฺลายนํ จ ปีติยา
พุทฺธเสฏฺฐํ สริตฺวาน ปัสฺสุกฺกํ อวณฺทหํ ฯ
เทวนวฺเต อโถ กปฺเป ยํ ปัสฺสุกฺกมวณฺทหํ
ทูกคฺตี นาภิขานามิ วณฺทนาย อิทํ ผลํ ฯ
กิลเสสา ฉาปีตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหารามิ อนาสโว ฯ

#๑ ม. ย. อคฺคปฺคฺโค โล ๑ ๒ ม. วินตํ ๑ ย. ตียนฺตํ ๑ ๓ ม. ภกฺขตฺตถาย จริ

#อหํ ๑ ย. อกฺขิตฺโต ยมรี อหํ ๑

สุวาคดี วต เม อาสิ มม พุทธสฺส สนนฺติเก
ติสฺโส วิชชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทธสฺส สาสนํ ฯ
ปฏิสมฺภิตา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิจ อญฺฺจิเม
ฉพฺภิตฺวา สจฺฉนิกตฺวา กตํ พุทธสฺส สาสนฺนฺติ ฯ

อิตฺถํ สฺวํ อายสฺมา ปัสฺสูกฺคสฺสณฺณโก เถโร อีมา คาทาโย อภาสิตฺถาติ ฯ

ปัสฺสูกฺคสฺสณฺณกตฺเถรสฺส อปทานํ สมตฺตํ ฯ

ทฺธิยํ พุทธสฺสณฺณกตฺเถราปทานํ (๔๘๒)

[๗๒] อชฺฌายีโก ๑ มนฺตฺธโร คินฺณํ เวทาน ปารคฺค

ลกฺขณฺเน อิติหาเส จ สนิมฺมฺพฺสเกฏฺเฐ ฯ
นทีโสตฺตปฏฺฐิกาคา สิสฺสา อายนฺติ เม ตทา
เตสาหํ มนฺตํ ๒ วาเจมิ รตฺตินฺทิวมตฺตุนฺทิตฺโต ฯ
สิทฺธตฺโต นาม สมฺพุทฺโธ โลเก อุปฺปชฺชิตฺวาเท
ตมฺนฺชการํ นาเสตฺวา ฌานาโลกํ ปวตฺตยิ ฯ
มม อณฺณตโร สิสฺโส สิสฺसानํ โส กเถสิ เม
สุตฺวาน เต เอตมฺตฺถํ อารโจะสุ มํ ตทา ฯ
พุทฺโธ โลเก สมฺพุทฺโธ สพฺพณฺณ โลกนายโก
ตฺสฺसानฺวตฺตติ ชโน ตาโก มยฺหํ น วิชชติ ฯ
อริจฺจุปฺปตฺตติกา พุทฺธา จกฺขุมฺนฺโต มหાયสา
ยณฺฺนนาหํ พุทฺธเสฏฺฐํ ปสฺเสยฺยํ โลกนายกํ ฯ

#๑ ม. ย. สพฺพตฺถ อชฺฌายีโก ฯ ๒ ม. ย. มนฺเต ฯ

อชินิ เม คเหตุวาน วากจีริ กมณฑล
อสุสมา อภินิกุมม สีสเส อามนุตยี่ อหิ ๑
อุทุมพริกปุปผิว จนุทมิ สสกั ยถา
วายนัน ยถา จีริ ทุลลภ ๑ โลกนายภ ๑
พุทโธ โลกมฺหิ อุปฺปนุโน มนุสฺสตุตฺปิ ทุลลภ
อุโภสุ วิชฺชมานนฺสุ สวณฺณจ สฺทูลลภ ๑
พุทโธ โลก สมุปฺปนุโน จกฺขุ ลจฺฉาม โน ภว
เอถ สพฺเพ คมิตฺตม สมฺมาสมฺพุทฺทสนฺติภ ๑
กมณฑลฺลจฺรา สพฺเพ ขราชินนิวาสิโน
เต ๒ ชฎาภารภริตา นิกุมม ปวนา ตทา ๑
ยุตฺตมตฺตํ ๓ เปกฺขมานา อุตฺตมตฺตํ คเวสิโน
อายนฺติ ๔ นาคโปตาว อสมฺภิตาว เกสรี ๑
อุปฺปตาสา ๕ อโลลุปฺปา นิปกา สนฺตวฺตุตฺติโน
อุณฺณาย จรมานา เต พุทฺธเสฏฺฐิ อุปฺปาคมม ๑
ทียพฺพโยชเน เทเส ๖ พุยาธิ เม อุปฺปชฺชถ
พุทฺธเสฏฺฐิ สริตฺวาน ตตฺถ กาลิ กโต อหิ ๑
จตฺตุนฺวเต อิตฺ กปฺเป ยํ สลฺลมลภี ตทา
ทูกคฺตี นาภิขานามิ พุทฺธสลฺลนฺนํ ๑
กิลฺเลสา ฉาปีตา มยฺหิ ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหรามิ อนาสโว ๑

#๑ ม. ทุลลภ โลกนายภ ๑ ๒ ย. เย ๑ ๓ โป. ม. ย. ยุกมตฺตํ ๑

#๔ ม. อาสตุติ โทสรหิตา ๑ ๕ ม. อุปฺปกิจฺจา ๑ ย. อุปฺปภาสา อลิลตา ๑

#๖ ม. ย. เสเส ๑

สุวาคคัม วัต เม อาสิ มม พุทธสฺส สนนฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อานุปฺปตฺตา กตฺติ พุทธสฺส สาสนํ ฯ
ปฏฺฐิสฺสุมภิตา จตฺตฺโส วิโมกฺขาปิจ อญฺฺจิเม
ฉพฺภิตฺตฺวา สจฺฉนิกตฺวา กตฺติ พุทธสฺส สาสนฺนฺติ ฯ
อิตฺถํ สฺสํ อายสฺมา พุทฺธสฺสญฺจ โก เถโร อีมา คาคาโย อภาสิตฺถาติ ฯ
พุทฺธสฺสญฺจกฺตฺเตรสฺส อปาทานํ สมตฺตํ ฯ

ตติยํ ภิสฺสทฺายกฺตฺเตรอปาทานํ (๔๘๓)

[๗๓] โอคฺคยฺหาหํ ๑ โปกฺขรณิ นานากุญฺชรเสวิตํ

อุทฺทฺรามี ภิสฺสํ ตตฺถ อสนฺเหตุ ๒ อหํ ตทา ฯ
ภควา ตมฺหิ สมเย ปทุมฺตฺตรสฺวหโย
รตฺตคฺมฺพรรธโร ๓ พุทฺโธ กจฺฉนฺติ อนฺนิตฺตฺชเส ฯ
ฐนฺนฺโต ปัสฺสูกฺคานิ สทฺทํ อสฺโสสฺสํ ตทา
อุทฺธํ นิชฺฌายมาโนหํ อทฺทสฺสํ โลกนฺายกํ ฯ
ตตฺถเวว จิตฺโต สนฺนฺโต อายาจิ โลกนฺายกํ
มธฺ ๔ ภิสฺสํ สวติ จิรฺสปฺปิ ๕ มุพฺพาลิเก ฯ
ปฏฺฐิกฺคณฺหาตฺตฺวา เม พุทฺโธ อญฺฺกมฺปาย จกฺขุมา
ตโต การุณฺนิโก สตฺถา โอโรหิตฺตฺวา มหายสฺโส ฯ
ปฏฺฐิกฺคณฺหิ มม ภิกฺขุ อญฺฺกมฺปาย จกฺขุมา
ปฏฺฐิกฺคณฺหาตฺตฺวา สมฺพุทฺโธ อกา เม อญฺฺโมทนํ ฯ

#๑ ม. โอคฺคยฺห ยํ โปกฺขรณิ ฯ ๒ ม. ย. ฆาสเหตุ ฯ ๓ ม. ย. รตฺตคฺมฺพรรธโร ฯ

#๔ ม. มธฺ ฯ ๕ ม. จิรฺ ฯ

สุชี โหหิ ๑ มหาปุณณ คติ ดุยหิ สมัชฌตุ
อิมินา ภิสทานเนน ลภสสุ วิปูลิ สุขิ ฯ
อหิ วตุวาน สมพุทฺโธ ชลชุตตมนามโก
ภิกขุมาทาย สมพุทฺโธ อมพเรนาคมา ชิโน ฯ
ตโต ภิสึ คเหตุวาน อากณฺณี มม อสฺสมึ
ภิสึ รุกฺเข ลคฺคิตฺวาน มม ทานํ อนฺุสฺสรี ฯ
มหาวาโต วุฏฺฐหิตฺวา สลฺยจาเลสิ วันนํ ตทา
อากาโส อภินาทิตฺถ อสนิยา ผลนฺุติยา ฯ
ตโต เม อสนิปาโต มตฺถเก นิปฺติ ตทา
โส ๒ หิ นิสินฺนโก สนฺุโต ตตฺถ กาลิ กโต อหิ ฯ
ปฺุณณกมฺเมเนน สํยตุโต ตฺสึติ อูปฺชชหิ
กเลวรมฺเม ปฺติติ เทวโลเก รามมหิ ฯ
นพาสีตีสหฺสฺสานิ นาริโย สมลฺงกตา
สಾಯ ปาตํ อูปฺภูเจนฺุติ ภิสทานสฺสึหิ ผลิ ฯ
มนุสฺสโยนิมากนฺุตฺวา สุขิโต โหมหิ ตทา
โกเก เม อุนตา นตฺถิ ภิสทานสฺสึหิ ผลิ ฯ
อนุกมฺปิโตโก ๓ เตน เทเวเทเวน ตาทินา
สพฺพาสวปริกฺขิโณ ๔ นตฺถิ ทานิ ปฺนพฺภโว ฯ
สตสฺสเส อิตโต กปฺเป ยิ ภิกฺขมทหิ ๕ ตทา
ทฺุคฺคตี นากิขานามิ ภิสทานสฺสึหิ ผลิ ฯ

#๑ ม. โหตุ ฯ ๒ ม. ย. โสหิ ฯ ๓ ย. อนุกมฺปิตตฺตา เตน ฯ ๔ ม. ย.

#สพฺพตฺถ สพฺพาสวา ปริกฺขิณา ฯ ๕ ม. ภิสึ อทหิ ฯ

กิลเสา ฉาปีตา มยหิ ภวา สพเพ สมุหตา
นาโคว พนุชนัน เณตฺวา วิหรามิ อนาสโว ฯ
สุวาคคํ วต เม อาสิ มม พุทธสฺส สนฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทธสฺส สาสนํ ฯ
ปฏฺฐิสฺสุมภิตา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิจ อฏฺฐิเม
ฉพภิกฺขุณา สจฺฉนิกตา กตํ พุทธสฺส สาสนฺนฺติ ฯ
อิตฺถํ สฺกํ อายสฺมา ภิสฺสหายโก เถโร อีมา คาทาโย อภาสิตฺถาติ ฯ

ภิสฺสหายกตฺถเรสฺส อปทานํ สมตฺตํ ฯ

จตฺตฺถํ ฅาณตฺถวิกตฺถเรปทานํ (๔๘๔)

[๑๔] ทกฺขิเณ หิมวณฺตสฺส สุกโต อสฺสโม มม
อจฺจตฺมตฺถํ กเวสนฺโต วสามิ ปวเน ตทา ฯ
ลาภาลาภณ สนฺตฺถุโจ มฺulen จ ผลเนน จ
อโนมสนฺโต ๑ อจฺริ ๒ วสามิ เอกโก อหิ ฯ
สฺมุเมโธ นาม สมฺพุทฺโธ โลเก อฺปปชฺชิ ตาวเท
จตฺสจฺจํ ปกาเสติ อฺพุทฺธรณฺโต มหาชนํ ฯ
นาหิ สฺสโณมิ สมฺพุทฺธิ นปิ เม โกจิ สาสติ
อฏฺฐจวสฺเส อติกฺกนฺเต อสฺโสสี โลกนายกํ ฯ
อคฺคิ ทารุ นฺหริตฺวา สมฺมชฺชิตฺวาน อสฺสมํ
ขาริภาริ กเหตุวาน นิกฺขมี ปวนา อหิ ฯ

#๑ ม. อเนวสนฺโต อจฺริยํ ฯ ๒ ย. จริยํ ฯ

เอกรตุตี วสนุโตหิ คามะสุ นิคมะสุ จ
 อนุปุพเพน จนุทวตี ๑ ตทาหิ อุปสงกมึ ฯ
 ภควา ตมहि สมเย สุเมโธ โลกนายโก
 อุทธรนุโต พหุ สตุเต เทเสติ อมตंपิ ฯ
 ชนกายมตีกุมม วนุทิตวา ชินสาครตี ๒
 เอกังส อชินิ กตุวา สนุถวี โลกนายกั ฯ
 ตุวั สตุถา จ เกตุว ๓ ธโซ ยูโปว ๓ ปาณินิ
 ปรายโน ปติฏจา จ ทีโป จ ทิปทุตโตโม ฯ

เอกวิสติมมि ภาณวาริ ฯ

เนปุลโย ทสเสนีโร ตาเรสิ ชนตี ตุวั
 นตุถโย ดาวโก โลก ตวุตตริตโตโร มุเน ฯ
 สกกา ภเว ๔ กุสกุเคน ปเมตु สากรุตโตโม ๕
 น เตวว ตว สพพญญ ฌาณิ สกกา ปเมตเว ฯ
 ตุลทญเต จเปตวาน มหิ ๖ สกกา ธเรตเว
 น เตวว ตว ปญญา สมานิ ๗ อตถิ จกุม ฯ
 อากาโส มินิตุ สกกา รชชญา องกุลเลน จ ๘
 น เตวว ตว สพพญญ สีล สกกา ปเมตเว ฯ
 มหาสมุทเต อุทกั อากาโส จ วสุนุทธโร ๙
 ปริมะยุยานิ เอตานิ อปุปเมยุโยสิ จกุม ฯ

#๑ โป. ชาวนุโต ฯ ๒ ม. ชินสาคริ ฯ ยู. ชินสาสนิ ฯ ๓ ม. ยู. จ ฯ

#๔ ม. เถเว ฯ ยู. หเว ฯ ๕ ม. สากรุตโตเม ฯ ๖ ม. มหิ ฯ ๗ ม. ยู.

#ปมาณิ ฯ ๘ ม. วา ฯ ยู. ปิ ฯ ๙ ม. ยู. วสุนุทธรา ฯ

ฉนฺหิ คาคาหิ สพุพณณณ กิตฺตยิตฺวา มหายสฺ
อณฺชลี ปคฺคเหตุวาน ตฺวณฺหิ อฏฺฐาสหํ ตทา ฯ
ยํ วทนฺติ สฺมุเมโชนฺติ ภูมิปณฺณํ ๑ สฺมุเมธํ ฯ
ภิกฺขุสงฺฆเม นิสฺสํทิตฺวา อีมา คาคา อภาสถ
โย เม ฌาณํ ปกิตฺเตสฺ วิปฺปสสนฺเนน ๒ เจตสา ฯ
ตมํ กิตฺตยิตฺตสํมิ สฺมณณมม ภาสโต
สฺตตฺตสฺตตฺติ กปฺปานิ เทวโลเก รมิสฺสตี ฯ
สทสฺสทฺกขตฺตํ เทวินฺโท เทวราชํ ภิรฺตฺสตี
อนนทสฺสทฺกขตฺตณฺจ จกฺกทตฺติ ภิรฺตฺสตี ฯ
ปเทสฺราชํ วิปฺปลํ คณฺนาโต อสงฺขยํ
เทวภูโต มนุสฺโส วา ปุณฺณกมฺมสม่าหิโต ฯ
อนฺนมนสฺกปฺโป ๓ ติกฺขปณฺโณ ภิรฺตฺสตี
ตีสฺกปฺปสทสฺสมหิ โอกฺกาทกฺกสฺมภโว ฯ
โคตโม นาม นามน สฺตถา โลเก ภิรฺตฺสตี
อคารา อภินิกฺขมฺม ปพฺพชิสฺสตีทิลฺจโน ฯ
ชาติยา สฺตตฺตวสฺเสน อรหฺตฺตํ ปาปฺณิสฺสตี ๔
ยโต สฺรามิ อตฺตานิ ยโต ปตฺโตสฺมิ สาสนํ ฯ
เอตฺถนฺตเร น ชานามิ เจตนํ อมโนรมํ
สฺสริตฺวา ภวาทเว ๕ สฺมปฺตฺตานิภาวึ อหํ ฯ

#๑ ม. ย. ภูริปณฺณํ ฯ ๒ โป. ม. ปสนฺโน เสหิ ปาณิกิ ฯ ๓ ย. อนฺนมนตฺสฺกปฺโป ฯ

#๔ ม. ย. สฺสตีสฺสตี ฯ ๕ ม. ย. ภเว สพุเพ ฯ

โกเก เม อุณา นตุถิ ผลั ฌาณสุส โถมเน
ติชคฺคิ ๑ นิพฺพุตา มยฺหิ ภวา สพฺเพ สมฺหตา ฯ
สพฺพาสวปริกฺขิโณ นตุถิ ทานิ ปุณฺพทว
ตีสกปฺปสทฺสสมฺหิ ยั ฌาณมฺภิโถมฺหิ ๒
ทฺคฺคฺคิ นาทิขานามิ ผลั ฌาณสุส โถมเน ฯ
กิลฺลสา ฌาปิตา มยฺหิ ภวา สพฺเพ สมฺหตา
นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสวํ ฯ
สฺวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสุส สนฺตฺติเก
ติสฺสุโส วิชฺชา อานุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสุส สาสนํ ฯ
ปฏฺฐิสมฺภิทา จตฺสุโส วิโมกฺขาปิจ อญฺฺจิเม
ฉพฺภิณฺณา สจฺฉนิกฺตา กตํ พุทฺธสุส สาสนฺนฺติ ฯ
อิตฺถํ สฺกํ อายสฺมา ฌาณตฺถวิโก เถโร อีมา คาคาโย อภาสิตฺถาติ ฯ
ฌาณตฺถวิกตฺถเรสุส อปทานํ สมตฺตํ ฯ
ปณฺจมํ จนฺทนมฺมาลิตฺถเรราปทานํ (๔๔๕)
[๗๕] ปณฺจกามกฺุณฺเน หิตฺวา ปิยฺรูเป มโนเร
อสีติโกฏฺธิโย หิตฺวา ปพฺพชฺี อนคาริยํ ฯ
ปพฺพชิตฺวาน กายเณ ปาปกมฺมํ วิวชฺชยฺี
วจฺิตฺถจฺริตํ หิตฺวา นทฺธิฏฺเฐ วสามฺหํ ฯ

#๑ ม. ติชคฺคิ ฯ ย. ติวคฺคิ ฯ อิตฺ ปรี อีทิสเมว ฯ ๒ ม. ฌาณมภวิ อหํ ฯ

เอกกัม ๑ มัม วิหรนุติ พุทธเสฏโฐ อุปาคมิ
นาหิ ชานามิ พุทฺโธติ อกาสิ ปฏิสนุถริ ฯ
กริตฺวา ปฏิสนุถริ นามโคตฺตํ อปฺจุหํ
เทวตา นุสิ คนฺธพฺโพ อาทฺ ๒ สกฺโก ปฺรินฺทโท ฯ
โก วา ตฺวํ กสฺส วา ปฺตุโต มหาพฺรหฺมา อีชาคโต
วิโรจสิ ทิสสา สพฺพา อุทฺยํ สุริโย ยถา ฯ
สทฺสสารานิ จกฺกานิ ปาเท ทิสฺสนฺติ มาริส
โก วา ตฺวํ กสฺส วา ปฺตุโต กถํ ชานมฺมุ ตํ มยฺ ฯ
นามโคตฺตํ ปเวเทหิ สํสยํ อปเนหิ เม
นฺมฺหิ เทโว น คนฺธพฺโพ นฺมฺหิ สกฺโก ปฺรินฺทโท ฯ
พฺรหฺมภาโว จ เม นตฺถิ เอเตสํ อุตฺตโม อหํ
อตีโต วิสยํ เตสํ ทาลยํ กามพฺนฺธนํ ฯ
สพฺเพ กิเลเส ฉาเปตฺวา ปฺตุโต สมฺโพธิมฺมุตฺตมํ
ตสฺส วาจํ สฺมุติวาทํ อิทํ วจนมพฺรวิ ฯ
ยถิ พุทฺโธสิ สพฺพญญฺญํ นิสิตฺทํ ตฺวํ มหามฺมุ
ตมํ ปุชฺยิสฺสามิ ทฺกฺขสฺสนฺตฺกโร ตฺวํ ฯ
ปฺตุถริตฺวา ชินจมฺมํ อทาสิ สตฺถุโน อหํ
นินฺสิทฺติ ตตฺถ ภาวฺวา สึโหว กิริคพฺกเร ฯ
จิปฺปํ ปพฺพตมารุยฺหํ อมฺพสฺส ผลมคฺคหิ
สาลกฺลฺยาณิกํ ปุปฺผํ จนฺทนญฺจ มหารหํ ฯ

#๑ ม. เอกกัม ฯ ยู. เอกกมฺมํ ฯ ๒ ยู. อุท ฯ

จิปปี ปกคยห ตั สพพิ อุเปตวา ๑ โลกนายกั
ผลั พุทธสฺส ทตฺวาน สาลปฺปํ อปฺชยี ฯ
จนฺทํ อนฺลิมปีตฺวา อวณฺที สตฺถุโน อหิ
ปสฺนฺนจิตฺโต สุมโน วิปฺลย จ ปีติยา ฯ
อชินมฺหิ นิสิตฺตฺวา สุเมโธ โลกนายโก
มม กมฺมํ ปกิตฺเตสึ หาสยฺนฺโต มํม ตทา ฯ
อิมินา ผลทาเนน คณฺฐมาเลหิ จุกฺขิ
ปญฺจวิเส กปฺปสฺเต เทวโลเก รमितฺสฺติ ฯ
อนฺนมนสงกปฺโป วสวตฺติ ภาวิตฺสฺติ
ฉพฺพิสฺติ กปฺปสฺเต มนฺสฺสฺตํ คมิตฺสฺติ ฯ
ภาวิตฺสฺติ จกฺกวตฺติ จาตฺรฺนฺโต มหิตฺธิโก
เวกริ ๒ นาม นกริ วิสฺกมฺเมน มาปิตํ ฯ
เหสฺสฺติ สพฺพโสวณฺณํ นานารตฺนภฺฐิตํ
เอเตเนว อุปาเยน สัตฺริสฺสฺติ โยนิโย ๓ ฯ
สพฺพตฺถ สฺขิตฺโต ๔ หุตฺวา เทวตฺเต อถ มานุเส
ปจฺฉิเม ภาวสมฺปตฺเต พุรฺหุมนฺธฺร ภาวิตฺสฺติ ฯ
อคารา อภินิกฺขมฺม อนคาริ ภาวิตฺสฺติ
อวิญฺญตฺติปจฺจโย ๕ หุตฺวา นิพฺพายิตฺสฺตินาสโว ฯ
อิทํ วตฺวาน สมฺพุทฺโธ สุเมโธ โลกนายโก
มม นิชฺฌายมานสฺส ปกฺกามิ อนิลฺลชฺเส ฯ

#๑ ย. อุเปตี ฯ ๒ ม. ย. เวการิ ฯ ๓ ม. โส ภเว ฯ ย. โยนิโส ฯ

#๔ ม. ปุจฺจิตฺโต ฯ ๕ ม. อภิญญาปารคฺช ฯ

เดน กมฺเมน สุกฺเตน	เจตนาปณฺธิรึหิ จ
ชหิตฺวา มานุสฺสึ เทหิ	ตุลิตํ ๑ อุปฺปชฺชหิ ฯ
ตุลิตโต จวิตฺวาน	นิพฺพตฺตี มาตฺถกฺขณฺนิยา
โกเก เม อุนฺตา นตุถิ	ยมฺหิ คพฺเพ วสามฺหิ ฯ
มาตฺถกฺขณฺนิคเต มยิ	อนฺนปानญจ โภชนํ
มาตฺถยา มม ฉนฺนฺเตน	นิพฺพตฺตติ ยถิจฺจกํ ฯ
ชาติยา ปญฺจวสฺเสน	ปพฺพชฺชึ อนคาริยํ
โอโรปิตมฺหิ เกสมฺหิ	อรหตฺตํ อปาปฺณิ ฯ
ปฺพพฺกมฺมํ คเวสนฺโต	โอเรน นทฺทลํ อหํ
ตีสกปฺปสฺสสมฺหิ	มม กมฺมํ อนฺนฺสฺสรึ ฯ
นโม เต ปฺริสาชฅณฺ	นโม เต ปฺริสฺตฺตม
ตว สาสนฺมากมฺม	ปตฺโตมฺหิ อจลํ ปทํ ฯ
ตีสกปฺปสฺสสมฺหิ	สมฺพุทฺทมภิปฺมุชฺชึ
ทฺถกฺคตึ นากิขานามิ	พุทฺธปฺมุชฺชายิทํ ผลํ ฯ
กิลเสสา ฉาปีตา มยฺหิ	ภวา สพฺเพ สมฺมุหตา
นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา	วิหฺรามิ อนาสโว ฯ
สฺวาคตํ วต เม อาสิ	มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อนฺนปฺปตฺตา	กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ ฯ
ปฺฏิสมฺภิทา จตฺสฺโส	วิโมกฺขาปิจฺจ อญฺจิเม
ฉพฺภินฺญา สจฺจนิกตา	กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ ฯ

#๑ ม. ตาวตีสมกฺขณฺหิ ฯ

อิตุถิ สุกฺกั อายสฺมา จนนฺนมาลียเ อเถโร อิมมา คาคาโย อภาสิตฺถาติ ฯ

จนนฺนมาลียคฺคเธรสฺส อปทานํ สมตฺตํ ฯ

ฉฺฉจฺฉิ ชาตฺตปุชกคฺคเธรอปทานํ (๔๘๖)

[๗๖] นิพฺพุเต โลกนาถมฺหิ สิทฺทคฺคเถ โลกนาถเก

มมณฺเณวตี สมานเคววา ชาตฺตปุชฺช อกาสิหิ ฯ

จตฺตุนวเต อิตฺโต กปฺเป ยํ ชาตฺตมฺภิปุชฺชียิ

ทฺทคฺคตี นาภิขานามิ ชาตฺตปุชฺชายิทํ ผลํ ฯ

กิลลสา ฉาปิตา มยฺหิ ภวา สพฺเพ สมฺมูตา

นาโคว พนฺนชนฺน เณควา วิหฺรามิ อนาสโว ฯ

สฺวาถคฺคํ วัต เม อาสิ มม พุทฺทสฺส สนนฺติเก

ติสฺสุโส วิชฺชา อนฺนปฺปตฺตา กตฺติ พุทฺทสฺส สาสนํ ฯ

ปฺปฏิสมฺภิทา จตฺตฺโส วิโมกฺขาปิจ อญฺฉิเม

ฉนฺนภิณฺเณวา สจฺฉนฺนิกตา กตฺติ พุทฺทสฺส สาสนฺนฺติ ฯ

อิตุถิ สุกฺกั อายสฺมา ชาตฺตปุชโก อเถโร อิมมา คาคาโย อภาสิตฺถาติ ฯ

ชาตฺตปุชกคฺคเธรสฺส อปทานํ สมตฺตํ ฯ

สจฺฉตฺตมฺมิ ปฺพิณฺนปฺปาทกคฺคเธรอปทานํ (๔๘๗)

[๗๗] ปฺพุพเต หิมวณฺตมฺหิ เทวโต นาม ตาปฺโส

ตคฺคถ เม จงฺกโม อาสิ อมนฺนุสฺเสหิ มาปิโต ฯ

ชฎาภารสฺส ๑ ภริโต กมณฑลฺลโร ตทา
อุตฺตมตฺถิ กเวสนฺโต ปวนา นิภุมมี ๒ ตทา ฯ
จุลฺลาตีตีสหฺสฺตานี ลีสฺสา มยฺหิ อฺปฺภูจฺหุ
สกกมฺมาภิปฺสุตา วสนฺติ ปวเน ตทา ฯ
อสุสฺมา อภินิภุมม อํ ปุพฺพินเจตฺยิ
นानาปฺปํ สฺมานेतฺวา ตํ เจตฺยิ อฺปฺุชฺยิ ฯ
ตตฺถ จิตฺตํ ปสาเทตฺวา อสุสมํ ปวิสามํ
สพฺเพ ลีสฺสา สฺมาคนฺตฺวา เอตมตฺถิ อฺปฺุจฺฉิตฺตุ ๓ ฯ
ปฺุพฺพินเนน กโต ญโป ยํ ตฺวํ เทว นมสฺสตี
มยฺมปี ฌาตฺุมิจฺฉาม ปฺุญฺโง อจฺจิกฺข โน ตฺวํ ฯ
ทิจฺฉา โน ๔ โว มนฺตปฺเท จกฺขุมนฺโต มหฺยสา
เต โข อํ นมสฺสามิ พุทฺธเสฏฺเฐ มหฺยเส ฯ
กิตฺติสา เต มหฺวีรฺยา สพฺพญฺญ โลกนฺายกา
กถํวณฺณา กถํสีลา กิตฺติสา เต มหฺยสา ฯ
พคฺตีสลกฺขณฺา พุทฺธา จตฺตาริว ๕ ทิชาปิจ
เนตฺตา โคปฺมุมา ๖ เตสํ ชินฺชุกฺผลสนฺนิภา ฯ
คจฺจมานา จ เต พุทฺธา ยุกมคฺตญฺจ เปกฺขเร
น เตสํ ชาณฺุ นทฺติ สนฺธิสทฺโท น สฺยฺยติ ฯ
คจฺจมานา จ สฺคตา อตฺุริตาว ๗ คจฺจเร
ปจฺมํ ทกฺขิณฺิ ปาํ พุทฺธานํ เอส ฌมฺมตา ฯ

#๑ ม. ย. ชฎาภารเนน ฯ ๒ ย. อภินิภุมมี ฯ ๓ ม. ย. ปฺุจฺฉิตฺตุ มํ ฯ ๔ ม. ... นฺ

#มนฺตปฺเท ฯ ๕ ม. ย. จตฺตาริว ฯ ๖ ย. โคปฺมุมา ฯ ๗ ม. อฺุทฺธรนฺตาว ฯ

อสมภีตา จ เต พุทธา มิคราชาว เกสรี
เนวุกกัสนุติ อุตตานิ โน จ วมฺเภนฺติ ปาณินิ ฯ
มานาติมานโต ๑ มุตฺตา สฺมา สพฺเพสุ ปาณิสฺสุ
อนตฺตูกกัสนุติ พุทธา พุทธานิ เอส ฌมฺมตา ฯ
อุปฺปชฺชนฺตา จ สมฺพุทฺธา อาโลกั ทสฺสยฺนฺติ เต
ฉพฺพิการิ ๒ ปกาเสนฺติ ๓ เกวลั วสุธั อิมิ ฯ
ปสฺสนฺติ นิริยฺเจเต นิพฺพาติ นิริโย ตทา
ปวสฺสตี มหาเมโฆ พุทธานิ เอส ฌมฺมตา ฯ
อิทิสฺสา เต มหฺนาคา อตุลา เต ๔ มหฺยสา
วณฺณโต อนตฺติกฺกนฺตา อปฺปเมยฺยา ตถาคตา ฯ
อนฺุโมทิสฺสุ เม วากุຍิ สพฺเพ สิสฺสา สคารวา
ตถาว ๕ ปฺฏิปชฺชีสุ ยถาสตฺติ ยถาพลั ฯ
ปฺฏิปฺุเชนฺติ ปุพฺินิ เต ๖ สกมฺมาภิสฺสาโน
สทฺทหนฺตา มม วากุຍิ พุทฺชตฺตกตฺมานสา ๗ ฯ
ตทา จวิตฺวา ตฺสิตา เทวปฺตุโต มหฺยโส
อุปฺปชฺชิ มาตฺตูกฺกฉิสฺมี ทสฺสทฺสฺสิ กมฺปถ ฯ
อสฺสมสฺสวาวิทฺุรฺมฺหิ จงฺกมฺมฺหิฏฺฐิจิโต อหิ
สพฺเพ สิสฺสา สฺมาคฺนฺตฺวา อากฺจจจ มม สฺนฺติเก ฯ
อุสฺโถว มฺหิ นทฺติ มิคราชาว กุชฺชตี
สสฺสุมาโรว สพฺติ ๘ ก็ วิปาโก ภวิสฺสติ ฯ

#๑ ม. ย. มานาวมานโต ฯ ๒ ม. ฉปฺปการิ ฯ ๓ ย. ปกมฺเปนฺติ ฯ ๔-๕ ม. ย. จ ฯ

#๖ ม. ย. อยิ ปาโจ นตฺติ ฯ ๗ ม. พุทฺชตฺกตฺมานสา ฯ ๘ ย. สทฺทตี ฯ

ยํ ปกิตฺเตมิ สมพุทฺธํ สิกตา ฐปฺสนฺติเก
โธ ทานิ ภควา สตุถา มาตุกฺขุณฺนิปาคามิ ฯ
เตสํ ฆมฺมกถํ กตฺวา ๑ กิตฺตยิตฺวา มหามฺนี
อุยฺโยเชตฺวา สเก สีสฺเส ปลฺลนฺเก อาภุชํ อหํ ฯ
พลญจ วต เม จิณฺํ พุยาธิโก ๒ ปรเมนหํ
พุทฺธเสฏฺฐํ สริตฺวาน ตตฺถ กาลํ กโต อหํ ฯ
สพฺเพ สีสฺสา สมาคนฺตฺวา อํสุ จิตฺกํ ตทา
กเลวฺรณฺจ เม คยฺห จิตฺกํ อภิโรปฺยํ ฯ
จิตฺกํ ปรีวาเรตฺวา สีเส กตฺวาน อณฺชตี
โธกสฺลปฺเรตา เต วิกฺนฺทีสุ สมาคตา ฯ
เตสํ ลาลปฺปมานานํ อคมํ ๓ จิตฺกนฺตํ
อหํ อาจริโย ตฺยํ มา โสจิตฺถ สฺเมธสา ฯ
สทตฺถ เวยเมยฺยาถ รตฺตนิทฺทวมตฺนฺทิตา
มา โว ปมตฺตา อหฺตฺถ ขโณ โว ปฏฺิปาทีโต ฯ
สเก สีสฺเสนฺุสาสิตฺวา เทวโลกํ ปฺนาคมี
อญฺุจาส ๔ จ กปฺปานิ เทวโลเก อโอสหํ ๕ ฯ
สตานํ ปฺลจกฺขตฺตฺถจ จกฺกวตฺติ อโอสหํ
อนกสฺตกฺขตฺตฺถจ เทวราชํ อการี ฯ
อวเสเสสุ กปฺเปสุ โวกิณฺณ ๖ สํสรี อหํ
พุคฺคตี นาภิขานามิ อุปฺปาทสฺส อิทํ ผลํ ฯ

#๑ ม. วตฺวา ฯ ๒ ม. พุยาธินา ฯ ๓ ม. อคมํ จิตฺกํ ตทา ฯ ย. อคมาสี ... ฯ

#๔ โป. ย. อญฺุจาสาหํ กปฺปานิ ฯ ๕ ม. รามามหํ ฯ ย. รมี อหํ ฯ ๖ ม. ย.

#โวกิณฺโณ ฯ

ยถา โภมิทิกเ มาเส พหู ปุ่ปนฺนติ ปาทปา
ตเถวามุปี สมเย ปุ่ปฺพิโตมุหิ มहेสิโน ๑ ฯ
วิธีย เม ฐุโรชรยหิ โยคกฺเขมาธิวาทนํ
นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว ฯ
สทสฺสเส อีโต กปฺเป ยํ พุทฺธมภิกิตฺตยํ
ทฺคฺคตี นาทิขานามิ กิตฺตนาย อิทํ ผลํ ฯ
กิลเสทา ฌาปีตา มยฺหิ ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว ฯ
สฺวาคตํ วัต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อนฺนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ ฯ
ปฏฺฐิสฺมภิกิธา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิจ อญฺฺจิเม
ฉพฺภิณฺณา สจฺฉนิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ ฯ

อิตุถิ สฺสุทํ อายสฺมา ปุ่พิณฺนุปฺปาทโก เถโร อีมา คาถาโย อภาสิตุถาติ ฯ

ปุ่พิณฺนุปฺปาทกตฺเถรสฺส อปทานํ สมตฺตํ ฯ

อญฺฺจมํ ตฺรณียตฺเถราปทานํ (๔๘๘)

[๓๘] อตฺถทสฺสี ตฺถ ภควา สยมฺภู โลกนายโก

วินตฺตานทียา ๒ ตีเร ๓ อฺปคณฺธิ ตถาคโต ฯ

อฺทกา อภินิกฺขมฺม กจฺจโป วาริโคจโร

พุทฺธํ ตฺริตฺถกาโมหํ ๔ อฺเปสิ โลกนายกํ ฯ

#๑ โป. ย. มहेสิโน ฯ ๒ ย. จินตฺตานทียา ฯ ๓ ม. ตีริ ฯ ๔ ม. ตาเรตฺถกาโมหํ ฯ

อภิรุหตุ มํ พุทโธ อตถทสฺสี มหามุณี
อหํ ตํ ตารยิสฺสามิ ทุกฺขสฺสนฺตํ กโร ตฺวํ ฯ
มม สงฺกปฺปมณฺเวย อตถทสฺสี มหายุโธ
อาโรหิตฺวาน เม ปิฎฺฐิ อญฺฺจาสิ โลกนายโก ฯ
ยโต สฺรามิ อตฺตานํ ยโต ปตฺโตสฺมิ วิญฺญตํ
สฺขํ เม ตาทิสํ นตฺถิ ผุญฺเจ ๑ ปาทตฺเต ยถา ฯ
อตุตฺตริตฺวาน สมฺพุทฺโธ อตถทสฺสี มหายุโธ
นทีตีรมฺหิ จตฺวาน อิมา คาคา อภาสถ ฯ
ยวตา วตฺตเต จิตฺตํ กงฺคาโสตํ ตฺรามหํ
อยณฺจ กจฺฉโป ราชา ตาเรติ ๒ มม ปฺนุณฺวา ฯ
อิมินา พุทฺธตรณฺน เมตฺตจิตฺตวตฺตาย จ
อญฺฺจารเส กปฺปสฺเต เทวโลเก รมีสฺสติ ฯ
เทวโลกา อีชากนฺตฺวา สุกฺกมฺULEน โจทิตฺโต
เอกาสเน นิสิตฺตฺวา กงฺขาโสตํ ตฺริสฺสติ ฯ
ยถาปี ภาทฺเท เขตฺเต พิชฺ อปฺปมฺปิ โรปีตํ
สมฺมา ชาริ ๓ ปวสฺสนฺเต ผลํ โตเสติ กสฺสเก ๔ ฯ
ตเถวิทํ พุทฺธเขตฺตํ สมฺมาสมฺพุทฺธเทสิตํ
สมฺมา ชาริ ๓ ปวจฺฉนฺเต ผลํ มํ โตสยิสฺสติ ฯ
ปธานํ ปหิตตฺโตมฺหิ อฺปฺสนฺโต นิรูปฺธิ
สพฺพาสเว ปรีณฺเวย วิหฺรามิ อนาสโว ฯ

#๑ ไป. ย. ยถา ปาทตเต มุณี ฯ ๒ ม. ตาเรติ ฯ ๓ ม. ย. ชารे ฯ ๔ ม.

#กสฺสกํ ฯ

อฏฺฐารเส กปฺปสเต ยํ กมฺมมกรี ตทา
ทุกคฺตี นาภิขานามิ ตรณาย อิทํ ผลํ ฯ
กิลเสตา ฌาปีตา มยฺหิ ภวา สพฺเพ สมฺหตา
นาโคว พนฺธนํ เฉตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว ฯ
สุวาคํ วัต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
ติสุโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ ฯ
ปฏฺฐิสฺมภิทา จตฺสุโส วิโมกฺขาปิจ อฏฺฐิเม
ฉพฺภิณฺณา สจฺฉิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนนฺติ ฯ
อิตฺถํ สุทํ อายสฺมา ตรณฺนิโย เถโร อีมา คาถาโย อภาสิตฺถาติ ฯ
 ตฺรณฺนิยตฺถเรตฺส อปทานํ สมตฺตํ ฯ

นวมํ ฌมฺมรฺุจิตฺเตราปทานํ ๑ (๔๘๕)

[๗๕] ยทา ทีปงฺกโร พุทฺโธ สุเมธํ พุยากริ ชิโน
อปริเมยฺเย อิตฺโต กปฺเป อยํ พุทฺโธ ภวิสฺสตี ฯ
อิมสฺส ชนิกา มาตา มายา นาม ภวิสฺสตี
ปีตา สุทฺโธทโน นาม อยํ เหสฺสตี โคตโม ฯ
ปธานํ ปทหิตฺวาน กตฺวา ทุกฺกรการิกํ
อสฺสตฺถมฺมุเล สมฺพุทฺโธ พุชฺฉิสฺสตี มหายโส ฯ
อุปฺติสุโส โกลิโต จ อคฺคา เหสฺสนฺติ สาวกา
อานนฺโท นามฺปฏฺฐาโก ๒ อุปฏฺฐิสฺสตีมํ ชินํ ฯ

#๑ ม. ฌมฺมรฺุจิตฺเตร... ฯ ๒ ม. ย. นาม นามเนน ฯ

เขมา อุปลาวณณา จ	อคุคา เหตุสนฺติ สāvika
จิตฺโต อาพวโก เจว	อคุคา เหตุสนฺตฺปาสกา ฯ
ขุชฺชุตฺตรา นนฺทมาตา	อคุคา เหตุสนฺตฺปาสิกา
โพธิ อิมสฺส ธีรสฺส	อสุตฺตฺโถติ ปวฺจจติ ฯ
อิทํ สุตฺวาน วจัน	อสมสฺส มเหสีโน
อาโมทิตา นรมฺรู	นมสฺสนฺติ กตฺถขลิตี ฯ
ตทาทํ มาณโว อาสี	เมโฆ นาม สฺตฺติกฺขิตฺโต
สุตฺวา พุยากรณํ เสฏฺฐิ	สุเมธสฺส มหามุณี ฯ
ถํ วิสฺสทฺฐโ จ ภาวิตฺวาน	สุเมธ กรุณาตเย ๑
ปพฺพชนฺตฺถจ ตํ วีริ	สหา ๒ จ อนุปพฺพชิตี ฯ
ถํ วิสฺสทฺฐโ จ ภาวิตฺวาน	อินฺทฺริเยสุ จ ปณฺจสุ
สุทฺธาชีโว สโต ธีโร	ชินฺสาสนการโก ฯ
เอวํ วิหฺรมาโนหิ	ปาปมิตฺเตน เกนจิ
นิโยชิตฺโต อนาจาเร	สุมคฺคา ปรีชิตฺโต ฯ
วิตกฺกวลีโก หุตฺวา	สาสนโต อปฺกมฺมี
ปจฺจทา เตน กุมิตฺเตน	ปยุตฺโต มาตฺตฺมาตฺนํ ฯ
อกรินฺนตฺตริยญจ ๓	ฆาตยิตฺวา ทุฏฺฐมาโนโส
ตโต จุตฺโต มหาวีจิ	อุปฺปนฺโน สฺุทฺธาธฺมํ ฯ
วินิปาตํ คโต สนฺโต	ถํ สฺตฺริ ทุกฺขิตฺโต จิร
น ปฺโน อทฺทถํ ธีริ	สุเมธํ นรปฺจฺจกํ ฯ

#๑ ม. ย. กรุณาตเย ฯ ๒ ม. สหา ฯ ย. สเหว ฯ ๓ ม. อกริ อานนฺตฺตริยํ ฯ

#ย. อกริมนฺนตฺตริยญจ ฯ

อสมิ กปุเป สมุททสมิ มจโน อาสี ติมิงคโล
ทิสฺวาทิ สาครเ นาวิ โคจรตถมฺปากมฺ ๑
ทิสฺวา มํ วาณิชา ภิตา พุทฺธเสฏฺฐิ อณุสฺสรุ
โคตโมติ มหาโฆลํ สุตฺวา เตหิ อูทฺริตํ ๑
ปุพฺพสณฺณํ สริตฺวาน ตโต กาลํ กโต อหิ
สาวตฺถิยํ กุเล อิทฺเธ ๑ ชาโต พุราหุมนฺชาติยํ ๑
อาสี ฆมฺมรุจิ นาม สพฺพปาปชิกฺขุจฺจโก
ทิสฺวาทิ โลกปชฺโชตํ ชาตฺยา สตฺตวสฺสฺสิโก ๑
มหาเชตวนํ คนฺตฺวา ปพฺพชฺชี อนคาริยํ
อุเปมิ พุทฺธํ ติกฺขตฺตํ รตฺติยา ทิวสฺสฺส จ ๑
ตทา ๒ ทิสฺวา มฺนิ อาห สร ๓ ฆมฺมรุจฺจิติ มํ
ตโตหิ อวจํ พุทฺธํ ปุพฺพกมฺมํ วิภาวิทํ ๔ ๑

สุจิริ สตปฺปณฺณลกฺขณํ
ปติปุพฺเพ น วิสุทฺธิปจฺจยา ๕
อหฺมชฺช สฺสเปกฺขนํ ๖
ตว ปสฺสามิ นฺรุปมํ วิคฺคหํ ๑
สุจิริ วิหิตํ ๖ นฺ เต มยา
สุจิริกฺเขน นฺรวิโสสิตา ๗
สุจิริ อมลํ วิโสธิตํ
นยฺนํ ฅาณมฺยํ มหามฺเเน ๑

#๑ ย. อุจฺเจ ๑ ๒ ย. ทิสฺวา ๑ ๓ ม. ย. จิริ ๑ ๔ ม. ย. ปภาวิทํ ๑ ๕

#วิสุทฺธิปจฺจยํ ๑ ๖ ม. ย. วิหตฺตฺตโม มยา ๑ ๗ ม. ย. นทิวโสสิตา ๑

จिरกาลสมงฺกิตโต ๑ ตยา

อวินฺภูโธ ปุณฺนตรี จิริ

ปุณฺรชช สมากโต ตยา

นหิ นสฺสนฺติ กตานิ โคตม ฯ

กิลเสตา ฌาปีตา มยฺหิ ภวา สพฺเพ สมฺหตา

นาโคว พนฺธนํ เฉตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว ฯ

สฺวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก

ติสฺโส วิชชา อานุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ ฯ

ปฏฺฐิสฺมภิทา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิจ อญฺฺจิเม

ฉพฺภิณฺณา สจฺฉิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ ฯ

อิตฺถํ สฺกํ อายสฺมา ฌมฺมฺรฺจฺจิ เถโร อีมา คาคาโย อภาสิตฺถาติ ฯ

ฌมฺมฺรฺจฺจิตฺเตรสฺส อปทานํ สมคฺตํ ฯ

ทสมํ สาลมณฺฑปฺยตฺเตราปทานํ (๔๕๐)

[๔๐] อชฺโณคเหตฺวา สาลวนํ สุกโต อสฺสโม มม

สาลปฺปฺเพหิ สยฺฉนฺโน วสามิ ปวเน ตทา ฯ

ปฺยทสฺสี ตฺ ๒ ภควา สยฺมฺภู อคฺคปฺคฺคโล

วิเวกกาโม สมฺพุทฺโธ สาลวนมฺปาคมิ ฯ

อสฺสมา อภินิภฺขมฺม ปวณํ อคฺมาสฺหิ

มฺลผลํ คเวสนฺโต อาหิณฺฑามิ วเน ตทา ฯ

#๑ ย. จิรกาลํ สมากโต ฯ ๒ ม. ย. จ ฯ

ตตตททสาสี่ สมพุทธี	ปิยทสี่ มหายสิ
สุนิสิณัน สมานัน	วิโรจนัน มหาวเน ฯ
จตุทณเฑ จเปตวาน	พุทฐสสุ อปริ อหิ
มณทปี่ สุกต กตวา	สาตปปุเพหิ ฉาทयी ฯ
สตุตทาหิ ธารยิตวาน	มณทปี่ สาตฉาทิต
ตตต จิตต ปสาเทตวา	พุทฐเสฏฐัง อวนุทหิ ฯ
ภกวา ตมहि สมเย	วุกุจหิตวา สมาธิโต ๑
ยुकมคตต์ เปกขมาโน	นินิสิทึ ปุริสตุตโตโม ฯ
สาวโก วรุโณ นาม	ปิยทสี่สสุ สตุตโน
วสี่สตสทสเสหิ	อุปกณณิ วินายกั ฯ
ปิยทสี่ ตู ภกวา	โลกเชฏฐโจ นราสโก
ภิกขุสงฆเม นินิสิทิตวา	สิตติ ปาตุกริ ชิโน ฯ
อนรุทโท อุปภูจาโก	ปิยทสี่สสุ สตุตโน
เอกัสิ จิวริ กตวา	อปุจฉิตถ มหามุนี ฯ
โก นุ โข ภกวา เหตุ	สิตกมมสสุ สตุตโน
การณ วิชขมานมहि	สตุตทา ปาตุกเร สิตติ ฯ
สตุตทาหิ ปุเปตทหน ๒	โย เม ธารสิ มาณโว
ตสสุ กมมึ สริตวาน	สิตติ ปาตุกริ อหิ ฯ
อโนกาสิ ๓ น ปสสามิ	ยุนต์ ๔ ปุณณั วิปจจติ
เทวโลก มนุสเส วา	โอกาโสว น สมมติ ฯ

#๑ ย. สมาธิโน ฯ ๒ ม. สาตจจหนัน ฯ ๓ โป. ย. โอกาสาหิ ฯ ๔ ม. ยตุถ ฯ

เทวโลเก วสนุตตส	ปุลลณกมมสมงฺกิโน
ยาวตา ปริสา ตตส	ศาลณฺนา ภวิสฺสติ ฯ
ตตถ ทิพฺเพหิ นจฺเจหิ	คีเตหิ วาทิตฺเทหิ จ
รมิสฺสติ สทา สนฺโต	ปุลลณกมมสมาหิโต ฯ
ยาวตา ปริสา ตตส	กนฺธกนฺธิ ภวิสฺสติ
ศาลตส ปุปฺพวสุโส จ	ปวสฺสิสฺสติ ตาวเท ฯ
ตโต จุโตยฺ มนฺโซ	มานุสฺสํ อากมฺิสฺสติ
อิชาปี ศาลณฺนํ	สพฺพกาลํ ฐวิสฺสติ ๑ ฯ
อิธ นจฺจณฺจ คีตณฺจ	สมมตาพสมาคีตํ
ปริวารเสตฺตสนฺติมํ นิจฺจํ	พุทฺธปุชฺชายิํ ฝลํ ฯ
อุคฺคจฺจนฺเต จ สุริเย	ศาลวสุสมปวสฺสติ
ปุลลณกมฺเมน สํยุตฺตํ	วสุสฺติ สพฺพกาลิกํ ฯ
อฏฺฐารเส กปฺปสเต	โอกฺกากกฺลสมภโว
โคตโม นาม นามเน	สตุถา โลเก ภวิสฺสติ ฯ
ตตส ฐมฺเมสุ ทายาโท	โอรโส ฐมฺมนิมฺมิโต
สพฺพาสเว ปริณฺณาย	นิพฺพายิสฺสตินาสโว ฯ
ฐมฺมํ อภิสเมนฺตตส	ศาลณฺนํ ๒ ภวิสฺสติ
จิตฺเต ฌายมานตฺส	ณฺนํ ตตถ เหสฺสติ ฯ
วิปากํ กิตฺตยิตฺวาน	ปิยทสฺสี มหามฺุณี
ปริสาย ฐมฺมํ เทเสสิ	ตปฺเปนฺโต ฐมฺมวฺภูจฺฉิยา ฯ

#๑ ย. ฐริยฺยติ ฯ ๒ ม. ศาลจฺจนฺนํ ฯ

ดีสกปฺปานิ เทเวสุ เทวราชฆมการยิ
สฏฺฐิ จ สตฺตกฺขตฺตํ จ จกฺกวตฺติ อโหสํ ๑
เทวโลกา อิทาคนฺตฺวา ลภามิ วิปฺลํ สุขํ
อิทาปี สาลณฺทนํ มณฺฑปสฺส อิทํ ผลํ ๑
อัย ปจฺฉิมโก มยฺหํ จริโม วตฺตเต ภโว
อิทาปี สาลณฺทนํ เหสฺสตี สพฺพกาลิกํ ๑
มหามุณี โตสยิตฺวา โคตมํ สกฺยปฺจฺกํ
ปตฺโตมฺปิ อจลํ จานํ หิตฺวา ชยปราชย์ ๑
อฏฺฐารเส กปฺปสฺเต ยิ พุทฺธมฺภิปฺชยิ
ทฺถุคฺคิ นาทิขานามิ พุทฺธปฺชายิทํ ผลํ ๑
กิลเสา ฌาปีตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว ๑
สุวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อนฺนปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ ๑
ปฏฺฐิสฺมฺภิทา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิจ อฏฺฐิเม
นพฺภิญฺญา สจฺฉนิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ ๑
อิตฺถิ สฺสํ อายสฺมา สาลมณฺฑปโย เถโร อีมา คาถาโย อภาสิตฺถาติ ๑๕
สาลมณฺฑปยฺตฺเถรสฺส อปทานํ สมตฺตํ ๑

อุทาน

ปัสสูลัม พุทธสณฺณิ ภิสโท ฌานกิตฺตโก

จนฺทนี ธาตุปฺปฺเช จ ปุพฺพินฺนุปฺปาทโกปิ จ ฯ

ตฺร โณ ฌมฺมรุจิกโก สาลมณฺฑปโย ตถา

คาสตานี เทว โหนฺติ อุณฺวิสติเมว จ ฯ

ปัสสูลวคฺโค เอณฺนปฺลยาสโม ฯ

ปณณาสโม กีนกณิปุพฺพคฺโค

ปรหมํ ตีนกีนกณิปุพฺพิตฺตฺเตรอปทานํ (๔๕๑)

[๘๑] กณิการิว โชตนุตฺตํ นิสินฺนํ ปพฺพตฺตฺตเร

อทฺทสํ วิรัชํ พุทฺธํ วิปสฺสึ โลกนํยํ ๑

ตีนกีนกณิปุพฺพานิ ปคฺคยฺห อภิโรปยิ

สมฺพุทฺธํ อภิปุเชตฺวา กจฺฉามิ ทฺกฺขิณํมูโข ๑

เตน กมฺเมเนน สุกฺเตเน เจตนาปณฺธิฮี จ

ชหิตฺวา มานุสํ เทหํ ตาวตีสํ อคฺคณฺหํ ๑

เอกนวุเต อิตฺโต กปฺเป ยํ พุทฺธมฺอภิปุชฺยิ

ทฺกฺคตฺตี นํภิชานามิ พุทฺธปุชฺชายิทํ ผลํ ๑

กิลฺเลสา ฌาปิตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา

นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว ๑

สฺวาคตฺตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺตฺติเก

ตฺติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตฺตํ พุทฺธสฺส สาสนํ ๑

ปฏฺฐิสมฺภิตา จตฺตฺโส วิโมกฺขาปิจ อฏฺฐิเม

นพฺภิตฺตฺวา สจฺฉนิกฺตา กตฺตํ พุทฺธสฺส สาสนํนฺตฺติ ๑

อิตฺถํ สฺสทํ อายสฺมา ตีนกีนกณิปุพฺพิตฺตฺโต เถโร อิมํ คาถาย อภาสิตฺถาติ ๑

ตีนกีนกณิปุพฺพิตฺตฺเตรสฺส อปทานํ สมตฺตํ ๑

ทศิย ปัสกฏปชกตเถราปทาน (๔๕๒)

[๘๒] หิมวณุตตส อวิหุเร อุทพุโธ ๑ นาม ปพุโธ
ตตตททล ปัสกฏล ทุมคุมหิ วิลมพิต ๑
ตีณ กีกณิปุพานิ โอจินิตวานหิ ตทา
หฏโโจ หฏเจณ จิตเตน ปัสกฏล อปุชยิ ๑
เตน กมเมเน สุกเตน เจตนาปณิธิหิ จ
ชหิตวา มานุส เทหิ ตาวตีล อคณจหิ ๑
เอกนวุเต อิต กปะเป ยิ กมมมกริ ตทา
ทुकคตี นาภิขานามิ ปุเชตวา อรหทชช ๑
กิลเสา ฉาปีตา มยหิ ภวา สพะเพ สมุหตา
นาโคว พนุชนิ เจตวา วิหรามิ อนาสโว ๑
สวาคต วต เม อาสิ มม พุทธสส สนติเก
ติสโส วิชชา อนุปปตตา กต พุทธสส สาสน ๑
ปฐิสมภิทา จตสโส วิโมกขาปัจจ อฏจิเม
นพภิญญา สจฉิกตา กต พุทธสส สาสนุนติ ๑
อิตุล สุก อายสุมา ปัสกฏปชโก เถโร อีมา คาลาโย อภาสิตถาติ ๑
ปัสกฏปชกตเถรสส อปทานิ สมตติ ๑

#๑ ม. อุทกโณ ๑ ย. อุทโก ๑

ตติย โกรณทปฺปฝิตฺเตราปทานํ (๔๕๓)

[๘๑] วนกมฺมิโก ปุเร อาสี ปิตฺตปิตามเหन्हํ ๑

ปสุมาเรน ชีวามิ กุสลํ เม น วิชฺชติ ฯ

มม อาสยสามนฺตา ติสฺโส โลกกุณนายโก

ตีณิ ปทานิ ทสฺเสสิ อนุกมฺปาย จกฺขมา ฯ

อกุกมนฺเต ๒ ปเท ทิสฺวา ติสฺสสฺส นาม สตฺถุโน

หฺนฺนุโห หฺนฺนุเจน จิตฺเตน ปเท จิตฺตํ ปสาทยี ฯ

โกรณทํ ปุฝิตฺติ ทิสฺวา ปาทปํ ฅรณฺธีรฺหํ

จงฺโกฏฺกํ ๓ กเหตุวาน ปทเสฏฺฐจํ อปุชฺชียี ฯ

เตน กมฺเมเน สุกเตน เจตนาปณฺธิธีหิ จ

ชหิตฺวา มานุสฺสํ เทหํ ตาวตีสํ อคณฺณหํ ฯ

ยํ ยํ โยนฺนุปฺปชฺชามิ เทวตฺตํ อถ มานุสฺสํ

โกรณทกฺกวิ โหมิ สปฺปภาโส ๔ ภวามหํ ฯ

เทวนวฺเต อิตฺโต กปฺเป ยํ กมฺมมกรี ตทา

ทุกฺคตี นากิขานามิ ปทปฺปชฺชายิตํ ผลํ ฯ

กิลเสสา ฉาปีตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตตา

นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว ฯ

สฺวาคตฺตํ วต เม อาสี มม พุทฺธสฺส สนฺติเก

ติสฺโส วิชฺชา อนฺนุปฺปตฺตา กตฺตํ พุทฺธสฺส สาสนํ

#๑ ม. ปิตฺตมาตฺมเตนหํ ฯ ๒ ม. ยฺ. อกุกมนฺเต จ ... ฯ ๓ ม. สโกสฺสํ ฯ ๔ ม.

#สปฺปภาโส ฯ

ปฐิสุมภิตา จตสุโส วิโมกขาปัจจ อญฺจิเม
ฉฬภิญญา สจฺฉิกตา กตฺ พุทฺธสฺส สาสนฺนติ ฯ
อิตฺถิ สฺสํ อายสฺมา โกรณฺทปฺปฝิโย เถโร อีมา คาถาโย อภาสิตฺถาติ ฯ

โกรณฺทปฺปฝิยตฺเถรสฺส อปทานํ สมตฺตํ ฯ

จตฺตํ กิฺสฺสทปฺปฝิยตฺเถราปทานํ (๔๕๔)

[๔๕] กิฺสฺสทํ ปฺปฝิตํ ทิสฺวา ปคฺคเหตุวาน อญฺชลิ

พุทฺธเสฏฺฐํ สริตฺวาน อากาเส อภิปุชฺยี ฯ

เตน กมฺเมน สุกเตน เจตนาปณฺธิหิ จ

ชหิตฺวา มานูถิ เทหิ ตาวตฺสิถิ อคฺคณฺหิ ฯ

เอกตฺติเส อิตฺโต กปฺเป ยิ กมฺมมกริ ตทา

ทฺคฺคตฺติ นาทิขานามิ พุทฺธปฺุชฺายิทํ ผลิ ฯ

กิลเสตา ฉาปิตา มยฺหิ ภวา สพฺเพ สมฺมุตตา

นาโคว พนฺชนิ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว ฯ

สฺวาคตฺติ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก

ติสฺโส วิชฺชา อนฺุปฺปตฺตา กตฺ พุทฺธสฺส สาสนํ ฯ

ปฐิสุมภิตา จตสุโส วิโมกขาปัจจ อญฺจิเม

ฉฬภิญญา สจฺฉิกตา กตฺ พุทฺธสฺส สาสนฺนติ

อิตฺถิ สฺสํ อายสฺมา กิฺสฺสทปฺปฝิโย เถโร อีมา คาถาโย อภาสิตฺถาติ ฯ

กิฺสฺสทปฺปฝิยตฺเถรสฺส อปทานํ สมตฺตํ ฯ

ปณจัม อุตฺตมุตฺตสทหายกตฺเถราปทาน (๔๕๕)

[๘๕] ปทุมุตฺตรภควโต สุชาโต นาม สาวโก
ปัสสฺสํ คเวสนโต สงฺการเ รธียา ๑ ตทา ฯ
นคเร หัสวติยา ปเรถิ ภตฺติโก ๒ อหิ
อุตฺตมุตฺตสฺสํ ทตฺวาน สิริสา อภิวาทียี ฯ
เตน กมฺเมน สุกเตน เจตนาปณฺธิหิ จ
ชหิตฺวา มานุสฺสํ เทหิ ตาวตฺสึ อคณฺณหิ ฯ
เตตฺถีสกฺขตฺตํ เทวินฺโท เทวราชชมการียี
สत्ตสฺสตฺตติชตฺตฺตจ จกฺกตฺติ อโหสํ ฯ
ปเทสราชฺช วิปฺลํ คณฺนาโต อสงฺขยํ
อุตฺตมุตฺตสทาเนน โมทามิ อุกฺโตภโย ฯ
อิจฺจมาโน อหิ ๓ อชฺช สกานนํ สปฺพพตฺติ
โฆมุตฺตเสหิ ฉาเทยฺยํ อุตฺตมุตฺตสฺสึหิ ผลํ ฯ
สत्ตสฺสเส อโต กปฺเป ยํ ทานมทฺธิ ตทา
ทฺถคตฺติ นาภิขานามิ อุตฺตมุตฺตสฺสึหิ ผลํ ฯ
กิลฺเลสา ฉาปิตา มยฺหิ ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว ฯ
สฺวาคตฺตํ วัต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตฺตํ พุทฺธสฺส สาสนํ ฯ

#๑ ม. จรเต ฯ ย. จรเต สทา ฯ ๒ ม. ย. ภตฺติโก ฯ ๓ โป. ม. ย. จหิ ฯ

ปฐิสุมภิตา จตสุโส วิโมกขาปัจจ อญฺจิเม

ฉพภิญญา สจฺจิกตา กตฺ พุทฺธสฺส สาสนฺนติ ฯ

อิตฺถิ สฺสํ อายสฺมา อุปฺทฺตพฺพสฺสทหายโก เถโร อีมา คาลาโย อภาสิตฺถาติ ฯ

อุปฺทฺตพฺพสฺสทหายกตฺเถรสฺส อปทานํ สมตฺตํ ฯ

ฉญฺฺจ ฆตฺมณฺฑทหายกตฺเถราปทานํ (๔๕๖)

[๔๖] สฺวจินฺนิตฺตํ ภควนฺตํ โลกเชญฺฺจ นฺราสภํ

อุปฺวิญฺฺจ มหารณฺณํ วาตาพาเชน ปิพิตํ ฯ

ทิสฺวา จิตฺตํ ปสาเทตฺวา ฆตฺมณฺฑํ อุปานยิ

กตฺตฺตา อุปฺจิตฺตฺตา ๑ จ กงฺคา ภากีรตี อยํ ฯ

มหาสมฺมทฺทา จตฺตาโร ฆตฺติ สมฺปชฺชเร มม

อยณฺจ ปจฺวี โฆรฺา อปฺปมาณา อสงฺขยา ฯ

มม สงฺกปฺปมณฺฑาย ภวนฺติ ๒ เต มรฺฐสฺกฺขรา

จตฺตฺทิสฺสา ๓ อีเม รุกฺขา ปาทปา ฐรณฺิรฺุหา ฯ

มม สงฺกปฺปมณฺฑาย กปฺปรุกฺขา ภวนฺติ เต

ปณฺฑาสกฺขตฺตํ เทวินฺุโท เทวฺรชฺชมการยิ ฯ

เอกปณฺฑาสกฺขตฺตฺตฺตฺตฺจ จกฺกวตฺติ อโหสฺหิ

ปเทสฺรชฺชํ วิปฺปลิ คณฺนาโต อสงฺขยํ ฯ

จตฺตฺนฺวเต อโโต กปฺเป ยํ ทานมทฺทิตฺทา

ทฺุคฺคตี นาภิขานามิ ฆตฺมณฺฑทสฺสิทํ ผลํ ฯ

#๑ ม. ยฺ. อาจิตฺตฺตา ฯ ๒ ม. ยฺ. ภวเต มรฺฐสฺกฺขรา ฯ ๓ ม. ยฺ. จาตฺตฺทิตฺปา ฯ

กิเลสา ฌาปิตา มยุหิ ภวา สพฺเพ สมฺหตา
นาโคว พนฺธนํ เฉตุวา วิหฺรามิ อนาสโว ฯ
สุวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สฺนฺติเก
ติสุโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ ฯ
ปฏฺฐิสฺมภิทา จตฺสุโส วิโมกฺขาปิจ อกฺขิเม
ฉพฺภิณฺณา สจฺฉนิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ ฯ

อิตุถิ สฺวํ อายสฺมา ฌตฺตมณฺฑททายโก เถโร อีมา คาลาโย อภาสิตุถาติ ฯ

ฌตฺตมณฺฑททายกตฺเตรสฺส อปทานํ สมตฺตํ ฯ

สตุตฺตมํ อุกททายกตฺเตรอปทานํ (๔๕๗)

[๔๗] ปทุมุตฺตรพุทฺธสฺส ภิกฺขุสงฺฆเม อนุตฺตรเร
ปสนฺนจิตฺโต สฺมโน ปานีณฺฎิ ๑ อปรฺยิ ฯ
ปพฺพตฺตคฺเค ทุมคฺเค วา อากาเส วาถ ญฺมฺมียิ
ยทา ปานีณฺมิจฺฉามิ จิปฺปํ นิพฺพตฺตเต มมํ ฯ
สตฺสหฺสฺเส อิตฺโต กปฺเป ยํ ทานมทฺธิ ตทา
ทฺถุคฺคฺติ นาทฺธิชานามิ อุกททานสฺสฺสิทํ ผลํ ฯ
กิเลสา ฌาปิตา มยุหิ ภวา สพฺเพ สมฺหตา
นาโคว พนฺธนํ เฉตุวา วิหฺรามิ อนาสโว ฯ
สุวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สฺนฺติเก
ติสุโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ ฯ

#๑ ไป. ย. ปานีณฺฎิ ฯ

ปฐิสุมภิตา จตสุโส วิโมกขาปัจจ อญฺจิเม
ฉพภิกขณา สจฺจิกตา กตฺ พุทฺธสฺส สาสนฺนติ ฯ
อิตฺถํ สฺวํ อายสฺมา อุตฺกทายโก เถโร อีมา คาคาโย อภาสิตฺถาติ ฯ

อุตฺกทายกตฺเถรสฺส อปทานํ สมตฺตํ ฯ

อญฺจิมํ ปุพฺพินฺนุเปยฺยตฺเถรอปทานํ (๔๕๘)

[๔๕๘] หิมวตฺตสฺสวិหฺวเร ยมโก ๑ นาม ปพฺพโต

อสุสโม สุกโต มยฺหํ ปณฺณสาธา สุมานีตา ฯ

นารโท นาม นามเนน ชฎีโล อุกฺกตาปโน

จตุทฺทสสทฺสทานิ สิสฺสา ปริจฺรณฺติ มํ ฯ

ปฐิสลฺลีนโก สนฺโต เอวํ จินฺเตสหนฺตทา

มหาชฺนา ๒ มํ ปุเชนฺติ นานํ ปุเชมิ ภิกฺขุจันํ ฯ

น เม โอวาทโก อตฺถิ วตฺตา โกจิ น วิชฺชติ

อนาจริยฺปชฺฌาโย วเน วาสํ อูเปมฺหํ ฯ

อุปาสมานो ยมกํ ๑ ครุจิตฺตํ อูปญฺจเห

โส เม อาจริโย นตฺถิ วนวาโส นีรตฺถโก ฯ

อายากํ เม คเวสียํ ๔ ครุภาวนียํ ตถา

สาสสฺสโย ๕ วสิสฺสามิ น โกจิ ครหิสฺสติ ฯ

อุตฺตทานฺนุลา นทิกา สุปฺติตฺถา มโนรมา

สุสฺสทฺสปุพฺพินาภิกฺขณา อวิหฺวเร มมสฺสมํ ฯ

#๑ โป. ย. สมงฺโก ๑ ๒ ม. สพฺโพ ชโน มํ ปุเชติ ฯ ย. สพฺพชโน ๑ ๓ โป.

#ม. ย. ยมฺหํ ๑ ๔ ม. ย. คเวสิสฺสํ ๑ ๕ ม. ย. สาวสฺสโย ฯ

นที อมริกั นาม อุปคนุตวา ๑ อหนุตทา
สงกทุฒิตวาน ๒ ปุพินิ อัง ปุพินเจตีย์ ๑
เย เต อहेสิ สมพุทธา ฆนุตกรณา มุนี
เตสิ เอตาทีโส ฐโป ตัง นิमितตัง กโรมหัง ๑
กริตวา ปุพินเ ๓ ฐปี โสวณณัง มาปยี้ อัง
โสณณกีกณิปุพณานิ สหเสเส ตีณิ ปุชยี้ ๑
ส่าย ปาตัง นมสสามิ ปิตีชาโต ๔ กตถขลิตี
สมมุขา วिय สมพุทธี วนที ปุพินเจตีย์ ๑
ยทา กิเลสา ชายนติ วิตกกา เคนิสิตีตา
สรามิ สุกตัง ฐปี ปัจจเวกขามิ ตาวเท ๑
อุปนิสสาย วิหรี ๕ สตุถวาหัง วินายกั
กิเลสเส สัวยะยาสี ๖ น ยุตตัง ตว มาริส ๑
สห อวชชิตเต ฐเป การวิ โหติ เม ตทา
กุกิตกเก วินเทสิ นาโค ตุตตภูฏีโต ๗ ยถา ๑
เอวัง วิหรมานัง มัง มจจุราชากิมททถ
ตตุถ กาลัง กโต สนุโต พุรหุมโลกั อคจจหัง ๑
ยาวตายุ วสิตวาน ตีทเว ๘ อุปปชชหัง
อสีติกขตุตัง เทวินโท เทวราชชการยี้ ๑
สตันนัง ตีณิขตุตถจ จกุกวตุติ อโอสหัง
ปเทสรชชัง วิปุลัง คณนาโต อสงขยี้ ๑

- #๑ ม. อุปคนุตวานหนุตทา ๑ ๒ ม. ย. สัวยะยาสี ๑ ๓ ม. ปุพินิ ๑
#๔ ม. เวทชาโต ๑ ย. วิตติชาโต ๑ ๕ ม. วิหรี ๑ ๖ ม. ย. สัวยะยาสี ๑
#๗ โป. ตุนณภูฏีโต ๑ ย. ตุตตททธิโต ๑ ๘ ย. ตีทเส ๑

เตสํ กิณปิฬานํ วิปากํ อนุโภมหํ
 พาวิตติสหัสสานิ ปริวารนุติ มํ ภเว ๑
 ญปสฺส ปริจฉินฺนตฺตา รโหชลฺลํ น ลิมปติ
 คตฺเต เสทา น มฺลจฺจนฺติ สปฺปภาโส ภวามหํ ๑
 อโห เม สุกโต ญโป สุกฺกิชฺจามริกา นที
 ญปํ กตฺวาน ปุพฺพิณํ ๑ ปตฺโตมฺหิ อจลํ ปทํ ๑
 กุสลํ กตฺตกาเมน ชนฺตฺนา สารคาหิณา ๒
 นตฺถิ เขตฺตํ อเขตฺตํ वा ปฺฏิปตฺติว สารกา ๓ ๑
 ยถापि พลฺวา โปโส อณฺณวํ ตริตฺตฺสฺสโห ๔
 ปริตฺตํ กญฺจมาทาย ปกฺขนฺนุเทยฺย มหาสรี ๑
 อิมามหํ กิญฺจ ๕ นิสฺสาย ตริสฺสามิ มโหทธี
 อุสฺสาเห น วิริเยน ตเรยฺย อุทธี นโร ๑
 ตเถว เม กตํ กมฺมํ ปริตฺตํ โถกกณฺจ ๖ ยํ
 ตํ ๗ กมฺมํ อฺปนฺนิสฺสาย สํสาริ สมตฺติกฺกมि ๑
 ปจฺฉิเม ภวสมฺปตฺเต สุกฺกมฺมุเลน โจทิตฺโต
 สวตฺถิยํ ปุเร ชาโต มหาสาเล สฺวทฺธเก ๑
 สทฺธา มาตาปิตา มยฺหํ พุทฺธสฺส สรณิ คตา
 อฺโภ ทิฏฺฐสฺสตา ๘ เอเต อนฺวตฺตฺนฺติ สาสนํ ๑
 โพรฺธิปฺปปฏิกํ คยฺห โสณฺณญฺปิ อการยฺม
 สายํ ปาตํ นมสฺสนฺติ สกฺยปฺตฺตสฺส สมฺมุขา ๑

#๑ ย. ปุพฺพิเน ๑ ๒ โป. ย. ปารคามินา ๑ ๓ ม. สารกา ๑ ย. สาริกา ๑ ๔ ม. ย.

#ตริตฺตฺสฺสเห ๑ ๕ โป. ม. ย. กญฺจ ๑ ๖ โป. ย. โถกกณฺจํ ๑ ๗ ย. กตํ ๑

#๘ ม. ย. ทิฏฺฐปทา ๑

อุโปสถมฺหิ ทิวเส โสณณณูปี วินีหฺรุ
พุทฺธสฺส วณฺณํ กิตฺเตนฺตํ ติยามํ วิตินามยฺม ๑
สมา ๑ ทิสฺวานหํ ฐปฺปี สรี ปรุพฺพินเจตฺติย
เอกาสเน นิสฺสิทฺตฺวา อรหตฺตํ อปาปฺถึ ๑
 พาวิสตมิมํ ภาณวารํ ๑
 คเวสฺมาโน ตํ ธีรํ ฅมฺมเสนาปติทฺทลํ
 อคารา นิกฺขมิตฺวาน ปพฺพชฺีตสฺส สนฺตฺติเก ๑
 ชาติยา สตฺตฺตวสฺเสน อรหตฺตํ อปาปฺถึ
 อุปสมฺปาทยิ พุทฺโธ คุณฺมณฺณาย จกฺขฺมา ๑
 ทารเกเนว สนฺเตน กิริยํ นิฏฺฐจิตฺมฺยา
 กตฺตํ เม กรณฺิยชฺช สกฺยปฺตฺตสฺส สาสเน ๑
 สพฺพเวรภยาคีโต สพฺพสงฺกาคิโค อิติ
 สาวโก เต มหาวีร โสณณณูปสฺสิทฺถํ ผลํ ๑
 กิลฺเลสา ฅาปิตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
 นาโคว พนฺธนํ ฅตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว ๑
 สุวาคตฺตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺตฺติเก
 ติสฺโส วิชฺชา อนฺุปรปฺตฺตา กตฺตํ พุทฺธสฺส สาสนํ ๑
 ปฏฺฐิสฺสมฺภิทา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิจ อกฺกุจฺจเม
 ฉพฺพิณฺณวา สจฺจนิกฺตา กตฺตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺตฺติ ๑

#๑ ม. ย. สห ๑

อิตุถิ สุกฺ อายสฺมา ปุฬินฺนุปีโย เถโร อีมา คาคาโย อภาสิตฺถาติ ฯ

ปุฬินฺนุปียตุเถรสฺส อปทานํ สมตฺตํ ฯ

นวมํ นพฺกุกฺกาทายกตุเถราปทานํ (๔๕๕)

[๔๕] หีมวนุตฺตสฺสวาทุเร หารีโก ๑ นาม ปพฺพโต

สยมฺภู นารโท นาม รุกฺขมฺภูเต วสิ ตทา ฯ

นพาคาริ กริตฺวาน ติเณน ฉาทยิ อหิ

จกฺกมํ โสชยิตฺวาน สยมฺภูสฺส อทาสหิ ฯ

เตน กมฺเมน สุกฺเตน เจตนาปณฺธิหิ จ

ชหิตฺวา มานูถิ เทหิ ตาวตฺตีถิ อคฺจณฺหิ ฯ

ตตฺถ เม สุกฺตํ พฺยเมหิ นพฺกุกฺกาย นิมนฺนิตฺ

สภฺกฺกฺกฺโยชนมฺพฺพิทฺธํ ๒ ติสโยชนวิตฺถตฺติ ฯ

จตุทฺทเสสฺส กปฺเปสฺส เทวโลเก รมี อหิ

เอกสฺตฺตติกฺขตฺตฺถจ เทวราชฺช อการยิ ฯ

จตุตฺตีสฺสติกฺขตฺตฺถจ ๓ จกฺกวตฺติ อโหสฺหิ

ปเทสฺราชฺช วิปฺลํ คณฺนาโต อสงฺขยิ ฯ

ธมฺมปาสาทมารุยฺห สฺสญฺญาการวรูปคิ

ยถิจฺจนฺกาหิ วิหเร สกฺยปฺตฺตสฺส สาสเน ฯ

เอกตฺตีสฺส อีโต กปฺเป ยํ กมฺมมกริ ตทา

ทฺถคฺตฺติ นาทฺชานามิ นพฺกุกฺกายิทํ ผลํ ฯ

#๑ ม. หารีโต ฯ ยู. ภารีโก ฯ ๒ ม. สพฺพตฺถ ...มฺพฺเพธิ ฯ ๓ โป. ยู.

#จตุตฺตีสฺสติกฺขตฺตฺถจ ๓ ม. ยู. สพฺพการวรูปมํ ฯ

กิเลสา ฌาปิตา มยุหิ ภวา สพฺเพ สมฺหตา
นาโคว พนฺธนํ เฉตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว ฯ
สฺวาคตํ วัต เม อาสี มม พุทฺธสฺส สฺนติเก
ติสุโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ
ปฏฺฐิสฺมภิทา จตฺสุโส วิโมกฺขาปัจจ อฏฺฐิเม
ฉฬภิญฺญา สจฺฉนิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ ฯ

อิตฺถิ สฺสํ อายสฺมา นพฺกฏฺฐิกทายโก เถโร อีมา คาถาโย อภาสิตฺถาติ ฯ

นพฺกฏฺฐิกทายกตฺเถรสฺส อปทานํ สมตฺตํ ฯ

ทสมํ ปิยาลผลทายกตฺเถราปทานํ (๕๐๐)

[๕๐] มิคฺลฺหุโธ ปุเร อาสี วิวเน ๑ วิจิริ ตทา
อทฺทลํ วิรัชํ พุทฺธํ สพฺพทฺมมาน ปารคฺคิ ฯ
ปิยาลผลมาทาย พุทฺธเสฏฺฐสฺสทาสหิ
ปฺญฺญเขตฺตสฺส วิรสฺส ปสนฺโน เสหิ ปาณฺนิภิ ฯ
เอกตฺตีเส อิตฺโต กปฺเป ยํ ผลํ อทฺที ตทา
ทฺกุคฺคตี นาภิขานามิ ผลทานสฺสตีทํ ผลํ ฯ
กิเลสา ฌาปิตา มยุหิ ภวา สพฺเพ สมฺหตา
นาโคว พนฺธนํ เฉตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว ฯ
สฺวาคตํ วัต เม อาสี มม พุทฺธสฺส สฺนติเก
ติสุโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ ฯ

#๑ ยู. วิจิเน ฯ อิตฺโต ปริ อีทิสเมว ฯ

ปฏีสมภิตา จตสุโส วิโมกขาปัจจ อญฺจิเม
ฉพภิญญา สจฺจิกตา กตฺ พุทฺธสฺส สาสนฺนติ ฯ
อิตฺถิ สฺสํ อายสฺมา ปิยาฬผลทายโก เถโร อีมา คาถาโย อภาสิตฺถาติ ฯ
ปิยาฬผลทายกตฺเถรสฺส อปทานํ สมตฺตํ ฯ

อุทฺททานํ

กิกฺกนิ ปัสฺสกุณฺณจ วรโกรณฺทกีสฺสํ
อุปทฺตพฺพทฺตสิ ฆตฺโท อุทฺถํ ฐปการโก ฯ
นพาคาริ จ นวโม ปิยาฬผลทายโก
สตเมกณฺจ คาถานํ นวกณฺจ ตพฺพตฺตริ ฯ
กิกฺกนิปฺปฬวคฺโค ปฬณฺสาสมิ ฯ

อถ วคฺคอุทฺททานํ

เมตฺเตยฺยวคฺโค ภทฺทาทิ สกีสฺสมมฺชชโกปัจจ
เอกวิหาริ วิเภทโก ชคติ สาลปฺปฬิโย ฯ
นพมาติ ปัสฺสกุณฺณิ กิกฺกนิปฺปฬิโก ตถา
อสีติ เทว จ คาถาโย จตฺตพฺพทฺตสา สตานิ จ ฯ
เมตฺเตยฺยวคฺคทสํ ปณฺจมํ สตํ สมตฺตํ ฯ

เอกปณณาสก กณิการวคโค

ปรหมํ ตีณิกณิกการปฺปฝยตฺเตราปทานํ (๕๐๑)

[๕๑] สุเมโธ นาม สมพุทฺโธ ทวตฺตีสวรวทฺทกฺขโณ

วิเวกกาโม สมพุทฺโธ หิมวณฺตํ อุปาคมิ ฯ

อชฺโฌคเหตุวา หิมวณฺตํ อคฺโค การุณิกโก มุนิ

ปลลลํกํ อากุชิตฺวาน นิสิตฺติ ปฺริสฺสุตฺตโม ฯ

วิชฺชาชโร ตทา อาสี อนฺตลิกฺขจโร อหํ

ติสฺสุลํ สุกตํ คยฺห กจฺฉามิ อมฺพเร ตทา ฯ

ปพฺพตคฺเค ยถา อคฺคิ ปุณฺณมาเยว จนฺทิมมา

วเน โธภาสเต พุทฺโธ สาลราชาว ผุสฺสลิโต ฯ

วนโต ๑ นิกฺขมิตฺวาน พุทฺธร์สาภิธาวเร

นพคฺคิวงฺณสงฺกาสา ทิสฺวา จิตฺตํ ปสาทยี ฯ

วิจินํ อทฺทสํ ปุปฺผํ กณิการํ เทวคฺคฺนฺธิกํ

ตีณิ ปุปฺผานิ อาทาย พุทฺธเสฏฺฐํ อปฺปชฺชัยี ฯ

พุทฺธสฺส อานุภาเวเน ตีณิ ปุปฺผานิ เม ตทา

อุทฺธวณฺฎฺวา อโรปตฺตา ฉายํ กุพฺพนฺติ สตฺถุ โน ฯ

เตเน กมฺเมเน สุกเตเน เจตนาปณฺธิรึหิ จ

ชหิตฺวา มานุสํ เทหํ ตาวตฺตีสํ อจฺจฺจหํ ฯ

#๑ ยู. วนคฺคา ฯ

ตตถ เม สุกตัม พุยมหิ กณิการิทธิ ฌายติ
สกุญฺธิโยชนมฺพพิทฺธึ ตีสโยชนวิตถตฺ ๑
สทสฺสทกณฺโฑ ๑ สตฺตคณฺฑู ๒ ธชาลฺ หริตามโย
สทสทสฺสนิยฺยูหา พุยมฺเห ปาตุภวิสฺส เม ๑
โสณฺณมฺยา มณฺนิมฺยา โลหิตงฺกมฺยาปิจ
ผลิกปิจ ปลฺลงฺกา เยนิจฺจนฺกา ยถิจฺจกํ ๑
มหารหฺลจฺ สยนํ ตฺตฺลิกํ ๑ วิกตฺติสฺสกํ
อุทฺทโลมิกเอกนฺตํ พิพฺโพหนสมายุตฺ ๑
ภวนา นิกฺขมิตฺวาน จรฺนฺโต เทวจาริกํ
ยทา อิจฺฉามิ คมนํ เทวสงฺฆมฺปรกฺขโต ๑
ปฺปฺพสฺส เทภฺจฺจา ติภฺจฺจามิ อุปริ ฌทนํ มม
สมนฺตา โยชนสฺตํ กณฺิกาเรหิ ฌาทิตฺ ๑
สกุญฺธิ ตฺตฺริยสทสฺसानิ สายํ ปาตํ อุปฺภฺจฺหุ
ปริวารฺเนตฺติ มํ นิจฺจํ รตฺตฺนิตฺตวมนฺนิตฺตา ๑
ตตฺถ นจฺเจหิ กิเตหิ ตาเพหิ วาทิตฺเตหิ จ
รมามิ ชิทฺทฺทวารตฺติยา โมทามิ กามกามิหิ ๑
ตตฺถ ภูตฺวา ปิวิตฺวา จ โมทามิ ติทฺเส ตทา
นาริคฺเณหิ สหิโต โมทามิ พุยมฺหมุตฺตเม ๑
สตนํ ปณฺจกฺขตฺตฺถจฺ เทวรชฺชมการฺยิ
สตนํ ตีณฺิกฺขตฺตฺถจฺ จกฺกวตฺติ อโหสฺหิ ๑

#๑ ย. สทสฺสทกณฺโฑ ๑ ๒ ม. สตฺตคณฺฑู ๑ ๓ ม. ย. ตฺตฺลิกา วิกตฺติยุตฺ ๑

ปเทสรชช วิปลั คณนาโต สงขยั
 ภาวภเว สัสรนุโต มหาโกคิ ๑ ลภามหิ ๑จ
 โภเก เม อุณตา นตุถิ พุทธปุชายิทำ ผลั
 ทูเว ภเว สัสรามิ เทเวตุเต อถ มานุเส ๑
 อญญั คตี น ชานามิ พุทธปุชายิทำ ผลั
 ทูเว กุเล ปชายามิ ขตุติเย จาปี พุราหุมนเ ๑
 นีเจ กุเล น ชายามิ ๒ พุทธปุชายิทำ ผลั
 หตุถิยานั อสุสยานั สิวักิ สนมุทานิกิ ๑
 ลภามิ สพุพเมเวตติ พุทธปุชายิทำ ผลั
 ทาสีคณั ทาสคณั นาริโย สมลงกตา ๑
 ลภามิ สพุพเมเวตติ พุทธปุชายิทำ ผลั
 โภเสยยกมุพลียานิ โขมกปุปาสิกานิ จ ๑
 ลภามิ สพุพเมเวตติ พุทธปุชายิทำ ผลั
 นววตุถั นวผลั นวคุครสโกชนั ๑
 ลภามิ สพุพเมเวตติ พุทธปุชายิทำ ผลั
 อิเม ๓ ขาท อิเม ๓ ญญช อิมมุหิ สยเน สย ๑
 ลภามิ สพุพเมเวตติ พุทธปุชายิทำ ผลั
 สพุพตุถ ปุชิตโต โหมิ ยโส อจुकุกโต ๔ มม ๑
 มhesกุโย ๕ สทา โหมิ อเกชชปริโส สทา
 ฌาตีณั อุตตโม โหมิ พุทธปุชายิทำ ผลั ๑

#๑ ย. มหาโกเก ๑ ๒ ย. ชานามิ ๑ ๓ ม. อิมิ ๑ ๔ ม. อพุกุกโต ๑

#๕ ม. ย. มหาปกุโย ๑

สีต อุน्हัน น ชานามิ ปริพาโห น วิชชติ
อโธ เจตสิกํ ทุกุขํ หทยเม น วิชชติ ฯ
สุวณฺณวณฺโณ หุตฺวาน สัสมิ ภวาทเว
เวณฺณิยํ ๑ น ชานามิ พุทฺธปุชฺชายิํ ผลํ ฯ
เทวโลกา จิตฺวาน สุกฺกมฺเลน โจทิตฺ
สาวตฺถิยํ ปุเร ชาโต มหาสาลे สฺวทฺธเก ฯ
ปฺลจกามคฺเชน หิตฺวา ปพฺพชฺชี่ อนคาริยํ
ชาติยา สตฺตวสฺโสหํ อรหตฺตํ อปาปฺณิํ ฯ
อุปสมฺปาทยิ พุทฺโธ คฺคณฺมณฺณาย จกฺขฺมา
ตฺรฺโณ ปุชฺณีโยหํ พุทฺธปุชฺชายิํ ผลํ ฯ
ทิพฺพจกฺขํ วิสุทฺธํ เม สมาริ กฺุสโล อหํ
อภิณฺญาปารมิปฺตฺโต พุทฺธปุชฺชายิํ ผลํ ฯ
ปฏฺิสมฺภิทา อนฺุปฺตฺโต อิทฺธิปาเทสุ โกวิโท
สทฺธมฺเม ๒ ปารมิปฺตฺโต พุทฺธปุชฺชายิํ ผลํ ฯ
ตีสกปฺปสฺสสมฺหิ ยํ พุทฺธมฺภิปุชฺชี่
ทฺุคฺคตี นากิขานามิ พุทฺธปุชฺชายิํ ผลํ ฯ
กิลเสสา ฉาปีตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
นาโคว พนฺุรณํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว ฯ
สฺวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อนฺุปฺตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ ฯ

#๑ ยู. ทวณฺณิกํ ฯ ๒ ม. ฐมฺเมสุ ฯ

ปฏิสมภिता จตสุโส วิโมกขาปัจจ อญฺจิเม

ฉพภิญญา สจฺจิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนนฺติ ฯ

อิตฺถํ สุทํ อายสฺมา ตีณิกณิกการปฺปฝิโย เถโร อีมา คาทาโย อภาสีตุถาติ ฯ

ตีณิกณิกการปฺปฝิยตุเถรสฺส อปทานํ สมตฺตํ ฯ

ทฺติยิ เอกปตฺตทายกตุเถราปทานํ (๕๐๒)

[๕๒] นครเ หํสวติยา กุมภกาโร อโหสหํ

อททत्ํ วิรัชํ พุทฺธํ โอมติณฺณมนาสวํ ฯ

สูกตํ มตฺตีกาปตฺตํ พุทฺธเสฏฺฐสฺสทาสหํ

ปตฺตํ ทตฺวา ภควโต อชฺชภูตสฺส ตาทีโน ฯ

ภเว นิพฺพตฺตมาโนหํ โสณฺณถาเล ลภามหํ

รฺูปิมเย จ โสวณฺเณ ตญฺญิกเก ๑ จ มณฺนิมเย ฯ

ปาฏิยา ๒ ปริภุญฺชามิ ปุณฺณกมฺมสฺสึทํ ผลํ

ยสฺสาว ๓ ฌนานนฺจ อคฺคภูโต ๔ จ โหมหํ ฯ

ยถาปี ภทฺทเก เขตฺเต วิรัชํ อปฺปมฺปิ โรปีตํ

สมฺมา ธารํ ปวสฺสนฺเต ๕ ผลํ โตเสติ กสฺสํ ฯ

ตเถวิทํ ปตฺตทานํ พุทฺธเขตฺตมฺหิ โรปีตํ

ปีติธารเ ปวสฺสนฺเต ผลํ เม ๖ โตสยิสฺสติ ฯ

ยาวตา เขตฺตา วิชฺชนฺติ สงฺฆาปัจจ คณาปัจจ

พุทฺธเขตฺตสโม นตฺถิ สุขโท ๗ สพฺพปาณินํ ฯ

#๑ โป. ย. ตญฺญิกเก ฯ ๒ ม. ย. ปาติโย ฯ ๓ ม. ย. ยสฺวานนฺจ ฌนานนฺจ ฯ

#๔ ย. ปตฺตภูโต ฯ ๕ ม. ย. ปวจฺจนฺเต ฯ ย. สมฺมา ธารเ ปเวจฺจนฺเต ฯ ๖ ม. มํ ฯ

#๗ โป. สุขโท ตตฺถ ปาณินํ ฯ ย. สุขทานตฺถปาณินํ ฯ

นโม เต ปุริสาชฌณ นโม เต ปุริสุตตม
เอกปตฺตํ ททิตฺวาน ปตฺโตมฺหิ อจลํ ปทํ ฯ
เอกนวุเต อิตฺโต กปฺเป ยํ ปตฺตมททิตฺตา
ทุกฺคตฺตี นาภิขานามิ ปตฺตทานสฺสทํ ผลํ ฯ
กิลเสตา ฌาปีตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว ฯ
สฺวาคตฺตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺตเก
ติสฺสุโส วิชฺชา อนฺนุปฺปตฺตา กตฺตํ พุทฺธสฺส สาสนํ ฯ
ปฏฺฐิสฺสภิกฺขา จตฺตฺสฺโส วิโมกฺขาปิจ อญฺฺจิเม
ฉภฺภิกฺขณา สจฺฉนิกฺขา กตฺตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ ฯ

อิตฺถํ สฺุทํ อายสฺมา เอกปตฺตทายโก เถโร อีมา คาถาโย อภาสิตฺถาติ ฯ

เอกปตฺตทายกตฺตฺเรสฺส อปทานํ สมตฺตํ ฯ

ตติยํ กาสุมาริกผลทายกตฺตฺเรราปทานํ (๕๐๓)

[๕๓] กณิการิว โชตฺนตฺตํ นิสินฺนํ ปพฺพตฺนตฺเร
อทฺทสํ วิรชํ พุทฺธํ โลกเชฏฺฐํ นราสภํ
ปสนฺนจิตฺโต สุมโน สิเร กตฺวาน อญฺชลิ
กาสุมาริกมาทาย พุทฺธเสฏฺฐสฺสทาสหํ ฯ
เอกคฺคตฺตีเส อิตฺโต กปฺเป ยํ ผลํ อททิตฺตา
ทุกฺคตฺตี นาภิขานามิ ผลทานสฺสทํ ผลํ ฯ

กิเลสา ฌาปิตา มยุหิ ภวา สพเพ สมุหตา
นาโคว พนุชนิ เฉตฺวา วิหรามิ อนาสโว ฯ
สุวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทธสฺส สนฺติเก
ติสุโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทธสฺส สาสนํ ฯ
ปฏิสมฺภิตา จตฺสุโส วิโมกฺขาปิจ อฏฺฐิเม
ฉพฺภิตฺวา สจฺฉนิกตา กตํ พุทธสฺส สาสนฺนฺติ ฯ

อิตฺถิ สฺสํ อายสฺมา กาสุมาริกผลทายโก เถโร อีมา คธาโย อภาสิตฺถาติ ฯ

กาสุมาริกผลทายกตฺเถรสฺส อปทานํ สมตฺตํ ฯ

จตฺตฺถิ อวฏฺฐผลิตฺตฺเถรอปทานํ (๕๐๔)

[๕๔] สหสฺสรํสี ภควา สยมฺภู อปราชิตฺ
วิเวกา วุฏฺฐหิตฺวาน โคจรายาภินิกฺขมิ ฯ
ผลหตฺโต อหํ ทิสฺวา อุปคณฺธี นราสภํ
ปสนฺนจิตฺโต สฺมโน อวฏฺฐิ อทฺธิ ผลํ ฯ
จตฺนวุเต อิตฺโต กปฺเป ยํ ผลํ อทฺธิ ตทา
ทฺถุคฺคิ นาทฺธิชานามิ ผลทานสฺสทฺธิ ผลํ ฯ
กิเลสา ฌาปิตา มยุหิ ภวา สพเพ สมุหตา
นาโคว พนุชนิ เฉตฺวา วิหรามิ อนาสโว ฯ
สุวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทธสฺส สนฺติเก
ติสุโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทธสฺส สาสนํ ฯ

ปฏิสมุภิตา จตสุโส วิโมกขาปัจจ อญฺจิเม
นพภิญญา สจฺฉิกตา กตฺ พุทฺธสฺส สาสนฺนติ ฯ
อิตุถิํ สุทฺ อายสฺมา อวฏฺผลิโย เถโร อีมา คาทาโย อภาสิตฺถาติ ฯ
อวฏฺผลิยตุเถรสฺส อปทานํ สมตฺตํ ฯ

ปญฺจมี จารผลิยตุเถราปทานํ ๑ (๕๐๕)

[๕๕] สุวณฺณวณฺณํ สมพุทฺธํ อานุตฺตีนํ ปฏิกุคฺคํ
รติยํ ปฏิปชฺชนตฺตํ จารผลมทาสทํ ฯ
เอกนวุเต อิตฺโต กปฺเป ยํ ผลํ อททิตฺทา
ทุกคฺคิ นาทิขานามิ ผลทานสฺสทิตฺตํ ผลํ ฯ
กิลเสทา ฌาปิตา มยฺหํ ภวา สพุเพ สมฺมุตตา
นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว ฯ
สุวาคตฺตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
ติสุโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตฺ พุทฺธสฺส สาสนํ ฯ
ปฏิสมุภิตา จตสุโส วิโมกขาปัจจ อญฺจิเม
นพภิญญา สจฺฉิกตา กตฺ พุทฺธสฺส สาสนฺนติ ฯ
อิตุถิํ สุทฺ อายสฺมา จารผลิโย เถโร อีมา คาทาโย อภาสิตฺถาติ ฯ
จารผลิยตุเถรสฺส อปทานํ สมตฺตํ ฯ

#๑ ม. ปาทผลิยตุเถร... ฯ ย. ปารผลิยตุเถร... ฯ

ฉฐิ มาตุลฺงฺคผลทายกคฺเธรอปทานํ (๕๐๖)

[๕๖] กณฺหาริว ชลิตํ ปุณฺณมาเยว จนฺทิมํ
ชลนฺตํ ทีปรุกขํว อทฺทลํ โลกนายกํ ฯ
มาตุลฺงฺคผลํ คยฺห อทาสี สตฺถุโน อหํ
ทกฺขิณฺเยยฺยสฺส วีรสฺส ปสนฺโน เสหิ ปาณิกิ ฯ
เอกตฺตีสฺเส อิตฺโต กปฺเป ยํ ผลํ อททิตฺทา
ทุกคฺตํ นาภิขานามิ ผลทานสฺสทํ ผลํ ฯ
กิลฺลสา ฌาปิตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
นาโคว พนฺชนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว ฯ
สฺวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อนฺนปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ ฯ
ปฏฺฐิสฺมภิทา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิจ อญฺจิเม
ฉฬภิญฺญา สจฺฉิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ ฯ

อิตฺถํ สุทํ อายสฺมา มาตุลฺงฺคผลทายโก เถโร อิมา คาถาโย อภาสิตฺถาติ ฯ

มาตุลฺงฺคผลทายกคฺเธรสฺส อปทานํ สมตฺตํ ฯ

สตฺตมํ อชฺเชลผลทายกคฺเธรอปทานํ (๕๐๗)

[๕๗] อชิน ๑ นาม สมฺพุทฺโธ หิมวฺนฺเต วสิ ตทา
จรณฺน จ สมฺปนฺโน สมาริกฺุสโล มฺนิ ฯ

#๑ ม. ย. อชฺชิน ๑

กุมภมตฺตํ คเหตุวาน อญชลี ๑ ชีวชีวกํ
 จตฺตปณฺณํ คเหตุวาน อทาสี สตฺถุโน อหํ ฯ
 จตฺตวฺเต อิตฺโต กปฺเป ยํ ผลํ อททํ ตทา
 ทุคฺคตี นาภิขานามิ ผลทานสฺสทํ ผลํ ฯ
 กิเลสา ฌาปีตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺหตา
 นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหรามิ อนาสโว ฯ
 สฺวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
 ติสฺโส วิชฺชา อนฺุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ ฯ
 ปฏฺฐิสฺมภิทา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิจ อญฺฺจิเม
 ฉพฺภิณฺณา สจฺฉิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ ฯ

อิตฺถํ สฺทํ อายสฺมา อชฺเชลผลทายโก เถโร อีมา คาคาโย อภาสิตถาติ ฯ

อชฺเชลผลทายกตฺเถรสฺส อปทานํ สมตฺตํ ฯ

อญฺฺจมํ อโมรผลิยตฺเถราปทานํ ๒ (๕๐๘)

[๕๘] สฺวณฺณวณฺณํ สมฺพุทฺธํ อาหุตีนํ ปฏฺฐิกุคฺคหํ
 ปรถิยํ ปฏฺฐิพฺชชฺนตํ อโมรํ ๓ อททํ ผลํ ฯ
 เอกนฺวเต อิตฺโต กปฺเป ยํ ผลํ อททํ ตทา
 ทุคฺคตี นาภิขานามิ ผลทานสฺสทํ ผลํ ๑8
 กิเลสา ฌาปีตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺหตา
 นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหรามิ อนาสโว ฯ

#๑ ม. ยุ. อเชลฺ ๑ ๒ ม. อโมท... ๑ ๓ ม. อโมทมททํ ๑

สุวาคัม วต เม อาสิ มม พุทธสฺส สนฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อณุปปตฺตา กตฺ พุทธสฺส สาสนํ ฯ
ปฏฺฐิสฺสภิตา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิจ อญฺฺจิเม
ฉพฺภิตฺตวา สจฺฉนิกตฺวา กตฺ พุทธสฺส สาสนฺนฺติ ฯ
อิตฺถํ สฺกํ อายสฺมา อโมรผลิโย เถโร อีมา คาลาโย อภาสิตฺถาติ ฯ

อโมรผลิยตุเถรสฺส อปทานํ สมตฺตํ ฯ

นวมํ ตาลผลิยตุเถราปทานํ (๕๐๕)

[๕๕] สตรึตี นาม ภควา สยมฺภู อปฺราจฺโธ
วิเวกา วุฏฺฐหิตฺวาน โคจฺรายาภินิภฺขมิ ฯ
ผลหตฺโถ อหํ ทิสฺวา อุปคณฺธิ นฺราสภํ
ปสนฺนจิตฺโต สฺมโน ตาลผลมทาสหํ ฯ
จตฺตฺนวุเต อิตฺโต กปฺเป ยํ ผลํ อทฺธิ ตทา
ทฺฤคฺตี นภิชานามิ ผลทานสฺสฺสฺสํ ผลํ ฯ
กิลฺเสสา ฉาปิตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สฺมฺหตา
นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว ฯ
สุวาคัม วต เม อาสิ มม พุทธสฺส สนฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อณุปปตฺตา กตฺ พุทธสฺส สาสนํ ฯ
ปฏฺฐิสฺสภิตา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิจ อญฺฺจิเม
ฉพฺภิตฺตวา สจฺฉนิกตฺวา กตฺ พุทธสฺส สาสนฺนฺติ ฯ

อิตถิ สุกฺ อายสฺมา ตาลผลิโย เถโร อิมา คาทาโย อภาสิตถาติ ฯ

ตาลผลิยตุเถรสฺส อปทานํ สมตฺตํ ฯ

ทสมํ นาลิเถรผลทายกตุเถราปทานํ (๕๑๐)

[๑๐๐] นครเ พนฺฐมตฺติยา อารามิโก อหํ ตทา
อททสํ วิรัชํ พุทฺธํ กจฺจนฺตํ อนิลลฺยเส ฯ
นาลิเถรผลิ คยฺห พุทฺธเสฏฺฐสฺสทาสหิ
อากาเส จิตฺโก สนฺโต ปฏิกุคฺคณฺหิ มหายโส ฯ
ปีติสณฺชนโน ๑ มยฺหํ ทิฏฺฐจฺจมฺมสุขาวโ
ผลิ พุทฺธสฺส ทตฺวาน วิปฺปสนฺเนน เจตฺสา ฯ
อธิคณฺธี ตทา ปีติ วิปฺปลยจฺ สุขตฺตมํ
อุปฺปชฺชเตว รตนํ นิพฺพตฺตสฺส ตฺหิ ๒ ตฺหิ ฯ
เอกนวุเต อิตฺโต กปฺเป ยํ ผลิ อทฺทิตฺทา
ทุกฺคตี นากิขานามิ ผลทานสฺสฺสิทํ ผลิ ฯ
ทิพฺพจกฺขํ วิสุทฺธํ เม สมาริคุสโล อหํ
อภิณฺญาปารมิปฺปตฺโต ผลทานสฺสฺสิทํ ผลิ ฯ
กิลฺเสสา ฌาปิตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุทฺตา
นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว ฯ
สุวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก

#๑ ม. ย. สพฺพตฺถ วิตฺตสณฺชนโน ฯ ๒ ย. ยหิ ฯ

ติสุโส วิชา อนุปตตตา กตัม พุทธสส สาสัน ๑

ปฏิสมภิตา จตสุโส วิโมกขาปัจจ อญฺจิเม

ฉพภิญญา สจฺจนิคตา กตัม พุทธสส สาสนฺนติ ๑

อิตฺถํ สุตฺถํ อายสฺมา นาลิเกรผลททยโก เถโร อีมา คาทาโย อภาสิตฺถาติ ๑

นาลิเกรผลททยกตฺเถรสส อปทานํ สมตฺตํ ๑

อุทฺทานํ

กณฺนิการญจ ปตฺโต จ กาสุมาริ ตถาวโฏ

จารผลิ มาตฺตลฺลฺโก อชฺเชลาโมรเมว จ ๑

ตาทํ ตถา นาลิเกริ คาทาโย กณฺนิตาปีห

เอกํ คาทาสตํ โหติ อุณาธิกวิวชฺชิตํ ๑

กณฺนิการวคฺโค เอกปฺลฺลฺวาโส ๑

เทวปัญญาโส ผลทายกวกุโ

ปรหม์ กุณชียผลทายกตุเถราปทาน (๕๑๑)

[๑๐๑] มิคลุทโท ปุเร อาสี วิวเน วิจร อหิ

อททลั วิรัช พุทธิ สพพมมาน ปารคิ ฯ

กุณชียผล คยห พุทธเสฏฐสทาสนหิ

ปุลลณเขตตตสฐ ธีรสฐ ๑ ปสนโน เสหิ ปาณิกิ ฯ

เอกตตีเส อิต กปเป ยิ ผล อททิตทา

ทुकคตี นาภิขานามิ ผลทานสสิทหิ ผล ฯ

กิลเสตา ฉาปีตา มยหิ ทวา สพเพ สมุหตา

นาโคว พนุชนิ เจตวา วิหรามิ อนาสโว ฯ

สวาคต วต เม อาสี มม พุทธสฐ สนติเก

ติสโส วิชชา อนุปปตตา กต พุทธสฐ สาสนั ฯ

ปฐิสมภิทา จตสโส วิโมกขาปิจ อญจิเม

นพภิญญา สจฉิกตา กต พุทธสฐ สาสนนุติ ฯ

อิตถิ สุท อายสุมมา กุณชียผลทายโก เถโร อีมา คาถาโย อภาสิตถาติ ฯ

กุณชียผลทายกตุเถรสฐ อปทานิ สมตติ ฯ

#๑ ม. ตาทิโน ฯ ย. วีรสฐ ฯ

หุติย กปิฎกผลทายกตเถราปทาน (๕๑๒)

[๑๐๒] สุวณฺณวณฺณิ สมฺพุทฺธิ อานูตฺตินํ ปฏิกุคฺคหิ

รติยํ ปฏิปชฺชนุตฺตํ กปิฎฺจํ อททํ ฝลํ ฯ

เอกนวุเต อิตฺโต กปฺเป ยํ ฝลํ อททํ ตทา

ทุกคฺคํ นานิกขานามิ ผลทานสุสิทํ ฝลํ ฯ

กิลเสทา ฌาปิตา มยฺหํ ภวา สพุเพ สมฺหตา

นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว ฯ

สุวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก

ติสุโส วิชฺชา อนฺนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ ฯ

ปฏฺฐิสฺมภิกขา จตฺสุโส วิโมกฺขาปิจ อญฺจิเม

ฉพฺภิกฺขณา สจฺฉนิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนุตฺติ ฯ

อิตฺถํ สุทํ อายสฺมา กปิฎกผลทายโก เถโร อีมา คาถาโย อภาสิตฺถาติ ฯ

กปิฎกผลทายกตเถรสฺส อปทานํ สมตฺตํ ฯ

ตติยํ โกสมฺพผลิยตฺเถราปทานํ ๑ (๕๑๓)

[๑๐๓] กกุธิ วัลสนตฺวํ เทวเทวํ นราสภํ

รติยํ ปฏิปชฺชนุตฺตํ โกสมฺพมททินฺตทา ฯ

เอกคฺคฺคิเส อิตฺโต กปฺเป ยํ ฝลํ อททํ ตทา

ทุกคฺคํ นานิกขานามิ ผลทานสุสิทํ ฝลํ ฯ

#๑ ม. โกสมพ... ฯ

กิเลสา ฌาปิตา มยหิ ภวา สพเพ สมุหตา
นาโคว พนุชนันฺ เณตฺวา วิหรามิ อนาสโว ฯ
สุวาคถํ วัต เม อาสิ มม พุทธสฺส สนฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อานุปรตฺตา กถํ พุทธสฺส สาสนํ ฯ
ปฏฺฐิสฺสุมภิตา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิจ อฏฺฐิเม
ฉพฺภินฺณา สจฺฉนิกตา กถํ พุทธสฺส สาสนฺนฺติ ฯ
อิตถํ สฺวํ อายสฺมา โกสุมฺพลฺลโย เถโร อีมา คาทาโย อภาสิตถาติ ฯ

โกสุมฺพลฺลยฺยตฺเถรสฺส อปทานํ สมตฺตํ ฯ

จตฺตถํ เกตกปฺปํฝิยตฺเถราปทานํ (๕๑๔)

[๑๐๔] วินตฺตานทียา ๑ ติเร วิหาสิ ปฺริสฺสุตฺโตโม
อทฺทถํ วิรชํ พุทฺธํ เอกกคฺคํ สฺสมาหิตํ ฯ
มธฺกนฺนฺตฺส ปฺปฺเปณ เกตกสฺส อหิ ตทา
ปสฺนฺนจิตฺโต สฺมโน พุทฺธเสฏฺฐสฺส ปฺชยฺยี ฯ
เอกนฺวเต อิตฺโต กปฺเป ยํ ปฺปฺฝิ อภิปฺชยฺยี
ทฺถคฺคตี นาทิขานามิ พุทฺธปฺชายิถํ ผลํ ฯ
กิเลสา ฌาปิตา มยหิ ภวา สพเพ สมุหตา
นาโคว พนุชนันฺ เณตฺวา วิหรามิ อนาสโว ฯ
สุวาคถํ วัต เม อาสิ มม พุทธสฺส สนฺติเก

#๑ ยู. วิตุถาย นทียา ฯ

ติสุโส วิชา อรูปตต กต พุทธสส สาสนํ ๑

ปฏิสมภิตา จตสุโส วิโมกขาปัจ อฏฺจิเม

นพภิตฺวา สจฺจิกตา กต พุทธสส สาสนฺนติ ๑

อิตฺถํ สุทํ อายสฺมา เกตกปฺปฺฝิโย เถโร อีมา คธาโย อภาสิตฺถาติ ๑

เกตกปฺปฺฝิยตฺเถรสฺส อปทานํ สมตฺตํ ๑

ปลฺยจฺมํ นาคปฺปฺฝิยตฺเถราปทานํ (๕๑๕)

[๑๐๕] สุวณฺณวณฺณํ สมพุทฺธํ อากุตีนํ ปฏฺิกคฺคํ

รติยํ ปฏฺิพฺชชนฺตํ นาคปฺปฺฝิ อปฺุชยํ ๑

เอกนวุเต อิตฺ กปฺเป ยํ ปฺปฺฝมภิปฺุชยํ

ทุกคฺตี นากิขานามิ พุทฺธปฺุชายิทํ ผลํ ๑

กิลเสา ฌาปีตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา

นาโคว พนฺชนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว ๑

สุวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก

ติสุโส วิชา อรูปตต กต พุทธสส สาสนํ ๑

ปฏิสมภิตา จตสุโส วิโมกขาปัจ อฏฺจิเม

นพภิตฺวา สจฺจิกตา กต พุทธสส สาสนฺนติ ๑

อิตฺถํ สุทํ อายสฺมา นาคปฺปฺฝิโย เถโร อีมา คธาโย อภาสิตฺถาติ ๑

นาคปฺปฺฝิยตฺเถรสฺส อปทานํ สมตฺตํ ๑

ฉฐิ อชชุนปุปผิตถุรอปทานิ (๕๑๖)

[๑๐๖] จนุททากานทีตีเร อโหสิ กิณนโร ตทา
อททลั วิรัชั พุทธี สยมภูั อปราชิตั ๑
ปสนุนจิตโต สุมโน เวทชาโต กตถุชลิ
คเหตุวา อชชุนปุปผิ สยมภูั อภิปุชयी ๑
เตน กมเมเน สุกเตเน เจตนาปณิธิหิ จ
ชหิตวา กิณนโร เทหิ ตาวตีลั อคถุณหิ ๑
ฉตตีสทกขตตุั เทวินุโท เทวราชชมการयी
ทสทกขตตุั จกกวตติ มหาราชชมการयी ๑
ปเทสราชชั วิปลั คณนาโต อสงขัย
สุเขตเต ๑ วปปีตี วิรัชั สยมภูัสุมิ อโหสิ ๒ เม ๑
กุตลั วิรัชเต มยหิ ปพพชี อนการयी
ปุชารโห อหิ อชช สทกยปุตตสส สาสเน ๑
กิลเสทา ฉापिता มยหิ ภวา สพเพ สมุหตา
นาโคว พนุชนั เหตุวา วิหรามิ อนาสโว ๑
สุวาคตั วต เม อาสิ มม พุทฐสส สนติเก
ติสุโส วิรัชชา अनुปत्ता กตั พุทฐสส สาสนั ๑
ปฐิสम्मกิทา จตสุโส วิโมกขาปิज अग्निमे
ฉพภियणा सज्जिकता गत्तं पुट्टसस साननुत्ति ๑

#๑ ย. สุเขตเตว ผิตั พิชั ๑ ๒ ม. ย. อโห มมี ๑

อิตุถิ สุกฺ อายสฺมา อชฺชนปฺปฝิโย เถโร อีมา คาทาโย อภาสิตฺถาติ ฯ

อชฺชนปฺปฝิยตุเถรสฺส อปทานํ สมตฺตํ ฯ

สตฺตมํ กุญฺชปฺปฝิยตุเถราปทานํ (๕๑๗)

[๑๐๗] หีมวณฺตสฺส อวิทฺเฐ อจฺจโล ๑ นาม ปพฺพโต

พฺพุโร สุกฺสโน นาม วสฺนโต ๒ ปพฺพตฺนฺตเร ฯ

ปฺปฝิ เหมวณฺตํ คยฺห เวหาสิ อคฺมาสํหิ

ตตฺถทฺทสาสิ สมพฺพุธึ โอมตฺถณฺณนาสวํ ฯ

ปฺปฝิ กุญฺชมาทาย สิเร กตฺวานหนฺตทา ๓

พฺพุธฺส อภิโรเปสิ สยมฺภุสฺส มเหสิโน ฯ

เอกตฺตีเส อิตฺ กปฺเป ยํ ปฺปฝมภิปฺุชฺชึ

ทฺุคฺคิ นาทฺิขานามิ พฺุทฺชปฺุชฺายิํ ฝลํ ฯ

กิลฺสา ฉาปิตา มยํหิ ภฺวา สพฺเพ สมฺหตา

นาโคว พนฺชนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว ฯ

สฺวาคตํ วต เม อาสิ มม พฺุทฺชฺส สนฺติเก

ติสฺโส วิชฺชา อนฺุปฺปตฺตา กตํ พฺุทฺชฺส สาสนํ ฯ

ปฺุทฺสมภิทา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิจ อญฺุจิเม

นพฺภิตฺถา สจฺฉิกตา กตํ พฺุทฺชฺส สาสนฺนฺติ ฯ

อิตุถิ สุกฺ อายสฺมา กุญฺชปฺปฝิโย เถโร อีมา คาทาโย อภาสิตฺถาติ ฯ

กุญฺชปฺปฝิยตุเถรสฺส อปทานํ สมตฺตํ ฯ

#๑ ม. วสโล ฯ ย. จาวโล ฯ ๒ ม. ย. วสเต ฯ ๓ ม. ... กตฺวาน อญฺชลิ ฯ

อฏฐัม โฆสสณฺณกคฺคเธรอปทาน (๕๑๘)

[๑๐๘] มิคฺคทุโธ ปุเร อาสี อรณฺเณ วิวนเ อหํ
อททลํ วิรัชํ พุทฺธํ เทวสงฺฆมปุรฺกขตํ ฯ
จตุสจฺจํ ปกาเสนฺตํ เทเสนฺตํ อมตํปทํ
อสุโสสี มจฺจํ ฐมฺมํ สีจโน โลกพนฺธุโน ฯ
โฆเส จิตฺตํ ปสาเทสี อสมปฺปฏฺฐิปุคฺคเต ๑
ตตฺถ จิตฺตํ ปสาเทตฺวา อุตฺตริํ ทุตฺตรํ ภวํ ฯ
เอกตฺตีสเ อีโต กปฺเป ยํ สณฺณมลภี ตทา
ทฺถกตฺตี นาภิขานามิ โฆสสณฺณายิทํ ผลํ ฯ
กิลเส ฌาปิตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตตา
นาโคว พนฺชนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว ฯ
สฺวาคตํ วต เม อาสี มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อนฺนปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ ฯ
ปฏฺฐิสฺมฺภิทา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิจ อฏฺฐิเม
นพฺภินฺนวา สจฺฉิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ ฯ
อิตฺถํ สฺกํ आयสฺมา โฆสสณฺณโก เถโร อิมา คาถาโย อภาสิตฺถาติ ฯ

โฆสสณฺณกคฺคเธรสฺส อปทานํ สมตฺตํ ฯ

#๑ ย. อสมปฺปฏฺฐิปุคฺคกํ ฯ

นมัม สัพพผลทายกตเถราปทานิ (๕๑๕)

[๑๐๕] วรุโณ นาม นามเนน พุราหุมนโณ มนุตปารคฺค
ฉทุเทตฺตวา ทส ปุตฺตานิ วนมชฺโฆคหิ ตทา ฯ
อสุสมิ สุกตํ กตฺวา สุวิกิตฺตํ มโนรมิ
ปณฺณสาถิ กิริตฺวาน วสามิ ปวเน อหิ ฯ
ปทุมุตฺตโร โลกวิฑู อาหุติเน ปฏิกฺคโ
มมุตฺตริตฺตกาโม โส อากณฺณิ มม อสุสมิ ฯ
ยาวตา วนสณฺฑมฺหิ โอภาโส วิปฺปโล อหุ
พุทฺธสฺส อานุกาเวน ปชฺชติ ปวเน ตทา ฯ
ทิสฺวาน ปาฎิหิริย ๑ พุทฺธเสฏฺฐสฺส ตาทิโน
ปตฺตปฏฺฐิ กเหตุวาน ผลเนน ปุริยิ อหิ ฯ
อุปกนฺตฺวาน สมฺพุทฺธิ สห ๒ ขาริมทาสหิ
อนุกมฺปาย เม พุทฺโธ อิทํ วจนมพฺรวิ ฯ
ขาริภาริ กเหตุวาน ปจฺฉโต เอหิ เม ตฺวํ
ปริภุตฺเตว ๓ สงฺฆมฺหิ ปุณฺณํ ๔ ตว ภวิสฺสตี ฯ
ปฏฺฐกนฺตํ กเหตุวาน ภิกฺขุสงฺฆสฺสทาสหิ
ตตฺถ จิตฺตํ ปสาเทตฺวา ตฺลิตฺตํ อุปปชฺชหิ ฯ
ตตฺถ ทิพฺเพหิ นจฺเจหิ คีเตหิ วาทิตฺเทหิ จ
ปุณฺณกมฺเมเนน สํยุตฺโต ๕ อนุโกมิ ยสํ ๖ อหิ ฯ

#๑ ม. ...ตํ ปาฎิหิริ ฯ ๑ ย. ทิสฺวานหิ ปาฎิหิริ ฯ ๒ ย. สาขาริกํ อทาสหิ ฯ

#๓ ม. ย. ... จ ฯ ๔ ย. ปุณฺณํ ตํว ฯ ๕ ม. สํยุตฺตํ ฯ ๖ ม. สทา สฺจํ ฯ

ยั ยั โยนุปปชฺชามิ	เทวดตฺตํ อถ มานุสํ
โกเก เม อุนตา นตฺถิ	ผลทานสุตฺติทํ ผลํ ฯ
ยาวตา จตุโร ทีปา	สสมุทฺทา สปปพฺพตา
ผลํ พุทฺทสุส ทตฺวาน	อิสฺสรํ การยํ ๑ อหํ ฯ
ยาวตา เย ปกฺขิณฺณา	อากาเส อุปตฺนฺติ เจ ๒
เตปิ มํ วสมเนวฺนฺติ	ผลทานสุตฺติทํ ผลํ ฯ
ยาวตา วนฺสณฺฑมฺหิ	ยกฺขา ภูตา จ รกฺขสา
กุมฺภณฺฑา ครุพา จาปี	ปาจริยํ ๓ อุเปนฺติ เม ฯ
กุมฺมา ๔ โสณฺณา มรฺฐกรา	ทํสา จ มกฺสา อุโภ
เตปิ มํ วสมเนวฺนฺติ	ผลทานสุตฺติทํ ผลํ ฯ
สุปฺณฺณา นาม สกฺกฺณา	ปกฺกฺขิชาตา มหพฺพลา
เตปิ มํ สรณฺํ ยนฺติ	ผลทานสุตฺติทํ ผลํ ฯ
เยปี ทีฆายุกา นาคา	อิทฺธิมนฺโต มหายนฺสา
เตปิ มํ วสมเนวฺนฺติ	ผลทานสุตฺติทํ ผลํ ฯ
สีหา พุยกฺขมา จ ทีปี จ	อจฺฉ โภกตฺรจฺฉนฺกา
เตปิ มํ วสมเนวฺนฺติ	ผลทานสุตฺติทํ ผลํ ฯ
โอสฺสธิตฺตินฺวาสิ จ	เย จ อากาสวาสิโน
สพฺเพ มํ สรณฺํ ยนฺติ	ผลทานสุตฺติทํ ผลํ ฯ
สุทฺททฺทสํ สุนิปฺณํ	คฺมภีรํ สุปกาสิตํ
ผุสฺสยิตฺวา ๕ วิหฺรามิ	ผลทานสุตฺติทํ ผลํ ฯ

#๑ ม. ย. การยามหํ ฯ ๒ ย. เต ฯ ๓ ม. ย. ปาจริยํ ฯ ๔ ย. กุมภโสณฺณา ฯ

#๕ โป. ม. ผุสฺสยิตฺวา ฯ ย. ปสฺสยิตฺวาน ฯ

วิโมกฺเข อฏฺฐ สุตฺตฺวา วิหฺรามี อนาสโว
อาตปิ นิปโก จาปี ๑ ผลทานสุสิทํ ผลํ ฯ
เย ผลฐฺจา พุทฺธปฺตฺตา จิณฺโทสา มหายสา
อหํ อณฺตโร เตสํ ผลทานสุสิทํ ผลํ ฯ
อภิณฺวาปารมี คณฺตฺวา สุกฺกมุเลน โจทิตฺโต
สพฺพาสเว ปริณฺวาย วิหฺรามี อนาสโว ฯ
เตวิชฺชา อิทฺธิปฺตฺตา จ พุทฺธปฺตฺตา มหายสา
ทิพฺพโสตฺสมาปฺนฺนา เตสํ อณฺตโร อหํ ฯ
สทฺสทฺสเส อิตฺ กปฺเป ยํ ผลํ อทฺที ตทา
ทฺคฺคฺตี นาภิขานามิ ผลทานสุสิทํ ผลํ ฯ
กิลฺเลสา ฌาปีตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมฺตา
นาโคว พนฺชนํ เจตฺวา วิหฺรามี อนาสโว ฯ
สุวาคํ วัต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อนฺุปฺตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ ฯ
ปฏฺฐิสมฺภิทา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิจ อฏฺฐิเม
นพฺภิณฺวา สจฺฉิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ ฯ
อิตฺถํ สฺทํ อายสฺมา สพฺพผลทายโก เถโร อีมา คธาโย อภาสิตฺถาติ ฯ
สพฺพผลทายกตฺถเรสฺส อปทานํ สมตฺตํ ฯ

#๑ ม. ย. จาหํ ฯ

ทสมํ ปทุมธาริยตุเถราปทานํ (๕๒๐)

[๑๑๐] หิมวณุตตส อวิทุเร โรมโส นาม ปพฺพโต
 พุทฺโธภิสสมฺภโว นาม อพฺโภกาเส วสี ๑ ตทา ฯ
 ภวนา นิกฺขมิตฺวาน ปทุมํ ธารี อหํ
 เอกาหํ ธาริตฺวาน ภวนํ ปุณฺรคามี ฯ
 เอกตีเส อิตฺ กปะเป ยํ พุทฺธมภิปุชฺชียํ
 ทฺถุคฺคตี นาริขานามิ พุทฺธปุชฺชายิตํ ผลํ ฯ
 กิลเสตา ฌาปิตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตตา
 นาโคว พนฺชนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว ฯ
 สุวาคตํ วต เม อาสี มม พุทฺธสฺส สนนฺติเก
 ติสฺสุโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ ฯ
 ปฏฺฐิสฺมภิทา จตฺสุโส วิโมกฺขาปิจ อญฺฺจิเม
 นพฺภินฺญา สจฺฉนิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ ฯ
 อิตุลฺลํ สุทํ อายสฺมา ปทุมธาริโย เถโร อีมา คธาโย อภาสิตุถาติ ฯ
 ปทุมธาริยตุเถรตฺส อปทานํ สมตฺตํ ฯ

อุทฺททานํ

 กฺรณฺชียํ กปิฏฺฐณฺจ โกสุมฺพํ อถ เกตกํ
 นาคปุปฺพชฺชนฺญเจว กุฏฺฐิ โฆสสณฺญโก ฯ

#๑ ม. ย. สพฺพตฺถ วสี ฯ

เถโร จ สพพผลโท ตถา ปทุมธาริโย
อสีติ เจตเถ คาถาโย ติสฺโส คาถา ตพุตฺตริ ฯ
ผลทายกวกุโค เทวปณฺณาโส ฯ

เตปณฺณาโส ตินทายกวกุโค

ปรจมี ตินมฺภูจิทายกตุเถราปทาน (๕๒๑)

[๑๑๑] หิมนุตตฺส อวิหฺเร ลมฺพโก นาม ปพฺพโต
ตตฺเถว ๑ ติสฺโส สมฺพทฺโข อพฺโพกาสมฺหิ จงฺกมิ ฯ
มิกฺลทฺโข ปฺเร ๒ อาสี อรณฺเณ กานเน อหํ
ทิสฺวานาหํ เทวเทวํ ตินมฺภูจิมทาสหํ ฯ
นีสึทนต์ถํ พุทฺธสฺส ทตฺวา จิตฺตํ ปสาทยึ
สมฺพทฺธํ อภิวัติตฺวา ปกฺกามี อุตฺตรามฺโข ฯ
อจิริ กตมตฺตํ ๓ มํ มิกฺราชา อหฺเจยิ ๔
สีเหเน ฆาฏิตฺโต ๕ สนฺโต ตตฺถ กาลํ กโต อหํ ฯ
อาสนฺเน เม กตํ กมฺมํ พุทฺธเสฏฺเฐ อนาสเว
สมฺมุตฺโต สรเว โคว ๖ เทวโลกํ อคณฺณหํ ฯ
ยูโป ตตฺถ สฺโก อาสี ปุณฺณกมฺมาภินิมฺมิโต
สทฺสฺสกณฺโฑ สตฺตคณฺฑุ ฐชาลฺหริตามโย ฯ

#๑ ยู. ตตฺถ โถปตฺติสฺโส ฯ ๒ ยู. ตทา ฯ ๓ ม. ยู. กตมตฺตสฺส ฯ ๔ ม. อโปจยิ ฯ

#๕ ม. โปจิตฺโต ฯ ยู. ปตฺติโต ฯ ๖ โป. ยู. ... จ ฯ

ปภา นิทฺฐาวเต ตสฺส สตรึสีว อุกฺคโต
อาภินฺโน เทวภณฺณหา อามิที กามกามิหิ ฯ
เทวโลกา จิตฺวาน สุกฺกมุเลน โจทิตฺโต
อาคนฺตฺวาน มนุสฺสตุตฺติ ปตฺโตมฺหิ อาสวกฺขยิ ฯ
จตฺตฺนฺวเต อิตฺ กปฺเป นิสินฺนํมกาสหิ
ทฺถคฺคิ นาทิขานามิ ตินฺนํมฺภูเจ อิทํ ผลํ ฯ
กิลฺลสา ฌาปิตา มยฺหิ ภวา สพฺเพ สมฺมูตา
นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว ฯ
สฺวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อนฺนปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ ฯ
ปฏฺฐิสฺมภิทา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิจ อญฺฺจิเม
ฉฬภินฺณฺวา สจฺฉนิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ ฯ

อิตฺถิํ สฺวํ อายสฺมา ตินฺนํมฺภูจิทายโก เถโร อิมา คาทาโย อภาสิตฺถาติ ฯ

ตินฺนํมฺภูจิทายกตฺถเรตฺส อปทานํ สมตฺตํ ฯ

ทฺถิตฺถิ เวจฺจกทายกตฺถเรตฺสอปทานํ (๕๒๒)

[๑๑๒] วิปฺสฺสิโน ภควโต โลกเชฏฺฐสฺส ตาทิโน

เอกํ ๑ เวจฺจํ มยา ทินฺนํ ปสนฺเนน สปาณินา ฯ

หตฺถิตฺยานํ อสฺสยानํ ทิพฺพยानํ สมชฺฉกํ

เตน เวจฺจกทาเนน ๒ ปตฺโตมฺหิ อาสวกฺขยิ ฯ

#๑ ม. เอกมณฺจํ ฯ ย. เอกเปจฺจํ ฯ ๒ ม. มณฺจกทาเนน ฯ ย. เปจฺจกทาเนน ฯ

เอกนวุเต อีโต กปเป ยี่ เวจจมทที ตทา
ทुकคตี นากิขานามิ เวจจทานสฺลิตฺถํ ผลํ ฯ
กิลเสตา ฉาปีตา มยฺหิ ภวา สพฺเพ สมฺหตา
นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว ฯ
สฺวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ ฯ
ปฏฺฐิสฺมภิทา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปัจจ อญฺฺจิเม
ฉพฺภิกฺขณา สจฺฉิกิตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ ฯ

อิตุถิํ สฺสํ อายสฺมา เวจจกทายโก เตโร อีมา คาถาโย อภาสิตุถาติ ฯ

เวจจกทายกตฺเตรสฺส อปทานํ สมคฺคํ ฯ

ตติยํ สรณฺคมนियตฺเตราปทานํ (๕๒๑)

[๑๑๑] อารุหฺมฺหิ ๑ ตทา นาวิ ภิกฺขุ จาชีวิโก ๒ อหิ

นาวาย ภิชฺชมานาย ภิกฺขุ เม สรณํ อทา ฯ
เอกคฺคตีเส อีโต กปเป ยี่ โส เม สรณํ อทา
ทुकคตี นากิขานามิ สรณฺคเมน ผลํ ฯ
กิลเสตา ฉาปีตา มยฺหิ ภวา สพฺเพ สมฺหตา
นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว ฯ
สฺวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ ฯ

#๑ ม. ย. อารุหิมฺห ... ฯ ๒ ย. จ ชีวิโก จหิ ฯ

ปฐิสุมภิตา จตสุโส วิโมกขาปัจจ อญฺจิเม
ฉพภิตฺตวา สจฺจิกตา กตฺ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ ฯ
อิตฺถํ สุทฺถํ อายสฺมา สรรคมนฺนฺโย เตโร อีมา คาลาโย อภาสิตฺถาติ ฯ
สรรคมนฺนฺยตฺเตรสฺส อปทานํ สมตฺตํ ฯ

จตฺตํ อพฺภุชฺชนทายกตฺเตรอปทานํ (๕๒๔)

[๑๑๔] นครเ พนฺธุมติยา ราชฺยุยานเน วสามหํ
จมฺมวาลี ๑ ตถา อาลี กมณฺทลฺลโร อหํ ฯ
อทฺททํ วิรัช ๒ พุทฺธํ สยมภฺภู อปฺราจิตฺตํ
อาตาปนี ๓ ปหิตตฺตํ ฌายี ฌานรตฺตํ อีลี ๔ ฯ
สพฺพกามสมิทฺธิจฺจ โอมติณฺณมนาสวํ
ทิสฺวา ปสนฺโน สุมโน อพฺภุชฺชนมทาสหํ ฯ
เอกนวุเต อิตฺโต กปฺเป ยํ ทานมทที ตทา
ทุกคฺตี นาภิขานามิ อพฺภุชฺชนสฺสทํ ผลํ ฯ
กิลเสสา ฌาปิตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมูตา
นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว ฯ
สุวาคตฺตํ วต เม อาลี มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
ติสุโส วิชฺชา อนฺนุปฺปตฺตา กตฺ พุทฺธสฺส สาสนํ ฯ
ปฐิสุมภิตา จตสุโส วิโมกขาปัจจ อญฺจิเม
ฉพภิตฺตวา สจฺจิกตา กตฺ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ ฯ

#๑ ย. ฐมฺมวาลี ฯ ๒ ม. วิมถฺ ๓ ม. ย. ปธานํ ปหิตตฺตํ ตํ ๔ ม. ย. วลี ฯ

อิตุถิ สุกฺขา อายสฺมา อพฺภณฺชนทายโก เถโร อีมา คาคาโย อภาสิตุถาติ ฯ

อพฺภณฺชนทายกตฺเถรสฺส อปทานิ สมตฺตํ ฯ

ปณฺจมี สุปฺภทายกตฺเถราปทานิ ๑ (๕๒๕)

[๑๑๕] ทิวาวิหารา นิกฺขนฺโต วิปฺสุสี โลกนายโก

ลหุํ สุปฺภิกิ ๒ ทตฺวา กปฺปิ สคฺคฺมุหิ โมทหิ ฯ

เอกนฺวเต อีโต กปฺเป ยิํ สุปฺภิกมทาสหิ

ทฺกคฺตี นาริขานามิ สุปฺภุสฺส อิทํ ผลํ ฯ

กิลเสทา ฌาปิตา มยฺหิ ภวา สพฺเพ สมฺมุตตา

นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว ฯ

สฺวาคตํ วต เม อาสิ พุทฺธเสฏฺฐสฺส สนนฺติเก

ติสฺสุโส วิชฺชา อนฺุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ ฯ

ปฺภิสฺสมฺภิทา จตฺสุโส วิโมกฺขาปิจ อญฺฺจิเม

นพฺภิญฺญา สจฺฉิกิตตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ ฯ

อิตุถิ สุกฺขา อายสฺมา สุปฺภทายโก เถโร อีมา คาคาโย อภาสิตุถาติ ฯ

สุปฺภทายกตฺเถรสฺส อปทานิ สมตฺตํ ฯ

นญฺฺจิ ทณฺฑทายกตฺเถราปทานิ (๕๒๖)

[๑๑๖] กานนํ วน โมคฺคยฺห เวพฺพ เจตฺวานหิ ตทา

อาลฺมพฺนํ กริตฺวาน สงฺฆสฺส อทฺทิ อหิ ๓ ฯ

#๑ ม. ย. ปุ่ปฺปวทายกตฺเถร... ฯ ๒ ม. สุปฺภิกิ ฯ ๓ ม. พหุํ ฯ

เดน จิตตปฺปสาเทน สุพฺพเต อภิวาทียี ๑
อालมฺพทณฺฑํ ทตฺวาน ปกฺกามิ อุตฺตรามุโข ฯ
จตุณฺวเต อิตฺโต กปฺเป ยํ ทณฺฑมทที ตทา
ทฺถคฺคิ นาทิขานามิ ทณฺฑททานสฺสตีํ ผลํ ฯ
กิลเสตา ฌาปีตา มยฺหิ ภวา สพฺเพ สมฺมุตตา
นาโคว พนฺธนนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว ฯ
สฺวาคคํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อนฺนุปฺปตฺตา กตฺติ พุทฺธสฺส สาสนํ ฯ
ปฏฺฐิสฺสมภิตา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิจ อญฺจิเม
ฉพฺภิตฺตวา สจฺฉนิกตา กตฺติ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ ฯ
อิตฺถํ สฺสํ อายสฺมา ทณฺฑททายโก เถโร อีมา คาถาโย อภาสิตฺถาติ ฯ

ทณฺฑททายกตฺเถรสฺส อปทานํ สมตฺถํ ฯ

เตวีสตีมฺ ภานฺวาริ ฯ

สตฺถมฺ คิริเนลปฺชกตฺเถราปทานํ (๕๒๗)

[๑๑๗] มิคฺลฺลุโข ปฺเร อาสิ วิวเน วิจฺริ อหิ
อทฺทสํ วิรัชํ พุทฺธิ สพฺพทฺธมฺมาน ปารคฺคํ ฯ
ตสฺมี มหาการุณฺนิเก สพฺพสตฺตหิตฺเต รเต
ปสฺนฺนจิตฺโต สฺมโน เนลปฺปมฺ อปฺชยิ ฯ

#๑ ม. ย. อภิวาทีย ฯ

เอกศุติเส อิตโต กปเป ยัม ปุเปมภิปุชยิ
 ทุคคตี นากิขานามิ พุทธปุชายิทั ผลั ฯ
 กิเลสา ฌาปีตา มยหิ ภวา สพุเพ สมุหตา
 นาโคว พนุชนั เฉตุวา วิหรามิ อนาสโว ฯ
 สุวาคัต วต เม อาสิ มม พุทธสฺส สนฺติเก
 ติสฺโส วิชชา อนุปฺปตฺตา กตัม พุทธสฺส สาสนั ฯ
 ปฏิสมฺภิตา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิจ อฏฺฐิเม
 ฉพฺภิตฺตวา สจฺฉิกตวา กตัม พุทธสฺส สาสนฺนฺติ ฯ

อิตถึ สฺสํ อายสฺมา กิริเนลปฺชโก เถโร อีมา คาทาโย อภาสิตฺถาติ ฯ

กิริเนลปฺชกตฺเถรสฺส อปทานั สมตฺตัม ฯ

อฏฺฐมัม โพรสิสมฺมชฺชกตฺเถราปทานั (๕๒๘)

[๑๑๘] อหัม ปุเร โพรสิปตฺตัม อชฺฉมิตฺติ เจตียงฺกณเณ
 ตัม กเหตุวาน ฉพุเทสิ อลภี วิสตี กุณเณ ฯ
 ตสฺส กมฺมสฺส เตเชน สัสรนฺโต ภวากเว
 ทูเว ภเว สัสรามิ เทวตฺเต จาปี มานุเส ฯ
 เทวโลกา จวิตฺวาน อากนฺตุวา มานุสํ ภวึ
 ทูเว กุเล ปชายามิ ขตฺติเย จาปี พุราหฺมณเณ ฯ
 องฺคปจฺจงฺกสมฺปนฺโน อโรหปรีณาหฺวา
 อภีโรโป สฺสจฺจิ โหมิ สมฺปฺนฺณโก ๑ อนฺนโก ฯ

#๑ ม. ย. สมฺปฺนฺณงฺโก ฯ

เทวโลเก มนุสเส วา ชาโต วา ยตถ กตถจิ
ภเว สุวณฺณวณฺโณ จ อุตตตตกนฺนูปโม ฯ
มฺหุ ๑ มฺหุทวา สีนฺทฺธา สุขฺมา สุขฺมาริกา
ฉวี เม สพฺพทา โหติ โโพธิปตฺเต สุขฺทฺขิตฺเต ฯ
ยโต กุโตจิ คตฺตีสุ สรีเร สมฺทาคเต
น ทิมฺปติ รโฆชลลํ วิปาโก ปตฺตฉทฺขิตฺเต ฯ
อุณฺเห วาตาตเป ตสฺส อคฺคิตาเปน วา ปน ๒
คตฺเต เสทา น มฺลจฺจนฺติ วิปาโก ปตฺตฉทฺขิตฺเต ฯ
กฺกฺจฺ คณฺโฑ กิลาโส จ ติลกา ปิพกา ตถา
น โหหนฺติ กาเย ททฺหุ จ วิปาโก ปตฺตฉทฺขิตฺเต ฯ
อปรมฺปิ คฺชนฺตสฺส นิพฺพตฺตติ ภวาภเว
โรคา น โหหนฺติ กายสฺมี วิปาโก ปตฺตฉทฺขิตฺเต ฯ
อปรมฺปิ คฺชนฺตสฺส นิพฺพตฺตติ ภวาภเว
น โหหนฺติ จิตฺตชา ปิพา วิปาโก ปตฺตฉทฺขิตฺเต ฯ
อปรมฺปิ คฺชนฺตสฺส นิพฺพตฺตติ ภวาภเว
อมิตฺตา น ภวณฺตสฺส วิปาโก ปตฺตฉทฺขิตฺเต ฯ
อปรมฺปิ คฺชนฺตสฺส นิพฺพตฺตติ ภวาภเว
อนฺนโกโก ภวติ วิปาโก ปตฺตฉทฺขิตฺเต ฯ
อปรมฺปิ คฺชนฺตสฺส นิพฺพตฺตติ ภวาภเว
อคฺคิราชาหิ โจเรหิ น โหติ อุทกา ๓ ภยฺ ฯ

#๑ ม. ย. มุทกา ... ฯ ๒ ย. ปฺน ฯ ๓ ม. ย. อุทเก ฯ

อปรมุปี คุณนตสฺส นิพพตฺตติ ภาวภเว
ทาสี ทาสา อนุจรา โหนฺติ จิตฺตานุวตฺตกา ฯ
ยมฺหิ อายุปรมาณฺมฺหิ ชายเต มานุเส ภาเว
ตโต น หายเต อายุ ตัญฺเจเต ยาวตายุํ ฯ
อพฺกนฺตฺรา จ ๑ พหิรรา เนคมา จ สรณฺจกา
อนฺยุตฺตา โหนฺติ สพฺเพปี วุทฺธิกา มา สฺขิจฺจกา ฯ
โกควา ยสฺวา โหมิ สิริมา ฌาติปฺกฺขวา
อเวโร ๒ คตฺสฺนฺตาโส ภาเวหิ ๓ สพฺพทา ภาเว ฯ
เทวา มนุสฺสา อสุรา คนฺธพฺพา ยกฺขรฺกฺขสา
สพฺเพ เต ปฺริรฺกฺขนฺติ ภาเว สฺสรโต สทา ฯ
เทวโลเก มนุสฺเส วา ๔ อนฺโกตฺวา อฺโก ยเส
อวसाने จ นิพฺพานํ สิวํ ปตฺโต อนฺตฺตรํ ฯ
สมฺพุทฺทมฺหิ สิตฺวาน โโพธิ วา ตสฺส สตฺถุโน
โย ปฺญณํ ปสเว โปโส ตสฺส กิ นาม ทฺลลํ ฯ
มคฺเค ผลे จ อากเม ฌานาภิญฺญาคุณฺเส จ
อณฺเณสํ อธิโก หุตฺวา นิพฺพายติ ๕ อนาสโว ฯ
ปุเรหิ โพธิยา ปตฺติ ฌทฺเตตฺวา หญฺจมานโส
อิมฺหิ วิสตฺงฺเคหิ สมฺจฺจึ โหมิ สพฺพทา ฯ
กิลฺลสา ฌาปีตา มยฺหิ ภาวา สพฺเพ สมฺหตา
นาโคว พนฺธนํ ฌตฺวา วิหรามิ อนาสโว ฯ

#๑ ย. พหิจรา ฯ ๒ ม. ย. อเปตภยสนฺตาโส ฯ ๓ ย. ภาเวสํ สพฺพโต ฯ

#๔ ม. จ ฯ ๕ ม. ย. นิพฺพายามิ ฯ

สุวาคดี วัต เม อาสิ มม พุทธสฺส สนฺติเก
ติสฺโส วิชชา อานุปฺตตา กตํ พุทธสฺส สาสนํ ฯ
ปฏิสมฺภิตา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิจ อญฺฺจิเม
ฉพฺภิตฺตวา สจฺฉิกตา กตํ พุทธสฺส สาสนนฺติ ฯ
อิตฺถํ สฺสํ อายสฺมา โปธิสมฺมุชฺชโก เถโร อีมา คาคาโย อภาสิตฺถาติ ฯ

โปธิสมฺมุชฺชกตฺเถรสฺส อปทานํ สมตฺติ ฯ

นวมํ อามณฺฑผลทายกตฺเถรอปทานํ (๕๒๕)

[๑๑๕] ปทุมุตฺตโร นาม ชีโน สพฺพธมฺมาน ปารุ

วฺจฺจหิตฺวา สมาธิมฺหา จงฺกมิ โลกนายโก ฯ
ขาริภาริ กเหตุวาน อานฺนุโต ผลํ ตทา
อทฺทลํ วิรัชํ พุทฺธํ จงฺกมฺนตฺ มหามฺณี ฯ
ปสฺนฺนจิตฺโต สฺมโน สิเร กตฺวาน อณฺชตี
สมฺพุทฺธํ อภิวาเทตฺวา อามณฺฑมฺพที ผลํ ฯ
สตสฺสเส อิตฺโต กปฺเป ยํ ผลํ อทฺที ตทา
ทฺกคฺตี นาภิขานามิ อามณฺฑสฺส อิทํ ผลํ ฯ
กิลฺลสา ฉาปีตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว ฯ
สุวาคดี วัต เม อาสิ มม พุทธสฺส สนฺติเก
ติสฺโส วิชชา อานุปฺตตา กตํ พุทธสฺส สาสนํ ฯ

ปฐิสุมภิตา จตสุโส วิโมกขาปัจจ อญฺจิเม

ฉนพภิญญา สจฺจนิกตา กตฺติ พุทฺธสฺส สาสนฺนุติ ฯ

อิตฺถิ สฺสํ อายสฺมา อามณฺฑผลททยโก เถโร อีมา คาลาโย อภาสิตฺถาติ ฯ

อามณฺฑผลททยกตฺเตรสฺส อปทานํ สมตฺตํ ฯ

ทสมํ สฺสคฺคฺชตฺเตรอปทานํ (๕๓๐)

[๑๒๐] อิมมฺหิ ภทฺทเก กปฺเป พุรหฺมพฺนฺชฺ มหายโส

กสฺสโป นาม นามน ๑ อูปฺปชฺชิวทตฺติ วโร ฯ

อนฺุพฺยณฺชนสมฺปนฺโน ทวตฺตีสวรสกฺขโณ

พฺยามปฺปภาปริวฺโต รัชิสาลสมตฺถโต ฯ

อสฺสาเสตา ยถา จนฺโท สฺสุริโย วีย ปภฺงฺกโร

นิพฺพาเปตา ยถา เมโฆ สาคโรว คฺคณากโร ฯ

ชรณฺีริว สึเลน หิมวาว สมารินา

อากาโส วีย ปญฺญา ยถา อสงฺโค อนิโล ยถา ฯ

อนฺุโน ๒ ยถาวิหาโร ปรีสาสุ วิสารโท

สจฺจจฺฉานิ สมฺปกาเสติ อฺุทฺทชรฺนฺโต มหาชนํ ฯ

ตทาหิ ๓ พาราณสึยฺยํ เสฏฺฐิปปฺตฺโต มหายโส

อาสํหิ ๔ ฌนฺชณฺณสฺส ปหฺคฺสฺส พหฺม มํ ๕ ฯ

ชงฺฆวิหารํ วิจริ มิคทายฺ อฺุเปจฺจหิ

อทฺทสํ นาดสฺตถารํ ๖ เทเสนตฺตํ อมตฺตํ ปทํ ฯ

#๑ ม. โคตฺเตน ฯ ๒ ม. ยฺ. สกทาจิ มหาวิโร ฯ ๓ ม. ยฺ. ตทา หิ ฯ ๔ ม. ยฺ.

#อาสํหิ ... ฯ ๕ ม. ยฺ. ตทา ฯ ๖ ม. ... วิรัชํ พุทฺธํ ฯ ยฺ. ... ตาทิสํ พุทฺธํ ฯ

วิสฏฺฐกนฺตวณฺเณ	กรวิกสมสฺสรี
หังสฺสนุทฺทิกฺโขมฺสํ ๑	วิญญาเปณฺตํ มหาชนํ ฯ
ทิสฺวา เทวติเทวณฺตํ	สุตฺวา จ มธฺรํ สรี ๒
ปหายานปฺปกเ โภเค	ปพฺพชฺชํ อนุคาริยํ ฯ
เอวํ ปพฺพชฺชิตฺวาหํ	น จิเรน พหุสฺสุโต
อโหสี ฌมฺมกฺกโก	วิจิตฺตปฏฺิภาณวา ฯ
มหาปริสฺมชฺฌเณหํ	สตฺถุโนว ๓ ปฺนปฺปฺนํ
วณฺณยํ เหมวณฺณสฺส	วณฺณํ วณฺณวิสารโท ฯ
เอส จินฺนสโว พุทฺโธ	อนิโฆ ฉินฺนสฺสโย
สพฺพกมฺมกฺขยํ ปตฺโต	วิมฺตฺโต ๔ อฺปชฺชกฺขเย
เอส โส ภควา พุทฺโธ	เอส สึโห อนุตฺตโร ฯ
สเทวกสฺส โลกสฺส	พฺรหฺมจกฺกํ ปวตฺตโก
ทนฺโต ทเมตา สนฺโต จ	สเมตา นิพฺพุโต อิติ
นิพฺพาเปตา จ อสฺสฺสโต	อสฺสาเสตา มหาชนํ ฯ
วีโร สฺวโร จ วิกฺกนฺโต ๕	ปญฺโฆ การุณฺนิโก วสิ
วิจิตฺตาวํ วิชิตฺโต ๖ จ	อปฺปคพฺโง อนุตฺตโร ฯ
อนนฺนชฺช อจฺจโล ชีโร	อโมโห อสโม มุนิ
โชรโยห อฺสโก นาโค	สิโห สกฺโก ครุสฺสุปี ฯ
วิราโค วิมฺโล พฺรหฺมา	วาทีสุโร รณฺณชฺชโห
อจฺจโล จ วิสฺสโล จ	อสโม วุสฺสโก สฺสจฺจํ ฯ

#๑ ม. หังสฺสเรหิ นิกฺโขมฺสํ ฯ ๒ ม. ยฺ. คิริ ฯ ๓ ม. ยฺ. หญฺจจิตฺโต ฯ ๔ ม.

#วิมฺตฺโตปชฺชกฺขเย ฯ ๕ โป. ยฺ. ... ชีโร จ ฯ ๖ ม. ยฺ. ... จ สฺส ชินฺน ฯ

พุราหุมโณ สมโณ นาโถ ภิสกุโก สลลสนฺธุโต ๑
 โยโซ พุทฺโธ สุตาสุโต อจโล มุทฺติโต สฺติโต ๑
 กตทนต์ตา ๒ วหตฺตา จ กตฺตา เนตา ปกาสิตา
 สมฺปหฺสิตา เสตฺตา ๓ จ เมตฺตา โสตา ปสฺสิตา ๑
 อวิโล ๔ จ วิสฺลโล จ อนฺนิโฆ อกถฺถิ
 อเนโซ วิโรโซ ขตฺตา คนฺธา วตฺตา ๕ ปกาสิตา ๑
 ตาเรตา อตฺถกาเรตา ๖ กาเรตา สมฺปทาริตา
 ปาเปตา สหิตา หนตฺตา ๗ ตาปีตา ๘ จ วิโสสิตา ๑
 สจฺจภูจฺจิตสมสโม ๙ อสหาโย ทยาโย
 อจฺเจรมนฺโต ๑๐ อกุโห กตาวิ อธิ สตฺตโม ๑
 นิตฺติณฺณกฺโข นิมนฺมาโน อปฺปเมยฺโย อญฺปิโม
 สพฺพวากฺยปถาตีโต สพฺพเนยฺยมนฺติโต ๑๑ ชิโน ๑
 สตรฺสีวเร ๑๒ ตสฺมี ปสาโท อมตาวโห
 ตสฺมา พุทฺเธ จ รมฺเม จ สงฺฆे สทฺธา มหตฺติกา ๑
 กุณฺเห อวมาทีหิ ติโลกสรณฺตฺตมฺ
 วณฺณนฺโต ปรีสมขฺเณ กถิ รมฺมกถฺ อหิ ๑
 ตโต จฺโตหิ ตฺสึเต อญฺโภควา มหาสุขํ
 ตโต จฺโต มนฺุสฺเสสุ ชาโต โหมิ สฺกนฺธิโก ๑
 นิสฺสาโส มุขคนฺโธ จ เทหคนฺโธ ตเถว เม
 โส ๑๓ จ คนฺโธว สตฺติ สพฺพคนฺโธว โหติ เม ๑

#๑ ม. ยู. สลลกตฺตโก ๑ ๒ ม. ธาตา ธตา จ สนฺติ จ ๑ ยู. ตาตา ตนต์ตา จ หนตฺตา จ ๑

#๓ ม. เมตฺตา ๑ ยู. โภตฺตา ๑ ๔ ม. ยู. อจฺโล ๑ ๕ ยู. เมตฺตา ๑

#๖ ป. ยู. ... อถ ตาเรตา ๑ ๗ ม. กนฺตา ๑ ๘ ม. ยู. หนตฺตา อาตาปี ตาปโส ๑

#๙ ม. ยู. สมจฺจิตฺโต ๑ ๑๐ ม. อจฺเจรสตฺโต ๑ ยู. อจฺเจรสนฺโต ๑

#๑๑ ม. สจฺจเนยฺยมนฺตฺตฺ ๑ ยู. สจฺจเนยฺยมนฺตฺโต ๑ ๑๒ ม. ยู. สตฺตสวารเว ๑

#๑๓ ม. ยู. เสทกนุโธ ๗

มุขคนุโร สทา มยหิ ปทุมุปปลจมโปโก
อดิกนุโต ๑ สทา วาติ สรีโร จ ตเถว เม ฯ
คุณตถวสส สพพนต์ ผลนตฺ ปรมพุกตฺ
เอกคฺคมนสา สพเพ ภาสิตสฺส ๒ สุณาถ เม ฯ
คุณิ พุทฺธสฺส วตฺวาน หิตายนํ ๓ สุขาวหิ
สฺวจิตโต ๔ โหมิ สพพตฺถ สงฺโฆ วีรสมาสุโต ๕ ฯ
ยสสฺสี สฺขิตโต กนฺโต ชฺคฺติมา ปิยทสฺสโน
วตฺตา อปริฏฺโต จ นิทฺโทโส ปญฺญา ตธา ฯ
จีเณ ปาสฺสึ ๖ นิพฺพานํ สฺสภํ พุทฺธภคฺคินํ ๗
เตสํ เหตุํ ปวฺกขามิ ตํ สุณาถ ยถาตถํ ฯ
สนตฺติ ยสํ ภควโต วิจฺจนา ๘ อภิวาทย์
ยตฺถ ๙ ยตฺถูปปนฺโนปี ยสสฺสี เตน โหมหิ ฯ
ทฺวกฺขสฺสนตฺถกริ พุทฺธิ ฐมฺมํ สนตฺติ อสงฺขตฺติ
วณฺณยํ สุขโท อาสี สตฺตฺตานํ สฺขิตโต ตโต ฯ
คุณิ วทฺนฺโต พุทฺธสฺส พุทฺธปีติสมายูโต
สกนฺติ ๑๐ ปฺรกนฺติ จ อาสี เตน จ กนฺติมา ฯ
ชฺโน โย ๑๑ ติตฺถิกากิณฺเณ อภิภฺยฺย กุตฺติเย
คุณิ วทฺนฺโต โถเมสี ๑๒ นายกํ ชฺคฺติมา ตโต ฯ
ปิยงฺการี ชนฺสฺสาปี สมฺพุทฺธสฺส คุณิ วทํ
สฺรทิว สสฺงฺโกหิ เตนาสี ปิยทสฺสโน ฯ

#๑ ม. ปรีสนุโต ... ฯ ย. อดิสนุโต ฯ ๒ ม. ย. วณฺณยิสฺสํ ฯ ๓ ม. หิตาย จ น
#สทิสํ ฯ ย. ... ชนสนฺธิสฺสุ ฯ ๔ ม. ย. สฺขิตโต ฯ ๕ ม. วีรสมายูโต ฯ ย. รสทฺโร
#วิสมายูโต ฯ ๖ ม. อายฺสึ ฯ ย. จีเณวายุปี ฯ ๗ ม. ย. พุทฺธภคฺคินโน ฯ ๘ ม. ย.
#วิจฺจนา ฯ ๙ ม. ตตฺถ ตตฺถูปปนฺโนปี ฯ ๑๐ ม. ย. สกนฺตี ปฺรกนฺติณฺจ ชนฺยี ... ฯ
#๑๑ ม. ... เต ติตฺถิกากิณฺเณ ฯ ย. ชโนเม ติตฺถิกากิณฺเณ ฯ ๑๒ ม. ย. โขเตสี ฯ

ยถาสตติวเสนานํ สพฺพวาจาหิ สนฺถวี
สุคตํ เตน วฺจฺคีโส วิจิตฺตปฏิภาณวา ๑
เย พาลา วิมตี ปตฺตา ปรีโกนฺติ มหามุณี
นิกฺคหี เต สฺชมนฺน ปรีญฺเตน เตนหิ ๑
พุทฺธวณฺเณหิ สตฺตานํ กิเลสฺ อปเนสํ
นิกฺกิลสมฺโน โหมิ ตสฺส กมฺมสฺส วาหฺสา ๑
โสตฺถุนํ พุทฺธิมชนิ พุทฺธานุสฺสตีเทสโก
เตนาปิจาตี ๑ สปฺปญฺโล นิปฺนตฺถวิปฺสฺสโก ๑
สพฺพาสวปรีกฺขิโณ ตินฺณตํสํสํสํสโร
วสี ๒ จ อนุปาทาโน ปาปฺญฺนิสฺสามิ นิพฺพุตี ๑
อิมสฺมีเยว กปฺปสฺมี ยมํ สนฺถวี ชินํ
ทฺถุคฺตี นาภิขานามิ พุทฺธปฺชายิํ ฝลํ ๑
กิเลสฺสา ฌาปิตา มยฺหิ ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว ๑
สุวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ ๑
ปฏฺฐิสฺมภิตา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิจ อญฺจิม
ฉพฺภินฺญา สจฺฉิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ ๑
อิตฺถิํ สุทํ อายสฺมา สุคฺนฺโธ เถโร อีมา คาลาโย อภาสิตฺถาติ ๑
สุคฺนฺชตฺถเรสฺส อปทานํ สมตฺตํ ๑

#๑ ม. ย. เตนามาสี ๑ ๒ ม. ย. ลีจีว ๑

อุทฺทานั

ติณโท เวจฺจโท เจว สรณพุกฺขณมฺปโท
สุปฺปิฏฺฐ ทณฺฑททายี จ เนลปฺปชี ตเถว จ ฯ
โพธิสมฺมุชชโกมณฺโฑ สุกฺนุโธ ทสโม ทิโช
คาสฺสตี สเตวีตี คณฺตี เจตฺถ สพฺพโโส ฯ
ติณทายกฺวคฺโค เตปฺลณฺวาโโส ฯ

จตุปณาสโม กจายนวกุโ

ปรหม มหาจายนตุเถราปทาน (๕๓๑)

[๑๒๑] ปทุมุตโตโร นาม ชีโน อนนโช อชิตญชีโน ๑

สตสหัสเส กปปานัน	อิโต อุปฺปชชี นายโก ๑
วีโร กมลปตฺตกุโ	สสงฺกวมิลานโน
กณฺจนตจสงฺกาโส ๒	รวิทฺตติสมปฺปโก ๑
สตฺตเนตฺตมโนหรี ๓	วรลกฺขณภูสิโต
สพฺพวากฺยปฺลาตีโต	มนุชามรสกฺกโต ๑
สมฺพพุโช โพธิยฺ สตฺเต	วาตีโห ๔ มชฺฐรสฺสโร
กรฺณานทฺธสนฺดาโน	ปฺริสาสุ วิสารโท ๑
เทเสติ มชฺฐิ ฌมฺม	จตุสจฺจปฺลัหิต
นิมฺมุเค โมหปฺงกฺมฺหิ	สมฺพุทฺธติ ปาณิน ๑
ตทา เอกจโร หุตฺวา	ตาปโส หิมวาลโย
นภสา มานุสํ โลกํ	กจฺฉนฺโต ชินมทฺทสํ ๑
อุเปจฺจ สนฺติกํ ตสฺส	อสฺโสสี ฌมฺมเทสนํ
วณฺณยฺนตฺตสฺส ธีรสฺส	สาวกสฺส มหาคฺณํ ๑
สงฺขิตฺเตน มยา วุตฺติ	วิตุลาเรน ปกาสย
ปฺริสํ มณฺจ โตเสติ	ยถา กจฺจายโน อัย ๑

#๑ ม อชิต ชโย ๑ ย. อชิตญชโย ๑ ๒ ม. กนกาจลสงฺกาโส ๑ ๓ ม. ย. ...หารี ๑

#๔ ม. ย. วากิโส ๑

นานี เอวมิเชกัจฉิ อดุลย์ ปัสสามิ สวากัง
 ตสฺมา ตทกุเค เอสกุโก เอวัง ชาเรถ ภิกฺขโว ๑
 ตทานํ วิมฺหิตุ หุตฺวา วากุญฺญํ สุตฺวา มโนรมํ
 หิมวณฺตํ คมิตฺวาน อาหิตฺวา ปุပ္ฺผสณฺจยํ ๑
 ปุเชตฺวา โลกสรณํ ตํ จานํ อภิปตฺถยํ
 ตทา มมาสยํ ฌตฺวา พุยาภาสิ ๑ สรณาลโย ๑
 ปสฺสเถตํ อีสิวริ นิทฺชนตฺกนกตฺตจํ
 อุกฺกุคฺคโลมมานํ ๒ อจถํ ปณฺชถํ จิตํ ๑
 หาสํ สุปฺปณฺณนยนิ พุทฺทชวณฺณคตาสยํ
 ฌมฺมุขํ ๓ อุกฺกททยํ อมตาสิตตฺตสนฺนิภํ ๑
 กจฺจานสฺส กุณฺโณ สุตฺวา ตํ จานํ ปตฺถยํ ๔ จิโต
 อนาคตฺมฺหิ อทฺธานเ โคตมสฺส มหามฺเณ ๑
 ตสฺส ฌมฺเมสุ ทายาโท โอรโส ฌมฺมนิมฺมิโต
 กจฺจาโน นาม นามเณ เหสฺสติ สตฺถุสวโก ๑
 พุทฺสสุโต มหาณานิ อธิปฺปายวิทฺตํ มุนิ ๕
 ปาปฺปณฺนิสฺสติ ตํ จานํ ยถายํ พุยาโกโต มยา ๑
 สตฺสทสฺเส อิตฺโต กปฺเป ยํ กมฺมมกริ ตทา
 ทฺกคฺคตี นากิขานามิ พุทฺทชฺชชยิทํ ผลํ ๑๐
 ทฺเว ภาเว สํสรามิ เทวตฺเต อถ มานุเส
 อดุลฺลํ คตี น ชานามิ ๖ พุทฺทชฺชชยิทํ ผลํ ๑

#๑ ม. ... สรณญชโห ๑ ๒ ม. อุกฺกุคฺคโลมํ ปิณฺถํ ๑ ย. ... ปิณฺถํ ๑ ๓ ย.

#ฌมฺมปฏิคฺคทวาริ ๑ ๔ ม. ย. ปตฺถยํ ๑ ๕ โป. ม. ย. มฺเณ ๑ ๖ ม. ย. น

#กจฺจนามิ ๑

ทเว กุเล ปชานามิ ขตฺติเย จาปี พุราหฺมणे
นีเจ กุเล น ชายามิ พุทฺธปุชฺชายิทำ ผลํ ฯ
ปจฺฉิเม จ ภเว ชาโต อุชฺเชนฺธิยํ ปุเร รม
ปชฺโชตสฺส สจฺฉนฺตสฺส ๑ ปุโรหิตนุชาตินโน ๒ ฯ
ปฺคฺโต ติปิติวจฺฉนฺตสฺส ๓ นิปุโณ เวทปารคฺค
มาตา จ จนฺทนปทฺมา ๔ กจฺจาโนหํ วรตฺตโจ ฯ
วิมฺสนตฺถํ พุทฺธสฺส ญฺมิปาเลน เปสฺสิโต
ทิสฺวา โมกฺขปฺรทฺวาริ นายกํ คฺคณสฺสญฺจยํ ฯ
สุตฺวาน วิมลํ วากุຍํ คตฺติปฺงกวิโสธนํ
ปาปฺฉนฺตี อมตํ สนฺตํ เสเสหิ ๕ สห สตฺตหิ ฯ
อธิปฺปายวิทฺฐ ชาโต สุกตสฺส มหามเต
จปีโต เอตทกฺเค จ สฺสมีทฺธมโนโร โถ ฯ
กิลเสตา ฉาปีตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมูตา
นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว ฯ
สุวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ ฯ
ปฏฺฐิสฺสมฺภิทา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปีจ อญฺจิเม
ฉพฺภินฺญา สจฺฉนฺกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ ฯ

อิตฺถํ สุทํ อายสฺมา มหากจฺจาโย โเถโร อีมา คาลาโย อภาสิตฺถาติ ฯ

มหากจฺจาโยนตฺถเรสฺส อปทานํ สมตฺตํ ฯ

#๑ โป. ย. อจฺฉนฺตสฺส ฯ ๒ ม. ปุโรหิตทิสฺวาตินโน ฯ ๓ ม. ย. ติริฎฺฐิวจฺฉนฺตสฺส ฯ

#๔ ม. จนฺทิมานาม ฯ ย. จนฺทปทฺมา ฯ ๕ ย. สเตหิ สห ปญฺจหิ ฯ

พุทธิย วุกกิตฺเตราปทาน (๕๓๒)

[๑๒๒] อิติ สตสหัสสมหิ กปเป อุปฺปชฺชि นายโก

อินมฺนาโม อมิโต นามเน ปทุมุตฺตโร ๑

ปทุมการวทโน ปทุมามลสุจฺฉวิ

โลเกนาณฺูปลิตฺโต จ โดเยน ปทุมํ ยถา ๑

ธีโร ปทุมปตฺตกฺโข กนฺโต จ ปทุมํ ยถา

ปทุมุตฺตรคนฺโธ จ ตสฺมา โส ปทุมุตฺตโร ๑

โลกเชฏฺโฐ จ นิมฺมาโน อนุชานํ นยฺนฺโปโม

สนฺตเวโส คุณฺนิธิ กรุณฺนามติสาคโร ๑

ส กทาปี มหาวิโร พุรฺหุมาสุราสุรจฺฉิตฺโต ๑

สเทวมนฺชากิณฺเณ ๒ ชนมชฺเณ ชนฺตฺตโม ๓ ๑

วทเนน สฺคนฺเรน มชฺเรน สฺเตน ๔ จ

รณฺชยํ ปริสํ สพฺพิ สนฺถวิ สวากํ สกํ ๑

สทฺธาธิมฺตฺโต สุมติ มม ทสฺสนสาลโย

นตฺถิ เอตาทีโส อณฺโณ ยถายํ ภิกฺขุ วุกกิตฺติ ๑

ตทาหํ หํสวติยา นกเร พุราหุณฺณสฺสตรฺโช

หุตฺวา สุตฺวา จ ตํ วากุຍิ ตณฺจฺจานํ อภิโรจยิ ๑

สสวากนฺตํ วิมลํ นิมนฺเตตฺวา ตถาคตํ

สตฺตาหํ โภชยิตฺวาน พุสฺเสหิ ฉาทยิ ตทา ๑

#๑ ม. พุรฺหุมาสุราสุรจฺฉิตฺโต ๑ ย. พุรฺหุมาสุราสุรจฺฉิตฺโต ๑ ๒ ย. สเทวมนฺชากิณฺเณ ๑

#๓ ม. ชินฺตฺตโม ๑ ๔ โป. รุเทน ๑ ม. ย. รุเตน ๑

นิปัจจ สิริสา ตสฺส	อนนุตคุณสาकर
นิมฺคฺโค ปิติสมฺปนฺณโณ	อิมํ วจนมพฺรวิ ฯ
โย โส ตยา สนนฺวิโต	อิธ ๑ สทฺธาธิมฺตฺโต อิติ
ภิกฺขุ สทฺธาวัต อคฺโค	ตาทีโสหํ ๒ มหามฺนิ ฯ
เอวํ วุตฺเต มหาวีโร	อนาวรณทสฺสโน
อิมํ วากฺยํ อุทฺริยิ ๓	ปริสาย มหามฺนิ ฯ
ปสฺสเถตํ มาณวกํ	ปีตมฺภูจฺนิवासนํ
เหมยณฺโณปจิตฺงกํ	ชนเนตฺตมโนหริ ฯ
เอโส อนาคตทฺธาเน	โคตมสฺส มहेสิโน
อคฺโค สทฺธาธิมฺตฺตานํ	สาวโกยํ ภวิสฺสตี ฯ
เทวภูโต มนุสฺโส วา	สพฺพสนฺดาปวชฺชิตฺโต
สพฺพภอกปริพฺยุโพห	สุขิตฺโต สฺสรวิสฺสตี ฯ
ตสฺสทสฺเส อิตฺโต กปฺเป	โอกกากกฺกุลสมฺภโว
โคตโม นาม นามเน	สตุถา โลเก ภวิสฺสตี ฯ
ตสฺส ชมฺเมสุ ทายาโท	โอโรโส ชมฺมนิมนฺมิตฺโต
วกฺกฺลิตฺติ นาม นามเน	เหสฺสตี สตุถฺสาวโก ฯ
เดเน กมฺมวิเสเสน	เจตนาปณฺธิฮี จ
ชหิตฺวา มานุสฺสํ เทหํ	ดาวตีสํ อคฺคณฺหํ ฯ
สพฺพพฺตฺถ สฺขิตฺโต หุตฺวา	สฺสรนฺโต ภวากเว
สาวตฺถิยํ ปุเร ชาโต	กุเล อณฺณตเร อหํ ฯ

#๑ ม. อิตฺโต สตุตฺตมเก มฺนิ ฯ ยู. ...สตุตฺตมเกหนิ ฯ ๒ ม. ยู. ตาทีโส โหมหํ มฺเน ฯ

#๓ ม. ยู. อุทฺริเรสิ ฯ

โนนิต์ สุขุมาลัม มัง จิต ๑ ปลุลวโกมลัม
 มาตา ๒ อุตตตานสยน์ ปีสายกยตชชิตา ฯ
 ปาทมูลเต มหะสิสุส สยาเปสิ ๓ ทินมานสา
 อิมิ ททามิ เต นาถ สรณัม โหหิ นายก ฯ
 ตทา ปฏิกุคหิ โส มัง ภิตานัม สรโณ มุนิ
 ชาลิตา จกุกุเทน ๔ มุทุโกมลปานิชา ฯ
 ตทา ปฏูติ ชาโตหัม ๕ อรกุเขยเยน รุกขิตโต
 สพพพวยัทธิวินิมุตโต ๖ สุเขน ปริวุตติโต ๗ ฯ
 สุกเตน วินาฏโต อุกกณจามิ มุหุตตัม
 ชาตียา สตตวสุโสหัม ปพพชี่ อนคาริยัม ฯ
 สพพปารมิสมมุตัม นิลกุชินยน์ วรี ๘
 รูปิ สพพิ สุภาภินณัม อติตโต วิหรามหัม ๙ ฯ
 พุทธรูปริตี ฌตวา ตทา โอวทิม ชิน
 อลัม วุกกสิ กิ รุเป รรมเส พาลนนุทิตะ ฯ
 โย หิ ปสฺสตี สทฺธมมัม โส มัง ปสฺสตี ปณฺชิตโต
 อปสฺสมาโน สทฺธมมัม มัง ปสฺสตี น ปสฺสตี ฯ
 อนนฺดาทินโว กาโย วิสฺรูกุขสมุปโป
 อาวาโส สพพโรคานัม ปุณฺโฆ ทุกุขสุส เกวโล ฯ
 นิพพินฺทีย ตโต รุเป ขนฺธานัม อุตฺถพพยัม
 ปสฺสตี ๑๐ สพพกิลีสานัม สุเขนนฺตัม คมิตฺสตี ฯ

#๑ ม. ย. ชาตปลุลวโกมลัม ฯ ๒ ม. ย. มนุหัม ฯ ๓ ม. สายเยสิ ฯ ย. สายเยยุมุ ฯ

#๔ ย. สขลลฺกเณน ฯ ๕ ม. ย. เตนาหัม ฯ ๖ ม. สพพเวรวินิมุตโต ฯ ย.

#สพพปวิวินิมุตโต ฯ ๗ ม. ปริวุตติโต ฯ ย. ปริวทุตติโต ฯ ๘ ย. ปริ ฯ ๙ ย.

#พิหยามหัม ฯ ๑๐ ม. ปสฺส อุกกิลีสานัม ฯ

เอว เตนานุสิฏฺโฐโจหํ นายเคน หิตลีนา
คิษณณฺเฑ สมารุยฺห ฌายามิ คิริกนฺทเร ๑ ฯ
จิโต ปพฺพตปาทมฺหิ อสุสาสยฺ ๒ มหามุณี
วกฺกฺลิตฺติ ชินาโวจ ๓ ตํ สุตฺวา มุทิตโต อหํ ฯ
ปฺกฺขนฺที เสลปพฺภาเร อเนกสทโปริเส
ตทา พุทฺธานุภาเวน สุขเขเนว มหี คโต ฯ
ปฺนฺาปี ฌมฺมํ เทเสติ ขนฺธานํ อุทฺยพฺพยฺ
ตมฺหํ ฌมฺมมณฺเฑน อรหตฺตํ อปาปฺณิ ฯ
สุมฺหาปฺริสฺมชฺเฌ ตทา มํ จรณฺนตโก ๔
อคฺคํ สทฺธาธิมฺตฺตานํ ปฺลฺณวาเปติ มหามติ ฯ
สทฺสทฺสเส อิตฺโต กปฺเป ยํ กมฺมมกฺริ ตทา
ทฺกคฺตี นาภิขานามิ พุทฺธปฺุชายิํ ฌลํ ฯ
กิลฺเสสา ฌาปีตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมูตา
นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว ฯ
สุวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
ติสฺสุโส วิชฺชา อนฺุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ ฯ
ปฺฐิสฺมภิกฺทา จตฺสุโส วิโมกฺขาปิจ อญฺฺจิเม
ฉพฺภิลฺยฺวา สจฺฉิกฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ ฯ
อิตฺถํ สุทํ อายสฺมา วกฺกฺลิตฺติ เถโร อิมฺา คาทาโย อภาสิตฺถาติ ฯ
วกฺกฺลิตฺตฺเถรสฺส อปทานํ สมตฺตํ ฯ

#๑ ย. คิริกนฺทเร ฯ ๒ ม. อสุสาสยฺ ฯ โป. มมฺหาลิํ ฯ ย. มมฺหส ฯ ๓ ม.

#ย. ชินฺวาจํ ฯ ๔ ม. จรณฺนตโก ฯ ย. มรณฺนตโก ฯ

ตติย มหาภปฺปิตฺเตราปทาน (๕๓๓)

[๑๒๓] ปทุมุตฺโตโร นาม ชีโน สพุทฺทมมาน ปารคฺ

อุทฺติโต อชตาทกาเส ๑ รวิว สรทมฺพเร ฯ
วจนาทาย โปเชติ เวเนยฺยปทุมานี โส
กิลตสปงฺกํ โสเสติ มตฺริสฺสีหิ นายโก ฯ
ติตฺถิยานํ ยเส ๒ หนฺติ วชิรตา ๓ ยถา รวิ
สพุทฺตถ ๔ สมฺปกาสติ รตฺตินฺทิว ๕ ทิวากโร ฯ
คฺฉานํ อายตฺถิโก รตนานํว สากโร
ปชฺชนฺโนริว ๖ ภูตานิ ชมฺมเมฆเนน วสฺสตี ฯ
อกฺขทสฺโส ตทา อาสี นลเร หํสสฺวหเย
อุเปจฺจ ชมฺมมสฺโสสี ชลชฺชุดมฺนามิโน ฯ
โอวาทกสฺส ภิกฺขุณฺโณ สาทกสฺส สตาวิโน ๗
คฺฉนฺ ปกาสยฺนตฺสฺส หาสยฺนตฺสฺส ๘ เม มนํ ฯ
สฺสฺสฺวา ปตีโต ๙ สุมโน นิมฺนเตตฺวา ตถาคตํ
สฺสิสฺสํ โภชยิตฺวาน ตณฺจํ อภิปตฺถยฺยี ฯ
ตทา หํสสมฺภาโก หํสทฺนฺทฺภินิสฺสโน ๑๐
ปสฺสเถตํ มหามตฺตํ วินิจฺฉยวิสารทํ ฯ
มม ปาทมฺเถ ปตีตํ สมฺพุทฺทคฺคตฺนฺรฺหํ ๑๑
ชฺมุตฺตวณฺณํ ๑๒ รุจิริ ปสฺนฺนยฺนानนํ ฯ

#๑ ยู. ชรทาทกาเส ฯ ๒ ม. ยู. ยโส ฯ ๓ ยู. ขชฺโชตาทกา ฯ ๔ ม. สจฺจตฺถากิ ฯ

#๕ ม. ยู. รตฺนํ ว ฯ ๖ ยู. ปชฺชนฺโนปิว ภูตานิ ฯ ๗ ม. ยู. กตาวิโน ฯ ๘ ม.ช

#ตปฺปยฺนตฺสฺส ฯ ยู. วาสยฺนตฺสฺส ฯ ๙ ม. ยู. ปตีโต ฯ ๑๐ ยู. ...นีวโจ ฯ

#๑๑ ม. ยู. สมฺพุทฺทคฺคตฺนฺรฺหํ ฯ ๑๒ ม. ยู. ชิมฺุตวณฺณํ ปิณฺสํ ฯ

ปริวารณ มหตา	ราชยุตต์ มหายล
เอโส กถาวิโน จาน	ปตเถติ มุทิตาย ๑ โส ๑
อิมินา ปิณฑปาเตน	จาเคน ปณิธีหิ จ
กปฺปสตสหัสสานิ	นุปรชชติ ทุกคตี ๑
เทเวสุ เทวโสภาคุຍ	มนุสฺเสสุ มหคคตี
อนุโภตุวาวเสเสน	นิพพานํ ปาปฺปณิสฺสติ ๑
สตสหัสเส อิตฺ กปฺเป	โอกฺกากกฺกฺลสมฺภโว
โคตโม นาม นามเน	สตุถา โลกเ ภวิสฺสติ ๑
ตสฺส ชมฺเมสุ ทายาโท	โอร โส ชมฺมนิมฺมิโต
กปฺปิโน นาม นามเน	หเสฺสติ สตุถฺสาวโก ๑
ตโตหํ สุกตํ การิ	กตุวาน ชินฺสาสนเ
ชหิตฺวา มานุสํ เทหิ	ตุลิตํ อคฺมาสํ ๑
เทวมฺนุสฺสรชฺชานิ	สุตฺตโส อนุสาสิย
พาราณสีสมานฺเน	ชาโต เณณิยชาติยา ๑
สตสหัสสปริวาโร	สปชปาติโก อหิ
ปญฺจปจฺเจกพุทฺธานํ	สตานิ สมฺปฏฺฐหิ ๑
เดมาสํ โภชยิตฺวาน	อจฺฉาทมฺปิ ๒ ติจิวริ
ตโต จุตฺตา มยํ สพฺเพ	อหฺมุห ติทฺฐุปกา ๑
ปฺโน สพฺเพ มฺนุสฺสตุตํ	อาคตฺมุห ตโต จุตฺตา
กุกฺกฏฺมุหิ ปฺเร ชาตา	หิมวฺนตสฺส ปสฺสโต ๑

#๑ ม. มุทิตาสโย ๑ ๒ โป. อจฺฉาทิมฺหิ ๑ ม. ปจฺฉาทมฺห ๑ ย. ปจฺฉาทมฺมิ ๑

กปปีโน นามหิ อาสี ราชปุตโต มหายโส
 เสสามจุกุเล ชาตา มเมว ปริวารยฺย ๑
 มหารชชสุขํ ปุตโต สพุพกามสมิทฺธิโม ๑
 วาณิเชหิ สมกฺขาคํ พุทฺธูปปาทมหิ สุณฺณี ๑
 พุทฺโธ โลเก สมุปฺปนฺโน อสโม เอกปฺกคฺคโล
 โส ปกาเสติ สทฺธมฺมํ อมตํ สุขมุตฺตมํ ๑
 สยฺยตฺตา ตสฺส สิสฺสา จ สุมุตฺตา จ อนาสวา
 สุตฺวา เนถํปี ๒ วจฺนํ สกฺกริตฺวาน วาณิเช ๑
 ปหาย ๓ รชฺชํ สามจฺโจ นิกฺขมํ พุทฺธมามโก
 นทึ ทิสฺวา มหาจฺนทํ ปุริตํ สมตฺติตฺถิกํ ๑
 อปฺปติตฺถิ อนาลมฺพํ ทุตฺตรํ สีมฺพาหิณิ
 กุณฺโณ สริตฺวา พุทฺธสฺส โสตฺถิณา สมตฺติกมฺมํ ๑
 ภวโสถํ สเจ พุทฺโธ ติณฺโณ โลกนฺตฺถุ วิฑู
 เอเตน สจฺจวชฺเชน คมนํ เม สมฺมิชฺฌตฺถ ๑
 ยทึ สนฺตฺติโก มคฺโค โมกฺขทํ ๔ สนฺตฺติกํ สุขํ
 เอเตน สจฺจวชฺเชน คมนํ เม สมฺมิชฺฌตฺถ ๑
 สจฺจโม เจ ติณฺณกนฺตาโร ปุณฺณเขตฺโต อนุตฺตโร
 เอเตน สจฺจวชฺเชน คมนํ เม สมฺมิชฺฌตฺถ ๑
 สห กเต สจฺจเว มคฺคา อปคตํ ชลํ
 ตโต สุเขน อุตฺตฺติณฺโณ นทึตีเร มโนรเม ๑

#๑ ม. ยฺ. ...ธึมา ๑ ๒ ม. ยฺ. สฺวจฺนํ ๑ ๓ ยฺ. วิหาย ๑ ๔ ยฺ. จ สนฺตฺติกํ ๑

นินีนัน อททสั พุทธี อุเทนตุว ปภงกริ
ชลนตุตฺ เหมเสถลิว ทีปรุกขัว โชติตฺ ๑
สสิว ๑ ตาราสหิตฺ สาวเกหิ ปุรกขตฺ
वासว วิย วสุสนตุตฺ เทเวน ๒ ชนนวนุทนี ๑
वनุทิตฺวาน สหามจฺโจ เอกมนตุตฺ อุปาวิสิ
ตโต ๓ อชฺฌาสยิ ฌตฺวา พุทฺโธ ฌมฺมมเทสยิ ๑
สุตฺวาน ฌมฺม วิมลฺลํ อโวจฺมุห มยิ ชินิ
ปพฺพพาเซหิ มหาวิโร โอติณฺณมฺห ๔ ภเว มยิ ๑
สุวากฺขาโต ภิกฺขเว ฌมฺโม ทฺวักขนฺตสฺส ๕ กราย โว
จรต พฺรหฺมจฺริยํ อิจฺจาห มฺนึ สตฺตโม ๑
สท วาจาเย สพฺเพปิ ภิกฺขเวสชฺรา มยิ
อหฺมุห อุปสมฺปนฺนา โสตาปนฺनाव สาสเน ๑
ตโต เชตวนิ ฌนฺตฺวา อนฺุสาสิ วินายโก
อนฺุสิญฺโจะ ชินฺนาหิ อรหตุตฺติ อปาปฺณิ ๑
ตโต ภิกฺขุสทฺสฺสานิ อนฺุสาสิมฺหิ ตทา
มฺมานุสฺสาสนกรรา เตปิ อาสิฺ อนาสวา ๑
ชินฺโน ตสฺมี ฌเณ ตฺวญฺโจะ เอตทฺกเค ฌเปสิ มํ
ภิกฺขุโธวาทกานฺคุโธ กปฺปิโนติ มหาชเน ๖ ๑
สทสทฺสเส กตฺถ กมฺมํ ผลํ ทสฺเสสิ เม อธิ
สมฺมุตฺโต สรวโคว กิเลเส ฌาปยิ มม ๑

#๑ ไป. สสิว ๑ ยู. สสิว ๑ ๒ ม. เทสนา ชลทนต์ริ ๑ ยู. เทสนา ชลนวนุทนี ๑

#๓ ม. ยู. ตโต โน อาสยิ ๑ ๔ ม. นิพฺพิณฺทามฺห ๑ ยู. นิพฺพิณฺณามฺห ๑ ๕ ม. ยู.

#ทฺวักขนฺตกรณาย โว ๑ ๖ ยู. มหาชินฺโน ๑

กเลสา ฌาปีตา มยหิ ภาวา สพเพ สมุหตา
นาโคว พนุชนัน เณตฺวา วิหรามิ อนาสโว ฯ
สุวาคคัม วัต เม อาสิ มม พุทธสฺส สนฺติเก
ติสุโส วิชฺชา อานุปฺปตฺตา กตฺติ พุทธสฺส สาสนํ ฯ
ปฏฺฐิสฺสมภิตา จตฺสุโส วิโมกฺขาปิจ อฏฺฐิเม
ฉพฺภิตฺตฺวา สจฺฉนิกตฺวา กตฺติ พุทธสฺส สาสนฺนฺติ ฯ
อิตฺถึ สฺสํ อายสฺมา มหากปฺปิโน เถโร อีมา คาถาโย อภาสิตฺถาติ ฯ

มหากปฺปิโนตฺถเรสฺส อปทานํ สมตฺตํ ฯ

จตฺตฺถึ ทพฺพมฺลปฺตฺตฺถเรปทานํ (๕๑๔)

[๑๒๔] ปทุมุตฺตโร นาม ชีโน สพฺพโลกวิทู มุนิ

อิโต สตฺสทสฺสมหิ กปฺเป อฺปฺปชฺชิ จกฺขฺมา ฯ
โอวาทโก วิญญาปโก ตารโก สพฺพปาณิน
เทสฺนากุสโล พุทฺโธ ตาเรสิ ชนตฺติ พหุํ ฯ
อนุกมฺปโก การุณฺนิโก หิเตสิ สพฺพปาณิน
สมฺปตฺเต ติตฺถิเย สพฺเพ ปญฺจสีเล ปติฏฺฐหิ ฯ
เอวํ นิรากลํ อาสิ สุญฺยตฺติ ติตฺถิเยหิ จ
วิจิตฺติ อรหนฺเตหิ วสิฏฺฐเตหิ ตาทิกิ ฯ
รตนานฏฺฐปญฺญาสิ อุกฺคโต โส มหามุนิ
กญฺจนคฺขมฺยสงฺกาโส พตฺตีสฺวารลกฺขโณ ฯ

วสสตตสหัสธานี	อายุ วิชชติ ดาวเท
ดาวตา ตัญญาโน โส	ดาวเรสิ ชนตัม พหุ ฯ
ตทาทิ หัสวติย	เสฏฐิปลโต มหายโส
อุเปตวา โลกปชโชติ	อสุโสสี ฐมมเทศนัม ฯ
เสนาสนานิ ภิกขุณัน	ปญญาเปนตัม สสาวกัม
กิตตยนุตตส วจนัน	สุณิตวา มุทิตโต อหัม ฯ
อธิการิ สสงฆสส	กตวา ตตส มหะสิโน
นิปัจจ สิริสา ปาทะ	ตณฺจัน อภิปลตฺถียี ฯ
ตทา ๑ หิ โส มหาวิโร	มม กมมัม ปกิตตฺถีย
โยย สสงฆัม โภเชสิ	สตุตทาหิ โลกนายกัม ฯ
โสย กมลปตฺตกฺโข	สีหัง โส กนกตฺตจ
มม ปาทมฺเฐ นิปติ ๒	ปตฺถยัม ๓ จานมุตตมัม ฯ
สตสหัสเส อิตถ กปะเป	โอกกากกุลสมภโว
โคตโม นาม นามะน	สตุถา โลเก ภวิสฺสตี ฯ
สาวโก ตตส พุทฺธสส	ทพฺโพ นามะน วิสฺสุโต
เสนาสนปญญาปโก	อคุโค หะสฺสตีย ตถา ๔ ฯ
เตน กมฺเมเน สุกเตน	เจตนาปณฺธิหิ จ
ชหิตฺวา มานุสํ เทหิ	ดาวตีสํ อคฺคณฺหํ ฯ
สตันนํ ตีณิกฺขตฺตญจ	เทวรัชชการียี
ตถา ๕ ปญจสตกฺขตฺตัม	จกฺกวตฺติ อโหสํ ฯ

#๑ ยู. ตทาทิ ส ฯ ๒ ยู. ปติโต ฯ ๓ ยู. ปตฺถยิ ฯ ๔ ม. ยู. ตทา ฯ ๕ ม.

#ยู. สตันนํ ฯ

ปเทสรัชช วิปลั	คณนาโต อสงขัย
สพพุตต สุขิโต อาสี	ตสฺส กम्मุตฺส วาหสา ฯ
เอกนวุเต อิตฺ กปฺเป	วิปลสฺสี นาม นายโก
อุปฺปชฺชิจิ จารุณฺยโน ๑	สพพทम्मวิปลสฺสโก ฯ
ทฏฺฐจิจฺจโต อุปวที	สวากํ ตสฺส ตาทีโน
สพพาสวปริกฺขิณฺ	สุทฺโธติ จ วิชาณีย ฯ
ตสฺเสว นรวิรสฺส	สวากานํ มहेสนิํh
สลาภํ จ คเหตุวาน	จีโรทนมทาสหํ ฯ
อิมฺมุหิ ภทฺทเก กปฺเป	พฺรหฺมพฺนฺชฺ มหายโส
กสฺสโป นาม นามน	อุปฺปชฺชิจิ วทตฺ วโร ฯ
สาสนํ โชตยิตฺวาน ๒	อภิภุจฺย กุติตฺถิเย
เวเนยฺเย วินยิตฺวาน	นิพฺพุโต โส สสาวโก ฯ
สสิสฺเส นิพฺพุเต นาเถ	อตฺถเมนตฺมฺหิ สาสเน
เทวา กนฺทีสุ สํวิคฺคา	มุตฺตเกสา รุทฺมฺชา ฯ
นิพฺพายิสฺสตี ฐมฺมกฺโข	น ปสฺสิสฺสสาม สฺพพเต
น สฺขนิสฺสสาม สทฺฐมฺมํ	อโห โน อปฺปปฺญฺญตา ฯ
ตทายํ ปจฺวี สพฺพา	อจลา सा पुलापुती ๓
สาครโร จ สโสโกว	วินที กรุณฺ คิริ ฯ
จตุทฺทิสฺสา ทฺนฺทฺทฺทฺโย	นาทฺยีสฺสู อมานุสา
สมนฺตโต อสนฺนิโย	ปตีสุ ๔ จ ภยวหา ฯ

#๑ ม. จารุทสฺสโน ฯ ๒ ยฺ. ... โส ฯ ๓ ม. ยฺ. จลาจลา ฯ ๔ ม. ผลีสฺสู ฯ

อุกกา ปตีสุนภสา ฐุมเกตุ ปทิสถ ๑
 สฐมา ๒ ชาลวัญญา จ รวีสุ กรณฺ มิกา ฯ
 อุปปาเท ทารุณ ทิสวา ศาสนตถงคตฺถจเก
 สํวิคฺคา ภิกฺขโว สตฺต จินฺตยิมฺห มยฺ ตทา ฯ
 สาสเนน วินามุหํ ๓ ซีวีเตน อถฺ มยฺ
 ปวิสิตฺวา มหารณฺ ยฺญชาม ชินฺตาสนํ ฯ
 อทฺทสมฺห ตทารณฺ อฺพพิทฺธํ เสลปพฺพตํ ๔
 นิสฺเสณฺนิยา ตมารุญฺห นิสฺเสณฺณี ปาตยิมฺหเส ฯ
 ตทา โอวทฺธิ โน เถโร พุทฺธฺอุปฺปาโท สฺทฺลลโก
 สทฺธา ๕ วา ๖ ทฺลลภา ลทฺธา

โลกํ เสสญฺจ สาสนํ ฯ

นิปฺตฺนฺติ ขณฺาตีตา อนนฺเต ทฺกฺขสาคเร
 ตสฺมา ปโยโค กคฺตพฺโพ ยาว ๗ ตฺถิจฺติ สาสนํ ฯ
 อรหา อาสิ โส เถโร อนาคามิ ตทานุโค
 สฺสึลา อิตเร ยุตฺตา เทวโลกํ อคมฺหเส ฯ
 นิพฺพุโต ตินฺณสํสาโร สฺทฺธาวาเส จ เอกโก
 อหฺลจ ปุํกฺกุสาคิ จ สภฺโย พหฺโย ตถา ฯ
 กุมารกสฺสโป เจว ตตฺถ ตตฺถูปคา มยฺ
 สํสารพฺนฺธนา มุตฺตา โคตเมนานุกมฺปีตา ฯ
 มลฺลเสสุ กุสฺสินารายํ ชาโต คพฺเพว เม สโต

มาตา มตา ๘ จิตการุพฺพา ๙

ตโต นิปฺติโต อหํ ฯ

#๑ ม. ยฺ ... จ ทิสฺสติ ฯ ๒ ยฺ. สพฺพถลชตฺตฺตา จ ฯ ๓ ยฺ. วินา สมฺมา ฯ
 #๔ ม. เสลมุตฺตมํ ฯ ๕ ม. สทฺธาติ ฯ ๖ ยฺ. โว ฯ ๗ ม. ยฺ. ยาว
 #จาคิ มฺเน มตํ ฯ ๘ ยฺ. ปิตา ฯ ๙ ม. ยฺ. จิตารุพฺพา ฯ

ปติโต ทพพญชมฺหิ ตโต ทพโพติ วิสุตโต

พฺรหมจาริณเณหาํ วิมุตโต สตุตวสุสิโก ฯ

จิโรทนณเณหาํ ปญจฺเกหิ อุปากโต

จิณาสโวปวาเทน ปาเปหิ พหุ โจทิตโต ฯ3

อุโก ปุณฺณณฺจ ปาปณฺจ วิตฺตวตฺตมฺหิ ทานหิ

ปตฺวาน ปรมํ สนฺตี วิหฺรามิ อนาสโว ฯ

เสนาสนํ ปณฺญาปยิํ หาสยิตฺวาน สุพฺพเต

ชินฺนํ ตสฺมี คุณฺณํ ตฺนฺนํ โส เอตทฺกฺเค จเปตี มํ ฯ

กิลเสนา ฌาปิตา มยฺหิ ภาวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา

นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว ฯ

สฺวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก

ติสฺโส วิชฺชา อนฺุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ ฯ

ปฏฺิสมฺภิทา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิจ อญฺฺจิม

นพฺภิญฺญา สจฺฉิกิตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ ฯ

อิตฺถิํ สฺวํ อายสฺมา ทพฺพมฺลปฺตฺตฺโต เถโร อิมฺมา คาคาโย อภาสิตฺถาติ ฯ

ทพฺพมฺลปฺตฺตฺตฺตฺเตรสฺส อปทานํ สมตฺตํ ฯ

ปณฺจมํ กุมารกฺสฺสปตฺเตรอปทานํ (๕๑๕)

[๑๒๕] อิตฺ สตฺสทฺสสมฺหิ กปฺเป อุปฺปชฺชิ นายโก

สพฺพโลกฺหิตฺ ธีโร ปทฺมุตฺตรนามโก ฯ

ตทาทิ พุราหุมโณ หุตฺวา วิสฺสุโต เวทปารกฺข
ทิวาวินฺหาริ วิจฺริ อทุทฺถิ โลคนายกํ ฯ
จตุสจฺจํ ปกาเสนฺตํ โโพชนฺตํ สเทวกํ
สสาวกํ ๑ จิตฺตกถิกํ วรรณยนฺตํ มหาชเน ฯ
ตทา มุทิตจิตฺโตหิ นิมนฺเตตฺวา ตถาคตํ
นानารตฺเตหิ วตฺเตหิ อลงฺกริตฺวาน มณฺฑปํ ฯ
นानารตนปฺชฺโชตํ สสงฺฆํ โภชยฺตีหิ
โภชยิตฺวาน สตฺตาทิ นานคฺครสโภชนํ ฯ
นानาจิตฺเตหิ ปุเปเหหิ ปุชฺชิตฺวา สสาวกํ
นิปฺจจ ปาทมุลมฺหิ ตํ จานํ ปตฺถยฺี อหิ ฯ
ตทา มุณีวโร อาห กรฺโณ ๒ กรฺณาลโย
ปสฺสเถตฺติ ทิชฺวาริ ปทุมานนโลจนํ ฯ
ปีติปามฺชฺชพฺพหฺลํ สมฺมุทฺชกฺคตฺนุรฺหิ ๓
หาสาวหิ ๔ วิสาลกฺขิ มม ๕ สาสนสาลยํ ฯ
มม ปาทมฺเเล ปตฺติตํ เอกวตฺตํ สุมานสิ
เอส ปตฺถเถตฺติ ตํ จานํ วิจิตฺตกถิกตฺตํ ๖ ฯ
สตฺสหสฺเส อิตฺโต กปฺเป โอกฺกาทกฺกุลสมฺภโว
โคตโม นาม นามเนน สตฺถา โลเก ภวิสฺสติ ฯ
ตสฺส ชฺมเมสุ ทายาโท โอรโส ชฺมมฺนิมฺมิโต
กุมารกสฺสโป นาม เหสฺสติ สตฺถุสาวโก ฯ

#๑ ม. ย. วิจิตฺตกถิกานคฺคิ ฯ ๒ ม. ย. กรฺณกรสาลโย ฯ ๓ ม. ย.

#สมฺมุทฺชกฺคตฺนุรฺหิ ฯ อิตฺโต ปรี อีทิสเมว ฯ ๔ ม. หาสมฺหิตวิสาลกฺขิ ฯ ๕ ม. ย.

#๖ ย. วิจิตฺตกถิกตฺถิ ฯ

วิจิตตปุพฺพสุสานิ รตนานนฺจ วาหสา
วิจิตตกถิกานิ โส อกฺคตฺติ ปาปฺนิสฺสตี ฯ
เตน กมฺเมน สุกเตน เจตนาปณิธิหิ จ
ชหิตฺวา มานุสฺสึ เทหิ ตาวตฺตีสฺส อคฺคณฺหํ ฯ
ปริพฺภุมิ ภวากเว รงฺกมชฺเฌ ยถา นโฏ
สาขามิคฺตรโช หุตฺวา มิกฺขิยา กุจฺฉิโมกฺกมि ฯ
ตทา มยิ กุจฺฉิกเต วชฺฌวาริ ๑ อุปฺภูจฺจิตฺ
สาเชน จตฺตา เม มาตา นิโคฺรชฺชํ สรณฺม คตา ฯ
เตน สามีคฺราเชน มรณา ปรีโมจिता
ปริจฺจชิตฺวาน สปฺปาณิ ๒ มเมวํ โอวทิ ตทา ฯ
นิโคฺรชฺชเมว เสเวยฺย น สาขมฺปสฺสวเส
นิโคฺรชฺชสมิ มตฺติ เสยฺโย ยถฺเจ สาขสมิ ชีวิตฺ ฯ

เตนानุสติฏฺฐา มิกฺขุถเปน ๓

อหฺนฺจ มาตา จตเร ๔ จ ตสฺโสวาทํ ๕

อากมฺม รรมมํ ตฺสิตาธิวาสํ

คตา ๖ ปวาสํ สสมฺริ ยถเว ฯ

ปุโน กสฺสสปฺธิรสฺส อตฺถเมนฺตมฺหิ สาสเน
อารุยฺห เสลลฺสิขริ ยฺยชิตฺวา ชินสาสนํ ฯ
อิทานิ ๗ หิ ราชคเห ชาโต เสฏฺฐิกฺกุเล อหํ ๘
อาปฺนฺนคพฺภา ๙ เม มาตา ปพฺพชฺชि อนคาริยิ ฯ

#๑ ย. วชฺฌวาริ อุปฺภูจฺจิตา ฯ ๒ ย. สฺปาณิ ฯ ๓ ย. มิกโยวาเทน ฯ ๔ ม. จ

#ตเถตเร จ ฯ ๕ ย. ตสฺโสวาทน ฯ ๖ ย. คโต ฯ ๗ ม. ย. อิทานาหํ ฯ

#๘ ม. ย. อหํ ฯ ๙ ม. อาปฺนฺนสตฺตา ฯ

สคพฺพนฺตํ วิทิตฺวาน เทวทตฺตมฺปानยฺ
โส อโวจ วินาสถ ปาปิกํ ภิกฺขุณี อิมํ ฯ
อิทานิปี มฺนินฺนุเทน ชินน อนฺนุกมฺปีตา
สุจินี ชนนี ๑ มยฺหํ มาตา ภิกฺขุณฺนุปลฺสุสเย ฯ
ตํ วิทิตฺวา มหิปาโล โกสโล มํ อโปสยิ
กุมารปริหารน นามเนาหฺลจฺจ กสฺสโป ฯ
มหากสฺสปลฺมาคมฺม อหํ โกมารกสฺสโป
วมฺมิกสฺสทิสฺสํ ๒ กายํ สุตฺวา พุทฺเธน เทลิตฺตํ ฯ
ตโต จิตฺตํ วิมฺจฺจि เม อนฺนุปาทาย สพฺพโส
ปายาสี ทมยิตฺวาหํ เอตทคฺคํ อปาปฺณิ ฯ
กิลฺลสา ฌาปีตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมูตา
นาโคว พนฺชนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว ฯ
สุวาคตฺตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺตฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อนฺนุปลฺปฺตฺตา กตฺตํ พุทฺธสฺส สาสนํ ฯ
ปฏฺฐิสฺสภฺกิตา จตฺสโส วิโมกฺขาปิจ อญฺฺจิเม
นพฺภิกฺขุณา สจฺฉนิกตา กตฺตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ ฯ

อิตฺถํ สฺสุทฺถํ อายสฺมา กุมารกสฺสโป เถโร อิมา คาถาโย อภาสิตฺถาติ ฯ

กุมารกสฺสปลฺตฺเถรสฺส อปทานํ สมตฺตํ ฯ

จตุวิสตฺติมํ ภาณวารํ ฯ

#๑ ม. ย. อชนี ฯ ๒ ม. ย. วมฺมิกสฺสทิสฺสํ ฯ

ฉฏฐิ พาทียตเถราปทาน (๕๑๖)

[๑๒๖] อิตฺต สตสทสฺสมหิ กปฺเป อปฺปชฺชิ นายโก

มหปฺปโก ทิโลกคฺโค นามเนน ปทฺมุตฺตโร ฯ

ชิปฺปาภิญญสฺส ภิกฺขุสฺส คฺคณิ กิตฺตยโต มุเน

สฺตฺวา อุกฺกจิตฺโตหิ การิ กตฺวา มหเสฺสินो ฯ

ทตฺวา สตฺตาหิ กิ ทานิ สลิสฺสสฺส มุเน อหิ

อภิวาทิย สมฺพุทฺธิ ตํ จานิ ปตฺถยิ ตทา ฯ

ตโต มํ พุยากริ พุทฺโธ เอตํ ปสฺสถ พุราหุมนิ

ปติตฺติ ปาทมฺเเล เม ปินสมฺปนฺนเวกฺขณิ ๑ ฯ

เหมยญฺโlobปจิตฺตํ อวทาทิ ตนฺตุตฺติ

ปลมฺพพิมฺพตมฺโพฏฺฐิ สิตฺติณฺหสมนฺนุทฺธิ ฯ

คฺคณกามิ พุทฺธริ สมฺพุทฺทคฺคณฺนุทฺธิ

คฺคณฺเฆมาตฺตนิฏฺฐิตํ ๒ ปิตฺตสมฺมุตฺติตานนํ ฯ

เอโส ปตฺถยเต ๓ จานิ ชิปฺปาภิญญสฺส ภิกฺขุโน

อนาคเต มหาวีโร โคตโม นาม เหสฺสติ ฯ

ตสฺส ชมฺเมสุ ทายาโท โอรโส ชมฺมนิมนฺมิโต

พาทิโย นาม นามเนน เหสฺสติ สตฺถุสฺวาโก ฯ

ตทา ตฺถุโธ จ วุฏฺฐาย ยาวชิวั มหามุณี

กاري กตฺวา จูโต สคฺคิ อคา สภวานิ ยถา ฯ

#๑ ม. จริยิ ปจฺจเวกฺขณิ ฯ ย. ปินสิ ปจฺจเวกฺขณิ ฯ ๒ โป. ย. คฺคณ... ฯ

#๓ ย. ปตฺถยโต ฯ

เทวภูโต มนุสโส वा सुचितो तस्य गममुनो
 वाहसा त्सरिवान सम्पत्तिमनु गोसहि १
 पुनो कसुत्तरिस्त อตถงคตมहि ๑ สาสเน
 อารุหเส สลสิขริ ญญชิตวา ชินสาสนัน ๑
 วิสุทธีโล สปปญโย ชินสาสนการโก
 ตโต จูตา ปญจ ชนา เทวโลกิ อคมุเส ๑
 ตตถาหิ ๒ พาหิโย ชาโต ภารุกจเจ ปุรุตตเม
 ตโต นาวาย ปกขณโน ๓ สากริ อปฺปสฺตีทฺธิกิ ๔ ๑
 ตโต นาวา อภิขชิตถ กนฺตวาน กติปาหกิ
 ตทา กีสนเก โฆเร ปติโต มกราลเย ๕ ๑
 ตทาหิ วายมิตฺวาน สนฺตริตฺวา มโหทธิ
 สฺปฺปารกิ ปญฺญนวาริ सम्पत्ติโต มนุทเวทิตโต ๖ ๑
 ทารุจิริ นีวาเสตฺวา คามิ ปินฺทาย ปาวิสิ
 ตทาห โส ชโน ตฺถุโจ อรหายนฺธาตโต ๑
 อิมิ อนฺเนน ปาเนน วตฺถेณ สยเนน จ
 เกสฺซุเชน จ สกฺกตฺวา หเสฺสาม สุจิตา มยิ ๑
 ปจฺจยानัน ตทา ลาภิ เตหิ สกฺกตฺปฺปฺชิตโต
 อรหายนฺติ ๗ สฺงกปฺปิ อุปฺปาเทสิ อโยนิโส ๑
 ตโต เม จิตฺตมญฺญาโย โจทยิ ปุพฺพเทวตา
 น ตฺวํ อุปายมคฺคญฺญ กุโต หิ อรหา ภเว ๑

#๑ ม. อตถเมนตมहि ๑ ๒ ม. ย. ตโตหิ ๑ ๓ ม. ปกขณโท ๑ โป. ย. ปกขณโต ๑

#๔ ม. ย. อปฺปสฺตีทฺธิยิ ๑ ๕ ม. ย. มกรากเร ๑ ๖ ม. ย. มนุทเวทิตโต ๑

#๗ ย. อรหายนฺติ ๑

โจทิตโต ตาย สัมวิโค ตทาทิ ปริปุจฺจิตฺติ

เก วา เอเต กุหิ โลเก อรหฺนุโต นรุตฺตมา ฯ

สาวตฺถิยิ โกสลมนฺุทิเร ชิโน

ปฺหุตฺตปฺญฺโถ วรฺภูริเมธโส

โส สกฺยปฺตฺโต อรหา อนาสโว

เทเสติ รมฺมิ อรหตฺตปฺตฺติยา ฯ

ตทสฺส สุตฺวา วณฺํ สุปีณฺิโต

นิชฺิว ลทฺธา กปฺโณ ๑ สุวิมฺหิโต

อุทฺทกฺกจิตฺโต อรหตฺตมุตฺตมํ

สุทฺตฺสนํ ทฏฺฐมฺนฺนตฺ โคจฺริ ฯ

ตทาทฺโต ๒ นิกฺขมิตฺวาน สตฺถฺโน

สทา ชินฺํ ปสฺสามิ วิมฺลानนํ

อุเปจฺจ รมฺมิ วิชิตฺวหฺยว ตํ ๓

ทิเช อปุจฺจฺจि กุหิ โลกนฺนทฺโน ฯ

ตโต อโวจฺจํ นรเทวาวุทฺติโต

ปุริ ปวิญฺโจ อสเนสนาย โส

ปจฺเจหิ ๔ ชิปปิ มฺนิตฺสฺสนฺุสฺสุโก

อุเปจฺจ วนฺทาทิ ตมกฺคปฺคฺคฺลํ ฯ

ตโตหิ ตฺวภูํ คนฺตฺวา สาวตฺถิ ปฺรมฺมุตฺตมํ

วิจฺรนฺตํ ตมทฺทกฺขิ ปิณฺฑตฺถํ อปฺihakichิ ฯ

#๑ ม. กปโณติ วมฺหิโต ฯ ๒ ม. กปโณว ฯ ๓ ม. รัตติ ฯ ๔ ม. วนํ ฯ ๕ ม. ุสโสว ฯ

ปตตปาณิ อโกลกขัม โชตยนุตฺ ๑ อิทามตฺ
สิรินิลยสงกาสี รวิทิตฺติหรรณนํ ๑
ตํ สเมจฺจ นิปจฺจาหํ อิทํ วจนมพฺรวิ
กุปเถ วิปฺปนญฺจสฺส สรณํ โหหิ โคตม ๑
ปาณสนฺตารณตฺถาย ปิณฺฑทาย วิจรามหํ
น เต ชมฺมกถากาโล อิจฺจาห มฺหิ สตฺตโม ๑
ตทา ปฺนปฺปฺนํ พุทฺธํ อายาจี ชมฺมลาลโส
โส ๒ เม ชมฺมมเทเสติ คมฺภีริ สฺสณฺตํ ปทํ ๑
ตสฺส ชมฺมํ สฺสณฺตฺวาน ปาปฺณิ อาสวกฺขยํ
ปริกฺขิณฺยาโก สนฺโต อโห สตฺถานุกมฺปิโก ๓ ๑
กิลเสสา ฌาปิตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
นาโคว พนฺชนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว ๑
สฺวาคตฺ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สาสเน
ติสฺโส วิชฺชา อนฺนปฺปตฺตา กตฺ พุทฺธสฺส สาสนํ ๑
ปฏฺฐิสฺสภิกฺขา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิจ อญฺจิเม
นพฺภิกฺขณา สจฺฉนิกฺตา กตฺ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ ๑
เอวํ เถโร วียากาสี พาหิโย ทารุจิริโย
สงฺการกฺกุญฺเ ปติโต กฺฤตาทิกฺกุจาย ๔ คาเวีย ๑
อตุตฺตโน ปุพฺพจริตฺตํ กิตฺตฺตยิตฺตฺวา มหามติ
ปรินิพฺพายิ โส ธีโร ๕ สวตฺถุณฺนํ ปฺรุตฺตเม ๑

#๑ ม. ปาจนนุตฺ ปิตากริ ๑ ย. ภาชนนุตฺ อิทามตฺ ๑ ๒ ม. โย ๑ ๓ ย.

#สตฺถานุกมฺปิโต ๑ ๔ ม. กฺฤตาทิกฺกุจาย ๑ ๕ ม. เถโร ๑

นครา นิกขมนุโต ตัม ทสุวาน อิติ สุตโตโม
ทารุจिरธีริ ธีริ พาทิโย ๑ พาทิตาตปี ๒ ๑
ภูมियิ ปติตัม ทณฺฑํ อินฺทเกตฺว ปาติตัม
คตายุ ๓ สุกฺขกิลลํ ชินฺสาสนการกํ ๑
ตโต อามนฺตยิ สตุถา สาวเก สาสเน รเต
คณฺ्हห หุตฺวา ๔ ฉาเปถ ตนน สพฺรหฺมจาริโน ๑
ถูปํ กโรถ ปุเชถ นิพฺพุโต โส มหามติ
จิปรุภาภิญฺจณานเมสฺสคฺโค สาวโก เม วโจกโร ๑
สทฺสสมปี เจ คธา อนตฺถปทสฺสยฺหิตา
เอกํ คธาปทํ เสยฺโย ยํ สุตฺวา อุปสมฺมตฺติ ๑
ยตฺถ อาโป จ ปจฺวี เตโช วาโย น คชติ
น ตตฺถ สุกฺกา โชตฺนติ อาทิจฺโจ นปรุภาสติ ๑
น ตตฺถ จนฺทิมภาติ ตโม ตตฺถ น วิชฺชติ
ยทา จ อตฺตนาเวทิจฺจ มฺุณี โมเนน พฺุราหฺมโณ ๑
อถ รุปา อรุปา จ สุขทฺทุกฺขา วิมฺุจฺจติ
อิจฺจเวจฺจ อภณฺิ นาโถ ติโลกสรโณ มฺุณีติ ๑
อิคฺคํ สฺุทํ อายสฺมา พาทิโย เถโร อีมา คธาโย อภาสิตฺถาติ ๑
พาทิยตฺถเรสฺส อปทานํ สมตฺตํ ๑

#๑ ย. พาทิกํ ๑ ๒ ม. ย. พาทิตาคมํ ๑ ๓ ย. คตายุสฺงคตเกลลํ ๑ ๔ ม. เนตฺวา ๑

สวดมัม มหาโกฏฐิกตเถราปทาน (๕๑๗)

[๑๒๗] ปทุมุตโตโร นาม ชีโน สัพพโลกวิทู มุนิ

อิโต สตสทสสมหิ กปุเป อุปฺปชฺชิจิ จกฺขมา ฯ

โอวาทโก วิญญาปโก ตารโก สัพพปาณินิ

เทสนากุสโล พุทฺโธ ตาเรสิ ชนตํ พหุํ ฯ

อนุกมฺปโก การุณิโก หิเตสิ สัพพปาณินิ

สมฺปตฺเต ติตฺติเย สพฺเพ ปญฺจสีเล ปตฺติจฺหิ ๑ ฯ

เอวํ นิรากลํ อาสิ สุลฺลตํ ติตฺติเยหิ จ

วิจิตฺตํ อรหนฺเตหิ วสีฏฺเตหิ ตาทิภิ ฯ

รัตนานญฺจปญฺฉาสํ อุกฺกโต โส มหามุนิ

กณฺจนคฺขมฺยสงฺกาโส พตฺตีสฺวรสกฺขโม ฯ

วสฺสสตสทสฺसानิ आयุ วิชฺชติ ตาวเท

ตาวตา ติจฺจมาโน โส ตาเรสิ ชนตํ พหุํ ฯ

ตทาทํ หํสวติยา พุราหุมนโณ เวทปารคฺค

อุเปตฺวา ๒ สพฺพโลกกฺกํ ๓ อสฺโสสิ ฌมฺมเทสนํ ฯ

ตทา โส สวากํ ชีโร ปภินฺนปฏฺฐสมฺภิทํ ๔

อตุเถ ฌมฺเม นีรุตฺเต จ ปฏฺฐิภาณเ จ โกวิทํ ฯ

จเปสิ เอตทคฺคมฺหิ ตํ สุตฺวา มุทิตโต อหํ

สสวากํ ชินวริ สุตฺตาทํ โภชยิ ตทา ฯ

#๑ ม. ย. ปตฺติจฺปิ ฯ อิโต ปริ อีทิสเมว ฯ ๒ ม. อุเปจฺจ ฯ ๓ ย. สุตฺตปารจฺกํ ฯ

#๔ ม. ย. ปภินฺนมติโคจริ ฯ

พุทธเสหิ ฉาทยิตวาน สติสฺสํ พุทธสาครํ ๑
นิปัจจ ปาทมุลมฺหิ ตณฺจันํ ปตฺถยฺฮี อหํ ฯ
ตโต อโวจ โลกคฺโค ปสฺสเถตํ ทิชฺชุดมํ
วินตํ ปาทมุลมฺหิ ๒ กมฺโลทรสฺปฺปํ ฯ
เสฏฺฐํ ๓ พุทฺธสฺส ภิกฺขุสฺส จันํ ปตฺถยเต อຍ
ตตาย สทฺธชย จาเคน สทฺธมฺมสฺสวเนน ๔ จ ฯ
สพฺพตฺถ สฺขิโต หุตฺวา สํสริตฺวา ภาวภเว
อนาคตมฺหิ อทฺธานे ลจฺจนเสตํ มโนเรถํ ฯ
สตสฺสเส อโต กปฺเป โอกฺกากกฺกฺลสมฺภโว
โคตโม นาม นามเนน สตฺถา โลก ภาวิสฺสติ ฯ
ตสฺส ชมฺเมสฺส ทายาโท โอรโส ชมฺมนิมฺมิโต
โกฏฺฐิโก นาม นามเนน เหสฺสติ สตฺถุสฺวาโก ฯ
ตํ สุตฺวา มฺหิโต หุตฺวา ยาวชิวั ตทา ชินํ
เมตฺตจิตฺโต ปริจรี ยโต ๕ ปญฺญาสมาหิโต
เตน กมฺมวิปาเกน เจตนาปณฺธิหิ จ
ชหิตฺวา มานุสํ เทหํ ตาวตีสํ อคฺคฺจหํ ฯ
สตันํ ตีณฺิกฺขตฺตฺถจ เทวชฺชมการยฺฮี
สตันํ ปญฺจกฺขตฺตฺถจ จกฺกวตฺติ อโหสํ ฯ
ปเทสฺรชฺชํ วิปฺปลํ คณฺนาโต อสงฺขยํ
สพฺพตฺถ สฺขิโต อาสี ตสฺส กมฺมสฺส วาหสา ฯ

#๑ ม. พุทธิสาครํ ฯ ๒ ม. ปาทมุลํ เม ฯ ๓ ม. ย. พุทฺธเสฏฺฐสฺส ฯ ๔ ย. เตน

#ชมฺมสฺสวเนน จ ฯ ๕ ม. ย. สโต ฯ

ทเว ภเว สัสมามิ เทวตเต อถ มานุเส
อญญํ คตํ น ชานามิ ๑ สัจฉินฺนสฺส อิทํ ผลํ ๑
ทเว กุเล ปชามมิ ขตฺติเย วาปี พุราหฺมณ
นีเจ กุเล น ชามมิ สัจฉินฺนสฺส อิทํ ผลํ ๑
ปจฺฉิเม ภวสมฺปตฺเต พุรหฺมพฺนฺธ อโหสหิ
สาวตฺถิยํ วิปฺปกุเล ปจฺฉา ชาโต มหฺตฺตเน ๒ ๑
มาตา จนฺทวตี นาม ปีตา เม อสฺสลายโน
ยทา เม ปีตริ พุทฺโธ วินยิ สพฺพพฺพุทฺธิยา ๓ ๑
ตทา ปสนฺโน สุกเต ปพฺพชึ อนุคาริยํ
โมกฺกคฺคฺลาโน อาจริโย อุพฺชฺฉา สาริสฺมภโว ๑
เกเสสฺส นิชฺชมาเนสฺส ทิฏฺฐิจิ ฉินฺนนา สมฺมุติกา
นิวาเสนฺโต จ กาสาวํ อรหฺตฺตํ อปาปฺณิ ๑
อตุตฺถมฺมนิรฺตฺตีสฺส ปฏฺฐิภาณ จ เม มติ
ปภินฺนนา เตน โลกคฺโค เอตทฺกฺเค จเปสิ มํ ๑
อสนฺทิฏฺฐิจํ วิยาภาสี อุปตฺติสฺเสน ปุจฺฉมิโต
ปฏฺฐิสฺมภิทาสฺส เตนาหิ อคฺโค สมฺพพุทฺธสาสเน ๑
กิลเสสา ฉาปีตา มยฺหิ ภวา สพฺเพ สมฺมุหตา
นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนุสาโว ๑
สฺวาคตฺตํ วต เม อาสิ พุทฺธเสฏฺฐสฺส สนฺตฺติเก
ตฺติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตฺตํ พุทฺธสฺส สาสนํ ๑

#๑ ม. ย. น จฉนามิ ๑ อิตํ ปรี อีทิสเมว ๑ ๒ โป. มหฺตฺตโน ๑ ๓ ย. สพฺพพฺพุทฺธิยา ๑

ปฐิสุมภิตา จตสุโส วิโมกขาปัจจ อญฺจิเม
ฉนภณณนา สจฺจนิกตา กตฺติ พุทฺธสฺส สาสนฺนุติ ฯ
อิตฺถิ สฺสํ อายสฺมา มหาโกญฺจิกโก เถโร อีมา คาถาโย อภาสิตฺถาติ ฯ
มหาโกญฺจิกตฺถเรสฺส อปทานํ สมคฺคํ ฯ
อญฺจิมิ อรุเวลกสฺสปตฺถเรปทานํ (๕๓๘)
[๑๒๘] ปทุมุตฺตโร นาม ชิโน สพฺพโลกวิทู มุนิ
อิโต สตสทสฺสสมฺหิ กปฺเป อฺปฺปชฺชิ จกฺขุมา ฯ
โอวาทโก วิญญาปโก ตารโก สพฺพปาณิน
เทสนากุสโล พุทฺโธ ตาเรสิ ชนตฺติ พหุํ ฯ
อนุกมฺปโก การุณิกโก หิเตสิ สพฺพปาณิน
สมฺปตฺเต ติตฺถิเย สพฺเพ ปญฺจสิเล ปติญฺจहि ฯ
เอวํ นิรากุลํ อาสิ สฺสยฺยตฺติ ติตฺถิเยหิ จ
วิจิตฺติ อรหนฺเตหิ วสิญฺญเตหิ ตาทิภิ ฯ
รตนานญฺจปญฺญาสํ อุกฺกโต โส มหามุนิ
กณฺจนคฺคฺมิยสงฺกาโส พตฺตีสวรสกฺขโณ ฯ
วสฺสสทสฺสสฺสานิ อายุ วิชฺชติ ตาวเท
ตาวตา ติญฺจมาโน โส ตาเรสิ ชนตฺติ พหุํ ฯ
ตทาทํ หํสวติยา พุราหุมนโณ สาธุสมฺมโต
อฺเปจฺจ โลกปชฺโชตํ อสฺโสสิ ฐมฺมเทสนํ ฯ

ตทา มหาปริสตี มหาปริสสาวกั
จเปนต์ เอตทกคฺคหิ สุตฺวาน มุทิตโต อหิ ฯ
มหตา ปรีวาเรน นิมนฺเตตฺวา มหาชินั
พฺรหฺมณัน สหสฺเสน สห ทานมทาสหิ ฯ
มหาทานั ททิตฺวาน อภิวาทิย นายกั
เอกมนฺตึ จิตฺ ภูจฺโจะ อิทํ วจนมพฺรวิ ฯ
ตฺยิ สทฺชาย เม วีร อธิการคฺคณน จ
ปรีสา มหตี โหตุ นิพฺพตฺตสฺส ตฺหี ตฺหี ฯ
ตทา อโวจ ปรีตี กชกชชิตฺตสฺสโร
กรวิกรฺโต ๑ สตฺถา เอตํ ปสฺสถ พฺรหฺมณั ฯ
เหมวณฺณั มหาพาหุ กมลานน โลจัน
อุทฺทคฺคตฺตฺนุชฺ ภูจฺจึ สทฺชวณฺตึ คฺคณ มม ฯ
เอส ปตฺถยิ ๒ ตั จานั สีหสฺรสฺส ๓ ภิกฺขุโน
อนาคตฺมฺหิ อทฺชานเ ลจฺจเสตํ มโนรธั ฯ
สตฺสสฺสเส อิตฺ กปฺเป โอกฺกากกฺคฺคสมภโว
โคตโม นาม นามเนน สตฺถา โลเก ภวิสฺสตี ฯ
ตสฺส ฐมฺเมสุ ทายาโท โอรโส ฐมฺมนิมนฺมิตโต
กสฺสโป นาม นามเนน เหสฺสตี สตฺถุสฺสาวโก ฯ
อิตฺ เทวนวฺเต กปฺเป อหุ สตฺถา อนุตฺตโร
อนฺุโปโม อสฺทิสฺโส สฺสฺโส โลกกคฺคนายโก ฯ

#๑ ม. กรวิกรฺโต ฯ ๒ ม. ปตฺถยเต ฯ อิตฺ ปรี อิทิสเมว ฯ ๓ ม. ย. สีหโมสฺสสฺส ฯ

โส เว ๑ สพพตมัม หนุตวา วิชญุตวา มหาชฎี
 วสุสเต อมตัม วุญฐี ตปฺปยนฺโต สเทวกัม ฯ
 ตทา มยฺ ๒ พาราณสียํ ราชามจฺจา ๓ อาหุมฺหเส
 ภาตโรมฺห ตโย สพฺเพ สํวิสุตฺถาว ราชินฺโน ฯ
 วีรจฺครูปา พลินฺโน สงฺคามเ อปฺราชิตา
 ตทา กุปิตปจฺจนฺโต อเมหฺ อาห มหีปติ ฯ
 เอถ คนฺตฺวาน ปจฺจนฺตํ สาเชตฺวา อวณิพฺลํ ๔
 เขมฺม เม วิชิตํ กตฺวา ปุณฺเรถาติ สาสถ ๕ ฯ
 ตโต มยฺ อโวจฺมฺห ยทิ เทยฺยาสิ นายกัม
 อุปฺภูจฺจนาย อมฺหากัม สาสฺยิสฺสาม เต ๖ ตโต ฯ
 ตโต มยฺ ททฺชวรา ภูมิปาเลน เปลิตา
 นิกฺขิตตสฺสถํ ปจฺจนฺตํ กตฺวา ปุณฺรูปจฺจ ๗ ตํ ฯ
 ยาจิตฺวา สตฺถุปฺภูจฺจํ ราชานํ โลกนายกัม
 มฺนิวรี ๘ ลกิตฺวาน ยาวชีวํ ยชิมฺห ๙ ตํ ฯ
 มหคฺฆมานิ จ วตฺถานิ ปณฺีตานิ รसानิ จ
 เสนาสนานิ รมฺมานิ เกสชฺชานิ หิตานิ จ ฯ
 ทตฺวา สสงฺฆมฺมุณินฺโน ฐมฺเมนฺนุปฺปาทิตานิ โน
 สीलวฺนฺโต การุณฺิกา ภวานายุตฺตมานสา ฯ
 สทา ปริจฺจิตฺวาน เมตฺตจิตฺเตน นายกัม
 นิพฺพุเต ตมฺหิ โลกคฺคเ ปุชฺชํ กตฺวา ยถาพฺลํ ฯ

- #๑ ม. จ ๑ ๒ ม. ย. หี ๑ ๓ ม. ราชาปจฺจา ๑ ๔ โป. อวณิพฺลํ ๑
- #ม. อภูวีนฺโปล ๑ ย. โสเชตฺวา อวณิพฺลํ ๑ ๕ ม. ย. ภาสถ ๑ ๖ ม. โว ๑ ย.
- #โสชยิสฺสาม ๑ ๗ ม. ปุณฺรูปจฺจ ๑ ๘ โป. ม. มฺนิวรี ๑ ๙ โป. อชิมฺห ๑ ย. อทิมฺห ๑

ตโต จูตา ดาวตีตี ๑ คตา ตตุถ มหาสุขิ
อนุกฺตา มยฺ สพุเพ พุทฺธปุชายิหฺ ฝลฺ ๑
มาลาการโ ๒ ยถาลทฺโธ ทสฺเสติ วิกตี พหุ
ตถา ภเว ภวนฺโตหิ วิเทหาธิปตี อหุ ๑
คฺุณาเจตฺสฺส วาเกยฺน มิจฺฉาทีฏฺฐิหิตาสโย ๓
นรกมคฺคมารุ โฟห รุจาย มม ธีตุยา ๑
โอาวาทํ นาทยิตฺวาน พฺรหฺมุนา นารเทन्हิ
พฺรหฺมา สาสีโต ๔ สนนฺโต ทีฏฺฐี หิตฺวาน ปาปิกํ ๑
ปฺรยิตฺวา วิเสเสน ทสกมมฺปะเถ อหิ
หิตฺวาน เทหฺมคฺมิ สคฺคํ สภวนํ ยถา ๑
ปจฺฉิเม ภวสมฺปะตฺเต พฺรหฺมพฺนฺธฺ อโหสหิ
พาราณสียํ ฝิตาย ชาโต วิปฺปกฺุเล ๕ อหิ ๑
มจฺจุพฺยาริชรากีโต โอคฺคาเหตุวา มหาวนํ
นิพฺพานํ ปทเมสนฺโต ชฎีเลสุ ปรีพฺพชฺี ๑
ตทา เทว ภาตโร มยฺหิ ปพฺพชฺีสุ มยา สห
อรุเวลาย มาเปตุวา อสุสมํ นีวสี อหิ ๑
กสฺสโป นาม โคตฺเตน อรุเวลาย ๖ นีวสี
ตโต เม อาสี ปญฺญตฺติ อรุเวลาสฺ ๗ กสฺสโป ๑
นทีสกาเส ภาตา เม นทีกสฺสปสฺวหโย
อาสีปฺปกาสโ นามน คยายํ คยกสฺสโป ๑

#๑ ม. ย. สนนฺตฺตีตี ๑ ๒ ม. ย. มายากาโร ยถา รงฺเก ๑ ๓ ม. มิจฺฉาทีฏฺฐิหิตาสโย ๑

#๔ โป. พหุ วา สาสีเต สนนฺเต ๑ ม. ...ตีลีโต ๑ ย. พหุ ว ๑ ๕ ม. ย. ...

#วิปฺปมหากุเล ๑ ๖ ม. อรุเวลานิวาลีโก ๑ ย. อรุเวลานิวาลีตา ๑ ๗ ม.

#อรุเวลกสฺสโปอิตี ๑

เทว สตานิ กนิฏฺฐสฺส ๑ ตีณิ มชฺฌสฺส ภาตฺโน
มม ปณฺจสตานฺนา สีสฺสา สพฺเพ มมานุคฺคา ฯ
ตทา อุเปจฺจ มํ พุทฺโธ กตฺวาน ๒ วิวิธานิ เม
ปาฎิหิรานิ โลกคฺโค วินนฺตี นรสารถิ ฯ
สทฺสฺสปริวารน อโหสี เอหิกฺกุชฺโโก
เตเหว สทฺ สพฺเพหิ อรหตฺตํ อปาปฺณิ ฯ
เต จ ๓ อณฺเวยว พหฺโว ยสฺสา ๔ มํ ปริวารยฺม
สทฺสฺสคฺคฺจ สมตฺถิหํ ตโต มํ อิติ สตฺตโม ฯ
มหาปริสทฺทวสฺสึ เอตทฺคฺเค จเปสึ มํ
อโห พุทฺเธ กตฺ การิ สผลิ เม อชายถ ฯ
กิลลฺสา ฌาปิตา มยฺหํ ทวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
นาโคว พนฺชนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว ฯ
สุวาคตฺ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อณฺุปฺปตฺตา กตฺ พุทฺธสฺส สทฺสนํ ฯ
ปฏฺฐิสฺมภิทา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิจ อญฺฺจิเม
นพฺภิญฺญา สจฺฉิกตฺตา กตฺ พุทฺธสฺส สทฺสนฺนฺติ ฯ

อิตฺถิ สฺสํ อายสฺมา อูรฺเวทกสฺสโป เตโร อีมา คทาโย อภทฺติถาติ ฯ

อูรฺเวทกสฺสปตฺถเรทฺส อปทานํ สมตฺตํ ฯ

#๑ ย. นทิกสฺส ฯ ๒ ย. กตฺวา นานาวิธานิ ฯ ๓ ม. เต เจวณฺเวย จ พหฺโว ฯ

#๔ ม. ย. สีสฺสา ฯ

นมัม ราชตุเถราปทาน (๕๑๕)

[๑๒๕] ปทุมุตตโร นาม ชีโน สัพพโลกวิทู มุนิ

อิโต สตสทสสมหิ กปุเป อุปฺปชฺชิจฺจ กุชฺชมา ฯ

โอวาทโก วิญญาปโก ตารโก สัพพปาณิน

เทสนากุสโล พุทฺโธ ตาเรสิ ชนตํ พหุํ ฯ

อนุกมฺปโก การุณิโก หิเตสิ สัพพปาณิน

สมฺปตฺเต ติตฺติเย สพฺเพ ปญฺจสีเล ปตฺติจฺหิ ฯ

เอวํ นิรากลํ อาสิ สุญฺญตํ ติตฺติเยหิ จ

วิจิตฺตํ อรหนฺเตหิ วสีฏฺเฐหิ ตาทิภิ ฯ

รัตนานญฺจปญฺญาถํ อุกฺกโต โส มหามุนิ

กณฺจนคฺขมฺยสงฺกาโส ทวตฺตีสวรสกฺขโม ฯ

วสฺสสทสทสฺसानิ आयุ วิชฺชตฺต ดาวเท

ดาวตา ติจฺจมาโน โส ตาเรสิ ชนตํ พหุํ ฯ

ตทาทํ หํสวติยา พุราหฺมโณ มนฺตปารฺคฺช

อุเปจฺจ ตํ นรฺวรี อสุโสสิ ฆมฺมเทสนํ ฯ

ปญฺญาเปนฺตํ มหาวีรี ปริสาสุ วิสารทํ

ปฏฺิภาณฺเวยกํ ภิกฺขุํ เอตทคฺเค วินายกํ ฯ

ตทาทํ การิ กตฺวาน สสงฺฆे โลกนายนเก

นิปฺจจฺจ สิริสา ปาทะ คณฺจํ อภิปตฺตยิ ฯ

ตโต มํ ภควา อาห	สิงคินิกุขสมปโปโก
สเรน รชนิเชน	กิลลสมลหารินา ฯ
สุชี ภวสุสุ ทีฆายู	สิขุฆตํ ปณิธี ตว
สสงฺฆเม เม กตํ การิ	อตีว วิปฺปลิ ตยา ฯ
สตสทสฺเส อีโต กปฺเป	โอกุกากกุลสมฺภโว
โคตโม นาม นามน	สตฺถา โลกเก ภวิสฺสติ ฯ
ตสฺส ฆมฺเมสุ ทายาโท	โอรโส ฆมฺมนิมฺมิโต
ราโชติ นามเชยฺเชน	หฺสฺสติ สตฺถุ สวาโก ฯ

[๑]

ปฏฺฐิภาณฺเวยฺยกานคฺคิ	ปญฺญาเปสฺสติ นายโก
ตํ สุตฺวา มุทิตฺโต หุตฺวา	ยาวชีวํ ตทา ชินํ ฯ
เมตฺตจิตฺโต ปริจรี	ยโต ๒ ปญฺญาสมาหิตฺโต
เตน กมฺเมน สุกเตน	เจตนาปณิธีหิ จ ฯ
ชหิตฺวา มานุสํ เทหิ	ตาวตีสํ อคณฺณหิ
สตานํ ตีณิกุขตฺตฺตฺตฺจ	เทวราชฺชมการยิ ฯ
สตานํ ปญฺจกุขตฺตฺตฺตฺจ	จกฺกวตฺติ อโหสฺหิ
ปเทสฺรชฺชํ วิปฺปลิ	คณฺนาโต อสงฺขยํ ฯ
สพฺพตฺถ สฺวชิตฺโต อาสี	ตสฺส กมฺมสุส วาหสา
ปจฺฉิเม ภวสมฺปตฺเต	กิริพฺพชฺปรุตฺตเม ฯ
ชาโต วิปฺปกฺเล นิทฺเท	วิกฺลจฺฉาพนาสเน
กญฺจฺจุกฺกิขํ ปาทาสี	สาร์ิปฺตฺตสฺส ตาทิโน ฯ

#๑ ม. ส เตเหตุคุณฺณ ตฺถุจฺจ สกฺยปฺตฺโต นราสโก ฯ ย. สเก เตเหตุคุณฺณ ตฺถุจฺจ

#สกฺยปฺตฺโต นราสโก ฯ ๒ ม. ย. สโต ฯ อีโต ปริ อีทิสเมว ฯ

ยทา ชินฺโน จ วุฑฺโธ จ ตทารามมุปาคมี
ปพฺพชติ ๑ น มํ เกจิ ชินฺณํ ทพฺพลถามกํ ฯ
เดน ทิโน วิวณฺณงฺโก โสโก จาสี ตทา อหิ
ทิสฺวา มหาการุณฺโโก มมมาห มหามุณี ฯ
กิมตฺถํ ปุตฺต โสกภูโณ พฺรุหิ เต จิตฺตชํ รุชํ
ปพฺพชชํ น ลเก วีร สุวากุขาเต ตว สาสเน ฯ
เดน โสเกน ทิโนมฺหิ สรณํ โหหิ นายก
ตทา ภิกฺขุ สมานตฺวา อปฺจุจฺฉิ มุณี สตฺตโม ฯ
อิมสฺส อธิการํ เย สรณฺตา ๒ พฺยาหฺรณฺตุ เต
สารีปฺตฺโต ตทาโวจ การมสฺส สรณมํ ฯ
กฏจฺจุภิกขํ ทาเปสิ ปิณฺฑทาย จรโต มมํ
สาธุ สาธุ กตถญฺจสิ สารีปฺตฺต อิมํ ตฺวํ ฯ
ปพฺพชชหิ ทิชํ วุฑฺฒํ เหสฺสติ ๑ ปุชฺชนิโย อยํ
ตโต อลตฺถํ ปพฺพชชํ กมฺมวาโจปสมฺปทํ ฯ
น จิเรเนว กาลेณ ปาปฺปณฺเฑ อสวกฺขยํ
สกกจฺจํ มุณีโน วากฺยํ สุณามิ มุทิตโต ยโต
ปฏฺฐิภาณฺเยยฺยกานคฺคํ ตโต มํ จปยิ ชิโน ฯ
กิลेสา ฌาปีตา มยฺหิ ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว ฯ

#๑ ม. ปพฺพชติ น มํ โกจิ ฯ ๒ ม. สรณฺติ ฯ ๓ ม. ย. เหสฺสตาชานิโย ฯ

สุวาคคัม วต เม อาสิ มม พุทธสฺส สนฺติเก
 ติสฺโส วิชฺชา อานุปฺปตฺตา กตฺม พุทธสฺส สาสนํ ฯ
 ปฏฺฐิสฺสุมภิตา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิจ อญฺฺจิเม
 ฉพฺภิตฺถวา สจฺฉนิกตฺวา กตฺม พุทธสฺส สาสนฺนฺติ ฯ
 อิตฺถํ สฺสทํ อายสฺมา ราโร เถโร อีมา คาคาโย อภาสิตฺถตฺติ ฯ
 ราชตฺถเรตฺส อปทานํ สมตฺตํ ฯ

ทสมํ โมฆราชตฺถเรตฺราปทานํ (๕๕๐)

[๑๓๐] ปทุมุตฺตโร ๑ โลกวิฑู สพฺพโลกหิโต มุนิ

อิตฺ สตฺสทสฺสสมฺหิ กปฺเป อฺปฺปชฺชิจฺจ กฺขมา ฯ
 โอวาทโก วิญญาปโก ตารโก สพฺพปาณินํ
 เทสฺนากุสโล พุทฺโธ ตาเรสิ ชนตํ พหุํ ฯ
 อฺนุกมฺปโก การุณฺนิโก หิเตสิ สพฺพปาณินํ
 สมฺปตฺเต ติตฺถิเย สพฺเพ ปญฺจสิเล ปตฺติญฺจหิ ฯ
 เอวํ นิรากลํ อาสิ สฺสยฺยตํ ติตฺถิเยหิ จ
 วิจิตฺตํ อรหนฺเตหิ วสิญฺญเตหิ ตาทิภิ ฯ
 รตนานญฺจปฺลยฺยวํสํ อุกฺคโต โส มหามุนิ
 กญฺจนคฺคฺมิยสงฺกาโส พตฺตีสฺวรสกฺขโม ฯ
 วสฺสสตฺสทสฺसानิ อายุ วิชฺชติ ตาวเท
 ตาวตา ติญฺจมาโน โส ตาเรสิ ชนตํ พหุํ ฯ

#๑ ม. ย. ปทุมุตฺตโร นาม ชินฺโน สพฺพโลกวิฑู มุนิ ฯ

ตทَاهิ หิ สวติยา	กุเล อณฺณตเร อหุ ๑
ปรกมฺมายเน ยุตฺโต	นตฺถิ เม กิณฺจิ สนฺธัน ๑
ปฏิกุกมนสาลาโย	วสนฺโต กตฺถุมิยิ
อคุถิ อุษฺชาลยิ ตตฺถ	ทฺยหฺกณฺหา สีลามหิ ๑
ตทา ปริสตี นาโถ	จตฺตจฺจํ ปกาสะโก
สาวกั สมฺปกิตฺเตสึ	ลฺลขจิวรรชารกั ๑
ตสฺส ตมฺหิ กุณฺเน ตฺถุโจะ	ปฏฺธิปชฺช ๒ ตถาคตฺ
ลฺลขจิวรรชารกั	ปตฺถยิ จานมุตฺตมํ ๑
ตทา อโวจ ภควา	สาวเก ปทฺมุตฺตโร
ปสฺสเถตฺ ตฺปริสทํ	กุเจถํ ตนฺนุเททกั ๑
ปีติปฺปสนฺนวทณฺ	สทฺธาชนสมฺนฺวิตฺ
อุทฺทกตฺนุชฺ ฆณฺจิ	อจถํ สาลปิณฺฑิตฺ ๑
เอโส ปตฺเถตฺติ ตํ จานํ	สจฺจเสนสฺส ภิกฺขุโน
ลฺลขจิวรรชาริสฺส	ตสฺส วณฺณคตาสโย ๓ ๑
ตํ สุตฺวา มุทฺติโต หุตฺวา	นิปฺจจ สิรสา ชินํ
ยาวชีวํ สุกํ กมฺมํ	กริตฺวา ชินสาสเน ๑
เตน กมฺเมเน สุกเตน	เจตนาปณฺธิริหิ จ
ชหิตฺวา มานุสฺสึ เทหิ	ตาวตฺตีสํ ๔ อคณฺจหิ ๑
ปฏิกุกมนสาลาโย	ภุมิทาหนกมฺมฺนา ๕
สมสฺหสฺสํ นิรเย	อทฺยหิ เวทนาภฺภูโต ๑

#๑ ม. ย. สพฺพตฺถ อหุ ๑ ๒ ม. ย. ปณฺธิปฺจจ ๑ ๓ ม. วณฺณคตาสโย ๑

#๔ ม. ย. ตาวตฺตีสฺสปโค อหิ ๑ ๕ ม. ย. ภุมิทาหนกมฺมฺนา ๑

เตน กมฺมวเสเสน ปญจ ชาตีสตานีหิ
 มนุสฺสโธ กุสฺสโห หุตฺวา ปาฎิยา ๑ ลกฺขณงฺกิตฺโต ๑
 ปญจ ชาตีสตานเณว กุญฺจโรคสมปฺปิโต
 มหาทฺกฺขิ อณุภวี ตสฺส กมฺมสฺส วาหสา ๑
 อิมฺมฺหิ ภทฺทเก กปฺเป อฺปฺริญฺจ ๒ ยสฺสสินิ
 ปิณฺฑปาเตน ตปฺเปสี ปสฺนุนฺมาน โส อหิ ๑
 เตน กมฺมวิเสเสน เจตนาปณฺธิหิ จ
 ชหิตฺวา มานุสฺสึ เทหิ ตาวตีสึ อคณฺณหิ ๑
 ปจฺฉิเม ภวสมฺปตฺเต อชาเย ชตฺติเย กุเล
 ปิตฺุโน อจฺเจเนนาหิ มหารชฺชสมปฺปิโต ๑
 กุญฺจโรคาภิกฺกิตฺโตหิ รตฺติยํ ๓ น สฺขิ ลเก
 โมฆํ รชฺชสฺขิ ยสฺมา โมฆมฺ ราชา ตโต อหิ ๑
 กายสฺส โทสึ ทิสฺวาน ปพฺพชี อนคาริยํ
 พาวริสฺส ทิชฺคสฺส สิสฺสตฺตํ อชฺฌปาคมิ ๑
 มหตา ปรีวาเรน อฺเปจฺจ นรนายกํ
 อปฺุจฺฉิ นิปฺุณฺณํ ปญฺหิ วาคิสฺส ๔ วาทิสฺสุนํ ๑
 อยํ โลกํ ปโร โลกํ พฺรหฺม โลกํ สเทวโก
 ทิฏฺฐินฺเต ๕ นาภิขานามิ โคตมสฺส ยสฺสสิโน ๑
 เอวํ อภิกฺกนฺตทสฺสาวี อตฺถิ ปญฺเหน อากมํ
 กถิ โลกํ อเวกฺขนฺติ มจฺจฺราชา น ปสฺสตี ๑

#๑ ม. ชาตียา ๑ ย. ตติยา กรณงฺกิตฺโต ๑ ๒ ย. อฺปฺติญฺจ ๑ ๓ ม. น รตี ... ๑

#๔ ม. ตํ วิริ ... ๑ ๕ ม. ย. ทิฏฺฐิ โน ... ๑

สุณฺณโต โลกั อเวกฺขสุสุ โมฆราชา สทา สโต
อตุตฺตานุกฺกฺกึ อูหจฺจ เอวํ มจฺจตุตโร สียา ฯ
เอวํ โลกั อเวกฺขนฺตํ มจฺจุราชา น ปสฺสตี
อิตฺติ มํ อภณฺนิ พุทฺโธ สพฺพโรคฺคิกิจฺจโก ฯ
สทฺ คาทาวสานนฺน เกสมสฺสุวิวชฺชิตฺโต
กาสาววตฺถวสโน อาสี ภิกฺขุ ตถารหํ ฯ
สงฺฆิเมสฺสุ วิหารเรสฺสุ น วสี โรคฺปิพีโต
มา วิหารโร ปทฺสฺสตีตี วาจายาภิสฺสุปีพีโต ๑ ฯ
สงฺการกฺุณา อาทตฺวา สฺसानา รติกาหิ จ
ตโต สงฺฆาภฺนึ กริตฺวาน ธารยึ ลฺลขจิวริ ฯ
มหาภิสฺสโก ตสฺมี เม กุณฺณ ตฺถุโจ วินายโก
ลฺลขจิวรธารินํ เอตทกฺเค จเปสิ มํ ฯ
ปฺลฺลขปาปปริกฺกฺขิโน สพฺพโรคฺวิวชฺชิตฺโต
สิชีว อนฺุปาทาโน นิพฺพายิสฺสมนาสโว ฯ
กิเลสา ฉาปีตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
นาโคว พนฺุชนํ เจตฺวา วิหรามิ อนาสโว ฯ
สุวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อนฺุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ ฯ
ปฺปฏิสมฺภิตา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิจ อญฺฺจิเม
จพฺพิณฺณวา สจฺฉนิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ ฯ

#๑ ม. วาตโรเคหิ ปีพีโต ฯ

อิตุถํ สุทํ อายสฺมา โมฆราชา เถโร อีมา คาทาโย อภาสิตฺถาติ ฯ

โมฆราชตุเถรสฺส อปทานํ สมตฺตํ ฯ

อุทฺทานํ

กจฺจानโน วกฺกสิ เถโร มหากปฺปินสฺวหโย

ทพฺโพ กุมารนาโม จ พาหิโย โกฏฺฐิโก วสิ ฯ

อฺรุเวถกสฺสโป ราโช โมฆราชา จ ปณฺฑิโต

ตีณิ คาทาสตานตฺถ ทฺวาสกฺขิ เจว ปิณฺฑิตา ฯ

กจฺจายนวกฺโข จตฺตฺตฺถวาโส ฯ

ปณจปณณาโส ภาททิยวคโค

ปรจมี ลกณฎกภททิยตุเถราปทาน (๕๔๑)

[๑๓๑] ปทุมุตโตโร นาม ชิโน สพุพชมนาน ปารคู ๑

อิโต สตสทสสมหิ โลเก ๒ อุปปชชชี นายโก ๓ ๗

ตทาทิ หัสวติยา เสฏฐิปุโต มหทชโน

ชงฆวิหาริ วิจริ สงฆารามิ อคณ्हิ ๗

ตทา โส โลกปชชโชโต ชมมิ เทเสสิ นายโก

มชฐสสรานิ ๔ ปวริ สวากิ อภิกิตตติ ๗

ติ สุตวา มุทิตโต หุตวา การิ กตวา มहेสิโน

วนุทิตวา สตถุโน ปาเท ติ จานิ อภิปตถยิ ๗

ตทา พุทโธ วียากาสิ สงฆมชฌเ วินายโก

อนาคตมหิ อทชานเ ลจลเสตติ มโนรถิ ๗

สตสทสเส อิโต กปะเป โอกกากกกุลสมภโว

โคตโม นาม นามเน สตถา โลเก ภวิสสติ ๗

ตสส ชมเมสุ ทายาโท โอโรโส ชมมนิมมิโต

ภททิโย นาม นามเน เหสสติ สตถุ สวโก ๗

เตน กมเมเน สุกเตน เจตนาปณิธิหิ จ

ชหิตวา มานุสิ เทหิ ตาวตีสิ อคณ्हิ ๗

#๑ ม. ย. สพุพชมนเมสุ จกขุมา ๗ ๒ ม. ย. กปะเป ๗ ๓ ย. จกขุมา ๗

#๔ ม. ย. มลชฐสสรานิ ๗

เทวนวเต อิตโต กปเป ะสุโส อุปปชชิตินายโก
ทุราสโท ทุปลโห สัพพโลกุตตโม ชิโน ๑
จรณน จ สมปนโน พุรหมา ๑ อชช ปตาปวา
หิตเตสิ สัพพสตตานิ พหุ โมเจสิ พนุชชา ๑
นนุทารามวเร ๒ ตสส อโหสิ ปุสสโกกิโล
คณชกุฐิตมาสนเน อมพรุกเข วสามหิ ๑
ตทา ปินุชทาย กจจันตํ ทกขิณเยยฺย ชินุตตมํ
ทิสฺวา จิตฺตํ ปสาเทตฺวา มณฺชุนา อภิกุชหิ ๓ ๑
ราชุชฺชยานํ ตทา กนฺตฺวา สุปกุกํ กนกตฺตจํ
อมพปินุชํ กเหตุวาน สมพุทฺธสุโสปนนามยิ ๑
ตทา เม จิตฺตมณฺชวย มหาการุณฺโโก ชิโน
อุปฏฺฐากสฺส หตฺถโต ปตฺตํ ปกฺกณฺหิ นายโก ๑
อทาสี ๔ ภูจฺจิตฺโตหิ อมพปินุชํ มหามฺเน
ปตฺเต ปกฺกปิปฺ ปกฺกเขหิ ปณฺชลฺลิตํ กตฺวาน มณฺชุนา ๑
สเรน รชฺชนิเยน สวณิเยน มณฺชุนา ๕
วสุสนฺโต พุทฺธปฺปชฺชิตฺตํ นิทฺทํ ๖ กนฺตฺวา นิปชฺชหิ ๑
ตทา มุทิตฺตจิตฺตํ มํ พุทฺธเปมคตาสยํ
สกุณฺคฺมิ อุปากนฺตฺวา ฆาตยิ ทฺฐจฺจมานโส ๗ ๑
ตโต จุโตหิ ตฺสึเต อนฺนโภตฺวา มหาสุชํ
มนุสฺสโยนิมาคณฺธิ ตสฺส กมฺมสฺส วาหสา ๑

#๑ ม. ย. พุรหา ๑ ๒ ม. นนุทารามวเน ๑ ๓ ม. มณฺชุนาภินิภูชหิ ๑ ๔ ย.

#ททามิ ๑ ๕ ม. วคฺคฺนา ๑ ย. ธีสนา ๑ ๖ ม. นีฬํ ๑ ๗ ย. ทฺฐจฺจมานสา ๑

อิมมฺหิ ภทฺทเก กปฺเป พุรฺหมพฺนฺธฺ มหฺยโส
กสฺสโป นาม โคตฺเตน อุปฺปชฺชิตฺ วทฺตํ วโร ๑
สฺสํ โชตฺยิตฺวา โส อภิภูยฺย กุตฺติเย
วินยิตฺวาน เวนฺนฺเย นิพฺพุโต โส สฺสาวโก ๑
นิพฺพุเต ตมฺหิ โลกคฺเค ปสฺนฺนา ชนฺตา พฺหุ
ปฺชนตฺถาย พุทฺธสฺส ฐปฺปี กุพฺพนฺติ สฺตฺถโน ๑
สฺตฺตโยชนิกํ ฐปฺปี สฺตฺตรตฺนวิภูตํ ๑
การสฺสํม มหฺลิสฺส อิจฺเจวฺ มนฺตยฺนฺติ เต ๑
กิกิโน กาสฺริราชสฺส ตทา เสนาย นายโก
หฺตฺวาทํ อปฺปมาณสฺส ปมาณํ เจตฺติเย วทฺตี ๑
ตทา เต มม วาเกยฺน เจตฺติโย โยชนฺนคฺคตํ
อํกํสุ นรธฺรฺสฺส นานารตฺนวิภูตํ ๑
เตน กมฺเมน สุกเตน เจตฺนาปณฺธิทฺธิ จ
ชฺหิตฺวา มานุสฺสํ เทหํ ตาวตฺตีสํ อคฺคณฺหํ ๑
ปจฺฉิเม จ ภเว ทานิ ชาโต เสฏฺฐิจฺจุเล อหํ
สฺวตฺถิโย ปุรฺวเร อิทฺเท สฺสีเต มหฺตฺชน ๑
ปฺรปฺปเวเส สฺคตํ ทิสฺวา วิมฺหิตฺมานโส
ปพฺพชิตฺวาน น จิริ อรหฺตํ อปาปฺณิ ๑
เจตฺติยสฺส ปมาณํ ยํ อกริ เตน กมฺมฺนา
ลคฺคณฺนคฺคสฺริโรหํ ชาโต ปรีพฺภวฺโร โห ๑

#๑ ย. สตฺตรตฺนวิภูตํ ๑

สเรน มธุเรนาหิ ปุชตวา อีสิตตมัม
 มณฺชสฺสฺสฺราน ภิกฺขุณฺโณ อคฺคตฺตํ อนุปาปุณฺณิ ฯ
 ผลทานน พุทฺธสฺส คฺคณานุสฺสรณน จ
 สามณฺณผลสมฺปนฺโน วิหฺรามิ อนาสโว ฯ
 กิเลสา ฌาปีตา มยฺหิ ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
 นาโคว พนฺธนฺนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว ฯ
 สุวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
 ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตฺติ พุทฺธสฺส สาสนํ ฯ
 ปฏฺฐิสฺสภิกฺขา จตฺตฺโส วิโมกฺขาปิจ อญฺจิม
 ฉพฺภิณฺณา สจฺฉิกฺคตา กตฺติ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ ฯ

อิตฺถิํ สุทฺถิํ อายสฺมา ลกฺขณฺณกทฺททฺทโย เถโร อีมา คาถาโย อภาสิตฺถาติ ฯ

ลกฺขณฺณกทฺททฺททฺทโย เถรสฺส อปทานํ สมตฺตํ ฯ

ทฺฐิตฺถิํ กงฺขารวตฺตฺถฺเรธาปทานํ (๕๔๒)

[๑๓๒] ปทุมุตฺตโร นาม ชิโน สพฺพธมฺเมสุ จกฺขุมา

อิโต สตฺสทฺสสมฺหิ กปฺเป อฺปฺปชฺชิ นายโก ฯ
 สีหฺนุ พุรฺหมคฺชิโร หํสฺทฺนุทฺทิสฺวาโน ๑
 นาควิกฺกนฺตคฺมโน จนฺทสุราทิกปฺปโก ฯ
 มหามติ มหาวิโร มหาฌายี มหาคติ ๒
 มหาการุณฺนิโก นาโถ มหาตมวิธฺสโน ๓ ฯ

#๑ สี. หํสฺทฺนุทฺทินิสฺสโร ฯ ม. สหํทฺนุทฺทินิสฺสโร ฯ ย. หํสฺทฺนุทฺทินิสฺสวาโน ฯ

#๒ ม. มหาพโล ฯ ย. มหาหิโต ฯ ๓ ม. มหาตมปฺนุทโน ฯ ย. มหาตมวิธฺสโน ฯ

ส กทาจิ ตีโลกกุโธ เวเนยฺย ฺวินยฺย พหุ
ธมฺมํ เทเสติ สมพุทฺโธ สตฺตจิตฺตวิฑู ๑ มุนิ ๑
ณายี ฆานรตฺตํ ฺวิริ อุปฺสนตฺตํ อนาวิลิ
วณฺณยนฺโต ปริสฺติ โตเสติ ชนตฺตํ ชิโน ๑
ตทาหิ หิสฺวติยา พุราหุมนโณ เวทปารกุ
ธมฺมํ สุตฺวาน มุทิตฺโต ตํ จานํ อภิปตฺตยิ ๑
ตทา ชิโน ฺวิยาภาสิ สงฺฆมฆฺเฒ ฺวินายโก
มุทิตฺโต โหหิ ตฺวํ พุรฺเหฆ ลจฺฉเสตฺตํ มโนรตฺตํ ๑
สฺตสฺสเส อิตฺโต กปฺเป โอกฺกากกฺกลสมฺภโว
โคตโม นาม นามเน สตฺตา โลเก ภวิสฺสตี ๑
ตสฺส ธมฺเมสุ ทายาโท โอรโส ธมฺมนิมฺมิโต
เรวโต นาม นามเน เหสฺสตี สตฺตุ สาวโก ๑
เตน กมฺเมเน สุกเตน เจตนาปณฺธิหิ จ
ชหิตฺวา มานุสฺสํ เทหิ ตาวตีสํ อคฺคณฺหํ ๑
ปฺจฺฉิเม จ ภเว ทานิ ชาโตหิ โกลิเย ปุเร
ขตฺติเย กฺกลสมฺปนฺเน อิทฺเต ฝิเต มหฺทฺธเน ๑
ยทา กปฺลวตฺตฺตฺตฺตํ พุทฺโธ ธมฺมํ อเทสฺยิ
ตทา ปสนฺโน สฺกเต ปพฺพชฺชี่ อนคาริยํ ๑
กงฺขา เม พหฺลฺลา อาสิ กปฺปากปฺเป ตหิ ตหิ
ตํ สพุพฺ ฺวินยฺย พุทฺโธ เทเสตฺวา ธมฺมมฺมุตฺตมํ ๑

#๑ ม. ย. สตฺตาสยวิฑู ๑

ตโตหิ ตินฺนสฺสาโร ตทา ๑ ฌานสุเขโรโต

วิหรามิ ตทา พุทฺโธ มํ ทิสฺวา เอตทพฺรวิ ฯ

 ยากาจิ กงฺขา อิธ วา หุริ วา

 สทเวทียา วา ปฺรเวทียา วา

[๒] ฌายีโน ตา ปชหนฺติ สพฺพา

 อาดาปีโน พฺรหฺมจฺริยํ จรฺนตา ฯ

สทสทสฺเส กตํ กมฺมํ ผลํ ทสฺเสตี เม อิธ

สมฺมุตฺโต สฺรวโคว กิลเส ฌาปยี มม ฯ

ตโต มํ ๑ ฌานนฺรตํ ทิสฺวา โลกนฺตคฺค มุณี

ฌายีนํ ภิกฺขุณฺโณ อคฺโค ปญฺญาเปตี มหามติ ฯ

กิลเสทา ฌาปิตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา

นาโคว พนฺชํ เณตฺวา วิหรามิ อนาสโว ฯ

สุวาคตํ วต เม อาสี มม พุทฺธสฺส สนฺติเก

ติสฺโส วิชฺชา อนฺุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ ฯ

ปฐฺมิสมฺภิตา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิจ อญฺฺจิเม

นพฺภินฺญา สจฺฉิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ ฯ

อิตฺถํ สฺสุทฺถํ อายสฺมา กงฺขารเวโต เถโร อีมา คาทาโย อภาสิตฺถาติ ฯ

 กงฺขารเวตฺตเถรสฺส อปทานํ สมฺมุตฺติ ฯ

#๑ ม. สทา ฯ ๒ ม. เย ฯ ๓ ม. ตโต ฌานนฺรตํ ทิสฺวา พุทฺโธ โลกนฺตคฺค มุณี ฯ

ตติย สิวลิตเถราปทาน (๕๔๓)

[๑๓๓] ปทุมุตโตโร นาม ชีโน สพุพรมเมสุ จกขุมา

อิโต สตสหัสสมหิ กปุเป อปุปชชि นายโก ๑

สีลนตสฺส อสงฺเขยฺยิ สมาริ วชिरูปโม

อสงฺเขยฺยิ ฌาณวริ วิมุตฺติ จ อโนปมา ๑

มฺนุชามรฺนาคานิ ๑ พุรฺหฺมานญจ สมากเม

สมณพฺราหฺมณาภิณฺเณ ฌมฺมึ เทเสถิ นายโก ๑

สสาวกึ มหาลาภี ปุณฺณวณฺตํ ชฺชฺตินฺชฺริ

จเปถิ เอตทกฺกมฺหิ ปฺริสาสุ วิสารโท ๑

ตทาหิ ขตฺติโย อาสี นลเร หัสสวฺหเย

สุตฺวา ชินฺสฺส ตํ วากฺยํ สวากฺสฺส กุณฺมึ พหุํ ๑

นิมนตฺยิตฺวา สตฺตาหิ โภชยิตฺวา สสาวกึ

มหาทานํ ททิตฺวาน ตํ จานํ อภิปรตฺถยิ ๑

ตทา มํ วินตํ ปาเท ทิสฺวาน ปฺริสาสโก

สเรน มหตา ธีโร อิมิ วจนมพฺรวิ ๑

ตโต ชินฺสฺส วจัน โสตุกามา มหาชนา

เทวตา อถ คนฺธพฺพา ๒ พุรฺหฺมาโน ๓ จ มหิทฺธิกา ๑

สมณพฺราหฺมณา เจว นมสฺสีสุ กตถชฺลิติ

นโม เต ปฺริสาชญฺถ นโม เต ปฺริสุตฺตม ๑

#๑ ม. ย. มฺนุชามรฺนาคานิ ๑ ๒ ม. ย. เทวทานวคนฺธพฺพา ๑ ๓ ย. พุรฺหฺมฺนา ๑

ขตุติเยน มหาทานํ ทินฺนํ สตฺตาทกาธิกํ ๑
โสตฺถุกามา ผลํ ตสฺส พฺยากรโหหิ มหามุณี ฯ
ตโต อโวจ ภควา สุณฺณถ มม ภาสิตี
อปรฺปเมยฺยมุหิ พุทฺธมุหิ สสงฺฆมุหิ ปติภฺภูจिता ๒ ฯ
ทกฺขิณาทาย ๓ โกวตฺตทา อปรฺปเมยฺยผลา หิ สทา
อปิเจส มหาโกโค จานํ ปตฺถเถติ อุตฺตมํ ฯ
ลาภี วิปฺลลาภานํ ยถา ภิกฺขุ สุทสฺสโน
ตถาหมปิ ภเวยฺยนฺติ ลจฺจนเสตี อนาคเต ฯ
สตฺสทสฺสเส อิตฺโต กปฺเป โอกฺกาทกฺกสฺสภโว
โคตโม นาม นามเนน สตฺถา โลเก ภวิสฺสตี ฯ
ตสฺส ชมฺเมสุ ทายาโท โอรโส ชมฺมนิมฺมิโต
สิวลี นาม นามเนน เหสฺสตี สตฺถุสฺสาวโก ฯ
เตน กมฺเมเนน สุกเตน เจตนาปณฺธิหิ จ
ชหิตฺวา มานุสฺสึ เทหิ ตาวตฺตีสฺส อคฺคณฺหํ ฯ
เอกนวุเต อิตฺโต กปฺเป วิปฺสฺสึ โลกนายนโก
อุปรฺปชฺชิจิ จารุณฺยโน ๔ สพฺพชฺชมฺมวิปฺสฺสโก ฯ
ตทาทํ พนฺธุมฺมตฺติยา กุลสฺสสณฺณตฺตรสฺส จ
ทยิตฺโต วุฏฺฐิจิตฺโต ๕ เจว อาสี กมฺมนฺตพฺพายาวโฏ ๖ ฯ
ตทา อณฺณตโร ปุคฺโค ๗ วิปฺสฺสึสฺส มहेสิโน
ปริเวณฺ ๘ อการเสตี มหนฺตมิตฺติ วิสฺสุตฺติ

#๑ ม. สตฺตาทิกมปิ โว ฯ ย. สตฺตาทิกํ วิโก ฯ ๒ ย. สงฺฆมุหิ สฺสปติภฺภูจिता ฯ

#๓ ม. ทกฺขิณา ทาย ฯ ๔ ม. จารุทสฺสโน ฯ ๕ ม. ปสฺสึโต ฯ ย. ปตฺถิตฺโต ฯ

#๖ ม. กมฺมนฺตพฺพายาวโฏ ฯ ๗ ม. ย. ปุคฺโค ฯ ๘ ม. ปริเวสฺสึ ฯ

นิภูติเต จ มหาทานิ ทฬุ ขชชกสณญัต
นวั ทธี มฐญเจว วิจัน เนว อทุทสุ ๑
ตทาหนตฺ ๑ กเหตุวาน นวทธี มฐมปิจ
กम्मสามิฆริ คจฺฉิ ตเมสนฺตา ๒ มมทุทสุ ๑
สทสฺสมปี ทตฺวาน นาลภิตฺถ ๓ สตทวย
ตโตหเมว จินฺเตสี เนตฺ เทสฺสติ โอรกํ ๑
ยถา อิม ชนา สพฺเพ สกฺกโรนฺติ ตถาคตฺ
อหฺมปิ การิ กริสฺสามิ สสงฺฆเ โลคนายเก ๑
ตทาหเมว เนตฺวาน ๔ ทธี มฐญจ เอกโต
มทุทิตฺวา โลกนาถสฺส สสงฺฆสฺส อทาสหํ ๑
เตน กมฺเมน สุกเตน เจตนาปณฺธิหิ จ
ชหิตฺวา มานุสฺสึ เทหิ ตาวตีสึ อคณฺณหํ ๑
ปฺนนาหํ พาราณสียํ ราชา หุตฺวา มหายโส
สตุตฺถกสฺส ตทา พุฏฺโฐ ๕ ทฺวารโรธํ อการยํ ๑
ตทา ตปฺสฺสิโน รุทฺธา เอกาหํ รกฺขิตฺวา อหุ
ตโต ตสฺส วิปาเกน ปาปิฏฺจ ๖ นิรยํ ภูสํ ๑
ปจฺฉิเม จ ภเว ทานิ ชาโตหํ โลกิเย ปฺเร
สุปฺปวาสาว ๗ เม มาตา มหาลิจฺฉวิ เม ปิตา ๑
ขตุติเย ปฺณฺณกมฺเมน ทฺวารโรธสฺส วาหสา
สตุตฺตวสฺसानิ นิวสึ มาตฺตจฺฉิมฺหิ ทฺกฺขิตฺโต ๑

#๑ ย. ตทาภคตฺ ๑ ๒ ย. ตเมสนฺตํ ตมทุทสุ ๑ ๓ ม. นาลภิสฺสุ จ ตฺทวย ๑

#๔ ม. ย. ตทาหเมว จินฺเตตฺวา ๑ ๕ ย. พุฏฺโฐ ๑ ๖ ม. ปาปตี ๑ ย. ปาปตฺตํ ๑

#๗ ม. ย. จ ๑

สตุดาหิ ทวารมโฬหหิ มหาทุกขสมปปีโต
มาตา เม ฉนุททานเนน เอว อาสี สุกุกขิตา ฯ
สตุดลิตโตหิ นิกุขนุโต พุทเธน อนุกรมปีโต
นิกุขนุตทิวเสเยว ปพพชชี อนุคาริยิ ฯ
อุชฆมาโย สารีปุตโต เม โมคคคูลาโน มหิทุธิโก
เกเส โอโรปนุโต เม อนุสาสิ มหามติ ฯ
เกเสสุ ฉิซชมานesu อรหตุต อปาปณิ
เทวา นาคา มนุสสา จ ปจเจเย อุปนเนติ เม ฯ
ปทุมุตตรนามญจ วิปสสิญจ วินายกั
ยิ ปุชชียิ ปมุทิตโต ปจเจเยหิ วิเสสโต ฯ
ตโต เตสั วิเสเสน กมฺมานัน วิปุลุตตมัม
ลาภิ ลภามิ สพพตถ วเน कामे चले ठले ฯ
เรวตัม ทสฺสนตฺถาย ยथा ยาคี วินายโก
ตีสภิกุขุสหฺสเสหิ สห ลอกกุคฺนายโก ฯ
ตथा เทโวปนีเตหิ มมตฺถาย มหามติ
ปจเจเยหิ มหาวิโร สสงฺโฆ โลกนายโก ฯ
อุปฏฺฐิตโต มया พุทฺโธ คฺนุตฺวา เรวตมทฺทส
ตโต เขตฺวานัน คฺนุตฺวา เอตทฺกุเถ จเปสิ มัม ฯ
ลาภินัน สีวลี อकुโธ มม สีสุเสสุ ภิกุขโว
สพฺพโลกหิโต สตฺถา กิตฺตยิ ปรีสาสุ มัม ฯ

กิลเสา ฉาปีตา มยหิ กวา สพเพ สมุหตา
นาโคว พนุชนัน เณตฺวา วิหรามิ อนาสโว ฯ
สุวาคคํ วต เม อาสี มม พุทธสฺส สนฺติเก
ติสุโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทธสฺส สาสนํ ฯ
ปฏฺฐิสฺสุมภิตา จตฺสุโส วิโมกฺขาปิจ อฏฺฐิเม
ฉพภิญฺญา สจฺฉนิกตา กตํ พุทธสฺส สาสนฺนฺติ ฯ
อิตฺถํ สฺกํ อายสฺมา สีวลี เถโร อีมา คาถาโย อภาสิตฺถาติ ฯ
สีวลิตฺถเรสุส อปทานํ สมตฺตํ ฯ

จตุตฺถํ วงฺกิสฺสฺสฺสฺเรปทานํ (๕๔๔)

[๑๓๔] ปทุมุตฺตโร นาม ชิโน สพฺพมฺเมสุ จกฺขุมา
อิโต สตสฺสสฺสสมฺหิ กปฺเป อฺปฺปชฺชิ นายโก ฯ
ยถาปี สาคเร อุมฺมิ ๑ คกเน วีย ตารกา
เอวํ ปาวจันฺ ตสฺส อรหนฺเตหิ จิตฺติตฺติ ฯ
สเทवासฺสุรนาเคหิ มนุเชหิ ปฺรฺกขโต
สมณฺพฺราหฺมณฺนากิณฺเณ ชนมชฺเณ ชินฺนุตฺตโม ฯ
ปภาหิ อนฺรณฺชนฺโต โลเก โลกนฺนฺตฺถุ ชิโน
วจนเน วิโพเชนฺโต เวเนยฺยปทุมานิ โส ฯ
เวสาร์ชเชหิ สมฺปนฺโน จตฺถิ ปฺริสฺสฺสฺสฺสโม
ปหีนภยสาร์ชฺโช เขมฺปฺปตฺโต วิสาร์โท ฯ

#๑. ม. ย. อุมิ ฯ

อาสภัง ปวริจันนัง พุทธภูมิจเภาวณัง
ปฏิขานาติโลกุโค นตฺถิ สญฺโจทโก กุวจิ ๑
สีหนาทมสมภิตัง นทโต ตสฺส ตาทิโน
เทโว นโร วา พุรหุมา วา ปฏิวตฺตานิ วิชฺชติ ๑
เทเสนฺโต ปวริจมนํ สนฺตารเณฺโต สเทวณํ
ธมฺมจกฺกํ ปวตฺเตติ ปริสาสุ วิสารโท ๑
ปฏฺฐิภาณวตฺตํ อคฺคํ สวากํ สาธุสมฺมตํ
คุณํ พหุํ ปกิตฺเตตฺตวา เอตทกฺเค จเปตี ตํ ๑
ตทาทํ หํสวติยา พุราหุมนฺโณ สาธุสมฺมโต
สพฺพเวทวิฑู ชาโต วงฺคีโส ๑ วาทิสฺสูทโน ๑
อุเปจฺจ ตํ มหาวีริํ สุตฺวา ตํ ธมฺมเทสนํ
ปีติวริํ ปฏฺฐิถิํ สวากสฺส กุณฺเณ รโต ๑
นิมนตฺยิตฺตวา สุกตํ สสงฺฆํ โลกนฺนุทนนํ
สตุตฺตาทํ โภชยิตฺตวาทํ พุสฺเสหิ ฉายยิ ตทา ๑
นิปฺจจ สิริสา ปาทะ กโตกาโส กตฺถชฺลิติ
เอกมฺนตฺตํ จิตฺโต หญฺโจ สนฺถวี ชินมฺมุตฺตมํ ๑
นโม เต วาทิสฺสูทโน ๒ นโม เต อิติสตุตฺตม ๑
นโม เต สพฺพโลกกฺค นโม เต อภยฺกร ๑
นโม เต มารมถน นโม เต ทิฏฺฐิสฺสูทโน
นโม เต สนฺติสฺสูทโน นโม เต สรณฺกร ๔ ๑

#๑ ม. ย. วาจีโส ๑ ๒ ม. วาทิมทุทน ๑ ย. วาติสทุทน ๑ ๓ ย. อิติสตุตม ๑

#๔ ย. สรณนุตค ๑

อนาทัน ภวังโก ภูมิตัน อภยปโป
วิสุตัส ๑ ภูมิตัน ธรรม์ ธรรม์ ๑
เอวมัทธี สมพุทฺธ สนนุตตวา มหาคณิ
อโวจ วาตีสุตส ๒ คตี ปโปมิ ภิกขุโน ๑
ตทา อโวจ ภควา อนนตปฏิภาณวา
โย โส พุทฺธ อโฆเชติ ๓ สตุตทา สหสาวก ๑
คุณนจ เม ปกิตเตติ ปสนโน เสหิ ปาณิกิ
เอโส ปตถยเต จานิ วาตีสุตส ๔ ภิกขุโน ๑
อนาคตมहि อทธาน ลจจนเสต มโนรถิ
เทวมนุสสสมปตติ อนุกตวา อนปโป ๑
สตสทสเส อโต กโปเป โอกกากกุลสมภโว
โคตโม นาม นามเน สตุตา โลเก ภวิสสติ ๑
ตสส ชมเมสุ ทายาโท โอโรโส ชมมนิมมิโต
วงสิโส นาม นามเน เสสสติ สตุตสาวโก ๑
ต สตุวา มุทิตโต หุตวา ยาวชีว ตทา ชินิ
ปจฺจเยหิ อปฺภูจาสี เมตตจิจฺจโต ตถาคต ๑
เตน กมเมเน สุกเตน เจตนาปณิธีหิ จ
ชหิตวา มานุสสิ เทหิ ตาวตีส ๕ อคณนหิ ๑
ปจฺจิเม จ ภเว ทานิ ปริพุพาชกุล ๖ อหิ
ปจฺจมา ชาโต ยทา อาสี ชาตียา สตุตวสสิโก ๑

#๑ ม. วิสุตัส ๑ ภูมิตัน ๑ ย. วิสุตัส ๑ ภูมิตัน ๑ ๒-๔ ม. วาตีสุตส ๑

#๓ ย. อปฺภูเชติ ๑ ๕ ม. ย. ตุตติ ๑ ๖ ม. ชาโต วิปฺปกุล ๑ อหิ ๑

สพพเวทวิภู ชาโต	วาทสตุถวิสาร์โท
วคฺคฺสฺสโร ๑ จิตฺตกถิ	ปรวาทปฺปมทฺทโน ๑
วงฺเค ชาโตติ วงฺคิโส	วงฺเน อิตฺสโรติ วา
วงฺคิโส อิติ เม นามิ	อคฺคฺมปิ ๒ โลกสมฺมตํ ๑
ยทาหิ วิญฺญุตํ ปตฺโต	จิตฺต ปจฺมโยพฺพเน
ตทา ราชคเห รรมฺเม	สาร์ิปฺตฺตตฺตจ อทฺทสํ ๓ ๑

ปฺลยจวิสฺติมิ ภาณวาริ ๑

ปฺลนฺทาย วิจฺรนฺตํ ตํ	ปตฺตปาณิ สฺสํวฺตํ
อโกลลฺกฺขิ มิตฺตภาณิ	ยฺคฺมตฺตํ อฺทิกฺขตํ ๔ ๑
ตํ ทิสฺวา วิมฺหิโต หุตฺวา	อโวจมนนฺจจฺฉว
กณฺณการิว นิจฺจิตํ	จิตฺตํ คาถาปทํ อหํ ๑
อาจิกฺขิ โส เม สตฺถาริ	สมฺพทฺธํ โลกนายนํ
ตทา โส ปณฺชฺชิตฺโต ธีโร	อฺตฺตฺตรํ สมโวจ เม ๑
วิราคสฺสทิตํ วากฺยํ	กตฺวา ทฺททสมฺมตฺตมํ
วิจิตฺตปฏฺธิภาณฺเห	โตสฺสิตฺโต เตน ตาทินา ๑
นิปฺจจ สิริสา ปาเท	ปพฺพาเชหิตี ๕ อพฺรวิ
ตโต มํ ส มหปฺปฺลโย	พฺทฺธเสฏฺฐจฺมฺพานยิ ๑
นิปฺจจ สิริสา ปาเท	นิสฺสีทํ สตฺถุ สนฺตฺติเก
มมาห วทตํ เสฏฺฐโ	สจฺจํ วงฺคิสฺส กจฺจิ ๖ เต ๑

#๑ ม. วาทิสฺสโร ๑ ๒ ม. ย. อภวิ ๑ ๓ ม. สาร์ิปฺตฺตมทฺทสํ ๑

#ย. สาร์ิปฺตฺตมทฺทสํ ๑ ๔ ม. นิกฺกฺขิตํ ๑ ย. นิริกฺขิตํ ๑ ๕ ม. ปพฺพาเชหิติมิ

#พฺรวิ ๑ ย. ...หิติ จ พฺรวิ ๑ ๖ ม. กจฺจิ วิคฺสิสฺส ชานาสิ ๑

[๑]

มตฺ ๒ สีสว วิทิตฺ สุกตฺทุกคตฺมตฺ
 ตฺยหิ วิชฺชาวิเสเสน สเจ สกฺโกติ วาจย ๑
 อาโมติ ๓ เม ปฏฺญญาเต ตินฺนิ สีตานิ ทสฺสยิ
 อโถ นฺริยเทเวสุ ๔ อุปฺปนฺเน อวาชยิ ๑
 ตทา ชินฺนาสวสฺเสว ๕ สีตํ ทสฺเสสิ นายโก
 ตโตหิ วิหตารมฺโภ ปพฺพชฺชํ สมยาจิตํ ๑
 ปพฺพชิตฺวาน สุกตฺ สนฺถวามิ ยหิ ๖ ตหิ
 ตโต มํ กวิจิตฺโตติ ๗ อฺชฺฌายนฺติ หิ ภิกฺขโว ๑
 ตโต วิมฺสนตฺถํ เม อาห พุทฺโธ วินายโก
 ตกฺกิตานํ ๘ อีมา คาถา จานโส ปฏฺญินฺติ วา ๙ ๑
 น กพฺพยจิตฺโตหิ ๑๐ วิร จานโส ปฏฺญินฺติ เม
 เตนหิ ทานิ วงฺกิส จานโส สนฺถวาหิ มํ ๑
 ตทาหิ สนฺถวี ธีรํ คาถาหิ อีสิตฺตมํ
 โส ๑๑ จานโส ตทา ตฺถุโธ ชิโน อกฺเค จเปสิ มํ ๑
 ปฏฺฐิภาณน จิตฺเตน อญฺเฆสมตฺติมญฺณหิ
 เปสโล ๑๒ เตน สํวิคุโ อรหตฺตํ อปาปฺณิ ๑
 ปฏฺฐิภาณวตฺ อकुโ อญฺโฆ โกจि น วิชฺชติ
 ยถายํ ภิกฺขุ วงฺกิสโ เอวํ ธารเถ ภิกฺขโว ๑
 สตสฺสทสฺเส กตฺ กมมํ ผลํ ทสฺเสสิ เม อธิ
 สฺมุตฺโต สรเวโคว กิเลสา ๑๓ ฌาปีตา มม ๑

- #๑. ม. กิลฺจิ สีปฺปนฺติ ตสฺสาหิ ชานามิติ จ อพฺรวิ ๑ ๒ ม. ย. มตฺสีตํ วนจฺจทฺธํ
- #อปี พาลสวตฺถิกํ ๑ ๓ ย. อามาติ ๑ ๔ ม. นฺริยนรเทเวสุ ๑ ๕ ย.
- #ปจฺเจกพฺพทฺธสฺส ๑ ๖ ม. ตหิ ตหิ ๑ ๗ ม. กพฺพวิตฺโตติ ๑ ๘ ม. ตกฺกิกา
- #ปณฺนิมา คาถา ๑ ๙ ม. ตํ ๑ ๑๐ ม. กพฺพวิตฺโตหิ ๑ ๑๑ ม. จานโส เม ๑

#๑๒ ม. ย. เปสเล ๗ ๑๓ ม. ย. กิเลส ฌาปยี่ ๗ อีโต ปริ สทิตเมว ๗

กิลสา ฌาปีตา มยหิ กวา สพเพ สมุหตา
นาโคว พนุชนิ เณตฺวา วิหรามิ อนาสโว ฯ
สุวาคคิ วัต เม อาสิ มม พุทธสฺส สนฺติเก
ติสุโส วิชชา อนุปฺปตฺตา กตฺติ พุทธสฺส สาสนํ ฯ
ปฏฺฐิสฺสมภิตา จตฺสุโส วิโมกฺขาปิจ อฏฺฐิเม
ฉพฺภิตฺตยา สจฺฉนิกตา กตฺติ พุทธสฺส สาสนฺนฺติ ฯ
อิตฺถึ สฺกฺกํ อายสฺมา วงฺกิสฺโส เถโร อีมา คาทาโย อภาสิตฺถาติ ฯ

วงฺกิสฺสเถรสฺส อปทานํ สมตฺตํ ฯ

ปลฺยจมฺมํ นนฺทกตฺถเธาปทานํ (๕๔๕)

[๑๓๕] ปทุมุตฺตโร นาม ชิโน สพฺพมฺเมสฺส จกฺขุมา

อิโต สตฺสทสฺสสมฺหิ กปฺเป อฺปฺปชฺชิ นายโก ฯ
หิตาย สพฺพสฺสคฺตฺตานํ สุขาย วทตฺติ วโร
อตุถาย ปฺริสาชฺชโล โย ปฏฺฐิปนฺโน สเทวเก ฯ
ยสฺสคฺคปฺตฺโต สิริมา กิตฺติวณฺณภโณ ชิโน
ปฺมุชิตฺโต สพฺพโลกสฺส ทิสฺสา สพฺพปา สุวิสุตฺโต ฯ
อฺตุตฺติณฺณวิจิกฺกโณ โส วิตีวตฺตกถฺกโก
ปฺริปฺปฺณมฺนสงฺกปฺโป ปตฺโต สมฺโพธิมฺมุตฺตมํ ฯ
อนฺนฺปฺปนฺนสฺส มกฺคสฺส อฺปฺปาเทตา นรุตฺตโม
อนกฺขาทฺตยจ อกฺขาสี อสฺสชฺชาตฺตยจ สลฺยชนิ ฯ

มคฺคณฺณ มคฺควิหุ จ มคฺคกฺขายี นราสโก
มคฺคสุส กุสโล สตุถา สารถีนํ นรุตฺตโม ๑
ตทา มหาคารุณโก ชมฺมํ เทเสตี นายโก
นินฺมุคฺเค โมหปงฺกมฺหิ ๑ สมฺพุทธฺติ ปาณินो ๑
ภิกฺขุณีนํ โอวทเน สาวกํ เสฏฺฐสมฺมตํ ๒
วณฺณยํ เอตทคฺคมฺหิ ปญฺญาเปตี มหามฺุณี ๑
ตํ สุตฺวาทํ ปมฺุทิตโต นินฺนเตตฺวาทถาคตํ
โกชยิตฺวาท สสงฺฆนฺตํ ปตฺถยี จานมฺุตฺตมํ ๑
ตทา ปมฺุทิตโต นาโถ มํ อโวจ มหาวีโร
สุจฺจํ ภาวสุสฺส ทิฆมาฯ ๑ ลจฺฉเสตํ มโนรธํ ๑
สตสทสฺเส อิตถ กปฺเป โอกฺกาทกฺกสฺสมภโว
โคตโม นาม นามเน สตุถา โลเก ภวิสฺสติ ๑
ตสฺส ชมฺเมสุ ทายาทो โอรโส ชมฺมนินฺมิตโต
นนฺทโก นาม นามเน เหลสุตฺติ สตุถฺสาวโก ๑
เตน กมฺเมเน สุกเตน เจตนาปณฺธิธีหิ จ
ชหิตฺวาท มานุสฺสํ เทหิ ตาวตีสํ ๔ อคฺคณฺหํ ๑
ปจฺฉิเม จ ภเว ทานิ ชาโต เสฏฺฐจิกฺุเล อหิ
สาวตฺถยิ ปุรวเร อิทฺเท สึเต มหทฺฐเน ๑
ปุรฺปปเวเส สุกตํ ทิสฺวา วิมฺหิตมานโส
เชตารามปฏิกฺุคาเห ปพฺพชึ อนคาริยํ ๑

#๑ ม. กามปงฺกมฺหิ ๑ ๒ ม. ย. เสฏฺฐสมฺมตํ ๑ ๓ ม. ทิฆมาฯ ๑ ๔ ม. ย.

#ตาวตีสูปโค อหิ ๑

น จิเรเนว กาลเลน อรหตุตฺตํ อปาปฺณี
ตโตหํ ตินฺนสํสาโร สาสีโต สพุทฺทสุตฺตินา ฯ
ภิกฺขุณีนํ ฆมฺมกถํ ปริปฺจฺจนา กรี อหํ
สาสีตา ตา มยา สพุทฺทา อภิวีสฺสู อนาสวา ฯ
สตานี ปญฺจนฺนานิ ตทา ตฺถุโจ มหาหีโต
ภิกฺขุณีนํ โอวทตฺตํ อคฺคกฺกุจฺจนาเน จเปตี มํ ฯ
สตสฺสสฺเส กตฺถํ กมฺมํ ผลํ ทสฺเสตี เม อีธ
สุมุตฺโต สรวโคว กิเลสา ฌาปีตา มม ฯ
กิเลสา ฌาปีตา มยฺหํ ภวา สพุทฺเพ สมฺมูตา
นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว ฯ
สุวาคตฺตํ วต เม อาสี มม พุทฺทสุตฺต สนนฺติเก
ติสฺสุโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตฺถํ พุทฺทสุตฺต สาสนํ ฯ
ปฏฺฐิสฺสมุภิตา จตฺตฺสฺโส วิโมกฺขาปิจ อญฺฺจิเม
นพฺภิตฺตฺวา สจฺฉิกิตฺตา กตฺถํ พุทฺทสุตฺต สาสนฺนฺติ ฯ
อิตฺถลํ สุทํ อายสฺมา นนฺทโก เถโร อีมา คาถาโย อภาสีตฺถาติ ฯ

นนฺทกตฺถฺเรตฺตํ อปทานํ สมตฺตํ ฯ

ฉฺฉจฺจ กาทุทฺทายิตฺถฺเรตฺตํ (๕๔๖)

[๑๓๖] ปทุมุตฺตโร นาม ชีโน สพุทฺทมฺเมสุ จกฺขุมา
อิโต สตสฺสสฺสมฺหิ กปฺเป อูปฺปชฺชิตฺตํ นายโก ฯ

นายกานัน วโร สตุถา คุณาคณวิฑู ชิโน
กตญญุกตเวที จ ติตฺเถ โยเชติ ปาณิโน ๑
สพฺพญญฺ เตน ฉาณน ตฺลยิตฺวา ทยาสโย
เทเสติ ปวริ ฌมฺม อนนฺตคฺคฺสยจโย ๑
ส กทาจิ มหาวิโร อนนฺตชนตํ สุธี
เทเสติ มฐฺริ ฌมฺม จตฺสจฺจุปสฺสหิตํ ๑
สุตฺวาน ตํ ฌมฺมวริ อาทิมชฺฉนฺตโสภนํ
ปาณสตสทสฺสานํ ฌมฺมาภิสฺมโย อหุ ๑
นินฺนาทิตา ตทา ภูมิ กขฺชีสุ จ ปโยชฺรา
สาธฺกัริ ปวตฺตีสุ เทวพฺรหฺมนราสุรา ๑
อโห การุณิโก สตุถา อโห สทฺฐมฺมเทสฺนา
อโห ภวสมฺพุทฺทมฺมี นิมฺกุเค อฺพุทฺธิ ชิโน ๑
เอวํ ๑ ตํเวทฺชาเตสุ สนรามรพฺรหฺมสุ
กฺลปฺปสาทกานคฺคํ สวากํ วนฺณยิ ชิโน ๑
ตทาหํ หํสวติยา ชาโตมจฺจุกฺเล อหุ
ปาสาทิโก ทสฺสนิโย ปนฺทุตฺชนธฺยววา ๑
หํสารามมฺุเปจฺจาหํ วนฺทิตฺวา ตํ ตถาคตํ
สุณฺนิตฺวา มฐฺริ ฌมฺม กัริ กตฺวา จ ตาทิโน ๑
นิปฺจจ ปาทมฺุเลหํ อิมํ วนฺนมพฺรวิ
กฺลปฺปสาทกานคฺคโค โย ตว สาสเน มฺุเน ๒ ๑

#๑ ม. ปเวทชาเตสุ ๑ ๒ ม. ย. โย ตยา สนฺนุโต มฺุเน ๑

ดาทีโสหิ มหาวีร ๑ พุทธเสฏฺฐสฺส สาสเน
ตทา มหาการุณิโก สิบฺจนฺโตวามเตน มํ ๑
อาห มํ ปุตุตฺต อุตฺตคฺคฺชฺจ ลจฺจนเสตํ มโนรถํ
กถํ นาม ชินเ การิ กตฺวาน วิฬโล สฺยา ๑
สตสฺสเส อีโต กปฺเป โอกฺกาทกฺกสฺสมภโว
โคตโม นาม นามเนน สตฺถา โลเก ภวิสฺสติ ๑
ตสฺส ชฺมเมสุ ทายาทิ โอโรโส ชฺมมนิมฺมิโต
อุทายี นาม นามเนน เหสฺสติ สตฺถุสฺสาวโก ๑
ตํ สุตฺวา มุทิตฺโต หุตฺวา ยาวชิวํ ตทา ชินํ
เมตฺตจิตฺโต ปริจรี ปจฺจเยหิ วินายกํ ๑
เตน กมฺมวิปาเกน เจตนาปณฺธิหิ จ
ชหิตฺวา มานุสฺสึ เทหิ ตาวตีสึ อคฺคณฺหํ ๑
ปจฺจิมเ จ ภเว ทานิ รฺมเม กاپิลวตฺถเว
ชาโต มหามจฺจกฺเก สุตฺุโรทโน มหิปตี ๒ ๑
ตทา อชายิ สิทฺตฺโต รฺมเม ลฺมฺพินิกานเน
หิตาย สพฺพโลกสฺส สฺขาย จ นราสโก ๑
ตทเหว อหิ ชาโต สห เตเนว วฑฺฒิตฺโต
ปิโย สหาโย ทฺยโก วิสฺสฏฺโจ ๓ นีติโกวิทฺโต ๑
เอณฺตีสो วยสา นิกฺขนฺโต ปพฺพชิตฺถ โส ๔
ฉวสุตฺตานิ ๕ วินาเมตฺวา อาสิ พุทฺโธ วินายโก ๑

#๑ ม. ย. ดาทีโสโหมหิ วีร ๑ ๒ ม. ย. สุตฺุโรทนมหิปเต ๑ ๓ ม. วิยตฺโต ๑

#๔ ม. นิกฺขมิตฺวา อคารโต ๑ ๕ ม. ฉพฺพสฺสึ วิตฺตินาเมตฺวา ๑

เขตฺวา สเสนกั มารี เขปยิตฺวาน อาสเว
ภวณฺณวั ตริตฺวาน พุทฺโธ อาสิ สเทวก ๑
อิสฺวิหฺย ปตฺนั คนฺตฺวา ๑ วิเนตฺวา ปณฺจวคฺคิเย
ตโต วิเนสิ ภควา คนฺตฺวา คนฺตฺวา ตหิ ตหิ ๑
เวเนยฺเย วินยฺนุโต โส สงฺกณฺหนฺโต สเทวกั
อุเปจฺจ มคฺเช คิริ วิหริตฺถ ตทา ชิโน ๑
ตทา สุทฺโธทเนนาหิ ญฺมิปาลเณ เปสิโต
คนฺตฺวา ทิสฺวา ทสพลั ปพฺพชิตฺวารหา อหุ ๑
ตทา มเหสิ ยาจิตฺวา ปาปยิ กปิลวฺหฺย
ตโต ปฺร่าหิ คนฺตฺวาน ปสาเทสิ มหากุลั ๑
ชิโน ตสฺมี คุณฺเณ ตฺถุโจ มมาห ปฺริสาสโก ๒
กุลปฺปสาทกานคฺคิ ปณฺญาเปสิ วินายโก ๑
กิลเสา ฉापิตา มยฺหิ ภวา สพฺเพ สมฺมุตตา
นาโคว พนฺธนั เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว ๑
สุวาคตฺ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อนฺุปฺปตฺตา กตฺ พุทฺธสฺส สาสนั ๑
ปฺฐิสฺมภิทา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิจ อญฺจิเม
ฉพฺภิณฺญา สจฺฉิกตา กตฺ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ ๑
อิตฺถิ สฺสํ อายสฺมา กาพฺุทายิ เถโร อีมา คาลาโย อภาสิตฺถาติ ๑
กาพฺุทายิตฺเถรสฺส อปทานั สมตฺตํ ๑

#๑ ม. ย. อิสฺวิหฺย คมิตฺวาน ๑ ๒ ม. ม. มหาปฺริสาย โส ๑

สวดมนต์ อภยตเถราปทาน (๕๔๗)

[๑๓๗] ปทุมุตตโร นาม ชีโน สพุพรมเมสุ ปารคู ๑

อิโต สตสหัสสมหิ กปุเป อปุปชชि นายโก ๑

สธณาคมนเน เกจิ ๒ นิเวเสสิ ตถาคโต

เกจิ ๓ สีเล นิเวเสสิ ทสทมมปลุตตเม ๑

เทติ กสฺสจि โส ธีโร สามณฺณผลมุตตม

สมาปตฺตี ตถา อญฺจ ติสฺโส วิชฺชา ปเวจฺจติ ๑

ฉพฺภิณฺณาสุ โยเชติ กณฺจि สตฺตํ นรุตฺตโม

เทติ กสฺสจิ โส นาโถ จตฺสฺโส ปฏฺฐิสฺมฺภิทา ๑

โพธเนยฺยํ ปชฺชิ ทิสฺวา อสงฺเขยฺเยปิ โยชเน

ขณฺเนน อูปคนฺตฺวาน วิเนติ นรสารถิ ๑

ตทาหํ หํสวตฺถิ อโหสิ พุราหฺมณฺตรโช

ปารคู สพุพเวทานํ เวยฺยากรณสมฺมโต ๑

นิรุตฺติยา จ กุสโล นิฆณฺเฑ ๔ จ วิสารโท

ปทโก เกฏฺภวิฑู ฉนฺโทวิจิตฺตโกวิทอ ๕ ๑

ชงฺฆวิหารํ วิจริ หํสารามํ อูเปจฺจหํ

อทุทลํ ปวริ ๖ เสฏฺฐิ มหาชนปฺรฺกขตํ ๑

เทเสนฺตํ วิรชํ ฐมฺมํ ปจฺจนิกมตี อหํ

อูเปตฺวา ตสฺส วากฺยานิ ๗ สุตฺวาน วิมฺลानหํ ๑

#๑ ม. ย. จกฺขุมา ๑ ๒-๓ ม. กิณฺจิ ๑ ย. กณฺจิ ๑ ๔ ม. นิฆณฺณฺมฺหิ ๑ ย.

#นิฆณฺเฑ ๑ ๕ ม. ย. ...วิจิตฺตโกวิทอ ๑ ๖ ม. วรทํ ๑ ย. วทตํ ๑ ๗ ม. กลฺยาณํ ๑

พฺยาหํ ปุณฺรุตฺตํ วา อปตฺถํ วา นีรุตฺถํ
นาทฺทสฺส ตสฺส มุนีโน ตโต ปพฺพชฺชิตฺ อหํ ฯ
น จีเรเนว กาลेन สพฺพตฺถาปี วิสารโท ๑
นิปุณฺเณ พุทฺธวเจเน อโหสิ คณิสम्मโต ๒ ฯ
ตทา จตฺสฺโส คาลาโย คณฺถยิตฺวา สุพฺพญฺชนา
สนฺถวิตฺวา ติโลกคฺคํ เทสยิสฺสํ ทิเน ทิเน ฯ
วिरุตฺโตสิ มหาวิโร สํสारे สภเย วสํ
กรฺมณาย น นิพฺพายี ตโต การุณฺนิโก มุนี ฯ
ปฺลุชฺชนว โย สตฺโต ๓ น กิเลสวโส อหุ
สมฺปชานो สติยุตฺโต ตสฺมา เอโส อจินฺตฺติโย ฯ
ทพฺพลานี กิเลสานี ยสฺสาสยคตานิ เม
ฌาณคฺคิปริททฺตมานี น จิยีสฺส ตทพฺภุตํ ฯ
โย สพฺพโลกสฺส ครุ โลเก ๔ ยสฺส ตถา ครุ
ตถาปี โลกาจริโย โลโก ตสฺसानฺวตฺตโก ฯ
เอวมาทึหิ สมฺพทฺธํ กิตฺตยํ ๕ ฐมฺมเทสนํ
ยาวชิวํ กริตฺวาน คโต สคฺคํ ตโต จโต ฯ
สตสฺสเส อโต กปฺเป ยํ พุทฺธมฺภิกิตฺตยํ
ทुकฺคตี นาภิขานามิ กิตฺตนาย อิทํ ผลํ ฯ
เทวโลเก มหารชฺชํ ทิพฺพานุภอสฺสนฺตทา ๖
จกฺกวตฺติมหารชฺชํ พหุโสณฺภวี อหํ ฯ

#๑ ม. สพฺพตฺถตฺตวิสารโท ฯ ยู. สพฺพตฺถตฺตวิสารโท ฯ ๒ ม. คณิสम्मโต ฯ

#๓ ม. สนฺโต ฯ ๔ ม. ยู. โลโก ฯ ๕ ม. ยู. กิตฺตยํ ฯ ๖ ม. ปาเทสิ

#กณฺจนคฺคิยํ ฯ ยู. ราชฺชปาเทสิ กณฺจยํ ฯ

ทเว ภเว ปชายามิ เทวตเต อถ มานุเส
อญลั คตี น ชานามิ กิตฺตนาย อิทํ ผลํ ฯ
ทเว กุเล ปชายามิ ขตฺติเย อถ พุราหุมนเ
นีเจ กุเล น ชานามิ กิตฺตนาย อิทํ ผลํ ฯ
ปจฺฉิเม จ ภเว ทานิ คิริพฺพชปุรุตฺตเม
รณฺโหลหิ พิมฺพิสารสฺส ปุตุโต นามเนน จาภโย ฯ
ปาปมิตฺตวาลิ คนฺตฺวา นิคฺคฺเจน สโมหิโต ๑
เปสิโต นาฏฺปุตฺเตน พุทฺธเสฏฺฐิ อูเปจฺจहि ฯ
ปจฺฉิตฺวา นิปฺถํ ปญฺหิ สุตฺวา พุยากรณฺตฺตมํ
ปพฺพชิตฺวาน น จิริ อรหตฺตํ อปาปฺณิ ฯ
กิตฺตยิตฺวา ชินวริ กิตฺติโต โหมิ สพฺพทา
สฺกนฺชเทหฺวทโน อาสี สฺขสมปฺปิโต ฯ
ติภฺขหาสลหุปฺปญฺโโล มหาปญฺโโล ตเถวहि
วิจิตฺตปฏฺิภาโณ จ ตสฺส กมฺมสฺส วาหฺสา ฯ
 อภิตฺถวิตฺวา ปทฺมุตฺตรahi
 ปสฺนฺนจิตฺโต อสมํ สยมฺภุ
 นาคจฺฉิ กปฺปานิ อปายญฺมี
 สตฺสหฺสฺสานิ ผเลน ตสฺส ฯ
กิลฺเสสา ฉาปีตา มยฺหิ ภวา สพฺเพ สมฺหตา
นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว ฯ

#๑ ม. ย. วิโมหิโต ฯ

สวาคัม วต เม อาสิ พุทธเสฏฺฐสฺส สนฺตึเก
ติสุโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตฺ พุทธสฺส สาสนํ ฯ
ปฏฺฐสมฺภิตา จตฺสุโส วิโมกฺขาปิจ อญฺฺจิเม
ฉพฺภิตฺถา สจฺฉิกตฺตา กตฺ พุทธสฺส สาสนฺนฺตึ ฯ
อิตฺถํ สฺกํ อายสฺมา อภโย เถโร อีมา คาคาโย อภาสิตฺถาติ ฯ

อภยคฺเธรสฺส อปทานํ สมตฺตํ ฯ

อญฺฺจมํ โลมสฺตฺยคฺเธรอปทานํ ๑ (๕๔๘)

[๑๓๘] อิมฺมฺหิ ภทฺทเก กปฺเป พุรฺหมพนฺธฺมฺหายนฺโส

กสฺสโป นาม นามเนน อุปฺปชฺชิตฺวํ วทํ วโร ฯ
ตทาทํ จนฺทโน เจว ปพฺพชิตฺวาน สาสเน
อาปาณโกฏฺฐิ ๒ กมฺมํ ปุริยิตฺวาน สาสเน ฯ
ตโต จุตฺตา สนฺตฺตฺติตฺติ อูปฺปนฺนา อฺโภ มยฺ
ตตฺถ ทิพฺเพหิ นจฺเจหิ กิเตหิ วาเทหิ จ ฯ
รฺูปาทิตฺสทฺสงฺเคหิ อภิโภคฺวาน เสสเก
ยวตฺตายุ วสิตฺวาน อนฺุโภคฺวา ๓ มหาสฺขํ ฯ
ตโต จวิตฺวา ติทฺถํ จนฺทโน อูปฺปชฺชถ
อหํ กปฺลวตฺถุสฺสมี อชายี ๔ สากฺยคฺตร โช ฯ
ยทา อฺุทหายิเถเรณ อชฺฉมฺนิญฺโจ โลกนายนฺโ
อนฺุทกมฺปิย สกฺุยณํ อฺุเปสิ กปฺลวฺหยํ ฯ

#๑ ม. ย. โสสมสฺกฺุยิตฺ... ฯ ๒ ม. ย. อาปาณโกฏฺฐิกํ ฐมฺมํ ฯ ๓ ย.

#อนฺุโภม ฯ ๔ ย. อโหสิ ฯ

ตทาคิมานโน สกยา น พุทธสฺส คุณณฺณโน
ปณฺณนฺติ น สมฺพุทฺธํ ชาตถทฺธา อนาทธา ฯ
เตสํ สํกปฺปมณฺยา อากาเส จํกมิ ชิโน
ปชฺชนฺโน วิย วสฺสิตฺถ ปชฺชตฺถิตฺถ ยถา ลีจี ฯ
ทสฺเสตฺวา รูปมคฺคํ ปฺน อนฺตรธายถ
เอโกปี หุตฺวา พุทฺธา อโหสิ ปฺนเรกโก ฯ
อนุทธาริ ปกาสณฺจ ทสฺสยิตฺวา อนนฺธา
ปาฎิหาริ กริตฺวาน วินยิ ฉาตเก มุนิ ฯ
จาทฺททีโป มหามโฆ ตาวเทว ปวสฺสถ ๑
ตทา หิ ชาตํ พุทฺโธ เวสฺสนฺตรมเทสยิ ฯ
ตทา เต ขตฺติยา สพฺเพ นิหนตฺวา ชาตํ มํ
อุเปลฺลํ สรณํ พุทฺธํ อาห สฺพุทฺธทโน ตทา ฯ

อิทํ ตติยํ ตว ญฺริปฺลย

ปาทานิ วนฺทามิ สมฺนตจกฺข

ยทา หิ ชาโต ปจฺวี ปกมฺปยิ

ยทา จ ตํ นชฺชหิ ชมฺพุทฺถายา ฯ

ตทา พุทฺธานุภาวนตํ ทิสฺวา วิมฺหิตมานโส
ปพฺพชิตฺวาน ตตฺถเว นิวสิ มาตฺตฺปุชโก ฯ
จหนฺทโน เทวปฺตฺโต มํ อุปกนฺตฺวา อุปฺจจฺถ ๒
ภทฺเทกรตฺตสฺส ตทา สจฺเขปวิตถาริ นยํ ฯ

#๑ ย. สมฺปวสฺสถ ฯ ๒ ม. อุปกนฺตฺวานุปฺจจฺถ ฯ ย. อุปกนฺตฺวานุรณฺชถ ฯ

โจทิโตหิ ตทา เตน อุเปจจ นรนายกั
ภทเทกรตฺตํ สุตฺวาน สํวิคุโโค วนมามโก ฯ
ตทา มาตฺรมาปฺจุฉิ วเน วจฺฉามิ เอกโก
สุขุมาโลติ เม มาตา วารยิ ๑ เต ตทา วัง ฯ
สพฺพํ ๒ กุสํ โปฏฺกิลิ อุตฺตีรํ มุณฺษปฺพพฺชํ
อฺรสา ปนฺนุทิสฺสามิ วิเวกมฺนุพฺรุหฺยํ ฯ
ตทา วณํ ปวิฏฺโงจํ สริตฺวา ชินฺสาสนํ
ภทเทกรตฺตโมวาทิ อรหตฺตํ อปาปฺณิ ฯ
อติตํ นานวาคเมยฺย นปฺปฏฺกิงฺเข อนาคตํ
ยทิตฺตมฺปหีนนฺตํ อปฺปตฺตตฺตจฺจ อนาคตํ ฯ
ปจฺจุปฺปนฺนญจ โย ฌมฺมํ ตตฺถ ตตฺถ วิปสฺสติ
อสฺสิหิรํ อสงฺกฺปปี ตํ วิทฺธา อนฺนพฺรุหฺเย ฯ
อชฺเชว กิจฺจมาตฺปปี โโก ชลฺยฺวา มรณฺํ สุเว
น หิ โน สงฺกรนฺเตน มหาเสเนน มจฺจุณา ฯ
เอวํ วิหาริมาตาปี อโหฺรตฺตมตฺนุทิตํ
ตํ เว ภทฺเทกรตฺโตติ สนฺโต อจฺจิกฺขเต มฺุณิ ฯ
กิลฺเลสา ฉาปีตา มยฺหิ ภวา สพฺเพ สฺมุหฺตา
นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา วิหารามิ อนาสโว ฯ
สุวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทฺธสฺส สนฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อนฺนปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ ฯ

#๑ ม. วารยิ ตํ ฯ ย. ธารยิ เต ฯ ๒ ม. กาสิ ฯ ย. ทพฺพิ ฯ

ปฐิสุมภิตา จตสุโส วิโมกขาปัจจ อญฺจิม
ฉพภิญญา สจฺจิกตา กตฺ พุทฺธสุส สาสนฺนฺติ ฯ
อิตฺถํ สุทฺถํ อายสฺมา โลมสฺติโย เถโร อีมา คาถาโย อภาสิตฺถาติ ฯ
โลมสฺตฺยตฺถเรสุส อปทานํ สมตฺตํ ฯ
นวมํ นววจฺจตฺถเรปทานํ (๕๔๕)

[๑๓๕] อิมฺมฺหิ ภาทฺทเก กปะเป พุรหฺมพฺนฺธ มหายโส

กสุสโป นาม นามน อุปฺปะชฺชิวทตฺ วโร ฯ
ตทาหิ ปพฺพชิตฺวาน ตสุส พุทฺธสุส สาสเน
ยาวชฺชิว จริตฺวาน พุรหฺมจโร ๑ ตโต จูโต ฯ
เตน กมฺเมเน สุกเตน เจตนาปณฺธิหิ จ
ชหิตฺวา มานุสฺสึ เทหิ ตาวตฺตีสึ อคณฺณหิ ฯ
ตโต จูโต อรณฺณมฺหิ กโปโต อาสํหิ ตหิ
วสเต คุณสมฺปะนฺโน ภิกฺขุ ฌานโรโต สทา ฯ
เมตฺตจิตฺโต การุณฺนิโก สทา ปมฺุทิตานโน
อุเปกฺขโก มหาวิโร อุปฺปะมณฺณวาสู โกวิทฺโท ฯ
วินีวรณฺสงฺกปะโป สพฺพสฺตฺตหิตาสโย
วิสุสฺสุจฺโจ น จิเรนาสึ ตสฺมึ สุกฺคสาวเก ฯ
อุเปจฺจ ปาทมฺูลมฺหิ นิสินฺนสฺส ตทาสุสเม
กทาจิ อามิสฺสึ ๒ เทติ ฐมฺมํ เทเสสิ เจกทา ฯ

#๑ ม. พุรหฺมจโร ฯ ยู. พุรหฺมจโร ฯ ๒ ม. สามีสฺสึ ฯ

ตทา วิปลเปเมน อุปาสิตวา ชินตฺรชํ
ตโต จุโต คโต สกฺคํ ปวาโส สขมฺริ ยถา ฯ
สกฺคา จุโต มนุสฺเสสฺสุ นิพฺพตฺโต ปุณฺณกมฺมุนา
อการํ ฆทฺทชิตฺวาน ปพฺพชํ พุทฺโธ อหํ ฯ
สมโณ ตาปโธ ทิโข ๑ ปริพฺพาโช ตเถวหํ
หุตฺวา วสํ อรณฺณมฺหิ อนนฺกสตโย ๒ อหํ ฯ
ปจฺฉิเม จ ภเว ทานิ รมฺเม กาปิตฺวาตฺถเว
วจนฺโถตฺโต ทิโข ตสฺส ชายาย อหโมกฺกมํ ฯ
มาตุ เม โทหโฬ อาสิ ติโรจฺฉนฺนิตฺสส เม
ชายนฺนสมฺปิพฺพหิ วนฺนวาสาย นิจฺฉโย ฯ
ตโต เม อชนิ มาตา รมณฺเญ วนนฺตเร
กพฺภโต นิกฺขมฺนตํ มํ กาสายน ปฏิกฺคหํ ฯ
ตโต กุมารो สิทฺตโต ชาโต สกฺยกุลทฺชโช
ตสฺส มิตฺโต ปิโย อาสิ สํวิสฺสญฺโจะ สุมานิโย ๓ ฯ
สตฺตสฺสเรหิ นิกฺขนฺเต ๔ โอหายน วิปลํ ยสํ
อหํปิ ปพฺพชิตฺวาน หิมวณฺตํ อุปากมํ ฯ
วนาลยํ ภาวนียํ กสฺสปี ชุตฺวาทกํ ๕
ทิสฺวา สุตฺวา ชินฺนุปฺปาทํ อุปาสิตํ นรสารถิ ฯ
โธ เม ชมมํ อเทเสสิ สพฺพตฺถํ สมฺปกาสยํ
ตโตหํ ปพฺพชิตฺวาน วนเมว ปุณฺณกมํ ๖ ฯ

#๑ ม. ย. วิปโป ฯ ๒ ม. ย. อนนฺกสตโธ ฯ ๓ ย. สุมานิโค ฯ

#๔ ม. นิกฺขนฺโต ฯ ๕ ม. ชุตฺวาทิกํ ฯ ๖ ม. ปุณฺณกมํ ฯ ย. ปุณฺณกมํ ฯ

ตตถปมตโต วิหริ นพภิญญา อปสฺสยิ
อโห สุตทฐลาโกมฺหิ สุมิตฺเตนानุกมปิโต ฯ
กิลเสตา ฌาปีตา มยฺหิ ภวา สพฺเพ สมฺหตา
นาโคว พนฺธนํ เณตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว ฯ
สฺวาคํ วัต เม อาสิ พุทฺธเสฏฺฐสฺส สนฺตฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อนฺุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ ฯ
ปฏฺฐิสฺมภฺกิตา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิจ อญฺฺจิเม
นพภิญญา สจฺฉิกิตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ ฯ
อิตฺถํ สฺกํ อายสฺมา วนฺวจฺโณ เถโร อีมา คาทาโย อภาสิตฺถาติ ฯ
วณฺวจฺจตฺเตรสฺส อปทานํ สมตฺตํ ฯ

ทสมํ จุฬสุคนฺธตฺเตรอปทานํ (๕๕๐)

[๑๔๐] อิมฺหิ ภทฺทเก กปฺเป พุทฺหมพนฺธฺ มหายโส

กสฺสโป นาม นามเนน อฺุปฺปชฺชิ วทตํ วโร ฯ
อนฺุพฺยณฺชนสมฺปนฺโน พตฺตีสฺวรสฺสภฺขโณ
พฺยามปฺปภาปริวุโต รัสฺซาลสโมคโต ๑ ฯ
อสุสาเสตา ยถา จนฺโท สุริโยว ปภงฺกโร
นิพฺพาเปตา ยถา เมโฆ สาคโรว कुณฺากโร ฯ
ธฺรณฺีริว สีเลน หิมวาว สมารฺธินา
อากาโส วิย ปญฺญาเย อสฺงฺโค อนฺิโล ยถา ฯ

#๑ ม. รัสซาลสโมคตฺถโฏ ฯ ย. รัสซาลสโมคโต ฯ

ตทาทิ พาราณสียิ อุปปโน มหากุล
ปหุตชนธลลสมิ นานารตนสลลเย ฯ
มหตา ปริวารน นิสินน โลกนายก
อุเปจจ ฆมมมสุโสสิ อมตว ๑ มโนรหิ ๒ ฯ
ทวตตีสลลกขณชโร สุนกขตุโตว จนุทิมมา
อนุพยลลชนสมปโน สาลราชาว ลลลลิตโต ฯ
ริสัชลลปริกขิตโต ทิตโตว กนกาจโล
พุลลลปปภาปริวโต สตรสิวิ ๓ ทิวากโร ฯ
โสณณานโน ชินวโร รम्मณิวิ ๔ สิลลจโย
กรุณาลลณนทโย กุณน ๕ วิย สาลโร ฯ
โลกวิสสุตทิตติ จ สินรว นคตุตโม
ยสสา วิตโต ชีโร อากาสทิส มุณี ฯ
อสงคจิตโต สพพตถ อนิล วิย นายโก
ปติจจลา สพพททานิ มหิว มุณี สตุตโม ฯ
อนุปลิตโต โลเกน โตเยน ปทุมม ยลา
กวลลทจจมหโน อคคิกขนุชิว โส ๖ วสิ ฯ
อคโท วิย สพพตถ กิลลลวิสนาสโก
คณฐมาทนเสโลว กุณคณฐวิภูสิโต ฯ
คุณาน อากโร ชีโร รตนานว สาลโร
สินฐว ๗ จ นราชลลโย ๘ กิลลลสมลหารโก ฯ

#๑ ย. อมต จ ๒ ม. มโนรหิ ฯ ๓ ย. สรสิวิ ฯ ๔ ม. สมนิวิ ฯ

#๕ ย. วิวทุชิว ฯ ๖ ม. ย. โสภสิ ฯ ๗ ย. สินฐว ว ฯ ๘ ม. วนราชินิ ฯ

วิชชีวมหาโยโธ มारเสนาปมทุทโน ๑
จกกวตตีว โส ราชชา โพชฌงครตนิสสุโร ๑
มหาภิสกุกสงกาโส โทสพุยาธิติกิจจโก
สลลทตโต ยถาเสฏโฐ ๒ ทิฏฐิจิตตทวิพาลโก ๑
โส ตทา โลกปชโชโต สนมมรสกุกโต
ปริสาสุ นราทิจโจ ฌมมึ เทสยเต ชิโน ๑
ทานิ ทตฺวา มหาโกโก สีเลน สุกตฺโปโค
ภวานาย จ นิพฺพาทิ อิจฺเจวมนุสสาถ ๑
เทสนนตฺ มหสฺสาทํ อาทิมชฌนตฺโสภนํ
สุณฺนติ ปริสา สพฺพา อมตฺว มหารลํ ๑
สุตฺวา สุมชฺฐิ ฌมมึ ปสนฺโน ชินสาสเน
สุคตฺ สรณํ คนฺตฺวา ยาวชีวํ นมสฺสหํ ๑
มุณีโน คนฺธกุญฺญา อุพฺพญฺเฐสี ๓ ตทา มหิ
จตฺตฺชาเตน คนฺเชน มาเส อญฺจ ทิเน สฺวหํ ๑
ปณฺธาย สุกนฺธนตฺ ๔ สรริสฺส วิคนฺธิโน
ตทา ชิโน วิทยาเกสิ สุกนฺธตฺนุลาภิตํ ๑
โยยฺย คนฺธกุญฺญิมิ คนฺเชน อฺพพฺโฏ ๕ สกึ
เตน กมฺมวิปาเกน อฺปปฺนฺโน ยหิ ตหิ ๑
สุคนฺธเทโห สพฺพตฺถ ภาวิสฺสติ อยฺย นโร
คฺณคนฺธายโต หุตฺวา นิพฺพายิสฺสตีนาสโว ๑

#๑ ม. มารเสนาวมทุทโน ๑ ๒ ม. เวชโช ๑ ๓ ม. โอปฺญฺเชสี ๑

#๒. โอปฺญฺเชสี ๑ ๔ ม. สุกนฺธตฺ ๑ ๕ ม. ย. คนฺธโนปฺญฺชเต ๑

เตน กมฺเมน สุกเตน	เจตนาปณิธีหิ จ
ชหิตฺวา มานุสฺสึ เทหิ	ดาวตีสึ อคณฺณหํ ฯ
ปจฺฉิเม จ ภเว ทานิ	ชาโต วิปฺปกฺเล อหํ
คพฺภํ เม วสโต มาตา	เทเหนาสิ สุกนฺธิกา ฯ
ยทา จ มาตุจฺฉิมฺหา	นิกฺขมามิ ตทา ปุริ ๑
สาวตฺถิ สพฺพคนฺเชหิ	วาสิตา วิย วายถ ฯ
ปฺปฺพวสฺสจฺจ สฺสรฺภิ	ทิพฺพคนฺธํ มโนรมํ
ฐฺปานิ จ มหคฺฆมานิ	อุปวายีสฺว ดาวเท ฯ
เทวา จ สพฺพคนฺเชหิ	ฐฺปปฺปฺเพหิ ตํ ฌริ
วาสยีสฺว สุกนฺเชน	ยสฺมึ ชาโต อหํ ฌเร ฯ
ยทา จ ตฺรฺโณ ภาทฺโท	ปจฺเจ โยพฺพเน จิตฺ
ตทา เสถึ ๒ สปริสฺสึ	วินตฺวา นรสารถิ ฯ
เดหิ สพฺเพหิ สหิตฺโต ๓	สาวตฺถิปรฺมาคโต
ตทา พุทฺธานุภาวนตฺ	ทิสฺวา ปพฺพชิตฺ อหํ ฯ
สีลํ สมาริปลฺลญฺจ	วิมฺุตตฺถจ อนุตฺตรํ
ภาเวตฺวา จตุโร ฌมฺเม	ปาปฺณิ อาสวกฺขยํ ฯ
ยทา ปพฺพชิตฺ จาหํ	ยทา จ อรหํ ๔ อหํ
นิพฺพายิสฺสึ ยทา จาหํ	คนฺธวสฺสโต ตทา อหุ ฯ

สรีรคนฺ โธ จ เสฏฺโฐจติเสติ ๕ เม

มหารหํ จนฺทนํ จมฺปกฺกฺปฺปลํ

#๑ ม. ย. ปุริ ฯ ๒ ม. ย. เสถึ ฯ ๓ ม. ปรีวฺโต ฯ ๔ ม. อรหา อหุ ฯ

#๕ ม. สทาติเสติ เม ฯ

ตเถว กนฺเธ อิตฺเร จ สพุพฺโส ๑

ปสฺยห วายามิ คโต ยหี ตหี ฯ

กิลเสทา ฌาปีตา มยฺหํ ภวา สพุเพ สมุหตา
 นาโคว พนฺธนํ เณตฺวา วิหฺรามิ อนาสโว ฯ
 สุวาคํ วัต เม อาสี พุทฺธเสฏฺฐสฺส สนฺติเก
 ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ ฯ
 ปฏฺฐิสฺมภิทา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิจ อฏฺฐิเม
 ฉพฺภินฺณา สจฺฉนิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ ฯ
 อิตฺถํ สฺสํ อายสฺมา จุพฺสฺสฺสนฺโธ เถโร อีมา คาถาโย อภาสิตฺถาติ ฯ
 จุพฺสฺสฺสนฺตฺเถรสฺส อปทานํ สมตฺตํ ฯ

อุทฺททานํ

ภทฺทิโย เรวโต เถโร มหาลาภี จ สีวลี
 วงฺกิสฺโส นนฺทโก เจว กาพฺุทายี ตถาภโย ฯ
 โลมฺโส วนวจฺโฆ จ สฺสฺสนฺโธ ทสฺโม กโต
 ตีณฺนิ คาถาสตา ตตฺถ โสพฺสา จ ตทฺตฺตฺริ ฯ

ภทฺทियวฺกุโค ปญฺจปญฺญาโส ฯ

อถ วคฺคฺอุทฺทานํ

กณฺนิการวฺหโย วคฺโค ผลโท ตินฺนทายโก
 กจฺจาโน ภทฺทิโย วคฺโค คาถาโย กณฺนิตา วสา ๒ ฯ

#๑ ย. สพุพโต ฯ ๒ ม. จิมา ฯ ย. วิห ฯ

นว คธาตตานี จ จตุราสีติเมว จ
ฉปฺยณาสํ ปญฺจสตา อปทานา ปกาสีตา ฯ
สท อุทฺททานคธาหิ ฉ สหสฺसानิ โหนฺติมา
เทว สตานี จ คถานํ อฏฺฐารส ตทฺตุตฺตริ ฯ
เอตฺตาวตา พุทฺธาปทานญจ ปจฺเจกพุทฺธาปทานญจ เถราปทานญจ
สมตฺตตานี ฯ

เถรีอปทาน

ปจโม สุเมธาวคโค

ปจมี สุเมธาเถรียาปทาน (๑)

อถ เถริกปาทานานิ สุณาถ

[๑๔๑] ภคชาติ โคนาคมนเน สงฆารามมฺหิ นิเวสมฺหิ ๑

สขโย ติสฺโส ชนโย วิหารทานํ อทฺมฺหเส ๒ ๑

ทสทฺขตฺตํ สตทฺขตฺตํ [๓] สตานํ จ สตทฺขตฺตํ

เทเวสุ อุปฺชชฺมิห โโก วาโท มานุเส ภเว ๑

เทเวสุ มหิทฺธิกา หุตฺวา ๔ มานุสทฺมฺหิ โโก วาโท

สตุตฺรตนฺตสฺส มเหสี อิตฺถิรตนํ อหํ ภวี ๑

ตตฺถ ๕ สณฺจิตํ กุสฺลํ สุสฺมิทฺธกฺลปฺปชา

ชนนฺชานี จ เขมา จ อหํปิจ ตโย ชนา ๑

อารามํ สุกตํ กตฺวา สพฺพาวยวมณฺฑิตํ

พุทฺธปฺปมฺขสงฺฆสฺส นียฺยาเทตฺวา ปโมทิตา ๑

ยตฺถ ยตฺถอุปฺชชามิ ตสฺส กมฺมสฺส วาหสา

เทเวสุ อคฺคตํ ปตฺตา มนุสฺเสสุ ตเถว จ ๑

อิมสฺมีเขว กปฺปสฺมี พุรฺหมพฺนฺธ มหายโส

กสฺสโป นาม นามเนน อุปฺชชฺชิ วทตํ วโร ๑

#๑ ม. ย. นวนิเวสมฺหิ ๑ ๒ ม. ย. อทาสิมฺห ๑ ๓ ม. ทสสทฺขตฺตํ ๑

#๔ ม. ย. อหุมฺหา ๑ ๕ ม. อธิ สณฺจิตกฺสลา ๑ ย. อธิ สณฺจิตา กุสฺลํ ๑

อุปลุกาโก มหีสสุ	ตทา อาสิ นริสสุโร
กาสิราชา กิถิ นาม	พาราณสีปรุตตเม ฯ
ตสสาสุ สตต ธีตโร	ราชกณณา สุเข จิตา
พุทฐุปฏจानนिरตา	พุมหุมจริยิ จริสสุ ตา ฯ
ตาสิ สหายิกา หุตวา	สีเลสุ สุตมาหิตา
ทตวา ทานานิ สกุกจจ	อคาเรว วตติ จริ ฯ
เตน กมเมเน สุกเตน	เจตนาปณิธิหิ จ
ชหิตวา มานุสิ เทหิ	ดาวตีสูปคา อหิ ฯ
ตโต จุตตา ยามาสกคิ ๑	ตโตหิ ตุติติ คตา
ตโต จ นิมมานรตี	วสวตติปริ คตา ๒ ฯ
ยตถ ยตถูปปชชามิ	ปุลลณกมมสมาหิตา
ตตถ ตตถเวว ราชนัน	มหสิตตมการยิ ฯ
ตโต จุตตา มนุสสตเต	ราชัน จกกวตตินัน
มณพลินณจ ราชนัน	มหสิตตมการยิ ฯ
สมปตตี อนุ โภตวาน	เทเวสุ มานุเสสุ จ
สพพตถ สจिता หุตวา	เนกชาติสุ สัstri ฯ
โส เหตุจ โส ปภโว	ติ ๓ มุถิ สาสเน ขมิ
ติ ปจมิ สโมธานัน	ติ ชมมรตาย นิพพุตติ ๔ ฯ
กิลเสตา ฉาปีตา มยหิ	ภวา สพเพ สมุหตา
นาคิว พนุชนัน เจตวา	วิหรามิ อนาสวา ฯ

#๑ ม. ย. ยามมคิ ฯ ๒ ม. ย. ตโต ฯ ๓ ย. ตี มุถิ สจ จ สาสเน ขนติ ฯ

#๔ ม. ย. นิพพานัน ฯ

สุวาคัม วัต เม อาสิ พุทธเสฏฺฐสฺส ๑ สนนฺติเก
ติสฺโส วิชชา อานุปฺปตฺตา กตฺ พุทธสฺส สาสนํ ฯ
ปฏฺฐิสฺสมภิทา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิจ อญฺฺจิเม
ฉพฺภินฺณวา สจฺฉนิกตฺตา กตฺ พุทธสฺส สาสนฺนฺติ ฯ
อิตฺถํ สฺกํ สฺมุเมธา ภิกฺขุณฺี อีมา คาคาโย อภาสิตฺตฺถาติ ฯ
สฺมุเมธาเถรียา อปทานํ สมตฺตํ ฯ

ทฺติยํ เมฆลทายิกาเถรียาปทานํ (๒)

[๑๔๒] สิทฺฐตฺตฺสฺส ภควโต อฺปการมกาสหํ ๒

เมฆลิกา มยา ทินฺนา นวกมฺมสฺส สตฺถุโน ฯ
นิฏฺฐิตฺเต จ มหาธฺมฺเป เมฆลํ ปฺนทาสหํ
โลกนาถสฺส มฺนินฺโน ปสนฺนา เสหิ ปาณิกิ ฯ
จตฺตฺนฺวเต อิตฺโต กปฺเป เมฆลํ อทฺทํ ตทา ๓
ทฺกคฺคิ นาทิกานามิ อฺปการสฺสํ ฝลํ ฯ
กิลฺเลสา ฉาปิตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
นาสิว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสวา ฯ
สุวาคัม วัต เม อาสิ พุทธเสฏฺฐสฺส สนนฺติเก
ติสฺโส วิชชา อานุปฺปตฺตา กตฺ พุทธสฺส สาสนํ ฯ
ปฏฺฐิสฺสมภิทา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิจ อญฺฺจิเม
ฉพฺภินฺณวา สจฺฉนิกตฺตา กตฺ พุทธสฺส สาสนฺนฺติ ฯ

#๑ ม. ย. มม พุทธสฺส... ฯ ๒ ม. อฺปการาปิกา อหํ ฯ ย. อฺป การาปิตา อหํ ฯ

#๓ ม. ย. ยํ เมฆลมทํ ตทา ฯ

อิตุถิ สุกฺกั เมขลทายิกา ภิกฺขุณี อีมา คาคาโย อภาสิตุถาติ ฯ

เมขลทายิกาเถรียา อปทานิ สมตฺตํ ฯ

ตติยิ มนฺทปทายิกาเถรียาปทานิ (๓)

[๑๔๓] โกณาคมนพุทธสฺส มนฺทโป การิโต มยา

อุปลนฺจ ๑ ปวรมทํ พุทธสฺส โลกพนฺธุโน ฯ

ยิ ยิ ชนปทํ ยามิ นิคเม ราชธานีโย

สพฺพตฺถ ปุชิตา โหมิ ปุณฺณกมฺมสฺสิทํ ผลํ ฯ

กิลเสตา ฌาปีตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมูตา

นาคีว พนฺชนํ เจตฺวา วิหารามิ อนาสวา ฯ

สุวาคตํ วต เม อาสิ มม พุทธสฺส สนฺติเก

ติสุโส วิชฺชา อนฺุปฺปตฺตา กตํ พุทธสฺส สาสนํ ฯ

ปฏฺิสมฺภิทา จตฺสุโส วิโมกฺขาปิจ อญฺฺจิเม

ฉพฺภิณฺวา สจฺฉิกตา กตํ พุทธสฺส สาสนฺนฺติ ฯ

อิตุถิ สุกฺกั มนฺทปทายิกา ภิกฺขุณี อีมา คาคาโย อภาสิตุถาติ ฯ

มนฺทปทายิกาเถรียา อปทานิ สมตฺตํ ฯ

จตฺตฺถิ สจฺจกมนฺทาเถรียาปทานิ ๒ (๔)

[๑๔๔] โกณฺทณฺณสฺส ๓ ภควโต โลกเชฏฺฐสฺส ตาทีโน

รธิยิ ปฏฺิปนฺนสฺส ตารยฺนตฺส ปาณิโน ฯ

#๑ ม. ชฺวํ ติจีวริ ทาสี ฯ ย. ชฺวณฺจ จีวรมทํ ฯ ๒ ม. สจฺจกมนฺตาเถรียาปทานิ ฯ

#๓ ม. วิปฺสฺสิตฺส ฯ

ฌรโต นิกขมิตฺวาน อวกุชฺช ๑ นิปชฺชหิ
อนุกมฺปกโ โลกเชฎฺฐโ ๒ สิริสฺสิ อกฺกมิตฺทา ๓ ๑
อกฺกมิตฺวาน สิริสฺสิ อคฺมา โลกนayo
เดณ จิตฺตปฺปสาเทน ตฺสฺสิตํ อคฺมาสฺหิ ๑
กิลลสา ฌาปิตา มยฺหิ ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
นาคิวั พนฺธนํ เณตฺวา วิหฺรามิ อนาสฺวา ๑
สฺวาคตํ วัต เม อาสิ พุทฺธเสฎฺฐสฺส สนฺตฺติเก
ติสฺสุโส วิชฺชา อนฺนุปฺปตฺตา กตฺถิ พุทฺธสฺส สาสนํ ๑
ปฏฺฐิสฺสมภิตา จตฺสฺสุโส วิโมกฺขาปิจ อญฺฺจิเม
ฉพฺภิตฺตฺวา สจฺฉนิกฺกตา กตฺถิ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺตฺติ ๑
อิตฺถํ สฺสุทํ สงฺกมฺนทา ภิกฺขุณฺณี อิมา คาถาโย อภาสิตฺถาติ ๑
สงฺกมฺนทาเถรียา อปทานํ สมตฺตํ ๑

ปญฺจมํ นพฺมาลิกาเถรียาปทานํ (๕)

[๑๔๕] จนฺตภาคานทีตีเร อโหสิ กิณฺนรี ตทา
อทฺทลํ วิรชํ พุทฺธํ สยฺมกฺุ อปฺราชิตํ ๑
ปสฺนฺนจิตฺตา สฺมมนา เวทชาตา กตฺถฺชฺลึ
นพฺมาลํ คเหตุวาน สยฺมกฺุ อภิปฺชฺชียี ๑
เดณ กมฺเมณ สฺกฺเตน เจตนาปณฺธิรึหิ จ
ชหิตฺวา กิณฺนรีเทหิ อจฺจฺญี ติทลํ คณฺ ๔ ๑

#๑ ม. ย. อวกุชฺชา ๑ ๒ ม. โลกนาโย ๑ ๓ ม. มม ๑ ๔ ม. คตฺถิ ๑

ฉตุตีสเทวราชัน มเหสีตมการยี่
ทสนัน จกกวตตินิ มเหสีตมการยี่ ฯ
เวทียิตวาน กุสล ๑ ปพพี อนการยี่
กิลเสา ฉาปีตา มยหิ ภาวา ๒ สพเพ สมุหตา
สพพาสวา ปริกชีณา นตติ ทานิ ปุนพุกโว ฯ
จตุณวเต อิต กปเป ยี่ ปุพพมภิปุชยี่
ทुकคตี นาภิขานามิ พุทธปุชายิทิ ผลิ ฯ
กิลเสา ฉาปีตา มยหิ ภาวา สพเพ สมุหตา
นาคีว พนุชนิ เจตวา วิหรามิ อนาสวา ฯ
สวาคตติ วต เม อาสิ พุทธเสฏฐสส สนนติเก
ติสฺโส วิชชา อนุปปตฺตา กตติ พุทธสฺส สาสนํ ฯ
ปฏิสมฺภิตา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิจ อญฺจิม
ฉพภิญญา สจฺฉิกตา กตติ พุทธสฺส สาสนฺนติ ฯ
อิตุถิ สุตฺถิ นพมาลิกา ภิกฺขุณี อีมา คาถาโย อภาสิตุถาติ ฯ

นพมาลิกาเถรียา อปทานิ สมตฺตติ ฯ

นญฺจึ เอกปิณฺฑปาตทายิกาเถรียาปทานิ (๖)

[๑๔๖] นครเ พนฺธุมติยา พนฺธูมา นาม ขตฺติโย

ตสฺส รญฺโธ อหิ ๔ ภรียา เอกจฺจึ วาทยามหิ ๕ ฯ

#๑ ม. สํเวชตฺวาน เม จิตฺตํ ฯ ย. สํเวทียิตฺวา กุสลํ ฯ ๒ ย. ภาวา สงฺฆมาฏิตา มมํ ฯ

#๓ ย. ตีณินพมาลิกา ฯ ๔ ม. สพฺพตฺถ อหุํ ฯ ๕ ม. ย. จารยามหิ ฯ

รโหคตา นิสีทิตฺวา เอวํ จินฺเตสํหํ ตทา
อาทาย คมนียํ หิ กุสลํ นตฺถิ เม กตํ ฯ
มหาภิตาปี กญฺจํ ๑ โฆรรูปํ สุทธารุณํ
นिरยํ นฺน คจฺฉามิ เอตฺถ เม นตฺถิ สัสโย ฯ
ราชานํ อุปคฺนตฺวาน ๒ อิทํ วจนมพฺรวิ
เอกํ เม สมณํ เทหิ โภชยิสฺสามิ ขตฺตยิ ฯ
อทาสิ เม มหาราชา สมณํ ภาวิตินุทฺริยํ
ตสฺส ปตฺตํ คเหตุวาน ปรมนฺเนน ตปฺปยิ ฯ
ปฺชยิตฺวา ปรมนฺนํ คนฺธาเลปํ อกาสหํ
ชาเลน ปิทหิตฺวาน ปิตฺโใจเลน ๓ ฉาทยิ ฯ
อารมฺมณํ มม เอตํ สรามิ ยาวชีวิทํ
ตตฺถ จิตฺตํ ปสาเทตฺวา ตาวตีสํ อคณฺหํ ฯ
ตีสานํ เทวราชฺชนํ มहेสิตฺตมการยิ
มนสา ปตฺถิตํ มยฺหํ นิพฺพตฺตติ ยถิจฺจํ ๔ ฯ
วีสานํ จกฺกวตฺตินํ มहेสิตฺตมการยิ
อุปจิตฺตฺตา ๕ หุตฺวาน สัสมิ ภาวภเว ๖ ฯ
สพฺพพฺพนฺชนมุตฺตาทํ อเปตา เม อุปาทิกา
สพฺพาสวปริกฺขิณา นตฺถิ ทานิ ปฺนพฺลโว ฯ
เอกนฺวเต อิตฺโต กปฺเป ยํ ทานมทเท ตทา

#๑ ย. ทุกฺขํ ฯ ๒ ม. ย. อุปสํกมฺม ฯ ๓ ม. วตฺถยฺเคน ฯ ย. มหानเลน ฯ

#๔ ย. ยถิจฺจํ ฯ ๕ ม. โอิจิตฺตฺตา ฯ ย. โอิจิตฺตฺตา จ ฯ ๖ ม. ย. ภาเวสุวหํ ฯ

ทुकคตี นาภิขานามิ ปิณฑปาตสุสิหัง ผลิ ฯ
กิลเสตา ฉาปีตา มยหัง ภวา สพุเพ สมุหตา
นาคีว พนุชนัน เณตฺวา วิหรามิ อนาสวา ฯ
สุวาคคัม วต เม อาสิ พุทธเสฏฺฐสุตฺต สนฺติเก
ติสฺสุโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตฺติ พุทธสุตฺต สาสนํ ฯ
ปฏฺฐิสฺสมภิทา จตฺตฺสุโส วิโมกฺขาปัจจ อญฺจิเม
ฉพฺภิกฺขณา สจฺฉนิกตา กตฺติ พุทธสุตฺต สาสนฺนฺติ ฯ
อิตฺถลํ สุตฺถํ เอกปิณฑปาตทายิกา ภิกฺขุณี อีมา คาถาโย อภาสิตฺถาติ ฯ

เอกปิณฑปาตทายิกาเถรียา อปทานํ สมตฺตํ ฯ

สตฺตมํ กญฺจจฺจุภิกฺขทายิกาเถรียาปทานํ (๗)

[๑๔๗] ปิณฑจาร์ จรฺนตฺตฺส ติสฺสนามสฺส สตฺถุโน

กญฺจจฺจุภิกฺขํ ปคฺคยฺห พุทธเสฏฺฐสุตฺตทาสหัง ฯ
ปฏฺฐิกฺคเหตุวา สมพุทฺโท ติสฺสุโส โลกคฺคณายโก
วีถียา สฉฺฉิจิตฺต สตฺถา อกา เม อนฺนโมทนํ ฯ
กญฺจจฺจุภิกฺขํ ทตฺวาน ตาวตฺตีลํ คมฺมิสฺสสิ
ฉตฺตฺตีสทวาราชฺูนํ มหฺสิตฺตํ กริสฺสสิ ฯ
ปญฺญาสจฺจกฺวตฺตฺตินํ มหฺสิตฺตํ กริสฺสสิ
มนสา ปตฺถิตฺตํ สพุพฺพิ ปฏฺฐิลจฺฉสิ สพุพฺพา ฯ

สมปตตี อนุ โภตวาน ปพพชิสฺสสิกฺขณานา
สพฺพาสเว ปริณฺณาย นิพฺพายิสฺสสินาสวา ฯ
อิทํ วตฺวาน สมฺพุทฺโธ ติสฺโส โลกคฺคณายโก
นภํ อพฺภูคฺคมิ ธีโร หิสรราชว อมฺพเร ฯ
สุทินฺนเมว ๑ เม ทานํ สุยฺยฺญา ยาคสมฺปทา
กฏฺจฺจุภิกฺขํ ทตฺวาน ปตฺตทาหิ อจฺฉิ ปทํ ฯ
เทวนวฺเต อิตฺโต กปฺเป ยํ ทานมททินฺนตทา
ทฺถคฺคตี นาทิขานามิ ภิกฺขทานสฺสิทํ ผลํ ฯ
กิลฺเลสา ฌาปิตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตตา
นาคีว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสวา ฯ
สฺวาคตํ วต เม อาสิ พุทฺธเสฏฺฐสฺส สนนฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อนฺนปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ ฯ
ปฏฺฐิสฺสมฺภิทา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิจ อญฺจิเม
นพฺภินฺณวา สจฺฉนิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ ฯ
อิตุลฺลํ สุทํ กฏฺจฺจุภิกฺขททายิกา ภิกฺขุณี อีมา คาถาโย อภาสิตฺถาติ ฯ

กฏฺจฺจุภิกฺขททายิกาเถรียา อปทานํ สมตฺตํ ฯ

อญฺจมํ สตฺตอุปฺปตฺตมาติกาเถรียาปทานํ (๘)

[๑๔๘] นคเร อรฺุณวตฺติยา อรุ โณ ๒ นาม ขตฺติโย

ตฺสฺส รณฺโณ อหิ ภรียา นคฺคฺลํ ปาทยามหิ ฯ

#๑ ม. ย. สุทินฺนํ เม ทานวรี ฯ ๒ ย. อรฺุณวา ฯ

สวด มาลา กเหตุวาน อุปลลา ๑ เทวคณิกา
นิสชช ปาสาทเว เอวั จินฺเตสิ ดาวเท ๑
ก็ เม อิมahi มาลาหิ สิริสา โรปีตาหิ เม
วริ เม พุทฺธเสฏฺฐสฺส ฌาณมฺหิ อภิโรปีติ ๑
สมพุทฺธ ปฎิมาเนนฺตี ทวาราสนฺเน นิสีทหิ
ยทา เอหิติ ๒ สมพุทฺโธ ปุชฺยิสฺส มหามฺณี ๑
กกุโธ วิลสนฺโตว มิคราชาว เกสรี
ภิกฺขุสงฺฆเม น สหิโต อากจฺฉิ วิธียา ชิโน ๑
พุทฺธสฺส รัสสิ ทิสฺวาน หญฺจา สํวิคฺคมา นสา
ทวาริ อปาปฺณิตฺวาน พุทฺธเสฏฺฐํ อปุชฺยิ ๑
สวด อุปลปฺปฺพานิ สุวิตฺถิณฺณานิ ๓ อมฺพเร
ฉาที ๔ กโรนฺตา พุทฺธสฺส มตฺถเก ธารยฺนฺติ เต ๑
อุทฺถกจิตฺตา สฺมณา เวทชาตา กตฺถชฺลี
ตตฺถ จิตฺติ ปสาเทตฺวา ดาวตีสิ อคฺคณฺหิ ๑
มหาเนลสฺส ฉาทนํ ธารณฺติ มม มุทฺธนิ
ทิพฺพคณฺธํ ปวายติ ๕ สตฺตฺตฺปฺปลานิทํ ผลํ ๑
กทาจิ นียมานาย ฌาติสงฺฆเม เม ตทา
ยวตา ปริสา มยฺหิ มหาเนลํ ฐริยติ ๑
สวดติเทวราชฺชนํ มหฺลิตฺตํ อการยิ
สพฺพตฺถ อิสฺสรา หุตฺวา สํสรามิ ภวากเว ๑

#๑ ยู. อุปลปฺปฺพานิ ๑ ๒ ยู. เอติห ๑ ๓ ม. ปริกิณฺณานิ ๑ ยู. ปรีตฺถิณฺณานิ ๑

#๔ ม. ฉาที ๑ ๕ ม. ยู. ปวายามิ ๑

เตสภูจิกกวัตตินิ महसित्तं अकार्यी
सपुपे मं अनुवत्तन्नुदि आतेयवज्जना अहं च
उपप्लसुसेव मे वणुणे कनु चो जेव पवयदि
तुकुत्ती नागिखानामि पुरुषपुत्रायिंत्तं फलं च
अतिरुपात्तसु कुसला पोचणुक्कवानारता
अभिलुणापारमिपत्तता पुरुषपुत्रायिंत्तं फलं च
सत्तिपुणुजानकुसला समाधिमान कोजरा
सम्मपत्तानमनुयत्तता पुरुषपुत्रायिंत्तं फलं च
विरिय मे चुर चोरय्हं योककुखेमाथिवाहनं
सपुपासवपरिकुञ्जिणा नत्तुत्ति तानि पुनपुक्कवो च
अेकत्तुत्तिसे अितो कपुपे यं पुत्तम्मपिपुत्तयि
तुकुत्ती नागिखानामि पुरुषपुत्रायिंत्तं फलं च
किसेसा णापिता मय्हं गवा सपुपे समुहता
नात्तिव पुनरुत्तं जेतुवा विहरामि अनासवा च
सुवाकत्तं वत्त मे असि म्म पुरुत्तसुत्त सन्नुत्तिगे
त्तिसुत्तो विखुखा अनुपत्तता गत्तं पुरुत्तसुत्त सासन्नं च
पुत्तिसम्मपिक्कता जत्तसुत्तो विमोक्कपापिंज अणुत्तिमे
अणुत्तिसम्मपिक्कता गत्तं पुरुत्तसुत्त सासन्ननुत्ति च
अत्तुत्तं सुत्तं सत्तुत्तउपप्लमात्तिगा गिक्कनुत्ति अिमा कात्तायो अणुत्तिसत्तुत्तात्ति च
सत्तुत्तउपप्लमात्तिगात्तरिया अपत्तानं सम्त्तुत्तं च

นมัม ปณจทีปิกาเถรียาปทาน (๕)

[๑๔๕] นคร หังสวติยา	จารินี ๑ อาสหิ ตทา
อาราเมเนว อารามัม	จรามิ กุสสตติกา ฯ
กาลปกุขมุหิ ทิวเส	อททลั โโพธิมุตตัม
ตตถ จิตตัม ปสาเทตวา	โพธิมุเล นิสิตหัม ฯ
ครุจิตตัม อุกฺกุเจตวา	สิเร กตวาน อญชลึ
โสมนสลั ปเวเทตวา	เอวัม จินฺเตสิ ตาวเท ฯ
ยทิ พุทฺโธ อมิตคุโณ	อสมปฺปฏฺฐิปุคฺคโล
ทสฺเสตฺตุ ปาณฺฑิหิเร เม	โพธิ โอภาสตุ อยัม ฯ
สท อวชฺชิตะ มยหัม	โพธิ ปชฺชติ ตาวเท
สพฺพโสวณฺณมยา อาสิ	ทิสสา สพฺพวา วิโรจติ ฯ
สตฺตฺตรตฺตินฺทิวํ ตตถ	โพธิมุเล นิสิตหัม
สตฺตฺตเม ทิวเส ปตฺเต	ทีปฺปฐัม อภาสหัม ฯ
อาสนัน ปรีวาเรตวา	ปณจทีปานิ ปชฺชลล
ยาว อูเทติ สุริโย	ทีปานิ เม ปชฺชลล ตทา ฯ
เตน กมฺเมน สุกเตน	เจตนาปณฺธิหิ จ
ชหิตฺวา มานุสฺสึ เทหัม	ตาวคีสํ อคฺคณฺหัม ฯ
ตตถ เม สุกตัม พุยมหัม	ปณจทีปาคิ ๒ วุจฺจติ
สตโยชนมฺพุเพธัม ๓	สญฺญิจโยชนวิตถตัม ฯ

#๑ ม. ย. จาริกิ ฯ ๒ ย. ปณจทีปิติ ฯ ๓ ม สญฺญิจโยชนมฺพุเพธัม คีสโยชนวิตถตัม

#ย. สตโยชนมฺพุพิทฺธิ ฯ

อสงเขยยานิ ทีปานิ ปริวาระ ชลนฺติ เม
ยาวตา เทวภวนิ ทีปาโลเกน โชตติ ฯ
ปฺริตถาภิมฺขา สนฺติ ๑ ยทิ อิจฺฉามิ ปสฺสิตฺตํ
อุทฺธํ อโธ จ ติริยํ สพฺพํ ปสฺสสามิ จกฺขุณา ฯ
ยาวตา อภิกงฺขามิ ทญฺจจ สุกตทกฺกญฺ ๒
ตตฺถ อวารณํ นตฺถิ รุกฺเขสุ ปพฺพเตสุ วา ฯ
อสีติเทวราชูนํ มहेสิตฺตมการยํ
สถานํ จกฺกวตฺตํ มहेสิตฺตมการยํ ฯ
ยํ ยํ โยนฺนุปฺปชฺชามิ เทวตฺตํ อถ มานุสํ
ทีปสฺตสหสฺसानิ ปริวาระ ชลนฺติ เม ฯ
เทวโลกา จวิตฺวาน อุปฺปชฺชํ ๓ มาตฺตฺกฺขณิยํ
มาตฺตฺ กฺขณคตํ สนฺติ ๔ อกฺขิ เม น นิมีลติ ฯ
ทีปสฺตสหสฺसानิ ปฺลฺลณกมฺมสมงฺกิโน ๕
สุตฺติเมว ชลนฺติ ปญฺจทีปานิํ ฅลํ ฯ
ปจฺฉิเม ภวสมฺปตฺเต มานสํ วินิวตฺตยํ
อชฺรามรํ ๖ สิตฺติภาวํ นิพฺพานํ ปสฺสยํ ๗ อหํ ฯ
ชาติยา สตฺตวสฺสาหํ อรหตฺตํ อปาปฺณิ
อุปฺสมฺปาทยิ พุทฺโธ คุณมณฺเฑน โคตโม ฯ
มณฺเฑเป รุกฺขมฺเเล วา ปาสาเทสุ กุหาสุ วา

#๑ ม. ปรมฺมุขา นิสิตฺติววา ฯ ๒ ม. สุกตทกฺกญฺ ฯ ย. ทสฺสํ สุกตทกฺกญฺ ฯ ๓ ม.

#ย. อุปฺชช ฯ ๔ ม. ย. กฺขณคตา สนฺติ ฯ ๕ ม. สมงฺกิตา ฯ ย. สมงฺกิโน ฯ ๖ ม.

#อชฺรามตํ ฯ ย. อชฺรามรณํ ฯ ๗ ม. ย. ผสฺสยํ ฯ

สุณณาการะ ปชฌายนุตตา ๑ ปณฺจทีปา ชลนฺติ เม ฯ
ทิพฺพจกฺขุ วิสุทฺธิ เม สมาริกุสลา อหิ
อภิณฺญาปารมิปปตฺตา ปณฺจทีปานิทํ ผลิ ฯ
สพฺพโวสิตโอสานา กตฺติจฺจา อนาสวา
ปณฺจทีปา มหาวีร ปาเท วนฺทามิ จกฺขุมา ฯ
สตสฺสเส อิตฺ กปฺเป ยํ ทีปมทที ตทา
ทุกคฺตี นาภิขานามิ ปณฺจทีปานิทํ ผลิ ฯ
กิลฺเลสา ฌาปิตา มยฺหิ ภวา สพฺเพ สมฺมุตตา
นาคีว พนฺธนํ เฉตฺวา วิหฺรามิ อนาสวา ฯ
สุวาคตํ วต เม อาสี พุทฺธเสฏฺฐสฺส สนฺติเก
ติสุโส วิชฺชา อนฺนปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ ฯ
ปฏฺฐิสฺมภิทา จตฺสุโส วิโมกฺขาปิจ อญฺฺจิเม
ฉพฺภิณฺญา สจฺฉิกิตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ ฯ
อิตุถิํ สุทํ ปณฺจทีปิกา ภิกฺขุณี อีมา คาถาโย อภาสิตุถาติ ฯ
 ปณฺจทีปิกาเถรียา อปทานํ สมคฺตํ ฯ

ทสมํ อุตฺกททายิกาเถรียาปทานํ (๑๐)

[๑๕๐] นครเ พนฺธมฺติยา อาสี ๒ อุตฺกทาริกา
 อุตฺทาเรน ชีวามิ เตน โปเสมิ ทารเก ฯ
 เทยฺยธมฺโม จ เม นคฺติ ปุณฺณกฺเขตฺเต อนคฺตเร
 โกฏฺจกํ อฺปสงฺกมฺม อฺทกํ ปฏฺฐเปสฺหิ ฯ

#๑ ม. วสนฺติยา ฯ ยู. จ ฌายนุตตา ฯ ๒ ม. อโหสี อุตฺทาริกา ฯ

เตน กมฺเมน สุกเตน ดาวตีสํ อคณ्हํ
ตตฺถ เม สุกตํ พุยมหํ อุททาเรน นิमित्तํ ฯ
อจฺจฺรณํ สหสฺสสฺส อหํ หิ ปวรา ตทา
ทสฺสุจฺจเนหิ ตา สพุพา อภิโกมิ ตทา อหํ ฯ
ปฺลฺลวาสํ เทวราชฺชนํ มहेสิตฺตมการยํ
วิสตฺติจกฺกวตฺตํ มहेสิตฺตมการยํ ฯ
ทฺเว ภเว สํสฺรามิ เทวตฺเต อถ มานุเส
ทฺุคฺคตํ นาภิขานามิ อุทกทานสฺสํ ฝลํ ฯ
ปฺพุพฺตคฺเค ทฺุคฺเค วา อนฺตฺติกฺเข จ ญฺมียํ
ยทา อุทกมิจฺจามิ จิปรํ ปฏฺฐิททามหํ ฯ
อวฺภูจิกฺกา ทิสฺวา อตฺถิ ๑ สนฺตตฺตา ขุปริตา ๒ หิ เม
มม สฺงกฺปฺมณฺณาย มหาเมโฆ ปวสฺสตี ฯ
กทาจิ นียมานาย ฌาติสฺงฺเขน เม ตทา
ยทา อิจฺจามหํ วสฺสํ มหาเมโฆ อชายถ ฯ
อฺณ्हํ วา ปรีพาโห วา สรีเร ๓ เม น วิชฺชตี
กาเย จ เม รโฆ นตฺถิ อุทกทานสฺสํ ฝลํ ฯ
วิสุทฺทมฺนสา อชฺช อเปตฺมฺนปปีกา
สพุพาสวปริกฺขิณา นตฺถิ ทานิ ปฺนพฺทโว ฯ
เอกนฺวเต อิตฺโต กปฺเป ยํ กมฺมมกริ ตทา ๔

#๑ ม. ย. นตฺถิ ฯ ๒ ม. กุติตาปี จ ฯ ย. สนฺตตฺตกจฺจิตาน จ ฯ ๓ ย. อถเมว ฯ

#๔ ม. ยํ ทกํ อททํ ตทา ฯ

ทุคคตี นาภิขานามิ อุทกทานสฺลิตํ ผลิ ฯ
กิลเสตา ฉาปีตา มยฺหิ ภวา สพุเพ สมุหตา
นาสิว พนฺธนํ เฉตฺวา วิหฺรามิ อนาสวา ฯ
สฺวาคคํ วัต เม อาสิ พุทฺธเสฏฺฐสฺส สนฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ ฯ
ปฏฺฐิสฺมภิทา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิจ อญฺจิเม
ฉนฺทญฺญา สจฺฉนิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ ฯ
อิตฺถิ สฺสํ อุทกทายิกา ภิกฺขุณี อีมา คาถาโย อภาสิตฺถาติ ฯ
 อุทกทายิกาเถรียา อปทานํ สมตฺตํ ฯ

อุทฺทานํ

สุเมธา เมขลททา มณฺฑปสงฺกมฺนฺตธา
นพฺมาติณี ปิณฺฑททา กญฺจฺจฺจฺอุปฺลปฺปทา ฯ
ทีปอุทกทายี จ คาถาโย คณฺฑาวิห
เอกคาถา สตฺถยฺเจว สตฺตฺตรสฺส ตฺตฺตฺตฺริ ฯ
 สุเมธาวคฺโค ปจฺโม ฯ

ทศโต เอกโปสถกคโค

ปรหม เอกโปสถิกาเถรียาปทาน (๑๑)

[๑๕๑] นครเ พนฐุมตียา พนฐูมา นาม ขตติโย

ทิวเส ปุณณมมาย โส อุปวสี ๑ อุโปสถํ ฯ

อหิ เตน สมเยน กุมภทาสี อหุ ๒ ตหิ

ทิสฺวา สราชิกํ เสนํ เอวาทิ จินฺตยิ ตทา ฯ

ราชาปิ รชชํ ฉทฺเทตฺวา อุปวสี ๑ อุโปสถํ

สพลํ นฺนํ ตํ กมฺมํ ชนกาโย ปโมทิตฺโต ฯ

โยนิโส ปจฺจเวกฺขิตฺวา ทฺกฺกคฺคิณฺจ ๓ ทลิตฺทตํ

มานสิ สมฺปหิสิตฺวา อุปวสี ๔ อุโปสถํ ฯ

อหิ อุโปสถํ กตฺวา สมฺมาสมฺพุทฺธสาสเน

เตน กมฺเมน สุกเตน ตาวตีสํ อคณฺหนํ ฯ

ตตฺถ เม สุกตํ พุยมหิ อุทฺธํ ๕ โยชนมฺกคฺคิ

กฺุฏฺฐาคารวรูปตํ มหาสนํ สฺกฺุสฺสิตํ ฯ

อจฺจนฺรา สตสฺสหาสฺสา อุปตฺติณฺจฺจนฺติ มํ สทา

อณฺเฑทเว ๖ อตฺติกฺกมฺม อติโรจามิ สพุพฺพา ฯ

จตฺสฺกฺุจฺจิทเววราชฺชนํ มหฺลิตฺตฺตมการยิ

เตสฺกฺุจฺจิกฺกวตฺตินํ มหฺลิตฺตฺตมการยิ ฯ

#๑ ย. อุปปชฺชํ ฯ ๒ ม. ย. อหิ ฯ ๓ ม. ย. ทกฺกจฺจณฺจ ฯ ๔ ย. อุปปชฺชํ ฯ

#๕ ม. อุพฺภ... ฯ ย. อุพฺภ... ฯ ๖ ม. ย. อณฺเฑทเว ฯ

สุวรรณวณณา หุตวาน	ภเวสุ สัสรามหิ
สพฺพุตต ปวรา โหมิ	อุโปสถสฺสิทํ ผลํ ฯ
หตุถิยานํ อสฺสยานํ	รตฺยานนฺจ เกวลํ ๑
ลภามิ สพฺพเมตมฺปิ ๒	อุโปสถสฺสิทํ ผลํ ฯ
โสวณฺณมยํ รุปิมยํ	อโถปิ ผลิกามยํ
โลหิตงฺกมยณฺเจว	สพฺพํ ปฏฺฐิลภามหิ ฯ
โกเสยฺยกมฺพลกานิ ๓	โฆมกปฺปาสิกานิ จ
มหกฺขมานิ จ วตฺถานิ	สพฺพํ ปฏฺฐิลภามหิ ฯ
อนฺนปानํ ขาทนียํ	วตฺถเสนาสนานิ จ
สพฺพเมตํ ปฏฺฐิลเก	อุโปสถสฺสิทํ ผลํ ฯ
วรคฺนฺธนฺจ มาลนฺจ	จฺจนฺณกนฺจ วิเลปนํ
สพฺพเมตํ ปฏฺฐิลเก	อุโปสถสฺสิทํ ผลํ ฯ
กุฎฺถาคารนฺจ ปาสาทิ	มณฺฑปํ หนฺมมียํ คฺคหิ
สพฺพเมตํ ปฏฺฐิลเก	อุโปสถสฺสิทํ ผลํ ฯ
ชาติยา สตฺตวสฺสทาหิ	ปพฺพชฺรี อนคฺคาริยํ
อทฺตมาเส อสมฺปตฺเต	อรหตฺตํ อปาปฺณิ

[๔]

สพฺพาสวปริกฺขิณา	นตฺถิ ทานิ ปุณฺพุกโว ฯ
เอกนฺวเต อโถ กปฺเป	ยํ กมฺมมกริ ตทา
ทฺคคฺตึ นากิขานามิ	อุโปสถสฺสิทํ ผลํ ฯ

#๑ ม. สีวิกั ๑ ๒ ม. สพฺพเมเวตํ ๑ ๓ ม. ย. ...กมฺพลิกานิ ๑ ๔ ม. ย. กิเลส

#ฉาปีตา มยหิ ภวา สพฺเพ สมฺหตา ฯ

กิลเสา ฌาปีตา มยหิ ภวา สพเพ สมุหตา
นาคีว พนฺธน์ เฉตฺวา วิหฺรามิ อนาสวา ฯ
สุวาคคํ วัต เม อาสี พุทฺธเสฏฺฐสฺส สนฺติเก
ติสุโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ ฯ
ปฏฺฐิสมฺภิทา จตฺสุโส วิโมกฺขาปิจ อฏฺฐิเม
ฉพฺภินฺฉา สจฺฉิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ ฯ
อิตฺถํ สุทํ เอกุโปสฺติกา ภิกฺขุณี อีมา คาถาโย อภาสิตฺถาติ ฯ

เอกุโปสฺติกาเถรียา อปทานํ สมตฺตํ ฯ

ทฺติยํ สลพฺพุตฺติกาเถรียาปทานํ (๑๒)

[๑๕๒] จนฺทภากานทีตีเร อโหสี กิณฺณรี ตทา

อถทฺทลํ เทวเทวํ จงฺกมนฺตํ นราสภํ ฯ
โองินฺตฺวา สลพฺพุตฺติ พุทฺธเสฏฺฐสฺสทาสหํ
อุปฺสังฆิ มหาวิโร สลพฺ เทวคณฺธิกํ ๑ ฯ
ปฏฺฐิคฺคเหตุวา สมฺพุทฺโธ วิปฺสฺสี โลกนายโก
อุปฺสังฆิ มหาวิโร เปกฺขมานาย เม ตทา ฯ
อณฺชลี ปคฺคเหตุวาน วนฺทิตฺวา ทิปฺทตฺตมํ
สภํ จิตฺตํ ปสาเหตุวา ตโต ปพฺพตฺมารูหิ ฯ
เอกนฺวุเต อิตฺโต กปฺเป ยํ ปุพฺพมทที ตทา
ทฺคฺคตฺตี นาภิขานามิ พุทฺธปฺุชಾಯิทํ ผลํ ฯ

#๑ ยู. ปุพฺพคณฺธิกํ ฯ

กิลเลสา ฌาปีตา มยุหิ ภวา สพเพ สมุหตา
 นาคีว พนฺธนํ เณฺตฺวา วิหฺรามิ อนาสวา ฯ
 สุวาคคํ วัต เม อาสี พุทฺธเสฏฺฐสฺส สนฺติเก
 ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ ฯ
 ปฏฺฐิสฺมภิทา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิจ อญฺฺจิเม
 ฉพฺภินฺณา สจฺฉนิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ ฯ
 อิตฺถํ สฺกํ อายสฺมา สลพฺปฺพิกา ภิกฺขุณี อีมา คาถาโย อภาสีตฺถาติ ฯ
 สลพฺปฺพิกาเถรียา อปทานํ สมตฺตํ ฯz

ตติยํ โมทกทายิกาเถรียาปทานํ (๑๓)

[๑๕๓] นกฺเร พนฺธมฺติยา กุมฺภทาสี อโหสหํ
 มม ภาคํ กเหตุวาน กจฺฉํ อุทกหาริเก ๑ ฯ
 ปนฺธมฺหิ สมณํ ทิสฺวา สนฺตจิตฺตํ สฺมาหิตํ
 ปสนฺนจิตฺตา สฺมณา โมทเก ตีณิทาสหํ ฯ
 เตน กมฺเมน สุกเตน เจตนาปณฺธิหิ จ
 เอญฺนตีส ๒ กปฺปานิ วินิปาตํ น อกณฺณหํ ฯ
 สมฺปตฺตติญฺจ กริตฺวาน สพฺพํ อนฺภวี อหํ
 โมทเก ตีณิ ทตฺวาน ปตฺตาหํ อจลํ ปทํ ฯ
 กิลเลสา ฌาปีตา มยุหิ ภวา สพเพ สมุหตา
 นาคีว พนฺธนํ เณฺตฺวา วิหฺรามิ อนาสวา ฯ

#๑ ม. ย. อุทกหาริกา ฯ ๒ ม. ย. เอกนวุติ ฯ ๓ ม. สมฺปตฺตติ ฯ ย. สมฺปตฺตี ตํ ฯ

สุวาคคัม วัต เม อาสิ พุทธเสฏฐสฺส สนฺตฺติเก
ติสฺสุโส วิชฺชา อานุปฺปตฺตา กตฺติ พุทธสฺส สาสนํ ฯ
ปฏฺฐิสฺสมภิตา จตฺตฺสฺโส วิโมกฺขาปิจ อญฺฺจิเม
ฉพฺภิตฺตฺวา สจฺฉนิกตฺวา กตฺติ พุทธสฺส สาสนฺนฺตฺติ ฯ

อิตฺถํ สฺสทํ อายสฺมา โมทกทายิกา ภิกฺขุณี อีมา คาคาโย อภาสิตฺตฺวาติ ฯ

โโมทกทายิกาเถรียา อปทานํ สมตฺตํ ฯ

จตฺตฺถิ อเภาสนทายิกาเถรียาปทานํ (๑๔)

[๑๕๔] นคเร หํสวตฺติยา อโหสิ มาติกา ๑ ตทา
มาตา จ เม ปิตา เจว กมฺมฺนตฺติ อคมฺสฺส เต ฯ
มชฺฉนฺตฺติกมฺหิ สฺสุริเย อทฺทลํ สมณํ อหํ
วฺวิตฺติยา อญฺจจฺฉนฺตฺติ อาสนํ ปญฺจเปสทํ ฯ
โคณกจิตฺตกาทีหิ ๒ ปญฺจเปตฺวา มมาสนํ ๓
ปสฺสนจิตฺตฺวา สฺสมนา อิมํ วจนมพฺรวิ ฯ
สนฺตตฺตฺวา กจิตฺตา ญฺมิ สฺสุโร มชฺฉนฺตฺติโก ๔ จิตฺโต
มาตฺตฺวา จ น วายนฺตฺติ กาโล เจวตฺตฺตฺเมหิตฺติ ๕ ฯ
ปญฺจตฺตฺมาสนมิตฺติ ตวตฺตฺถาย มหามฺุณี
อญฺจกมฺุปี อฺุปาทาย นิสฺสิท มม อาสเน ฯ
นิสฺสิทิตฺติ ตตฺถ สมนฺโณ สฺสุทฺถนฺโต สฺสุทฺถมฺาน โส
ตสฺส ปตฺตํ คเหตุวาน ยถารนฺุธิ อทาสทํ ฯ

#๑ ม. พาลิกา ฯ ๒ ม. ย. โคณกาวิกตีกาหิ ฯ ๓ ม. ปญฺจเปตฺวา มมาสนํ ฯ ย. ...

#หวาสนํ ฯ ๔ ม. ย. มชฺฉนฺตฺติเก ฯ ๕ ม. เจเวตฺตฺตฺเมหิตฺติ ฯ

เตน กมฺเมน สุกเตน	เจตนาปณิธีหิ จ
ชหิตฺวา มานุสฺสึ เทหิ	ดาวตีสํ อคณฺหํ ฯ
ตตฺถ เม สุกตํ พุยมหิ	อาสเนน สุนิมฺมิตํ
สภฺจฺจ โยชนมฺพเพชฺ	ตีสโยชนวิทฺถตํ ฯ
โสณฺณมยา มณฺมมยา	อโถปี ผลิกามยา
โลหิตงฺกมยา เจว	ปลฺลงฺกา วิวิธา มม ฯ
ตุลิกาวิกตฺตีหิ ๑ จ	กภูตฺสาจิตฺตกาหิ ๒ จ
อุทฺธึ เอกนฺตโลมิ จ	ปลฺลงฺกา ๓ เม สฺสณฺจิตา ฯ
ยทา อิจฺฉามิ คมนํ	หาสจฺจทฺทาสมปฺปีตา ๔
สท ปลฺลงฺกเสฏฺฐเจน	คจฺฉามิ มม ปตฺถิตํ ฯ
อสีติเทวราชฺชนํ	มเหสีตฺตมการยิ
สตุตฺตจกฺกวตฺตินํ	มเหสีตฺตมการยิ ฯ
ภวาทเว สํสรนฺตี	มหาโภกํ ลภามหิ
โภเก เม อุนตา นตฺถิ	เอกาสนผลํ อิทํ ฯ
ทฺเว ภาเว สํสรามิ	เทวตฺเต อถ มานุเส
อณฺเณ ภาเว น ชานามิ	เอกาสนผลํ อิทํ ฯ
ทฺเว กุเล ปชายามิ	ขตฺติเย จาปี พฺราหฺมณเ
อุจฺจากุลิกา ๕ สพฺพตฺถ	เอกาสนผลํ อิทํ ฯ
โทมนสฺสํ น ชานามิ	จิตฺตสนฺดาปนํ มม
เววณฺณิยํ น ชานามิ	เอกาสนผลํ อิทํ ฯ

#๑ ย. ...วิกตีกาหิ จ ฯ ๒ ม. กภูตฺสาจิตฺตกาหิ จ ฯ ย. กภูตฺสาวิกตีกาหิ จ ฯ

#๓ ย. ปลฺลงฺโก เม สฺสณฺจโต ฯ ๔ -สมปฺปีตํ ฯ ๕ ม. อุจฺจากุลินา ฯ

ธาติโย มํ อุปฺภูจนฺติ ขุชฺชา เจลาวกา ๑ พหู
องฺเคน องฺคํ กจฺณามิ เอกาสนผลํ อิทํ ฯ
อณฺณา ๒ มเมว นฺหาเปฺนฺติ อณฺณา โภเชนฺติ โภชนํ
อณฺณา มํ อลงฺกโรนฺติ อณฺณา รเมนฺติ มํ สทา ฯ
อณฺณา คนฺธํ วิลิมนฺติ เอกาสนผลํ อิทํ
มณฺฑเป รุกฺขมฺเเล วา สฺลลฺลาการเว วสนฺติยา ฯ
มม สฺงกปฺปมณฺเฒาย ปลฺลลงฺโก อุปฺติฏฺฐติ
อโย ปจฺฉิมโก มยฺหํ จริโม วตฺตเต ภาโว ฯ
อชฺชปี รชฺชํ ฉทฺเตตฺวา ปพฺพชฺี อนการิชฺี
สทฺสทฺสเส อิตฺโต กปฺเป ยํ ทานมทฺที ตทา ฯ
ทฺกคฺตี นาภิขานามิ เอกาสนผลํ อิทํ
กิลฺลสา ฌาปีตา มยฺหํ ภาวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
นาคิว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสวา ฯ
สฺวาคตฺมํ วต เม อาสิ พุทฺธเสฏฺฐสฺส สนฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อนฺนปฺปตฺตา กตฺมํ พุทฺธสฺส สาสนํ ฯ
ปฏฺฐิสฺมภิทา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิจ อญฺฺจิเม
ฉพฺภินฺเฒา สจฺฉนิกตา กตฺมํ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ ฯ

อิตฺถํ สฺหํ อายสฺมา เอกาสนทायิกา ภิกฺขุณฺี อิมา คาถาโย อภาสิตฺถาติ ฯ

เอกาสนทायิกาเถรียา อปทานํ สมตฺตํ ฯ

#๑ ม. เจลาปีกา ฯ ย. เจลาวิกา ฯ ๒ ม. อณฺณา นฺหาเปฺนฺติ โภเชนฺติ อณฺณา

#รเมนฺติ ฯ ย. อณฺเฒ ... อณฺเฒ รเมนฺติ ฯ

ปณจัม ปณจทีปทายิกาเถรียาปทาน (๑๕)

[๑๕๕] นครหัสติยา จาริกา ๑ อาสหิ ตทา
อาราเมน ๒ วิหารเรน จรามิ กุสลดติกา ฯ
กาพปกุมหิ ทิวเส อททลั โพธิมุตตัม
ตตถ จิตตัม ปสาเทตวา โพธิมูเล นิสิตหิ ฯ
ครุจิตตัม อัญญเจตวา สิเร กตวาน อญชลี
โสมนสลั ปเวเทตวา เอว จินุเตสิ ตาวเท ฯ
ยทิ พุทโธ อมิตคุโณ อสมปปฏิปุกุคโล
ทสเสตฺ ปาฐิหิเร เม โพธิ โภภาสตุ อัย ฯ
สท อวชฺชิตะ มยหิ โพธิ ปชชติ ตาวเท
สพฺพโสวณฺณมยา อาสิ ทิสสา สพฺพวา วิโรจติ ฯ
สตุตฺตตฺตินฺทิว ตตถ โพธิมูเล นิสิตหิ
สตุตเม ทิวเส ปตฺเต ทีปฺปञฺจ อกาสหิ ฯ
อาสนัน ปริวเรตวา ปณจ ทีปานิ ปชชลล
ยาว อุเทติ สุริโย ทีปา เม ปชชลล ตทา ฯ
เดณ กมฺเมน สุกเตน เจตนาปณิธีหิ จ
ชหิตฺวา มานุสฺสึ เทหิ ดาวตีสึ อคณฺณหิ ฯ
ตตถ เม สุกตัม พุยมหิ ปณจทีปาคิ ๓ วุจฺจติ
สญฺญิโยชนมฺพเพชฺช ตีสโยชนวิทถตฺตัม ฯ

#๑ โป. จรีติ ฯ ม. ย. จาริกิ ฯ ๒ โป. ม. จ อารามิ ฯ ๓ ย. ปณจทีปิติ ฯ

อสงเขยยานิ ทีปานิ ปริวาระ ชลีสฺส เม
ยาวตา เทวภวนิ ทีปาโลเกน โชตติ ๑
ปฺพพฺมุขา ๑ นิสีทิตฺวา ยทิ อิจฺฉามิ ปสฺสตีตุ
อุทฺธึ อโธ จ ติริยิ สพฺพํ ปสฺสสามิ จกฺขุณา ๑
ยาวตา อภิกงฺขามิ ทญฺจ สุกตทกฺกํ ๒
ตตฺถ อวารณิ นตฺถิ รฺกฺเขสุ ปพฺพเตสุ ๓ วา ๑
อสีติเทวราชฺชนิ มहेสิตฺตมการยิ
สถานิ จกฺกวตฺตินิ มहेสิตฺตมการยิ ๑
ยํ ยํ โยนฺนูปปชฺชามิ เทวตฺตํ อถ มานุสํ
ทีปสฺตสหสฺसानิ ปริวาระ ชลนฺติ เม ๑
เทวโลกา จวิตฺวาน อุปฺปชฺชี มาตฺตฺกฺจฺฉิยํ
มาตฺตฺ กฺจฺฉิยํ ๔ สนฺตํ อกฺขิ เม น นิมีลติ ๑
ทีปสฺตสหสฺसानิ ปฺลฺลณฺกมฺมสมงฺกิโน ๕
ชลนฺติ สฺสูติกาเคเห ปฺลฺลจฺทีปานิทํ ผลํ ๑
ปจฺฉิเม ภวสมฺปตฺเต มานสํ วินิวตฺตยิ
อชฺรามริ สීติภาวํ นิพฺพานํ ปสฺสยิ อหํ ๑
ชาติยา สตฺตวสฺสหาหิ อรหตฺตํ อปาปฺณิ
อุปสมฺปาทยิ พุทฺโธ ปฺลฺลจฺทีปานิทํ ๖ ผลํ ๑
มณฺฑปเป รฺกฺขมฺมุเล วา สุณฺณาการเว วสนฺติยา
สทา ปชฺชเต ทีปํ ปฺลฺลจฺทีปานิทํ ผลํ ๑

#๑ ม. ปรมฺมุขา ๑ ๒ ม. ย. สุกตทกฺกเต ๑ ๓ โป. ปทเรสุ ๑

#๔ ม. มาตฺตฺกฺจฺฉิยํ สนฺตํ ๑ ๕ ม. ...สมงฺกิตา ๑ ย. ...สมงฺกิโน ๑

#๖ โป. ม. คุณปฺลฺลณฺย โคตโม ๑

ทิพพจกขุ วิสุทฺธึ เม สมาริภูสลา อหํ
อภิณฺญาปารมิปปตฺตา ปญฺจทีปานิทํ ผลํ ฯ
สพฺพโวสิตโวसानา กตฺถิจฺจา อนาสวา
ปญฺจทีปา มหาวีร ปาเท วนฺทามิ จกฺขุม ฯ
สตสฺสเส อีโต กปฺเป ยํ ทานมทที ตทา
ทฺถคฺคํ นาริขานามิ ปญฺจทีปานิทํ ผลํ ฯ
กิลฺลสา ฌาปีตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
นาคีว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสวา ฯ
สฺวาคตํ วต เม อาสิ พุทฺธเสฏฺฐสฺส สนนฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อนฺนปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ ฯ
ปฏฺฐสมฺภิตา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิจ อญฺฺจิเม
ฉฬภินฺญา สจฺฉนิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ ฯ

อิตุลฺลํ สุทํ อายสฺมา ปญฺจทีปทายิกา ภิกฺขุณี อีมา คาถาโย อภาสิตฺถาติ ฯ

ปญฺจทีปทายิกาเถรียา อปทานํ สมตฺตํ ฯ

ฉฺฉจฺจํ นพฺมาลิกาเถรียาปทานํ (๑๖)

[๑๕๖] จนฺทภาคานทีตีเร อโหสิ กิณฺนรี ตทา
อทุทลํ วิรชํ พุทฺธึ สยมฺภุํ อปฺราชิตํ ฯ
ปสฺนฺนจิตฺตา สุมฺนา เวทฺชาตา กตฺถชฺลี
นพฺมาลํ คเหตุวาน สยมฺภุํ อภิปฺชयी ฯ

เตน กมฺเมน สุกเตน	เจตนาปณฺธิหิ จ
ชหิตฺวา กิณฺนรีเทหิ	ดาวตีสํ อคณฺณหํ ฯ
ฉตฺตีสเทวราชุณฺ	มเหสีตฺตมการียี
มนสา ปตฺถิตํ มยฺหิ	นิพฺพตฺตติ ยถิจฺฉิตํ ฯ
ทสนฺนํ จกฺกวตฺตินํ	มเหสีตฺตมการียี
โองิจตฺตดาว ๑ หุตฺวาน	สํสรามิ ภเวสุหํ ฯ
กฺุสลํ วิชฺชเต มยฺหิ	ปพฺพชฺชี่ อนคารียี
ปฺุชารหา อหํ อชฺช	สกุยฺปฺตฺตสฺส สาสเน ฯ
จตฺตฺนวุเต อิตฺโต กปฺเป	ยํ พุทฺธมภิปฺุชยี
ทฺุคฺคตฺติ นาภิขานามิ	นพฺมาลาโยทํ ผลํ ฯ
วิสฺุทฺธมนสา อชฺช	อเปตฺมณปาปีกา
สพฺพาสวปริกฺุชเณ	นตฺถิ ทานิ ปฺุณพฺกโว ฯ
กิลฺเลสา ฉापิตา มยฺหิ	ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
นาสิว พนฺธนํ เจตฺวา	วิหฺรามิ อนาสวา ฯ
สุวาคตํ วต เม อาสิ	พุทฺธเสฏฺฐสฺส สนฺนฺติเก
ติสฺสุโส วิชฺชา อนฺุปฺปตฺตา	กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ ฯ
ปฺุทฺธิสมฺภิทา จตฺตฺสฺโส	วิโมกฺขาปิจ อญฺุจิเม
ฉพฺภิณฺณา สจฺฉนิกฺตา	กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ ฯ
อิตฺถํ สุทํ อายสฺมา นพฺมาลิกา	ภิกฺุขุณฺี อีมา คาถาโย อภาสีตฺถาติ ฯ
นพฺมาลิกาเถรียา อปทานํ สมตฺตํ ฯ	

#๑ ยู. สจิตตฺตดาว ฯ

สุตตัม มหาปชาปติโคตมิเถรียาปทาน (๑๗)

[๑๕๗] เอกทา โลกปชโชโต เวสาลีย มหาเวเน

ภูฏาคารเสสุ สาลาย วสเต นรสารถิ ฯ
ตทา ชินสุส มาตุจณา มหาโคตมิ ภิกขุณี
ตหิเยว [๑] ปุเร รมเม วสิ ภิกขุณฺสปุสเส ฯ
ภิกขุณีหิ วิมุตตาหิ สเทหิ สห ปญจหิ
รโหคตาย ตสุเสว จิตตสุสาปี ๒ วิตกฺกิตฺติ ฯ
พุทธสส ปรีนิพพานํ สาวกคฺคยฺคฺคสฺส วา
ราหุลานนฺทนนฺทานํ นานํ ลจฺจามิ ๓ ปสฺสิตฺตํ ฯ
ปฏิกฺกจฺจายฺสงฺขาริ ๔ โอสชฺชิตฺวาน นิพฺพุตฺติ
คจฺเจยฺย โลกนาเถน อนฺนุณฺดาตา มहेสิณา ฯ
ตถา ปญจสตันปี ภิกขุณฺนํ วิตกฺกิตฺติ
อาสิ เขมาทิกานมฺปิ เอตเทว วิตกฺกิตฺติ ฯ
ภูมิจาโล ตทา อาสิ นาทิตา เทวทฺนุทฺทิ
อุปฺสฺสยาธิวตฺถาโย ๕ เทวตา โสกปีพิตา ฯ
วิลปนฺตา สกรฺณํ ๖ ตตฺถสุสฺสูนิ ปวตฺตยฺย
สพฺพา ๗ ภิกขุณฺนีย ตาหิ อุปคฺนตฺวาน โคตฺมึ ฯ
นิปฺจจ สิริสา ปาเท อิทํ วจฺนมพฺรราว
ตตฺถ โตลยวาสิตฺตา มยฺมยฺเย รโหคตา ฯ

#๑ ม. กเต ฯ ย. เสต ฯ ๒ ม. ย. จิตตสุสาสิ ฯ ๓ ม. สกโกมิ ฯ

#๔ ปฏิกฺกจฺจายฺสงฺขารเตปิ ฯ ๕ ย. อุปฺสฺสยาธิวตฺถายา ฯ ๖ ม. สกรฺณํ ฯ

#๗ ม. มิตฺตา ฯ

สาจลา จลิตา ฐมิ นาทิตา เทวทูนุททิ
ปริเทวา จ สุธยนุเต กิมตุถิ นูน โคตมิ ฯ
ตทา อโวจ สาทพพิ ยถาปริวิตุกกิต
ตโตปี ๑ สพพา อาหิสุ ยถาปริวิตุกกิต ฯ
ยทิ เต รุจิต อยุเย นิพพานัน ปรมิ สิว
นิพพายิสุสาม สพพาปี พุทธานุลลวตปฺพพเก ๒ ฯ
มยิ สหาว นิคุขนตา ฆราปีจ ภวาปีจ
สหายเว คมิสุสาม นิพพานัน ปรมุตตมิ ๓ ฯ
นิพพานาย วชนุตินิ ก็ วกขามีติ สาทวทิ ๔
สห สพพาหิ นิคุลลฉิ ภิกขุณีลยนา ๕ ตทา ฯ
อุปฺสเสย ยาทิวตฺตา เทวตา ตา ขมนตุ เม
ภิกขุณีลยนสฺเสทํ ๖ ปจฺฉิมิ ทสฺสนิ มม ฯ
น ชรา มจฺจุ วา ยตฺถ อปฺปิเยหิ สมากโม
ปิเยหิ น วิโยโคตฺถิ ตํ วชฺชियิ ๗ อสงฺขตํ ฯ
อวิตราคา ตํ สุตฺวา วจัน สุกโตรสา
โสภณฺญา ปรีเทวีสุ อโห โน อปฺปฺปฺนฺนฺตา ฯ
ภิกขุณีนิลโย สุลฺโล ภูโต ตาหิ วินา อยิ
ปภาเต วิย ตาราโย น ทิสฺสนฺติ ชิโนรสา ฯ
นิพพานัน โคตมิ ยาทิ สเทหิ สห ปญฺจหิ
นทีสเทหิว สห คจฺจกา ปญฺจหิ สาคฺริ ฯ

#๑ ม. ยู. ตาโยปี ฯ ๒ ม. ยู. พุทธานุลลวตสุพพเต ฯ ๓ ม. ปรมุตตมิ ฯ ๔ ยู. วทิ ฯ

#๕ ม. ภิกขุณีนิลยา ฯ ๖ ม. ภิกขุณีนิลยสฺเสทํ ฯ ๗ ม. ยู. ... วชิสฺสํ ฯ

รติยาย วชนฺตี ๑ ตํ ทิสฺวา สทฺธา อุปาสิกา
จฺรา นิกฺขมฺม ปาเทสุ นิปฺจจ อิทมฺพรวว ๑
ปสิทฺตฺส มหาโกเถ อนาถาโย วิหาย โน
ตยา น ยุตฺตํ ๒ นิพฺพาคฺคํ อิจฺฉญฺญา วิทปีสุ ตา ๑
ตาสํ โสกปฺหานคฺคํ อโวจ มธฺรํ คิริ
รฺุทิตฺเตน อลํ ปฺคฺตฺตา หาสกาโลยมฺชฺช โว ๑
ปฺริณฺณาคํ มยา ทุกฺขํ ทุกฺขเหตุ วิวชฺชิตฺโต
นิโร ไซ เม สจฺฉนิกฺโต มคฺโค จาปี สุภาวิทฺโต ๑

ปจฺมํ ภาณวาริ ๑

ปฺริจฺฉินฺโณ มยา สตฺถา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ
โอหิตฺโต ครุโก ภาโร ภวเนตฺติ สมฺมุตฺตา ๑
ยสฺสสตฺถาย ปพฺพชิตา อการสฺมา อนคาริยํ
โส เม อตฺโถ อนฺนปฺปตฺโต สพฺพสํโยชนกฺขโย ๑
พุทฺโธ ตสฺส จ สทฺธมฺโม อฺนฺโน ยาว ติจฺฉติ
นิพฺพาคฺคํ ตาว กาโล เม มา มํ โสจฺจ ปฺคฺตฺติกา ๑
โกณฺฑทฺถณฺณานนฺทนนฺทาทิ ติจฺฉนฺติ ราหุโล ชิโน
สุขิตฺโต สหิตฺโต สงฺโฆ หตฺทปฺปาว ๓ ติตฺติยา ๑
โอกฺกกาภวสฺส ยโส อฺสุสิโต มारมฺมทฺทโน
นฺนุ สมฺปตฺติกาโล เม นิพฺพานตฺถาย ปฺคฺตฺติกา ๑

#๑ ม. ย. วชนฺตีโย ๑ ๒ ม. น ยุตฺตา ๑ ๓ ม. ... จ ๑

จิรปฏิญติ ยัมยหัง ปตฺถิตัง อชฺช สิชฺชเต
อานนฺทเกริกาลีโย กิ โว อสฺสุหิ ปุตฺติกา ฯ
สเจ มยิ ทยา อตฺถิ ยถิ จตฺถิ กตฺถนฺตวา
สทฺธมฺมฏฺฐิตฺติยา สพฺพา กโรถ วิริยํ ทพฺหํ ฯ
ถีนํ อทาสิ ปพฺพชฺชํ สมฺพทฺโท ยาจิโต มยา
ตสฺมา ยถาหิ นนฺทิสฺสํ ๑ ตถา ตํ อนฺตฺธิฏฺฐถ ฯ
ตา เอวมฺนุสฺสาสิตฺวา ภิกฺขุณีหิ ปฺรกฺขตา
อุเปจฺจ พุทฺธํ วนฺทิตฺวา อิทํ วจฺนมพฺรวิ ฯ
อหํ สุกต เต มาตา ตฺวํ ชีร ปิตา มม
สทฺธมฺมสุขโท ๒ นาถ ตยา ชาตมฺหิ โคตม ฯ
สํวทฺธิโตยํ สุกต รุปรกาโย มยา ตว
อานนฺทโย ๓ ฐมฺมกาโย มม สํวทฺธิโต ตยา ฯ
มฺหุตฺตํ ตณฺหาสมนํ จิรฺตฺวํ ปายิตอ มยา
ตยาหิ สนตฺมจฺจนฺตํ ฐมฺมจฺริมฺปิ ๔ ปายิตา ฯ
พฺนฺธนารกฺขเน มยฺหัง อนฺโณ ตฺวํ มหามฺเ
ปุตฺตกา มิติโย ๕ ยาจํ ๖ ลภฺนฺติ ตาหิ สํ สุตฺติ ฯ
มนฺธาตาหิ นรินฺทานํ ยา มาตา สา ภวณฺณเว
นิมฺภุคฺคาหิ ตยา ปุตฺต ตาธาธา ภวสาครา ฯ
รณฺโณ มาตา มเหสีติ สุลภํ นามมิติณํ
พุทฺธมาตาติ ยํ นามํ เอตํ ปรมฺทูลลภํ ฯ

#๑ ยู. ... ยถาหมฺพทฺธิสฺส ฯ ๒ ม. สทฺธมฺมสุขท นาถ ฯ ๓ ม. อนินฺทิตอ ฯ ยู.

#อนินฺทิตโย ฐมฺมตฺนุ ฯ ๔ ม. ยู. หิ ฯ ๕ ม. ปุตฺตกา มิติโย ฯ ๖ ยู. ตาว ฯ

ตถจ ลหุธิ มหาวีร	ปณิธาน มมนุตยา
อนุกั วา มหนตัม วา	ตัม สพุพิ ปุริตี ตยา ๑ ๑
ปรีนิพพาตุมิจฺฉามิ	วิหาเยมัม กเลวรี
อนุชานาหิ เม วีร	ทุกุขนุตกร นายก ๑
จกุกุสชชากิณฺเณ	ปาเท กมลโกมเล
ปสาเรหิ ปณามนฺเต	กริสฺสํ ปุตฺตเปมหมํ ๒ ๑
สฺวณฺณราสีสงกาสํ	สรีรี กุรฺปากภูํ
กตฺวา เทหํ สฺทิฏฺฐนฺเต	สนฺตี ๓ คจฺฉามิ นายก ๑
ทวตฺตีสลกขณฺเณ	สุปฺปภาลงกตํ ตนน
สณฺณคฺขณาว ๔ พาลกฺขิ	มาตุจฺฉํ ทสฺสยิ ชิโน ๑
ผลลฺลารวินทสงกาเส	ตรุณาทิจฺจสฺปฺเป
จกุกุเก ปาทเต	ตโต ๕ สฺวา สิริสา ปตี ๑
ปณฺนามิ นราทิจฺฉิ	อาทิจฺจกุลเกตุณฺ
ปจฺฉิเม สรณฺ ๖ มยฺหิ	น ตัม ทกฺขามหมํ ๗ ปฺน ๑
อิตฺถิโย นาม โลกคฺค	สพุพิโทสกรา มตา
ยทิ โภจตุถิ โทโส เม	ขมสฺสุ กรุณากร ๑
อิตฺถิกานนฺจ ปพฺพชฺฉิ	ยมหมํ ๘ ยาจี ปฺนปฺนํ
ตตฺถ เจ อตฺถิ โทโส เม	ตัม ขมสฺสุ นราสภ ๑
มยา ภิกฺขุณฺโณ วีร	ตวานุณฺเวยย สาสิตา
ตตฺถ เจ อตฺถิ ทุณฺนีตัม	ตัม ขมสฺสุ ขมาธิติ ๕ ๑

#๑ ม. ย. มยา ๑ ๒ ม. ปุตฺตอตุตฺตเม ๑ ย. ปุตฺตเปมสา ๑ ๓ ม. ย. สนฺตี ๑

#๔ ย. สณฺณคฺขณาว ๑ ๕ ย. ปาเท ๑ ๖ ม. ย. มรณ ๑ ๗ ม. อิกฺขามหมํ ปฺโน ๑

#๘ ม. ตัม ๑ ๕ ม. ขมาธิป ๑

อกุขนุเต นาม ขนุตพุพิ ก็ ภเว คุณภูสเน
กิมุตตรนุเต วุขามิ นิพุพานาย วทนุติยา ๑ ๑

สุทุเช อนุเน มม ภิกุขสงุเม
โลกา อิต นิสุสริตุ ขมนุเต
ปภาตกาเล พุยสนงุคตานิ
ทิสวาน นิยุยติ หิ ๒ จนุทเลขา ๑
ตเทตรา ภิกุขุณิโย ชินคัค
ดาราจ จนุทานุคตา สุเมรุ
ปทกุจิณิ กตว ๓ นิปัจจ ปาท
จิตา มุขนุตสสมุทิกุขมานา ๔ ๑
น ติตติปุพุพิ ตว ทสสเนน
จกุกุ น โสตี ตว ภาสิตเน
จิตตี มม กเวลมกเมว
ปปุยุย ตั ฐมมรเสน ติตตี ๑

นทโต ปริสายนุเต วาทิตปุปหาริโน ๕
เย เต ทกุกุขนุติ วทนิ ฐณณา เต นรปุงคว ๑
ทิงงุคคิตมุพนเข สุภ อายตปณ्हิเก
เย ปาท ปณมายนุติ ๖ เตปี ฐณณา รณนุคค ๗ ๑
มฐุรานิ ปหุจจานิ โทสฆานิ ๘ หิตานิ จ
เย เต วากุยานิ สุนนุติ ๙ เตปี ฐณณา นรุตตม ๑

- #๑ ม. ยู. วชนุติยา ๑ ๒ ม. ว ๑ ๓ ม. กจจ ๑ ๔ ม. ยู. มุขนุต สสมุทิกุขมานา ๑
#๕ ม. วาทิตปุพหาริโน ๑ ยู. วาทิตปุปการิโน ๑ ๖ ม. ยู. ปณมิสสนุติ ๑
#๗ ม. คุณนุชร ๑ ๘ ม. โทสฆานิ ๑ ๙ โป. ยู. สสุสนุติ ๑ ม. สุกุยนุติ ๑

ธณฺหาหนฺเต มหาวีร ปาทปุชนตปฺปวา ๑
ดิณฺณสํสารกนฺดารา สุวาเกยน ๒ สิริมโต ๑
ตโต ตา อนุสาเวตฺวา ภิกฺขุสงฺฆมฺหิ สุพฺพตา
ราหุลาณนฺทนนฺเท จ วนฺทิตฺวา อิทมพฺุริ ๑
อาสิวิสาทยสเม โรคาวาเส กเลวเร
นิพฺพิณฺณา ทุกฺขสงฺเกต ๓ ชรามรณโคจร ๑
นानากุลมฺปลาภิณฺเณ ๔ ปฺรายตฺเต ๕ นิรีหเก
เตน นิพฺพาคฺคฺมิจฺฉามิ อนุมฺลลต ปุตฺตกา ๑
นนฺโท ราหุลกฺทโท จ วิตโตกา นิราสวา
จิตฺตาจลา ฐิติ วีรา ฆมฺมตมฺนุจฺฉินฺตยฺ ๑
ชิตฺตฺถุ สงฺขตฺ โลกํ อสาร์ กทฺลุปมฺ
มายามริจิสทิสํ อิตฺตฺริ อนุวญฺจิตฺ ๑
ยตฺถ นาม ชินฺสฺสาขํ มาตฺตฺจฺฉา พุทฺธโปสิกา
โคตฺมิ นิชฺฉํ ยาคิ อนุจฺจํ สพฺพสงฺขตฺ ๑
อานนฺโท จ ตทา เสโข กนิญฺโโจ ๖ ชินวจฺฉโล
ตตฺถสฺสฺสูนิ กโรนฺโต ๗ โส กรุณฺณํ ปฺริเทวติ ๑
ภาสนฺตี ๘ โคตฺมิ ยาคิ นฺนุ พุทฺธโรปี นิพฺพุตี
คจฺฉนฺติ น จิเรเนว อคฺคิ วิย นีรินฺธโน ๑
เอวํ วิลปฺมานนฺตํ อานนฺทํ อหา โคตฺมิ

#๑ ม. ย. ...ตปฺปรา ๑ ๒ ย. สทฺธมฺเมน สิริมตา ๑ ๓ ม. ทุกฺขสงฺฆมาญฺ ๑ ย.

#ทุกฺขปฺงเก เต ๑ ๔ ม. นานากลิมลาภิณฺเณ ๑ ย. นานากลลมาภิณฺเณ ๑ ๕ ม. ปฺรายนฺเต ๑

#๖ ม. ย. โสกฺกฺกฺ ๑ ๗ ย. ธรนฺโต ๑ ๘ ม. หาสนฺตี ๑ ย. หาสนฺตี ๑

สุตตสาครคมกิริ ๑ พุทธโธปฏฺจานตปฺปริ ๑
น ยุตฺตํ โสจิตฺตํ ปฺตฺตํ ๑ หาสกาเล อฺปฏฺจิตเต
ตสฺสา ๒ เม มรณํ ปฺตฺตํ ๑ นิพฺพานนฺตมฺปาคตํ ๑
ตยา ตาต สมชฺฌมฺภุโจ ปฺพพชฺชํ อฺนุชานิ โน
มา ปฺตฺตํ วิมโน โหหิ ๑ สพลโต เต ปฺริสฺสโม ๑
ยํ น ทิฏฺฐํ ปฺราณเหหิ ๑ ติตฺถิกาจริเยหิ จ
ตํ ปทํ สุกุมาริหิ ๑ สตฺตวสฺสาหิ เวทิตํ ๑
พุทฺธสฺสาสนปาเลตา ๑ ปจฺฉิมํ ทสฺสนํ ตว
ตตฺตคฺค จจฺฉามํ ปฺตฺตํ ๑ กโต ยตฺถ น ทิสฺสตี ๑
กทาจิ ชมมํ เทเสนฺโต ๑ จิปี โลกคฺคณายโก
ตทาหํ อาสีสฺวาจํ ๑ อโวจํ อฺนุกมฺปิกา ๑
จิริ ชิว มหาวิร ๑ กปฺปี ติฏฺฐจ มหามฺเน
สพฺพลอกहितตฺตฺตยา ๑ ภาวสฺสุ อชฺรามโร ๑
ตํ ตถาวาทินิ พุทฺธโธ ๑ มมํ โส เอตทพฺรวิ
นเหวํ วนฺทียา พุทฺธา ๑ ยถา วนฺทสิ โคตมิ ๑
กถญฺจเรหิ สพฺพลญฺญ ๑ วนฺทิตพฺพา ตถาคตา
กถํ อวนฺทียา พุทฺธา ๑ ตํ เม อกฺขาหิ ปฺจฺฉิตโต ๑
อารทฺธวิริเย ปฺหิตตฺเต ๑ นิจฺจํ ทพฺหปรกฺกเม
สมกฺเค สวเก ปสฺส ๑ เอตํ พุทฺธาน วนฺทนํ ๑ ๑
ตโต อฺปสฺสยํ คนฺตฺวา ๑ เอกิกาหํ วิจฺฉินฺตยิ
สมกฺคํ ปฺริสํ นาโถ ๑ โรเจติ ๔ ติภวฺนฺตโค ๑

#๑ ม. สุตตสาครคมกิริ พุทธโธปฏฺจานตปฺปริ ๑ ๒ ม. ย. ตยา ๑ ๓ ย. เอสา

#พุทฺธาน วนฺทนา ๑ ๔ ม. โรเจติ ๑

หนุทहां ปรีนัพพายั	มา วิปตุตี ตมทุทลั
เอวहां จินตุยิต्तวาน	ทิสฺวาน อีสิตตุตมं ๑
ปรีนัพพานกาลั มั ๑	อาโรเจมิ ๒ วินายกั
ตโต โส สมनुญฺญาสิ	กาลั ชานาหิ โคตมิ ๑
กิลเสตา ฌาปีตา มยุหัง	ภวา สพุเพ สมุหตา
นาคัิว พนฺธนั เณตุวา	วิหฺรามิ อนาสวา ๑
สุวาคคั วัต เม อาสิ	พุทฺธเสฏฺฐสฺส สนฺตุเก
ติสุโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา	กตฺ พุทฺธสฺส สาสนั ๑
ปฏฺฐิสฺมภิตา จตฺสุโส	วิโมกฺขาปิจ อญฺจิเม
ฉพฺภิตฺตวา สจฺฉนิกตา	กตฺ พุทฺธสฺส สาสนั ๑
ถีนั ฌมฺมาภิสฺมเย	เย พาลา วิมตี คตา
เตลั ทิฏฺฐิปฺหานตุถั	อิทฺธี ทสฺเสหิ โคตมิ ๑
ตทา นิปฺจจ สมฺพุทฺธั	อุปฺติตฺตวาน อมฺพริ
อิทฺธี อนेกา ทสฺเสสิ	พุทฺธานุญฺญาเย โคตมิ ๑
เอกิกา พุทฺธา อาสิ	พหฺวกา เจกิกา ตถา
อาวิภาวั ติโรภาวั	ติโรกฺุทฺทำ ๓ ติโรนคั ๔ ๑
อสฺซชฺชมานา อคฺมา	ภุมิยฺมปิ นิมุชฺชถ
อภิชฺชมานเ อุตฺเท	อคฺคณฺธิ มหิยั ยถา ๑
สกุณัิว ยถากาเส	ปลฺลงฺเกน กมิ ตทา
วสั วัตเตสิ กาเยน	ยาว พุรฺหุมนิเวสนั ๑

#๑ ม. ย. เม ๑ ๒ ม. ย. อาโรเจสิ ๑ ๓ ม. ติโรกฺุทฺทำ ๔ ม. ย. ติโรนคั ๑

สิเนรุ ทณฺห์ กตฺวาน	จตุตฺถิ กตฺวา มหามหิ
สมฺมุติ ปรีวตฺเตตฺวา	ชารยิ จงฺกมฺมิ นเก ๑
ฉสฺสูโรทยกาโลว ๑	โลกญฺจาภาสิ รุจิตฺ ๒
ยฺคนฺเช วิย ตํ ๓ โลกิ	ชาตมาลาคุลฺ อกา ๑
มฺจุจลินฺท์ มหาเสถิ	เมรุ มนฺหารททฺทเร ๔
สาสปานิว สพฺพานิ	เอเคนคฺคณฺหิ มฺภูจฺจนา ๑
องฺคฺคฺคเณ ฉาเทสิ	ภากฺริ สนิสากริ
จนฺทสุริยสฺสสฺสานิ	อาเวพฺมิว ชารยิ ๑
จตุสาคฺรโตยานิ	ชารยิ เอกปาณินา
ยฺคนฺชชลทาการิ	มหาวสฺสํ อวสฺสธ ๑
จกฺกวตฺตี สปริสํ	มาปฺยิ สา นภตฺตเล
กรฺพฺ ทฺวิรํ สึหิ	วินทฺนตฺตจ ทสฺสยิ ๕ ๑
เอกิกา อภินิมฺมิตฺวา	อปฺปเมยฺยํ ภิกฺขุณีคณฺ
ปฺน อนุตฺตราเปตฺวา	เอกิกา มฺนินมฺพฺรวิ ๑
มาตฺตจฺฉา เต มหาวีร	ตว สาสนการิกา
อนฺุปฺตฺตา สกํ อตฺถิ	ปาเท วนฺทามิ จกฺขุมา ๑
ทสฺเสตฺวา วิวิธิ อิทฺธิ	โอโรหิตฺวา นภตฺตลา
วณฺทิตฺวา โลกปฺชฺโชตํ	เอกมนฺตํ นิสิทธิ สา ๑
สา วิสฺวสฺสสฺติกา	ชาติยาหํ มหามฺุณิ
อถิ เอตฺตาวตา วีร	นิพฺพายิสฺสามิ นายก ๑

#๑ ม. ยฺ. ...กาเลว ๑ ๒ ม. ชฺฐมิกิ ๑ ยฺ. ชฺฐมิตํ ๑ ๓ ม. ยฺ. ... โลกิ สา ๑

#๔ ม. เมรุ มฺลนทนฺตเร ๑ ยฺ. เมรุ ฅาฅมานมนฺตเร ๑ ๕ ม. ...ปทสฺสยิ ๑

ตทาทิมุหิตา ๑ สพพา ปริสา สก กตถชลิ
อโวจยเย กตฺ อาสี อตุลิตุธิ ปรกุกเม ฯ
ปทุมุตโตโร นาม ชีโน สพพธมเมสุ จกขุมา
อิโต สตสทสสมหิ กปเป อุปฺปชฺชि นายโก ฯ
ตทาทิ หิ สวตिया ชาตามจุกุเล อหุ
สพฺโพปการสมฺปนฺเน อิทฺเต ฝิเต มหฺทฺชเน ฯ
กทาจิ ปิตฺตนา สทฺธิ ทาสีคณฺปุรกฺขตา
มหตา ปรีวารเณ ตํ อุเปจฺจ นราสภํ ฯ
วาสวํ วิย วสุสฺนุตํ ธมฺมเมฆมนาสวํ
สททาจิจฺจสทิสํ รํสีมาลาकुถํ ๒ ชินํ ฯ
ทิสฺวา จิตฺตํ ปสาเทตฺวา สุตฺวา จสฺส สฺภาสิตํ
มาตุจฺฉิ ภิกฺขุณี อकुเค จเปเนตํ นรนายกํ ฯ
สุตฺวา ทตฺวา มหาทานํ สตุตฺทาทิ ตสฺส ตาทิโน
สสงฺฆสฺส นรคฺคสฺส ปจฺจยานิ พหฺนุณี จ ฯ
นิปจฺจ ปาทมฺูลมฺหิ ตํ จานํ อภิปฺตฺถยิ
ตโต มหฺาปรีสติ อโวจ อีสิสตุตโม ฯ
ยา สสงฺฆํ อโกเชสิ สตุตฺทาทิ โลกนายกํ
ตมฺหํ กิตฺตยิสฺสามิ สุณฺนาถ มม ภาสโต ฯ
สตสทสฺเส อิตโต กปเป โอกฺกาถกฺกฺลสมฺภโว
โคตโม นาม นามเณ สตุถา โสเก ภวิสฺสติ ฯ

#๑ ย. ตทาทิ ฯ ๒ ม. รํสีฆาลชฺมุชฺชลํ ฯ ย. รํสีฆาลากุถลฺยชินํ ฯ

ตสฺส ฆมฺเมสุ ทายาทา โอรสา ฆมฺมนิมมิตา
โคตมี นาม นามเนน เหสฺสติ สตฺถุสวีกา ฯ
ตสฺส พุทฺธสฺส มาตฺตจฺฉา ชีวิตาปาติกา อัย
รตฺตตฺถญฺญนฺนจ อคฺคตฺตํ ภิกฺขุณีนํ ลภิสฺสติ ฯ
ตํ สุตฺวหํ ปมฺพิตา ยาวชีวํ ตทา ชินํ
ปจฺจเยหิ อุปฺภุจิตฺวา ตโต กาลิํ กตา อหํ ฯ
ตาวตีเสสุ เทเวสุ สพฺพกามสมิทฺธิสุ
นิพฺพตฺตา ทสฺหฺงเคหิ อญฺเณ อภิกฺขวี อหํ ฯ
รูปสทฺเทหิ กนฺนฺเชหิ รเสหิ ผุสฺสเนหิ จ
อายุนาปีจ วณฺเณน สุเขน ยสฺสาปีจ ฯ
ตเถวาชิปเตยฺเยน อธิคฺยห วิโรจหํ
อโหสี อมรินฺทสฺส มहेสี ทยิตา ตหิ ฯ
ลัสาเร ลัสรนฺตีหํ กมฺมวายุสมเริตา
กาลิกรณฺโณ วิสเย อชาयी ทาสคามเก ฯ
ปญฺจทาสตานฺนนา นีวสนฺติ ตหิ ตทา
สพฺเพสิ ตตฺถ โย เชฏฺโฐจ ตสฺส ชายา อโหสหํ ฯ
สยมฺภุโน ปญฺจสตา คามํ ปิณฺฑทาย ปาวิสิํ
เต ทิสฺวาน อหํ ตฺถุจฺฉา สห สพฺเพหิ ฅาตฺติภิ ฯ
กตฺวา ๒ ปญฺจสत्ถิ กุฏี จาตฺมาเส อุปฺภุจฺฉิ
ติจิวฺรานิ ทตฺวาน ปสนฺนมห ๑ สสามิกา ฯ

#๑ ม. สพฺพาทิ อตฺถิภิ ฯ ย. สพฺพาทิ ฅาตฺติภิ ฯ ๒ ม. ปุคา หุตฺวาว สพฺพาย

#จาตฺมาเส อุปฺภุจฺหุํ ฯ ย. ปุคา ภวิตฺวา สพฺพาย ฯ ๑ ม. ย. ลัสริมฺห ฯ

ตโต จูตา สปัตติกา ๑ ดาวตีส์ คตา มย
ปจฺฉิเม จ ภเว ทานี ชาตา เทวทเห ปุเร ๑
ปีตา อณฺชนสกุโก เม มาตา มม สุลกขณา
ตโต กปิลวตฺถุสมึ สุทฺโธทนณฺริ คตา ๑
สพฺพา ๒ สกฺยกฺกุเล ชาตา สกฺยกฺยานํ ฌรมาคมม
อหิ เสฏฺฐา ๓ จ สพฺพาสี ชินฺสสาปาติกา อหุ ๑
ส เม ๔ ปุตุโตกฺกนิกฺขมฺม พุทฺโธ อาสิ วินายโก
ปจฺฉาหิ ปพฺพชิตฺวาน สเดหิ สห ปณฺจหิ ๑
สากฺยानीหิ วีราหิ สห สนฺตีสฺสํ สฺสึ
เย ตทา ปุพฺพชาตฺยา อสมํกํ อาสุ สามิโน ๑
สห ปุณฺณสฺส กตฺตาโร มหาสมยการกา
สฺสึสุ อรหตฺตณฺเต สุกเตนानุกมฺปีตา ๑
ตเตตรา กิกฺขุณีโย อารุหิสุ นภตฺตลํ
สงฺกตา วิย ตาราโย วิโรจิสฺส มหิทฺธิกา ๑
อิทฺธิ อเนกา ทสฺเสสฺสุ ปีลนฺชวิกตี ยถา
กมฺมาโร กนกสฺเสว ปุณฺณกมฺเมสฺ ๕ สิกฺขิตา ๑
ทสฺเสตฺวา ปาฏฺิเหรานี วิวิทฺยานิ ๖ พฺหุณี จ
โตเสตฺวา วาทีจฺจวริ ๗ มฺนี สปริสฺส ตทา ๑
โอโรหิตฺวา นภตฺตา ๘ วนฺทิตฺวา อีสิตฺตมํ
อนฺนุณฺดาตา นรฺกเคน ยถาญฺจानเน นิสฺสีทิสฺสุ ๑

#๑ ม. สพฺวาปี ตา ๑ ๒ ม. ย. เสธา ๑ ๓ ม. ย. วิติฏฺฐา ๑ ๔ ม. ย. มม ปุตุโต ๑ ๑

#๕ ม. ย. กมฺมณฺณสฺส สฺสึสิกฺขิตโต ๑ ๖ ม. วิจิตฺตานิ ๑ ๗ ม. ย. วาทีปวริ ๑

#๘ ม. ย. คคณา ๑

อโหนุณุมปีกามหากิ สพุพาสั วีร โคตมิ
วาสิตา ตาย ๑ ปุณฺเณหิ ปตุตา โน อาสวกุขยิ ฯ
กิลเสตา ฌาปีตามหากิ ภาวา สพุเพ สมุหตา
นาคีว พนฺธนํ เณตฺวา วิหฺราม อนาสวา ฯ
สุวาคคั วัต โน อาสิ พุทฺธเสฏฺฐสฺส สนฺตฺติเก
ติสุโส วิชฺชา อนฺนุปฺปตุตา กคฺคั พุทฺธสฺส สาสนํ ฯ
ปฏฺฐิสฺมภิกฺทา จตฺสุโส วิโมกฺขาปิจ อกฺกุจฺจิม
ฉพฺภิกฺคณา สจฺฉนิกฺตา กคฺคั พุทฺธสฺส สาสนํ ฯ
อิทฺฐิยฺยจ ๒ วสี โหม ทิพฺพาย โสตฺธาตฺตฺยา
เจโตปฺริยฺยวณฺณสฺส วสี โหม มหามฺุณี ฯ
ปฺพุเพนิวาสั ชานาม ทิพฺพจกฺขุ วิโสธิตฺติ
สพุพาสวปฺริกฺขิณา นคฺคฺติ ทานิ ปฺนพฺภโว ฯ
อตุเถ ฌมฺเม จ เนรฺตฺเต ปฏฺฐิภาเณ จ วิชฺชติ
ณณํ อมฺุหํ มหาวีร อฺุปฺปนฺนํ ตว สนฺตฺติเก ฯ
อสุมาหิ ปฺริจฺฉนฺโณสิ เมตฺตจิตฺตฺตาหิ นายก
อนฺุชานาหิ สพุพಾಯ ๓ นิพฺพานาย มหามฺุเน ฯ
นิพฺพายิสฺสาม อิจฺเจว กิ วกฺขามิ วทฺนฺตฺติโย
ยสฺส ทานิ จ โว กาลิ มณฺุณฺณตฺติ ชิโนพฺุริวิ ฯ
โคตมิอาทิกฺกา ตาโย ตทา ภิกฺขุณฺิโย ชินฺ
วณฺุทิตฺวา อาสนา ตมฺุหา วุฏฺฐาย อคฺมิสฺสุ ตา ฯ

#๑ ม. ย. ตว ฯ ๒ ม. อิทธิสุ จ ฯ ๓ ม. สพุพาสั ฯ

มหา ชนกาเยน	สห โลกคุณายโก
อนุสสาวยิ ๑ ธีโร	มาตุจัม ยาว โภฏจกั ฯ
ตทา นิปติ ปาทesu	โคตมิ โลกพนฺธุโน
สเหตฺราหิ ๒ สพฺพาหิ	ปจฺฉิมิ ปาทวนฺทนั ฯ
อิทํ ปจฺฉิมกั มยฺหิ	โลกนาถสฺส ทสฺสนั
น ปุโน อมตาคาริ	ปสฺสิสฺสสามิ มุขั ทว ฯ
น จ เม วนฺทนั วีร	ตว ปาทे สุโกมเล
สมฺมุติสฺสตี โลกคฺค	อชฺช คจฺฉามิ นิพฺพุตี ฯ
รูเปณ กิณฑวานน	ทิฏฺเฐ ชมฺเม ยถาตเถ
สพฺพิ สงฺขตเมเวตี	อนสฺสาติกมิตฺตรั ฯ
สา สห ตาหิ กนฺตฺวาน	ภิกฺขุณฺุปสฺสยั สกั
อหฺตมปลตฺถกมาภฺชช	นินิธี ปรมาสเน ฯ
ตทา อุปาสิกา ตตฺถ	พุทฺธสาสนวจฺฉลา
ตสฺสา ปวตฺตี สฺตฺวาน	อุเปสิ ปาทวนฺทิกา ฯ
กเรหิ อูริ ปหนฺตฺวา ๓	ฉินฺนมูลา ยถา ลตา
รฺุทฺนฺตฺวา กรุณฺ รวํ ๔	โสภณฺญา ภูมิปาติกา ๕ ฯ
มา โน สรณฺเท นาถ	วิหาชามิ นิพฺพุตี
นิปติตฺวาน ยาจาม	สพฺพาโย สิริสา มยฺ ฯ
ยา ปธานั คมา ตาสั	สทฺธา ปญฺญา อุปาสิกา
ตสฺสา สีสิ ปมชฺชนฺตี	อิทํ วจนมพฺุรวิ ฯ

#๑ ม. อนุสสาวยิ โส วิโร ฯ ย. อนุสวายิ โส ธีโร ฯ ๒ ม. สเหว ตาหิ ฯ

#๓ ย. ปหนฺตฺวา ฯ ๔ ม. รวํ ฯ ๕ ย. ภูมิปาติกา ฯ

อลัม ปุตุตา วิลาปน ๑ มารปาसानุวัตตินา
อนิจจํ สงขตํ สพุพํ วิโยคนุตํ จลาจลํ ฯ
ตโต ตา ตา วิชชชิตฺวา ๒ ปจฺมชฺฌานมุตฺตมํ
ทฺตฺยลฺลจ ตตฺยลฺลจ สฺมาปชฺช จตุตฺถกํ ฯ
อากาสยตฺนลฺลเจว วิญฺญาณลฺลจายตฺนํ ตลา
อากิลฺลจํ เนวสลฺลลฺลจ สฺมาปชฺช ยถากุภํ ฯ
ปฏฺฐิลอเมน ฌานานิ สฺมาปชฺช ๓ โคตฺมิ
ยวตา ปจฺม ฌานํ ตโย ยว จตุตฺถกํ ฯ
ตโต วุฏฺฐาย นิพฺพายิ ทิปฺจจิวิ นิราสวา
ภุมิจาโล มหา อาสิ นภสา วิชฺชุตฺตา ปติ ฯ
ปนาทิตา ทฺนุทฺทโย ปรีเทวีสุ เทวตา
ปฺปฺพฺพวุฏฺฐิ จ คคณา อภิวสฺสธ เมทนี ฯ
กมฺปิโต เมรฺรราชปิ รงฺกมชฺฌเม ยถา น โฏ
โสเกน วาติทีโน ๔ จ วิโร อาสิ สาคโร ฯ
เทวา นาคาสฺรรา พฺรหฺมา สํวิคฺคาหํสุ ตํชฌ ๕
อนิจฺจา วต สงฺขารา ยถายํ วิลยํ คตา ฯ
ยา เจมํ ปรีวาริสุ สตฺถุสฺสสนการิกา
ตาโยปิ อนฺนปาทานา ทิปฺลิจา ๖ วิย นิพฺพุตฺตา ฯ
หา โยคา วิปฺปโยคนฺตา หานิจฺจํ สพุพสงฺขตํ
หา ชีวิทํ วินาสนฺตํ อิจฺจาสิ ปรีเทวนา ฯ

#๑ ม. ย. วิสาเทน ฯ ๒ ย. วิชชชิตฺวา ฯ ๓ ม. สฺมาปชฺชิตฺถ ฯ ๔ ม. จาติทีโน ว ฯ

#๕ ย. ตาวเท ฯ ๖ ม. ย. ทิปฺจจิ ฯ

ตโต เทวา จ พุรหมา จ โลกธมมานวตตณ
กาลานรูปี กุพพนติ อุเปตวา อีสิตตมัม ฯ
ตทา อามนตยิ สตุถา อานนุทํ สุตีสาคร์
คจฺจนนุท นิเวเทหิ ภิกฺขุณํ มาตุ นิพฺพุตี ฯ
ตทานนุโท นีรานนุโท อสฺสุนา ปุณฺณโลจโน
คคฺเรน สเรนาห สมากจฺจนตุ ภิกฺขโว ฯ
ปฺพพทิกฺขินปจฺจาสุ อุตฺตราย ๑ วสนฺติ เย
มยฺหํ ๒ ส ภิกฺขุณิ มาตา ภิกฺขโว สฺกโตรสฺวา ฯ
ยา วทฺชยิ ปยตฺเตน สรีริ ปจฺฉิมํ มฺเณ
สา โคตมิ คตา สนฺตี ตาราว สฺริโยทเย ฯ
พุทฺธมาตาคิ สลฺลตฺตี ๓ จปยิตฺวา คตา สมิ ๔
น ยตฺถ ปญฺจเนตฺโตปิ ตตฺถ ๕ ทกฺขติ นายโก ฯ
ยสฺสสตฺถิ สฺกเต สทฺธา โย ๖ วา สิสฺโส มหามฺเณ
พุทฺธสฺส มาตุ สกฺกาโร กโรตุ สฺกโตรสฺวา ฯ
สฺวทฺธจฺจาปิ ตํ สุตฺวา สีมมากจฺจ ๗ ภิกฺขโว
เกจิ พุทฺธานุภาเวเน เกจิ อิทฺธิสฺสุ โกวีทา ฯ
กฺุฎฺฐาคารเว รรมฺเม สพฺพโสณฺณมเย สฺสเก
มญฺจกํ สมโรเปสฺสุ ยตฺถ สฺสตาสิ โคตมิ ฯ
จตฺตาริ โลกปาลาเย ๘ อํเสหิ สมนฺธารยํ
เสสา สกฺกาทิกิ เทวา กฺุฎฺฐาคารเ สมนฺคฺคหุ ฯ

#๑ ม. อุตฺตราย จ สนฺติเก ฯ ๒ ม. ย. สฺสนนฺตุ ภาสิตํ มยฺหํ ฯ ๓ ม. ย.

#ปญฺจตฺตี ฯ ๔ ย. สยํ ฯ ๕ ม. คตฺตี ฯ ย. คตํ ฯ ๖ ม. โย จ ปิโย มหามฺเณ ฯ

#๗ ม. ย. สีมมากจฺจ ฯ ๘ ม. ย. เต ฯ

อฎฐาคารานิ สพพานิ อาสุ ปญจสถานิ หิ ๑
สรวาทิจจวณณานิ วิสุกมมกตานิ หิ ๑
สพพา ตหิ ๒ ภิกขุณีโย อาสุ มณเจสุ สายิตา
เทวานัน ขนธมารุยห นียยุตติ อนุப்புพโส ๑
สพพโส ฉาทิติ อาสิ วิตานเนน นภคตล
สตารา จนุทสุรา จ ลณนิตา กนคามยา ๑
ปฎฐากา อุตฺติตานเภา จิตตกา ๓ ปุပ္ผกณจุกา
โอคคากาสปทุมมา ๔ มหียา ปุပ္ผมุคคต ๑
ทิสฺสนตติ จนุทสุรียา วิชฺชลนตติ จ ตารกา
มขฺฉนฺคโตปิจาทิจโจ น ตาเปสิ สลียถา ๑
เทวา ทิพเพหิ กนุเชหิ มาเลหิ สุรภีหิ จ
วาเทเทหิ จ นจเจหิ สงคิตีหิ จ ปุชฺชโย ๑
นาคาสูรา จ พุรหุมาโน ยถาสตฺตติ ยถาพล
ปุชฺชียสุ วินียยุตติ ๕ นิพพุตฺติ พุทฺธมาตริ ๑
สพพาโย ปุรโต นิตา นิพพุตา สุขโตรสา
โคตมิ นียยุเต ปจฺฉา สกุกตา พุทฺธโปสิกา ๑
ปุรโต เทวมนุชา สนาคาสูรพฺรหฺมกา
ปจฺฉา สสาวโก พุทฺธโร ปุชฺชตฺถิ ยาติ มาตุยา ๑
พุทฺธรสฺส ปรีนิพฺพานัน เนทิสฺส อาสิ ยาทิสฺส
โคตมิปรีนิพฺพานัน อตฺติจฺฉริยิ อหุ ๑

#๑ ม. ปี ๑ ๒ ม. ตาปี ๑ ๒ ม. ย. วิตตา ๑ ๔ ม. โอคคากาสปทุมมา ๑

#ย. โอคคากาสฐมาว ๑ ๕ ม. จ นียยุตติ ๑ ย. วินียยุตติ ๑

น พุทฺโธ ๑ พุทฺธนิพฺพานे สาริปฺตฺตาที ภัทฺทวो
พุทฺโธ โคตฺมินิพฺพานे สาริปฺตฺตาทีกา ยถा ๒ ๑_
จิตฺกานี ภัทฺทवान् สพฺพคณฺธมยานี จ ๓
คณฺธจฺจนฺตวิภินฺณานี ๔ ฌาปยีสฺส จ ตา ตี ๑
เสสฺสภากานี ๗ยฺหีสฺส อญฺฺจิสฺसानี สพฺพโส
อาทนฺโท จ ตทาโวจ สํเวคชนกํ วโจ ๑
โคตฺมึ นิชนํ ยตา ททฺธมฺภจฺจสฺสา สรฺรํกํ
สงฺเกตฺตํ พุทฺธนิพฺพานํ น จิเรน ภาวีสฺสตี ๑
ตโต โคตฺมิธฺชาตฺตุนิ ตสฺสา ปตฺตคฺคตฺตานี โส
อุปฺนಾಮสฺสิ นาดสฺส อานนฺโท พุทฺธโจทีโต ๑
ปาณินา ตานี ปคฺคยฺห อโวจ อีสฺสत्ตโม
มฺहतो สารวณฺตสฺส ยถา รุกฺขสฺส ตिฏฺจโต ๑
โย โส มฺहतฺตโร ขนฺโธ ปลฺลชฺเชยฺย อนิจฺจตา
ตถา ภัทฺทขุณิสงฺฆสฺส โคตฺมึ ปรีนิพฺพุตา ๑
อานนฺท ๕ ปสฺส พุทฺธสฺส นิพฺพุตฺตายปี มาคฺญา
สรฺรํมตฺตเสสฺสาย น ๖ โสภปรีเทวนา ๑
น โสจียา ปเรสฺสฺสา ตินฺณสฺสํสารสาครา
ปรีวชฺชิตฺตสนฺตาปา สีสฺสิตฺตฺตา สุนิพฺพุตา ๑
ปญฺจทีตาสี มหาปญฺญา ปุณฺณปญฺญา ตเถว จ
รตฺตตฺตญฺญ ภัทฺทขุณินํ सा ऐवं विद्यन्ता ७ ภัทฺทวो ๑

#๑ ม. พุทฺโธ พุทฺธสฺส นิพฺพานे โน ปฏฺฐียาที ภัทฺทวो ๑ ๒ ม. ย. ตถา ๑

#๓ ม. ย. เต ๑ ๔ ย. คณฺธจฺจนฺตวิภินฺณาที ๑ ๕ ม. ย. อโห อจฺจนฺตมฺยํ ๑

#๖ ม. ย. นตฺถิ โสภปรีทฺทวो ๑ ๗ ม. ฐาเรถ ๑ ย. ฆานาถ ๑

อิทธิยา ๑ จ วลี อาสิ ทิพพาย โสตราตุยา
เจโตปริยญาณสุส วลี อาสิ จ โคตมิ ฯ
ปุปฺเพนิวาสมณฺณาสี ทิพพจกฺขุ วิโสธิตฺติ
สพฺพาสวา ปริกฺขิณา นตฺถิ ทานี ๒ ปฺนพฺภโว ฯ
อตุตฺถมฺมนิรุตฺตีสฺส ปฏฺิภาณฺเน ตเถว จ
ปฺริสฺสุทฺธํ อหุ ญาณํ ตสฺมา โสจฺนินฺยา น สฺยา ฯ
อโยฆนฺนหตฺสฺเสว ชลโต ชาตเวทโส ๑
อนฺุปฺพุปฺสนนฺตสฺส ยถา น ฃายเต คตฺติ ฯ
เอวํ สมฺมาวิมฺุตตานํ กามพฺนุโรฆมตารินํ
ปฺลฺณวาปาดุ คตฺติ นตฺถิ ปตฺตานํ อจลํ ปทํ ๔ ฯ
อตุตฺถิปา ตโต โหถ สติปฏฺจฺจานโคจฺรา
ภาเวตฺวา สตฺตโปชณฺงคํ ๕ ทฺกฺขสฺสนนฺตํ กริสฺสธฺตตี ฯ
อิตุลํ สฺสุทํ อายสฺมา มหฺาปฺชาปฺติโคตมิ ภิกฺขุณี อีมา คฺาถาโย
อภาสิตฺถธฺตตี ฯ

มฺหฺาปฺชาปฺติโคตมิเถรียา อปทานํ สมคฺตํ ฯ

อฏฺฐมํ เขมาเถรียาปทานํ (๑๘)

[๑๕๘] ปทุมคฺตโร นาม ชิโน สพฺพธมฺเมสฺส จกฺขุมา

อิโต สตฺสทสฺสมฺหิ กปฺเป อฺุปฺปชฺชิ นายโก ฯ

#๑ ม. อิทธิสุ จ ๑ ๒ ม. ย. ตสุสา ๑ ๓ ม. ชาตเวทสุส ๑ ๔ ม. ย. สฺขํ ๑

#๕ ม. ย. สตฺตโปชณฺงเค ๑

ตทาทิ ๑ หังสวติยิ	ชาตา เสฏฺฐิจฺจุเล อหุ
นानารตนปชฺโชเต	มหาสุขสมปปีตา ฯ
อุเปตฺวา ตํ มหาวีริ	อสุโสสี ฌมมเทสนํ
ตโต ชาตปฺปสาทาหิ	อุเปสี ๒ สรณํ ชินํ ฯ
มาตริ ปิตฺรณฺจาทิ	อายาจิตฺวา วินายกํ
นิมนฺตยิตฺวา สตฺตาทิ	โกชยิ สห สวากํ ฯ
อติกกนฺเต จ สตฺตาทเ	มหาปณฺณานมุตตมํ
ภิกฺขุณี เอตทกฺกมฺหิ	จเปสี นรสารถิ ฯ
ติ สุตฺวา มุทิตา หุตฺวา	ปฺน ๓ ตสฺส มहेสิโน
การิ กตฺวาน ตํ จานํ	ปนิปฺจจ ปณิทธิ ฯ
ตโต มํ ส ชิโน อาท	สิชฺฌตํ ปณิธิ ทว
สสงฺฆเม เม กตํ การิ	อปฺปเมยฺยผลํ ตยา ฯ
สตสฺสสฺเส อิตฺ กปฺเป	โอกกากกฺลสมฺภโว
โคตโม นาม นามเน	สตุถา โลเก ภวิสฺสติ ฯ
ตสฺส ฌมฺเมสุ ทายาทา	โอรสา ฌมฺมนิมฺมิตา
เอตทกฺกมฺนุปฺตฺตา	เขมา นาม ภวิสฺสติ ฯ
เตน กมฺเมน สุกเตน	เจตนาปณิธิหิ จ
ชหิตฺวา มานุสฺสึ เทหิ	ดาวตฺตีสุปฺคา อหิ ฯ
ตโต จุตฺตา ยามมกํ	ตโตหิ ตฺสึตํ กตา
ตโต จ นิมฺมานรตี	วสวตฺตีปฺริ คตา ๔ ฯ

#๑ ยู. นครเหหิ ฯ ๒ ม. อุเปมิ ฯ ๓ ม. ยู. ปโน ฯ ๔ ม. ยู. ตโต ฯ

ยตุถ ยตุญปชชามิ ตสฺส กम्मสฺส วาหสา
ตตุถ ตตุเถว ราชฺฐนํ มहेสีตฺตมการียํ ๑
ตโต จุตฺตา มนุสฺสตฺเต ราชฺฐนํ จกฺกวตฺตินํ
มณฺฑลีนญจ ราชฺฐนํ มहेสีตฺตมการียํ ๑
สมฺปตฺตี อนุโกตฺวาน เทเวสุ มานุเสสุ จ
สพฺพตฺต สฺวจิตฺตา หุตฺวา เนกกปฺเปสุ สํสรี ๑
เอกนวุเต อิตฺ กปฺเป วิปฺสฺสี โลกนายนโก
อุปฺปชฺชิจิ จารุทสฺสโน ๑ สพฺพชฺชมเม วิปฺสฺสโก ๑
ตมฺหํ โลกนายนํ อุเปตฺวา นรสารถิ
ชฺมมํ ปณฺธิตํ สุตฺวาน ปพฺพชฺชํ อนุการียํ ๑
ทสฺวสฺสสทฺสฺสานิ ตสฺส วิรฺสฺส สาสเน
พฺรหฺมจริยํ จริตฺวาน ยุตฺตโยคา พหุสฺสุตา ๑
ปจฺจยาการกฺุสลา จคฺคฺจจวิสารทา
นิปฺปณา จิตฺตกถิกา สตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺต ๑
ตโต จุตฺตาหํ ตฺสฺสิตํ อุปฺปนฺนา ยสฺสฺสฺสินิ
อภิกโกสี ๒ ตฺหิ อญฺเญ พฺรหฺมจริยผลเนหํ ๑
ยตุถ ยตุโถปฺปนฺนาหํ มหาโกคา มหทฺธนา
เมธาวิณี รูปวตี ๓ วินิตฺตปริสาปจ ๑
ภวามิ เตน กมฺเมเน โยเคน ชินฺตฺตฺตฺต ๑
สพฺพา สมฺปตฺตฺตโย มยฺหํ สฺลภา มนฺโส ปิยา ๑

#๑ ย. จารุณยน ๑ ๒ ม. อภิกโกมิ ๑ ๓ ม. สิวตี ๑

โยปี เม ภวเต ภคตา	ยตถ ยตถ คตายปี
วิมานติ น ม โกจิ	ปฏิบัติตติพลน เม ฯ
อิมมฺหิ ภทฺทเก กปฺเป	พฺรหฺมพฺนฺธ มหายโส
นามน โคนาคมน	อุปฺชชช วทตฺ วโร ฯ
ตทา หิ พาราณสีย	สุตฺมิตฺถกฺลปฺปชา ๑
ชนฺชานี สุเมธา จ	อหฺปิจ ตโย ชนา ฯ
สงฺฆารามํ อทาสิมฺห	เนเก สหสฺสิก ๒ มฺเน
สสงฺฆสฺส วิหารํ หิ ๓	อุทฺทิสฺส การิกา ๔ มยฺ ฯ
ตโต จุตมา มยฺ สพฺพา	ตาวตฺธิสฺสปกา อหฺ
ยสสา อกฺคตํ ปตฺตา	มนฺนุเสสฺส ตเถว จ ฯ
อิมสฺมีเยว กปฺปมฺหิ	พฺรหฺมพฺนฺธ มหายโส
กสฺสโป นาม นามน	อุปฺชชช วทตฺ วโร ฯ
อุปฺภูจาทโก มหฺลิสฺส	ตทา อาสิ นริสฺสโร
กาสีราชา กิกิ นาม	พาราณสิปฺรตฺตเม ฯ
ตสฺสาสี เชฏฺจกา ฐิตา	สมณฺนิ อิติ วิสฺสุตา
ธมฺมํ สุตฺวา ชินฺนคฺคสฺส	ปพฺพชฺช สมนโรจยฺ ฯ
อนฺชานี น โน ตาโต	อคาเรว ตทา มยฺ
วิสฺวสฺสสฺสทฺสทานิ	วิจฺริมฺห อตฺนฺทิตา ฯ
โกมาริพฺรหฺมจฺริย ๕	ราชกณฺณา สุเข จิตา
พฺุทฺโรปฺภูจาทนินฺรตา	มฺุทิตา สตฺต ฐิตโร ฯ

#๑ ม. ย. สุตฺมิตฺถกฺลปฺปชา ฯ ๒ ม. ทานสหายิกา ปฺเร ฯ ย. ทานํ สหสฺสิกํ มฺเน ฯ

#๓ ม. สงฺฆสฺส จ วิหารมฺปิ ฯ ๔ ย. ทายิกา ฯ ๕ ย. โกมารพฺรหฺมจฺริย ฯ

#อิตโต ปรี อีทิสเมว ฯ

สมณิ สมณคฤดา จ ภิกขุณี ภิกขุทาสิกา ๑
 ฐมมา เจว สุฐมมา จ สตุตมี สงฆทาสิกา ๒ ๑
 อหิ อุปปลวณณา จ ปฎาจารา จ กุณทลา
 กิสาโคตมี ฐมมทินนา วิสาขา โหติ สตุตมี ๑
 กทาจิ โส นราทิจโจ ฐมมึ เทเสติ ๓ อพุกต์
 มหานิทานสุตตุนต์ สุตวา ตั ปรียาปฺณิ ๑
 เตหิ กมเมหิ สุกเตหิ เจตนาปณิธีหิ จ
 ขหิตฺวา มานุสึ เทหิ ตาวตีสึ อคณฺหิ ๑
 ปจฺฉิเม จ ภเว ทานิ สากลาเย ปฺรุตฺตเม
 รณฺโณ มทฺทสฺส ธีตาสี มนาปา ทยิตา ปียา ๑
 สห เม ชาตมตฺตมฺหิ เขมึ ตมฺหิ ปฺเร อหุ
 ตโต เขมาติ นามึ เม คุณโต ๔ อุปฺปชฺชต ๑
 ยทาหิ โยพฺพนํ ปตฺตา รูปวณฺณวิภูสิตา ๕
 ตทา อทาสิ มํ ตาโต พิมฺพิสาร์สฺส ราชิน ๑
 ตสฺสาหิ สุปิยา อาสี รูปเกลาเยเน รตา
 รูปานํ โทสวาทีติ น อุปฺเปมิ มหาทยึ ๑
 พิมฺพิสาร์โร ตทา ราชา มมานุคฺคหพฺพุธิยา
 วณฺณยิตฺวา เวพฺพนํ คายเก คาปยิ ๖ มมึ ๑
 รมมึ เวพฺพนํ เยน น ทิฏฺฐึ สุกคาลยึ
 น เตน นนฺทนํ ทิฏฺฐึ อิติ มณฺณมฺหเส มยึ ๑

#๑-๒ ม. ย. ...ทาศิกา ๑ อโตะ ปรี อีทิสเมว ๑ ๓ ม. เทเสติ ๑ ๔ ย. คุณิกิ

#อุทปชฺชต ๑ ๕ ม. รูปปลาวณฺณภูสิตา ๑ ย. รูปวณฺณวิภูสิตา ๑ ๖ ย. ปาปยิ ๑

เขน เวพฺวันํ ทิฏฺฐํ	นรนนฺทนนฺทนํ
สุทฺธิฏฺฐํ นนฺทนํ เตน	อมรินฺทสนฺนฺทนํ ๑
วิหายนฺ นนฺทนํ เทวา	โอดีตฺตฺวา มหิตเล ๑
รมมํ เวพฺวันํ ทิสฺวา	น ตปฺปนฺตฺติ สฺวิมฺหิตา ๑
ราชปฺลูณฺเณน นิพฺพตฺตํ	พุทฺธปฺลูณฺเณน ภูตฺติ
โก วตฺตา ตสฺส นิสฺเสสฺสิ	วนสฺส คุณฺสณฺจยํ ๑
ตํ สฺตฺวา วนสมิทฺธี	มม โสตมโนหรํ
ทฏฺฐกามา ตมฺมุขยานํ	รณฺโโล อาโรจยํ ตทา ๑
มหตา ปรีวารเณ	ตทา มํ ๒ โส มหิปฺติ
สมฺเปเสลฺลํ ๑ ตมฺมุขยานํ	ทสฺสนาย สมฺมุสฺสุกํ ๑
คจฺฉ ปสฺส มหาโกเก	วนํ เนตฺตรสายนํ
ยํ สทา ภาตํ สิริยา	สุคตาภาณฺรณฺชิตํ ๑
ยทา จ ปิณฺทาย มุนิ	คิริพฺพชฺปรุตฺตมํ
ปวิฏฺโฐหํ ตทาเยว	วนํ ทฏฺฐมฺุปากมํ ๑
ตทา ตํ สมฺมุสฺสุลวณํ ๔	นนานภมฺรณฺชิตํ
โกกิลาคิตฺสหิตํ	มยฺรณฺนจฺจิตํ ๑
อปฺปสทฺทมนานิกณฺณํ	นนานาจงฺกมฺภูตฺติ
กฺกุณฺณมฺุทฺทปสฺงกณฺณํ	โยคีวิรวิราชิตํ ๕ ๑
วิจฺรณฺตี อมณฺณิสฺสํ	สผลํ นยณํ มมํ
ตทาปี ตฺรณฺณํ ภิกฺขุ	ยฺตฺตํ ทิสฺวา วิจฺนฺตยํ ๑

#๑ ม. มหิตลํ ๑ ๒ ม. จ ๑ ๓ ม. มํ เปเสลลํ ๑ ย. สมฺปาเปลลํ ๑K

#๔ ม. สฺมุสฺสุลวณํ ๑ ย. สฺมุสฺสุลวณํ ๑ ๕ ม. ย. โยคีวิรวิราชิตํ ๑

อิทธิเสปี วเน รมเม จิตยํ นวโยพพเน
วสนุตมिव กนฺเตน รูปเณ สุตมนฺวิโต ๑ ฯ
นินฺโน รุกขมุตมฺหิ มุณฺโฑ สงฺฆาปฏิปารุโต
ฉายเต วตฺยํ ภิกฺขุ หิตฺวา วิสยํ รัตํ ฯ
นनु นาม กหฺนฺเจเน กามํ ภูตฺวา ยถาสฺยํ
ปจฺฉา ชินฺณเณน ธมฺโมยํ จริตฺตํ สุกฺกทโก ฯ
สุลฺลกนฺติ วิทฺวาน คนฺธเคหํ ชินาลยํ
อุเปตฺวา ชินมฺทุกฺชี อุทยนฺตํ ภากฺรํ ฯ
เอกํ สุขมาสีนํ วิชฺมานํ วริตฺถิยา
ทิสฺวาเนวํ จินฺเตสี นายํ ฐฺโข นราสโก ฯ
สา กณฺฐา กนกาภาสา ปทุมานนโลจนา
พิมฺโฑภูจि กุณฺททสฺสนา มโนเนตฺตรสาเยนา ฯ
เหมทฺโถลา สุวทนา ๒ กมลการสุตฺถนํ ๓
เวทิมชฺฉา วรโสณํ ๔ รมฺโฆ จารุญฺสนา ฯ
รตฺตํสกุปฺสมพฺพานา ๕ นิลมฺภูจนิวาสนา
อตฺตปฺเนยฺยรูปเณ สพฺพากรณมฺมทิตา ๖ ฯ
ทิสฺวา ตเมวํ จินฺเตสี อโหยมตฺธิรูปินํ
น มยาเนน เนตฺเตน ทิฏฺฐปฺพุพา กุทาจนํ ฯ
ตโต ชราภิกฺขุตา सा วิวณฺณา วิกตानนา
ฉินฺนทนต์ตา ๗ เสตฺติรา สลาลา วทนาสุจि ฯ

#๑ ม. รูปเณ จ สมนฺวิโต ฯ ๒ ม. ภสฺวนา ฯ ย. วสฺวนา ฯ ๓ ม. กสิกาการสุตฺถนํ ฯ

#ย. กลสากการสุตฺถนํ ฯ ๔ ม. เวทิมชฺฉา ว สุตฺโสณํ ฯ ๕ ย. รตฺตํสกุสฺสวิตา ฯ

#๖ ม. ย. หาสภาวสมนฺวิตา ฯ ๗ ม. ฉินฺนทนต์ตา ฯ ย. ฉินฺนทนต์ตา ฯ

สงขิตตกณณา เสตถึ ลมพาสุภปโยธรา
วลีวิตตสพุงคี สิริวิตตเทหิณี ฯ
นตงคี ทณททติยา อุปนฺนุปนฺนุกา ๑ กิสา
ปเวธมานา ปติตา นิสฺสสนฺตี มหฺ มหฺ ฯ
ตโต เม อาสี สฺเวโค อพฺภูโต โลมหฺสโน
ธิตฺตถุ รูปํ อสุจี รมนฺเต ยตฺถ พาลิสฺสา ฯ
ตทา มหาการุณิโก ทิสฺวา สฺวิคฺคมานสํ
อุทฺถจฺจิตฺโต สุมโน อีมา คาถา อภาสถ ฯ
อาตุรํ อสุจี ปฺตี ปสฺส เขเม สมฺมสฺสยํ
อุคฺขรณฺตํ ปคฺขรณฺตํ พาลานํ อภินฺนุทิตํ ฯ
อสุภาย จิตฺตํ ภาเวหิ เอกกํ สฺสมาหิตํ
สตี กายคตา ตยตฺถ นีพฺพิทาพฺพลา ภว ฯ
ยถา อิทํ ตถา เอตํ ยถา เอตํ ตถา อิทํ
อหฺมตฺตตฺถจ พหิทฺธา จ กาเย ฉนฺทํ วิราชย ฯ
อนิมิตฺตตฺถจ ภาเวหิ มานานุสย ปชฺชห
ตโต มานาภิสฺมยา อุปฺสนฺตา จริสฺสสิ ฯ

เย รากรตฺตานุปตฺนติ โสตํ

สยํ กตํ มกฺกฏโกว ชาลํ

เอตมฺปิ เณตฺวาน ปริพฺพชนฺติ

อนเปกฺขิโน ๒ กามสฺขํ ปหาย ฯ

#๑ ม. อุฬาสฺสติกตา ฯ ย. อุปาสฺสพิกตา ฯ ๒ ม. น เปกฺขิโน ฯ

ตโต กลลิกจิตต์ มํ ฌตฺวาน นรสารถิ
 มหานิทานํ เทเสสิ สุตฺตุนตํ วินยาย เม ฯ
 สุตฺวา สุตฺตุนตเสฏฺฐนฺต ปุพฺพสณฺณมนุสฺสรี
 ตตฺตถฺจิจิตฺตาวหํ สนฺตี ฌมฺมจกฺขุํ วิโสธยํ ฯ
 นิปตฺติจฺวา มहेสิสฺส ปาทมฺมูลมฺหิ ตาวเท
 อจฺจยํ เทสนตฺถาย อิมํ วจนมพฺรวิ ฯ
 นโม เต สพฺพทสฺสาวิ นโม เต กรุณฺณาลย
 นโม เต ตินฺณตํสฺสาร นโม เต อมตฺนํหุํ ฯ
 ทิฏฺฐิจฺจนปฺกขฺนฺตา ๑ กามราควิโมหิตา
 ตยา สมฺมา อฺปาเยน วินิตฺตา วินเข รตา ฯ
 อทสฺสเนน วิหิตา ๒ ตาทิสานํ มहेสินํ
 อนฺุโณนฺติ มหาทกฺขํ สตฺตา สํสารสากระ ฯ
 ยทาหํ โลกสรณํ อรณํ มรณฺนตฺถํ ๓
 นาทฺทสฺสามี มรฺุรตฺถํ เทเสสฺสสามี ๔ ตมจฺจยํ ฯ
 มหาหิตํ วรทฺทํ ๕ อหิโตติ วิสฺงกิตา
 โนเปสิ ฺรฺูปนฺรตา เทเสสฺสสามี ตมจฺจยํ ฯ
 ตทา มรฺุรนิคฺุโฆโส มหาการุณฺนิโก ชิโน
 อโวจ ติฏฺฐจฺ เขเมติ สิญฺจนฺโต อมเตน มํ ฯ
 ตทา ปณฺมมฺ สิริสา กตฺวา จ นํ ปทกฺขินํ
 คนฺตุวา ทิสฺวา นรปตี อิมํ วจนมพฺรวิ ฯ

#๑ ม. ...ปฺกขฺนฺทา ฯ ยู. ...ปฺกขฺมานา ฯ ๒ ม. ยู. วิโกกา ฯ ๓ ม. มรณฺนตฺถํ ฯ

#๔ ม. ยู. เทสฺยามี ฯ ๕ ยู. มหาหิตํ ตํ วรทํ ฯ

อโห สมมา อุปาโย เต จินฺตฺโตยมรินฺทม
วนทสฺสนกามาย ทิฏฺฐโ จ นิพฺพนโถ ๑ มุนิ ๑
ยทิ เต รุจฺเจเต ราชา สาสเน ตสฺส ตาทิโน
ปพฺพชิสฺสามิ รูเปหิ นิพฺพินฺนา มุนิ ภาณินา ๑
ทฺตฺติยิ ภาณวาริ ๑

อณฺชลิ ปคฺคเหตุวาน ตทาห ส มหิปฺติ
อนฺุชานามิ เต ภทฺเท ปพฺพชฺชา ตว สิชฺฌตฺต ๑
ปพฺพชิตฺตฺวา ตทา จาหิ สตฺตมาเส ๒ อุปฺภูจฺเจเต
ทีโปทยณฺจ เกทณฺจ ทิสฺวา ตํวิคฺคมานสา ๑
นิพฺพินฺนา สพฺพสงฺฆาเร ปจฺจยาการโกวิทา
จตุโรฆเ อติกฺกมฺม อรหตฺตํ อปาปฺณิ ๑
อิทฺฐิยา ๓ จ วสิ อาสี ทิพฺพาย โสตธาตฺยา
เจโตปริยณฺณสฺส วสิ จาปิ ภวามหิ ๑
ปฺพเพนิวาสํ ชานามิ ทิพฺพจกฺขุ วิโสธิตํ
สพฺพาสวา ปริกฺชีณา นตฺถิ ทานิ ปฺนพฺภโว ๑
อตฺถธมฺมนิรฺตฺตีสฺส ปฺภิกฺกาณฺเน ตเถว จ
ปฺริสฺสุทฺธ มํ ฌาณํ อุปฺปนฺนํ พุทฺธสาสเน ๑
กฺุสลาหิ วิสฺสุทฺธิสฺส กถาวตฺถุวิสารทา
อภิชฺมมนยณฺญ จ วสิปฺปตฺตามุหิ สาสเน ๑

#๑ ม. นิพฺพานโต ๑ ๒ ม. อทฺธมาเส ๑ ๓ ม. อิทฺฐีสฺส ๑ อิโต ปฺริ อิทฺธเมว ๑

ตโต ไตรณวตฺถุสฺมี รณฺหา โกสลสามินา
ปฺจฺจิตฺวา นิปุณฺเน ปฺเณห พฺยาคโรนฺตี ยถากถํ ฯ
ตทา ส ราชา สฺวคตํ อฺปฺสงฺกมฺม ปฺจฺจณฺถ
ตเถว พุทฺโธ พฺยากาสี ยถา เต พฺยาคตา มยา ฯ
ซีโน ตสฺมี กุณฺเ ตฺถุโธ เอตทฺกฺเค จเปตี มํ
มหาปฺลยฺวานมคฺคาตี ภิกฺขุณฺีนํ นรุตฺตโม ฯ
กิลฺลสา ฌาปีตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมูตา
นาทิว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสวา ฯ
สฺวาคตํ วต เม อาสี พุทฺธเสฏฺฐสฺส สนฺตฺติเก
ตฺสิโส วิชฺชา อฺนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ ฯ
ปฺฐิสฺมภิทา จตฺสิโส วิโมกฺขาปิจ อฏฺฐิเม
ฉพฺพิณฺญา สจฺฉนิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺตฺติ ฯ
อิตฺถํ สุทํ เขมา ภิกฺขุณฺี อีมา คาลาโย อภาสีตฺถาตี ฯ
เขมาเถรียา อปทานํ สมตฺตํ ฯ

นมํ อฺปฺปฺลวณฺณาเถรียาปทานํ (๑๕)

[๑๕๕] ภิกฺขุณฺี อฺปฺปฺลวณฺณา อิทฺธิยา ปารมี คตา
วณฺทิตฺวา สตฺถุโน ปาเท อิมํ วจฺนมพฺรวิ ฯ
นิตฺธิณฺญา ๑ ชาตีสฺสารี ปตฺตาหํ อจฺฉํ ปทํ
สพฺพพฺกฺขํ มยา ชีณํ อาโรเจมิ มหามฺุณิ ฯ

#๑ ม. นิตฺธิณฺญา ฯ ย. นิตฺติณฺญา ชาตีสฺสารา ฯ

ยาวตา ปรีสา อตฺถิ	ปสนฺนา ชินสาสเน
เยสญจ เมปราโชตฺถิ	ขมนฺตุ ชินสมมุขา ฯ
ถัสสเร ถัสสรนฺตา ๑ เม	ขลิตฺตํ เม สเจ ภเว
อาโรเจมิ มหาวีร	อปราชํ ขมสุสุ เม ๒ ฯ
อิทฺฐิณฺจาปี นิตฺสเสหิ	มม สาสนกาภิเก
จตฺสฺโส ปรีสา อชฺช	กงฺขํ ฉินฺทาหิ ยาวตา ฯ
ธีตา ตฺยหํ มหาวีร	ปลฺลวณฺต ชฺตฺติณฺสร
พหุญจ ทฺกฺกัรํ กมฺมํ	กตฺตํ เม อตฺติทฺกฺกัรํ ฯ
อุปฺปลสฺเสว เม วณฺโณ	นาเมณฺอุปฺปลนามิกา
สา ธีตาเต มหาวีร	ปาเท วณฺทามิ จกฺขุมา ฯ
ราหุโล จ อหฺลเจว	เนกชาติสฺเต พหุ
เอกสฺมี สมฺภเว ชาตา	สมานฉนฺทเจตฺสา ฯ
นิพฺพตฺติ เอกโต โหติ	ชาติยา จาปี เอกโต
ปจฺฉิเม ภวสมฺปตฺเต	อุภโย นามสมฺภวา ฯ
ปฺตฺโต จ ราหุโล นาม	ธีตา อุปฺปลสฺสวฺหยา
ปสฺส วิร มม อิทฺฐี	พลํ ทสฺเสมิ สตฺถุโน ฯ
มหาสมฺพุทฺเท จตฺโร	ปจฺฉิปี หตฺถปาณิยํ
เตลฺลํ หตฺถคคฺคณฺเจว ๓	จิทฺโฑโก โกมารโก ยถา ฯ
อุพฺพตฺตยิตฺถวา ปจฺวี	ปจฺฉิปี หตฺถปาณิยํ
จิตฺตมฺลยํ ยถา นาม	ลฺลยจิทฺโฑโก โยวํ ฯ

#๑ ม. ถัสสรนฺตฺติยา ฯ ๒ ม. ยฺ. ตํ ฯ ๓ ยฺ. ... วตฺถคคฺคณฺเจว เวชฺชโฑโก โกมารโก ยถา ฯ

จกฺกวาพสมํ ปาณิ ฉาทยิตฺวาน มตฺถเก
 วสุสาเปตฺวาน ผุสฺสิตํ นานาวณฺณํ ปุณฺปุณฺนี ๑
 ภูมี อุทฺทกฺขลํ กตฺวา ฌณฺณํ กตฺวาน สกฺขริ
 สีนเรํ มุสฺสํ กตฺวา มทฺทฺธิ โกมาริกา ยถา ๑
 ธีตาหิ พุทฺธเสฏฺฐสฺส นามนฺุปลสฺวหยา
 อภิลฺลวาสุ วสีภูตา ตว สาสนการิกา ๑
 นานาวิกุพฺพนํ กตฺวา ทสฺเสตฺวา โลกนายกํ
 นามโคตฺตํ ปกาเสตฺวา ๒ ปาเท วนฺุทามิ จกฺขุมา ๑
 อิทฺธิยา จ วสี โหมิ ทิพฺพาย โสตฺธาตฺยา
 เจโตปริยฺวณฺสส วสี โหมิ มหามฺุเน ๑
 ปุพฺเพนิวาสํ ชานามิ ทิพฺพจกฺขุ วิโสธิตํ
 สพฺพาสวา ปริกฺชีณา นตฺถิ ทานิ ปุณฺพภโว ๑
 อตฺถธมฺมนิรฺตฺตีสฺส ปฏฺิภาณฺเ ตเถว จ
 ฌณฺณํ เม วิปลํ ๓ สฺสทฺธ สภาเวน มหฺสิโน ๑
 ปุริมาณํ ชินกฺคานํ สงฺคามนฺุเตน ทสฺสิตํ ๔
 อธิการิ พหุ มยฺหิ คฺยฺหตฺถาย มหามฺุนิ ๑
 ยํ มยา ปุริมํ กมฺมิ กุสฺลํ สร ๕ เม มฺุนิ
 ตวตฺถาย มหาวีร ปุณฺณํ อุปฺจิตํ มยา ๑
 อภพฺพภูจฺจเน วชฺเชตฺวา ปรีปาเจนฺุโต อนาจาริ ๖
 ตวตฺถาย มหาวีร จตฺตํ ๗ เม ชีวิทฺตฺตมํ ๑

#๑ ย. ปทโกมาริโก ยถา ๑ ๒ ม. จ สวาเวตฺวา ๑ ย. ... สํสวาเวตฺวา ๑

#๓ ม. วิมลํ ๑ ๔ ม. ย. สงฺคามนฺุเต นิตฺสฺสิตํ ๑ ๕ ย. ... สํสเร มฺุนิ ๑

#๖ ม. วารยฺนฺุติ อนาจาริ ๑ ย. ปรีปาเจนฺุโต อนาวาริ ๑ ๗ ย. วตฺตํ ๑

ทสโกฏิสหุสธานี อทาสี มม ชีวิตัง
ปริจตุตา จ เม โหมิ ตวตถาย มหามุณี ฯ
ตทาทิมุหิตา สพุพา สิริสาว กตถุชลี
อโวจยุเย กต อาสี อตุลิตุชิ ปรกุกมา ฯ
สตสหัสเส อิต กปเป นาคกถญา อหิ ตทา
วิมลา นาม นามเน กถญานัน สาธุสมมุตา ฯ
มโหโรโค มหاناโค ปสนุโน ชินสาสเน
ปทุมุตตริ มหาเตช นิมนุเตสิ สสาวกั ฯ
รตนมยถจ มถุทปี ปลถงกั รตนามยั
รตนวาลุกากิถุณ อุโปโกถ รตนามยั ฯ
มกถถจ ปฎิยาเทสิ รตนชชฎิสิตัง
ปจจุคนถุวาน สมพุทธี วชชุนโต ตริเยหิ โส ฯ
ปริสาทิ จ จตุหิ ฆเรเต ๑ โลกนายโก
มโหโรกสสุส ถวเน นิสีทิ ปรมาสเน ๒ ฯ
อนุนปาน ขาทนียั โภชนถจ มหารหิ
วร วรถจ ปาทาสี นาคราชา มหายสิ ๓ ฯ
ภุถชิตุวาน ส สมพุทโท ๔ ปตเต โชวิตุว โยนิโส
อนุโมทนียกาสี นาคกถญา มหิตุธิกา ฯ
สพุพถถถ ฆุถลิตัง ทิสวา นาคกถญา มหายสิ
ปสนุน สตุถุโน จิตตัง สุนิวทถถจ มานสิ ฯ

#๑ ม. ปริวโต ฯ ยู. ปเรโต ฯ ๒ ยู. วรรมาสเน ฯ ๓ ยู. มหายโส ฯ

#๔ ม. ... สมมาสมพุทโท ฯ

มมณฺจ จิตฺตมณฺญา	ชลชุตฺตมนามโก
ตสฺมี ขณฺ มหาวิโร	ภิกฺขุณี ทสฺสยิทธิยา ฯ
อิทธิ อเนกา ทสฺเสสิ	ภิกฺขุณี สทา วิสารทา
ปโมทิตา เวทชาตา	สตถาริ เอตทพฺุรวิ ฯ
อทฺทสาหิ อีมา อิทธิ ๑	สุมิตา อิตฺรายปี
กถิ อโหสิ สทา ธีร	อิทธิยา สุวิสารทา ฯ
โอรสามุขโต ชาตา	ธีตา มม มหิทธิกา
มมานุสาศนิการา	อิทธิยา สุวิสารทา ฯ
พุทฺทสฺส วณฺ สุตฺวา	ตฺถุจา เอวิ อโวจหิ ๒
อหิปี ตาทิสา โหมิ	อิทธิยา สุวิสารทา ฯ
ปโมทิตาหิ สุมนา	ปตฺตอตุตฺตมมานสา ๓
อนาคตมฺหิ อทฺธาน	อิทิสา โหมิ นายก ฯ
มณฺมยณฺจ ๔ ปลฺลงฺก	มณฺทปณฺจ ปกสฺสร
อนนฺปาเนน ตปฺเปตฺวา	สสงฺฆิ โลกนายกิ ฯ
นาคานิ ปวริ ปุปฺผิ	อรุณฺ นาม อุปฺปลิ
วณฺณิ เม อีทิสิ โหตุ	ปุเชสิ โลกนายกิ ฯ
เตน กมฺเมน สุกเตน	เจตนาปณฺธิหิ จ
ชหิตฺวา มานุสสิ เทหิ	ตาวตีสสิ อคณฺจหิ ฯ
ตโต จุตฺตาหิ มนฺุเช	อุปฺปนฺนา สยมฺภูโน
อุปฺปเลหิ ปฺฏิจฺจนฺนิ	ปิณฺทปาทมทาสาหิ ฯ

#๑ ม. ย. ... อิมิ อิทธิ สุมนิ ... ฯ ย. สุมิตฺติ ฯ ๒ ม. เอวิ ปตฺเตสฺสหิ ตทา ฯ

#ย. ตฺถุจาเอว ปตฺเตสฺสหิ ฯ ๓ ม. ปตฺเต อตุตฺตมมานสา ฯ ๔ ม. มณฺมยมฺหิ ปลฺลงฺเก

#มณฺทปมฺหิ ปกสฺสเร ฯ

เอกนวุเต อิตโต กปเป	วิปสฺสี นาม นายโก
อุปฺปชฺชิจิ จารุณโย	สพฺพธมฺเมสุ จกฺขมา ฯ
เสฏฺฐิธิตา ตทา หุตฺวา	พาราณสีปรุตฺตเม
นิมนฺเตตฺวาน สมฺพุทฺธิ	สสงฺฆํ โลกนายกํ ฯ
มหาทานํ ททิตฺวาน	อุปฺปเลหิ วินายกํ
ปฺชยิตฺวา จ เตเหว	วณฺณโสภํ อปตฺถยิ ฯ
อิมฺมุหิ ภทฺทเก กปเป	พฺรหฺมพฺนฺธุ มหายโส
กสฺสโป นาม นามเน	อุปฺปชฺชิจิ วทตฺ วโร ฯ
อุปฺปฏฺจาโก มเหสีสุส	ตทา อาสี นริสฺสโร
กาสิราชา กิกิ นาม	พาราณสีปรุตฺตเม ฯ
ตสฺสาสี ทุตฺติยา ธิตา	สมณิคุตฺตสฺวหยา
ธมฺมํ สุตฺวา ชินฺคกสฺส	ปพฺพชฺชํ สมโรจยิ ฯ
อนฺุชานิ น โน ตาโต	อคาเรว ตทา มยํ
วีสํ วสฺสสทฺสฺสานิ	วิจฺริมฺห อตฺนุทิตา ฯ
โกมาริพฺรหฺมจฺริยํ	ราชกณฺฺญา สุเขฏฺฐิจิตา
พุทฺโธปฺปฏฺจानนิริตา	มุทิตา สตฺต ชีตโร ฯ
สมณิ สมณคุตฺตา จ	ภิกฺขุณี ภิกฺขุทาสิกา
ธมฺมา เจว สฺฐมฺมา จ	สตฺตมึ สงฺฆทาสิกา ฯ
อหํ เขมา จ สปฺปญฺญา	ปฏฺจาจารา จ กุณฺฑลา
กิสาโคตมึ ธมฺมทินฺนา	วิสายา โหติ สตฺตมึ ฯ

เดหิ กมเมหิ สุกเตหิ	เจตนาปณิธีหิ จ
ชหิตฺวา มานุสฺสึ เทหิ	ดาวตฺสึ อคณฺณหํ ฯ
ตโต จุตฺตา มนุสฺสเสสฺสุ	อุปฺปนฺนา มหากุเล
ปีตมญฺจวรั ทุสฺสึ	อํ อรหโต อํ ฯ
ตโต จุตฺตา อริญฺจปุเร	ชาตา วิปฺปกุเล อํ
ธีตา ติริฎฺฐิวจฺฉสฺส	อุมฺมาทนฺตี มโนหฺรา ฯ
ตโต จุตฺตา ชนปฺเท	กุเล อณฺณตเร อํ
ปฺสฺฐตา นาติผีตมฺหิ	สาถิ โคเปมหนฺตทา ฯ
ทิสฺวา ปจฺเจกสมฺพุทฺธ	ปฺลยฺจลาชตฺตานํ
ทตฺวา ปทุมฉนฺนํ	ปฺลยฺจ ปฺตฺตตฺตานิปิ ๑ ฯ
ปตฺถยฺี เตสฺส ปตฺถเตสฺส ๒	มธฺช ทตฺวา สยมฺภุโน
ตโต จุตฺตา อรณฺณเวหิ	อชายฺี ปทุโมทเร ฯ
กาสิรณฺโณ มเหสีหิ	หุตฺวา สกุกตปฺุชิตา
อชนฺี ราชปฺตฺตานํ	อนฺุณํ สตปฺลยฺจกํ ฯ
ยทา เต โยพฺพนปฺตฺตา	กิพฺนฺตา ชลกีพิตํ
ทิสฺวาน โอปตฺตปทุมํ	อาสิํ ปจฺเจกนายกา ฯm
สาหํ เตหิ วินาญฺตา	สุตฺวเรหิ ๓ โสกีนิ
จุตฺตา อีสึคิลิปฺสฺเส	คามกมฺหิ อชายฺีหํ ฯ
ยทา พุทฺธาสุตฺมตี	สุตฺตานํ อตฺตโนปฺจ ๔
ยาคูํ อาทาย คจฺฉนฺตี	อญฺจ ปจฺเจกนายเก ฯ

#๑ ม. ย. ปตฺตตฺตานิปิ ฯ ๒ ม. ปตฺถยฺี เตปิ ปตฺถเตสฺสุ ฯ ย. ปตฺถยฺี เตสฺส ปตฺถเตสฺสุ ฯ

#๓ ม. ย. สุตฺวีเรหิ ฯ ๔ ม. สุตฺตานํ สตฺถุโนปฺจ ฯ ย. สุตฺตาน กสฺกํ ตทา ฯ

ภิกขาย คามํ กจฺจนฺเต ทิสฺวา ปฺตฺเต อนฺุสฺสรี
จีรชารา วินิคฺคณฺนิ ตทา เม ปฺตฺตเปมสา ฯ
ตโต เตสํ อํ ยาคุํ ปสนฺนา เสหิ ปาณฺิภิ
ตโต จุตาคํ ติทสํ นนฺทณฺ์ อุปฺปชฺชหํ ฯ
อนฺุโภตฺวา สุขทฺกขํ สํสฺริตฺวา ภวาทเว
ตวตฺถาย มหาวีรํ ปริจฺจตฺตยจฺ จีวิตํ ฯ
เอวํ พหฺุวิธํ ทฺกขํ สมฺปตฺตี จ พหฺุวิธา
ปจฺฉิเม ภวสมฺปตฺเต ชาตา สวตฺถิยํ ปฺเร ฯ
มทฺทชฺเชน เสฏฺฐิภฺุเก สฺวชิตฺเต สชฺชิตฺเต ตถา
นानารตฺนปชฺโชตฺเต สพฺพกามสมฺิทชฺเชน ฯ
สทฺกตปฺชิตา เจว มานิตาปจิตา ตถา
รูปสิรี อนฺุปฺตฺตา กุเลสุ อตฺิสทฺกตา ฯ
อตีว ปตฺถิตา จาสี รฺูปโภคสิรีหิ จ
ปตฺถิตา เสฏฺฐิปฺตฺเตหิ อนเเกหิ สเตหิ จ ฯ
อการํ ปชฺหิตฺวาน ปพฺพชฺ์ อนคาริยํ
อทฺถมาเส ๑ อสมฺปตฺเต จตฺสจฺจํ อปาปฺณิ ฯ
อิทฺธิยา อภินมฺมิตฺวา จตฺรสฺสํ รตฺถํ อหํ
พฺุทฺทสฺส ปาทเ อวณฺ์ที่ ๒ โลกนาถสิริมโต ๓ ฯ

สุปฺปฺพิตคฺคํ อุปคมฺม ปาทปํ ๔

เอกา ตฺวํ ติฏฺฐสิ สาลมฺุเต

#๑ ม. ย. อฏฺฐมาเส ฯ ๒ ม. ย. อวณฺ์ที่สุสํ ฯ ๓ ม. โลกนาถสฺส ตาทิโน ฯ

#๔ ย. ภิกฺขุณฺี ฯ

น จาปี ตฺยหิ ทุตฺติยตฺถิ โกจิ ๑

พาเถ น ตฺวํ ภายสิ ฐุตฺตกาณิ ฯ

สत्ถิ สหสฺसानิปี ฐุตฺตกาณิ

อิธาคตา เอทิสกา ภาเวยฺยํ ๒

โลมํ น อธิเช นปี สมฺปเวเช ๓

กี เม ตฺวํ มาร กริสฺสเสโก ๔ ฯ

เอสา อนฺตรธายามิ กุจฺณี วา ปวิสามิ เต
ภมฺกนฺตริกายมฺปี ตฺวิจฺจนฺตึ มํ น ทกฺขสิ ฯ
จิตฺตมฺหิ วสติฏฺตาหิ อิทฺธิปาทา สุวิภาวิตา
สพฺพพฺพนฺชนมฺุตตามฺหิ น ตํ ภายามิ อาวุโส ฯ
สत्ตฺติสฺสุลฺปมา กามา ขนฺธาปี อธิกฺุณฺฑธา
ยตฺถ กามรตี พฺรฺฐสิ อรตี ทานิ สามี มม ฯ
สพฺพตฺถ วิหตา นนฺทิ ตโมกฺขนฺธา ปทาธิตา
เอวํ ชานาหิ ปาปีม นินฺโถ ตฺวามสิ อนฺตก ฯ
ชิโน ตสฺมี คุณฺเ ตฺวญฺโจ เอตทกฺเค จเปสิ มํ
เสฏฺฐจา ๕ อิทฺธิมตฺตินนฺติ ปฺริสาสฺสู วินายโก ฯ
ปฺริจิจฺฉโณ มยา สตฺถา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ
โอหิโต คุรุโก ภาโร ภาเวนฺตฺติ สมฺมูหตา ฯ
ยสฺสสฺตฺถาย ปพฺพชิตา อคารสฺมา อนคาริยํ
โส เม อตฺถโถ อนฺุปฺปตฺโต สพฺพสฺสโยชนกฺุขโย ฯ

#๑ ย. น จตฺถิ เต ทุตฺติยา วณฺณธาคฺุ ฯ ๒ ม. สมากตา ... ฯ

#ย. อิธาคตา ตาทิสกา ... ฯ ๓ ย. โลมํ น อธิชามิ น สนฺตฺตสामी ฯ

#๔ ย. มารํ น ภายามิ ตํ เอกิกาสํ ฯ ๕ ม. อคฺคา ฯ

จีวร ปิณฑปาตณจ ปจฺจยํ สยนาสนํ
ขณน อุปนาเมนฺติ สหสฺสานิ สมฺนุตโต ฯ
กิลเสา ฌาปีตา มยฺหิ ภวา สพฺเพ สมฺหตา
นาคว พฺนฺธนํ เณฺตฺวา วิหฺรามิ อนาสฺวา ฯ
สุวาคํ วัต เม อาสิ พุทฺธเสฏฺฐสฺส สฺนฺติเก
ติสุโส วิชฺชา อนฺุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ ฯ
ปฏฺฐิสมฺภิทา จตฺสุโส วิโมกฺขาปิจ อญฺฺจิเม
ฉภฺทิตฺตฺวา สจฺฉิกตฺวา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ ฯ
อิตฺถํ สฺทํ อุปฺปลวณฺณา ภิกฺขุณี อีมา คาถาโย อภาสิตฺถาติ ฯ
 อุปฺปลวณฺณาเถรียา อปทานํ สมฺมตฺตํ ฯ

ทสมํ ปฏฺฐาจาราเถรียาปทานํ (๒๐)

[๑๖๐] ปทฺมุตฺตโร นาม ชิโน สพฺพทฺมฺมาน ปารฺก
 อิตฺ สตฺสทฺสสมฺหิ กปฺเป อุปฺปชฺชิ นายโก ฯ
 ตทาหํ หํสฺวติยํ ชาตา เสฏฺฐิจฺกุล อหุ
 นानารตฺนปชฺโชเต มหาสุขสมปปีตา ฯ
 อุเปตฺวา ตํ มหาวีรํ อสุโสสี ฐมฺมเทสนํ
 ตโต ชาตฺปฺปสาทาหํ อุเปสี ธรรมํ ชินํ ฯ
 ตโต วินยธารินํ อคฺคํ วนฺณเสสิ นายโก
 ภิกฺขุณี ลชฺชินี ตาที กปฺปากปฺปวิสารทํ ฯ

ตทา มุทิตจิตฺตทาหิ	ตํ จานํ อภิกงฺขยิ
นิมนฺเตตฺวา ทสพลํ	สสงฺฆํ โลกนายกํ ฯ
โกชยิตฺวาน สตฺตทาหิ	ททิตฺวา ๑ ปตฺตจิวรี
นิปฺจจ สิริสา ปาเท	อิมํ วจนมพฺรวิ ฯ
ยา ตยา วณฺณิตา ธีร	อิโต อฏฺฐมเก มฺนิ ๒
ตาทิสาทํ ภวิสฺสามิ	ยทิ สิชฺฆมติ นายก ฯ
ตทา อโวจ มํ สตฺถา	ภทฺเท มา ภายิ อสุสฺสุ
อนาคตมฺหิ อทฺธาน	ลจฺฉเสตํ มโนรถํ ฯ
สตสฺสเส อโต กปฺเป	โอกฺกาทกฺกสฺสมภโว(
โคตโม นาม นามน	สตฺถา โลก ภวิสฺสติ ฯ
ตสฺส ชมฺเมสุ ทายาทา	โอรสา ชมฺมนิมฺมิตา
ปฏฺฐาจาราติ นามน	หเสฺสติ สตฺถุสฺสาวิกา ฯ
ตทาหิ มุทิตา หุตฺวา	ยาวชีวํ ตทา ชินํ
เมตฺตจิตฺตา ปริจรี	สสงฺฆํ โลกนายกํ ฯ
เตน กมฺเมน สุกเตน	เจตนาปณฺธิหิ จ
ชหิตฺวา มานุสฺสํ เทหิ	ตาวตีสํ อคณฺณหํ ฯ
อิมมฺหิ ภทฺทเก กปฺเป	พฺรหฺมพฺนฺธุ มหายโส
กสฺสโป นาม นามน	อุปฺปชฺชิ วทตํ วโร ฯ
อุปฺภูจาทโก มหเสฺสฺส	ตทา อาสิ นริสฺสโร
กาสิราชา กิกิ นาม	พาราณสีปฺรตฺตเม ฯ

#๑ ม. ททิตฺวา ว ตฺตจิวรี ฯ ยู. ททิตฺวา จ ตฺตจิวรี ฯ ๒ ยู. ทิเน ฯ

ตสฺสาสี ตติยา ชีตา ภิกขุณี อิติ วิสุตฺตา
ธมฺมํ สุตฺวา ชินฺคฺคสฺส ปพฺพชฺชํ สมโรจยี ๑
อนฺุชานินฺ โน ตาโต อคาเรว ตทา มยํ
วีลํ วสฺสสทฺสฺสานิ วิจริมหฺ อตฺนุทิตา ๑
โกมาริพฺรหฺมจฺริยํ ราชกณฺฺณา สฺุเขจฺจิตา ๑
พฺุทฺโธปฺภูจฺานนिरฺตา มุทิตา สตฺต ชีตโร ๑
สมณฺฺนิ สมณฺคฺคตฺตา จ ภิกขุณี ภิกขุทาสิกา
ธมฺมา เจว สฺุธมฺมา จ สตฺตมฺิ สงฺฆทาสิกา ๑
อหํ อฺุปลวณฺฺณา จ เขมา ภทฺทา จ ภิกขุณี
กิสฺวาโคตมฺิ ธมฺมทินฺฺนา วิสาขา โหติ สตฺตมฺิ ๑
เตหิ กมฺเมหิ สฺุทเตหิ เจตนาปณฺฺธิหิ จ
ชหิตฺวา มานุสฺสิ เทหิ ตาวตีสฺสิ อคณฺฺนหํ ๒ ๑
ปจฺฉิเม จ ภเว ทานิ ชาตา เสจฺจิจฺุเล อหํ
สวาทฺุถิยํ ปฺุรวเร อิทฺุเช สฺิเต มหทฺุชเน ๑
ยทา จ โยพฺพนฺุเปตา วิตฺกฺวสฺคา อหํ
นรณฺุชานปทํ ๑ ทิสฺวา เตน สทฺุธี อคณฺฺนหํ ๑
เอกปฺุตฺตปฺุสฺตาทํ ทฺุติโย กุจฺฉิยา มม
ตทาทํ มาตาปิตโร อิกฺุขามิตฺติ ๔ สฺุณฺุจฺฉิตา ๑
นาโรเจสฺสิ ปตฺติ มยฺหํ ตทา ตมฺหิ ปวาสิเต
เอกิกฺา นิกฺุคฺตา เกหา คนฺุตุํ สวาทฺุถิมฺุตฺตมํ ๑

#๑ ม. สพฺพตฺถ สฺุเขจฺฉิตา ๑ ๒ ม. สพฺพตฺถ อคณฺฺนหํ ๑ ย. อคฺมฺุหเส ๑

#๓ ม. นรณฺุชารปตฺติ ๑ ๔ ม. ย. โอิกฺุขามิตฺติ ๑

ตโต เม สามิ อากนตุวา สมภาเวสิ ปเถ มัม
ตทา เม กम्मชา วาตา อุปปนฺนา อติทารุณา ฯ
อุทิตฺว ๑ มหาเมโฆ ปสูติสมเย มม
ทพฺพตฺถาย ตทา กนฺตุวา สามิ สປເປນ ມາຣີຕ໌ ຯ
ตทา วิชิตທုဂ္ဂເຂນ ອນາถา กປณา อหိ
กุนฺนทී ปຣິຕ໌ ทິສຸວາ ຄຈຸນນຸຕີ ສກຸລາລຍ໌ ๒ ຯ
พาล໌ อาทາຍ โอตຣີ ๓ ปารกຸເລ จ ເອกิกາ ๔
ປາຍຕຸວາ ๕ พาลก໌ ปຸຕຕ໌ อิตຣ໌ ດາຣณາຍหิ ๖
นิวตฺตา อุกฺกุ໌ໂສ หาสิ ตຣຸณ໌ วิลປນຕก໌
อิตຣณจ วหิ โສໂຕ ສາห໌ ໂສກສມປປິຕາ ຯ
ສາວຕຸດິນຄຣ໌ ກນຕຸວາ ອສຸໂສຕີ໌ ສຂເນ ມເຕ
ตทา อโวจ ๖ ໂສກຸຸ໌ ມหาໂສກສມປປິຕາ ຯ
อุโก ปຸຕຕາ ກາລกຕາ ວເນ ມຍຸห໌ ປຕິ ມໂຕ
ມາຕາ ປິຕາ จ ภาตา จ ເອกจิตมฺหิ ๗ ທຍຸເຮ ຯ
ตทา กิสา จ ปณຸຈຸ จ ອນາถา ทินมานສา
อิต໌ ຕໂຕ ຄຈຸນນຸຕີ໌ ๘ ອທຸທສ໌ ນຣສາຣຸຕີ໌ ຯ
ຕໂຕ ອໂວຈ ມ໌ ສຕຸถา ปຸຕຕເ ມາ ໂສຈີ ອສຸສຸ
ອຕຸຕານ໌ ຕເ ຄເວສສຸສຸ ກີ໌ ນິຣຕຸຄ໌ ວິหຸລຸຍສີ໌ ຯ
ນ ສນຸຕິ ປຸຕຕາ ດາณາຍ ນ ຣາຕິ ນປີ ພນຸຮວາ
ອນຸຕເກນາຣິປນຸນສຸສ ນຕຸຕິ ຣາຕີ໌ສຸ ດາຣຸຕາ ຯ

#๑ ม. ย. อุทิตฺว จ ๑ ๒ ย. สกฺุณาลย໌ ๑ ๓ ม. ย. อตຣີ ๑ ๔ ม. ເອກ໌ ๑ ຍ. ເອກ໌ໂກ ຯ

#๕ ໂປ. ມ. ຍ. ສາຍຕຸວາ ຯ ໖ ຍ. ອໂວຈ໌ ຯ ໗ ມ. ຍ. ກມນຸຕີ໌໌ ຯ

ตํ สุตฺวา มุนิโน วากุຍํ ปจฺมํ ผลมชฺฌคํ
ปพฺพชิตฺวาน น จิริ อรหตฺตํ อปาปฺณิ ๑
อิทฺธิสุ จ วสี โหมิ ทิปฺพาย โสตราตุยา
ปรจิตฺตานิ ชานามิ สตฺถุ สาสนการิกา ๑
ปฺพฺเพนิวาสํ ชานามิ ทิปฺพจกฺขุ วิโสชิตํ
เขเปตฺวา อาสเว สพฺเพ วิสุทฺธาสิ สุนิมฺมลา ๑
ตโตหํ วินยํ สพฺพํ สนฺติเก สพฺพทสฺสีโน
อฺคฺคหิ สพฺพวิตฺถาริ พฺยาหริ จ ยถาตถํ ๑
ชินฺนํ ตสฺมี กุณฺเ ตฺถุโจ เอตทกฺเค จเปสิ มํ
อฺคฺคํ ๑ วินยธารินํ ปฏฺจาจาราว ๒ เอกิกกา ๑
ปริจฺจिณฺโณ มยา สตฺถา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ
โอหิตํ ครุโก ภาโร ภวเนตฺติ สมฺมุตา ๑
ยสฺส อตฺถาย ปพฺพชิตา อการสฺมา อนการियํ
โส เม อตฺถโถ อนุปฺปตฺโต สพฺพสํโยชนกฺขโย ๑
กิลฺลสา ฉาปีตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตา
นาสิว พนฺธนํ เจตฺวา วิหารามิ อนาสวา ๑
สุวาคตํ วต เม อาสิ พุทฺธเสฏฺฐสฺส สนฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ ๑
ปฏฺฐิสมฺภิทา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิจ อญฺจิเม
จพฺพิณฺณา สจฺจนิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ ๑

#๑ ม. อคฺคา ๑ ๒ ไป. ย. จ ๑

อิตุถํ สุทํ ปญฺจารา ภิက္ขุณี อีมา คาถาโย อภาสีตถาติ ฯ

ปญฺจาราเถรียา อปทานํ สมตฺตํ ฯ

อุทฺทานํ

เอกุโปสติกา เจว สลพา จาถ โมทกา

เอกาสนา ปญฺจทีปา นพมาสี จ โคตมี ฯ

เขมา อุปลวณฺณา จ ปญฺจารา จ ภิက္ขุณี

คาถาสตานี ปญฺเจว ๑ นว จาปี ตทฺตฺตริ ฯ

เอกุโปสทวคฺโค ทฺติโย ฯ

#๑ โป. ยฺ. ... จตฺตารี นวฺตี สตฺตเมว จ ฯ

ตติโย กุณฑลเกสึวกุโค

ปจมี กุณฑลเกสึเถรียาปทาน (๒๑)

[๑๖๑] ปทุมุตโตโร นาม ชีโน สพพชมนมาน ปารคู

อิโต สตสหัสสมหิ กปะเป อุปปะชชี นายโก ๑

ตทาทิ หัสวติยา ชาตา เสฏฐิจูเล อหุ

นानารตตปะชชีเขต มหาสุชสมปะปีตา ๑

อุเปตวา ตั มหาวีริ อสุโสสิ ชมมมุตตัม

ตโต ชาตปะปสาทาทิ อุเปสิ สรณิ ชินิ ๑

ตทา มหาการุณิโก ปทุมุตตรนายโก ๑

ชิปะปาภิญญา นมกุกคตติ ๒ จปะยิ ๓ ภิกขุณี สุภิ ๑

ตัสสุตวา มุทิตา หุตวา ทานัน ทตวา มหะสิโน

นิปะจ สิริสา ปาเท ตัง จานัน อภิปตถยิ ๑

อนุโมทิติ มหาวีโร ภทเท ยนเดภิปตถิตติ

สมิขมิสสุตติ ตัสสปิ สุชินิ โหหิ นิพพุตา ๑

สตสหัสเส อิโต กปะเป โอกกาากกุลสมภโว

โคตโม นาม นามเนน สตุถา โลเก ภวิสสุตติ ๑

ตสสุส ชมเมสุ ทายาทา โอรสา ชมมนิมมิตา

ภททา กุณฑลเกสาคติ เหสุตติ สตุถุสวาวิกา ๑

#๑ ม. ...นามโก ๑ ๒ โป. ยู. ชิปะปาภิญญา นมกุกคตเต ๑ ๓ ม. ยู. จปะยิ ๑

เตน กมฺเมน สุกเตน	เจตนาปณิธีหิ จ
ชหิตฺวา มานุสฺสึ เทหิ	ดาวตฺตีสํ อคณฺณหํ ฯ
ตโต จูตา ยามมกํ	ตโตหํ ตฺสิตํ คตา
ตโต จ นิมฺมานรตฺตี	วสวตฺตปิปรุํ คตา ๑ ฯ
ยตฺถ ยตฺถุปฺปชฺชามิ	ตสฺส กมฺมสฺส วาหสา
ตตฺถ ตตฺถเวว ราชฺฐนํ	มเหสีตฺตมการยิํ ฯ
ตโต จูตา มนุสฺสเสสฺสุ	ราชฺฐนํ จกฺกวตฺตินํ
มณฺฑลีนนฺจ ราชฺฐนํ	มเหสีตฺตมการยิํ ฯ
สมฺปตฺตํ อนุ โภคฺตวาน	เทเวสฺส มานุสฺสํ จ
สพฺพตฺถ สฺวจิตา หุตฺวา	เนกกปฺเปสฺส ตํสรี ฯ
อิมฺมहि ภทฺทเก กปฺเป	พฺรหฺมพฺนฺธุ มหายโส
กสฺสโป นาม นามเนน	อุปฺปชฺชิ วทตํ วโร ฯ
อุปฺปฏฺฐาโก มเหสีสฺส	ตทา อาสิ นริสฺสโร
กาสิราชา กิกิ นาม	พาราณสีปรุตฺตเม ฯ
ตสฺส ชีตา จตฺตถาสี	ภิกฺขุทายีติ ๒ วิสฺสุตา
ธมฺมํ สุตฺวา ชินฺนคฺคสฺส	ปพฺพชฺชํ สม โรจยิํ ฯ
อนุชานิ น โน ตาโต	อคาเรว ตทา มยํ
วีสํ วสฺสสหสฺसानิ	วิจฺริมฺห อตฺนุทิตา ฯ
โกมาริพฺรหฺมจฺริยิ	ราชกณฺธา สุขฺเขฏฺฐิตา
พฺพุโรปฺปฏฺฐานนิริตา	มูทิตา สตฺถ ชีตโร ฯ

#๑ ม. ย. ตโต ฯ อิตโต ปริ อีทิสเมว ฯ ๒ ม. ภิกฺขุทายีติ ฯ ย. ภิกฺขุทายีติ ฯ

สมณิ สมณคฺคฺตา จ ภิกฺขุณี ภิกฺขุทาสิกา
 ฌมฺมา เจว สุฌมฺมา จ สตฺตมฺมี สงฺฆทาสิกา ฯ
 เขมา อุปลวณฺณนา จ ปญฺญาจารา อหฺนุตทา
 กิสาโคตมฺมี ฌมฺมทินฺนา วิสาขา โหติ สตฺตมฺมี ฯ
 เตหิ กมฺเมหิ สุกเตหิ เจตนาปณฺธิหิ จ
 ชหิตฺวา มานุสฺสึ เทหิ ตาวตฺตีสึ อคณฺณหึ ฯ
 ปจฺฉิเม จ ภเว ทานิ คิริพฺพชฺปรุตฺตเม
 ชาตา เสฏฺฐิกฺกุลเ ผีเต ยทาหึ โยพฺพเน จิตา ฯ
 โจริ วรตฺถํ นิยฺยนฺตํ ทิสฺวา รตฺตา ตหึ อหึ
 ปิตา เม ตํ สหสฺเสน โมจยิตฺวา วธา ตโต ฯ
 อทาสิ ตสฺส มํ ตาโต วิทิตฺวาน มนํ มม
 ตสฺสสาหมาสิ ๑ วิสฺสฏฺฐา อติว ทยิตา หิตา ฯ
 โส เม ภูสฺนโลเกน พลี ๒ ปจฺจาหริ ทิสฺโส
 โจรปฺปปาดํ เนตฺวาน ปพฺพเต ๓ เจตยิ วรฺหึ ฯ
 ตทาหึ ปณฺมิตฺวาน สตฺตํ สุกตฺตชฺลิตี
 รกฺขนฺตี อตฺตโน ปาณิ อิมํ วจนมพฺุริ ฯ
 อิทํ สุวณฺณเกยฺุริ ๔ มุตฺตา เวพฺุริยา พหุ
 สพฺุพิ ๕ หรฺสฺสุ ภทฺทเนเต มลฺยจ ทาสิตี สาวย ฯ
 โอโรปฺยสฺสุ กฺลฺยาณิ มา ๖ พาพฺุหึ ปรีเทวสิ
 น จาหึ อภิชานามิ อหฺนุตฺวา วนมากตํ ๗ ฯ

#๑ ม. ...มาสี ฯ ๒ ม. พลิมชฺฆาตโย ทิสฺโส ฯ ๓ ม. มารปจฺจาหฺภู ทิสฺโส ฯ ๓ ม. ย.

#ปพฺุพตํ ฯ ๔ ม. ย. สุวณฺณเกยฺุริ ฯ ๕ ย. สจฺฉิ ฯ ๖ ย. มา พหุ ปรีเทวสิ ฯ

#๗ ม. ย. ฌนมากตํ ฯ

ยโต สรามิ อุตทานิ	ยโต ปตฺโตสฺมิ วิญญุตํ
น จาหิ อภิขานามิ	อญฺญํ ปิยตฺริ ตยา ฯ
เอहि ตํ อุปกฺขยฺหิสฺสํ	กตฺวาน ตํ ปทกฺขิณํ
ตํ วนฺทามิ ๑ ปุณฺ นตฺถิ	มม ตฺยฺหฺลจฺ สงฺกโม ฯ
น หิ สพฺเพสุ จานเนสุ	ปุริโส โหติ ปญฺชติโต
อิตฺถิปี ปญฺชิตา โหติ	ตตฺถ ตตฺถ วิจกฺขณา ฯ
น หิ สพฺเพสุ จานเนสุ	ปุริโส โหติ ปญฺชติโต
อิตฺถิปี ปญฺชิตา โหติ	ลหุํ อตฺถํ วิจินฺติตา ๒ ฯ
ลหฺลจฺ วัต ขิปปฺลจฺ	เนกตฺเถ ๓ สมเจตฺยิ
จิตฺตปุณฺณายตानว ๔	ตทาหิ สตฺตฺกํ วธิํ ฯ
โย จ อุปฺปติตํ อตฺถํ	น ขิปปิ อนุพฺพชฺชติ
โส หฺลฺลเต มนฺทมฺติ	โจโรว คิริคพฺภเร ฯ
โย จ อุปฺปติตํ อตฺถํ	ขิปปฺเมว นิโพชฺติ
มฺจฺเจเต สตฺตฺสมฺพาทา	ตทาหิ สตฺตฺกา ยถา ฯ
ตทาหิ ปาตฺยิตฺวาน	คิริทฺกฺกมฺหิ สตฺตฺกํ
สนฺตฺกํ เสตฺวตฺถานํ	อุเปตา ๕ ปพฺพชฺชี อหิ ฯ
สณฺฑาเสน จ เกเส เม	ลฺลจฺจิตฺวา สพฺพโส ตทา
ปพฺพชฺจิตฺวาน สมฺมํ	อาจิกฺขิสฺสู นินฺนตฺริ ฯ
ตโต ตํ อุกฺกเหตุวาน ๖	นีสิตฺวาน เอกิกา
สมฺมํ ตํ วิจินฺเตสึ ๗	สุวานโน ๘ มานุสฺสํ กริ ฯ

#๑ ม. ย. น จ ทานิ ปุโน อตฺถิ ฯ ๒ ม. ย. วิจินฺติกา ฯ

#๓ ม. ย. นิกตฺเถ สมเจตฺยิ ฯ ๔ ม. มิกํ อุนฺณายตา เอวํ ฯ ย. มิกํ ปุณฺณายเตเนว ฯ

#๕ ย. อุเปตา ฯ ๖ ม. อุกฺกเหตุวาหิ ฯ ๗ ย. วิจินฺเตมิ ฯ ๘ ย. สุวานา ฯ

ฉินฺนํ คยฺห สมีเป เม ปาตยิตฺวา อปกฺกมิ
 ทิสฺวา นิमितฺตํ อถภี ติฏฺฐนฺตํ ๑ ปุพฺพากุฬํ ฯ
 ตโต อุกฺกุชฺชาย สํวึคฺคา อาปุจฺฉี สหชมฺมิเก
 เต อโวจํ วิชานนฺติ ตํ อตฺถํ สกฺยภิกฺขโว ฯ
 สาทํ ตมตฺถํ ปุจฺฉิสฺสํ อูเปตฺวา พุทฺธสวเก
 เต มมาทาย กจฺฉีสุ พุทฺธเสฏฺฐสฺส สนนฺติเก ฯ
 โส เม ชมฺมมเทเสสิ ขนฺธรายตฺนธาคูโย
 อสุภานิจฺจํ ทุกฺขาติ อนตฺตาคิ จ นายโก ฯ
 ตสฺส ชมฺมํ สฺมุติวาทํ ชมฺมจกฺขุ วิโสธยீ
 ตโต วิญฺญาตสทฺชมฺมา ปพฺพชฺชํ อูปสมฺปทํ ฯ
 อายาจิโต ๒ ตทา อาห เอหิ ภทฺเทติ นายโก
 ตทาทํ อูปสมฺปนฺนา ปริตฺตํ โดยมทฺทสํ ฯ
 ปาทปกฺขาลเนนนาหิ ญตฺวา สอฺทฺยพฺพยํ
 ตถา สพฺเพปิ สงฺขารา ๓ อิติ สํจินฺตยீ ตทา ฯ
 ตโต จิตฺตํ วิมฺจุจฺจิ ๔ เม อนฺนุปาทาย สพฺพโส
 จิปฺปภาภินฺยานมคฺคฺคมเม ตทา ปญฺญาปยิ ชิโน ฯ
 อิทฺธีสุ จ วสี โหมิ ทิพฺพาย โสตฺธาตฺถยา
 ปฺรจิตฺตานิ ชานามิ สตฺถุสฺสทฺสนกฺริกา ฯ
 ปุพฺเพนินฺวาสํ ชานามิ ทิพฺพจกฺขุ วิโสธิตฺตํ
 เขเปตฺวา อาสเว สพฺเพ วิสุทฺธาสิ สฺนินฺมมฺลา ฯ

#๑ ม. ย. หตฺถํ ตํ ฯ ๒ ย. อายา2จฺ วิโส ฯ ๓ ม. สงฺขาราเอ อิทิสํ จินฺตยี่ ตทา ฯ

#๔ ย. วิมฺจุตฺตํ ฯ

ปริจฉินโน มยา สตุถา กตัม พุทธสฺส สาสนัม
โอหิตโต ครุโก ภาโร ภวเนตฺติ สมฺมุตตา ฯ
ยสฺสจตุถาย ๑ ปพฺพชิตา อคารสฺมา อนคาริยัม
โส เม อตฺโต อนุปฺปตฺโต สพฺพสํโยชนกฺขโย ฯ
อตุถมฺมนิรุตฺตีสฺส ปฏฺฐิภาณตฺถเวจ
ณานัม เม วิปฺปลํ ๒ สฺสทฺธัม พุทฺธเสฏฺฐสฺส วาหสา ฯ
กิลลสา ฌาปิตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตตา
นาคีว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสวา ฯ
สฺวาคตัม วต เม อาสิ พุทฺธเสฏฺฐสฺส สนฺตฺติเก
ตฺติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตัม พุทธสฺส สาสนัม ฯ
ปฏฺฐิสฺสภิตา จตฺตฺโส วิโมกฺขาปิจ อญฺฺจิเม
นพฺภิตฺตวา สจฺฉนิกตา กตัม พุทธสฺส สาสนฺนฺตฺติ ฯ
อิตฺถํ สฺสทํ ภาทฺทา กุณฺฑลเกสสา ภิกฺขุณี อีมา คธาโย อภาสิตฺตฺตาติ ฯ
 กุณฺฑลเกสิเถรียา อปทานํ สมฺมุตฺตํ ฯ
 ทุตฺติยํ กิสสาโคตฺตมีเถรียาปทานํ (๒๒)

[๑๖๒] ปทุมุตฺตโร นาม ชิโน สพฺพพฺพมฺมาน ปารคฺค
 อิตฺโต สตฺตสฺสสมฺมहि กปฺเป อปฺปชฺชิ นายโก ฯ

#๑ ย. ยสฺส จตุถาย ฯ อิตฺโต ปรี อีทิสเมว ฯ ๒ ม. ย. สพฺพตฺถ วิมลํ ฯ

ตทาทิ หังสวติยิ ชาตา อณฺณตเร กุเล
 อุเปตฺวา ตํ นรเวรี สรณํ สมุปาสมิ ฯ
 ฌมฺมณฺจ ตสฺส อสุโสสี จตุสจฺจุปสณฺหิตํ
 มชฺฐํ ปรมสฺสทาํ จิตฺตสนฺตีสฺสขาวหํ ๑ ฯ
 ตทาทิ ๒ ภิกฺขุณิี ธีโร ลฺลขจิวรรชาริกํ ๓
 จเปเนโต เอตทกฺกมฺหิ วณฺณยิ ปุริสฺสุตฺตโม ฯ
 ฌเนตฺวานปฺปกํ ปิตี สุตฺวา ภิกฺขุณิยา กุณฺ ๔
 การิ กตฺวาน พุทฺธสฺส ยถาสฺตติ ๕ ยถาพถํ ฯ
 นิปฺจจ มุณิธีรณฺตํ ตํ ฌานํ อภิปตฺถยิ
 ตทาทิ โมทิ สมฺพุทฺโธ ฌานลาภาย นายโก ฯ
 สตสทสฺเส อิตฺ กปฺเป โอกฺกาทกฺกุสสมฺภโว
 โคตโม นาม นามเนน สตฺถา โลเก ภวิสฺสติ ฯ
 ตสฺส ฌมฺเมสุ ทายาทา โอรสา ฌมฺมนิมฺมิตา
 กิสฺวา โคตมิ นาม นามเนน เหสฺสติ สตฺถุสฺสาวิกา ฯ
 ตํ สุตฺวา มุทิตา หุตฺวา ยาวชิวํ ตทา ฌินํ
 เมตฺตจิตฺตา ปริจรี ปฺจฺจเยหิ วินายกํ ฯ
 เตหิ ๖ กมฺเมหิ สุกเตหิ เจตนาปณฺธิหิ จ
 ฌหิตฺวา มานุสฺสํ เทหิ ตาวตีสํ อคณฺจหํ ฯ
 อิมฺมุหิ ภทฺทเก กปฺเป พุรหฺมพฺนฺธ มหฺยโส
 กสฺสโป นาม นามเนน อุปฺปชฺชิ วทตํ วโร ฯ

#๑ ม. วฏฺฐสนฺตีสฺสขาวหํ ฯ ๒ ม. ตทา จ ฯ ๓ ม. ...ธารินิี ฯ

#๔ ม. กุณฺ ฯ ๕ ม. ยถาสฺตติ ฯ ๖ ม. ย. เตน กมฺเมเนน สุกเตเนน ฯ

อุปฏฺฐาโก มเหสีสุต ตทา อาสี นริสุตโร
 กาสีราชา กิถิ นาม พาราณสีปรุตุตเม ฯ
 ปณฺจมี ตสุต ฐิตาหิ ๑ ฐมฺมา นามเนน วิสุตฺตา
 ฐมฺมํ สุตฺวา ชินฺคฺคฺคฺสฺส ปพฺพชฺชํ สมโรจยิ ฯ
 อนุชานิ น โน ตาโต อคาเรว ตทา มยิ
 วิสวสุตฺสทสฺสานิ วิจริมฺห อตฺนุทิตา ฯ
 โกมาริพฺรหฺมจริยิ ราชกณฺญา สุเข จิตา
 พุทฺโธปฏฺฐานนิริตา มุทิตา สตฺต ฐิตโร ฯ
 สมณิ สมณฺคฺคฺคฺตา จ ภิกฺขุณี ภิกฺขุทาสิกา
 ฐมฺมา เจว สุฐมฺมา จ สตฺตมี สงฺฆทาสิกา ฯ
 เขมา อุปลวณฺณา จ ปฏฺฐาจารา จ กุณฺฑลา
 อหฺลจ ฐมฺมทินฺนา จ วิสาขา โหติ สตฺตมี ฯ
 เตหิ กมฺเมหิ สุกเตหิ เจตนาปณฺธิหิ จ
 ชหิตฺวา มานุสฺสึ เทหิ ตาวตีสึ อคณฺณหิ ฯ
 ปจฺฉิเม จ ภเว ทานิ ชาตา เสฏฺฐิจฺจุเล อหิ
 ทุคฺคเต อธเน นิเจ ๒ กตา จ สรณํ กุถิ ฯ
 ปตฺติจฺจเปตฺวาน ๓ เสสา เม ทิสฺสนฺติ ๔ อธนา อิติ
 ยทา จ ปสฺตา ๕ อาสี สพฺเพสฺสึ ทยิตา ตทา ฯ
 ยทา โส ตฺรฺโณ ปุตุโต ๖ โกมารโก ๗ สุเขฏฺฐิจโต
 สปาณมิว กนฺโต เม ตทา ๘ ยมวสฺสึ คโต ฯ

- #๑ ม. ย. ฐิตาสี ฯ ๒ ม. นฏฺเจ ฯ ย. นิฏฺเจ ฯ ๓ ม. ย. ปตฺติ จเปตฺวา ฯ
 #๔ ม. เทสฺสนฺติ ฯ ๕ ย. สุตฺตา ฯ ๖ ม. ย. ภทฺโท ฯ ๗ ม. โกมลโก ฯ
 #๘. โกมลฺงฺโก ฯ ๘ ย. ตทายิ ปรสฺงฺคโต ฯ

โสกัญญา ทินวทนา อสฺสเนตฺตา รุทฺมฺชา
มตฺ ๑ กุณฺปมาทาย วิลปนฺตี คมามหํ ๑
ตทา เอเกน สนฺทิฏฺฐา อุเปตฺวา ภิสฺสกุกฺคตมํ ๒
อโวจฺ เทหิ เกสขฺชํ ปุตฺตสฺสยชีวนนฺติ โภ ๑
น วิชฺชนฺเต มตา ยสฺมี เกहे สิทฺทตฺถกํ ตโต
อาหฺราติ ชิโน อาห วิโนปายโกวิทฺ ๑
ตทา คมิตฺวา สาวตฺถี น ๓ ลภี ตาทิสํ ฃริ
กุโต สิทฺทตฺถกํ ตสฺมา ตโต ลทฺธา สตี อหํ ๑
กุณฺเป จฺจ ทฺทชฺชิตฺวาน อุเปตี โลกนายนํ
ทฺวโรจ จ ๔ มมํ ทิสฺวา อโวจ มรฺุรฺสฺสโร ๑
โย จ วสฺสสฺตํ ชีเว อปฺสฺสํ อุทฺยพฺพย
เอกาหํ ชีวิทํ เสยฺโย ปสฺสโต อุทฺยพฺพย ๑

น คามชฺโม นิคมสฺส ชฺโม

น จาปิยฺ อเอกฺกุลสฺส ชฺโม

สพฺพสฺส โลกสฺส สเทวกสฺส

เอโสว ๕ ชฺโม ยทิตฺ อนิจฺจตา ๑

สาหํ ๖ สุตฺวานิมา คาคา ชฺมมจกฺขุ วิโสชฺย
ตโต วิญฺญาตสทฺทชฺมมา ปพฺพชฺชี่ อนคาริยํ ๑
ตถาปิ ปพฺพชิตา สนฺตี ยฺญชฺนตี ชินสาสเน
น จิเรเนว กาลเณ อรหฺตฺตํ อปาปฺณี ๑

#๑ ย. เอว ๑ ๒ ย. ภิสฺมุตฺตมํ ๑ ๓ ย. น ลภิตฺวาทิสํ ฃริ ๑ ๔ ม. ย. ๖ ๑

#๕ ม. เอเสว ๑ ๖ ย. สหา สุตฺวานิมา คาคา ๑

อิทธิสุ จ วลี โหมิ	ทิพพาย โสตราคยา
ปรจิตตานิ ชานามิ	สตถุศาสนการิกา ฯ
ปุปุเพนิวาส์ ชานามิ	ทิพพจกขุ วิโสธิต์
เขเปตวา อาสเว สพเพ	วิสสุทสาสี สุนิมมลา ฯ
ปริจิจฺฉ โณ มยา สตถา	กตัม พุทธสฺส สาสนัม
โอหิตโต ครุ โก ภาวโร	ภวเนตฺติ สมฺมุตตา ฯ
ยสฺสสตถาย ปพฺพชิตา	อकारสฺมา อนคาริยัม
โส เม อตฺถโถ อนุปฺปตฺโต	สพฺพสํโยชนกฺขโย ฯ
อตุตฺถมมณิรฺรุตฺตีสุ	ปฏฺฐิภาณเ ตเถว จ
ณานัม เม วิปฺปลํ สฺพุทฺธัม	พุทฺธเสฏฺฐสฺส วาหสา ฯ
สงฺการกฺุณา อหริตฺวา	สุสานา รติยาปิจ
ตโต สงฺฆาฏิกิ กตฺวา	ลฺลขัม ชาเรมิ จิวริ ฯ
ชินฺโน ตสฺมี กุณฺเ ตฺถุญฺโจะ	ลฺลขจิวรรชารเณ
จเปตี เอตทกฺคฺมุหิ	ปริสาสุ วินายโก ฯ
กิลเสสา ฉาปีตา มยฺหัม	ภวา สพฺเพ สมฺมุตตา
นาสิว พนฺธนํ เจตฺวา	วิหรามิ อนาสวา ฯ
สฺวาคตัม วต เม อาสิ	พุทฺธเสฏฺฐสฺส สนฺตฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา	กตัม พุทธสฺส สาสนัม ฯ
ปฏฺฐิสฺสมฺภิตา จตฺสฺโส	วิโมกฺขาปิจ อญฺฺจิเม
ฉพฺภิตฺถา สจฺฉนิกตา	กตัม พุทธสฺส สาสนนฺตฺติ ฯ

อิตุถิ สุกฺกิ กิสสิโกตฺตมฺมิ ภิกฺขุณฺณี อิมมา คคคาโย อภาสิตฺตถาติ ฯ

กิสสิโกตฺตมฺมิเถรียา อปทานํ สมตฺตํ ฯ

ตติยํ ฆมฺมทินฺนนาเถรียาปทานํ (๒๓)

[๑๖๖] ปทุมุตฺตโร นาม ชินฺโน สพฺพฆมฺมาน ปารคฺค

อิโต สตสทสฺสมฺหิ กปฺเป อฺปฺปชฺชํ นายโก ฯ

ตทาทํ หํสวตฺติยา กุเล อณฺณตเร อหุ

ปรกมฺมํ ๑ กริ อาสี นิปกา สีสลํวฺตา ฯ

ปทุมุตฺตรสฺส พุทฺธสฺส สุชาโต อคฺคสาวโก

วิหารา อภินิกฺขมฺม ปิณฺฑปาตาย กจฺจติ ฯ

จฺมฺภุ คเหตุวา กจฺจนฺตี ตทา อุตฺทการิกา

ตํ ทิสฺวา อทฺที ปฺวํ ๒ ปสนฺนา เสหิ ปาณฺนิเก ฯ

ปฏิกฺคเหตุวา ตตฺถเว นิสินฺโน ปริภุชฺชํ โส

ตโต เนตฺวาน ตํ เกหํ อทาสี ตสฺส โภชนํ ฯ

ตโต เม อຍ္ຍโก ตฺถุจฺโจะ อกาสิ ๑ สฺมุณฺสิ สกํ

สสฺสุยา สห คนฺตฺวาน สมฺพุทฺธํ อภิวาทฺธี ฯ

ตทา โส ฆมฺมกถิกํ ภิกฺขุณฺณี ปริกิตฺตยํ

จเปสิ เอตฺทคฺคฺคฺมฺหิ ตํ สฺตฺวา มุทิตา อหํ ฯ

นิมนฺตยิตฺวา สฺกตํ สสงฺมํ โลกนายกํ

มหาทานํ ททิตฺวาน ตํ จานํ อภิปรตฺถยฺธี ฯ

#๑ ม. ย. ปรกมฺมการี ฯ ๒ ย. สฺวปํ ฯ ๓ ม. ย. อกริ ฯ

ตโต มํ สุกโต อาห ฆนนิณนาทสุสุโร ๑
มมุปฺภูจฺจานนिरตา ๒ สสงฺฆปริเวสิกา ๑
สทฺธมฺมสฺสวเน ยุตฺตา คุณฺวฑฺฒิตฺมานสา
ภทฺเท ภวสุสุ มุทิตา ลจฺจนเสตํ ๓ ปณฺธิฬํ ๑
สทสฺสเส อิตฺ กปฺเป โอกฺกาทกฺกุสสมฺภโว
โคตโม นาม นามเนน สตุถา โลเก ภวิสฺสตี ๑
ตสฺส ฆมฺเมสุ ทายาทา โอรสา ฆมฺมนิมฺมิตา
ฆมฺมทินฺนาตี นามเนน เหสฺสตี สตุถฺสาวิกา ๑
ตี สุตฺวา มุทิตา หุตฺวา ยาวชีวํ มหามฺณี
เมตฺตจฺจิตฺตา ปริจฺรี ปจฺจเยหิ วินายกํ ๑
เตน กมฺเมน สุกเตน เจตนาปณฺธิฮี จ
ชหิตฺวา มานุสฺสึ เทหิ ตาวตีสํ อคฺคณฺหํ ๑
อิมฺมุหิ ภทฺทเก กปฺเป พุรฺหมพนฺธุ มหายโส
กสฺสโป นาม นามเนน อฺปฺปชฺชิวทตํ วโร ๑
อฺปฺปฺภูจฺจาทโก มเหสิสฺส ตทา อาสี นริสฺสโร
กาสิราชา กิกิ นาม พาราณสีปฺรุตฺตเม ๑
ณฺภูจฺจ ตสฺส ๔ อหํ ธีตา สุฆมฺมา อิติ วิสฺสุตา
ฆมฺมํ สุตฺวา ชินฺคฺกสฺส ปฺพุพฺพชฺชํ สม โรจยํ ๑
อนฺุชานิน โน ตาโต อคาเรว ตทา มยํ
วีสํ วสฺสสฺสทฺสทานิ วิจฺริมห อตฺนุทิตา ๑

ตติยํ ภาณวารํ ๑

#๑ ม. ย. ... สุตฺสโร ๑ ๒ ม. ย. มมุปฺภูจฺจานนिरเต สสงฺฆปริเวสิเก ๑

#มมุปฺภูจฺจานยุตฺเต สสงฺฆปริมาณเส ๑ ๓ ม. ย. ลจฺจนเส ๑ ๔ ม. ย. ตสฺสทสฺสํ ๑

โกมาริพฺรหฺมจริยิ	ราชกณฺญา สุเขญฺจिता
พุทฺโธปฺภุจฺจานนिरตา	มูทิตา สตุตฺต ชีตโร ๑
สมณฺณี สมณคฺคฺคฺตา จ	ภิกฺขุณี ภิกฺขุทาสิกา
ธมฺมา เจว สุธมฺมา จ	สตุตฺตมี สงฺฆทาสิกา ๑
เขมา อุปลวณฺณา จ	ปฏฺาจารา จ กุณฺฑลตา
โคตฺตมี จ อหิ เจว	วิสาขา โหติ สตุตฺตมี ๑
เตหิ กมฺเมหิ สุกเตหิ	เจตนาปณฺธิฮี จ
ชหิตฺวา มานุสฺสึ เทหิ	ดาวตฺตีสึ อคณฺณหิ ๑
ปจฺฉิมเม จ ภเว ทานิ	คิริพฺพชปรุตฺตเม
ชาตา เสฏฺฐจิกฺกุลเ ผีเต	สพฺพกามสมิทฺธเน ๑
ยทา รุปลคฺคฺคฺเปตา	ปจฺจเม โยพฺพเน จิตา
ตทา ปรงฺกฺลึ คนฺตฺวา	วสึ สุขสมปฺปีตา ๑
อุเปตฺวา โลกสรณฺ	สุณฺตีวา ธมฺมเทสนํ
อนาคามิผลํ ปตฺโต	สามิโก เม สุพุทฺธิมา ๑
ตทา ๑ ตํ อุนฺชานตฺวา	ปพฺพชึ อนคาริยิ
น จิเรเนว กาลเณ	อรหตฺตํ อปาปฺณิ ๑
ตทา อุปาสโก โส มํ	อุปลคนฺตฺวา อปฺจฺจณฺถ
คมฺภิเร นิปฺปเณ ปญฺเห	เต สพฺเพ พุยากรึ อหิ ๑
ชินฺโน ตสฺมี กุณฺเ คฺคฺกุโจ	เอตทกฺเค จเปสึ มํ
ภิกฺขุณี ธมฺมกถิกิ	นาณณํ ปสฺสามิ เอทิสึ ๑

#๑ ม. ย. ตทาทิ ๑

ธมมทินนา ยถา ธีรา เอวั ชาเรถ ภิกขโว
เอวาทิ ปณฺฑิตา นาม ๑ นายเกณานุกมปิตา ฯ
ปริจฺฉินฺโณ มยา สตฺถา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ
โอหิตํ ครุ โภกาโร ภวเนตฺติ สมฺมุตตา ฯ
ยสฺสสตฺถาย ปพฺพชิตา อคารสฺมา อนคาริยํ
โส เม อตฺถโถ อนุปฺปตฺโต สพฺพสํโยชนกฺขโย ฯ
อิทฺธิสฺสุ จ วสี โหมิ ทิพฺพาย โสตธาตฺถยา
ปรจิตฺตานิ ชานามิ พุทฺธศาสนการิกา ๒ ฯ
ปฺพเพนิวาสํ ชานามิ ทิพฺพจกฺขุ วิโสธิตํ
เขเปตฺวา อาสเว สพฺเพ วิสุทฺธาสิ สุนิมฺมลา ฯ
กิลเสสา ฉาปิตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตตา
นาคิว พนฺชนํ เจตฺวา วิหรามิ อนาสวา ฯ
สุวาคตํ วต เม อาสิ พุทฺธเสฏฺฐสฺส สนฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ ฯ
ปฏฺฐิสฺมภิทา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิจ อญฺจิเม
นพฺภิญฺญา สจฺฉนิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ ฯ
อิตฺถํ สฺสํ ธมฺมทินนา ภิกฺขุณี อีมา คาลาโย อภาสิตฺถาติ ฯ
ธมฺมทินนาเถรียา อปทานํ สมคฺคํ ฯ

#๑ ม. ย. โหมิ ฯ ๒ ม. ย. สตฺถุศาสน ... ฯ

จตุตถิ สกฺกาเถรียาปทานิ (๒๔)

[๑๖๔] ปทุมุตฺโตโร นาม ชิโน สพฺพชฺมมาน ปารคฺค
 อิตฺต สตฺตสทฺสสมฺหิ กปฺเป อปฺปชฺชิ นายโก ๑
 หิตาย สพฺพสฺตฺตานํ สุขาย วทตฺ วโร
 อตฺถาย ปุริสาชฌโณ ปฏฺิปนฺโน สทฺเวเก ๑
 ยสคฺคปฺปตฺโต สิริมา กิตฺติวณฺณโก ๑ ชิโน
 ปุชฺชิตฺ ๒ สพฺพโลกสฺส ทิสฺสา สพฺพา สุวิสุตฺโต ๑
 อุตฺตฉินฺณวิจิกฺโข โส วิตีวตฺตกถฺกโก
 สมฺปฺนฺณมนสฺงกปฺโป ปตฺโต สมฺโพธิมุตฺตมํ ๑
 อนฺุปฺปนฺนสฺส มคฺคสฺส อปฺปาเทตา นรุตฺตโม
 อนกฺขาตฺถจ อกฺขาสี อสฺนฺชาตฺถจ สณฺชนิ ๑
 มคฺคณฺณจ มคฺควิฑู มคฺคกฺขายี นราสโก
 มคฺคสฺส กุสโล สตฺถา สารถินํ นรุตฺตโม ๑
 มหาการุณฺโณ นาโถ ๑ ชมฺมํ เทเสติ นายโก
 นิมุคฺเค กามปงฺกมฺหิ ๔ สมฺพุทฺธติ ปาณิโน ๑
 ตทาหิ หํสวตฺถิยํ ชาตา ขตฺติยนนฺทนา
 สฺรุปา สธฺนา จาปี ๕ ทยิตฺตา จ ๖ สิริมตี ๑
 อานนฺทสฺส มหารณฺโณ ธีตา ปรมฺโสภฺนา
 เวมาตา ภคินี จาปี ปทุมุตฺตรนามิโน ๑

#๑ ม. ย. กิตฺติวณฺณโก ๑ ๒ ย. ชิโน สพฺพสฺส โลกสฺส ๑ ๓ ม. ย. สตฺถา ๑

#๔ ย. โมหปงฺกมฺหิ ๑ ๕ ย. สธฺนา จาสี ๑ ๖ ย. ว ๑

ราชกณฺฐาหิ สหิตา	สพฺพากรณฺฐิตา
อุปคมฺม ๑ มหาวิริ	อสุโสสี ฌมฺมเทศนํ ๑
ตทา หิ โส โลกวิฑู ๒	ภิกฺขุณี ทิพฺพจกฺขุํ ๓
จตุปริสาย ๔ มชฺฌ	อคฺคกฺุฏาเน จเปตี ตํ ๑
สุณฺิตฺวา ตมฺหํ ญฺุฏา	ทานํ ทตฺวาน สตฺถุโน
ปฺุเชตฺวาน จ สมฺพุทฺธ	ทิพฺพจกฺขุํ อปตฺถยํ ๑
ตโต อโวจ มํ สตฺถา	นนฺเต ลจฺฉตี ปตฺถิตํ
ปทีปฌมฺมทานานํ	ผลเมตํ สุนิจฺฉิตํ ๑
สตสฺสเส อโต กปฺเป	โอกฺกากกฺุฏสมฺภโว
โคตโม นาม นามเน	สตฺถา โลกเ ภวิสฺสติ ๑
ตสฺส ฌมฺเมสุ ทายาทา	โอรสา ฌมฺมนิมฺมิตา
สกุลาติ ๕ จ นามเน	เฮสฺสตี สตฺถุสาวิกา ๑
เตน กมฺเมเน สุกเตน	เจตนาปณฺธิหิ จ
ชหิตฺวา มานุสํ เทหํ	ตาวตีสํ อคฺคณฺหํ ๑
อิมฺมุหิ ภทฺทเก กปฺเป	พฺุรหฺมพฺุณฺธุ มหายนฺโส
กสฺสโป นาม นามเน	อุปฺปชฺชิ วตฺตํ วโร ๑
ปริพฺพาชิกิณี ๖ อาสี	ตทาหํ เอกจาริณี
ภิกฺขุขาย วิจริตฺวาน	อลภี เตลมตฺตกํ ๑
เตน ทีปํ ปทีเปตฺวา ๗	อุปฺภูจึ สพฺพสํวาริ ๘
เจตยํ ทิปทคฺคสฺส	วิปฺปสนฺเนน เจตสา ๑

#๑ ม. อุปาคมฺม ๑ ๒ ม. โลกกรุ ๑ ย. โลกกรุ ๑ ๓ ย. ทิพฺพจกฺขุํ ๑

#๔ ม. กิตฺตยํ ปริสามชฺฌ ๑ ย. กิตฺตยํ... ๑ ๕ ม. ย. สกุลา นาม นามเน ๑

#๖ ม. ปริพฺพาชิกิณี ๑ ๗ ย. ปชาเลตฺวา ๑ ๘ ม. สพฺพสํวาริ ๑

เดน กมฺเมน สุกฺเตน	เจตนาปณฺธิฮี จ
ชหิตฺวา มานุสฺสึ เทหิ	ดาวตฺตีสํ อคฺคณฺหํ ฯ
ยตฺถ ยตฺถุปปชฺชามิ	ตสฺส กมฺมสฺส วาหสา
สยฺชฌนฺติ ๑ มหาทีปา	ตตฺถ ตตฺถ กตาย เม ฯ
ติโรกฺุฑฺฑํ ติโรเสถํ	สมตฺติคฺคยฺห ปพฺพตฺ
ปสฺสามหํ ยทิจฺฉามิ	ทีปทานสฺสึทํ ผลํ ฯ
วิสุทฺทชนยนา โหมิ	ยสสา ปชฺชลามหํ ๒
สทฺธา ปญฺญาเวตี ๓ เจว	ทีปทานสฺสึทํ ผลํ ฯ
ปจฺฉิเม จ ภเว ทานิ	ชาตา วิปฺปกฺุเล อหํ
ปหฺมุตฺชนธลฺลวมฺหิ	มฺุทิตเต ราชปฺุชิตเต ฯ
อหํ สพฺพงฺคสมฺปนฺนา	สพฺพพากรณฺภูสิตา
ปฺุรปฺปเวเส สุกฺคตํ	วาทปาเน จิตา อหํ ฯ
ทิสฺวา ชลฺนตํ ยสสา	เทวมนฺุสฺสสฺสกฺคตํ
อนฺุพฺยญฺชนสมฺปนฺนํ	ลกฺขณฺเหหิ วิภูสิตํ ฯ
อุทฺทกฺคจิตฺตา สุมฺนา	ปพฺพชฺชํ สมโรจยิ
น จิเรเนว กालेณ	อรหตฺตํ อปาปฺุณิ ฯ
อิทฺธิสฺสุ จ วสึ โหมิ	ทิตฺุพฺพาย โสตฺธาตฺุยา
ปฺุรจิตฺตานิ ชานามิ	สตฺถุสฺสาสนกาทิกา ฯ
ปฺุพฺเพนิวาสํ ชานามิ	ทิตฺุพฺพจกฺุญฺ วิโสธิตํ
เขเปตฺวา อาสเว สพฺเพ	วิสุทฺธาสิ สฺุณิมฺมลา ฯ

#๑ ม. ปชฺชฌนฺติ ฯ ๒ ม. ย. จ ชลามหํ ฯ ๓ ย. ปญฺญา สตี เจว ฯ

ปริจฉินโน มยา สตุถา กตัม พุทธสฺส สาสนัม
โอหิตโธ ครุโก ภาวโร ภวเนตฺติ สมฺมุตตา ฯ
ยสฺสตุถาย ปพฺพชิตา อการสฺมา อนคาริยัม
โส เม อตุโธ อนุปฺปตฺโต สพฺพสํโยชนกฺขโย ฯ
ตโต มหาการุณิโก เอตทฺทฺเค จเปตี มัม
ทิพฺพจกฺขุกานัน ๑ อคฺคา สกฺกฺลาติ นรุตฺตโม ฯ
กิลลสา ฌาปีตา มยฺหัม ภวา สพฺเพ สมฺมุตตา
นาคีว พนฺธนนฺ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสวา ฯ
สฺวาคตํ วต เม อาสี พุทฺธเสฏฺฐสฺส สนฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตัม พุทธสฺส สาสนัม ฯ
ปฏฺฐิสฺสภิตา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิจ อญฺฺจิเม
ฉพฺภินฺนฺวา สจฺฉนิกฺตา กตัม พุทธสฺส สาสนฺนฺติ ฯ
อิตฺถํ สฺสํ สกฺกฺลา ภิกฺขุณี อีมา คาลาโย อภาสิตฺถาติ ฯ

สกฺกฺลาเถรียา อปทานํ สมตฺตัม ฯ

ปญฺจมนฺ นนฺทาเถรียาปทานํ (๒๕)

[๑๖๕] ปทุมุตฺตโร นาม ชิโน สพฺพพฺพชฺชมาน ปารกฺ
อิโต สตสฺสสฺสสมฺหิ กปฺเป อุปฺปชฺชชี นายโก ฯ
โอวาทโก วิญญาปโก ตารโก สพฺพปาณิน
เทสนากุสโล พุทฺโธ ตาเรตี ชนตัม พหุ ฯ

#๑ ยู. ทิพฺพจกฺขุกินัน

อนุกมฺปกโ การุณิโก หิเตสี สพฺพปาณินัน
สมฺปตฺเต ติตฺถิเย สพฺเพ ปญฺจสีเล ปติฏฺฐหิ ๑ ๑
เอวํ นิรากุลํ อาสิ สฺสณฺณตํ ติตฺถิเยหิ จ
วิจิตฺตํ อรหนฺเตหิ วสีฏฺฐเตหิ ตาทิกิ ๑
รตนานญฺจปญฺญาสิ อุกฺกโต ๒ โส มหามุณี
กณฺจนคฺขมฺยสงฺกาโส ทวตฺตีสวรสกฺขโม ๑
วสฺสสตสฺสหฺสฺสานิ อายุ วิชฺชติ ๓ ดาวเท
ดาวตา ติฏฺฐมาโน โส ตาเรสิ ชนตํ พหุ ๑
ตทาทิ หังสวตฺถิยํ ชาตา เสฏฺฐจิกฺกุล อหุ
นानารตนปชฺไซเต มหาสุขสมปปีตา ๑
อฺเปตฺวา ตํ มหาวีริ อสฺโสสิ ชมฺมเทสนัน
อมตํ ปรมสฺสาทํ ปรมตฺถํ นิเวทกํ ๑
ตทา นิมนตฺยิตฺวาน สสงฺฆํ โลกนายกํ ๔
ทตฺวา ตสฺส มหาทานํ ปสนฺนา เสหิ ปาณิกิ ๑
ฌายินีนํ กิกฺขุณินัน อคฺคญฺจานัน อปตฺถยิ
นิปฺจจ สิริสา วิริ สสงฺฆํ โลกนายกํ ๑
ตทา อทฺนตฺทมโก ติโลกสร โณ ปญ
พฺยาภาสิ นรฺสูนฺธโร ๕ ลจฺจเสตํ สฺสฺปตฺถิตํ ๑
สตสฺสหฺสฺเส อิตฺโต กปฺเป โอกฺกาถกฺกฺกฺลสมฺภโว
โคตโม นาม นามน สตฺถา โสเก ภวิสฺสติ ๑

#๑ ม. ย. ปติฏฺฐปิ ๑ อิตฺโต ปรี อีทิสเมว ๑ ๒ ม. อุกฺกโต ว มหามุณี ๑

#๓ ย. ติฏฺฐติ ๑ ๔ ย. ติกฺขวนตฺถิ ๑ ๕ ม. นรฺสารถิ ๑ ย. นรฺสทฺทฺทฺโล ๑

ตสฺส ชมฺเมสุ ทายาทา	โอรสา ชมฺมนิมิตา
นฺนุทาทิ นาม นามเน	เหสฺสติ สตฺถุสวิกา ฯ
ตํ สุตฺวา มุทิตา หุตฺวา	ยาวชีวํ ตทา ชินํ
เมตฺตจิตฺตา ปริจรี	ปฺจฺจเยหิ วินายกํ ฯ
เตน กมฺเมเน สุกเตน	เจตนาปณฺธิฮี จ
ชหิตฺวา มานุสํ เทหํ	ตาวตีสํ อคณฺณหํ ฯ
ตโต จุตฺตา ยามมกํ	ตโตหํ ตฺสูตํ คตา ๑
ตโต จ นิมฺมานรตี	วสวตฺติปฺรู คตา ฯ
ยตฺถ ยตฺถุปปชฺชามิ	ตสฺส กมฺมสฺส วาหสา
ตตฺถ ตตฺถเวว ราชฺชนํ	มเหสีตฺตมการยี ฯ
ตโต จุตฺตา มนุสฺสตฺเต	ราชฺชนํ จกฺกวตฺตินํ
มณฺฑลีนนฺจ ราชฺชนํ	มเหสีตฺตมการยี ฯ
สมฺปตฺตี อนุ โภตฺวาน	เทเวสุ มนุเชสุ จ
สพฺพตฺถ สฺวจิตา หุตฺวา	เนกกปฺเปสุ สํสรี ฯ
ปฺจฺจิเม ภวสมฺปตฺเต	ปฺรูสมึ ๒ กปิลวฺหเย
รณฺโวลุ สฺพุทฺโชนฺสสาหํ	ชิตา อาสี อนินฺนิตา ฯ
รํสิริว ๓ รูปีนี ทิสฺวา	นฺนุทิตํ อาสี ตํ กุลํ
เตน นฺนุทาทิ เม นามํ	สุนฺทรา ๔ ปวฺรา อหํ ฯ
ยวตฺตีนนฺจ สพฺพพาสํ	กถฺยาณฺตี จ วิสฺสุตา
ตสมึปี นคเร รมฺเม	จเปตฺวา ตํ ยโสธรํ ฯ

#๑ ยู. อภิ ฯ ๒ สุรมฺเม ฯ ๓ ม. ยู. สิริยา ... ฯ ๔ ม. ยู. สุนฺทรํ ปวฺริ อหํ ฯ

เชฎโฆ ภาตา ติโลกคโค ปจฺฉิม ๑ อรหา ตถา
 เอกกีนี ๒ คหฺภูจําหํ มาตุยา ปรีจิทตา ฯ
 สากิยฺมฺหิ กุเล ชาตา ปุตุเต พุทฺธานุชา ตฺวํ
 นนฺเทนปี วินา ภูตา อคาเร กีนุ ลจฺฉลฺลิตี ๓ ฯ
 ชรราวสานํ โยพฺพณฺณํ รูปํ อสุจิสฺสมมตํ
 โรคนฺตมปิจาโรคฺยํ จีวิตํ มรณฺนตฺกํ ฯ
 อิทํปี เต สฺกํ รูปํ สลฺลิกนฺตํ ๔ มโนหริ
 ภูสฺนํ ๕ อลงฺการํ สิริสฺงเกตสฺนฺนิกํ ฯ
 ปุจฺฉิตํ โลกสํารวํ นยฺนํ รสายนํ
 ปุณฺณํ กิตฺติชนนํ โอกฺกากกฺุลนนฺทนํ ฯ
 น จิเรเนว กาลเณ ชรา สมภิกโกสฺสตี ๖
 ปหาย ๗ เลหํ การยฺหํ จร ฆมฺมมฺนินฺนิตฺเต ฯ
 สฺตฺวํ มาตุ วจฺนํ ปพฺพชฺชํ อนคาริยํ
 เทเหเน น ตฺ จิตฺเตเน รูปโยพฺพนโลลิตา ๘ ฯ
 มหตา จ ปยฺตฺเตเน ฌานชฺฌเนน สฺริ มํ
 กาคฺคฺยจ วทเต มาตา น จําหํ ตตฺถ อสุสฺสุกา ฯ
 ตโต มหาการุณฺนิโก ทิสฺวา มํ กมฺลํ ๕
 นิพฺพิทฺทนฺตํ รูปสฺมิมํ มม จกฺขุปฺเถ ชิโน ฯ
 สเกเน อานฺุภาเวเน อิตฺถิ มาเปลฺลิตี โสภนํ ๑๐
 ทสฺสนิยํ สฺรจฺจิริ มม ตโตปี สฺรฺรูปินิ ฯ

#๑ ย. มชฺฉิมโม ฯ ๒ ม. ย. เอกกีนี ฯ ๓ ม. ... นุ อจฺฉลฺลิตี ฯ ย. ... น

#อจฺฉลฺลิตี ฯ ๔ ย. ปสฺส กนฺตํ ... ฯ ๕ ย. มํ ภูสฺนํ อลงฺการํ ฯ ๖ ม. สมชฺชิสฺเสสฺสตี ฯ

#ย. สมชฺชิสฺเสสฺสตี ฯ ๗ ม. ย. วิหาย เลหํ การุณฺณเ ๘ ม. ย. ...ลาพิตา ฯ

#๕ ม. ย. กามลาลลิตี ฯ ๑๐ ม. ย. โสภินิ ฯ

ตมห์ วิมุหิตา ทิสวา อติวิมุหิตเทหินี ๑
 จินุตยี้ สพลล์ เมติ เนตตลาภญจ มานุสส์ ๑
 ตมห์ เอหิ สุกเณ ๒ เยนตุโถ ตั วเทหิ เม
 กุลนุเต นาม โคตตตญจ วท เม ยทิ เต ปิย ๑
 น ปญหกาโล ๓ สุกเณ อจฺจนฺเจ มํ นิเวสย ๔
 สีนฺทิว มมฺจนานิ ปสฺสปย ๕ มฺหุตฺตกํ ๑
 ตโต สีสํ มมฺเจ สา กตฺวา สยิ สฺโสภณา ๖
 ตสฺสา ลลาเต ๗ ปติตา ลุทฺธา ปรมทารุณา ๑
 สห ตสฺสา นิปาเตน ปีพกา อุปปชชถ
 ปคฺขรียฺสฺ ปภินฺนา จ กุณปา ปุพฺพโลหิตา ๑
 สมฺภินฺนํ ๘ วทนญจาปี กุณปฺปุตฺติคฺคณฺธิกํ ๕
 อุทฺธฺมาตํ วินีลญจ สพฺพญจาปี ๑๐ สรียฺรํ ๑
 สา ปเวธิตสพฺพงฺกิ นิสฺสสนฺติ มํ มํ
 เวทยนฺติ สกํ ทุกุขํ กรุณฺณํ ปรีเทวยิ ๑
 ทุกุเขน ทุกุชิตา โหมิ ผุสยฺนฺติ จ เวทนา
 มหาทุกุเข นิมฺกคฺคฺมฺหิ สรณฺณํ โหหิ เม สยิ ๑
 กุหิ วทน โสภนฺเต กุหิเนเต ตฺวคฺคณาสิกา
 ตมฺพพิมฺพวโรฏฺฐนฺเต วทนนฺเต กุหิ คตํ ๑
 กุหิ สฺสินิภํ วรรณํ กมฺพุกิวา กุหิ คตา
 ทามามาลญจ เต กณฺณํ เววณฺณํ สมฺปากตํ ๑๒

#๑ ยู. อวินิจฺฉิตเทหินี ๑ ๒ ม. ยู. สุกเณ ๑ อิตโต ปรี อีทิสเมว ๑ ๓ ม. วญจกาโล ๑

#๔ ม. นิवासย ๑ ๕ ยู. ปสฺสยิสฺสํ ๑ ๖ ม. ยู. สฺโสภณา ๑ ๗ ม. ยู.

#นลาเต ๑ ๘ ม. ปภินฺนํ ๑ ๕ ม. ...คณฺธํ ๑ ๑๐ ม. ปุพฺพญจาปี ๑

มกุลปทุมการา ๑ กลสาว ๒ ปโยชรา
ปภินนา ปุติคุณปา ทฎฺจนุชฌมาคตา ๓ ๕
เวทิมชฌา ๔ ปุถุสฺโสณิ สุนาว นีตทิพพิสา
ชาตา อมชฌภริตา อโห รูปุ อสสุตฺตํ ๕
สพฺพํ สรีรสลฺลชาตํ ปุติคนุชฺ ฌยานกํ
สุสานมิว เชคฺคจฺฉิ ๕ รมนุเต ยตฺถ พาลิสยา ๖ ๕
ตทา มหาการุณิโก ภาตา เม โลกนายโก
ทิสฺวา สํวิคฺคจิตฺตํ มํ อีมา คาธา อภาสธ ๕
อาตุรํ ฌณปี ปุตี ปสฺส นนฺเท สมฺมสุสฺยํ
อสุภาย จิตฺตํ ภาเวหิ เอกคฺคํ สฺสมาหิตํ ๕
ยถา อิทํ ตถา เอตํ ยถา เอตํ ตถา อิทํ
ทฺถคนุชฺ ปุติกํ วาติ พาลานํ อภินนฺทิตํ ๕
เอวเมตํ อเวกฺขนฺติ รตฺตนิทิวมนฺทิตา
ตโต สกาย ปณฺณาย อภินิพฺพิชฺช ทกฺขสิ ๕
ตโตหํ อาสิ ๗ สํวิคฺคา สุตฺวา คาธา สฺภาสิตา
ตตฺรฎฺฐจิตฺตาวหํ สนฺตี อรหตฺตํ อปาปฺณิ ๕
ยตฺถ ยตฺถ นิสินฺนาหํ ตทา ฌานปรายนา
ชิโน ตสฺมี ฌณฺเ ตฎฺฐโจ เอตทกฺเค ฌเปสิ มํ ๕
กิลเสสา ฌาปีตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
นาสิว พนฺธนํ ฌตฺวา วิหฺรามิ อนาสวา ๕

#๑ ม. ย. มกุลพารการา ๕ ๒ ม. กลิกาว ๕ ๓ ม. ทฎฺจนุชิตฺตมาคตา ๕

#๕. ...คนุชิตฺตมาคตา ๕ ๔ ม. เวทิมชฌาว สฺสุสฺโสณิ ๕ ๕ ม. พิกจฺฉิ ๕

#๖ ม. ย. พาลิสยา ๕ ๗ ม. อติสํวิคฺคา ๕

สุวาคคัม วต เม อาสิ พุทธเสฏฺฐสฺส สนฺตฺติเก
ติสฺสุโส วิชฺชา อญฺฺปตฺตา กตฺ พุทธสฺส สาสนํ ฯ
ปฏฺฐสมฺภิตา จตฺสุโส วิโมกฺขาปิง อญฺฺจิเม
ฉพฺภิตฺตา สจฺฉิกตฺตา กตฺ พุทธสฺส สาสนฺนฺตฺติ ฯ

อิตฺถํ สฺกํ นนฺทา ภิกฺขุณี ชนปทกฺลฺยาณิ อีมา คาลาโย

อภาสิตฺถาติ ฯ

นนฺทาเถรียา อปทานํ สมตฺตํ ฯ

ฉญฺฺจ โสณฺาเถรียาปทานํ (๒๖)

[๑๖๖] ปทฺมุตฺตโร นาม ชิโน สพฺพพมฺมาน ปารุ

อิโต สตสฺสสมฺภิ กปฺเป อฺปฺปชฺชิ นายโก ฯ

ตทา ๑ เสฏฺฐจิกฺุเล ชาตา สฺชิตฺตา สชฺชิตฺตา ๒ ปียา

อฺเปตฺวา ตํ มฺนิวริ อสุโสตี มชฺฐริ วจํ ฯ

อารทฺทวิริยานคฺคิ วณฺฺณเถติ ๓ ภิกฺขุณี ชิโน ๔

ตํ สฺตฺวา มฺทิตฺตา หุตฺวา การิ กตฺวาน สตฺถโน ฯ

อภิวาทิย สมฺพุทฺธํ ตํ จานํ ปตฺถยิ ตทา

อนฺฺโมทิ มหาวิโร สิขมฺตํ ปณฺธิ ตว ฯ

สตสฺสเส อิโต กปฺเป โอกฺกาถกฺกฺลสมฺภโว

โคตโม นาม นามน สตฺถา โลเก ภวิสฺสตี ฯ

#๑ ยู. ตทาหํ ฯ ๒ ม. ปุชิตา ฯ ๓ ม. วณฺฺณเถติ ฯ ยู. วณฺฺณนฺตํ ฯ ๔ ยู. ชินํ ฯ

ตสฺส ฆมฺเมสุ ทายาทา	โอรสา ฆมฺมนิมิตา
โสณาคี นาม นามเน	เหสฺสตี สตฺถุสวิกา ฯ
ตํ สุตฺวา มุทิตา หุตฺวา	ยาวชีวํ ตถา ชินํ
เมตฺตจิตฺตา ปริจรี	ปฺจฺจเยหิ วินายกํ ฯ
เตน กมฺเมเน สุกเตน	เจตนาปณฺธิหิ จ
ชหิตฺวา มานุสํ เทหิ	ตาวตีสํ อคณฺณหํ ฯ
ปฺจฺฉิเม จ ภเว ทานิ	ชาตา เสฏฺฐิจฺจุเล อหํ
สาวตฺถิยํ ปฺรวเร	อิทฺเธ ฆีเต มหทฺฐเน ฯ
ยทา จ โยพฺพนํ ปตฺตา	กนฺตฺวา ปตฺติกุํ อหํ
ทส ปตฺตานิ อชนิ	สุรฺูปานิ วิเสสโต ฯ
สุเข จิตา จ เต สพฺเพ	ชนเนตฺตมโนหรา
อมิตฺตานมฺปิ รุจิตา	มม ๑ ปฺกเว เต ปิยา ฯ
ตโต มยฺหํ อกามาย	ทสปฺตฺตปฺรฺกขโต
ปพฺพชิตฺถ ส เม ภคฺตา	เทวเทวสฺส สาสเน ฯ
ตเทกิกา วิจฺินฺเตสี	ชีวิเตนาลมตฺถุ เม
ชินาย ๒ ปตฺิปตฺเตหิ	พฺุทฺธาเยปี ๑ วราภิยา ฯ
อหํปี ตตฺถ กจฺฉิสฺสํ	สมปฺตฺโต ยตฺถ เม ปติ
เอวาทํ จินฺตยิตฺวาน	ปพฺพชี อนคาริยํ ฯ
ตโต มม ๔ ภิกฺขุณิโย	เอกํ ภิกฺขุณฺุปฺสฺสเย
วิหาย คณฺณโมวาทํ	ตาเปหิ อุตฺถํ อิติ ฯ

#๑ ยู. มมี ปาเคว ฯ ๒ ม. จตฺตาย ฯ ๓ ม. ยู. วุฑฺฒาย จ ฯ ๔ ม. ยู. จ มํ ฯ

ตทา อุทกมานุตวา ๑ โไอกริตวาน กุมภिया
จตุเล จเปตวา อาสิना ตโต จิต्तं समाथी ๑
ขนุเช อนิจจโต ทิสวา ทุกขโต จ อนตโต
เขเปตวา อาสเว สพะเพ อรหตฺตํ อปาปฺณี ๑
ตทาคนฺตวา ภิกฺขุณีโย อุโณหทกมฺปฺจฺฉิ
เตโชธาตุ อธิญฺจาย จิปปี สนนฺตปयी ชลํ ๑
วิมุหิตา ตา ชินวรี เอตมตฺถมสาวयी ๒
ตํ สุตฺวา มุทิตโต นาโถ อิมํ คานํ อภาสถ ๑
โย จ วสุสสत्ตํ ชีเว กุสิโต หีนวีริโย
เอกาหํ ชีวิตํ เสยฺโย วิริยารภโต ทพฺหํ ๑
อาราธิตो มหาวีโร มया สุปฺปฺปฏิปตฺติยา
อารทฺทวิริยานคฺคํ มมาห ส มหามฺุณี ๑
กิลเสสา ฉापิตา มยฺหํ ภวา สพะเพ สมุหตา
นาคีว พนฺธนํ เจตฺวา วิหรามิ อนาสวา ๑
สุวาคตํ วต เม อาสิ พุทฺธเสฏฺฐสฺส สนนฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ ๑
ปฺปฏิสมฺภิทา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิจ อญฺจิเม
ฉพฺภินฺญา สจฺฉนิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนนฺติ ๑
อิตฺถํ สฺหํ โสณา ภิกฺขุณี อีมา คานาโย อภาสิตฺถาติ ๑
โสณาเถริยา อปทานํ สมตฺตํ ๑

#๑ ม. อุทกมาหิตฺวา ๑ ๒ ย. เอตมตฺถว สาวयी ๑

สวดมัม ภัททกาปีทานิเถรียาปทาน (๒๗)

[๑๖๗] ปทุมุตโตโร นาม ชีโน สัพพชมนาน ๑ ปารคู

อิโต สตสหัสสมหิ กปุเป อปุปชชช นายโก ๑

ตทา ๒ หิ หังสวตย วิเทโห นาม นามโก

เสฏฐี ปุทตรตโน ตสส ซายา อโอสหิ ๑

กทาจิ โส นราทิจจ อปุเปจ สปริชชโน

ชมนัม อสโอสติ พุทชสส สัพพทุกขกขยวาทิ ๓ ๑

สวากัม ชุตวาทานิ อคคัม กิตเตติ นายโก

สตุวา สตุตาทิกัม ทานัม ทตุวา พุทชสส ตาทิโน ๑

นิปจจ สิริสา ปาเท ตัม จานัม อภิปตถยิ ๔

ส หาสยโนโต ปริสสัม ตทา หิ นรปุจจโว ๑

เสฏฐิจิโน อนุกมปาย อิมมา คาทา อภาสถ

ลจจเส ปตถิตัม จานัม นิพพุโต โหหิ ปุตตก ๑

สตสหัสเส อิโต กปุเป โอกกาากกุลสมภโว

โคตโม นาม นามเนน สตุถา โลเก ภวิสสติ ๑

ตสส ชมนเมสุ ทายาโท โอรโส ชมนนิมมิโต

กสสโป นาม นามเนน เหสสติ สตุถสาวโก ๑

ตัม สตุวา มุทิตโต หุตวา ยาวชิว ตทา ชินัม

เมตตจิจุโต ปริจริ ปจเจยหิ วินายกัม ๑

#๑ ย. สัพพชมนเมสุ จกขุมา ๑ ๒ ม. ย. ตทาหุ ๑ ๓ ม. สัพพทุกขกขยปุปหิ ๑

#๔ ย. อภิปตถยิ ๑

สาสน์ โขตยิตวาน	โส มทุทิตวา กุติตุเถ
เวเนยฺย วินยิตวาน ๑	นิพพุโต โส สสาวโก ฯ
นิพพุเต ตมฺหิ โลกกุเค	ปฺขุนตถาย สตฺถุโน
ณาคิมิตฺเต สมานตฺวา	สท เตหิ อการยิ ฯ
สตฺตโยชนิกิ ฎฺปิ	อุพฺเพธ รัตนามยิ
ชลนฺตํ สตรํสีว	สาลราชํว ผลฺลิตฺติ ฯ
สตฺตสทสทสฺสานิ	จาติโย ๒ สตฺต การยิ
นพฺภคิ วีย โขตนฺเต ๓	รัตนเนหฺว สตฺตหิ ฯ
กนฺธเตเลหิ ปฺเรตฺวา	ทีปานิ อุชฺชลยิ ตหิ
ปฺขุนตถาย มหเสสิสฺส	สพฺพสตฺตานุกมฺปิโน ๔ ฯ
สตฺตสทสทสฺสานิ	ปฺณณกมฺภานิ การยิ
รัตนเนหฺว ปฺณณานิ	ปฺขุนตถาย มหเสสิโน ฯ
มขฺเฒ อฏฺฐฏฺฐกมฺภินิ	อุสฺสิตา กณฺจนคฺฆมิโย
อติโรจนฺติ วณฺเณน	สารถฺว ทิวากโร ฯ
จตุทฺวาเรสุ โสภนฺติ	โคธฺรณา รัตนามยา
อุสฺสิตา ผลกา รมฺมา	โสภนฺติ รัตนามยา ฯ
วิโรจนฺติ ปฺริกฺขาโย ๕	อวภูํสา สุนิมฺมิตา
อุสฺสิตานิ ปฺฎากานิ	รัตนานิ วิโรจเร ฯ
สุรคฺคํ สุกตฺถเจตํ ๖	เจตยิ รัตนามยิ
อติโรจติ วณฺเณน	สสขฺฌาว ทิวากโร ฯ

#๑ ม. วินยิตฺวา จ ๑ ๒ ม. ปาติโย ตตฺถ การยิ ฯ ยฺ. ... การยิ ฯ ๓ ม. โขตนฺติ ฯ

#๔ ม. ยฺ. สพฺพสตฺตานุกมฺปิโน ฯ ๕ ม. ยฺ. ปฺริกฺขิตฺตา ฯ ๖ ม. ยฺ. สุกคํ จิตฺตํ ฯ

อุปลสฺส เม ทิสฺวา ติสฺวาโส ๑ หริตฺวาเลน ปุริยํ ๒
เอกา ๑ มโนสีลาเยกา อญฺชเนน จ เอกิกา ฯ
ปุชฺชํ เอตาทิสํ รมมํ กาทเรตฺวา วรฺวาทิโน ๔
อทาสี ทานํ สงฺฆสฺส ยาวชีวํ ยถาพลํ ฯ
สหํ ๕ เสฏฺฐิณา เตน ตานํ ปุณฺณานิ สพฺพโส
ยาวชีวํ กริตฺวาน สหาว สุกฺคิ คตา ฯ
สมฺปตฺติโยนฺนุกฺตฺวาน ๖ เทวตฺเต อถ มานุเส
ฉายา วีย สรีเรน สห เตเนว ถีสรี ฯ
เอกนฺวเต อิตฺ กปฺเป วิปฺสฺสี นาม นายโก
อุปฺปชฺชิจฺจ จารุณฺยโน สพฺพชฺชมฺมวิปฺสฺสโก ฯ
ตทา หิ พนฺธุรมฺติยา พุราหฺมโณ สาธฺฐสมฺมโต
อทุโร สนฺโต กุณฺณาสี ฐเนน จ สฺสทฺถุคฺคโต ฯ
ตทาปี ตสฺสสํ อาสี พุราหฺมณิ สมเจตฺสา
กทาจิ โส ทิชฺวโร สงฺกเมสิ มหามฺณี ฯ
นินฺนํ ชนกาณฺมฺหิ เทเสนฺตํ อมตฺปทํ
สฺสคฺวา ชมฺมํ ปมฺพทิตฺโต อทาสี เอกสาณฺฑิกํ ฯ
ฉริ เอเกน วตฺเถน คนฺตฺวาเนตํ มมพฺุริ
อนฺนโมท มหาปุณฺณเณ ทินฺนํ พุทฺธสฺส สาณฺฑิกํ ฯ
ตทาหํ อญฺชลึ กตฺวา อนฺนโมทํ สุวิทฺตา
สฺสทินฺโน สาณฺฑิกโก สามิ พุทฺธเสฏฺฐสฺส ตาทิโน ฯ

#๑ ม. ย. เวทโย ฯ ๒ ม. ปุริย ฯ ๓ ม. ย. เอกํ มโนสีลาเยกํ ... เอกิกํ ฯ

#๔ ย. วรฺวาทิโน ฯ ๕ ม. สหาว ฯ ๖ ม. ย. สมฺปตฺติโยนฺนุกฺตฺวาน ฯ

สุขิโต สุขิโต หุตฺวา สัสนฺโต ภวาทเว
 พาราณสีปุเร รมฺเม ราชา อาสี มหิปติ ฯ
 ตทา ตสฺส มเหสีหิ อิตถิคุมฺพสฺส อุตฺตมา
 ตสฺสาปี ๑ ทุตฺติกา อาสี ปุพฺพสิเนเหเน อุตฺตริ ๒ ฯ
 ปิณฺฑทาย วิจฺรุตฺโต โส อฏฺฐ ปจฺเจกนายเก
 ทิสฺวา ปมฺภิตฺโต หุตฺวา ทตฺวา ปิณฺฑํ มหารหํ ฯ
 พุทฺเธ ๓ นิมนฺตยิตฺวาน กตฺวา รตนมณฺฑปํ
 กมฺมาระหิ กตมฏฺฐํ ๔ โสวณฺณํ สตฺตคฺคํ ๕ ฯ
 สมานะตฺวาน เต สพฺเพ เตสํ ทานมทาสิ โส
 เสนาสเน ๖ ปวิฏฺฐานํ ปสนฺโน เสหิ ปาณิกิ ฯ
 ตํปี ทานํ สหาทาสี กาสีราเชนหนุตฺทา
 ปุณาหิ พาราณสียํ ชาตา กาสีกคามเก ฯ
 กุฏฺฐมฺพิทฺทเก เต สุขิโต โส สภาตุโก
 เชฏฺฐสฺส ภาตุโน ชายา อโหสิ สฺสปติพฺพตา ฯ
 ปจฺเจกพุทฺธํ ทิสฺวาน มม ภตฺตฺกนียโส
 ภาตุ ภตฺตํ ตสฺส ทตฺวา อากเต ตมฺหิ ปาวทิ ฯ
 นาภินนฺทิตฺถ โส ทานํ ตโต ตสฺส อทาสหิ
 พุทฺธานานีย ตํ อนนํ ปุโน ตสฺเสว โส อทา ฯ
 ตํ ทานํ จพฺพยิตฺวาน ทูฏฺฐา พุทฺธสฺสหิ ตทา
 ปตฺตํ กลลปฺพณฺณตํ อทาสี ตสฺส ตาทิโน ฯ

#๑ ม. ย. ตสฺสาติ ทยิตา อาสี ฯ ๒ ม. ภตฺตฺโน ฯ ๓ ม. ปุโน ฯ ๔ ม. ย.

#กตํ ปตฺตํ ฯ ๕ ม. ย. วต ตตฺตํ ฯ ๖ ม. โสวณฺณาสเน ย. โสวณฺณาสเน ฯ

ทานเน จ คหณ เจว	อปเจ ปทุเสปิจ
สมจิตตมุขิ ๑ ทิสวา	ตทาทิ สัวิซี ภูสิ ๑
ปุโน ปตติ คเหตุวาน	โศชยิตวา สุกนุชينا
ปสนนจิตตา ปุเรตวา	สขมตี สกกริ อหิ ๑
ยตถ ยตถูปปชชามิ	สุรฺรปา โหมิ ทานโต
พุทธสส อปกาเรน	ทุกฺกนุชา มทเนน จ ๒ ๑
ปุโน กสฺสปธีรสฺส	นิฏฺฐาปีตมฺหิ เจตฺติเย ๓
โสวณฺณํ อิกฺกํ วริ	อทาสี มุทิตา อหิ ๑
จตฺตชชาเตน คนฺเชน	เตมยิตวา ตมิฏฺฐกํ ๔
มุตฺตา ทุกฺกนุชโทสมฺหา	สพฺพงกสฺสมากตา ๕ ๑
สจฺจปาตีสหสฺसानิ	รตเนหิ จ สจฺจตฺติ
กาเรตฺวา ฆตฺตปฺรานิ	วฏฺฐินิ จ สหสฺสโต ๑
ปกฺกิเปตฺวา ปทีเปตฺวา	จปฺยิ สจฺจต ปนฺติโย
ปฺชชนตฺถิ โลกนาถสฺส	วิปฺปสนฺเนน เจตฺตา ๑
ตทापิ ตสฺมี ปฺญณฺสฺมี	ภากินิหิ วิเสสโต
ปุโน กาสีสุ สลฺลชาโต	สุมิตฺโต อิติ วิสฺสุโต ๑
ตสฺสาหิ ภริยา อาสี	สุชิตา สชฺชิตา ปียา
ตทา ปจฺเจกมฺุโน	อทาสี ฆนเวฏฺฐนํ ๑
ตสฺสาปี ภากินิ อาสี	โมทิตฺวา ทานมุตฺตมํ
ปุโนปี กาสีรฺกฺกมฺุหิ	ชาโต โกลิยชาติยา ๑

#๑ ย. สมจิตตมุขิ ทิสวา มหาสงฺฆํ จซี ภูสิ ๑ ๒ ม. ย. วทเนน จ ๑

#๓ ม. นิชายนตฺมฺหิ ๑ ย. นิฏฺฐายนตฺมฺหิ ๑ ๔ ม. ย. นิจยิตฺวา ๑

#๕ ย. ...สมฺปฺปาคตา ๑

ตทา โกลิยปุตตานัน	สเทหิ สห ปณจหิ
ปณจ ปจเจกพุทธานัน	สทานิ สมุปฏฐหิ ๑ ๑
เดมาสิ วาสยิตวาน ๒	อทาสี ๓ จ ติจีวร
ชชยา ตสฺส ตทา อาสี	ปฺนุณณมมปถานุกา ๑
ตโต จุโต อหุ ราชชา	นनुโท นาม มหายโส
ตสฺสาปิ มหเสี อาสี	สพพกามสมิทุณี ๑
ตโต ๔ อหุ จวิตวาน	พฺรหฺมตโต มหิปติ
ปทุมมาวตีปุตตานัน	ปจเจกมุนินัน ตทา ๑
สทานิ ปณจณฺณานิ	ยวชิวํ อุปฏฐหิ
ราชชยฺยานे निवासत्त्वा	นิพพุตตานิ จ ปุชฺชียี ๑
เจตียานิ จ การตฺत्वा	ปพพชิตฺत्वा อุโก มย
ภาเวตฺत्वा อปฺปมณฺณายो	พฺรหฺมโลกํ อคมฺหเส ๑
ตโต จุโต มหาตติเต	สุชาโต ปิปลลายโน
มาตา สุมนเทวี จ	โกสิโลตฺโต ทิโช ปิตา ๑
อหํ มพฺเต ชนปเท	สากลายํ ปฺรุตฺตเม
กปิลสฺส ทิชฺสสาสี	ธีตา มาตา สฺจิมติ ๑
ฉนณจฺจนพิมฺเพน	นิมฺมินิตฺวาน มํ ปิตา
อทา กสฺสปธิรฺสฺส	กามหิ ๕ วชฺชิตสฺส จ ๑
กทาจิ โส ตรุณิโก ๖	คนฺตฺวา กมฺมนฺตเปกฺขโก
กาทิกิเกหิ ชชชฺนเต	ปาณํ ทิสฺวาน ลํวิชิ ๑

#๑ ย. สมุปฏฐหิ ๑ ๒ ม. ตปฺปยิตฺวาน ๑ ๓ ย. อหํสฺ จ ติจีวเร ๑ ๔ ม. ตโต

#ราชชา ภวิตฺวาน ๑ ย. จุโต ๑ ๕ ย. กามา สว วชฺชิตสฺส เม ๑ ๖ ม. ย. การุณิโก ๑

ฆเรป้าหิ ๑ ติเล ชาเต ทิสวานาตปตปาเน ๒
กิมิกาเกหิ ขชชุนเต สัเวคมลภี ตทา ๑
ตทา โส ปพพชชี ธีโร อหิ ตั อนุปพพชชี
ปญจวสุตานี นีวสี ปริพพชชปเถ ๓ อหิ ๑
ยทา ปพพชชิตา อาสี โคตมี ชินโปสีกา
ตทาทั ตมุปาคนุตวา พุทฺเธน อนุสาสีตา ๑
น จิเรเนว กาลเนน อรหตฺตึ อปาปฺณึ
อโห กลฺยาณมิตตตตตี กสฺสปสฺส สิริมโต ๑
ปฺคฺโต พุทฺธสฺส ทายาโท กสฺสโป สฺสมาหิโต
ปฺพเพ นีวาสั โส ๔ เวทึ สกฺคาปายญจ ปสฺสตี ๑
อโธ ชาตีกุขั ปคฺโต อภิญญาไวสีโต มุนิ
เอตาทิ ตีหิ วิชฺชาหิ เตวิชฺโช โหติ พฺราหฺมโณ ๑
ตเถว ภทฺทกาปีตานี เตวิชฺชา มจฺจุหายินี
ธาเรนฺตี อนุตฺติมั เทหิ เขตฺวา มารี สวาหนั ๑
ทิสฺวา อาทินวั โลเก อูโภ ปพพชชิตา มยั
ตยมุหา ๕ ชีณาสวา ทนฺตา สีตฺถิตามุห นีพฺพุตตา ๑
กิลเสสา ฌาปีตา มยฺหิ ภวา สพฺเพ สมฺมุตตา
นาคิวั พนฺธนั เจตฺวา วิหฺรามิ อนาคตา ๑
สุวาคตฺ วต เม อาสี พุทฺธเสฏฺฐสฺส สนฺตฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตฺ พุทฺธสฺส สาสนั ๑

#๑ ม. ย. ฆเร วาหิ ๑ ๒ ย. ...ตปิเต ๑ ๓ ม. ...เวเต ๑ ๔ ม. ย. โย ๑

#๕ ย. อมฺห ๑

ปฏิสมภिता จตสุโส วิโมกขาปัจจ อฏฺฐิเม
ฉพภิญญา สจฺจนิกตา กตฺ พุทฺธสฺส สาสนนฺติ ฯ
อิตฺถํ สฺมํ ภัทฺทกาปิตานี ภัทฺทนี อีมา คาทาโย อภาสิตฺถาติ ฯ
ภัทฺทกาปิตานีเถรียา อปทานํ สมตฺตํ ฯ
อฏฺฐมํ ยโสธรราเถรียาปทานํ (๒๘)

[๑]

[๑๖๘] ปฺรอกฺขตา ภัทฺทนีหิ สเตหิ สหสฺเสหิ ส๒
มหิทฺธิกา มหาปญฺญา สมฺพุทฺธํ อุปสงฺกมํ ฯ
สมฺพุทฺธํ อภิวาเทตฺวา สตฺถโน จกฺกลกฺขณเ
นินฺนุณา เอกมฺนตฺมฺหิ อิทํ วจนมฺพรวี ฯ
อฏฺฐสตฺตติวสุสาหํ ปจฺฉิมา ๓ วตฺตติ วยา
ปพฺพการมฺหิ อนุปฺปตฺตา อาโรเจมิ มหามฺนี ฯ
ปริปกฺโก วโย มยฺหํ ปริตฺตํ มม ๔ จีวิตฺ
ปหาย โว คมิสฺสามิ กตฺ เม สรณมตฺตโน ฯ
วยมฺหิ ๕ ปจฺฉิเม กาลเ มรณํ อุปฺรทฺธติ
อชฺช รตฺตี มหาวีร ปาปฺณิสฺสามิ นิพฺพุตี ฯ
นคฺถิ ชาติ ชรา พุยาธิ มรณญฺจ มหามฺเน
อชฺรามรกายปฺริ ๖ คมิสฺสามิ อสงฺขตฺ ฯ
ยวตา ปฺริสา นาม สมฺปาสนฺติ ๗ สตฺถโน
อปฺราธํ ปชานนฺติ ขมนฺตํ สมฺมุขา มฺเน ฯ

#๑ ม. เอกสฺมี สมเย รรมเ ฯเปฯ นิกฺขมิตฺวา สกฺสฺสมา ฯ
#๒ ยฺ. สห ปญฺจหิ ฯ ๓ ม. ปจฺฉิโม วตฺตเต วโย ฯ ยฺ. ปจฺฉิโม วตฺตติ วโย ฯ
#๔ ยฺ. อล ฯ ๕ ยฺ. วโย จ ฯ ๖ ม. ยฺ. อชฺรามรณํ ปฺริ ฯ ๗ ยฺ. สมฺปายาติ ฯ

สัทธิตวา ๑ จ สัฏธาเร ขลิตถเจ มมนุตยิ ๒
 อาโรเจมิ ๓ มหาวีร อปราธัมมสุเม ๑
 อิทฺธิญจาปี นิตฺสเสหิ มม สาสนการิก
 ปริสานญจ สพฺพาสํ กงฺขํ ฉินฺนิตฺสสุ สาสเน ๔ ๑
 ยโธชรา อหํ วีร อคาเร เต ปชาปติ
 สากิยมฺหิ กุเล ชาตา อิตฺถิองฺเก ๕ ปติญฺจिता ๑
 ถินํ สตสหฺสฺสานํ นวุตฺติํ นพฺุตฺตริ
 อคาเร เต อหํ วีร ปาโมกฺขา สพฺพมิตฺสฺสรา ๑
 ฐปาจารคฺคฺชเปตา โยพฺพนญฺจาปี ๖ สพฺพทา
 สพฺพวา มํ อปฺจายนฺติ เทวตา วिय มานุสา ๑
 กณฺณาสหฺสฺสปมฺขา ๗ สกฺยปฺตฺตนิเวสเน
 สมานสุขทุกฺขา ตา เทวตา วिय นนฺทเน ๑
 กามชาตุมตฺติกนฺตา ๘ ปณฺฑิตา ๙ ฐปฺชาคฺชยา
 ฐเปตน สทิสานคฺคฺธิ จเปตฺวา โลกนายกํ ๑
 สมฺพุทฺธํ อภิวาเทตฺวา อิทฺธิ ทสฺเสสฺสิ สตฺถุโน
 เนกา นานาวิชาการา มหาอฺิทฺธิปี ทสฺสยิ ๑
 จกฺกวาพสมํ กายํ สีลํ อุตฺตรโต กुरु
 อุกฺโปกฺขา ทฺเว ทิปา ชมฺพุทฺธิปี สรฺริโต ๑
 ทกฺขินญจ สรํ ปิณฺณํ นานาสาขา ตฺ ปตฺตกา
 จนฺทญจ สุริยญจกฺขิ เมรฺอุปฺพตโต ลีขํ ๑

#๑ ย. สัฏธาเร มมนุตยิ ๑ ๒ ย. ตฺวํ มยิ ๑ ๓ ย. อาโรเจว ๑ ๔ ม. ยาวตา ๑

#๕ ย. อิตฺถิ อโต ๑ ๖ ม. ย. โยพฺพนญฺจา ปิย วทา ๑ ๗ ม. ย. ...สตสหฺสฺส... ๑

#๘ ม. ...อตฺติกมฺม ๑ ๙ ม. ย. สณฺจिता ๑

จกกวาพคิริ ๓๓๓๓ ชมพुरुกขั สมุลกั
วิขมานา อุปาคนตุวา วนุเทต โลกนายกั ๑
หตุถิวณณั ตเถวสุสั ปพพตั ชลชนตุถา ๑
จนุทลจ สุริยั เมरु สกุกวณณลจ ทสสุยิ ๑
ยโสชรา อหั วีร ปาเท วนุทามิ จกขุม
สทสสุโลกธาตุนั สุลลปทุเชน ๒ ฉาทยิ ๑
พुरुหมวณณลจ มาเปตุวา ๓มมึ เทเสสิ สุลลตต
ยโสชรา อหั วีร ปาเท วนุทามิ จกขุม ๑
อิทธิสุ จ วสิ โหมิ ทิพพาย โสตธาตุยา
เจโตปริยถาณสสุส วสิ โหมิ มหามูเน ๑
ปพเพนิวาสั ชานามิ ทิพพจกขุ วิโสธิต्त
สพพาสวา ปริกขิณา นตุถิ ทานิ ปุณพุกโว ๑
อตุถมมุนิรตุตติสุ ปฏิกากเณ ตเถว จ
ถาณั มยหั มหาวีร อุปปนุนั ตว สนตุถิเก ๑
พुरुธานั ๑ โลกนาถานั สงกมึ เต สุตสสุสิตติ ๔
อิทธิการิ พหุ มยหั ตยเหตุถาย มหามูเน ๑
ยั มยหั ปุริมั ๕ กมมึ กุสลั สรเส มูเน
ตยเหตุถาย มหาวีร ปุณณั อุปจิต्त มยา ๑
อภพพภูจाने वञ्चित्वा वारयित्वा अनाज्रि
तयुहत्तय म्हावीर सलजत्तु ६ चिवित्त मया १

#๑ ม. ชลธิ ๑ ๒ ย. สุลลปจเจน ฉาทยิ ๑ ๓ ม. ย. ปุพพานั ๑ ๔ ม. นิตสสุสิตติ ๑

#๕ ม. ปุริตติ ๑ ๖ ย. สมตุตติ ๑

เนกโกฏิสหุสสานิ	กรียตถายทาสี ม
น ตตถ วิมนา โหมิ	ตุยหตถาย มหามุเน ฯ
เนกโกฏิสหุสสานิ	อุปการายทาสี ม
น ตตถ วิมนา โหมิ	ตุยหตถาย มหามุเน ฯ
เนกโกฏิสหุสสานิ	โกชนตถายทาสี ม
น ตตถ วิมนา โหมิ	ตุยหตถาย มหามุเน ฯ
เนกโกฏิสหุสสานิ	ชีวิตานิ ปริจจซี
ภยโมกขั กสิสสนุติ	ททามิ ๑ มม ชีวิตั
องคคเต อลงกาเร	วตเถ นานาวิเช พหุ
อิตถิภณูเท น กุยหามิ	ตุยหตถาย มหามุเน ฯ
ชนธลลปริจจาคั	คามานิ นิคมานิ จ
เขตตั ปุตตา จ ธีตา จ	ปริจจต ๒ มหามุณี ฯ
หตถิ อสสิ ควณจาปี	ทาสโย ปริจาริกา
ตุยหตถาย มหาวีร	ปริจจตา อสงขยา ฯ
ยั มยหิ ปภิมนุเตสิ	ทานั ทสสามิ ยาจเก
วิมนั เม น ปสสามิ	ททโต ทานมุตตมัม ฯ
นานาวิธั พหุ ทุกขั	สัสสาเร จ พหุวิเช
ตุยหตถาย มหาวีร	อนนุตต ๓ อสงขยั ฯ
สุขปุตตานุโมทามิ	น จ ทุกขेषุ ทุมมณา
สพพตถ ตุสิตา โหมิ	ตุยหตถาย มหามุณี ฯ

#๑ ย. จขามิ ฯ ๒ ม. ย. ปริจจตตา ฯ ๓ ย. ปริจจตต ๑

อนุมกเคน สมพุทโธ ยัมมม อภินิหริ
อนุโกตวา สุขทุกขัง ปตุโต โพธิ มหามุณี ฯ
พุรหมทเวณจ สมพุทธี โคตมัม โลกนายกัม
อณฺเณสํ โลกนถานันํ สงฺกมนฺเต พหุ มยา ฯ
อธิการิ พหุ มยหิ คฺชฺยหตุถาย มหามุณี
คเวสนฺตี ๑ พุทฺธธมฺมัม อหนฺเต ปริจาริกา ฯ
กปฺปสฺตตสฺสเสจ จตุโร จ อสงฺขเย
ทีปฺงฺกโร มหาวีโร อุปฺปชฺชิ โลกนายโก ฯ
ปจฺจนฺตเทสฺวิสเย นิมนฺเตตฺวา ตถาคตํ
ตสฺส อคมนํ มกฺกํ โสเชนฺติ คฺชฺญจมานสา ฯ%
เตน กาลเณ โส อาสิ สุขเมโธ นาม พุราหฺมโณ
มกฺกณฺจ ปฏฺิยาเทสิ อายโต สพุทฺทสฺสิโน ฯ
เตน กาลเณหิ อาสิ กณฺเณ พุราหฺมณฺสมฺภวา
สุมิตฺตนา นาม นามเณ อุปคณฺธี สมากมฺ ฯ
อภฺจ อุปฺปลหตุถานิ ปุชฺชนตุถาย สตุถฺโน
อาทาย ชนฺสฺส มชฺเณ อทฺทสํ อธิมฺมุคตมฺ ๒ ฯ
จฺรานุคตํ ทยิตํ ๓ อติกฺกนฺตํ ๔ มโนหริ
ทิสฺวา ตทา อมณฺณิสิสํ สผลํ ชีวิตํ มม ฯ
ปรกฺกมฺนฺตํ สผลํ อทฺทสํ อสิโน ตทา
ปฺพุทฺทกมฺเมเน สมพุทฺθε จิตฺตณฺจาปี ปสิทฺธิ เม ฯ

#๑ ม. คเวสโต ฯ ยู. คเวสนฺตา ฯ ๒ ม. ยู. อธิมฺมุคตํ ฯ ๓ ยู. ทสฺสิตํ ฯ ๔ ยู.

#ปฏฺิฏกนฺตํ ฯ

ภิกขุโย จิตต์ ปสาเทสี อเส อุทกคฺคมานเส ๑
เทยฺย อลฺลนํ น ปสฺสามิ เทมิ ปุปฺพานิ เต อเส ฯ
ปณฺจ หตฺถา ตว โหนฺตุ ตโย โหนฺตุ มมฺ อเส
เดณ สทฺธิ สมา โหนฺตุ โพธิตฺถาย ๒ ตว อเส ฯ

จตุตถํ ภาณวารํ ฯ

อิสฺสิ กเหตุวา ปุปฺพานิ อากจฺจนฺตํ มหายสฺ
ปุเชฺติ ชนสฺส มชฺเฌ โพธิตฺถาย มหาอิสฺสิ ฯ
ปสฺสิตฺวา ชนสฺส มชฺเฌ ทีปฺงกรมฺหามฺนิ
วียากาสิ มหาวิโร อิสฺสิมฺคฺคตฺมานสฺสิ ฯ
อปฺริเมยฺเย อิตฺโต กปฺเป ทีปฺงกรมฺหามฺนิ
มม กมฺมํ วียากาสิ อชฺฐกาวั มหามฺนิ ฯ
สมจิตฺตา สมกฺมมา สมการี ภาวิสฺสตี
ปิยา เหฺสฺสตี กมฺเมณ ตฺยฺหตฺถาย มหาอเส ฯ
สฺทสฺสนา สฺปิยา จ มนาปา ๓ ปิยวาทีนํ
ตสฺส ชมฺเมสฺสุ ทายาทา วิหริสฺสตี ๔ อิทฺธิกา ฯ
ยถาปี ภาณฺทสามุคฺคํ อนฺนรฺกขฺนฺติ สามิโน
เอวํ กุสฺลชฺรมฺมานํ อนฺนรฺกขฺิสฺสเต อัยยํ ฯ
ตสฺส ตํ ๕ อนฺนรฺกขฺปฺนฺติ ปฺนฺยิสฺสตี ปารมี
สฺสิโหว ปณฺชริ หิตฺวา ๖ ปาปฺณิสฺสตี โพธิยํ ฯ

#๑ ม. ย. อุคคตฺมานเส ฯ ๒ ม. โพธิตฺถาย ฯ ย. โพชนตฺถาย ฯ อิตฺโต ปฺริ อิทฺธิสเมว ฯ

#๓ ย. มนสา ฯ ๔ ย. ปิยา เหฺสฺสตี อิทฺธิกา ฯ ๕ ม. เต ฯ ๖ ม. เกตฺวา ฯ

#ย. เหตุวา ฯ

อปริเมยเย อิตถ กปะเป ยัม พุทโธ วิทยากริ
ตัม วาจันนุโมทนต์ติ เอวการิ ภวี อหัม ฯ
ตสส กम्मสส สุกตสส ตตถ จิตตัม ปสาทยิ
เทวมานุสสกัน โยนี อานุโกตวา อสงขยัม ฯ
สุขทุกขัม อานุโกตวาน ๑ เทเวสุ มานุเสสุ จ
ปัจจุณิเม ภวสมุปตเต อชาयी สากิเย กุเล ฯ
รูปวตี โภควตี ยสสีลวตี ตโต
สพพงคสมุปทา โหมิ กุเลสุ ปตีสกุกตา ๒ ฯ
ลาภสิโลกสการิ โลกธम्मสมากम्म
จิตตตถจ ทุกจิตตัม นตถิ วสามิ อกุโตนยา ฯ
วุตตัม เหน็ด ภควตา รณโณ อเนตปุเร ตทา
ขตติยานัน ปุเร วีระ อุปการณจ ๓ นิหุทิสิ ฯ
อุปการา จ ยา นาริ ยา จ นาริ สุขเข ทุกเข
อตุถกขายิ จ ยา นาริ ยา นาริ จานุกัมปิกา ฯ
ปณจโกฏิสตา พุทธา นวโกฏิสตานิ จ
เอเตสั เทเวทวานัน มหาทานัน ปวตตยิ ฯ
อธิการิ มหา ๔ มยหัม มหาราช ๕ สุโณหิ เม
เอกาทสโกฏิสตา โหนตติ ๖ โลกคุณายกา ฯ
เอเตสั เทเวทวานัน มหาทานัน ปวตตยิ
อธิการิ มหา มยหัม มหาราช สุโณหิ เม ฯ

#๑ ม. สุขทุกขเขนุโกตวามิ ฯ ย. สุขทุกขเขนุโกตวาน ฯ ๒ ม. อภิสกุกตา ฯ ย.

#๓ อตีสกุกตา ฯ ๓ ย. อุปการตถตถจ ฯ ๔ ย. สทา ฯ อิตถ ปรี อีทิสเมว ฯ

#๕ ม. ธรรมราชา ฯ อิตถ ปรี อีทิสเมว ฯ ๖ ม. พุทธา ทวาทสโกฏियो ฯ

วิสโกฏิस्ता พุทธา	ตีสโกฏิทานิ จ
เอเตสึ เทวเทวานัน	มหาทานัน ปวตฺตยึ ฯ
อธิการิ มหา มยุหิ	มหाराช สุโณหิ เม
จตุตาฬิสโกฏิस्ता	ปญฺจโกฏิทานิ ๑ จ ฯ
เอเตสึ เทวเทวานัน	มหาทานัน ปวตฺตยึ
อธิการิ มหา มยุหิ	มหाराช สุโณหิ เม ฯ
สฏฺฐิโกฏิस्ता พุทธา	สตฺตติโกฏิทานิ จ
เอเตสึ เทวเทวานัน	มหาทานัน ปวตฺตยึ ฯ
อธิการิ มหา มยุหิ	มหाराช สุโณหิ เม
อสีติโกฏิस्ता พุทธา	นวุติโกฏิทานิ จ ฯ
เอเตสึ เทวเทวานัน	มหาทานัน ปวตฺตยึ
อธิการิ มหา มยุหิ	มหाराช สุโณหิ เม ฯ
โกฏิสทสหฺสฺทานิ	โหนฺติ โลกกฺคณายกา
เอเตสึ เทวเทวานัน	มหาทานัน ปวตฺตยึ ฯ
อธิการิ มหา มยุหิ	มหाराช สุโณหิ เม
นวโกฏิสทสฺทานิ	อปเร โลกนายกา ฯ
เอเตสึ เทวเทวานัน	มหาทานัน ปวตฺตยึ
อธิการิ มหา มยุหิ	มหाराช สุโณหิ เม ฯ
โกฏิสทสทสฺทานิ	ปญฺจาสีติ มฺहेสินัน
ปญฺจาสีติโกฏิस्ता	สตฺตวิสติ โกฏิโย ๒ ฯ

#๑ ม. ย. ปญฺญาสโกฏิทานิ จ ฯ ๒ ม. สตฺตตีสา จ โกฏิโย ฯ ย. สตฺตติสทสโกฏิโย ฯ

เอเตสึ เทวทานัน มหาทานัน ปวตฺตยึ
อธิการิ มหา มยฺหิ มหาราช สุโณหิ เม ฯ
ปจฺเจกพุทฺธา วิตฺราคา ๑ อฏฺฐมตฺถกโกฏฺฐิโย ๒
อธิการิ มหา มยฺหิ มหาราช สุโณหิ เม ฯ
จีณาสวา วิตฺมลา อสงฺเขยฺยา พุทฺธสาวกา
อธิการิ มหา มยฺหิ มหาราช สุโณหิ เม ฯ
เอวํ ชมฺเมสุ จิณฺณานัน สทา สทฺธมฺมจาริโน
ชมฺมจารี สุขิ เสติ อสุมี โลกเ ปรมฺหิ จ ฯ
ชมฺมมฺลจเร สุจิริตฺติ น ตํ ทฺวจิริตฺติ จเร
ชมฺมจารี สุขิ เสติ อสุมี โลกเ ปรมฺหิ จ ฯ
นิพฺพินฺนิตฺวาน สํสारे ปพฺพชึ อนคาริยํ
สทฺสสฺปริวารเณ ปพฺพชิตฺวา อภิณฺจนา ฯ
อการิ วิชฺหิตฺวาน ปพฺพชึ อนคาริยํ
อทฺถมมาเส อสมฺปตฺเต จตฺตจฺจํ อปาปฺถึ ฯ
จิวรํ ปิณฺฑปาตฺตจฺจํ ปจฺจยํ สยนาสนํ
อุปฺเนนฺติ พฺหุเนเก ๓ สาคเรเยว ๔ อุมฺมิโย ฯ
กิลฺเลสา ฉาปีตา มยฺหิ ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
นาคิวั พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสวา ฯ
สุวาคตํ วัต เม อาสิ พุทฺธเสฏฺฐสฺส สนฺติเก
ติสุโส วิชฺชา อนฺุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ ฯ

#๑ ย. ฐตฺราคา ฯ ๒ ม. อฏฺฐมตฺถกโกฏฺฐิโย ฯ ย. อฏฺฐอฏฺฐมโกฏฺฐิโย ฯ ๓ ม. พฺหุ

#ชฺนา ฯ ๔ ย. สาคเรเสว ฯ

ปฏิสมภिता จตสุโส วิโมกขาปัจจ อญฺจิเม
ฉพภิญญา สจฺจิกตา กตฺ พุทฺธสฺส สาสนํ ฯ
เอวํ พหุวิธํ ทุกฺขํ สมฺปตฺตี จ พหุพฺพิธํ
วิสุทฺธภาวสมฺปตฺตา ลภามิ สพฺพสมฺปทา ฯ
โย ๑ ททาติ สกตฺตานํ ปุญฺญตฺถาย มหฺลสิโน
สหายสมฺปทา โหนฺติ นิพฺพานปทมฺสงฺขตฺติ ฯ
ปริกฺขิณํ อตีตฺตญฺจ ปจฺจุปฺปนฺนํ อนาคตฺ
สพฺพกมฺมํ มมฺ ชีณํ ปาเท วนฺทามิ จกฺขุมฺมาติ ฯ
อิตฺถํ สุทฺถํ ยโสธฺรธา ภิกฺขุณี ภควโต สมฺมุขธา อีมา คาถาโย
อภาสิตฺถาติ ฯ

ยโสธฺรธาเถรียา อปทานํ สมตฺตํ ฯ

นวมํ ทสฺสทสฺสเถรียาปทานํ (๒๕)

[๑๖๕] กปฺเป สตสฺสเส จ จตุโร จ อสงฺขเย
ทีปฺงฺกโร นาม ชีโน อุปฺปชฺชิ โลกนายโก ฯ
ทีปฺงฺกโร มหาวีโร วิทยาภาสิ วินายโก
สุเมธฺตญฺจ สุมิตฺตญฺจ สมานสุขทุกฺขตฺติ ฯ
สเทวกญฺจ ปสฺสนฺโต วิจฺรณฺโต สเทวกํ
เตสํ ปกิตฺตเน อเมห ๒ อุปกมฺม สมาคมํ ฯ

#๑ ม. ยา ฯ ๒ ยู. อเมห ฯ

อมุหิ สพุพตี โหติ ๑	อนาคตสมากเม
สพฺพาว คฺยุหิ ภริยา	มณาปา ปิยวาทิกา ฯ
ทานิ สีลมยิ สพุพิ	ภาวนา ๒ จ สุภาวิตา
ทีฆรตฺตมิติ ๓ สพุพิ	ปริจฺจตุตฺต มหามุเน ฯ
คณฺฐมาลํ วิเลปนํ	ทีปญฺจ รตฺตนามยิ
ยงฺกิลฺลิจิ ปตฺตติตฺตํ สพุพิ	ปริจฺจตุตฺต มหามุณี ฯ
อณฺณํ วาปี กตํ กมฺมํ	ปริโภกญฺจ มานุสฺสํ
ทีฆรตฺตํ หิ โน สพุพิ	ปริจฺจตุตฺต มหามุเน ฯ
อนกฺขชาติสฺสํ	พหุปลฺลยํ หิ โน กตํ
อิสฺสรํ อนุโภตฺวาน	สฺสํ สฺสริตฺวา ภวากเว ฯ
ปจฺจิมเม ภวสมฺปตฺเต	สภฺยปฺตฺตนิเวสเน
นนานากุลฺปนฺนาโย	อจฺจรา กามวณฺณินิ ฯ
ลาภฺคฺเคน ยสฺส ปตฺตา	ปฺปฺชิตา สพุพสภฺกตา
ลาภิโย อนฺนปानานํ	สทา สมฺมานิตา มยิ ฯ
อการํ ปชฺหิตฺวาน	ปพฺพชฺมิหนฺคาริยํ
อฑฺฒมาเส อสมฺปตฺเต	สพุพา ปตฺตตามฺห นิพฺพุตี ฯ
ลาภิโย อนฺนปानานํ	วตฺถเสนาสนานิ จ
อุเปฺนฺติ ปจฺจยา สพุเพ	สทา สภฺกตปฺปฺชิตา ฯ
กิลฺเลสา ฉาปีตา มยฺหิ	ภวา สพุเพ สมฺมุหตา
นาสิว พนฺธนํ เจตฺวา	วิหฺราม อนาสวา ฯ

#๑ ม. โหหิ ฯ ย. สพุพา ปตี โหนฺติ ฯ ๒ ย. ภาวนํ จ สุภาวิตํ ฯ

#๓ ม. ทีฆรตฺตญฺจ โน ฯ ย. ทีฆรตฺตญฺจ มยิ ฯ

สุวาคัม วัต โน อาสี พุทธเสฏฺฐสฺส สนนฺติเก
ติสุโส วิชชา อานุปฺปตฺตา กตฺ พุทธสฺส สาสนํ ฯ
ปฏฺฐสมภิตา จตฺสุโส วิโมกฺขาปิง อฏฺฐิเม
ฉพภิญญา สจฺฉิกตา กตฺ พุทธสฺส สาสนนฺติ ฯ
อิตฺถํ สฺกํ ยโสธรีปมฺขานี ทส ภิกฺขุณีสหสฺसानี ภควโต สมฺมุขา
อิมา คาถาโย อภาสิตฺถาติ ฯ

ทสสหสฺสเถรีนํ อปทานํ สมตฺตํ ฯ

ทสมํ อฏฺฐารสเถรีสหสฺसानมฺปทานํ (๓๐)

[๑๗๐] อฏฺฐารสสหสฺसानี ภิกฺขุณี สากิยสมฺภวา
ยโสธรีปมฺขานี สมฺพุทฺธํ อฺปสงฺกมม ฯ
อฏฺฐารสสหสฺसानี ๑ สพุพา โหนฺติ มหิพุทฺธิกา
วนฺทนฺติ มฺนิโน ปาเท อารโจะนฺติ ยถาพลํ ฯ
ชาติ จิณฺหา ชรา พุยาธิ มรณฺณจฺจ มหามฺุเน ๒
อนาสวํ ปทํ สนนฺติ อมตํ ยาม นายกํ ๓ ฯ
ขลิตฺถจฺจ ปฺเร อตฺถิ สพุพาสมฺปิ มหามฺุณี
อปรารุํ ปชานนฺติ ขม อมฺุหํ วนายก ฯ
อิพุทธิจฺจาปี นิตฺสุเสถ มม สาสนนฺตาริกา
ปฺริสานฺณจฺจ สพุพาสํ กงฺขํ ฉินฺนฺทถ ยาวตา ฯ
ยโสธรา ๔ มหาวีร มนาปา ปิยทฺสุสนา

#๑ โป. ยโสธราสหสฺसानี ฯ ยู. ยโสธรียสหสฺसानี ฯ ๒ ม. ยู. มหามฺุณี ฯ

#๓ ม. ยู. นายก ฯ ๔ ยู. ยโสธรี ฯ

สพฺพาคุญฺหํ มหาวีรํ อการสมิ ปชาปติ ฯ
ถินํ สตสหฺสฺสานํ นวฺตินํ จพฺพตฺตริ
อการเต มยํ วีรํ ปาโมกฺขา สพฺพอิสุสฺรา ฯ
รูปาจารคฺคณฺเปตา โยพฺพนฺนฺญา ปิยฺวทา
สพฺพาย ๑ อปจายนฺติ ๒ เทวตา วีย มานุสา ฯ
อฏฺฐารสสหฺสฺสานิ สพฺพสา กิยสมฺภวา
ยโสธรี ๓ สหฺสฺสานิ ปาโมกฺขา อิสุสฺรา ตทา ฯ
กามธาตุมตฺติกนฺดา ๔ สณฺจिता รุปธาตฺยา
รฺูปเณ สทิสานฺตฺถิ สหฺสฺสานํ มหามฺเน ๕ ฯ
สมฺพุทฺธํ อภิวาเทตฺวา อิทฺธี เทเสสุ สตฺถุโน
เนกา นานาวิธาการา มหาอิทฺธีปี ๖ ทสฺสยฺ ฯ
จกฺกวาพสมํ กายํ สีลํ อุตฺตรโต กฺรุ
อุโภ ปกฺขา ทฺเว ทิปา ชมฺพฺพิปี สรีรโต ฯ
ทกฺขิณฺนฺจ สรี ๗ ปิณฺณํ นานาสาขา ตฺ ปตฺตกา
จนฺทญฺจ สฺริยญฺจกฺขิ เมรฺอุปพฺตโต สิขํ ฯ
จกฺกวาพสิริํ ตฺถุณฺทํ ชมฺพฺรฺกฺขํ สมฺมถกํ
วิชฺमानา ๘ อุปาคนฺตฺวา วนฺทนฺเต ๙ โลกนายนํ ฯ
หตฺถิวณฺณํ ตเถวสฺสํ ปพฺพตฺตํ ชลชนฺตทา ๑๐
จนฺทญฺจ สฺริยํ เมรฺุํ สกฺกาวณฺณญฺจ ทสฺสยฺ ฯ

#๑ ม. ย. สพฺพวา โน ฯ ๒ โป. อปสหนฺติ ฯ ๓ ม. ยโสธรา ฯ ย. ยโสวตี ฯ

#๔ ม. ...มตฺติกมฺม ฯ ๕ ม. ย. มหามฺนิ ฯ อิโต ปริ อิทฺสเมว ฯ ๖ ย. มหาอิทฺธี

#วิทสฺสยฺ ฯ ๗ โป. สทฺริยญฺจ ฯ ๘ โป. ย. วิชฺมานํ ฯ ๙ ม. ย. วนฺทนฺตี ฯ

#๑๐ ม. ชลธิ ตถา ฯ

ยโสธรา ๑ มยวีร	ปาเท วนุทาม จกขุม
ตว จิรปภาเวน ๒	นิปพนนา นรนายก ๑
อิทธิสุ จ วลี โหม	ทิพพาย โสตราตุยา
เจโตปริยฉาณสุส	วลี โหม มหามุเน ๑
ปุพฺพเพนิวาสฺ ชานาม	ทิพพจกขุ วิโสธิติ
สพฺพาสวปริกขีณา	นตฺถิ ทานิ ปุณฺพุกโว ๑
อตุลธมฺมนิรุตฺตีสุ	ปฏฺฐิภาณ เตถว จ
ฉาณฺ อมฺหํ มหาวีร	อุปฺปนฺนํ ตว สนฺติเก ๑
พุทฺธานํ ๓ โลกนาถานํ	สงฺกมํ โน นิตฺสฺสิติ
อธิการา พหู อเมห	ตฺยฺหตฺถาย มหามุเน ๑
ยํ อมฺหํ ปุริมํ กมฺมํ	กฺสลํ สรเส มุเน
ตฺยฺหตฺถาย มหาวีร	ปฺลฺลฺลฺลฺลฺลฺลฺลฺล ๔ โน ๑
อกพฺพภูจฺจเน วชฺเชตฺวา	วารยิมฺห ๕ อนาจริ
ตฺยฺหตฺถาย มหาวีร	สญฺจตฺตํ ๖ ชีวิทมฺปิ โน ๑
เนกโกกฺขิสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺส	ภิริยตฺถายทาสิ โน
น ตตฺถ วิมฺนา โหม	ตฺยฺหตฺถาย มหามุเน ๑
เนกโกกฺขิสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺส	อุปการายทาสิ โน
น ตตฺถ วิมฺนา โหม	ตฺยฺหตฺถาย มหามุเน ๑
เนกโกกฺขิสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺส	โกชนตฺถายทาสิ โน
น ตตฺถ วิมฺนา โหม	ตฺยฺหตฺถาย มหามุเน ๑

#๑ ย. ยโสวณฺณา ๑ ๒ ย. วีรปฺปภาเวน ๑ ๓ ม. ย. ปุพฺพพานํ ๑ อิโต ปรี อีทิสเมว ๑

#๔ ป. ปุณฺณํ อุปจิตํ มยา ๑ ๕ ย. ปาจยิมฺห อนาวริ ๑ ๖ ม. ย. จตฺตานิ ชีวิทานิ

#โน ๑

เนกโกฏิสหุสทานิ ชีวิตานิ จฉิมหเส ๑
ภยโมกข์ กริสสาม ชีวิตานิ จฉิมหเส ๒ ๑
องคคเต อลงกาเร วตฺเถ นานาวิเช พหู
อิตฺถิภณฺเฑ น คฺยุหาม ตฺยุหตฺถาย มหามฺเเน ๑
ชนฺชณฺณปริจฺจาคํ คามานิ นิคฺมานิ จ
เขตฺตํ ปฺตฺตณฺจ ๓ ธีตณฺจ ปริจฺจตฺตํ มหามฺเเน ๑
หตฺถิอสุตฺติ ๔ คฺวณฺจาปี ทาสีโย ปริจาริกา
ตฺยุหตฺถาย มหาวีร ปริจฺจตฺตํ อสงฺขยํ ๑
ยํ อเมห ปฺฐิมนฺเตสิ ทานํ ทสฺสาม ยาจเก
วิมนํ โน น ปสฺสาม ททโต ทานมฺตฺตมํ ๑
นानาวิธิ พหุํ ทฺกฺขํ สํสारे จ พหุพฺพิเช
ตฺยุหตฺถาย มหาวีร อนฺนุทฺตํ ๕ อสงฺขยํ ๑
สฺขํ ปตฺตานุโมทาม น จ ทฺกฺขेषฺสุ ทฺมมฺนา
สพฺพตฺถ ตฺสิตา โหม ตฺยุหตฺถาย มหามฺเเน ๑
อนฺนุทฺตณฺเณ สมฺพทฺโท ยํ ๖ ฐมฺมํ อภินิหริ
อนฺนุโกตฺวา สฺขทฺกฺขํ ปตฺโต โโพธิ มหามฺเเน ๑
พฺรหฺมทฺเวณฺจ สมฺพทฺธิ โคตฺมํ โลกนายกํ
อณฺเณสํ โลกนาคานํ สงฺกมฺนฺเตหิ โน พหุ ๗ ๑
อธิการํ พหุ อมฺหํ ๘ ตฺยุหตฺถาย มหามฺเเน
คเวสโต ๙ พุทฺธฐมฺมํ ๑๐ มยฺนฺเต ปริจาริกา ๑

#๑-๒ ย. จฉิมห โน ๑ ๓ ม. ปตฺตา จ ธีตา จ ปริจฺจตา ... ๑ ๔ ม. หตฺถิอสุตา

#ควาจาปี ๑ ๕ ย. ปริจฺจตฺตํ ๑ ๖ ย. สทฺฐมฺมํ ๑ ๗ ม. พหุ ๑ ย. พหุ ๑

#๘ ม. ย. อเมห ๑ ๙ ย. คเวสนฺตา ๑ ๑๐ ม. พุทฺธฐมฺเม ๑

กปะเป จ สตสหัสเส	จตุโร จ อสงขย
ทีปังกรโรร มหาวิโร	อุปปชชช โลคนายโก ฯ
ปัจจนุตเทสวิสเย	นิมนเตตวา ตถาคคั
ตสฺส อากมนั มคคั	โสเชนตติ ตุฏฺฐมานสา ฯ
เดน กาเลน โส อาสิ	สุเมโธ นาม พุราหุมนโณ
มคฺคณจ ปฏฺิยาเทสิ	อายโต สพุพทสฺสิโน ฯ
เดน กาเลน อหุห ๑	สพุพา พุราหุมนสมภวา
ผลุกชาติปปุผานิ	อาหริมุห สมากมั ฯ
ตสฺมี โส สมเย พุทฺโธ	ทีปังกรโรร มหายโธ
วียากาสิ มหาวิโร	อิสิมุคฺคตมานสิ ฯ
จลติ รวติ ปจฺวิ ๒	สงฺกมฺปติ สเทวก
ตสฺส กมฺมํ ปกิตฺเตนฺโต	อิสิมุคฺคตมานสิ ฯ
เทวกณฺณา มนุสฺสา จ	มยลฺจาปี ๓ สเทวกา
นานาปฺุชฺชนิยํ ภาณํ	ปฺุชฺชิตฺวาน ปตฺถยฺ ฯ
เตสํ พุทฺโธ วียากาสิ	โชติทีปสฺนามโก
อชฺชเย ปตฺถิตฺตา อตฺถิ	เต ภวิสฺสนตฺติ สมนฺุขา ฯ
อปริเมยฺเย อิตฺโต กปะเป	ยํ โน พุทฺโธ วียากริ
ตํ วาจํ อนุโมทนฺตํ ๔	เอวํการี อหุห โน ฯ
ตสฺส กมฺมสฺส สุกตสฺส	ตตฺถ จิตฺตํ ปสาทยฺ
เทวมานุสํ โยนี	อนุโกตฺวา อสงฺขยฺ ฯ

#๑ ไป. อาสุมุห ฯ ย. อาสิมุห ฯ ๒ ม. ย. ปุถวิ ฯ ๓ ไป. อเมหวาปี สเทวดา ฯ

#ย. อเมหจาปี ฯ ๔ ไป. ย. อนุโมทนตา ฯ ม อนุโมเทนตา ฯ

สุขทุกเข อนุโกตวาน เทเวสุ มานุเสสุ จ
ปจฺฉิเม ภวสมฺปตฺเต ชาตามฺห สากิเย กุเล ฯ
รูปวดี โภควดี ยสสีลวดี ตโต
สพฺพมงคลสมฺปทา โหิม กุเลสฺ อติสฺกุกตา ฯ
ลาภสิโลกสฺกุการิ โลกธมฺมสมาคมํ
จิตฺตลฺลจ ทฺกฺขิตฺติ นตฺถิ วสาม อฺกุโตนฺยา ฯ
วุตฺตํ เหน้ ภาวตา รณฺโณ อนุเตปฺปุเร ตทา
ขตฺติยานํ ปฺปุเร ตาสํ ๑ อฺปการณฺจ นินฺทิตฺติ ฯ
อฺปการา จ ยา นาริ ยา จ นาริ สุขฺเข ทฺกฺเข
อตฺถกฺขายิ จ ยา นาริ ยา จ นารินฺนุกมฺปิภา ฯ
ธมฺมลฺลจเร สุจฺริตฺติ น ตํ ทฺกฺจฺริตฺติ จเร
ธมฺมจาริ สุขํ เสติ อสุมี โลกเ ปรมฺหิ จ ฯ
อการิ ปชฺหิตฺวาน ๒ ปพฺพชฺมิหानคาริยิ
อทฺถมาเส อสมฺปตฺเต จตฺตจฺจํ สฺมุสิมฺห โน ฯ
จิวรํ ปิณฺฑปาตลฺลจ ปจฺจยํ สยนาสนํ
อฺปนฺนตฺติ พฺหุ อเมหฺ สาคฺรสุเสว อุมฺมิโย ฯ
กิลฺลสา ฌาปิตา มยฺหิ ภาว สพฺเพ สฺมุหตา
นาทิว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺราม อนาสวา ฯ
สุวาคตํ วต โน อาสิ พุทฺธเสฏฺฐสฺส สนฺตฺติเก
ติสุโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ ฯ

#๑ ม. ย. วีร ฯ ๒ ม. ย. วิชิตฺวาน ฯ

ปฏิสมภिता จตสุโส วิโมกขาปัจจ อญฺจิเม
 ฉพภิญญา สจฺจนิคตา กตฺติ พุทฺธสฺส สาสนํ ฯ
 เอวํ พหุวิธํ ทุกฺขํ สมฺปตฺตติยจ ๑ พหุพฺพิธํ
 วิสุทฺธภาวํ สมฺปตฺตา ลภาม สพฺพสมฺปทา ฯ
 ยา ททฺนติ สกตฺตानํ ปุณฺณตฺถาย มเหสีโน
 สหายสมฺปทา โหนฺติ นิพฺพานํ ๒ ปทฺมสฺงฺขตฺติ ฯ
 ปริกฺขิณฺโณ อตีตฺถจ ปจฺจุปฺปนฺนํ อนาคตฺติ
 สพฺพกมฺมปี ๓ โน จิณฺโณ ปาเท วนฺทาม จกฺขุมา ฯ
 นิพฺพานาย วทฺนฺตึนํ กิ โว วกฺขาม อุตฺตรี
 สตฺตสฺงฺขตฺทาโส ๔ โย ปปฺโปถ อมตฺปทฺนติ ฯ
 อิตฺถํ สุทฺถํ ยโสธฺราปฺมุขานิ อญฺจารส ภิกฺขุณีสฺสสฺสานิ ภกฺวโต สมฺมุขา
 อีมา คาถาโย อภาสิตฺถาติ ฯ

อญฺจารสเถรีสฺสสฺสานํ อปทานํ สมตฺตํ ฯ

อุทฺททานํ

กุณฺฑลลา โคตฺมี เจว ชมฺมทินฺนา จ สกฺลา
 วรรณฺทา จ โสณฺา จ กاپิลาณี ยโสธฺรา ฯ
 ทสฺสสฺสภิกฺขุณี อญฺจารสสฺสสกา
 สตานิ เจว จตฺตารี อญฺรสตฺตติเมว จ ฯ

กุณฺฑลเกสวकुโค ๕ ตติโย ฯ

#๑ โป. ม. ย. สมฺปตฺติ จ พหุพฺพิธา ฯ ๒ ม. นิพฺพานปทฺมสฺงฺขตฺติ ฯ ย.

#นิพฺพานมตฺสฺงฺขตฺติ ฯ ๓ ย. สจฺจํ กมฺมปี ... ฯ ๔ ม. สตฺตสฺงฺขตฺโทถํ หิ ฯ ย.

#สนฺตสฺงฺขตฺโทโส โย ฯ ๕ ม. กุณฺฑลเกสวकुโค ฯ

จตุตโถ ขตติยกณณาวคโค

ปรหม อฏฐารสสหัสขตติยกณณาวเถรีนมปทาน (๓๑)

[๑๓๑] ภวา สพุเพ ปริกชีณา ภวสนุธิ ๑ วิโมจิตา

สพพาสวา จ โน นตถิ อาโรเจม มหามุเน ๑

ปrikมมณจ ๒ กุสลํ ยงกิลจิจิ สาธุ ๓ ปตถิตติ

ปrikโกคํ ๔ มยา ทินนํ ตยฺหตถาย มหามุเน ๑

พุทฺธปจเจกพุทฺธานํ สวากานณจ ปตถิตติ

ปrikโกคํ มยา ทินนํ ตยฺหตถาย มหามุเน ๑

อุจฺจານิจํ มยา กมมํ กิกฺขุณํ สาธุ ปตถิตติ

อุจฺจากุลปrikกมมํ กตเมหิ ๕ มหามุเน ๑

เตเนว สุกกมุเลน โจทิตา กมฺมสมฺปทา

มานุสิกมตฺติกนฺดา ชายีสฺส ขตฺติเย กุเล ๑

อุปฺจิตเ ๖ กเต กมฺเม ชาตฺติยา จาปี ๗ เอกโต

ปจฺจิมเ เอกโต ชาตา ขตฺติยา กุลสมฺภวา ๑

รูปวตี โภควตี ลากสการปฺชิตา

อนฺเตปฺเร มหาวีร เทวานํ อิว นนฺทเน ๑

นิพฺพินฺทิตฺวา อการมฺหา ปพฺพชฺมิหानคาริยํ

กตฺติปาหํ อุปาทาย สพฺพา ปตฺตามฺห นิพฺพุตี ๑

#๑ ม. ภวา สนุติ ... ๑ ๒ ม. ย. ปุริมํ กุสลํ กมมํ ๑ ๓ โป. ย. สพุพํ ๑

#๔ ม. ปrikโกคํมยํ ๑ ย. ปrikโกคํ อยํ ๑ อิโต ปrik อีทิสเมว ๑ ๕ ม. กตเมตํ ๑

#๖ ม. อุปฺปตฺเตจ ๑ ย. อุปฺปตฺเตว ๑ ๗ ม. วาปี ๑

จีวรํ ปิณฑปาตณฺจ ปจฺจยํ สยนาสนํ
 อุปนเนนฺติ พหู อเมห สทา สกุกตปุชิตา ฯ
 กิเลสา ฉาปีตา อมฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตตา
 นาคีว พนฺธนํ เณตฺวา วิหฺราม อนาสฺวา ฯ
 สุวาคถํ วัต โน อาสี พุทฺธเสฏฺฐสฺส สนฺตฺเก
 ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กถํ พุทฺธสฺส สาสนํ ฯ
 ปฏฺฐิสฺมภิตา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปัจจ อญฺจิม
 ฉพฺภิกฺขณา สจฺฉนิกฺตา กถํ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ ฯ
 อิตฺถํ สฺสํ ยสฺวตีปฺมุขานิ ขตฺติยกณฺณา ภิกฺขุณฺโณ อญฺจารสสทฺสฺसानิส
 ภควโธ สมฺมุขา อีมา คธาโย อภาสิตฺถาติ ฯ
 อญฺจารสสทฺสขตฺติยกณฺณาเถรีนํ อปทานํ สมตฺถํ ฯ
 พุติยํ จตฺราสีตีสทฺสพฺราหฺมณฺณกณฺณาเถรีนมฺปทานํ (๓๒)

[๑๗๒] จุฬาสีตีสทฺสฺซานิ พฺราหฺมณฺณกุลสมฺภวา ๑

สุขุมาลหตฺถปาทา ปฺเร ตฺยหํ มหามฺเน ฯ
 เวสฺส สฺสทฺทกฺล ชาตา เทวา นาคา จ กิณฺนฺรา
 จตฺททีปา พหู กณฺณา ปฺเร ตฺยหํ มหามฺเน ฯ
 กาจิ ๒ ปพฺพชิตา อตฺถิ สพฺพทฺสฺสาวิโน พหู
 เทวา จ กิณฺนฺรา นาคา พุชฺฉิสฺสฺสนฺติ ๑ อนาคเต ฯ
 อนฺนุโกตฺวา ยสํ สพฺพิ ปตฺวาน สพฺพสมฺปทา

#๑ ม. ย. พฺราหฺมณฺณกุลสมฺภวา ฯ อิตฺ ปรี อีทิสเมว ฯ ๒ ย. เกจิ ฯ อิตฺ ปรี

#อีทิสเมว ฯ ๓ ม. ย. ศุสฺสฺสนฺติ ฯ

คุมหิ ๑ ปสาทิ ปฏิลทฐา พุชฉิสสนติ อนาคเต ฯ

อเมห พุราหุมนธิตา ตุ พุราหุมนถกถสมภวา

ลกฤษณา ๒ จ มหาวีร ปาเท วนุทาม จกฤษมา ฯ

อุปาหตา ภวา สพุเพ มุตตณหา สมุหตา

สมุจฉินฺนา อนุสยา ปุณฺณสงฺขารทาลิตา ฯ

สมาธิโคจรา สพุพา สมาปตฺตวิสี ตถา ๓

ฉาเนน ฌมฺมรติยา วิหริสฺสาม โน สทา ฯ

ภวเนตฺติ อวิชฺชา จ สงฺขาราปี จ เขปีตา

สุทฺททสฺส ปทฺ คณฺตฺวา อฺนุชานิมฺห ๔ นายก ฯ

อุปการา ๕ มมฺ ตูเมห ทิฆมฺมตฺต คตฺตฺธิโน

จตฺนุํ ๖ สฺสยฺ เณตฺวา สพุพา กจฺฉน ๗ นิพุพฺตี ฯ

วนฺทิตฺวา มฺนิโน ปาเท กตฺวา อิทฺธิวิกฺกพฺพนํ

กาจิ ทสฺเสนฺติ อาโลกิ อฺนุชการิ ๘ ตถาปริ ฯ

ทสฺเสนฺติ จนฺทสฺริเย สากฺรณฺจ สมจฺฉกํ

สิเนรุํ ปฺริภณฺฑณฺจ ทสฺเสนฺติ ปาริฉตฺตกํ ฯ

ตาวตฺตีสณฺจ ภวนํ ยามิ ทสฺเสนฺติ อิทฺธิยา

ตฺสฺสิตา ๙ นิมฺมิตา เทวา วสวตฺตี มหิสฺสรานา ฯ

พุราหฺมานโน กาจิ ทสฺเสนฺติ จงฺกมณฺจ มหารหํ

พุราหฺมวณฺณณฺจ มาเปตฺวา ฌมฺมํ เทเสนฺติ สฺสณฺตํ ฯ

นानาวิกฺกพฺพนํ กตฺวา อิทฺธิ ทสฺสิย สตฺถุโน

#๑ ย. ตฺวยิ ฯ ๒ ม. ย. เปกฺขโต โน ... ฯ ๓ ม. กตา ฯ ๔ ม. อฺนุชานาถ ฯ

#๕ ม. ย. กตาวิโน ฯ ๖ ย. พหฺนุํ ฯ ๗ ม. กจฺฉนฺตฺ ฯ ๘ ม. อฺนุชการมถาปฺรา ฯ

#๙ ม. ตฺสฺสิตํ นิมฺมิตเต เทเว ฯ

ทสฺสยีสฺส พลั สพฺพา ปาเท วนฺทีสฺส สตฺตโน ๑
 อิทฺธีสฺส จ วลี โหม ทิปฺพาย โสตราตฺยา
 เจโตปริยฅานสฺส วลี โหม มหามฺเน ๑
 ปุพฺเพนิวาสั ชานาม ทิปฺพจกฺขุ วิโสธิตฺติ
 สพฺพาสวปริกฺขีณา นตฺถิ ทานิ ปุณฺพกโว ๑
 อตฺถธมฺมนิรุตฺตีสฺส ปฏฺิภาณ เตเวจ
 ฅานั อมฺหิ มหาวีร อุปฺปนฺนํ ตว สนนฺติเก ๑
 พุทฺธานิ โลกนาถานิ สงฺกมฺนเตหิ ๑ ทสฺสิตฺติ
 อธิการา ๒ พหู อเมห ตฺยหตฺถาย มหามฺเน ๑
 ยั อมฺหิ ๑ ปริมฺม กมฺมํ กุสลํ สร ตํ มฺนิ
 ตฺยหตฺถาย มหาวีร ปุณฺณานุปจิตานิ โน ๑
 สตสทสฺเส อิตฺโต กปฺเป ปทฺมุตฺตโร มหามฺนิ
 ปุริ หัสนฺตี นาม สมฺพุทฺธสฺส กุลาถยํ ๔ ๑
 ทฺวารเณ หัสนฺตียํ คงฺคา สนนฺตติ สพฺพทา
 อุพฺพาทฺพหา ๕ นทฺิยา ภิกฺขุ กมนํ น ลภนฺตติ เต ๑
 ทิวสั เทว ๖ ตโย เจว สตฺตทาหิ มาสิกั ตโต
 จาคฺมาสมฺปิ สมฺปุณฺณํ กมนํ น ลภนฺตติ เต ๑
 ตทา อหุ สตฺตสาโร ชชฺชโย ๗ นาม รฏฺุจโก
 โอรตีเร ๘ ภิกฺขโว ทิสฺวา เสตฺถุ ๘ คงฺกาย การยิ ๑

- #๑ ม. สงฺกมํ โน นิตฺสฺสิตฺติ ๑ ย. สงฺกมํ เต นิตฺสฺสิตฺติ ๑ ๒ ม. อธิการิ พหู อมฺหิ ๑
 #๓ ม. ยั อเมหหิ กตํ กมฺมํ ๑ ๔ ม. ย. กุลาถยํ ๑ ๕ ย. อุพฺพาทนทิวา ภิกฺขุ ๑
 #๖ โป. ทิวณฺเจว รตฺตติยา เจว ๑ ๗ ม. ย. ชชฺชิลอ ๑ ๘ ม. ย. โอรุทฺเท ๑
 #๘ โป. ย. เสตฺถโน สตฺต ... ๑

ตทา สตสหัสเสหิ เสตุํ กงฺกาย การยิ
สงฺมสฺส ปาริเม ๑ ตีเร วิหารณฺจ อการยิ ฯ
อิตฺถิโย ปุริสา เจว อุจฺจານิจฺกุลานิ จ
ตสฺส เสตุํ วิหาริ ๒ จ สมภาคิ อํกุสฺ เต ฯ
อเมห อณฺเณ จ มนฺชา วิปฺปสนฺเนน เจตสา
ตสฺส ฌมฺเมสุ ทายาทา นครเ ชนปฺเทสุ จ ฯท
อิตฺถิ ปุมา กุมารา จ พหู เจว กุมาริกา
เสตุโน จ วิหารสฺส วาลูกา อากิริสฺ เต ฯ
วีตिसฺมมชฺชนํ กตฺวา กทลฺปิณฺณณฺณฏฺทชฺชา ๓
ฐปํ ๔ จุณฺณณฺจ มาลณฺจ การิ กตฺวาน สตฺถุโน ฯ
เสตุวิหารเ กตฺวาน นิมนฺเตตฺวา วินายกํ
มหาทานํ ททิตฺวาน สมฺโพธิ อภิปตฺถยิ ฯ
ปทุมุตฺตโร มหาวิโร กรุโก ๕ สพฺพปาณินํ
อนฺุโมทนิยํ กตฺวา ๖ พุยาภาสิ มหามฺนิ ฯ
สตสหัสเส อติกฺกนฺเต กปฺโป เหสฺสติ ภาทฺทโก
ภวาทเว สุขํ ๗ ททฺธา ปาปฺนิสฺสติ โพรธิ ฯ
เย ๘ เกจิ หตฺถกมฺมณฺจ กตาวิ นรนาโรโย
อนาคตฺสฺมิ อทฺธาเน สพฺเพ เหสฺสนฺติ สมฺมุขา ฯ
เตน กมฺมวิปาเกน เจตนาปณฺธิหิ จ
อุปฺปนฺนา เทวทฺวาเน ๙ ตฺยฺหนฺเต ๑๐ ปรีจาริกา ฯ

#๑ ม. ยู. โอริเม ฯ ๒ ยู. วิหารเ ฯ ๓ ม. กทลฺปิณฺณณฺณฏฺทชฺชา ฯ ยู. กทลฺปิณฺณณฺณฏฺทชฺชา ฯ

#๔ ยู. ฐม... ฯ ๕ ม. ยู. ตารโก ฯ ๖ ม. ยู. กาสิ ชฺกฺกิลสฺส ฯ ๗ ม. ยู. นฺุโกตฺวาน ฯ

#๘ ม. กาจิ หตฺถปรีกมฺมิ ฯ ยู. เกจิ หตฺถปทํ กมฺมิ ฯ ๙ ม. ยู. เทวทฺวานํ ฯ

#๑๐ ม. ตา ฯ

ทิพฺพสุขั อสงฺเขยฺยิ	มานุสฺสจ อสงฺจฺยิ
อนฺุโณติ ๑ จิรึ กาลึ	สัสรึตฺวา ภาวภเว ๑
สทฺสทฺเส อิตฺ กปฺเป	สฺกตึ กมฺมสมฺปทึ
สุขุมฺลิมฺนุสฺเสสุ ๒	อโถ เทวปฺเร เว ๑
รูปโภคยฺสเจว ๓	อโถ กิตฺติสุขึ ปิยึ
ลภาม สตตึ สพฺพิ	สฺกตึ กมฺมสมฺปทึ ๑
ปจฺฉิเม ภาสฺมปฺตเต	ชಾಯม ๔ พฺราหฺมณฺเ กฺล
สุขุมฺลิตฺตปาทา	สฺกยปฺตฺตนิเวสเน ๑
สพฺพกาลมฺปิ ปจฺวี	น ปสฺสาม นลฺงกตึ
จิกฺขลฺลึ ๕ ภูมึ คมนึ	น ปสฺสาม มหามฺนิ ๑
อการาวสนฺเต อเมห	สฺกการึ สพฺพกาลิกึ
อุปฺเนนฺติ สทา สพฺพิ	ปฺพพกมฺมผลเน ๖ โน ๑
อการึ ปชฺหิตฺวาน	ปพฺพชิตฺวานการึยิ
สัสารปถึ นิตฺตณฺนา	นตฺถิ ๗ ทานึ ปฺนพฺภโว ๑
จิวรึ ปิณฺฑปาตลฺจ	ปจฺจยึ สยนาสนึ
อุปฺเนนฺติ สทา อเมห	สทฺสฺสานึ ตโต ตโต ๑
กิลฺเสา ฉาปีตามฺหากึ	ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
นาทิว พนฺธนึ เจตฺวา	วิหฺราม อนาสฺวา ๑

#๑ ม. ตฺยหึ เต ปรีจาเรม สัสรึมฺห ภาวภเว ๑ ยฺ. ตฺยหึ โว ปรีจาเร จ ๑

#๒ ม. ยฺ. ... มนฺุสฺसानึ ๑ ๓ ม. รูปโภคยฺสเจว อโถ กิตฺตี จ สกฺกตึ ๑

#๔ ม. ชาตามฺห ๑ โป. ยฺ. อชาตา ๑ ๕ ม. จิกฺขลฺลภูมิมฺสฺจึ ๑ ๖ ยฺ. ...ผลึ กโต ๑

#๗ ม. วิตราคา ภวามเส ๑

สวาคัม วต โน อาสิ พุทธเสฏฺฐสฺส สนฺตึเก

ติสุโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตฺ พุทธสฺส สาสนํ ฯ

ปฏฺฐิสฺสุมภิตา จตฺสุโส วิโมกฺขาปิจ อญฺฺจิเม

ฉพภิญฺญา สจฺฉิกตฺตา กตฺ พุทธสฺส สาสนนฺตึ ฯ

อิตฺถํ สฺสํ จตฺราสีติ พุราหุมนกฺคณฺณากิขุณฺีสฺสหาสนานิ ภควโต สฺมมฺมุขา

อึมา คาคาโย อภาสีตฺถาติ ฯ

จตฺราสีติสฺสหาสนพุราหุมนกฺคณฺณาเถรีนํ อปทานํ สฺมคฺคตฺ ฯ

ตติยํ อุปลทาโยกาเถรียาปทานํ (๓๓)

[๑๗๓] นกเร อรุณวติยา อรุโณ นาม ขตฺติโย

ตสฺส รลฺโย อหํ ภริยา เอกจฺจ วาทยามหํ ฯ

รโหคตา นิสึทิตฺวา เอวํ จินฺเตสฺสํ ททา

กฺุสลํ เม กตฺ นตฺถิ อาทาย กมิยํ มม ฯ

มหาภิตาปี กญฺฺกํ โฆรรูปํ สุทฺดารุณํ

นิริยํ ญฺูน กจฺฉามิ เอตฺถ เม นตฺถิ สฺสโย ฯ

เอวามํ จินฺตยิตฺวาน ปหํเสตฺวาน มานสํ

ราชานํ อุปคฺนตฺวาน อิทํ วจฺนมพฺุรวิ ฯ

อิตฺถึ นาม มยํ เทว ปุริสา น ๑ ภวาม โน

เอกํ เม สฺมณฺ์ เทหิ โภชยิสฺสामी ขตฺติย ฯ

อทาสึ เม ตทา ราชา สฺมณฺ์ ภาวิตินฺทฺริย

ตสฺส ปตฺตํ คเหตฺวาน ปรมนฺเนน ปุริยํ ฯ

#๑ ม. ...นิตฺตฺตรา อหุ ฯ โป. ย. ปุริสถาน ภรา มยํ ฯ

ปุเรตวา ปรมิ อนนั	สห ๑ สหคณฺฐเลปนั
มหาเจเลน ฉาทตฺตวา	อทาสี ตฺถจฺจมานสา ฯ
เดน กมฺเมน สุกเตน	เจตนาปณฺธิหิ จ
ชหิตฺตวา มานุสํ เทหิ	ดาวตฺตีลํ อคณฺณหํ ฯ
สหสฺสเทวราชูนั	มเหสีตฺตมการยิ
สหสฺสจกฺกวตฺตินั	มเหสีตฺตมการยิ ฯ
ปเทสฺรชฺชํ วิปฺปลั	คณฺนาโต อสงฺขยั
นानาวิริ พหุ อณฺณั ๒	ตสฺส กมฺมผลั ตโต ฯ
อุปฺพลสฺเสว เม วณฺโณ	อภिरูปา สฺทสฺสนา
อิตฺถิ สพฺพงฺคสมฺปนฺนา	อภิชาตา ชฺชติบุชฺรา ฯ
ปจฺจิมเม ภวสมฺปตฺเต	อชายิ สากิเย กุเล
นาริสฺสทสฺสปาโมกฺขา	สฺทโททนสฺสทสฺสํ ฯ
นิพฺพินฺนิตฺตวา อคาเรหิ	ปพฺพชฺชึ อนการยิ
สจฺจตฺตมิมฺปตฺตตา ๓	จตฺตจจํ อปาปฺณิ ฯ
จิวรํ ปิณฺฑปาตลฺลจ	ปจฺจยั สยนาสนั
ปริเมตฺตุน สกฺโกมิ	ปิณฺฑปาตลฺลสิทํ ผลั ฯ
ยั มยฺหํ ปุริมํ ๔ กมฺมึ	กุสลั สรเส มฺนึ
ตฺถยฺหตฺถาย มหาวิร	ปริจจตฺตํ พหุ มยา ๕ ฯ
เอกตฺตเส อิตฺโต กปฺเป	ยั ทานมทหิ ตทา
ทฺถคตฺตี นากิขานามิ	ปิณฺฑปาตลฺลสิทํ ผลั ฯ

#๑ โป. สหคณฺฐวิเลปนั ฯ ย. สหสฺสํ คณฺฐเลปนั ฯ ๒ ย. ปุณฺณั ฯ ๓ ม. ...

#สมฺปตฺตตา ฯ ๔ ม. ปุริตํ ฯ ๕ ย. มม ฯ

ทเว คตี ปชานามิ เทวตตํ อถ มานุสํ
อญญํ คตี น ชานามิ ปิณฑปาตสุสิทํ ผลํ ฯ
อุจฺเจ กุเล ปชานามิ มหาสาเล ๑ มหฺทฺธเน
อญฺเญ กุเล น ชานามิ ปิณฑปาตสุสิทํ ผลํ ฯ
ภวาทเว สํสริตฺวา สุกฺกมุเลน โจทิตา
อมฺนาปํ น ปสฺสามิ โสมนสุสสุสิทํ ๒ ผลํ ฯ
อิทฺธิสุ จ วสี โหมิ ทิพฺพาย โสตฺธาตฺยา
เจโตปริยญาณสุส วสี โหมิ มหามฺุณี ฯ
ปฺพุเพนิวาสํ ชานามิ ทิพฺพจกฺขุ วิโสธิตํ
สพฺพาสวปริกฺขิณา นตฺถิ ทานิ ปฺนพฺกโว ฯ
อตุตฺถมฺมนิรุตฺตีสู ปฏฺิภาณ เตเว จ
ถาณํ มม มหาวีร อุปฺปนฺนํ ตว สนฺติเก ฯ
กิลเสา ฉापิตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
นาสิว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสฺวา ฯ
สุวาคตํ วต เม อาสิ พุทฺธเสฏฺฐสุสฺ สนฺติเก
ติสุโส วิชฺชา อนฺุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสุสฺ สาสนํ ฯ
ปฏฺิสมฺภิตา จตฺสุโส วิโมกฺขาปิจ อญฺฺจิเม
ฉพฺภิตฺวา สจฺฉิกิตา กตํ พุทฺธสุสฺ สาสนนฺติ ฯ

อิตฺถํ สุทํ อุปฺพลทายิกา ภิกฺขุณี ภควโต สมฺมุขา อีมา

คาคาโย อภาสิตฺถาติ ฯ

อุปฺพลทายิกาเถรียา อปทานํ สมตฺตํ ฯ

#๑ ยู. ตโย สาเล ฯ ๒ ม. ยู. โสมนสุส กตํ ผลํ ฯ

จตุตถิ์ สิงคาลมาตาเถรียาปทาน (๓๔)

[๑๓๔] ปทุมุตตโร นาม ชีโน สพุทรมมาน ปารคู

อิโต สตสทสสมหิ กปุเป อปุปชชि นายโก ๑

ตทาทิ หิสาวติยา ชาตามจุกุเล อหุ

นानารตนปชโชเต อิทุเช ฝิเต มหทุชเน ๑

ปีตุนา สห คนตุวาน มหาชนปุรกชตา

ชมมึ พุทชสส สุตวาน ปพพชึ อนุคาริยิ ๑

ปพพชิตวาน กาเยน ปापกम्मึ วิวชชยิ

วชิทุจจริตติ หิตวา อาชีวิ ปริโสชชยิ ๑

พุทเช ปสนนา ชมเมจ สงเมจ ติพพการวา

สทุชมมสสวเน ยุตตา พุทชทสสนศาลยา ๑ ๑

อกุกิ สทุชาธิมุตตานิ ๒ อสุโสสี กิกขุณี ตทา

ตติ จานิ ปตถยิตวาน ติสโส สิกขา อปุรยิ ๑

ตโต มึ สุกโต อาห กรุณานุกตาสโย

ยสส สทุชา ตถาคเต อจลา สุปติฏฐิตา ๑

สีลญจ ยสส กลุยานิ อริยกนตติ ปัสสิตติ

สงเม ปสาโท ยสสตุถิ อชุกตญจ ทสสนิ ๑

อทลิตุโทตติ ตออาหุ อโมฆึ ตสส ชีวิตติ

ตสมา สทุชญจ สีลญจ ปสาทิ ชมมทสสนิ ๑

#๑ ม. ย. ...ลาลสา ๑ อิโต ปริ อีทิสเมว ๑ ๒ ไป. ย. องควิมุตตานิ ๑

อนุญญเชถ เมธาวิ สรี พุทธานัน สาสัน
ตัม สุตฺวามํ ปมฺพิตา อปฺจุณี ปณฺธิมม ๑
ตทา อโนโม อมิตโต พุยากริตฺถ วินายโก
พุทฺธสฺส ๑ ปสนฺโน กลฺยาณิ ลจฺจนเสตํ สุปฺตฺถิตํ ๑
สทสฺสเส อิตโต กปฺเป โอกฺกาทกฺกสฺสมภโว
โคตโม นาม นามเน สตุถา โลเก ภวิสฺสตี ๑
ตสฺส ชมฺเมสุ ทายาทา โอรสา ชมฺมนิมฺมิตา
สิงฺกาคสฺส ยา ๒ มาตา เสสฺสตี สตุถุ สาวิกา ๑
ตัม สุตฺวา มฺพิตา หุตฺวา ยาวชิวํ ตทา ชินํ
เมตฺตจฺจิตฺตา ปริจฺริ ปฏฺธิปฺตฺตีหิ นายกํ ๑
เตน กมฺเมเน สุกเตน เจตนาปณฺธิมฺหิ จ
ชหิตฺวา มานุสฺสึ เทหิ ตาวตีสึ อคณฺณหิ ๑
ปจฺจุณิเม จ ภเว ทานิ คิริพุพฺพปฺรฺตฺตฺตเม
ชาตา เสฏฺฐจฺจุเล สึเต มหารตฺนสยฺจเย ๑
ปฺตฺโต สิงฺกาคโก นาม มมาสี ๓ วิปฺเถ รโต
ทิจฺจุจฺจหณฺปกฺขนฺโน ทิสานฺุชนตฺปฺปโร ๑
นानาทิสานมฺสฺสตี ๔ ปิณฺฑทาย นกรํ วชํ
ตัม ทิสฺวา อวทิ พุทฺโธ มคฺเค จตฺวา วินายโก ๑
ตสฺส เทสฺยโต ชมฺมํ ปนาโท วิมฺหโย ๕ อหุ
เทวโกณฺฐินรณารินํ ชมฺมาภิสฺมโย อหุ ๑

#๑ ม. ย. พุทฺธเช ปสนฺนา ๑ ๒ ม. ย. มาตาตี ๑ ๓ ย. มตาสิ ๑

#๔ ม. ย. นมฺสฺสนตํ ๑ ๕ โป. วิสโย ๑ ย. วิสเย ๑

ตทา ตั ๑ ปริสั คนตุวา สุตวา สุกตภาสิต
โสตาปตติผลั ปตุวา ปพพชี อนุคาริย ๑
น จิเรเนว กาลน พุทธทสฺสนสาธา
อนุสฺสตี ตั ภาเวตุวา อรหตฺตึ อปาปฺณิ ๑
ทสฺสนตุถาย พุทธสฺส สพฺพทา จ วชามหิ
อดีตตาเยว ปสฺสามิ รุปี นยนนฺนุหนิ ๑
สพฺพปารมิสมฺภูตึ ลกฺขินิลยณั ปรี ๒
รุปี สพฺพสุภากิณฺณิ อดีตตา วิหรามหิ ๓ ๑
ชินฺน ตสฺมี कुณฺเน ตฺถุโจ เอตทฺกฺเค จเปสิ มั
สิงฺกาลกสฺส ยา มาตา อคฺคา สทฺธาธิมฺุตติกา ๔ ๑
อิทฺฐีสุ จ วสิ โหมิ ทิพฺพาย โสตราตุยา
เจโตปริยญาณสฺส วสิ โหมิ มหามฺุเน ๑
ปฺพเพนิวาลั ชานามิ ทิพฺพจกฺขุ วิโสธิตึ
สพฺพาสเว ๕ ปริณฺุยาย นตุถิ ทานิ ปฺนพฺภโว ๑
อตุถมฺมนิรฺุตติสุ ปฺฏิภาณฺे ตเถว จ
ณานั มม มหาวีร อุปฺปนฺนั ตว สนฺติเก ๑

กิลฺลสา ฉาปีตา มยฺหิ ภวา สพฺเพ สมฺมุตตา
นาคิว พนฺธนั เจตุวา วิหรามิ อนุสาธา ๑
สฺวาคตึ วต เม อาสิ พุทธเสฏฺฐสฺส สนฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตฺ พุทธสฺส สาสนั ๑

#๑ ม. ตทาหิ ๑ ๒ ม. ย. วรี ๑ ๓ ย. ภยามหิ ๑ ๔ ย. สงฺควิมฺุตติกา ๑

#๕ ม. ย. สพฺพาสวปริกฺขิณา ๑

ปฏิสมภिता จตสุโส วิโมกขาปัจจ อญฺจิเม
ฉพภิญญา สจฺฉิกตา กตฺ พุทฺธสุส สาสนฺนติ ฯ
อิตฺถํ สุทฺถํ สิงฺคาลมาตา ภิกฺขุณี อีมา คาถาโย อภาสิตฺถาติ ฯ
สิงฺคาลมาตาเถรียา อปทานํ สมตฺตํ ฯ

ปณฺจมํ สุกฺกาเถรียาปทานํ (๓๕)

[๑๓๕] เอกนวุเต อิตฺโต กปฺเป วิปฺสฺสี นาม นายโก

อุปฺปชฺชิจิ จารุณฺยโน สพฺพธมฺมวิปฺสฺสโก ฯ
ตทาหํ พนฺธุมฺมตฺถิยํ ชาตา อลฺลตฺเร กุเล
ธมฺมํ สุตฺวาน มุณีโน ปพฺพชฺชี่ อนคาริยํ ฯ
พหุสฺสุตา ธมฺมธฺรา ปฏฺฐิภาณวตี ตถา
วิจิตฺตกถิกา จาปี ชินฺสาสนการิกา ฯ
ตทา ธมฺมกถํ กตฺวา หิตาย ชนตฺถิ สทา ๑
ตโต จุตฺวาหํ ตฺสิตฺถํ อุปฺปนฺนา ยสฺสฺสินี ฯ
เอกตฺถีเส อิตฺโต กปฺเป สิจฺจि วิย สิจฺจิ ชิโน
ตปฺนฺโต ยสฺสา โลกํ ๒ อุปฺปชฺชิจิ วทตฺถิ วโร ฯ
ตทาปี ปพฺพชฺชิตฺวาน พุทฺธสาสนโกวิทา
โซเตตฺวา ชินฺวาภฺยานิ ตโตปี ติทฺถวํศตา ฯ
เอกตฺถีเส ๓ อิตฺโต กปฺเป เวสฺสฺสฺญ นาม นายโก
อุปฺปชฺชิจิตฺถ มหฺยานี ตทาปัจจ ตเถวหํ ฯ

#๑ ม. พหุ ฯ ยู. ...ชนสัตรี ฯ ๒ ม. โลก ฯ ๓ ม. ยู. เอกตฺถีเสว กปฺปมฺหิ ฯ

ปพฺพชิตฺวา ฌมฺมชรา	โชตฺยิ ฌินฺสาสนํ
คณฺตุวา มรฺุปริ รมฺมิ	อนฺุโกมิ ๑ มหาสุขํ ๑
อิมฺมุหิ ภาทฺทเก กปฺเป	กกุสนฺุโ ชินฺตุตโม
อุปฺปชฺชิ นรฺสทฺทฺโล ๒	ตทาปิจ ตเถวหิ ๑
ปพฺพชฺชิ ๓ ฌินฺสาสนํ	โชตฺยิตฺวา ยถายุกิ ๔
ตโต จุตาหิ ติทฺถิ	อคิ สกฺวณํ ยถา ๑
อิมฺสมิเยว กปฺปมฺหิ	โกนาคมนนนายโก
อุปฺปชฺชิ วทฺติ ๕ วโร	สพฺพสฺตตฺตานมฺุตฺตโม ๑
ตทาปิ ปพฺพชิตฺวาน	สาสเน ตสฺส ตาทิโน
พหุสฺสุตา ฌมฺมชรา	โชตฺยิ ฌินฺสาสนํ ๑
อิมฺสมิเยว กปฺปมฺหิ	กสฺสโป มฺุนิ สฺตฺตโม ๖
อุปฺปชฺชิ โลกสฺรโณ	อรโณ มรณฺนตฺถุ ๑
ตสฺสาปิ นรฺชฺรฺสฺส	ปพฺพชิตฺวาน สาสเน
ปรียาปฺภูสฺทฺชฺมมา	ปริปฺุจฺจาวิสารทา ๑
สุสิลา ลชฺชินิ เจว	ตีสฺสุ สิกฺขาสุ โกวิทา
พหุ ฌมฺมกถิ กตฺวา	ยวชฺิว มหามฺุเน ๑
เดณ กมฺมวิปาเกณ	เจตนาปณฺิธิหิ จ
ชหิตฺวา มานุสฺสิ เทหิ	ตาวตฺธิสฺสิ อคฺคณฺุหิ ๑
ปจฺฉิเม จ ภาเว ทานิ	คิริพฺพชฺปรุตฺตเม ๑
ชาตา เสฏฺฐิภูเล ฝิเต	มหารตฺนสฺถยฺเจ ๑

#๑ ม. ย. อนฺุโกสิ ๑ ๒ โป. นรฺสทฺทฺโน ๑ ม. นรฺสโร ๑ ย. วรฺสทฺทฺโล ๑

#๓ ม. ย. ปพฺพชิตฺวา มฺุณิมตฺติ ๑ ๔ ย. ยถาสฺขํ ๑ ๕ ย. อุปฺปชฺชิ จ ทิปวโร ๑

#๖ ม. มฺุณิมฺุตฺตโม

ยทา ภิกขุสหัสเสน ปเรโต ๑ โลกนายโก
อุปากมิ ราชคห์ สหสฺสกุเขหิ ๒ วณฺณิตโต ๑
 ทนฺโต ทนฺเตหิ สห ปฺราณชฺฎิเลหิ
 วิปฺปมุตฺโต วิปฺปมุตฺเตหิ
 สิงฺคินิกฺขสวณฺโณ
 ราชคห์ ปาวิตฺติ ภควา ๑
ทิสฺวา พุทฺธานุภาวนตฺ สุตฺวา จ ๓ คุณฺสยจฺย
พุทฺเช จิตฺตํ ปสาเทตฺวา ปุชฺชียํ ตํ มหพฺพลํ ๔ ๑
อปเรน จ กาเลน ฌมฺมทินฺนนาย สนฺตฺติเก
อคารา นิกฺขมิตฺวาน ปพฺพชฺี อนคาริยํ ๑
เกเสสุ ฉิขฺชมาเนสุ กิเลเส ฉมาปยฺี อหํ
อุคฺคหฺี สาสนํ สพฺพิ ปพฺพชิตฺวาน น จิเรนหํ ๑
ตโต ฌมฺมํ อเทเสสิ มหาชนสมากเม
ฌมฺเม เทสียมานมฺหิ ฌมฺมาภิสมโย อหุ ๑
เนกปาณสหสฺसानํ ตํ วิทิตฺวา วิชฺมิหิโต ๕
อภิปฺปสนฺโน เม ยกฺโข ฌมิตฺวาน ๖ คิริพฺพชฺี ๑
กึ เม กตา ราชคฺเห มนฺุสฺสา มธฺธ ปิตาว อจฺจนเร
เย สุกฺกํ น ปยฺริปาสนฺติ เทเสนฺตึ อมตฺปทํ ๑
ตถจ ปน อปฺปฏฺิวนนฺยํ อเสจนกโมชวํ
ปิวณฺติ มณฺเณ สปฺปณฺณา วลาหกมिवทฺฐุ ๑

#๑ ม. ปรีวฺโต ๑ ๒ ม. ย. สหสฺสกุเขน ๑ ๓ ม. ๑ ๔ ม. ย. ยถาพฺลํ ๑

#๕ ม. ย. ติวิมฺหิโต ๑ ๖ ม. ย. ฌมิตฺวาน ๑

อิทธิสุ จ วลี โหมิ ทิพพาย โสตราศยา
เจโตปริยฌานสุส วลี โหมิ มหามุเน ฯ
ปุพฺเพนิวาส์ ชานามิ ทิพพจกฺขุ วิโสธิตฺ
สพฺพาสวปริกฺขีณา นตฺถิ ทานิ ปุณฺพทโว ฯ
อตุลธมฺมนิรุตฺตีสฺส ปฏิภาณ เตเว จ
ฌานํ มม มหาวีร อุปฺปนฺนํ ตว สนฺตฺติเก ฯ
กิลเสสา ฌาปีตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมูตา
นาคีว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสวา ฯ
สฺวาคตํ วต เม อาสิ พุทฺธเสฏฺฐสฺส สนฺตฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อนฺุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ ฯ
ปฏฺฐสมฺภิตา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิจ อญฺฺจิเม
ฉพฺภิตฺตวา สจฺฉิกตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ ฯ
อิตฺถํ สุทํ สุกกา ภิกฺขุณี อีมา คาลาโย อภาสิตฺถาติ ฯ

สุกฺกาเถรียา อปทานํ สมตฺตํ ฯ

ปณฺจมํ ภาณวาริ

นญฺฺจ อภิรฺูปนฺนฺทาเถรียาปทานํ (๑๖)

[๑๗๖] เอกนวุเต อิตฺ กปฺเป วิปฺสุสี นาม นายโก

อุปฺปชฺชิ จารุณฺยโน ๑ สพฺพธมฺเมสุ จกฺขุมา ฯ

ตทาหํ พนฺธมฺตียา อิทฺเธ ฝิเต มหาภูเต

#๑ ม. สพฺพตฺถ จารุทฺสฺสโน ฯ

ชาตา สรุปา ๑ ทยิตา	ปุชฌียา ๒ ชนุตส จ ๑
อุปกนตุวา มหาวีริ	วิปสุสี โลกนายกั
ชมมัม สุตวาน สรณั	อุเปสี นรนายกั ๑
สีเลสุ สัฎตา หุตวา	นิพพุเต จ นรุตตเม
ธาตุอุปสุส อุปริ	โสณณคตุตติ อปุชชี ๑
มุตตจจาตา สีลวตี	ยาวชีวั ตโต จูตา
ชหิตวา มานุสั เทหิ	ดาวตีสั ๓ อคณณหิ ๑
ตทา ทสหิ จาเนหิ	อภิโกตุวา ๔ อเสสโต
รูปสทเทหิ กนุเชหิ	รเสหิ ผุสสุเนหิ จ ๑
อายุนาปีจ ๕ วณณเนน	สุเขน ยสสาปีจ
ตเถวาธิปเตยเยน	อชคยห วิโรจหิ ๑
ปจจุลิมะ จ ภเว ทานิ	ชาตาหิ กปีลวหเย
ชิตา เขมกสกุสสุ ๖	นนุทา นามเนน วิสุสุตา ๑
อภिरูปสมปทมุปี	อาหุ เมกนุติ สุกกั
ยทาหิ โยพพนั ปตุตา	รูปวณณวิภูสิตา ๑
อิธ ๗ มมตเต สกฺยานั	วิวาโท สุมหา อหุ
ปพฺพพาเชสิ ตโต ตาโต	มา สกฺยา วินสุสุ ๘ อิติ ๑
ปพฺพชิตฺวาน ๙ ตถาคตั	รูปเทสุสี นรุตตมัม
สุตฺวาน โนปกจฺจามิ	มม รุเปเน กพฺภิตา ๑

#๑ โป. ย. สรุปทสุสิตา ๑ ๒ โป. สชนุตส จหิ สทา ๑ ย. สชนุตสา-ชนุตส จ ๑

#๓ ม. ดาวตีสุปคา อหิ ๑ ๔ ม. ย. อภิโกตุวาน เสสเก ๑ ๕ โป. ยากาสิ ปญจวณณเนน ๑

#๖ โป. สุขสกุสสุ ๑ ๗ ม. ตทา มมตเต ๑ ย. อิทิ เม มตเตสกฺยานั ๑ สกฺยานั ๑

#๘ ม. วินสุสี สุตติ ๑ ๙ ม. ปพฺพชิตฺวา ตถาคตั ๑ ย. ปพฺพชิตฺวา ตถาจหิ ๑

โอวาทำปี น คจฺฉามิ พุทธทสฺสนภีรูกา ๑
ตทา ชิโน อุปาเยน อุปเนตฺวา สสนฺตักิ ๑
ติสฺสิตฺติโย ๒ นิตฺสเสตี อิทฺธิยา มกฺคโกวิท
อจฺฉรารูปสทิสฺ ๓ ตฺรุณิ ชริกิ ๔ มตฺ ๑
ตโย ทิสฺวา สฺสํวิคฺคา วิรตฺตาเส ๕ กเลวเร
อฏฺฐาสิ ภาวนิพฺพินฺทา ๖ ตโต ๗ มํ อหา ๘ นายโก ๑
อาตุรฺ อสุจิ ปฺตฺติ ปสฺส นนฺเต สมฺมุสฺสย
อุคฺขรณฺตํ ปคฺขรณฺตํ พาลานํ อภิปรตฺติตํ ๙ ๑
อสุภาย จิตฺตํ ภาเวหิ เอกกฺคํ สฺสมาหิตํ
ยถา อิทํ ตถา เอตํ ยถา เอตํ ตถา อิทํ ๑
เอวเมตํ อเวกฺขนฺตี รตฺตนิทิวมตฺนุทิตา
ตโต สกาย ปณฺณาย อภินิพฺพิชฺช วจฺฉสิ ๑
ตสฺสา เม อปฺปมตฺตาย วิจฺฉินฺนฺตฺธิช โยนิโส
ยถาภูตํ อยํ กาโย ทิฏฺฐโธ สนฺตรพาหิโร ๑
อถ นิพฺพินฺทฺหิ ๑๐ กายเ อชฺฉมตฺตตฺถจ วิรชฺชหํ
อปฺปมตฺตตา วิสฺสุตฺตตา อุปฺสนตฺมฺหิ นิพฺพุตา ๑
อิทฺธิสฺสุ จ วสิ โหมิ ทิพฺพาย โสตฺธาตฺถยา
เจโตปริยญาณสฺส วสิ โหมิ มหามฺเเน ๑๑ ๑
ปฺพุเพนิวาลิ ชานามิ ทิพฺพจกฺขุ วิโสธิตํ

#๑ ม. ...ภีรูกา ๑ ๒ ไป. ย. ติสฺสิตฺติโย ๑ ๓ ย. อจฺฉรารูปสทิสฺ ตฺรุณิ ชริกิ

#มตา ๑ ๔ ไป. ม. ชริตํ ๑ ๕ ไป. อิมสฺมึปิ ... ๑ ๖ ย. ... นิพฺพินฺนา ๑

#๗ ม. ย. ตทา ๑ ๘ ไป. อถ ๑ ๙ ม. อภินนฺทิตํ ๑ ๑๐ ม. ย. นิพฺพินฺทหํ ๑

#๑๑ ม. ตทา มฺนิ ๑

สพฺพาสวปริกฺขีณา นตฺถิ ทานิ ปุณฺพทวโ ๑
อตุถธมฺมนิรุตฺตีสฺส ปฏฺฐิภาณ ตเถว จ
ณานํ มม มหาวีร อุปฺปนฺนํ ตว สนฺตฺติเก ๑
กิลเสทา ฌาปิตา มยฺหิ ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
นาทิว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสวา ๑
สุวาคตํ วต เม อาสิ พุทฺธเสฏฺฐสฺส สนฺตฺติเก
ติสุโส วิชฺชา อนฺุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สาสนํ ๑
ปฏฺฐิสมฺภิตา จตฺสุโส วิโมกฺขาปิจ อญฺฺจิเม
ฉพฺภิตฺตวา สจฺฉิกตฺวา กตํ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺตฺติ ๑
อิตฺถํ สฺสํ อภิรฺูปนฺนฺทา ภิกฺขุณี อีมา คาทาโย อภาสิตฺถาติ ๑
 อภิรฺูปนฺนฺทาเถรียา อปทานํ สมตฺตํ ๑
 สตฺตมํ อพฺุตฺตกาสิเถรียาปทานํ (๑๑)

[๑๑๑] อิมมฺหิ ภทฺทเก กปฺเป พุรฺหมพฺนฺธมฺมหายโส

กสฺสโป นาม นามเน อุปฺปชฺชิตฺว ทตฺติ วโร ๑
ตทาทํ ปพฺพิชิตฺวาน ตสฺส พุทฺธสฺส สาสเน
สํวตฺตา ปาฏฺฐิโมกฺขมฺหิ อีนาทฺริเยสุ จ ปญฺจสุ ๑
มตฺตตฺตญฺญ นิจฺจาสเน ยุตฺตา ชาครียेषึจ ๑
วสนฺตฺติ ยุตฺตโยคานํ ๒ ภิกฺขุณี วิคตาสวํ ๑
อกุโกสิ ทฺฐจฺจิตฺตาทํ คณฺเฑติ สกึ ตทา
เตเนว ปาปกมฺเมเน นีรยฺมฺหิ อปฺจฺจิสํ ๑

#๑ ย. ชาครียेषุจ ๑ ๒ โป. รุตฺตโยคานํ ๑

เตเนว ๑ กम्मเสเสน อชายี คณิกาถูเล
พหูโสวปราธินา ๒ ปจฺฉิมาย จ ชาติยา ฯ
กาสิเสฏฺฐิจูเล ชาตา พุรหุมจริยพลนหิ ๓
อจฺฉรา วีย เทเวสุ อโหสิ รุปสมปทา ฯ
ทิสฺวาน ๔ ทสฺสนิยฺ มํ คิริพฺพชปุรุตฺตเม
คณิกตฺเต นิเวเสถุ อุกโกสนพลน เม ๕ ฯ
สาหิ สฺฉินฺตฺวาน สทฺธมฺมํ พุทฺธเสฏฺฐสฺส ภาสิตี ๖
ปฺพพฺวาสนสมฺปนฺนา ปพฺพชฺี อนคาริยฺ ฯ
ตทฺอุปสมปทตฺถาย ๗ กจฺฉนฺตี ๘ ชินฺสนฺติกํ
มกฺเค ชฺตฺเต จิตฺเต ทิสฺวา ๙ ลภี ทฺวโตปสมปทํ ฯ
สพฺพกมฺมํ ปริกฺขิณฺณํ ปฺลฺลยปาปี ตเถว จ
สพฺพสฺสสารมฺตฺติณฺณา คณิกตฺตลฺลจฺ เขปีตี ฯ
อิทฺฐิสฺสุ จ วสิ โหมิ ทิพฺพาย โสตราตุยา
เจโตปริยญาณสฺส วสิ โหมิ มหามฺเน ฯ
ปฺพเพนิวาสํ ชานามิ ทิพฺพจกฺขุ วิโสธิตฺติ
สพฺพาสวปริกฺขิณฺณา นคฺถิ ทานิ ปฺนพฺภโว ฯ
อตุถธมฺมนิรุตฺตีสฺสุ ปฏฺฐิภาณ ตเถว จ
ถาณํ มม มหาวีรํ อฺปฺปนฺนํ ตว สนฺติเก ฯ
กิลฺลสา ฉาปีตา มยฺหิ ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
นาสิว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสวา ฯ

#๑ ม. เตน กมฺมาวเสเสน ฯ ๒ ย. ...ปราธิตา ฯ ๓ ม. พุรหุมจริยพลนหิ ฯ

#๔ ย. ทิสฺวาติทสฺสนิยฺ ฯ ๕ ม. ...พลน เม ฯ ๖ ม. ย. พุทฺธเสฏฺฐเจเน เทสิตี ฯ

#๗ ย. ตทฺทาปสมปทตฺถาย ฯ ๘ ย. กจฺฉนฺตี ฯ ๙ ม. สุตฺวา ฯ

สุวาคคัม วัต เม อาสิ พุทธเสฏฺฐสฺส สนนฺติเก
ติสฺโส วิชชา อนุปฺปตฺตา กตฺ พุทธสฺส สาสนํ ฯ
ปฏฺฐสมภิทา จตฺโส วิโมกฺขาปิจ อญฺจิเม
ฉพภิญญา สจฺฉิกตา กตฺ พุทธสฺส สาสนฺนฺติ ฯ
อิตฺถํ สฺกํ อพฺพกาสิกา ภิกฺขุณี อีมา คาถาโย อภาสิตฺถาติ ฯ
อพฺพกาสิเถรียา อปทานํ สมคฺคํ ฯ

อญฺจมํ ปุณฺณิกาเถรียาปทานํ (๑๘)

[๑๘] วิปฺสฺสิโน ภควโต ลิจิโน เวสฺสภุสฺส จ
กกุสนฺธสฺส มุณีโน โคนาคมนตาทีโน ฯ
กสฺสปสฺส จ พุทธสฺส ปพฺพชิตฺวาน สาสเน
ภิกฺขุณี ลีลสมฺปนฺนา นิปกา สํวตฺตินฺทริยา ฯ
พหุสฺสุตา ฆมฺมชรา ฆมฺมคฺคปริปฺพุจฺฉิตา ๑
อุคฺคเหตฺวา ๒ จ ฆมฺมานํ โสตา ปยฺรูปาสิกา ๓ ฯ
เทเสนฺตี ฆนฺมชฺเฉหิ อโหสิ ฆินฺสาสนํ ๔
พาหุสจฺเจน เตนาหิ เปสลา อติมลฺลิสํ ฯ
ปจฺฉิเม จ ภเว ทานิ สาวตฺถิยํ ปุรฺุคฺคเม
อนาถปิณฺฑิโน เคเห ชาตาหิ กุมฺภทาสียา ฯ
คตา อุทกหาริยํ โสตฺถิยํ ทิชฺมทฺทลํ
ลิตฺถุญฺญํ โดยฺมชฺฉมฺมहि ตํ ทิสฺวา อิทฺมพฺุริ ฯ

#๑ ม. ...ปฏฺฐสมภิทา ฯ ย. อตฺถคฺคปริปฺพุจฺฉิตา ฯ ๒ ม. ย. อุคฺคเหตฺวา ฯ

#๓ โป. ...ลิตฺวา ฯ ๔ ม. ฆินฺสาสนเน ฯ

อุททหารี ๑ อหิ สีเต สทา อุททโมตริ
 อยุยานิ ทณฺทภยภิตา วาจาโรสภยญฺญิตา ๒ ฯ
 กสฺส พุราหุมนฺ ตฺวํ ภีโต สทา อุททโมตริ
 เวธมานนฺทํ คตฺเตหิ สีตํ เวทยเส ภฺลํ ฯ
 ชานนฺตํ วัต มํ โภติ ๓ ปุณฺณิกเก ปริปุจฺจสิ ๔
 กโรนฺตํ ๕ กุสฺลํ กมฺมํ นฺนุทฺตํ กมฺมปาปกํ ฯ
 โย วุฑฺฒโธ ๖ ททโร จาปี ปาปกมฺมํ ปกฺกพฺพติ
 อุททกภีเสจนา โสปี ปาปกมฺมา ปมฺมุจฺจติ ฯ
 อุตฺตรนตฺตสฺส อกฺขาสิ ฌมฺมตฺตสฺสทิตํ ปทํ
 ตถจ สุตฺวา สฺลํวิคฺโค ๗ ปพฺพชิตฺวารหา อหุ ฯ
 ปุเรนฺตํ อุนกสฺตํ ชาตา ทาทิกฺกุลเ ยโต
 ตโต ปุณฺณตํ นามํ เม ภฺชิสฺสํ ๘ มํ อํกํสุ เต ฯ
 เสญฺญิํ ตโตนฺนุโมเทตฺวา ๙ ปพฺพชึ อนุคาริยํ
 น จิเรเนว กาลเณ อรหตฺตํ อปาปฺณิ ฯ
 อิทฺธิสฺสุ จ วสิ โหมิ ทิพฺพาย โสตธาตฺยา
 เจโตปริยญาณสฺส วสิ โหมิ มหามฺเน ฯ
 ปุพฺเพนิวาลํ ชานามิ ทิพฺพจกฺขุ วิโสชิตํ
 สพฺพาสวปริกฺขิณา นตฺถิ ทานิ ปุณฺนพฺลโว ฯ
 อตฺถธมฺมนิรุตฺตีสฺสุ ปฏฺิภาณเ ตเถว จ

#๑ ม. อุททหารี ฯ ยู. อุททหารี ฯ ๒ ม. ยู. วาจาโรสภยญฺญิตา ฯ ๓ ยู. โหติ ฯ
 #๔ ยู. ปริปุจฺจสิ ฯ ๕ ม. รุณฺทนฺตํ ฯ ยู. นินฺทนฺตํ ฯ ๖ ม. โย เจ วุฑฺฒโธ ททโร
 #วา ฯ ยู. โย จ วุฑฺฒโธ ททโร วา ฯ ๗ ม. ยู. สฺลํวิคฺโค ฯ ๘ ยู. ภฺชิสฺสตฺถจ ... ฯ
 #โป. ภฺชิสฺสตฺถจ อกาสิ มํ ฯ ๙ ม. ... ตโตนฺนุชานเนตฺวา ฯ

ฌาณ เม วิมล สุทธิ พุทธเสฏฐส วาหสา ฯ
 ภาวนาย มหาปณฺธา สุเตเนว สุตาวิณี
 มาเนน นิจฺกุลชา น หิ กมมํ ปนฺสฺสตี ๑ ฯ
 กิเลสา ฌาปิตา มยฺหํ วิหรามิ อนาสวา ฯ
 นาคีว พนฺธนํ เฉตฺวา วิหรามิ อนาสวา ฯ
 สุวาคถํ วัต เม อาสี พุทธเสฏฐสฺส สนฺติเก
 ติสฺโส วิชฺชา อนฺุปฺปตฺตา กถํ พุทฺธสฺส สาสนํ ฯ
 ปฏฺฐิสฺมภิทา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิจ อญฺฺจิเม
 ฉพฺภินฺญา สจฺฉิกตา กถํ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ ฯ
 อิตฺถํ สฺมํ ปุณฺณิกา ภิกฺขุณี อีมา คาถาโย อภาสิตฺถาติ ฯ

ปุณฺณิกาเถรียา อปทานํ สมตฺตํ

นวมํ อมฺพาลีเถรียาปทานํ (๑๕)

[๑๗๕] โย รัสสิจฺจิตาเวโพ ๒ สฺสฺโส นาม มหามฺุณี
 ตสฺสหา ภคินี อาสี อชาเย ชตฺติเย กุเล ฯ
 ตสฺส ฆมมํ สฺฉินฺตฺวาหํ วิปฺปสนฺเนน เจตฺสา
 มหาทานํ ททิตฺวาน ปตฺถยฺี รูปสมฺปทํ ฯ
 เอกตฺตีเส อิตฺ กปฺเป สีจฺิ โลกกฺคนายโก
 อฺุปฺปนฺโน โลกปชฺโชโต ติโลกสรโณ ชิโน ฯ
 ตทา อรุณปฺเร รมเม พุรฺหุมนฺณกุลสมฺภวา
 วิมุตตจิตฺตํ กฺุปีตา ภิกฺขุณี อภิสापยฺี ฯ

#๑ ม. วินสฺสตี ฯ ๒ ม. ยฺ. ... รัสสิจฺจิตาเวโพ ฯ

เวสิกา จ ๑ อนาจรา	ชินสาสนทูลิกา
เอว อุกโกสยิตวาน	เตน ปาเปน กมมุนา ฯ
ทารุณิ นิริยิ คนตุวา	มหาทุกุขสมปปีตา
ตโต จูตา มนุสเสสุ	อุปปนุนา ตปสุตฺติ ฯ
ทสชาติสหัสธานี	คณิกคุดฺดี อการยิ
ตโต ปาปา น มุจฺจิสฺสึ	ภุตฺวา ๒ ทุฏฺฐวิสฺสึ ยถา ฯ
พฺรหฺมเวสมเสวิสฺสึ ๓	กสฺสเป ชินสาสเน
เตน กมฺมวิปาเกน	อชายิ ติทเส ปุเร ฯ
ปจฺฉิเม ภวสมปตฺเต	อโหสิ โอปปาติกา
อมฺพสาขนฺตเร ชาตา	อมฺพปาลีติ เตนหิ ฯ
ปรีวฺตา ปาณโกฎฺฐิหิ	ปพฺพชฺช ชินสาสเน
ปตฺตทาหิ อจฺฉิ จานิ	ชิตฺตา พุทฺธสฺส โอรสา ฯ
อิทฺฐิสฺสึ จ วสิ โหมิ	ทิพฺพาย ๔ โสตธาตฺยา
เจโตปริยญาณสฺส	วสิ โหมิ มหามฺเน ฯ
ปุพฺเพนิวาสํ ชานามิ	ทิพฺพจกฺขุ วิโสชิตฺติ
สพฺพาสวปริกฺขิณา	นคฺฉิ ทานิ ปุณฺพุกโว ฯ
อตุถมฺมนิรุตฺตีสฺสึ	ปฏฺิภาณเ ตเถว จ
ณานํ เม วิมลํ สุทฺธิ	พุทฺธเสฏฺฐสฺส วาหสา ฯ
กิลเสสา ฉาปีตา มยฺหิ	ภวา สพฺเพ สมฺมุตฺตา
นาสิว พนฺธนํ เจตฺวา	วิหารามิ อนาสวา ฯ

#๑ ม. ย. ๖ ฯ ๒ ย. ภุตฺตา ฯ ๓ ย. พฺรหฺมเจริ อเสวิสฺสึ ฯ

#๔ ม. ย. โสตธาตฺวิสุทฺธิยา ฯ

สวาคัม วัต เม อาสิ พุทธเสฏฺฐสฺส สนฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อานุปฺปตฺตา กตฺม พุทธสฺส สาสนํ ฯ
ปฏฺฐสมภิทา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิจ อญฺฺจิเม
ฉพฺภิตฺถา สจฺฉิกตฺตา กตฺม พุทธสฺส สาสนฺนฺติ ฯ
อิตฺถํ สฺกํ อมฺพปาลี ภิกฺขุณี อีมา คาคาโย อภาสิตฺถาติ ฯ
อมฺพปาลีเถรียา อปทานํ สมตฺตํ ฯ

ทสมํ เสลาเถรียาปทานํ (๔๐)

[๑๘๐] อิมฺมฺหิ ภาทฺทเก กปฺเป พุรฺหมพฺนฺธฺ มหายโส

กสฺสโป นาม นามเนน อฺอุปฺชฺชิตฺ วทตฺ วโร ฯ
สวตฺถึยฺ ปุรวเร อฺุปาสกฺกุเล อหํ
ปสฺสตฺตา นํ ชินวรี ทิสฺวา สุตฺวา จ เทสนํ ฯ
ตํ วีริ สรณํ คนฺตุวา สีลานิ จ สมาทึ ๑
กทาจิ โส มหาวิโร มหาชนสมาคเม ฯ
อตฺตโน อภิสฺมฺโพธิ ปกาเสสิ นราสโก
อนนฺตฺสฺสฺตฺตมฺเมสฺส ปุพฺเพ ทฺกฺขาทิกฺเกสฺ จ ฯ
จกฺขุ ฌาณญจ ปญฺญา จ วิชฺชาโลกํ ๒ จ อาสิ เม
ตํ สุตฺวา อุกฺกเหตุวาน ปรีปฺจฺฉามิ ๓ ภิกฺขโว ฯ
เตน กมฺเมเนน สุกฺเตเน เจตนาปณฺธิหิ จ
ชหิตฺวา มานุสฺสํ เทหํ ตาวตฺตีสํ อคฺคญฺหํ ฯ

#๑ ม. สมาทึยฺ ฯ ๒ ม. วิชฺชาโลโก ฯ ๓ ม. วิชฺชาโลกา ฯ ๓ ม. ย. ปรีปฺจฺฉินฺนจ ... ฯ

ปจฺฉิมเม จ ภเว ทานิ ชาตา เสฏฺฐิมหากุเล
อุเปจฺจ พุทฺธ สทฺธมมํ สุตฺวา มจฺจุปลํหิตํ ๑ ฯ
ปพฺพชิตฺวา น จิเรเนว สพฺพตฺถานิ ๒ วิจินฺตย
เขเปตฺวา อาสเว สพฺเพ อรหตฺตํ อปาปฺณิ ฯ
อิทฺฐิสฺสุ จ วสี โหมิ ทิพฺพาย โสตฺธาตฺยา
เจโตปริยญาณสฺส วสี โหมิ มหามฺเณ ฯ
ปฺพุเพนิวาสํ ชานามิ ทิพฺพจกฺขุ วิโสชิตํ
สพฺพาสวปริกฺขิณา นตฺถิ ทานิ ปฺนพฺกโว ฯ
อตฺถธมฺมนิรฺรุตฺตีสุ ปฏฺฐิภาณเ ตเถว จ
ฌาณํ เม วิมถํ สฺพุทฺธํ พุทฺธเสฏฺฐสฺส วาหสา ฯ
กิลเสสา ฌาปิตา มยฺหํ ภวา สพฺเพ สมฺมูตา
นาคีว พนฺธนํ เจตฺวา วิหฺรามิ อนาสวา ฯ
สุวาคถํ วต เม อาสิ พุทฺธเสฏฺฐสฺส สนนฺติเก
ติสฺโส วิชฺชา อนฺุปฺปตฺตา กถํ พุทฺธสฺส สาสนํ ฯ
ปฏฺฐิสมฺภิทา จตฺสฺโส วิโมกฺขาปิจ อญฺฺจิเม
นพฺภิญฺญา สจฺฉนิกตา กถํ พุทฺธสฺส สาสนฺนฺติ ฯ
อิตฺถํ สฺสุทํ เสลา ภิกฺขุณี อีมา คาถาโย อภาสิตฺถาติ ฯ

เสลาเถริยา อปทานิ สมตฺตํ ฯ

#๑ ม. ย. สจฺจุปลํหิตํ ฯ ๒ ม. ย. สจฺจตฺถานิ ฯ

อุทฺทานํ ๑

ขตฺตียพฺรหฺมณฺี เจว ตถา อุปลทายิกา
สิงคาลมาตา สุกกา จ อภีรูปนฺนทา เจว
อหุทฺตกาสิกา เจว ปุณฺณา จ อมฺพปาลี เสลา ภิกฺขุณฺีติ ฯ

ขตฺตียกณฺฺณวาคุ โค จตฺตฺโถ ฯ

อปทานํ นิฏฺฐิตํ ฯ

#๑ ม. อถ วคฺคฺอุทฺทานํ

- # สุเมธา เอญฺโปสธา กุณฺฺทลเกสิ ขตฺตียา
- # สหสฺสํ ติสตา คาธา สตฺตฺตทาฬิส ปญฺฑิตา
- # สห อุทฺทานคาธาหิ คณฺิตาโย วิภาวิภิ
- # สหสฺสํ ติสตํ คาธา สตฺตฺต ปญฺณาสเมว จาติ ฯ
- # เถริกาปทานํ สมตฺตํ ฯ

สูตรนตปิฎก ขุททกนิกายสุส

พุทธวัโส

นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สมฺมาสมฺพุทฺธสฺส ฯ

รัตนจกมนกณฺโฑ

[๑] พุรหุมา จ โลกาศิปตี สมหุปตี ๑

กตณฺชลี อนชิวโร อยาจถ

สนฺติช สตุตา อปฺพรชกฺขชาติกา

เทเสหิ ฌมฺมํ อนุกมฺปิมี ปชฺนติ ฯ

๒ [ภควา โลกาศิปตี นรุตฺตโม

กตณฺชลีพุรหุมาคณฺเหหิ ยาจิโต

สนฺติช ธีราปฺพรชกฺขชาติกา

เทเสตุ ฌมฺมํ อนุกมฺปิมี ปชฺ ฯ

เทเสตุ สุกโต ฌมฺมํ เทเสตุ อมตฺปทํ

โลกานมนุกมฺปาย ฌมฺมํ เทเสตุ นายก] ฯ

สมฺปนฺนวิหฺวชาจรณฺสฺส ตาทิโน

ชฺตินฺทรสฺสนฺติมเทหฺวาริโน

ตถาคตฺสฺสปฺปฏิปฺกฺกสฺส

อุปฺปชฺชิ การุณฺยตา สพุพฺสตุเต ฯ

#๑ ม. สหุปตี ฯ ๒ ม. ย. อิม ปาจา นตฺถิ ฯ

๑ [ตี สุตฺวา ภควา สตฺธา อิทํ วจนมฺพฺรวิ]

อปารุตา เต อมตสฺส ทวารา

เย โสตวนฺโต ปมฺลฺยจฺนฺตฺ สทฺธึ

วิหีสฺสณฺณิ ปคฺคณฺ น ภาสี

ธมฺมํ ปณฺตีตํ มนฺุเชสฺสุ พฺรหฺเมตฺติ ฯ

๒ [ภควา ตสฺมี สฺมเย เวนฺนยฺยานันฺนุกมฺปโก

อชฺปาลนฺิโครฺชทฺมา ปายาสี มฺุณฺิปฺงฺคโว ฯ

อนฺุกฺกเมฺน คมเนน พาราณสีมฺุปาคมิ

ตสฺมี หิ ปฺลฺลงฺกเวเร นิสีทิ ภควา ตทา ฯ

ปฺลฺยจฺนฺนํ วคฺคิยานณฺจ ธมฺมจกฺกปฺวตฺตยิ

ทฺกขํ ทฺกขสฺมปฺปาทํ นิโรธํ มคฺคมฺุตฺตมํ ฯ

ปวตฺตยิ ตํ ภควา อีสึ เต ปฺลฺยจวคฺคิยา

อฏฺฐจารสโกฏฺฐิตทา พฺรหฺมเทวคณา สห ฯ

ปจฺมสฺมี สนฺุณฺิปาเต ธมฺมาภิสฺมยา ลภฺ

โกณฺทลฺโย ภาทฺุทฺธิโย วปฺโป มหานาโม จ อสฺสชฺชิ ฯ

วินิตฺตา เตน ปเรน สพฺเพปิ อนฺุปฺพุทฺโธ

อฏฺฐจารสโกฏฺฐิตทา พฺรหฺมเทวคณา สห ฯ

ปจฺมสฺมี สนฺุณฺิปาเต โสตาปตฺตติผลํ ตทา

อนฺุกฺกเมฺน คมเนน ราชคหฺมปาคมิ ฯ

#๑-๒ ม. ย. อิม ปาจา นตฺถิ ฯ

เวพูนมหาวิหาร วิหาสิ มุณีปุญจโว
ตํ สุตวา พิมพิสาโร จ ภควนุตมุปสงกมิ ฯ
เอกาทสนหุเตเนว ปริวารามหา อหุ
ทีปคนุชรูปมาลาทีนิ ภควนุตมภิปุชยิ ฯ
ตสฺมี สมากเมเยว กามาทีนว เทสยิ
เทสนาปรีโยसानเน ราชานมุปมฺขํ ตทา ฯ
จตุราสีตีสหสุสานํ ฐมฺมาภิสมโย อหุ
ตํ สุตวาน ปีตา ราชา [๑] นว ทูตานิ เปตยิ ฯ
นวสหสุสปริวารเหติ ปพพชฺชํ ยาจเต มฺนี
นวสหสุสปริวารา อรหตฺตมฺปาคมม ฯ
กาพฺพทายิ ปรีโยसानเน ภิกฺขุเวสํ คเหตุวา โส
สหสุสปริวารเหติ ภควนุตํ นิมนฺตยิ ฯ
นิมนฺตมธิวาเสตฺวา มหามคฺคิ ปฏฺธิปชฺชติ
วีตติสหสุสภิกฺขุหิ ปายาสิ สกฺยปุญจโว ฯ
อนุกกเมน คมเนน กปีลาวตฺถมฺปากมิ
โรหิณฺเฒา นทีตีเร ปาฎิหารมกาสิ โส ฯ
ตสฺมี ปลฺลงกมชฺฉมฺหิ นิสีหิ สกฺยปุญจโว
มหาเวสฺสนฺตรฐมฺมํ เทเสตฺวา ภควา ปีตุ
จตุราสีตีสหสุสานํ ฐมฺมาภิสมโย อหุ] ฯ

#๑ ไป. ภควนุตํ นิมนฺตยิ ฯ

น เหนเต ๑ ชานนุติ สเทวมนุสุตา ๒

พุทุโธ อัย กัทิสโก นรุตุตโม

อิทุธิพลั ปณณพลณจ กัทิสั

พุทุธพลั โลกहितสุส กัทิสั ๑

น เหนเต ๓ ชานนุติ สเทวมนุสุตา ๔

พุทุโธ อัย อีทิสโก นรุตุตโม

อิทุธิพลั ปณณพลณจ อีทิสั ๕

พุทุธพลั โลกहितสุส อีทิสั ๖

หนุทาทั ทสุสยิสสุสามิ พุทุธพลั อนุตุตริ

จงกมึ มาปยิสสุสามิ นเกร ตนมมณุฑิตั ๑

ภุมมา มหาราชิกา ตาวตีสา

ยามา จ เทวา ตุสิตา จ นิมมิตา

ปรนิมมิตา เขปิจ พุรหุมกายิกา

อานนุฑิตา วิปุลมกัสุ โฆสิ ๑

โอภาสิตา จ ปจวี สเทวกา

ปญฺจ จ โลกนุตริกา อสิวุตา

ตโม จ ติพุโพ วิหโต ตทา อहु

ทิสวาน อจฺเจรคปาฏิหิรี ๑

สเทวคณฺฐพพมนุสุสรกฺขเส

อาภา อุพารา วิปฺลา อชายถ

#๑-๓ ย. น โภ เต ๑ ๒-๔ ม. ย. สเทวมานุสา ๑ ๕-๖ ม. ย. เอทิสั ๑

อิมสฺมี โลกํ ปรสฺมี จุกฺเข
อโรปี อุกฺโข ติริยญจ วิตุตฺตํ ฯ
สตฺตฺตฺตโม อนธวโร วินายโก
สตฺถา อหุ เทว มนุสฺส ปุชฺชิตอ
มหานุกาโว สต ปุณฺณ ลกฺขโณ
ทสฺเสตี อจฺเจรคปาฎิหิเรยฺยํ ฯ

๑ [ตฺสฺมี สฺมาคเม สตฺถา อพฺภุกฺคนฺตฺวา นเก ตเล
ตีเนรฺูปพฺพตฺตํ รมฺมํ จงฺกมฺ มาปยฺ ชิโน ฯ
ทสฺสทสฺสีโลกธาตฺตเวตฺตา ชินสนฺตฺติเก
ตถาคตฺ นมสฺสิตฺตฺวา พุทฺธปฺปชฺชํ กรีสุ เต] ฯ

โส ยาจิโต เทวเวเรน จกฺขมา
อตฺถิ สเมกฺขิตฺตฺวา ตทา นรุตฺตโม
จงฺกมฺ มาปยฺ โลกนายนโก
สฺนิกฺขจิตฺตํ สพฺพรตฺตนนิมฺมิตฺตํ ฯ
อิทฺธิ จ อาเทสนานุสฺสาสนี
ติปาฎิหิเร ภควา วสี อหุ
จงฺกมฺ มาปยฺ โลกนายนโก
สฺนิกฺขจิตฺตํ สพฺพรตฺตนนิมฺมิตฺตํ ฯ

ทสฺสทสฺสีโลกธาตฺตยา ตีเนรฺูปพฺพตฺตฺตเม ถมฺภวา
ทสฺเสตี ปฎิปาฎิยา จงฺกเม รตฺนนามเย ฯ

#๑ ม. ย. อิม ปาจา นตฺถิ ฯ

ทสสหัสส์ ๑ อติกกมม จงกมึ มาปยี ชิโน
สพฺพโสวณฺณมยา ปสฺเส จงกเม รตนามเย ฯ
ตุลาสงฺฆาภูวนุตฺตา ๒ โสวณฺณผลกตฺถกา
เวทิกา สพฺพโสวณฺณา ทฺภโต ปสฺเสสุ นิมนฺนิตา ฯ
มณฺนิมุตฺตาวาลูกากิณฺโณ นิมนฺนิโต รตนามโย
โองาเสติ ทิสสา สพฺพา สตรึสึว อุกฺคโต ฯ
ตสฺมี จงกมเน ธีโร ทฺวตฺตึสฺวารลฺกฺขโณ
วิโรจมาโน สมฺพุทฺโธ จงกเม จงกมึ ชิโน ฯ
ทิวฬิ มนฺทารวํ ปุฬิ ปทุมิ ปาริฉตฺตํ
จงกมเน โอิกรนฺติ สพฺเพ เทวา สมากตา ฯ
ปสฺสนฺติ ตํ เทวสงฺฆา ทสสหัสฺสี สมากตา
นมนฺสฺमानา นิปตฺนฺติ ตฺถุจฺหฺฐจา ปโมทิตา ฯ
ตาวตฺตึสา จ ยามา จ ตฺถุสฺติตา จาปี เทวตา
นิมนฺมานรติโน เทวา เย เทวา วสวตฺติโน
อฺทฺถกฺคจิตฺตา สุมฺนา ปสฺสนฺติ โลกนายนํ ฯ

สเทวคณฺฐพฺพนฺนุสฺสรฺกฺขสา

นาคา สฺอุปฺณฺณา อถวาปี กิณฺนฺรา

ปสฺสนฺติ ตํ โลกหิตานุกมฺปกํ

นเถว อจฺจุกฺคตจฺนฺทมนฺนํทลํ ฯ

#๑ ม. ย. ... ทสสหัสฺสี ฯ ๒ ม. ย. ... นฺวคฺคา ฯ

อาภัสสรา สุภิกษา เวหปผลา อกนิฐา จ
สุสุทฐสุก กตถวสนา ตัญจนุตติ ปณชลีกตา ฯ
มฺลจนุตติ ปุปฺผิ ปน ปณจวณฺณิกิ
มนุทาวริ ๑ จนฺทนจฺจนฺณมิสฺสํ ๒
ภมฺนฺติ เจตานิ จ อมฺพเร ตทา
อโห ชิโน โลกहितานุกมฺปกิ ฯ

ตุวิ สตถา จ เกตุ จ ฐโช ยูโป จ ปาณินิ
ปรายโน ปติฐฺจา จ ทีโป จ ทิปฺทตฺตโม ฯ
ทสสทฺส
เทวตาโย มหิทฺธิกา
ปริวารेतฺวา นมฺสฺสนฺติ ตฺถุจฺหฺฐฺจา ปโมทิตา ฯ
เทวตา เทวกณฺธา จ ปสนฺนา ตฺถุจฺมานสา
ปณจวณฺณิกปุปฺผเหิ ปุชฺชนฺติ นราสํ ฯ
ปสฺสนฺติ ตํ เทวสงฺมา ปสนฺนา ตฺถุจฺมานสา
ปณจวณฺณิกปุปฺผเหิ ปุชฺชนฺติ นราสํ ฯ
อโห อจฺจริยํ โลก อพฺภูตํ โลมหฺสนํ
น เมทิสฺสํ ภูตปุพฺพิ อจฺจเรํ โลมหฺสนํ ฯ
สทสฺสมฺหิ ภวเน นิสฺสิตฺวาน เทวตา
หสนฺติ ตา มหาหฺสิตํ ทิสฺวานจฺจเรกํ นเก ฯ
อากาสฺฐฺจา จ ภูมฺมฺฐฺจา ติโณสฺสนิวาสิโน ๓
กตถฺชฺลํ นมฺสฺสนฺติ ตฺถุจฺหฺฐฺจา ปโมทิตา ฯ

#๑ ย. มนุทาวริ ฯ ๒ ม. ย. ..มิสฺส
อิโต ปริ อิทิสเมว ฯ

#๓ ม. ย. ตินฺนปฺนถนิวาสิโน ฯ

เยปี ทีฆายุกา นาคา ปุณฺณวณฺโตะ มหิทฺธิกา
ปโมทิตา นมสฺสนฺติ ปุชฺชนฺติ นรุตฺตมํ ฯ
สงฺคีติโย ปวตฺตนฺติ อมฺพเร อนิลลฺยเส
จมนฺนทฺธานิ วาเทนฺติ ทิสฺวานจฺเจรํกํ นเภ ฯ
สงฺขา จ ปณฺวา เจว อโถปี เทณฺทิมมา พหู
อนฺตลิกฺขสฺมี วชฺชยฺนฺติ ทิสฺวานจฺเจรํกํ นเภ ฯ
อพฺภูโต วต โน อชฺช อุปฺปชฺชิ โลมหํสโน
ฐวมตฺถลิกฺขิตฺธี ลภาม จโณ โน ปฏฺิปาภูโต ฯ
พฺพุโรติ เตสํ สุตฺวาน ปีติ อุปฺปชฺชิ ตาวเท
พฺพุโร พฺพุโรติ กถยฺนฺตา ติฏฺฐนฺติ ปณฺชลิกฺกตา ฯ
หิงฺการี ๑ สาทฺฐการณฺจ อุกฺกุฏฺจิสฺมปฺนาทนํ ๒
ปชา จ วิวิธา คคเน วตฺตนฺติ ปณฺชลิกฺกตา ฯ
 คายนฺติ เสเพนฺติ จ วาทยฺนฺติ จ
 ภฺษานิปฺโปเณนฺติ ๓ จ นจฺจยฺนฺติ จ
 มฺลฺลจฺนฺติ ปุปฺผํ ปน ปณฺจวณฺณิกํ
 มนฺทารวํ จนฺทนจฺจณฺณมิสฺสํกํ ฯ
ยถา คฺยุหํ มหาวีร ปาเทสฺ จกฺกลกฺกขณฺณํ
ธชฺชํ วชฺชิรปฺภากํ วทฺตมมานจฺกฺสาปิตํ ฯ
รฺูเป สีเล สฺมาธิมฺหิ ปณฺญา ย จ อสาทิโส
วิมฺตฺติยา อสมสโม ฐมฺมจกฺกปฺปวตฺตเน ฯ

#๑ ม. หิงฺการา ฯ ยู. หิงฺการี ฯ ๒ ม. .. สฺมปฺหํสนํ ฯ ยู. .. สฺมปฺสาทนํ ฯ

#๓ ม. ยู. โปเจนฺติ ฯ

ทสนาคพลี กาเย	ตฺยหิ ปากตักกั พลลี
อิทธิพลเน อสโม	ธมฺมจกุกปฺปวตฺตเน ฯ
เอว สพฺพคุณฺเปตฺติ	สพฺพนฺค สมฺปาคตฺติ
มหามุนี การุณิกิ	โลกนาถิ นมสฺสถ ฯ
อภิวาทนํ โถมนนฺจ	วณฺทนนฺจ ปสฺสณิ
นมสฺสสนนฺจ ปุชฺชนฺจ	สพฺพิ อรหสิ ตฺวํ ฯ
เย เกจิ โลเก วณฺทเนยฺยา	วณฺทนํ อรหฺนฺติ เย
สพฺพเสฏฺโฐ มหาวีร	สทธิโส เต น วิชฺชติ ฯ
สารีปฺตฺโต มหาปฺลโย	สมาริขฺฌมานโกวิท
กิชฺฌณฺเณ จิตฺเตว	ปสฺสตี โลกนาถิ ฯ
สุสุลลํ สาลราชว	จณฺทว คคเน ยถา
มชฺฌนฺตฺติเกว สุริยิ	โอโลเกติ นราสภิ ฯ
ชลนตฺติ ทิปฺรูกุขิว	ตฺรณฺสุริยิว อุกฺกตฺติ
พฺยามปฺปภานฺนุรณฺชิตฺติ	ปสฺสตี โลกนาถิ ฯ
ปฺลยจณฺนํ ภิกฺขุสฺตทานิ	กตฺตจฺจจาน ตาทินิ
ชีณาสวานํ วิมลานํ	ขณฺเนน สณฺนิปาตฺติ ฯ
โลกปฺปสาทนํ นาม	ปาฏฺฐิหิเร นิตฺตฺสยิ
อเมหปปี ตตฺถ คนฺตฺวาน	วณฺทิสฺสาม มยิ ชินิ ฯ
เอถ สพฺเพ คมิตฺตฺสาม	ปฺจฺจณฺตฺตฺสาม มยิ ชินิ
กงฺขํ วินนฺทิตฺตฺสาม	ปสฺสตีตฺวา โลกนาถิ ฯ

สาธุเต ปฐิสฺสุตฺวา นิปกา สํวตฺนุทฺริยา
ปตฺตจิวรมาทาย ตรมาณา อุปาคมม ฯ
จีณาสเวหิ วิมเลหิ ทนฺเตหิ อุตฺตเม ทเม
สาริปฺตฺโต มหาปญฺโญ อิทฺธิยา อุปสงฺกมิ ฯ
เตหิ ภิกฺขุหิ ปริวฺโต สาริปฺตฺโต มหาคณฺเ
ลิตฺนฺโต ๑ เทโวว คคเน อิทฺธิยา อุปสงฺกมิ ฯ
อุกฺกาสิตฺตจฺจ จิปิตฺตจฺจ อชฺฌเปกฺขิตฺวาน สฺพพฺตา
สการวา สปฺปติสฺสา สมฺพทฺธฺ อุปสงฺกมม ฯ
อุปสงฺกมิตฺวา ปสฺสนฺติ สยมภฺุ โลกนายกํ
นเก อจฺจุคฺคตํ วีริ จนฺทํว คคเน ยถา ฯ
ชลนฺตํ ทิปฺรฺกขํว วิชฺชว คคเน ยถา
มชฺฌนฺตฺติเกว สุริยํ ปสฺสนฺติ โลกนายกํ ฯ
ปญฺจภิกฺขุสฺตา สพฺเพ ปสฺสนฺติ โลกนายกํ
รททมิว วิปฺปสนฺนํ สฺมุคฺคํ ปทุมํ ยถา ฯ
อญฺชลิ ปกฺคเหตุวาน ตฺถุจฺหญฺจา ปโมทิตา
นมสฺสमानา นิปตฺนฺติ สตฺถุโน จกฺกลกฺขณฺเ ฯ
สาริปฺตฺโต มหาปญฺโญ โกรณฺทสมฺสาทิสฺโส
สมาธิชฺฌานกฺสโล วนฺทติ โลกนายกํ ฯ
คชฺชิตฺโต กาลเมโฆว นิลฺุปฺปลสมฺสาทิสฺโส
อิทฺธิพลฺเลน อสโม โมคฺคคฺคฺคาโน มหิตฺธิโก ฯ

#๑ ม. ย. ลพฺนฺโต ฯ

มหากสฺสปเถโรปี	อุคฺคตกนกสนฺนิโก
ฐตฺตคฺเช อคฺคณิกฺขิตฺโต	โถมิโต สตฺตถฺวณฺณิตฺโต ฯ
ทิวพฺพจกฺขุณ โย อคฺโค	อนฺรุทฺโธ มหาคณิ
ฉาติเสฏฺฐโ จ ภควโต	อวิหฺวเรว ติฏฺฐติ ฯ
อาปตฺตติอนาปตฺตติยา	สเทกฺขุณาย โกวโโท
วินยฺเย อคฺคณิกฺขิตฺโต	อุปาลี สตฺตถฺวณฺณิตฺโต ฯ
สุขุมฺนิปฺปนฺตตฺตปฏิวิทฺโธ	กถิกานํ ปวโร คณิ
อิสิ มนฺตานิยา ปฺตฺโต	ปฺปนฺโน นามาติ วิสฺสุโต ฯ
เอเตสํ จิตฺตมณฺเฑาย	โอบมฺมกฺสฺโโล มฺนิ
กขฺจฺเจโท มหาวีโร	กเถสิ อตฺตโน คฺณํ ฯ
จตฺตวโร เต อสงฺเขยฺยา	โกฏฺฐิเยสํ น นายติ
สจฺจกาโย จ อากาโส	จกฺกวาพา อนนฺตกา
พุทฺธฉานํ อปฺปเมยฺยํ	น สกฺกา เอเต วิชานิตฺตํ ฯ
กิเมตํ อจฺจริยํ โลก	ยํ เม อิทฺธิวิภูพฺพนํ
อณฺเณ พหุ อจฺจริยา	อพฺภูตา โลมหํสนา ฯ
ยทาหํ ตฺสึเต กาเย	สนฺตฺสึโต นามหํ ตทา
ทสฺสทสฺสึ สมากมฺม	ยาจนฺติ อณฺชลิ มมํ ฯ
กาโลยํ เต มหาวีร	อุปฺปชฺช มาตฺตฺตฺตฺตฺตฺต
สเทวํ คํ ตารยฺนฺโต	พุทฺธสฺส อมตฺตํ ฯ

ตฺสิดา กายา จวิตฺวาน ยทา โอกุณมิ กุจฺฉิย
ทสฺสทสฺสี โลกชาตุ กมฺปติ ๑ ฐรณิ ตทา ฯ
ยทาหิ มาตุกุจฺฉิโต สมฺปชาโนว นิกฺขมึ
สาธฺกัรึ ปวตฺตนฺติ ทสฺสทสฺสี ปกมฺปถ ฯ
โอกุณฺติ เม สโม นฺตฺถิ ชาติโต อภินิกฺขเม
สมฺโพธิยึ อหิ เสฏฺโฐ ฐมฺมจกฺกปฺปวตฺตเน ฯ๗
อโห อจฺฉริยึ โลกเ พุทฺธานัน คฺคณฺมหนฺตตา
ทสฺสทสฺสี โลกชาตุ ฉปฺปการึ ปกมฺปถ
โอกาโส จ มหา อาสิ อจฺฉเรริ โลมฺหํสนัน ฯ
ภควา จ ตมฺหิ สมเย โลกเชฏฺโฐ นราสโก
สทวากึ ทสฺสยนฺโต อิทฺธิยา จงฺกมิ ชินฺโน ฯ
จงฺกเม จงฺกมฺนฺโตว กเถสิ โลกนายโก
อนฺตราน น นีวตฺเตติ จตฺตหตฺเถ จงฺกเม ยถา ฯ
สาริปฺปฺโต มหาปญฺโฆ สมာธิชฺฌาน โกวิโท
ปญฺญาเย ปารมิปฺปฺโต ปุจฺฉติ โลกนายกึ ฯ
กิติโส เต มหาวีร อภินิหาริ นรุตฺตม
กิมฺหิ กาลเ ตยา วีร ปตฺถิตา โพธิมฺมุตฺตมา ฯ
ทานัน สีลญฺจ เนกฺขมฺมึ ปญฺญาวิริยญฺจ กิติสิ
ขนฺติสจฺจมธฺธิจฺจานัน เมตฺตฺตฺเพกฺขา จ กิติสา ฯ

#๑ ม. ย. กมฺปิตฺถ ฯ

ทสปรามี มหาวีร กীทิสา โลกนายก
กถั อูปารมี ปุณณา ปรมตูปารมี กถั ฯ
๑ [กตีกมมอธีกุจาย อธิปติ จ กীทิสา
กীทิสา ปารมี โหนติ ธีรา โลกสุมิ กীทิสา ฯ
เมตุดา กรุณา มุทิตา อูเปกุกา จาปี กীทิสา
กীทิสั พุทฐมมานัน เกวลั ปรีปุรย]
ตสส ปุณุโจ วียากาสี กรวีกมฐุคิโร
นิพุกาปนุโต หทยั หาสยนุโต สเทวกั ฯ

อดีตพุทธาน ชินาน เทสิตั

นีกีพิตั พุทฐปรมุปราคตั

ปุพเพ นีวาसानुकตาย พุทฐิยา

ปกาสยิ โลกहितั สเทเวเก ฯ

ปีติปาโมชชชนัน โสกสลลวิโนทนัน
สพพสมปตติปฏิลาภั จิตตั กคฺวา สุณาถ เม ฯ
มทนิมมทนั โสกนุทัง สัสารปรีโมจัน
สพพทุกุกุขัย มคคั สกุกจจัน ปฏิปชชถาติ ฯ

รัตนจงกมนกณโฑ นิฏฺฐิตโต ฯ

#๑ ม. ย. อิม ปาจา นตฺถิ ฯ

ปจโม ทีปงกรพุทธวัโส

[๒] กปเป จ สตสหัสเส จตุโร จ อสงฺขิเย
อมรํ นาม นครํ ทสฺสเนยฺยํ มโนรมํ ฯ
ทสฺหิ สทฺเทหิ อวิวิตฺตํ อนฺนปानสมายุตํ
หตฺถิสทฺทํ อสฺสสทฺทํ เภริสฺสงฺขรณานิ จ ฯ
ขาทถ ปีวถ เจว อนฺนปानเนน โฆสิตํ
นครํ สพฺพวงฺกสมฺปนฺนํ สพฺพกมฺมปาคตํ ฯ
สตุตฺตรตนสมฺปนฺนํ นานาชนสมากุลํ
สมิทฺธํ เทวนครํ อวาสํ ปุณฺณกมฺมินิ ฯ
นกระ อมรวตฺติยา สุเมโธ นาม พฺรหฺมโณ
อเนกโกฏฺฐิสฺสนฺนิจฺจโย ปหุตฺชนชฺฌลวา ฯ
อชฺฌายิกิ มนฺตฺชโร ตินฺณํ เวทาน ปารกุ
ลกฺขณ อติหาเส จ สทฺธมฺเม ปารมี กโต ฯ
รโหคโต นิสิตฺติควา เอวํ จินฺตฺตฺสิหนฺตทา
ทฺกฺโข ปุณฺนพฺภโว นาม สรฺริสฺส ปภทฺนํ ฯ
๑ [สมฺโหมหิ มรณํ ทฺกฺโข ชฺราย อภิรมฺมทิตฺ]

ชาติธมฺโม ชฺรารมฺโม พฺยาธิธมฺโม จหนฺตทา
อชฺรํ อมรํ เขมํ ปริเยสฺสิสฺสามิ นิพฺพุตี ฯ

#๑ ม. ย. อิม ปาจา นตฺถิ ฯ

ยณฺณุนิมิ ปุติกายิ	นนานากุณปุริตี
ฉทุทฺทิตฺวาน กจฺเจยฺยิ	อนเปกฺโข อนตฺถิโก ฯ
อตฺถิ เหหิติ โส มคฺโค	น โส สกฺกา น เหตุเย
ปริเยสฺสสามิ ตํ มคฺคํ	ภวโต ปริมุตฺติยา ฯ
ยถาปี ทุกฺเข วิชฺชนฺเต	สุขํ นามปี วิชฺชติ
เอวํ ภเว วิชฺชมาเน	วิกโว อิจฺฉิตฺพุทฺโโก ฯ
ยถาปี อฺอุณฺห วิชฺชนฺเต	อปริ วิชฺชติ สีตลํ
เอวํ ติวริชฺคฺกิ วิชฺชนฺเต	นิพฺพานํ อิจฺฉิตฺพุทฺกํ ฯ
ยถาปี ปาเป วิชฺชนฺเต	กฺลฺยาณมปี วิชฺชติ
เอวเมว ชาติ วิชฺชนฺเต	อชาติ อิจฺฉิตฺพุทฺกํ ฯ
ยถา กฺุถกโต ปุริโส	ตพากํ ทิสฺวาน ปุริตี
น กเวสตี [๑] ตพากํ	น โทโส ตพากสฺส โส ฯ
เอวํ กิเลสฺมลโรหณํ	วิชฺชนฺเต อมตฺนตฺเพ
น กเวสตี ตพากํ	น โทโส อมตฺนตฺเพ ฯ
ยถา อริหิ ปริรฺุทฺโ	วิชฺชนฺเต คมนํปเถ
น ปลายตี โส ปุริโส	น โทโส อณฺุชสฺส โส ฯ
เอวํ กิเลสฺปริรฺุทฺโ	วิชฺชมาเน สีเว ปเถ
น กเวสตี ตํ มคฺคํ	น โทโส สิวมณฺุชเส ฯ
ยถา พฺุยาธิโก ปุริโส	วิชฺชมาเน ติกิฉฺฉเก
น ติกิฉฺฉาเปตี ตํ พฺุยาธิ	น โส โทโส ติกิฉฺฉเก ฯ

#๑ ม. ย. ตํ ฯ อิตฺ ปริ อีทิสเมว ฯ

เอวํ กิเลสพฺยาริหิ ทฺถุจฺฉิตฺตํ ปริปีฬิตํ
น กเวสตี อจฺริยํ น โส โทโส วินายเก ฯ
๑ [ยฺนฺนฺนิมฺมํ ปฺตฺติกายํ นานากุณฺณปฺปฺริตํ
ฉทฺทฺทฺยิตฺตฺวานํ กจฺเจยฺยํ อนเปกฺโข อนตฺถิโก] ฯ
ยถาปี กุณฺณํ ปฺริโส กณฺเฑ พนฺธํ ชิกฺขุจฺฉิยํ
โมจยิตฺตฺวานํ กจฺเจยฺยํ สฺสํ เสริ สยํ วสี ฯ
ตเถวิมํ ปฺตฺติกายํ นานากุณฺณปฺสณฺจยํ
ฉทฺทฺทฺยิตฺตฺวานํ กจฺเจยฺยํ อนเปกฺโข อนตฺถิโก ฯ
ยถา อุตฺตฺสาสจฺจานมฺหิ ๒ กิริสํ นรนาโร
ฉทฺทฺทฺยิตฺตฺวานํ กจฺจฺฉนฺตฺติ อนเปกฺขา อนตฺถิกา ฯ
เอวเมวาทํ อิมํ กายํ นานากุณฺณปฺปฺริตํ
ฉทฺทฺทฺยิตฺตฺวานํ กจฺจฺฉิสฺสํ วจฺจํ กตฺวา ยถา กุณฺฺยํ ฯ
ยถาปี ชฺชชฺริ นาวํ ปฺลุตฺตํ ๑ อฺทกคาหิณี
สามิกา ๔ ฉทฺทฺทฺยิตฺตฺวานํ อนเปกฺขา อนตฺถิกา ฯ
เอวเมวาทํ อิมํ กายํ นวจฺฉิทฺทํ ชฺวสฺสวํ
ฉทฺทฺทฺยิตฺตฺวานํ กจฺจฺฉิสฺสํ ชินฺณนาว่าว สามิกา ฯ
ยถา ปฺริโส โจเรหิ กจฺจฺฉนฺโต ภณฺฑมาทีย
ภณฺฑจฺเจทภยํ ทิสฺวา ฉทฺทฺทฺยิตฺตฺวานํ กจฺจฺฉติ ฯ
เอวเมว อยํ กายो มหาโจรส โม วิย
ปฺหายิมํ คมฺมิสฺสามิ กุสฺสจฺเจทนา ภายา ฯ

#๑ ม. ย. อิม ปาสา นตฺถิ ฯ ๒ ม. ย. อจฺจฺจารญฺจฺจานมฺหิ ฯ ๓ ม. ย. ปฺลุตฺตํ ฯ

#๔ ม. ย. สามิ ฉทฺทฺทฺยิตฺตฺวานํ กจฺจฺฉนฺตฺติ ฯ

เอวาทิ จินตยิตฺวาน	เนกโกภิสฺสํ ฐนํ
นาถานาถานํ ทตฺวาน	หิมวณฺตํ อุปากมี ฯ
หิมวณฺตสฺสวาทูเร	ธมฺมิโก นาม ปพฺพโต
อสุสโม สุกโต มยฺหิ	ปณฺณสาลา สุมาปิตา ฯ
จกฺกมํ ตตฺถ มาเปสึ	ปญฺจโทสวिवฺชิตํ
อภฺจฺจคุณสมฺเปตํ	อภิณฺญาพลมาหรี ฯ
สาฏกํ ปชหึ ตตฺถ	นวโทสมฺปากตํ
วากจิริ นีวเสสึ	ทฺวาทสฺสคุณมฺปากตํ ฯ
อภฺจฺจโทสสมาภิณฺณ	ปชหึ ปณฺณสาลกํ
อุปากมี รุกฺขมฺถํ	คุณฺเห ๑ ทสฺหุปากตํ ฯ
วาปิตํ โรปิตํ ฐณฺณํ	ปชหึ นีรวเสสโต
อนेกคุณสมฺปนฺนํ	ปวตฺตผลมาथึ ฯ
ตตฺถปฺปธานํ ปทหึ	นิตฺชชฺชฺจฺจฺจฺจกฺกเม
อพฺกนฺตรมฺหิ สตฺตาเห	อภิณฺญาพลปาปฺณึ ฯ
เอว เม สิทธิปตฺตสฺส	วสิฏฺฐตฺสฺส สาสเน
ทีปฺจฺกโร นาม ชิโน	อุปฺปชฺชิ โลกนายโก ฯ
อุปฺปชฺชนฺเต จ ชายนฺเต	พฺพชฺชนฺเต ธมฺมเทสเน
จตุโร นิมิตฺเต นาทุทลํ	ฉานรติสมฺปปีโต ฯ
ปจฺจจนฺตเทสฺวิสเย	นิมนฺเตตฺวา ตถาคตํ
ตสฺส อากมฺนํ มกฺกํ	โสเชนฺติ ตฺถจฺจมานสา ฯ

#๑ ม. ย. คุณฺ ๑

อหนุตฺตน สมเยน นิภขมิตฺวา สกสฺสมา
ธฺนนฺโต วากจฺรานิ คจฺฉามิ อมฺพเร ตทา ฯ
เวทชาตฺถ์ ชนฺ ทิสฺวา ตฺถฺจฺหฺจฺจฺ ปโมทิตฺ
โอรฺโรหิตฺวาน คคฺนา มนฺุเส ปุจฺฉิ ตาวเท ฯ
ตฺถฺจฺหฺจฺจฺ ปมฺุทิตฺ เวทชาโต มหาชโน
กสฺส โสธียตี ๑ มคฺโค อณฺุชตฺ วณฺุมายนฺ์ ฯ
เต เม ปุจฺฉา วียากฺสุ พุทฺโธ โลเก อนฺุตฺตโร
ทีปฺงฺกโร นาม ชฺโน อุปฺปชฺชิ โลกนายโก
ตสฺส โสธียเต ๒ มคฺโค อณฺุชตฺ วณฺุมายนฺ์ ฯ
พุทฺโธติ มม ๓ สุตฺวาน ปีติ อุปฺปชฺชิ ตาวเท
พุทฺโธ พุทฺโธติ กถยฺนฺโต โสมนสฺสํ ปเวทยิ ฯ
ตตฺถ จตฺวา วิจฺินฺเตสี ตฺถฺจฺจฺ สํวิกฺกมานโส
อิธ วิชานิ โรปิสฺสํ ขโณ เว มา อุปฺจจฺกา ฯ
ยทิ พุทฺธสฺส โสเธธ เอโกกาสํ ททาธ เม
อหํปี โสธียิตฺสํ อณฺุชตฺ วณฺุมายนฺ์ ฯ
อหํสุ เต มโม่กาเส ๔ โสเธตฺ อณฺุชตฺ ตทา
พุทฺโธ พุทฺโธติ จฺินฺเตนฺโต มคฺคํ โสเธมหนฺุตทา ฯ
อนฺิฏฺจฺเต มโม่กาเส ทีปฺงฺกโร มหามฺุณี
จตฺุหิ สตฺสทฺสเสหิ จพฺพิณฺุณฺเหหิ ตาทิหิ
จีณฺาเสเวหิ วิมเลหิ ปฏฺิปชฺชิ อณฺุชตฺ ชฺโน ฯ

#๑-๒ ม. ย. โสธียติ ฯ ๓ ม. วจฺนํ ฯ ๔ ม. ย. มโม่กาสํ ฯ

ปจฺจุคฺคมนา วตฺตนฺติ วชฺชนฺติ เภริโย พหู
 อาโมทิตา นรมฺรู สาธฺกัรึ ปวตฺตยึ ฯ
 เทวา มนุสฺเส ปสฺสนฺติ มนุสฺสา ๑ ปสฺสนฺติ เทวตา
 อุโภปี เต ปญฺชลิกา อนฺุยนฺติ ตถาคตึ ฯ
 เทวา ทิพฺเพหิ ตฺริเยหิ มนุสฺสา มานุสฺเกหิ ๒ จ
 อุโภปี เต วชฺชยฺนฺตา อนฺุยนฺติ ตถาคตึ ฯ
 ทิพฺพึ มนุทารวึ ปุปฺผึ ปทุมึ ปาริฉตฺตักึ
 ทิโสทิสึ โอิกรินฺติ ๓ อากาเส นภกา ๔ มฺรู ฯ
 ทิพฺพึ จนฺทนฺจฺฉณฺณจ วรคฺนฺชณฺจ เกวลึ
 ทิโสทิสึ โอิกรินฺติ ๓ อากาเส นภกา ๔ มฺรู ฯ
 จมฺปกึ สลพิ นีปี นาคปฺนฺนาคเกตฺกึ
 ทิโสทิสึ โอิกรินฺติ ๓ ภุมิตลคฺตา นรา ฯ
 เกเส มฺฤจิตฺวาหึ ตตฺถ วากจึริ จ จมฺมกึ
 กลเล ปตฺถริตฺวาน อวฺกฺุชฺโซ นิปฺชฺชหึ ฯ
 อกฺกมิตฺวาน มึ พุทฺโธ สทฺ สิสฺเสหิ กจฺจตฺ
 มา นึ กลลึ ๕ อกฺกมิตฺถ หิตาย เม ภวิสฺสตี ฯ
 ปจฺวิยึ นิปฺนฺนสฺส เอวึ เม อาสิ เจตฺโส
 อิจฺฉมาโน อหึ อชฺช กิลเส ฌาปเย มม ฯ
 กึ เม อญฺญาตเวเสน ธมฺมึ สจฺฉิกเตนฺธ
 สพฺพญฺญตึ ปาปฺณิตฺวา มุตฺโต ๖ โมเจ สเทเวเก ฯ

#๑ ม. ย. มนุสฺสาปี จ เทวตา ฯ ๒ ม. มานุสฺเกหิ จ ฯ ๓ ม. ย. อุกฺกิปฺนฺติ ฯ

#๔ ม. อากาสนภคตา ฯ ๕ ม. ย. กลเล ฯ ๖ ม. ย. พุทฺโธ เหสฺสึ ... ฯ

กี เม เอเคน ตินฺณณน ปุริเสน ถามทสุสินา
สพฺพณฺตุตฺ ปาปฺณิตฺวา สนฺตารสฺสุตฺ สเทวเก ๑ ฯ
อิมินา เม อธิกาเรน กเตน ปุริสุตฺตเม
สพฺพณฺตุตฺ ปาปฺณามิ ๒ ตาเรมิ ชนตฺ พหฺ ๑
สํสารโสตฺ ฉินฺทิตฺวา วิทฺธฺเสตฺวา ตโย ภเว
ธมฺมนาวํ สมารุຍฺห สนฺตารสฺสุตฺ สเทวเก ๑
ทีปฺงฺกโร โลกวิฑู อาหุตฺนํ ปฏิกฺคโห
อุสฺสึสเก มํ จตฺวาน อิทํ วจฺนมฺพฺรวิ ๑
ปสฺสถ อิมํ ตาปสฺ ชฎฺธิถึ อุกฺคตาปนํ
อปริเมຍฺเย อิตฺโต กปฺเป พุฑฺโธ โลกเก ภวิสฺสติ ๑
อหุ ๓ กปิตฺวหยา รมฺมา นิภฺขมิตฺวา ตถาคโต
ปชานํ ปทหิตฺวาน กตฺวา ทุกฺกรการิกํ ๔ ฯ
อชฺปาลรฺกฺขมฺมฺลสฺมี นิสิตฺติตฺวา ตถาคโต
ตตฺถ ปายาสํ ปคฺคยฺห เนรณฺชฺรรมฺเปหิตฺติ ๑
เนรณฺชฺรราย ตีรฺมฺหิ ปายาสํ อทฺ ๕ โส ชิโน
ปฏฺยตฺตวฺรรมฺคฺเคน โภชฺมิมฺลมฺหิ เอหิตฺติ ๑
ตโต ปทกฺขิณฺณํ กตฺวา โภชฺมิณฺฑํ อนุตฺตรํ
อสุสฺตถฺรฺกฺขมฺมฺลมฺหิ พุชฺฉนิสฺสติ มหายโส ๑
อิมสฺส ชนิกา มาตา มายา นาม ภวิสฺสติ
ปีตา สุทฺโธทโน นาม อัยฺยฺยฺยฺยฺยฺย โคตโม ๑

#๑ ม. สเทวกํ ๑ อิตฺโต ปริ อีทิสเมว ๑ ๒ ม. ปาปฺณิตฺวา ๑ ๓ ยฺ. อถ ๑

#๔ ยฺ. ... การิยํ ๑ ๕ ม. อท ๑ ยฺ. อาทา ๑

โกลิโต อุปติสโส จ อคฺคา เหฺสสนฺติ สวกา
อนาสวา วิตราคา ๑ สนฺตจิตฺตา สมหิตา
อานนฺโท นามปฺภุจฺจาโก อุปฺภุจฺสิสฺติมํ ชินฺ ๑
เขมา อุปฺปลวณฺณา จ อคฺคา เหฺสสนฺติ สวิกา
อนาสวา วิตราคา สนฺตจิตฺตา สมหิตา ๑
โพธิ ตสฺส ภควโต อสฺสโตติ ปวฺจจติ
จิตฺโต จ หตฺถาพวโก อคฺคา เหฺสสนฺตฺปฺภุจฺกา ๑
นนฺทมาตา จ อุตฺตรา อคฺคา เหฺสสนฺตฺปฺภุจฺกา
อายุ ๒ วสฺสสํ ตสฺส โคตมสฺส ๑ ยสฺสฺสินฺ ๑
อิทํ สุตฺวาน วจัน อสมสฺส มเหฺสิโน
อโมทิตา นรมฺรู พุทฺธวិขงฺกุโร ๔ อัย ๑
อุกฺกฺกุจฺสิทฺทา วตฺตฺตฺติ อปฺโฆณฺตฺติ หสฺนฺติ จ
กตฺถชฺลฺลี นมสฺสนฺติ ทสฺสหฺสฺสี สทฺเวกา ๑
ยทิมสฺส โลกนาถสฺส วิรชฺฉิมฺสฺสาม สาสัน
อนาคตฺมฺหิ อทฺธานเ เหฺสสาม สมฺมุขา อิมํ ๑
ยถา มนุสฺสา นทึ ตฺรนฺตา ปฺภุจฺติคฺคํ วิรชฺฉิมฺ
เหฺฏฺฐาติคฺคํ ๕ คเหตุวาน อุตฺตรนฺติ มหฺานทึ ๑
เอวเมว มยฺ สพฺเพ ยทึ มฺลฺยจามิมฺ ชินฺ
อนาคตฺมฺหิ อทฺธานเ เหฺสสาม สมฺมุขา อิมํ ๑

#๑ ย. วิตมลา ๑ อิโต ปรี อีทิสเมว ๑ ๒-๓ ม. ย. อิทํ ปาททวยํ นตฺถิ ๑

#๔ ม. พุทฺธวិขํ กิร อัย ๑ ๕ ม. ย. ... ติตฺเต ๑

ทีปงฺกโร โลกวิฑู อาหุติํ ปฏิกุคฺโค
มม กมฺมํ ปกิตฺเตตฺตวา ทกฺขิณปาทมุฑฺธริ ฯ
เย ตตฺถ อาสํ ชินปฺตฺตา สพฺเพ ปทกฺขิณมกํสุ มํ
เทวา มนุสฺสา อสุรา ยถา ๑ อภิวาเทตฺวาน ปกฺกมม ฯ
ทสฺสนํ เม อตฺถกฺกนฺเต สสงฺฆे โลกนายนเ
สยนา วุฑฺฒิตฺวาน ปลฺลงฺกํ อากฺขี ตทา ฯ
สุเขน สุจิตฺโต โหมิ ปาโมชฺเชน ปโมทิตฺโต
ปีติยา จ อภิสฺสนฺโน ปลฺลงฺกํ อากฺขี ตทา ฯ
ปลฺลงฺเกน นิสิตฺตวา เอวํ จินฺเตสิหํ ตทา
วสีฏฺโต อหํ ฌานเ อภิญญาปารมิงฺคโต ๒ ฯ
สทฺสฺสियมฺหิ โลกมฺหิ อิสฺโย นตฺถิ เม สมา
อสโม อิทฺธิธมฺเมสุ อลภี อิทิสํ สุขํ ฯ
ปลฺลงฺกาภฺชเน มยฺหํ ทสฺสทฺสฺสาธิวาสินเ
มหานาทำ ปวตฺเตสฺสุ ฐวํ พุทฺโธ ภวิสฺสสิ ฯ
ยา ปฺพุเพ โปธิสฺตฺตานํ ปลฺลงฺกาวรมาภฺชเ
นิमितฺตานิ ปทิสฺสนฺติ ตานิ อชฺช ปทิสฺสเร ฯ
สีตํ พฺยาปกตํ ๓ โหติ อฺญฺหญฺจ อฺปสมฺมติ
ตานิ อชฺช ปทิสฺสนฺติ ฐวํ พุทฺโธ ภวิสฺสสิ ฯ
ทสฺสทฺสฺสี โลกธาตฺถ นิสฺสทฺทา โหติ นีราภฺลเ
ตานิ อชฺช ปทิสฺสนฺติ ฐวํ พุทฺโธ ภวิสฺสสิ ฯ

#๑ ม. ย. จ ๑ ๒ ม. ย. อภิญญาสุ ๑ ๓ ม. พฺยปกตํ ๑

มหาวาตานิ วายนฺติ	น สนนฺติ สวณฺติโย
ตานิ อชฺช ปทิสฺสนฺติ	ธฺวํ พุทฺโธ ภวิสฺสตี ฯ
ถลชา ชลชา ๑ ปุปฺผา	สพฺเพ ปุปฺผนฺติ ตาวเท
เตปชฺช ปุปฺผิตา สพฺเพ	ธฺวํ พุทฺโธ ภวิสฺสตี ฯ
ลตา วายทิวา รุกฺขา	ผลิ ชารณฺติ ตาวเท
เตปชฺช ผลิตา สพฺเพ	ธฺวํ พุทฺโธ ภวิสฺสตี ฯ
อากาสฏฺฐา จ ภูมฺมฏฺฐา	รตนา โชนฺติ ตาวเท
เตปชฺช รตนา โชนฺติ	ธฺวํ พุทฺโธ ภวิสฺสตี ฯ
มานุสฺสิกา จ ทิพฺพา จ	ตฺริยา วชฺชนฺติ ตาวเท
เตปชฺช โภ อภิรวนฺติ	ธฺวํ พุทฺโธ ภวิสฺสตี ฯ
วิจิตฺตปุปฺผา กคฺนา	อภิวสฺสนฺติ ตาวเท
เตปิ อชฺช ปทิสฺสนฺติ	ธฺวํ พุทฺโธ ภวิสฺสตี ฯ
มหาสมฺพุทฺโธ อภฺชติ	ทสฺสทฺสตี ปกมฺปติ
เตปชฺช โภ อภิรวนฺติ	ธฺวํ พุทฺโธ ภวิสฺสตี ฯ
นิริเย ทสฺสทฺสสา	อภฺคิ นินฺนฺติ ตาวเท
เตปชฺช นินฺนฺตา อภฺคิ	ธฺวํ พุทฺโธ ภวิสฺสตี ฯ
วิมโล โหติ สฺริโย	สพฺพา ทิสฺสนฺติ ตารกา
เตปิ อชฺช ปทิสฺสนฺติ	ธฺวํ พุทฺโธ ภวิสฺสตี ฯ
อนฺนวุฏฺเฐน อุกกั	มฺหิยา อุกฺกชฺชิตฺตาวเท
ตปชฺชุกฺกชฺชเต มฺหิยา	ธฺวํ พุทฺโธ ภวิสฺสตี ฯ

#๑ ม. ยู. ทกชา ฯ

ตาราคณา วิโรจนฺติ	นกุขตฺตา คคนมณฺฑล
วิสาขา จนฺทิมายตฺตา	ธฺวํ พุทฺโธ ภวิสฺสตี ฯ
วิลาสยา ทรีสยา	นิกุขมนฺติ สกาสยา
เตปฺชช อาสยา จุทฺธา	ธฺวํ พุทฺโธ ภวิสฺสตี ฯ
น โหติ อรติ สตฺตานํ	สนฺตุจฺจา โหนฺติ ดาวเท
เตปฺชช สพฺเพ สนฺตุจฺจา	ธฺวํ พุทฺโธ ภวิสฺสตี ฯ
โรคา ตนฺนุปสมฺมนฺติ	ชิจฺจจฺจา จ วินฺสฺสตี
ตานิปฺชช ปทิสฺสนฺติ	ธฺวํ พุทฺโธ ภวิสฺสตี ฯ
ราโค ตทา ตนฺน โหติ	โทโส โมโห วินฺสฺสตี
เตปฺชช วิคตา สพฺเพ	ธฺวํ พุทฺโธ ภวิสฺสตี ฯ
ภยํ ตทา น ภวตี	อชฺชเปตฺติ ปทิสฺสตี
เตน ลิงฺเคน ชานาม	ธฺวํ พุทฺโธ ภวิสฺสตี ฯ
รโชนฺนุทฺธฺสตี อฺนุทฺธํ	อชฺชเปตฺติ ปทิสฺสตี
เตน ลิงฺเคน ชานาม	ธฺวํ พุทฺโธ ภวิสฺสตี ฯ
อนิฏฺฐกนฺโธ ปกฺกมตี	ทิตฺถกนฺโธ ปวายตี
โสปฺชช วายตี คนฺโธ	ธฺวํ พุทฺโธ ภวิสฺสตี ฯ
สพฺเพ เทวา ปทิสฺสนฺติ	จเปตฺวา จ อรูปิโน
เตปฺชช สพฺเพ ทิสฺสนฺติ	ธฺวํ พุทฺโธ ภวิสฺสตี ฯ
ยาวตา นีรยา นาม	สพฺเพ ทิสฺสนฺติ ดาวเท
เตปฺชช สพฺเพ ทิสฺสนฺติ	ธฺวํ พุทฺโธ ภวิสฺสตี ฯ

ภูฏา ๑ กวาฏาเสลา จ น โหนตาวรรณา ตทา
 อากาสภูฏา เตปชช ชฺวั พุทฺโธ ภวิสฺสตี ฯ
 จุติ จ ออุปตฺติ จ ขณฺเ ตสฺมี น วิชฺชติ
 ตานี อชฺช ปทิสฺสนฺติ ชฺวั พุทฺโธ ภวิสฺสตี ฯ
 ๒ [อิม นิมิตฺตา ทิสฺสนฺติ สมฺโพทฺตถาย ปาณินฺ]

ทพฺหํ ปคฺคยฺห วิริยํ มา นินฺวตฺต อภิกฺกม
 มยฺเปตฺติ วิชานาม ชฺวั พุทฺโธ ภวิสฺสตี ฯ
 พุทฺธสฺส วจันํ สุตฺวา ทสฺสทสฺสีน จูภยํ
 ตฺถุจฺหฺนฺโ จ ปโมทิตฺโต เอวํ จินฺเตสิหนฺตทา ฯ
 อเทวชฺฌวณา พุทฺธา อโมฆวณา ชินา
 วิตถํ นตฺถิ พุทฺธานํ ชฺวั พุทฺโธ ภวามิหํ ฯ
 ยถา จิตฺตํ นภฺ เถณฺหํ ๑ ชฺวั ปตฺติ ภูมฺยํ
 ตเถว พุทฺธเสฏฺฐจันํ วจันํ ชฺวสฺสสฺตํ ฯ
 [วิตถํ นตฺถิ พุทฺธานํ ชฺวั พุทฺโธ ภวามิหํ]
 ยถาปี สพฺพสฺตฺตานํ มรณํ ชฺวสฺสสฺตํ
 ตเถว พุทฺธเสฏฺฐจันํ วจันํ ชฺวสฺสสฺตํ ฯ

[๔]

ยถา รตฺติกฺขเย ปตฺเต สฺริยฺคฺคมฺนํ ชฺวั
 ตเถว พุทฺธเสฏฺฐจันํ วจันํ ชฺวสฺสสฺตํ ฯ
 ยถา นิกฺขนฺตสยฺนสฺส สีสฺส นทนํ ชฺวั
 ตเถว พุทฺธเสฏฺฐจันํ วจันํ ชฺวสฺสสฺตํ ฯ

#๑ ม. ย. กุฑฺทา ฯ ๒ ม. ย. อิม ปาจา นตฺถิ ฯ ๓ ม. ย. เถทฺท ฯ

#๔ ม. วิตถํ นตฺถิ พุทฺธานํ ชฺวั พุทฺโธ ภวามิหํ ฯ อิตฺโต ปรี อีทิสฺเมว ฯ

ยถา อาปนฺนสตฺตานิ	ภารโฆโรปนํ ชฺวํ
ตเถว พุทฺธเสฏฺฐานํ	วจนํ ชฺวสฺสสฺสํ ฯ
หนฺนท พุทฺธกเร ฐมฺเม	วิจินามิ อิตฺถิโต
อุทฺธํ อโธ ทสทิสสา	ยวตฺตา ฐมฺมชฺชาตฺยา ฯ
วิจินนฺโต ตทา ทกฺขิ	ปจฺมํ ทานปารมี
ปฺพพฺเพหิ มหะสีหิ	อนฺุจฺฉณฺณํ มหาปถํ ฯ
อิมํ ตฺวํ ปจฺมํ ตาว	ทพฺหํ กตฺวา สฺมาทีย
ทานปารมิตํ กจฺณ	ยถิ โภธิ ปตฺตุมฺปิจฺฉสิ ฯ
ยถาปิ กุมฺโภ สมฺปฺณฺโณ	ยสฺส กสฺสจฺจ อโธกโต
วมเต อุทกํ นิสฺเสถ	น ตตฺถ ปรีรกฺขติ ฯ
ตเถว ยาจเก ทิสฺวา	หีนมฺกุกฺกุชฺชมฺชฺฉิเม
ททาหิ ทานํ นิสฺเสถ	กุมฺโภ วีย อโธกโต ฯ
น เหนเต เอตฺตกาเยว	พุทฺธฐมฺมา ภวิสฺสเร
อณฺุญฺเปปี วิจินิสฺสามิ	เย ฐมฺมา โภธิปาจฺณา ฯ
วิจินนฺโต ตทา ทกฺขิ	ทฺุติยํ สีลปารมี
ปฺพพฺเพหิ มหะสีหิ	อาเสวิตํ นิเสวิตํ ฯ
อิมํ ตฺวํ ทฺุติยํ ตาว	ทพฺหํ กตฺวา สฺมาทีย
สีลปารมิตํ กจฺณ	ยถิ โภธิ ปตฺตุมฺปิจฺฉสิ ฯ
ยถาปิ จามรี ๑ วาลํ	กิสฺมิญฺจ ปฏฺุิลคฺคิตํ
อุเปติ มรณํ ตตฺถ	น วิโกเปติ วาลธี ฯ

#๑ ม. ย. จมรี ฯ อิตฺถิ ปรี อธิสเมว ฯ

ตเถว จตุสุ ฐมีสุ	สีตานิ ปริปุรย
ปริรกุข สพพทา สील	จามรี วีย วาลธี ฯ
น เหเต เอตตกาเยว	พุทฺธมฺมา ภวิสฺสเร
อนฺเณปี วิจินิสฺสามิ	เย ฐมฺมา โปธิปาจนา ฯ
วิจินฺนุโต ตทา ทกฺขี	ตติยํ เนกขมฺมปารมี
ปฺพุพเพหิ มहेสีหิ	อาเสวิตํ นิเสวิตํ ฯ
อิมํ ตฺวํ ตติยํ ตาว	ทพฺพํ กตฺวา สมากิย
เนกขมฺมปารมิตํ คจฺฉ	ยถิ โปธิ ปตฺตุมิจฺฉลสิ ฯ
ยถา อญฺญมฺเร ๑ ปฺริโส	จิรํ ฐญฺโจะ ทฺกขทฺทิตโต
น ตตฺถ รากํ อภิขเนติ	มุตฺตีเยว กเวสตี ฯ
ตเถว ตฺวํ สพพทเว	ปสฺส อญฺญมฺเร ๒ วีย
เนกขมฺมาภิมุโข โหหิ	ภวโต ปริมุตฺติยา ฯ
น เหเต เอตตกาเยว	พุทฺธมฺมา ภวิสฺสเร
อนฺเณปี วิจินิสฺสามิ	เย ฐมฺมา โปธิปาจนา ฯ
วิจินฺนุโต ตทา ทกฺขี	จตุตฺถํ ปญฺญาปารมี
ปฺพุพเพหิ มहेสีหิ	อาเสวิตํ นิเสวิตํ ฯ
อิมํ ตฺวํ จตุตฺถํ ตาว	ทพฺพํ กตฺวา สมากิย
ปญฺญาปารมิตํ คจฺฉ	ยถิ โปธิ ปตฺตุมิจฺฉลสิ ฯ
ยถาปี ภิกฺขุ ภิกฺขนุโต	หีนมฺกุกฺกุจฺมชฺฉมิเม
กฺุลานิ น วิวชฺชนุโต	เอวํ ลภติ ยาปนํ ฯ

#๑-๒ ม. ย. อนุทฺมเร ฯ

ตเถว ตฺวํ สพุพกาลิ	ปริปุจฺจนฺโต พุชฺ ฌนํ
ปญฺญาปารมิตํ คนฺตุวา	สมฺโพธิํ ปาปุณฺนิสฺสสฺสึ ฯ
นเหเต เอตฺตกาเยว	พุทฺธชฺมมา ภวิสฺสเร
อญฺเฌปี วิจฺนิสฺสามิ	เย ชฺมมา โปธิปาจนา ฯ
วิจฺฉินฺนฺโต ตทา ทกฺขิ	ปญฺจมํ วิริยปารมึ
ปฺพุพฺเพหิ มหฺเสสิหิ	อาเสวิตํ นิเสวิตํ ฯ
อิมํ ตฺวํ ปญฺจมํ ตาว	ทพฺหํ กตฺวา สมากิย
วิริยปารมิตํ กจฺจ	ยที โปธิํ ปตฺตุมฺปิจฺจสฺสึ ฯ
ยถาปี สีโห มิคฺรราชา	นิสฺซชฺชฎฺฐานจฺงกเม
อลินฺนวิริโย โหติ	ปคฺคหิตมโน สทา ฯ
ตเถว ตฺวํ สพุพฺภเว	ปคฺคยฺห วิริยํ ทพฺหํ
วิริยปารมิตํ คนฺตุวา	สมฺโพธิํ ปาปุณฺนิสฺสสฺสึ ฯ
น เหเต เอตฺตกาเยว	พุทฺธชฺมมา ภวิสฺสเร
อญฺเฌปี วิจฺนิสฺสามิ	เย ชฺมมา โปธิปาจนา ฯ
วิจฺฉินฺนฺโต ตทา ทกฺขิ	ฉฺฉจฺจมํ ฌนฺตฺติปารมึ
ปฺพุพฺเพหิ มหฺเสสิหิ	อาเสวิตํ นิเสวิตํ ฯ
อิมํ ตฺวํ ฉฺฉจฺจมํ ตาว	ทพฺหํ กตฺวา สมากิย
ตตฺถ อเทฺวชฺฌมฺมนโส	สมฺโพธิํ ปาปุณฺนิสฺสสฺสึ ฯ
ยถาปี ปจฺวี นาม	สุจฺฉิปี อสุจฺฉิปี จ
สพฺพํ สหติ นิกฺเขเป	น กโรติ ปฏฺิฆมฺมทฺถยํ ฯ

ตเถว ตวัปี สพุเพสั	สมมานาวมานกขโม
ขนฺติปารมิตํ คนฺตฺวา	สมโพธิ ปาปฺณิสฺสตี ฯ
น เหเต เอตฺตกาเยว	พุทฺธชฺมมา ภวิสฺสเร
อญฺเฌปี วิจินิสฺสามิ	เย ชฺมมา โพธิปาจนา ฯ
วิจินฺนุโต ตทา ทกฺขี	สตุตฺมํ สจฺจปารมึ
ปฺพุพฺเพหิ มหะสึหิ	อาเสวิตํ นิเสวิตํ ฯ
อิมํ ตวั สตุตฺมํ ตาว	ทพฺพํ กตฺวา สมากิย
ตตฺถ อเทวชฺชวโจน	สมโพธิ ปาปฺณิสฺสตี ฯ
ยถาปี โอสธิ นาม	ตุลาภูตา สเทเวเก
สมเย อุตฺวสฺเส วา	น โวกุภมฺติ วิถีโต ฯ
ตเถว ตวัปี สจฺเจสุ	มา โวกุภมฺติ วิถีโต
สจฺจปารมิตํ คนฺตฺวา	สมโพธิ ปาปฺณิสฺสตี ฯ
น เหเต เอตฺตกาเยว	พุทฺธชฺมมา ภวิสฺสเร
อญฺเฌปี วิจินิสฺสามิ	เย ชฺมมา โพธิปาจนา ฯ
วิจินฺนุโต ตทา ทกฺขี	อญฺจมํ อธิญฺจานปารมึ
ปฺพุพฺเพหิ มหะสึหิ	อาเสวิตํ นิเสวิตํ ฯ
อิมํ ตวั อญฺจมํ ตาว	ทพฺพํ กตฺวา สมากิย
ตตฺถ ตวั นิจฺจโต หุตฺวา	สมโพธิ ปาปฺณิสฺสตี
ยถาปี ปพฺพโต เสโต	อจฺจโล สุปฺตฺติญฺจิจิโต
น กมฺปติ ภูสฺวาเตหิ	สภฺกฺจฺจฺจฺจเนว ตฺติญฺจติ ฯ

ตเถว ตฺวํ อธิฏฺฐาเน สพฺพทา อจโล ภว
อธิฏฺฐานปรามิตํ ๑ คนฺตฺวา สมฺโพธิํ ปาปฺณิสฺสฺสึ ฯ
น เหนฺเต เอตฺตกาเยว พุทฺธชฺมมา ภวิสฺสเร
อญฺเฌปี วิจินิสฺสามิ เย ชฺมมา โพธิปาจนา ฯ
วิจินฺนุโต ตทา ทกฺขี นวํ เมตฺตาปารมี
ปฺพุกฺเขหิ มหฺสีหิ อาเสวิตํ นิเสวิตํ ฯ
อิมํ ตฺวํ นวํ ตาว ทพฺหํ กตฺวา สมมาทีย
เมตฺตตาย อสโม โหหิ ยถิ โพธิํ ปตฺตุมิจฺฉฺสึ ฯ
ยถาปี อุกกํ นาม กลฺยาณฺเน ปาปเก ชเน
สมํ ปรตฺติ สีเตน ปวาเหติ รโฆมลํ ฯ
ตเถว ตฺวํ หิตาหิตे สมํ เมตฺตตาย ภาวย
เมตฺตาปารมิตํ คนฺตฺวา สมฺโพธิํ ปาปฺณิสฺสฺสึ ฯ
น เหนฺเต เอตฺตกาเยว พุทฺธชฺมมา ภวิสฺสเร
อญฺเฌปี วิจินิสฺสามิ เย ชฺมมา โพธิปาจนา ฯ
วิจินฺนุโต ตทา ทกฺขี ทสมํ อฺเปกฺขาปารมี
ปฺพุกฺเขหิ มหฺสีหิ อาเสวิตํ นิเสวิตํ ฯ
อิมํ ตฺวํ ทสมํ ตาว ทพฺหํ กตฺวา สมมาทีย
ตุลลาญฺโต ทพฺุห หุตฺวา สมฺโพธิํ ปาปฺณิสฺสฺสึ ฯ
ยถาปี ปจฺวี นาม นิกฺขิตฺตํ อสุจํ สุจํ
อฺเปกฺขติ อฺโกเปเต โโกธานุนย วชฺชิตา ฯ

#๑ ยู. ...ปารมี ฯ อิตโต ปริ อีทิสเมว ฯ

ตเถว ตฺวํ สุขทุกฺเข ตฺลาภูโต สทา ภว
อุเปกฺขาปารมิตํ คนฺตุวา สมโพธิํ ปาปุณฺณิสฺสตี ๑
เอตฺตกาเยว เต โลเก เย ธมฺมา โพธิปาจนา
ตทฺทฺธํ นตฺถิ อณฺณตฺร ทพฺหํ ตตฺถ ปตฺติฏฺฐหิ ๑
อิเม ธมฺเม สมฺมสโต สภาวสฺรสลกฺขณ
ธมฺมเตเชน วสุธา ทสสทฺสสี ปกมฺปถ ๑
จลติ รวติ ปจฺวี อจฺจุณฺณตฺว ปิพิตํ
เตลยฺนตฺตํ ยถา จกฺกํ เอวํ กมฺปติ เมทนี ๑
ยาวตา ปรีสา อาสี พุทฺธสฺส ปรีเวสเน
ปเวธมานา สาทตฺถ มุจฺฉิตา เสติ ภูมียิ ๑
ฉฺฉานนฺกสทฺสฺสานิ กุมฺภินฺนจฺจ สตา พหู
สจฺจุณฺณมฺมิตา ตตฺถ อณฺณมณฺณํ ปจฺฉมฺภิตา ๑
อุพฺพิกฺกกา ตสิตา ภิตา ฆนฺตา พุยฺยิตฺมานสา ๑
มหาชนา สมาคมฺม ทิปฺงกรมฺปาคมม ๑
กี ภาวิสฺสตี โลกสฺส กลฺยาณํ อถ ปาปกํ
สพฺโพ อุปทฺทฺโต โลโก ตํ วิโนเทหิ จกฺขุมา ๑
เตสํ ตทา สญฺญาเปสิ ทิปฺงกโร มหามฺุณี
วิสฺฐา โหด มา ภาถ อิมสฺมี ปจฺวิกมฺปเน ๑
ยมหํ อชฺช พุยาภาสี พุทฺโธ โลเก ภาวิสฺสตี
เอโส สมฺมสตี ธมฺมํ ปุพฺพกํ ชินเสวิตํ ๑

#๑ ม. พุยาถิต... ๑ ย. พุยาธิต... ๑

ตสฺส สมฺมสโต ฌมฺมํ	พุทฺธภูมิมเสสโต
เดนายํ กมฺปตี ๑ ปจฺวี	ทสฺสทสฺสี สทเวเก ฯ
พุทฺธสฺส วจันํ สุตฺวา	มโน นิพฺพาติ ตาวเท
สพฺเพ มํ อุปสงฺกมฺม	ปฺนปี อภิวนฺทิสฺสุ ฯ
สมาทฺยิตฺวา พุทฺธคฺคณํ	ทพฺหิ กตฺวาน มานสิ
ทีปงฺกรํ นมสฺสิตฺวา	อาสนา วุฏฺฐหิ ตทา ฯ
ทิวพฺพํ มานุสฺสสิกํ ปุปฺผิ	เทวา มานุสกา อุโก
สโมกิรินฺติ ปุปฺเพหิ	วุฏฺฐหนตฺสฺส อาสนา ฯ
เวทยนฺติ จ เต โสตุถิ	เทวา มานุสกา อุโก
มหนตฺํ ปตฺถิตฺติ ตฺยหิ	ตํ ลกฺขฺสฺส ยถิจฺฉิตฺติ ฯ
สพฺพิติโย วิวชฺชนตฺ	โสโก ๒ โรโค วิวชฺชตฺ ๓
มา เต ภวตฺวานตฺราโย	ศฺสฺส จิปฺปี โโพธิมฺคตฺมํ ฯ
ยถา สมเย สมฺปตฺเต	ปุปฺผนฺติ ปุปฺผิโน ทฺมา
ตเถว ตฺวํ มหาวีร	พุทฺธฉาณน ปุปฺผสิ ฯ
ยถา เย เกจิ สมฺพุทฺธา	ปุรยฺยํ ทสฺปารมี
ตเถว ตฺวํ มหาวีร	ปุรย ทสฺปารมี ฯ
ยถา เย เกจิ สมฺพุทฺธา	โพธิมณฺฑมฺหิ พุชฺฌเร
ตเถว ตฺวํ มหาวีร	พุชฺฌสฺสฺส ชินโพธิยํ ฯ
ยถา เย เกจิ สมฺพุทฺธา	ฌมฺมจกฺกํ ปวตฺตยฺยํ
ตเถว ตฺวํ มหาวีร	ฌมฺมจกฺกํ ปวตฺตย ฯ

#๑ ม. ย. กมฺปิตา ฯ ๒ ย. สพฺพโรโค ฯ ๓ ม. วินสฺสตฺย ฯ

ปฺณณมายิ ยถา จฺนุโท ปริปฺณฺโณ ๑ วิโรจติ
ตเถว ตฺวํ ปฺณณมโน วิโรจ ทสสหฺสฺสิยํ ๑
ราหุํมฺตฺโต ยถา สฺริโย ตาเปน อติโรจติ
ตเถว โลกกา มฺลฺลจิตฺวา วิโรจ สิริยา ตฺวํ ๑
ยถา ยา กาจิ นฺทโย โอสฺรณฺติ มโหทฺธี
เอวํ สทฺเวกา โลกกา โอสฺรณฺติ ตวณฺติเก ๑
เตหิ อุตฺตปฺปสฺตฺโต โส ทสฺชมฺเม สฺมาทฺธิย
เต ชมฺเม ปริปฺปฺเรณฺโต ปวณฺํ ปาวิสิ ตทา ๑

สุเมชฺชกถา นิฏฺฐิตา ๑

ตทา เต โภชยิตฺวาน สสงฺฆํ โลกนายกํ
อุปกฺคณฺณ สฺรณฺํ ตสฺส ทิปฺงกรสฺส สฺตฺถโน ๑
สฺรณากมฺเน กณฺจิ นิเวเสสิ ตถาคโต
กณฺจิ ปฺลฺลจฺสุ สฺสิเลสุ สฺสิเล ทสฺวิเช ปฺริ ๑
กสฺสฺสจฺจิ เทติ สฺมาณฺณํ จตฺุโร ผลมฺตฺตเม
กสฺสฺสจฺจิ อสเม ชมฺเม เทติ โส ปฺฏิสมฺภิทา ๑
กสฺสฺสจฺจิ วรสมฺปาตฺติโย อญฺฺจ เทติ นฺราสโภ
ติสฺสุโส กสฺสฺสจฺจิ วิชฺชาโย นฺพภิกฺขุณา ปเวจฺจติ ๑
เตน โยเคน ชนกาญิ โอวทฺติ มหามฺุณี
เตน วิตฺถาริกํ อาสิ โลกนฺาถสฺส สฺาสนํ ๑

#๑ ม. ย. ปฺริสฺสุทฺุโ ๑

มหาหุสภกขุโข	ที่ปงฺกรสนามโก
พหู ชเน ตารยติ	ปริโมเจติ ทุกคฺตี ฯ
โพชนเยยชนํ ทิสฺวา	สตสฺสเสปิ โยชเน
ขณฺเณ อุปกฺนตฺวาน	โพเชติ ตํ มหามุณี ฯ
ปจฺมาภิสฺมเย พุทฺโธ	โกฏฺฐิตตมโพชฺยิ
ทุตฺติยาภิสฺมเย นาโถ	นวุติโกฏฺฐิมโพชฺยิ ฯ
ยทา จ เทวภวนมฺหิ	พุทฺโธ ฌมฺมมเทสฺยิ
นวุติ โภฏฺฐิ สหสฺसानํ	ตตฺติยาภิสฺมโย อหุ ฯ
สนฺนิปาตา ตโย อาลํ	ที่ปงฺกรสฺส สตฺถุโน
โกฏฺฐิ สตสฺสฺสฺสานํ	ปจฺโม อาสิ สฺมาคโม ฯ
ปฺน นารทญฺญมฺหิ	ปวิเวกคเต ชิน
จิณฺหาสฺวา วิตมฺลา	สมีสุ สตโกฏฺฐิโย ฯ
ยมฺหิ กาลเ มหาวีโร	สุทฺสฺสนสิจฺจเย
นวุติโกฏฺฐิสหสฺเสหิ	ปฺวาเรสิ มหามุณี ฯ
อหํ เตน สฺมเยน	ชฺฎฺฐิโถ อุกฺคตาปโน
อนฺตลิกขมฺหิ จรโณ	ปญฺจาภิญฺญาสุ ปารุญฺ ฯ
ทส วิส สหสฺसानํ	ฌมฺมาภิสฺมโย อหุ
เอกทฺวินฺนํ อภิสฺมโย	คณฺนาโต อสงฺขิโย ฯ
วิตถาริกํ พหุชฺฌณํ	อิทฺธํ ฝิถํ อหุ ตทา
ที่ปงฺกรสฺส ภควโต	สาสนํ สุวิโสชิตํ ฯ

จตุตตาริ สตสหัสสานิ ฌพภิญญา มหิทธิกา
ทีปงกริ โลกวิทุ ปรีวาเรนุติ สพุพทา ๑
เย เกจิ เตน สมเยน ชหนุติ มานุสมภวั
อปปุตตมานสา เสกขา กรหิตา ภวนุติ เต ๑
สุปปิผิติ ปาวจัน อรหนุเตหิ ตาทิหิ
ชีณาสเวหิ วิมเลหิ อุโปโสภติ สพุพทา ๑
นกริ รมุมวตี นาม สุเทโว ๑ นาม ขตุติโย
สุเมธา นาม ชนิกา ทีปงกรสส สตุถุโน ๑
ทสวสสสหัสสานิ อการิ อชฎาวตี ๒ ชิโน
หังสา โกลจา มายูรากุขย ๓ ตโย ปาสาทมุตตมา ๑
ตีณิ สตสหัสสานิ นาริโย สมลङกตา
ปทุมมา นาม सा नारी อสุภกขनुโธ นาม อตุโร ๑
นิमितเต จตุโร ทิสวา หตุถิยาเนน นิกขมิ
อนูนทสมาสานิ ปธานัน ปทหิ ชิโน ๑
ปธานจาริ จริตุวาน อพุชฌิ มานสา มุณี
พुरुหมุณา ยาจิโต สนุโต ทีปงกรโธ महामुनि ๑
วตุตจกโก ๔ มหาวิโร นนุทธาราเม ๕ วสิ ชิโน
นินินโน สิริสมุลมहि อกาสิ ติตุถियमतุนัน ๑
สุมङ्กลโธ จ ติสุโส จ อเหตุ อคคสาวกา
สาคโต นามุปุจจาโก ทีปงกรสส สตุถุโน ๑

#๑ ย. สุมโร นาม ๑ ๒ ม. ย. อชฎา โส วสิ ๑ ๓ ม. ย. มยुरา จ ๑

#๔ ม. ย. วตุติ จกุก ๑ อโต ปรี อีทิสเมว ๑ ๕ ม. ย. สิริมเร ๑

นันทา เจว สุนันทา จ	อहेสิ อคฺคสาวิกา
โพธิ ตสฺส ภควโต	ปิปลิตฺติ ปวฺจจติ ฯ
ตปฺปสฺส ภลฺลิกา นาม	อहेสิ อคฺคปญฺจกา
สิริมา โสณา อุปญฺจิกา	ทีปฺงกรสฺส สตฺถุโน ฯ
อสีติหตฺถมฺพเพโธ	ทีปฺงกรโธ มหามุณี
โสกฺกฺกิ ทีปฺรฺกฺโขว	สาตราชาว มุลฺลิตฺโต ฯ
ปภา นิทฺฐาวตี ตสฺส	สมนฺตา ทสโยชเน
สทสฺสสวสฺสธานี	อายุ ตสฺส มहेสิโน ฯ
ดาวตา ติฏฺฐมาโน โส	ตารเถสิ ชนตฺ พหุ
โฆตฺยิตฺวาน สทฺธมฺมํ	สนฺดาเรตฺวา มหาชนํ ฯ
ชลิตฺวา อคฺคิกฺขนฺโธว	นิพฺพุโต โส สสาวโก
สา จ อิทฺธิ โส จ ยโส	ตานิ จ ปาเทสฺส จกฺกรตฺนานิ ฯ
สพฺพิ สมนฺตรหิตํ	นฺนุ ริดฺดา สพฺพสฺงขาราติ
ทีปฺงกรโธ ชิโน สตฺถา	นฺนุทารามมุหิ นิพฺพุโต ฯ
ตตฺถเวว ตสฺส ชินฺธุโป	นฺนุตฺตีสุพฺเพชโยชโน ฯ
ปตฺตจิวรี ๑ ปริกฺขาริ	ปรีโกกณฺจ สตฺถุโน
โพธิมฺมุเล ตทา ภูโป	ติโยชนสมฺมุคฺคโต ฯ

ทีปฺงกรพุทฺธวัโส ปจโม ฯ

#๑ ม. ย. อิม ปาจา นตฺถิ ฯ

ทุดิโย โกณฑลลพพุทฐวัโส

[๑] ทีปงฺกรสุส อปเรน	โกณฑลลโล นาม นายโก
อนนุตเตชามิตยโส	อปปเมยโย ทุราสโท ฯ
จรณุปโม โส ขมเนน	สีเลน สาครูปโม
สมาธินา เมรูปโม	ฉาเนน คคณุปโม ฯ
อินุทริยพลโพชฌงฺค-	มคฺคสจฺจูปกาสนํ
ปกาสเสสิ สทา พุทฺโธ	หิตาย สพุพปาณินํ ฯ
ชมฺมจกฺกํ ปวตฺเตนฺเต	โกณฑลลล โลกนายเก
โกฏิสฺตสฺสฺสฺสํ	ปรจฺมาภิสมโย อหุ ฯ
ตโต ปริปี เทเสนฺเต	นรฺมรฺณํ สมากเม
นวุติโกฏิสฺสฺสฺสํ	ทุดิยาภิสมโย อหุ ฯ
ตฺตฺตฺติเย อภิมฺมทฺทฺโต	ยทา ชมฺมมเทสฺยิ
อสีติ โกฏิสฺสฺสฺสํ	ตฺตฺติยาภิสมโย อหุ ฯ
สนฺนิปาตา ตโย อาสุ	โกณฑลลลสุส มहेสิโน
จิณฺสาวานํ วิมลानํ	สนฺตจิตฺตฺตาน ตาทินํ ฯ
โกฏิสฺตสฺสฺสฺสํ	ปรจฺโม อาสิ สมากโม
ทุดิโย โกฏิสฺสฺสฺสํ	ตฺตฺติโย นวุติ โกฏิณํ ฯ
อหํ เตน สมเยน	วิชิตาวิ นาม ขตฺตฺติโย
สมฺมทฺทอนฺตมนฺเตน	อิสฺสรียิ วตฺตฺตฺตฺตฺตฺตํ ฯ

โกฏิสทสทธานัน	วิมลนัน มหสินัน
สทโลกคคณาณ	ปรมนนเนน ตปปี ๑
โสปี มํ พุทฺโธ พุยาทาสี	โกณทณโย โลกนายโก
อปริเมเย อโต กปเป	พุทฺโธ โลก ภาวิสสติ ๑
อหุ กปิตวหยา รมมา	นิกขमितวา ตถาคโต
ปธานัน ปทหิตวาน	กตวา ทุฏกรการิกั ๑
อชปาล รุกขมุลสมิ	นีสิติตวา ตถาคโต
ตตุด ปายาสั ปกคยห	เนรณชรมุเปหิตี ๑
เนรณชรราย ตีรมหิ	ปายาสั อทิ โส ชิโน
ปฎิยตต วรมคเคน	โพธิมุลมหิ เอหิตี ๑
ตโต ปทกขิณัน กตวา	โพธิมณนํ อนุตตรั ๑
อสุสตต รุกขมุลมหิ ๒	พุชฌิสสติ มหายโส ๑
อิมสส ชนิกา มาตา	มายา นาม ภาวิสสติ
ปีตา สุทฺโธทโน นาม	อัยฺ เหสสติ โคตโม ๑
โกลิโต อูปติสโส จ	อคคา เหสสนนติ สาวกา
อนาสวา วีตราคา	สนนตจิตตา สมหิตา
อานนุโท นามปฎุจาทโก	อูปฎุจิสสติมํ ชินัน ๑
เขมา อูปปลวณณา จ	อคคา เหสสนนติ สaviga
อนาสวา วีตราคา	สนนตจิตตา สมหิตา ๑

#๑ ม. โพธิมณนํ อนุตตรนติ อิม ปาจา นตติ ๑ ๒ ม. ย. อสุสตตมูเล สมพุทฺโธ ๑

โพธิ ศัสส ภควโต อสฺสตุโถติ ปวฺจจติ
 จิตฺโต จ หตฺถาพวโก อกฺคา เหตุสนฺตฺปุณฺณิกา ฯ
 นนฺทมาตา จ อุตฺตรา อกฺคา เหตุสนฺตฺปุณฺณิกา
 आय วสฺสสตฺตํ ศสฺส โคตมสฺส ยสฺสสิโน ฯ
 อิทํ สุตฺวาน วจัน อสมสฺส มहेสิโน
 อาโมทิตา นร มรฺฐ พุทฺธวิธีชงฺกุโร อัย ฯ
 อุกฺกุณฺธิ สทฺทา วตฺตฺนฺติ อปฺโฆณฺณฺติ หสฺนฺติ จ
 กตฺถชฺฉี นมสฺสนฺติ ทสฺสหฺสฺสี สเทวกา ๑ ฯ
 ยถิ มสฺส โลกนาถสฺส วิรชฺฉิตฺตํ สาสัน
 อนาคตมฺหิ อทฺธานเ เหตุสาม สมฺมุขา อิมํ ฯ
 ยถา มนุสฺสา นที ตฺรณฺตา ปฏฺฐิตฺตํ วิรชฺฉิมย
 เหฏฺฐา ติตฺถํ ๒ กเหตุวาน อุตฺตรนฺติ มหานที ฯ
 เอวเมว มยฺ สพฺเพ ยถิ มุญฺจามิมิ ชิน
 อนาคตมฺหิ อทฺธานเ เหตุสาม สมฺมุขา อิมํ ฯ
 ศสฺสาหํ วจัน สุตฺวา กิโย จิตฺตํ ปสฺสทฺธิ
 ตเมว อตฺถํ สาเชนฺโต มหารชฺชํ ชินเ อทํ
 มหารชฺชํ ททิตฺวาน ปพฺพชฺชี ศสฺส สนฺติเก ฯ
 สุตฺตฺนตฺตํ วินยญฺจาปี นวฺงค สตฺถุสฺสาสนํ
 สพฺพํ ปรียาปฺณิตฺวาน โสภยฺชี ชินสฺสาสนํ ฯ

#๑ ม. สเทวตา ฯ ๒ ม. ยู. ...ติตฺถे ฯ

ตตถปฺปมตฺโต วิหรนฺโต นิสชชฎฺฐานจงกเม
 อภิญญาปารมี คณฺฐวา พุรหุมนโลกมคณฺฐิหิ ฯ
 นคริ รมมวดี นาม สุนนฺโท นาม ขตฺติโย
 สุธาตา นาม ชนิกา โกณฺฑลฺลสฺส มहेสิโน ฯ
 ทสวสฺสสทฺสทานิ อคารมชฺเฒ จ โส วสิ
 รุจิ สฺรุจิ สฺโภ จ ตโย ปาสาทมุตฺตมา ฯ
 ตีณิ สตสทฺสทานิ นาริโย สมลฺงกตา
 รุจิตฺเวี นาม สานาริ ชีวิตเสโน ๑ นาม อตฺโรไซ ฯ
 นิमितฺเต จตฺโร ทิสฺวา รถ ยานเนน นิกฺขมิ
 อนฺนุท ทสมาसानิ ปธานํ ปทหิ ชิโน ฯ
 พุรหุมนฺนา ยาจิตฺ สนฺโต โกณฺฑลฺลโย ทิปฺพุตฺตโม
 วตฺตจกฺโก มหาวีโร เทวานญจ ๒ มหาวเน ฯ
 ภทฺโท เจว สฺภทฺโท จ อหฺสิ อคฺคสาวกา
 อนฺรุทฺโร นามปฺภุจฺจาโก โกณฺฑลฺลสฺส มहेสิโน ฯ
 ติสฺสา จ อุปติสฺสา จ อหฺสิ อคฺคสาวิกา
 สาลกฺลฺยาณิก ๑ โพธิ โกณฺฑลฺลสฺส มहेสิโน ฯ
 โสโณ จ อุปโสโณ จ อหฺสิ อคฺคปฺภุจฺกา
 นนฺทา เจว สิริมา จ อหฺสิ อคฺคปฺภุจฺจิกา ฯ
 โส อญฺจาสิตฺติ หตฺถานิ อจฺจुकฺคโต มหามฺุณิ
 โสภกฺติ อฺพุราชาว สฺริโย มชฺฌนฺตฺติเก ยถา ฯ

#๑ ม. ย. วิชิตเสโน ฯ ๒ ม. ย. เทวานํ นครุตฺตเม ฯ ๓ ย. สาลกฺลฺยาณิก ฯ

วสสตตสหัสธานี อายุ วิชชติ ตาวเท
ดาวตา ตัญญาโน โส ตาเรสิ ชนตํ พหุ ๑
ชีณาสเวหิ วิมเลหิ วิจิตตา อาสิ เมทนี
ยถา คคนํ อุพุกิ เอวํ โส อุปโสภถ ๑
เตปี นาคา อปฺปเมยยา อสงฺโขพภา ๑ ทุราสทา
วิชชุปาตํ ทสเสตฺวา นิพฺพุตา เต มหายสา ๑
สา จ อตุลียา ชินสฺส อิทฺธิ ฌาณปริภาวิทฺโต สมาริ
สพฺพํ สมนฺตรหิตํ นนฺุ ริตฺตา สพฺพสงฺขาราคิ ๑
โกณฺฑลฺโย สิริชโร ๒ พุทฺโธ นนฺุ ทารามมฺหิ นิพฺพุโต
ตตุเถว เจตฺติโย ๓ ตสฺส สตฺตโยชนมฺมุสฺสิตฺโตติ ๑
โกณฺฑลฺโย พุทฺธวัโส ทฺติโย ๑
ตฺติโย มงฺกลพุทฺธวัโส

[๔] โกณฺฑลฺโยสฺส อปเรณ มงฺกโล นาม นายโก
ตมํ โลเก นิหนฺตุวาน ฌมฺโมกฺกมฺภิคารยิ ๑
อตุลาสิ ๔ ปภา ตสฺส ชินฺหณฺเวหิ อุตฺตริ ๕
จนฺุทสุริยปฺปํ หนฺตุวา ทสสฺสฺสึ วิโรจติ ๑
โสปี พุทฺโธ ปกาเสสิ จตุโร สจฺจวรุตฺตเม
เต เต สจฺจรสฺสํ ปิตฺวา วิโนเทนฺตุติ มหาตมํ ๑

#๑ ม. ย. อสงฺโขภา ๑ ๒ ม. ย. ปวโร ๑ ๓ ม. ย. จิตฺโต ๑ ๔ ย. อตุลาปี ๑

#๕ ม. ย. อุตฺตริ ๑

ปตฺวาน โปธิมตฺถิ ปจฺเม ฌมฺมเทสเน
 โภกฺกิสตฺตสฺสฺถานิ ปจฺมาภิสฺมโย ๑ อหุ ๑
 สฺรินฺทเทวภวเน พุทฺโธ ๒ ฌมฺมมเทสยิ
 ตทา โภกฺกิสตฺตสฺสฺถานิ ๓ ทฺติยาภิสฺมโย อหุ ๑
 ยทา สฺนฺนุโท จกฺกวตฺติ สฺมพฺพุทฺธมฺปสฺงกมิ
 ตทา อาหฺนิ สฺมพฺพุทฺโธ ฌมฺมเกรี วรุตฺตมํ ๑
 สฺนฺนุทฺสฺถานุจฺรา จ ๔ ตทาสุํ นฺวุติโภกฺกิโย
 สพฺเพ ๕ เต นีรวเสสา อเหตุํ เอหิภิกฺขุกา ๑
 สฺนฺนิปาตา ตโย อาสุํ มงฺคฺลสฺส มฺहेสิโน
 โภกฺกิสตฺตสฺสฺถานิ ปจฺโม อาสิ สฺมาคโม ๑
 โภกฺกิสตฺตสฺสฺถานิ ๖ ทฺติโย อาสิ สฺมาคโม
 ตติเย นฺวุติโภกฺกิณิ ตติโย อาสิ สฺมาคโม ๑
 จิณฺาสาณิ วิมลานิ ตทา อาสิ สฺมาคโม
 อหิ เตน สฺมเยน สุรฺุจิ นาม พุราหฺมโณ ๑
 อหฺมฺมายิโก มนฺตฺชโร ติณฺุณฺ เวทาน ปารคฺค
 ตมฺหิ อฺปสฺงกมิ สฺรณิ คณฺตฺวาน สตฺถุโน ๑
 สฺมพฺพุทฺธปฺมุขิ สฺงฺฆิ คณฺธมาเลน ปุชฺยิ
 ปุเชตฺวา คณฺธมาเลน ควปาเนน ตปฺปยิ ๑
 โสปี มํ พุทฺโธ พุยาภาสิ มงฺคโล ทิปฺพุตฺตโม
 อปฺริเมยฺเย อิตฺโต กปฺเป อยิ พุทฺโธ ภวิสฺสติ ๑

#๑ ม. ฌมฺมาภิสฺมโย ๑ ๒ ย. ยทา พุทฺโธ ปกาสิ ๑ ๓ ม. ย. โภกฺกิสตฺตสฺสฺถานิ ๑

#๔ ม. ย. ชนตา ๑ ๕ ม. ย. สพฺเพปิ ๑ ๖ ม. ทฺติโย โภกฺกิสตฺตสฺสฺถานิ ๑ ย. ทฺติโย

#โภกฺกิสตฺตสฺสฺถานิ ตติโย นฺวุติโภกฺกิณิ ๑

อหุ ๑ กปิลวหยา รมมา	นิกขมิตฺวา ตถาคโต
ปธานํ ปทหิตฺวาน	กตฺวา ทุกฺกรการิกํ ๒ ฯ
อชปาล รุกฺขมุลสมิ ๑	นีสิตฺวา ตถาคโต
ตตฺถ ปายาสํ ปคฺคยฺห	เนรลฺลชรมฺเปหิติ ฯ
เนรลฺลชราย ตีรมฺหิ	ปายาสํ อทิ โส ชิโน
ปฏฺยตฺต วรมคฺเคน	โพธิมฺมูลมฺหิ เอหิติ ฯ
ตโต ปทกฺขิณํ กตฺวา	โพธิมณฺฑํ อนฺตฺตรํ
อสุตฺตอรุกฺขมุลมฺหิ	พฺุชฺฌิสฺสตี มหายโส ฯ
อิมสฺส ชนิกา มาตา	มายา นาม ภวิสฺสตี
ปีตา สุทฺุโชน นาม	อัยฺย เหฺสฺสตี โคตโม ฯ
อนาสวา วิตราคา	สนฺตจิตฺตา สมาหิตา
โกลิโต อฺปฺติสฺโส จ	อคฺคา เหฺสฺสนฺติ สาวกา
อานนฺโท นามฺปฏฺฐาโก	อฺปฏฺฐิสฺสตี มํ ชินํ ฯ
เขมา อฺปฺปลวณฺณา จ	อคฺคา เหฺสฺสนฺติ สาวิกา
อนาสวา วิตราคา	สนฺตจิตฺตา สมาหิตา ฯ
โพธิ ตสฺส ภควโต	อสุตฺตฺโถติ ปวฺจฺจติ
จิตฺโต จ หตฺถาพวโก	อคฺคา เหฺสฺสนฺตฺปฏฺฐกา ๔ ฯ
นนฺทมาตา จ อุตฺตรา	อคฺคา เหฺสฺสนฺตฺปฏฺฐิกา
อายุ วสฺสสฺตํ ตสฺส	โคตมสฺส ยสฺสสิโน ฯ

#๑ ม. อหุ ฯเปฯ ตถาคโตติ อิเม ปาจา นตฺถิ ฯ อิตฺโต ปรี อีทิสเมว ฯ ๒ ยฺ. สพฺพตฺถ

#ทุกฺกรการิกํ ฯ ๑ ยฺ. อชปาลอรุกฺขมุลสมิ - ยทิ มฺญจามิมํ ชินนฺติ อิเม ปาจา

#นตฺถิ ฯ อิตฺโต ปรี อีทิสเมว ฯ ๔ โป. เหฺสฺสนฺตฺ หสนฺติ จ ฯ

อิทํ สุตวาน วจนํ อสมสฺส มहेสิโน
อาโมทิตา นรมฺรู พุทฺธวิขงฺกุโร อัยฺ ๑
อุกฺกฏฺฐิ สทฺทา วตฺตนฺติ อปฺโพฏฺเณติ หสฺนฺติ จ
กตฺตชฺฉิ นมฺสฺสนฺติ ทสฺสหฺสฺสิ สทฺเวกา ๑
ยทิมสฺส โลกนาถสฺส วิรชฺฉิสฺสาม สาสนํ
อนาคตมฺหิ อทฺธานเ เหสฺสาม สมฺมุขา อิมํ ๑
ยถา มนุสฺसानํ ตรีนฺตา ปฏิตฺตํ วิรชฺฉิมย
เหฏฺฐา ติตฺถํ กเหตุวาน อุตฺตรนฺติ มหานํ ๑
เอวเมว มยฺ สพฺเพ ยทิ มุญฺจามิมฺ ชินํ ๑
อนาคตมฺหิ อทฺธานเ เหสฺสาม สมฺมุขา อิมํ ๑
ตสฺสาปี วจนํ สุตฺวา กิโย จิตฺตํ ปสาทยิ
อุตฺตรี วตฺตมชฺฉิฏฺฐาสี ทสฺปารมิปฺริยา ๑
ตทา ปิตี นุพฺรุหนฺโต สมฺโพธิวรปตฺติยา
พุทฺธเช ทตฺวาน มํ เกหํ ปพฺพชฺชี ตสฺส สนฺติเก ๑
สุตฺตนฺตํ วินยญฺจาปี นวงฺก สตฺถุสฺसानํ
สพฺพํ ปรียาปฺณิตฺวาน โสภยิ ชินสฺसानํ ๑
ตตฺถปฺปมตฺโต วิหรนฺโต พฺรหฺมํ ภาเวตฺวา ภาวนํ
อภิณฺฺวาสุ ปารมี คนฺตฺวา พฺรหฺมํ โลกมคฺคญฺหิ ๑
นคฺริ อุตฺตรํ นาม อุตฺตรโร นาม ขตฺติโย
อุตฺตรานาม ชนิกา มงฺกลสฺส มहेสิโน ๑

น วสุสสหัสธานี	อकारि อชฌาวสิ ๑ โส
ยสวา สุจิมา สิริมา	ตโย ปาสาทมุตตมา ฯ
สมตีสสหัสธานี	นาริโย สมลنگตา
ยสวตี นาม นาริ	สิวลโต นาม อตุโรไซ ฯ
นิमितเต จตุโร ทิสวา	อสุสยานน นิกุขมิ
อนูนอกุจมาธานี ๒	ปรานัน ปทหิ ชิโน ฯ
พุรหุมนา ยาจิต สนโต	มงคโต โลกนายโก
วตตจกโก มหาวิโร	จเรสิ ๓ ทิปุตตโม ฯ
สุเทโว ฐมมเสโน จ	อเหตุ อคคสาวกา
पालิต นามุปุจจาโก	มงคลสส มहेสิโน ฯ
สิวลตา จ อโสกา จ	อเหตุ อคคสาวิกา
โพธิ ตสส ภควโต	นาครุกโขติ วุจติ ฯ
นนโท เจว วิสาโข จ	อเหตุ อคคุปุจจกา
อนุพา เจว สุมนา ๔ จ	อเหตุ อคคุปุจจิกา ฯ
อฏจาสิตริตนาณี	อจจुकโต มหามุณี
ตโต นิทราวตี รสิ	อนกสตสหัสสิโย ฯ
นวุติ วสุสสหัสธานี	อายุ วิชชติ ตาวเท
ตาวตา ตัญจมาโน โส	ตาเรสิ ชนต พหุ ฯ
ยถาปี สากเร อุมมิ	น สกกา เต ๕ คณตฺเย
ตเถว สาวกา ตสส	น สกกา เต คณตฺเย ฯ

#๑ ม. ย. อชฌา โส วสิ ฯ อิตโต ปริ อธิสเมว ฯ ๒ ย. อนูนกั อฏจมาลี ฯ

#๓ ม. ย. วเน สิริวรุตตเม ฯ ๔ ม. ย. สุตนา ฯ ๕ ม. ย. ตา ฯ

ยาว อฏฺฐาสิ สมฺพุทฺโธ มงฺคโล โลกนายโก
น ตสฺส สาสเน อตฺถิ สกิลฺลสมรณั ๑ ตทา ฯ
ธมฺโมกฺกั ธารยิตฺวาน สนนฺตารตฺวา มหาชนั
ชลิตฺวา ฐมฺเกตฺวา นิพุทฺโธ โส มหายโส ฯ
สงฺขารานั สภาวตฺตั ทสฺสยิตฺวา สเทวเก
ชลิตฺวา อคฺคิกฺขนุ โธว สฺริโย อตฺถงฺกโต ยถา ฯ
อุยฺยานเน เวสฺสเร ๒ นาม พุทฺโธ นิพุทฺธา ยิ มงฺคโล
ตตฺถเวสฺส ชินฺธุโป तीส โยชนมฺกคฺโตติ ฯ

มงฺคลพุทฺธวโธ ตติโย ฯ

จตฺตุโธ สุมฺนพุทฺธวโธ

[๕] มงฺคลตฺส อปฺเรน สุมฺโน นาม นายโก
สพฺพธมฺเมหิ อสโม สพฺพสตฺตานมฺตฺตโม ฯ
ตทา ๓ อมตฺเกริโย อาหนิ เมขเล ปฺเร
ธมฺมสงฺขสฺมายฺตฺตั นวฺงฺคชินฺสาสนั ฯ
วิชินฺติวา ๔ กิลฺลเส โส ปตฺโต สมฺโพธิมฺตฺตมัม
มาเปสิ นครี สตฺถา สทฺธมฺมปฺรวรฺตฺตมัม ฯ
นिरนฺตรั อกฺุฏฺถิ อุชฺุ วิปฺลวิตฺถตฺตัม
มาเปสิ โส มหาวิถิ สติปฺญฺจานวรฺตฺตมัม ฯ

#๑ ยู. สกิลฺลสมรณั ฯ ๒ ม. เวสฺสเร ฯ ยู. เวสฺสโร ฯ ๓ ม. ตทา อมตฺเกริ

#โธ ฯ ยู. โสปี ตทา อมตฺเกริ ฯ ๔ ม. นิชฺชินฺติวา ฯ ยู. ชินฺติวาน ฯ

ผล จตตารี สามณเณ จตสุโต ปฐิสมภีทา
ฉพภีณณากุสมาปตตี ปสาเรสิ ตตถ วิถียิ ฯ
เย อปฺปมตฺตา อชิตา หิริวิริเยหุปากตา
เต เต อีเม कुณเว อาทิยनुติ ยถา สุขิ ฯ
เอวเมเตน โยเคน อุทฺธรนฺโต มหาชนิ
โพเชสิ ปจฺมि สตฺถา โโกฏิสตฺสหัสสิโย ฯ
ยมฺหิ กाले महाวิโร โอวति ติตฺถิเย कणे
โกฏิสตฺสहसฺसानि ๑ ทฺติเย ชम्मเทสने ฯ
ยथा เทवा มनुสฺसा ज समकुवा ऐकमानसा
निरोचपण्हि पुज्जिंसु สस्यणฺจาปี मानसि ฯ
ตथाปี चम्मเทสने นิโรचปรีตีปน
นวุติโกฏิสหสฺसानิ ตตฺติยาภิสมโย อหุ ฯ
สนฺนิปาตา ตโย อาสิ สุมนฺสฺส มहेสิโน
ชिणासानि विमलानि สนฺติจิตฺदान तातिनि ฯ
वसुसि वुग्गसฺส ภक्वโต อภิสงฺฆणฺฺเจ ปवारणे
โกฏิสตฺสहसฺसेहि ปวาเรสิ ตถาคโต ฯ
ตโต ปรี สนฺนิปาเต विमले कण्णज्जन्पपुपเต
नวุतिโกठिसहसฺसानि ทฺติโย อาสิ สมากโม ฯ
यथा सकुโก तेवราชา พุทฺธทฺสสนฺมุปากมิ
อสีติโกฏิสหสฺसानิ ตตฺติโย อาสิ สมากโม ฯ

#๑ ม. ย. โโกฏิสหสฺสาภิสฺมียิ ฯ

อหิ เตน สมเยน	นาคราชา มหิทธิโก
อดุโล นาม นามเนน	อุปปนฺนกุสลลฺลยโย ๑ ฯ
ตทาทิ นาคภวนา	นิกฺขมิตฺวา สฉาติภิ
นาคานํ ทิพฺพตฺริเยหิ	สสงฺฆํ ชินมฺปฏฺฐหิ ฯ
โกฏฺฐิตตสทฺสสถานิ ๒	อนฺนปาเนน ตปฺปยิ
ปจฺเจกทฺสสฺสํ ทตฺวา	สรณํ ตมฺปาคมี ฯ
โสตฺถิ มํ พุทฺธวโธ พฺยาภาสิ	สุมน โลกนายโก
อปริเมยฺเย อิตฺ กปฺเป	อโย พุทฺธวโธ ภวิสฺสตี ฯ
อหุ กปิตฺวหยา รมฺมา	นิกฺขมิตฺวา ตถาคโต
ปธานํ ปทหิตฺวาน	กตฺวา ทุกฺกรการิกิ ฯ
อชปาตรุกฺขมฺมุตฺสมี	นีสิตฺวา ตถาคโต
ตตฺถ ปายาสํ ปคฺคยฺห	เนรลฺลชรมฺเปหิติ ฯ
เนรลฺลชราย ตีรมฺหิ	ปายาสํ อทิ โส ชิโน
ปฏฺยตฺตวรมคฺเคน	โพธิมฺมฺลมฺหิ เอหิติ ฯ
ตโต ปทกฺขิณํ กตฺวา	โพธิมณฺฑลํ อนฺุตฺตรํ
อสุสฺสตฺถรุกฺขมฺมุตฺสมี	พฺุชฺฉิสฺสตี มหายโส ฯ
อิมสฺส ชนิกา มาตา	มายา นาม ภวิสฺสตี
ปีตา สฺสทฺธวโธ นาม	อโย หสฺสตี โคตโม ฯ
อนาสวา วิตราคา	สนฺตจิตฺตา สมหิตา
โกถิตฺโต อุปตฺติสฺสโธ จ	อคฺคา หสฺสสนฺติ สวากา
อานนฺโท นามฺปฏฺฐาโก	อุปฏฺฐิสฺสตีมํ ชินํ ฯ

#๑ ม. อุตฺสนนฺนกุสลลฺลยโย ฯ ย. อุตฺสนนฺนกุสลปจฺจโย ฯ ๒ ม. ย. โกฏฺฐิตตสทฺสสถานิ ฯ

เขมา อุปลวณณา จ	อกุคา เหตุสนฺติ สาวิกา
อนาสวา วีตราคา	สนฺตจิตฺตา สมาหิตา ฯ
โพธิ ตสฺส ภควโต	อสุตฺตโถติ ปวฺจจติ
จิตฺโต จ หตฺถาพวโก	อกุคา เหตุสนฺตฺปุฏฺฐกา ฯ
นนฺทมาตา จ อุตฺตรา	อกุคา เหตุสนฺตฺปุฏฺฐิกา
อายุ วสุตฺตํ ตสฺส	โคตมสฺส ยสฺสลิโน ฯ
อิทํ สุตฺวาน วจัน	อสมสฺส มहेสิโน
อาโมทิตา นรมฺรู	พุทฺธวิขงฺกุโร อัย ฯ
อุกฺกฏฺฐิตฺตทา วตฺตนฺติ	อปฺโฆณฺเณติ หสนฺติ จ
กตฺถชฺลี นมฺสฺสนฺติ	ทสฺสหฺลฺลีสฺสเทวกา ฯ
ยทิมสฺส โลกนาถสฺส	วิรัชชิตฺตํ สาสนํ
อนาคตมฺหิ อทฺธานเ	เหตุสํม สมฺมุขา อิมํ ฯ
ยถา มนุสฺสา นที ตรนฺตา	ปฏฺิติดฺธํ วิรัชฌมฺย
เหตุจาทิตฺถํ คเหตุวาน	อุตฺตรนฺติ มหานที ฯ
เอวเมว มยฺ สพฺเพ	ยทิ มุญฺจามิมิ ชินํ
อนาคตมฺหิ อทฺธานเ	เหตุสํม สมฺมุขา อิมํ ฯ
ตสฺสาปี วจัน สุตฺวา	ภิกฺขุโย จิตฺตํ ปสาทยฺี
อุตฺตรี วตฺตมธฺิกฺจาสี	ทสฺสปารมฺปิรฺยา ฯ
เมขลํ นาม นครํ	สุทฺตฺโต นาม ขตฺติโย
สิริมา นาม ชนิกา	สุมนสฺส มहेสิโน ฯ

นวุสสสทสทานิ อการํ อชฌาวสิ โส
จนุโท สจจนุโท วุญฺโธ [๑] ตโย ปาสาทมุตตมา ฯ
เตสญฺจิสตสทสทานิ นารโย สมลงกตา
วุญฺฐิกิ ๒ นาม นาริ อนุปโม นาม อตุรโช ฯ
นิมิตฺเต จตุโร ทิสฺวา หตฺถิยานเนน นิกฺขมิ
อนฺนทสมมาसानิ ปธานํ ปทหิ ชิโน ฯ
พฺรหฺมุนา ยาจิโต สนฺโต สฺมโน โลกนายโก
วตฺตจกโก มหาวิโร เมขเล ปุรวฺรุตฺตเม ฯ
สรโณ ภาวิตฺตโต จ อहेสิ อคฺคสาวกา
อุเทโน นามฺปญฺจาทโก สฺมนสฺส มहेสิโน ฯ
โสณา จ อุปฺโสณา จ อहेสิ อคฺคสาวิกา
โสปี พุทฺโธ อสมสโม ๓ นาคมฺมูเล อพฺุชฺฌต ฯ
วรุโณ เจว สรโณ จ อहेสิ อคฺคปญฺจกา
จาลา จ อุปฺจาลา จ อहेสิ อคฺคปญฺจิกา ฯ
อุจฺจตฺตเนน ๔ โส พุทฺโธ นวุติหตฺถมฺมคฺคโต ๕
กณฺจณคฺคิกสฺงกาโส ทสสทสฺสี วิโรจติ ฯ
นวุติวสฺสทสทานิ आयุ วิชฺชติ ตาวเท
ตาวตา ติญฺจมาโน โส ตาเรสิ ชนตํ พหุ ฯ
ตารณิเย ตารยิตฺวา โโพชนเยเย ๖ อโพธิ
ปรินิพฺพายิ สมฺพุทฺโธ อุพฺุราชาว อตฺถมิ ฯ

#๑ ม. ย. จ ฯ ๒ ม. ย. วุญฺฐิกา ฯ ๓ ม. ย. อมิตฺยโส ฯ ๔ ย. อุจฺจตฺเรน ฯ

#อิตฺ ปรี อีทิสเมว ฯ ๕ ย. ...สฺมคฺคโต ฯ ๖ ม. ย. โพชนิเย ฯ

เต จ ชีณาสวา ภิกฺขุ โส จ พุทฺโธ อสาทิโส ๑
อตุลั ปภิ ทสฺสยิตฺวา นิพฺพุตา เต มหายสา ฯ
ตถจ ฉาณมตฺถิยั ตานิ จ อตฺถิยานิ ๒ รตนานิ
สพฺพั สมนฺตรหิตั นนุ วิตฺตา สพฺพสขุขาราติ ฯ
สุมนโน ยสฺสโร พุทฺโธ อังคารามมฺหิ นิพฺพุโต
ตตฺถเวว ตสฺส ชินฺธุโป จตฺตโยชนมฺกุคฺโคโต ฯ

สุมนพุทฺธวัโธ จตฺตโต ฯ

ปลนฺจโม เรวตพุทฺธวัโธ

[๖] สุมนสฺส อปเรน เรวโต นาม นายโก
อนุปโม อสทิสฺโส อตุลโ อตุตฺโตโม ชินโน ฯ
โสปี ฌมฺมํ ปกาเสสิ พุทฺธมฺนา อภิยาจิตฺโต
ขนฺธธาตฺตวตฺถานัน อปฺปวตฺตํ ภวากเว ฯ
ตสฺสสาภิสฺมยา ตีณิ อเหตุํ ฌมฺมเทสเน
กณฺนาย น วตฺตพุโธ ปจฺมาภิสฺมโย อหุ ฯ
ยทา อรินฺทมํ ราชั วินนฺตี เรวโต มุณี
ตทา โภกฺกิสฺสทฺสฺสานัน พุทฺธิยาภิสฺมโย อหุ ฯ
ตตฺตทาหิ ปภฺกิสฺสทฺสฺสานา วุฏฺฐหิตฺวา นราสโภ
โภกฺกิสฺสทฺ นรฺมรฺฐนั วินนฺตี อตุตฺตเม ผลท ฯ

#๑ ม. ย. อสทิสฺโส ฯ ๒ ม. อตฺถานิ ฯ

สนุณีปาตา ตโย อาลั เรวตสฺส มหสิโน
 จีณาสวานํ วิมลानํ สุวิมุตตาน ตาทินํ ฯ
 อติกนฺตคณนปถา ๑ ปจมา ๒ เย สมากตา
 โกฏิสทสทสฺสานํ ทุติโย อาสิ สมากโม ฯ
 โย ๓ โส ปญญาเย อสโม ตสฺส จกฺกานวุตฺตโก
 โส ตทา พุยาธิโก ๔ อาสิ ปตฺโต ชีวิตลํสยํ ฯ
 ตสฺส คิลานปฺจุฉาย เย ตทา อุกตมา มุนี ๕
 โกฏิสทสทสฺสานํ ๖ ตติโย อาสิ สมากโม ฯ
 อหํ เตน สมเยน อติเทโว นาม พุราหุมนฺต
 อุกนตฺวา เรวตี พุทฺธํ สรณํ ตสฺส กณฺหํ ฯ
 ตสฺส ลีลํ สมာธิญจ ปญญาคุณมนฺตฺตริ ๗
 โถมยิตฺวา ยถาถามํ ๘ อุตฺตริยํ อทาสหํ ฯ
 โสปี มํ พุทฺโธ พุยาทาสี เรวโต โลกนายโก
 อปริเมยเย อิตฺ กปฺเป อยํ พุทฺโธ ภวิสฺสตี ฯ
 อหุ กปิลวฺหยา รมฺมา นิภขมิตฺวา ตถาคโต
 ปธานํ ปทหิตฺวาน กตฺวา ทุกฺกรการิกํ ฯ
 อชปาลรฺกขมฺมูลสฺมี นิสิตฺติวา ตถาคโต
 ตตฺถ ปายาสํ ปคฺคยฺห เนรลฺขรฺมฺเปหิตี ฯ
 เนรลฺขราย ตีรฺมฺหิ ปายาสํ อทิ โส ชิโน
 ปฏฺยตฺตวรมคฺเคน โโพธิมฺูลมฺหิ เอหิตี ฯ

#๑ ม. อติกนฺตคณนปถํ ฯ ย. อติกนฺตคณนปถา ฯ ๒ ม. ปจมํ ฯ

#๓ ม. โยปี ฯ ๔ ม. ย. พุยาธิโต ฯ ๕ ม. ย. มุนี ฯ ๖ ม. ย. โกฏิสทสฺสา

#อรหนฺโต ฯ ๗ ม. ...มนฺตฺตมํ ฯ ย. ...วรุตฺตมํ ฯ ๘ ย. ยถาโถมํ ฯ

ตโต ปทกฺขิณฺณํ กตฺวา	โพธิมณฺฑลํ อนุตฺตรํ
อสุตฺตถฺรูกฺขมฺมมฺหิ	พฺพชฺฉิสฺสตี มหฺยโส ๑
อิมสฺส ชนิกา มาตา	มายา นาม ภวิสฺสตี
ปีตา สฺสทฺโรทโน นาม	อโยฺย เหฺสสตี โคตโม ๑
อนาสวา วีตฺราคา	สนฺตจิตฺตา สฺมาหิตา
โกลิโต อุปฺติสฺโส จ	อคฺคา เหฺสสนฺตี สวากา
อานนฺโท นามฺปญฺจาโก	อฺปญฺจิสฺสตีมิ ชินฺ ๑
เขมา อฺปฺปลวณฺณา จ	อคฺคา เหฺสสนฺตี สวากา
อนาสวา วีตฺราคา	สนฺตจิตฺตา สฺมาหิตา ๑
โพธิ ตสฺส ภควโต	อสุตฺตโถติ ปฺวฺจจติ
จิตฺโต จ หตฺถาพวโก	อคฺคา เหฺสสนฺตฺปญฺจิกา ๑
นนฺทมาตา จ อุตฺตรา	อคฺคา เหฺสสนฺตฺปญฺจิกา
อายุ วสฺสสตี ตสฺส	โคตมสฺส ยสฺสลิโน ๑
อิทํ สฺสควาน วจัน	อสมสฺส มเหสิโน
อโมทิตา นรมฺรู	พฺพชฺฉีชงฺกุโร อโยฺย ๑
อฺกฺกญฺจิสฺสทฺทา วตฺตฺนตี	อฺปฺโฆณฺนตี หสนฺตี จ
กตฺถชฺฉลี นมฺสฺสนฺตี	ทสฺสหฺสฺสี สเทวกา ๑
ยทิมสฺส โลกนาถสฺส	วิรัชฺฉิสฺสาม สาสัน
อนาคตฺมฺหิ อทฺธาเน	เหฺสสาม สมฺมุขา อิมํ ๑

ยถา มนุสสา นที ตรนตา ปฏิตติถัม วิรัชฌิย
เหตุจาดิตถัม คเหตุวาน อุตฺตรนตฺติ มหานที ฯ
เอวมเว มยฺ สพฺเพ ยถิ มุญจามิมฺ ชินฺ
อนาคตมฺหิ อทฺธานเ เหตุสาม สมมุขา อิมฺ ฯ
ตสฺสาปี วจนฺ สุตฺวา กิโย จิตฺตํ ปสาทยิ
อุตฺตริ วตฺตมชฺชิจาสี ทสฺปารมิปฺฐริยา ฯ
ตทาปี ตํ พุทฺธมฺมํ สริตฺวา อนุพฺรุหยิ
อาหริสฺสามิ ตํ ชมฺมํ ยํ มยฺหํ อภิปรตฺถิตํ ฯ
นคฺริ สุชฺชยถกํ ๑ นาม วิปฺโล นาม ขตฺติโย
วิปฺลา นาม ชนิกา เรวตสฺส มहेสิโน ฯ
ฉพฺพสฺสสทฺสทานิ ๒ อคฺาริ อชฺฌาวสิ โส
สุทฺสสโน จ ๓ รตนคฺุมิ อาเวโพ จ วิภูสิโต
ปฺุญญกมฺมาภินิพฺพตฺตา ตโย ปาสาทมฺมุตฺตมา ฯ
เตตฺถีสสทฺสทานิ ๔ นาริโย สมลฺงกตา
สุทฺสสนา นาม นาริ ๕ วรุโณ นาม อตฺรโซ ฯ
นิमितฺเต จตฺุโร ทิสฺวา รถยานน นิกฺุขมิ
อนฺุณสฺตฺตมาसानิ ปฺธานํ ปทหิ ชิโน ฯ
พฺุรหฺมฺนา ยาจิโต สนฺโต เรวโต โลกนายโก
วตฺตจกฺโก มหาวิโร วรฺุณาราม วสิ ๖ ชิโน ฯ

#๑ ม. สุชชยวดี ฯ ๒ ม. ฉ จ วสสสทสทานิ ฯ ยู. ฉพพสสสทสทานิ ฯ

#๓ ม. จสทโท นตฺถิ ฯ ๔ ม. เตตฺถีส จ สทสทานิ ฯ ยู. เตตฺถีสสทสทานิ ฯ

#๕ ยู. เทวี ฯ ๖ ม. สิริชมเร ฯ ยู. สิริชมณเ ฯ

วรุโณ พรหมเทโว จ อहेสิ อคฺคสาวกา
สมภโว นามปฏฺจาโก เรวตสุส มहेสิโน ๑
ภทฺทา เจว สฺภทฺทา จ อहेสิ อคฺคสาวิกา
โสปี พุทฺโธ อสมสโม นาคมฺเถ อพฺชฺฌถ ๑
วรุโณ ๑ จ สรโภ จ อहेสิ อคฺคปฏฺจกา
पालา ๒ จ อุปฺपालา จ อहेสิ อคฺคปฏฺจิกา ๑
อุจฺจตฺตเนน โส พุทฺโธ อสีติหตฺตมฺคฺคโต
โอภาเสติ ๓ ทิสา สพฺพา อินฺทเกตฺว อคฺคโต ๑
ตสุส สรีเร นิพฺพตฺตา ปภามาลา อนฺตฺตรา
ทิวา วา ยทิวา รตฺตี สมนฺตา ๔ โยชนํ ๑
สญฺจิวสฺสสทฺสฺสานิ อายุ วิชฺชติ ตาวเท
ตาวตา ติฏฺฐมาโน โส ตาเรติ ชนตํ พหุํ ๑
ทสฺสยิตฺวา พุทฺธพลํ อมตํ โลเก ปกาสยิ ๕
นิพฺพาสิ อนฺุปาทาโน ยถคฺคฺปาทานสงฺขยา ๑
โส จ กาโย รตนนิโภ โส จ ฌมฺโม อสาทิสो
สพฺพิ สมนฺตรหิตํ นนฺุ ริดฺดา สพฺพสงฺขาราติ ๑
เรวโต ยสฺสโร พุทฺโธ นิพฺพุโต โส มหาปฺญฺโย ๖
ธาตฺวิตฺถาริกํ อาสิ เตสุ เตสุ ปเทสโตติ ๑

เรวตพุทฺธวัโส ปญฺจโม ๑

#๑ ม. ย. ปทุโม กุณฺชโร เจว ๑ ๒ ม. ย. สิริมา เจว ยสฺวตี ๑ ๓ ม. ย.

#โอภาเสติ ๑ ๔ ย. ๕ ม. ย. ปกาสยิ ๑ ๖ ม. มหาปฺญฺเร ๑ ย. มหามฺุณี ๑

ฉฏฐโศ โสภิตพุทธวัโส

[๗] เรวตสุส อปเรน โสภิตโต นาม นายโก
สมาहित สนตจิตโต อสโม อปปฏิปุคฺคโต ฯ
โส ชิน สกเคหฺมฺหิ มานสิ วินิวตฺตยิ
ปตฺวาน เกวลํ โพธิ ฌมฺมจกฺกํ ปวตฺตยิ ฯ
ยาว อุทฺธํ ๑ อวิจิตโต ภวคฺคา จาปี เหฏฺฐโต ๒
เอตฺถนฺตเร เอกปริสา อโหสิ ฌมฺมเทสเน ฯ
ตาย ปริสาย สมฺพุทฺโธ ฌมฺมจกฺกํ ปวตฺตยิ
คณฺนาย น วตฺตพฺโพ ปจฺมาภิสมโย อหุ ฯ
ตโต ปริปี เทเสนฺเต นรมฺรฺณํ ๓ สมากเม
นวุติโกฏฺฐสฺสฺสานํ ทุตฺติยาภิสมโย อหุ ฯ
ปฺนาปริ ราชนฺตโต ชยเสโน นาม ขตฺติโย
อารามํ โรปยิตฺวาน พุทฺเธ นียฺยาथิ ตทา ฯ
ตสุส ยาคํ ๔ ปกิตฺเตนฺโต ฌมฺมํ เทเสติ จกฺขุมา
ตทา โกฏฺฐสฺสฺสานํ ตติยาภิสมโย อหุ ฯ
สนฺนิปาตา ตโย อาสิ โสภิตสุส มฺहेสิโน
ชีณาสวานํ วิมฺลानํ สนตจิตฺตาน ตาทินํ ฯ
อุคฺคโต นาม โส ราชา ทานํ เทติ นรุตฺตเม
ตมฺหิ ทานเ สมากณฺณฉ อรหนฺตา สตโกฏฺฐโย ฯ

#๑ ม. เหฏฐา ฯ ๒ ม. อุทฺธโต ฯ ๓ ม. มรฺณํ จ ... ฯ ๔ ย. โยคํ ฯ

ปฺนาปรี ปุคฺคโณ ๑	ทานํ เทติ นรุตตเม
ตทา นวุติโกฏิํ	หุติโย อาสี สมากโม ฯ
เทวโลเก วสิตฺวาน	ยทา โอโรหตี ชิโน
ตทา อสีติโกฏิํ	ตติโย อาสี สมากโม ฯ
อหนฺเตน สมเยน	สุชาโต นาม พุราหุมนฺ
ตทา สสาวกํ พุทฺธํ	อนฺนปาเนน ตปฺปยี ฯ
โสปี มํ พุทฺโธ พุยาภาสี	โสภิตो โลกนายโก
อปริเมยฺเย อิตฺ กปฺเป	อัยํ พุทฺโธ ภวิสฺสตี ฯ
อหุ กปิลวฺหยา รมฺมา	นิกฺขมิตฺวา ตถาคโต
ปธานํ ปทหิตฺวาน	กตฺวา ทุกฺกรการิกํ ฯ
อชปาลรฺกฺขมฺลสฺมี	นีสิตฺวา ตถาคโต
ตตฺถ ปายาสํ ปคฺคยฺห	เนรลฺขรฺมเปหิตี ฯ
เนรลฺขราย ตีรฺมฺหิ	ปายาสํ อตี โส ชิโน
ปฏฺยตฺตวรมคฺเคน	โพธิมฺลฺมฺหิ เอหิตี ฯ
ตโต ปทกฺขิณํ กตฺวา	โพธิมณฺฑํ อนฺุตฺตรํ
อสุสฺตถรฺกฺขมฺลมฺหิ	พุชฺฉิสฺสตี มหายโส ฯ
อิมสฺส ชนิกา มาตา	มายา นาม ภวิสฺสตี
ปีตา สุทฺโธทโน นาม	อัยํ เหสฺสตี โคตโม ฯ
อนาสวา วิตราคา	สนฺตจิตฺตา สมหิตา
โกถิตฺโต อูปตฺติสฺโส จ	อคฺคา เหสฺสนฺติ สาวกา
อานนฺโท นามปฺภุจฺจาโก	อูปฺภุจิสฺสตีมํ ชินํ ฯ

#๑ ยู. ปุรคโณ ฯ

เขมา อุปลวณณา จ	อคฺคา เหตุสนฺติ สาวิกา
อนาสวา วีตราคา	สนฺตจิตฺตา สมาหิตา ฯ
โพธิ ตสฺส ภควโต	อสฺสตุโถติ ปวฺจจติ
จิตฺโต จ หตฺถาพวโก	อคฺคา เหตุสนฺตฺปุญฺจกา ฯ
นนฺทมาตา จ อุตฺตรา	อคฺคา เหตุสนฺตฺปุญฺจิกา
อายุ วสฺสสตํ ตสฺส	โคตมสฺส ยสฺสสิโน ฯ
อิทํ สุตฺวาน วจัน	อสมสฺส มहेสิโน
อาโมทิตา นรมฺรู	พุทฺธวิขงฺกุโร อัย ฯ
อุกฺกฏฺจิสทฺทา วตฺตนฺติ	อปฺโผฏฺเณติ หสนฺติ จ
กตฺตชฺฉลิ นมสฺสนฺติ	ทสฺสทสฺสิ สทเวกา ฯ
ยทิมสฺส โลกนาถสฺส	วิรัชฺฉิตฺตํ สาสัน
อนาคตมฺหิ อทฺธานเ	เหตุสํม สมฺมุขา อิมํ ฯ
ยถา มนุสฺสา นที ตรนฺตา	ปฏฺิติดฺธํ วิรัชฺฉิย
เหฏฺฐาติคฺคํ คเหตุวาน	อุตฺตรนฺติ มหฺานที ฯ
เอวเมว มยฺ สพุเพ	ยทิ มุญฺจามิมิ ชิน
อนาคตมฺหิ อทฺธานเ	เหตุสํม สมฺมุขา อิมํ ฯ
ตสฺสาปี วจัน สุตฺวา	ตฺถุโธ สํวิคฺคมา นโ
ตเมวตฺถมฺนุปรตฺติยา	อุกฺคํ ชิตฺติมกา สหํ ฯ
สุทฺมมํ นาม นคร	สุทฺมโม นาม ขตฺติโย
สุทฺมมา นาม ชนิกา	โสภิตสฺส มहेสิโน ฯ

นวุสสสหัสธานี	อการ อชฌาวสิ โส
กมุโท นพินี ๑ ปทุโม	ตโย ปาสาทมุตตมา ฯ
ติจตุตารี ๒ สหสธานี	นารีโย สมลنگคา
มกิลลา ๓ นาม สานารี	สีโห นามาสี อตุโรไซ ฯ
นิमितเต จตุโร ทิสวา	ปาสาเทนากินิกขมิ
สตุตทาห์ ปธานจารี	จริตวา ปุริสตุตโตโม ฯ
พุรหุมนา ยาจิต สนโต	โสภิตโต โลกนายโก
วตตจโก มหาวีโร	สุชมมุขยานมุตตเม ฯ
อสโม จ สุนตโต จ	อเหตุ อุกคสาวกา
อนโม นามุปุจจาโก	โสภิตสส มहेสิน ฯ
นกุลลา จ สุชาตา จ	อเหตุ อุกคสาวิกา
พุชฌมานโน จ โส พุทโธ	นาคมุเล อพุชฌณ ฯ
รมโม เจว สุนตโต ๔ จ	อเหตุ อุกคปุจจกา
นกุลลา เจว จิตตา จ	อเหตุ อุกคปุจจิกา ฯ
อฏฐปญญาสรตน์	อจจุคโต มหามุณี
โอภาเสติ ทิสสา สพพา	สตรีสิว อุกคโต ฯ
ยถา สุลล ปวนัน	นानาคนุเชหิ รูปิต
ตเถว ตสส ปาวจัน	สีลคนุเชหิ รูปิต ฯ
ยถาปี สาคโร นาม	ทสสเนน อตปปีโย
ตเถว ตสส ปาวจัน	สวเนน อตปปีโย ฯ

#๑ ม. นาพินโน ฯ ยู. นพโร ฯ ๒ ม. จตุตีส ... ฯ ยู. อสตุตติ ... ฯ

#๓ ม. มนิตา ฯ ยู. สมงคีลา ฯ ๔ ม. ยู. สทตโต ฯ

นวุตฺวสฺสสทฺสทานิ อายุ วิชฺชติ ตาวเท
ดาวตาทิฏฺฐมาโน โส ตาเรสิ ชนตํ พหุํ ฯ
โหวาทํ อณุสิฏฺฐิจฺฉจ ทตฺวาน เสสเก ชเน
หุตาสโนว ตาเปตฺวา นิพฺพุโต โส สสาวโก ฯ
โส จ พุทฺโธ อสมสโม เต ๑ จ สวากา พลปฺปตฺตา
สพฺพํ สมนฺตรหิตํ นนฺุ ริตฺตา สพฺพสงฺขาราคิ ฯ
โสภิตโธ วรสมฺพุทฺโธ สีหารามมฺหิ นิพฺพุโต
ชาตฺวิตุถาริกิ อาสิ เตสุ เตสุ ปเทสโตติ ฯ

โสภิตพุทฺธวโธ ฉญฺโโจ ฯ

สตฺตโม อโนมทสฺสิพุทฺธวโธ

[๘] โสภิตสฺส อปเรน สมฺพุทฺโธ ทิปฺพุตฺตโม
อโนมทสฺสิ อมิตฺยโส เตชสิ ทฺุรติกกโม ฯ
โส ฉตฺวา พนฺชนํ สพฺพํ วิทฺธเสตฺวา ตโย ภเว
อนิวตฺติคมนํ มคฺคํ เทเสสิ เทวมานูเส ฯ
สาคโรว อสงฺโขพฺโก ปพฺพโตว ทฺุราสโท
อากาโสว อนนฺุโต โส สาลราชว มุลฺลิตโธ ฯ
ทสฺสเนนปี ตํ พุทฺธํ โตสิตา โหนฺติ ปาณิน
พฺยาหฺรณตํ กิริํ สุตฺวา อมตํ ปาปฺุณฺนติ เต ฯ

#๑ ม. เตปี ฯ ยฺ. เตปี จ ฯ

ธมฺมาภิสฺมโย ตสฺส	อิทฺโธ ฝิโต ตทา อหุ
โกฏฺฐิตานิ อภิสฺมีสุ	ปจฺเม ธมฺมเทสเน ฯ
ตโต ปรี อภิสฺมเย	วสุสฺนเต ธมฺมวฺภูจฺโย
อสีติโกฏฺฐิ อภิสฺมีสุ	ทฺตฺติเย ธมฺมเทสเน ฯ
ตโต ปรี ๑ หิ วสุสฺนเต	ตปฺปยฺนฺเตว ปาณินิ
อภฺจฺสฺตตฺติโกฏฺฐินิ	ตฺตฺติยาภิสฺมโย อหุ ฯ
สฺนฺนิปาตา ตโย อาสุ	ตสฺสาปิ จ มฺहेสิโน
อภิณฺญาพลปฺตฺตานิ	ปฺปฺฝิตานิ วิมฺตฺติยา ฯ
อภฺจฺสฺตสฺสฺสฺสานิ	สฺนฺนิปาตา ๒ ตทา อหุ
ปหฺนฺมทโมหานิ	สฺนฺตฺจิจฺจฺตาน ตาทินิ ฯ
สฺตฺตสฺตสฺสฺสฺสานิ	ทฺตฺติโย อาสิ สฺมาคโม
อนฺจกณฺนํ วิรชานํ	อุปฺสฺนฺตาน ตาทินิ ฯ
ณฺนํ สฺตสฺสฺสฺสานิ	ตฺตฺติโย อาสิ สฺมาคโม
อภิณฺญาพลปฺตฺตานิ	นิพฺพุตานิ ตปฺสฺสินิ ฯ
อหฺนฺเตน สฺมเยน	ยกฺโข อาสิ มหิทฺธิโก
เนกานํ ยกฺขโกฏฺฐินิ	วสฺวตฺติมฺหิ อีสฺสโร ฯ
ตทาปิ ตํ พุทฺธวรี	อุปฺคฺนฺตฺวา มฺहेสินิ
อนฺน ปาเนน ตปฺเปสิ	สฺสจฺจํ โลกนฺายกํ ฯ
โสปิ มํ ตทา พฺยาภาสิ	วิสุทฺธนฺยโน มฺนุ
อปริเมยฺเย อิตฺถ กปฺเป	อัยฺ พุทฺโธ ภฺวิสฺสฺติ ฯ

#๑ ยู. ... ปี ฯ ๒ โป. ม. สฺนฺนิปาโต ฯ

อหุ กปีลวหยา รมมา	นิกขมิตฺวา ตถาคโต
ปธานํ ปทหิตฺวาน	กตฺวา ทุกฺกรการิกิ ฯ
อชปาลรูกฺขมุลสมิ	นีสิตฺวา ตถาคโต
ตตฺถ ปายาสํ ปคฺคยฺห	เนรลฺยชรมุเปหิติ ฯ
เนรลฺยชราย ตีรมฺหิ	ปายาสํ อทิ โส ชิโน
ปฏฺยิตฺต วรมคฺเคน	โพธิมฺมูลมฺหิ เอหิติ ฯ
ตโต ปทกฺขิณิ กตฺวา	โพธิมณฺฑํ อนฺุตฺตริ
อสุสฺสตฺ รูกฺขมุลมฺหิ	พฺุชฺฉิสฺสตี มหายโส ฯ
อิมสฺส ชนิกา มาตา	มายา นาม ภวิสฺสตี
ปีตา สุทฺุชฺทโน นาม	อัยฺ เหสฺสตี โคตโม ฯ
อนาสวา วีตฺรคา	สนฺตจิตฺตา สฺมาหิตา
โกลิโต อฺปฺติสฺโส จ	อคฺคา เหสฺสนฺตี สวกา
อานนฺโท นามฺปฏฺจาโก	อฺปฏฺจิสฺสตีมิ ชินิ ฯ
เขมา อฺปฺปลวณฺณา จ	อคฺคา เหสฺสนฺตี สวิกา
อนาสวา วีตฺรคา	สนฺตจิตฺตา สฺมาหิตา ฯ
โพธิ ตสฺส ภควโต	อสุสฺสโตติ ปฺวฺจฺจตี
จิตฺโต จ หตฺถาพวโก	อคฺคา เหสฺสนฺตฺปฏฺจกา ฯ
นนฺทมาตา จ อุตฺตรา	อคฺคา เหสฺสนฺตฺปฏฺจิกา
อายุ วสฺส สตี ตสฺส	โคตมสฺส ยสฺสสิโน ฯ

อิทํ สุตฺวาน วจัน อสมสฺส มหสิโน
อาโมทิตา นรมฺรู พุทฺธวิขงฺกุโร อัย ๑
อุกฺกฏฺฐิ สทฺทา วตฺตนฺติ อปฺโพฏฺเณติ หสนฺติ จ
กตฺตชฺชลิ นมสฺสนฺติ ทสฺสหฺสฺสิ สทฺเวกา ๑
ยทิ มสฺส โลกนาถสฺส วิรชฺฉิตฺตํ สาสัน
อนาคตมฺหิ อทฺธานเ หสฺสํ สมนฺมุขา อิมํ ๑
ยถา มนุสฺสา นที ตฺรณฺตา ปฏฺิติดฺธํ วิรชฺฉิมย
เหฏฺฐา ติตฺถํ ๑ กเหตุวาน อุตฺตรนฺติ มหานที ๑
เอวเมว มยฺ สพฺเพ ยทิ มุญฺจามิมฺ ชิน
อนาคตมฺหิ อทฺธานเ หสฺสํ สมนฺมุขา อิมํ ๑
ตสฺสาปี วจัน สุตฺวา ตฺถุโจ ตํวิคฺคฺมานโส
อุตฺตริ วตฺตมชฺชิจฺฉาสี ทส ปารมิปฺริยา ๑
นคฺริ จนฺทวตี นาม ยสฺวา นาม ขตฺติโย
มาตา ยโสชฺชรา นาม อโนมทสฺสิสฺส สตฺถุโน ๑
ทสฺวสฺสทสฺसानิ อคฺอาริ อชฺฉาวสิ โส
สิริ อฺปสิริ วทฺโธ ตโย ปาสาท มุตฺตมา ๑
เตวีสฺติ สทฺसानิ นาริโย สมนฺลงฺกตา
สิริมา นาม สานารี อฺปสฺทาโล นาม อตฺตรโช ๑
นิมิตฺเตจฺจโร ทิสฺวา สิวิกาเยภินิกฺขมิ
อนฺนุ ทสฺมาसानิ ปฺธานํ ปทฺหิ ชิโน ๑

#๑ ไป. ... ติตฺถเถ ๑

พรหมุณา ยาจิโต สนุโต อโนมทสสี มหามุณี
วตตจโก มหาวิโร สุทสสนุยุยานมุตตเม ฯ
นิสโก จ อโนโม จ อहेสิ อุกคสาวกา
วรุโณ นามุปฏุจาโก อโนมทสสีสส สตุถุโน ฯ
สุนุทรา ๑ จ สุนนา จ อहेสิ อุกคสาวิกา
โพธิ ตสส ภควโต อชชุนติ ปววจติ ฯ
นनुทิวฑุโธ สิริวฑุโธ อहेสิ อุกคุปฏุจกา
อุปปลา จ ๒ ปทุมมา จ อहेสิ อุกคุปฏุจิกา ฯ
อฏฐปณณาสรตน์ อจจुकโต มหามุณี
ปภา นิทฐาวตี ตสส สตรสีว อุกคโต ฯ
วสส สตสทสทานิ อายุ วิชชติ ตาวเท
ดาวตา ติฏฐมาโน โส ตารลสิ ชนตํ พหุ ฯ
สุปฺพิตติ ปาวจัน อรหนเตหิ ตาทิหิ
วิทฺราเลหิ วิมเลหิ โสภติ ๓ ชินสาสนํ ฯ
โส จ สตุถา อมิตยโส ยูกานิ ตานิ อคฺคิยานิ
สพฺพิ สมฺนุตรหิตํ นनु รัตตา สพฺพสงฺขาราติ ฯ
อโนมทสสี ชิโน สตุถา ธมฺมารามมุหิ นิพฺพุโต
ตตฺเถว ตสส ชินฺถุโป อุพฺเพโธ ปน วิสตีติ ฯ

อโนมทสสีพุทธรวิโส สตุตโม ฯ

#๑ โป. สุนุทรา จ สุนามา จ ฯ ม. ย. สุนุทรี จ ฯ ๒ ม. ย. เจว ฯ

#๓ ม. ย. โสภิตถ ฯ

อฏฐโม ปทุมพุทธรวิโส

[๕] อโนมทสฺสิสฺส อปเรน สมพุทฺโธ ทิปทตฺตโม

ปทุมโม นาม นามเนน อสโม อปฺปฏิปฺคฺคโล ๑

ตสฺสาปิ อสมํ สีลํ สมาริปี อนนฺตโก ๑

อสงฺเขยฺยึ ฅาณวริ วิมุตฺติปี อนุปมา ๑

ตสฺสาปิ อตฺตเตชฺสฺส ฃมฺมจกฺกปฺปวตฺตเน

อภิสมยา ตโย อาลํ มหาตม ปวาหนา ๑

ปจฺมาภิสมเย พุทฺโธ โกฏิสตมโพชฺยิ

ทฺติยาภิสมเย ธีโร นวุติโกฏิมโพชฺยิ ๑

ยทา จ ปทุมโม พุทฺโธ โอวทิสกมตฺรชฺ

ตทา อสีติโกฏินํ ตติยาภิสมโย อหุ ๑

สนฺนิปาตา ตโย อาลํ ปทุมสฺส มहेสิโน

โกฏิสตสฺสสถานํ ปจฺโม อาสิ สมากโม ๑

กจินตฺถารสมเย อุปฺปนเน กจินจิวเร

ฃมฺมเสนาปตฺติถาย ๒ ภิกฺขุ สิพฺพิสฺสุ จิวริ ๑

ตทา เต วิมลา ภิกฺขุ นพฺภิญฺญา มหิทฺธิกา

ตีณิ สตสฺสสถานิ สมีสฺสุ อปฺราชิตา ๑

ปฺนนาปฺริ โส นรวุสโก ๓ ปวเน วาสํ อุปากมิ

ตทา สมากโม อาสิ ทฺวินฺนํ สตสฺสสถานํ ๑

อหนฺเตน สมเยน สีโห อาสิ มิกากิฏฺ

#๑ ย. อนนฺตกา ๑ ๒ ย. ... ปตฺติถาย ๑ ๓ ม. ย. นราสโก ๑

วิเวกมนุพฺรุหนตฺ	ปวเน อทุทลฺ ชินฺ ๑
วณฺฑิตฺวา สิริสา ปาเท	กตฺวาน ตํ ปทกฺขิณฺ
ติกฺขตฺตํ อภินาติตฺวา ๑	สตุตฺตาหิ ชินมฺปฏฺฐหิ ๑
สตุตฺตาหิ วรสมาปตฺติยา	วฏฺฐหิตฺวา ตถาคโต
มนสา จินฺตฺยิตฺวาน	โกฏฺฐิกิกฺขุ สมานยิ ๑
ตทาปิ โส มหาวิโร	เตลฺลํ มชฺฌเณ วียากริ
อปริเมยฺเย อิตฺโต กปะเป	อัยํ พุทฺโธ ภวิสฺสติ ๑
อหุ กปิลวฺหยา รมฺมา	นิกฺขมิตฺวา ตถาคโต
ปธานํ ปทหิตฺวาน	กตฺวา ทุกฺกรการิกิ ๑
อชปาตรุกฺขมฺมูลสมฺมิ	นีสิตฺติตฺวา ตถาคโต
ตตฺถ ปายาสํ ปคฺคยฺห	เนรลฺลชรมฺมุเปหิติ ๑
เนรลฺลชราย ตีรมฺหิ	ปายาสํ อทิ โส ชิโน
ปฏฺยิตฺต วรฺมกฺเคน	โพธิมฺมูลมฺหิ เอหิติ ๑
ตโต ปทกฺขิณฺ กตฺวา	โพธิมณฺฑลํ อนุตฺตรํ
อสุสฺสตฺถรุกฺขมฺมูลมฺหิ	พฺุชฺฌิสฺสติ มหายโส ๑
อิมสฺส ชนิกา มาตา	มายา นาม ภวิสฺสติ
ปีตา สุทฺโธทโน นาม	อัยํ เหลสฺสติ โคตโม ๑
อนาสวา วิตราคา	สนฺตจิตฺตา สมาหิตา
โกถิตฺโต อูปตฺติสฺโส จ	อคฺคา เหลสฺสนฺติ สาวกา
อานนฺโท นามฺปฏฺฐาโก	อูปฏฺฐิสฺสติมํ ชินฺ ๑

#๑ ยู. อภินนฺฑิตฺวา ๑

เขมา อุปลวณณา จ	อคุคา เหลสนนฺติ สาวิกา
อนาสวา วีตราคา	สนฺตจิตฺตา สมาหิตา ฯ
โพธิ ตสฺส ภควโต	อสฺสตุโถติ ปวฺจจติ
จิตฺโต จ หตฺถาพวโก	อคุคา เหลสนนฺตฺปญฺจกา ฯ
นนฺทมาตา จ อุตฺตรา	อคุคา เหลสนนฺตฺปญฺจิกา
อายุ วสฺสสํ ตสฺส	โคตมสฺส ยสฺสลิโน ฯ
อิทํ สุตฺวาน วจัน	อสมสฺส มเหลฺสิโน
อาโมทิตา นรมฺรู	พุทฺธวิขงฺกุโร อัย ฯ
อุกฺกญฺจิสทฺทา วตฺตนฺติ	อปฺโผญฺเณติ หสนฺติ จ
กตฺตชฺฉลิ นมฺสฺสนฺติ	ทสฺสทสฺสิ สทเวกา ฯ
ยทิมสฺส โลกนาถสฺส	วิรัชฺฉิตฺตํ สาสนํ
อนาคตมฺหิ อทฺธานเ	เหลฺสสาม สมฺมุขา อิมํ ฯ
ยถา มนุสฺสา นที ตฺรนฺตา	ปฏฺิติดํ วิรัชฺฉิย
เหลฺจฺจา ติตฺถํ กเหตุวาน	อุตฺตรนฺติ มหานที ฯ
เอวเมว มยฺ สพุเพ	ยทิ มุญฺจามิมิ ชินํ
อนาคตมฺหิ อทฺธานเ	เหลฺสสาม สมฺมุขา อิมํ ฯ
ตสฺสาปี วจัน สุตฺวา	ภิชฺโย จิตฺตํ ปสฺสทธี
อุตฺตรี วตฺตมฺหิ จาสี	ทสฺสปารมิปุริยา ฯ
จมฺปกํ นาม นครํ	อสโม นาม ขตฺติโย
อสมมา นาม ชนิกา	ปทุมสฺส มเหลฺสิโน ฯ
ทสฺสทสฺสทสฺसानิ	อการํ อชฺฉาวสิ โส

นनुโท วสุยสตุตโร ๑ ตโย ปาสาท มุตตมา ฯ
เตตตีส [๒] สหสฺสานิ นารโย สมลงฺกตา
อตุตตรา นาม สานารี รโม นามาสิ อตุโร ฯ
นิมิตฺเต จตุโร ทิสฺวา รถ ยานเนน นิกฺขมิ
อนฺน ๓ อญฺจมาसानิ ปธานํ ปทหิ ชิโน ฯ
พฺรหฺมุนา ยาจิโต สนฺโต ปทุโม โลกนายโก
วตฺตจกฺโก มหาวีโร ชนฺนชฺชฺยยานมุตฺตเม ฯ
สตฺโล จ อุปสตฺโล จ อเหตุํ อคฺคสาวกา
วรุโณ นามุปฺภุจฺจาโก ปทุมสฺส มเหสิโน ฯ
ราชา เจว สุราชา จ อเหตุํ อคฺคสาวิกา
โพธิ ตสฺส ภควโต มหาโส โณติ วุจฺจติ ฯ
สภฺโย ๔ เจว อสโม จ อเหตุํ อคฺคปฺภุจฺจกา
รุจิ จ นนฺทิมารา จ อเหตุํ อคฺคปฺภุจฺจิกา ฯ
อญฺจปณฺณาสรตฺนํ อจฺจกฺคโต มหามุณี
ปภา นินฺทฺราวตี ตสฺส อสมา สพฺพโต ๕ ทิสฺวา ฯ
จนฺทปฺปภา สุริยปฺปภา รตนคฺมิมณฺิปฺปภา
สพฺพปาปี ตา หตา โหนฺติ ปตุวา ชินปฺปภุจฺจตฺมํ ฯ
วสุสฺสตสฺหสฺสานิ आयु วิชฺชติ ตาวเท
ตาวตา ติฏฺจมาโน โส ตาเรสิ ชนตํ พหุ ฯ

#๑ โป. ยสุตฺตโร ฯ ม. นนฺทาวสุยสตุตฺตรา ฯ ย. นนฺทา จ สฺยสา อตุตฺตรา ฯ

#๒ ม. จ ฯ ย. ... สต ... ฯ ๓ ย. อนฺนํ อญฺจมาสิ ฯ ๔ ม. ย. ภฺโย ฯ

#๕ ม. ย. สพฺพโส ฯ

ปริปกุमानเส สตุเต โพรยิตฺวา อเสสโต
เสสญเณ ๑ อนุสาเสตฺวา นิพฺพุโต โส สสาวโก ฯ
อฺรโคว ตัง ชินฺณํ วุฑฺฒ ๒ ปตฺตํว ปาทโป
ชหิตฺวา สพฺพสงฺขारे นิพฺพุโต โส ยถา สิจฺฉิ ฯ
ปทุโม ชินฺวโร สตุถา ฌมฺมารามมฺหิ นิพฺพุโต
ธาตฺวิตฺถาริกิ อาสิ เตสุ เตสุ ปเทสโตติ ฯ

ปทุมพุทฺธวัโส อฏฺฐโม ฯ

นวม นารทพุทฺธวัโส

[๑๐] ปทุมสฺส อปเรน สมฺพุทฺโธ ทิปฺพุตฺตโม
นารโท นาม นามเนน อสโม อปฺปฏิปฺกุคฺโค โส ฯ
โส พุทฺโธ จกฺกวัตฺติสฺส เชฏฺโง ทยิตโอรโส
อามุตฺตมณฺยากรโณ ๓ อฺยฺยานิ อฺปสงฺกมิ ฯ
ตตุถาสิ รุกฺโข ๔ วิปฺโล อภิรุโป พฺรหา ๕ สฺจิจิ
ตมชฺฌปตฺวา นิสฺสิทฺติ มหาโสณสฺส เหมฏฺจโต ฯ
ตตุถ ฌาณวรุปฺปชฺชิ อนนฺตํ วชิรุปฺมํ
เตน วิจฺฉิ สงฺขारे อุกฺกุชฺชวมวฺกุชฺชตํ ๖ ฯ
ตตุถ สพฺพกิลฺลฺลานิ อเสสมภิวาหฺยิ
ปาปฺปณฺนิ เภวลํ โพรธิ พุทฺธฌาณ ๗ จ จุฑฺทส ฯ

#๑ ม. ย. เสสเก อนุสาสิตฺวา ฯ ๒ ม. วุฑฺฒปตฺตํว ฯ ย. วุฑฺฒํ ปตฺตํว ฯ

#๓ ม. อามุกฺกมาลากรโณ ฯ ย. อามุตฺตมลยากรโณ ฯ ๔ ม. ย. ยสฺวิปฺโล ฯ

#๕ ย. พฺรหฺมา ฯ ๖ ม. ย. ... กุชฺชกิ ฯ ๗ ย. พุทฺธฌาณญจ ฯ

ปาปฺณิตฺวาน สมฺโพธิ	ธมฺมจกฺกํ ปวตฺตยิ
โกฏฺฐิตฺตสฺสฺถานํ	ปจฺมาภิสฺมโย อหุ ๑
มหาโทณํ นาคราชํ	วินยฺนุโต มหามฺนิ
ปาฏฺฐิเหริ ตทา กาสิ	ทสฺสยฺนุโต สทฺเวเก ๑
ตทา เทวมฺนุสฺสฺถานํ	ตมฺหิ ธมฺมปฺปกาสเน
นวุติโกฏฺฐิตฺตสฺสฺถานิ ๑	ตริสฺสุ สพฺพลํสยํ ๑
ยฺมฺหิ กาลे มหาวิโร	โอวทิ สกมฺตฺรชํ
อสีติโกฏฺฐิตฺตสฺสฺถานํ	ตติยาภิสฺมโย อหุ ๑
สนฺนิปาตา ตโย อาลํ	นารทสฺส มहेสิโน
โกฏฺฐิตฺตสฺสฺถานํ	ปจฺโม อาสิ สมากโม ๑
ยทา พุทฺโธ พุทฺธคฺคณ	สนิทานํ ปกาสยิ
นวุติโกฏฺฐิตฺตสฺสฺถานิ	สมีสุ วิมลา ตทา ๑
ยทา เวโรจโน นาโค	ทานํ ททาติ สตฺถุโน
ตทา สมีสุ ชินปฺตฺตา	อสีติสฺตสฺสฺสฺสิโน ๒ ๑
อหนฺเตน สมเยน	ชฺฏิโล อุกฺคตาปโน
อนฺตลิกฺขจโร อาสิ	ปญฺจาภิญฺญาสุ ปารคฺคู ๑
ตทาปาหํ อสมสมํ	สสงฺฆํ สปริชนํ
อนฺนปानเนน ตปฺเปตฺวา	จนฺทเนนาภิปุชฺชียํ ๑
โสปี มํ ตทา พุยา กาสิ	นารโท โลกนายนโก

#๑ ย. ... สหฺสฺถานํ ๑ ๒ ม. ย. ... สิโย ๑

อปริเมยฺเย อิตฺ กปฺเป	พุทฺธวั ๑ โลกฺ ภาวิสุตฺติ ฯ
อหุ กปฺลวฺหยา รมฺมา	นิกฺขมิตฺวา ตถาคโ
ปฺชานํ ปทฺหิตฺวาน	กตฺวา ทุกฺกรการิกั ฯ
อชปาตรุกฺขมฺลสฺมี	นีสิตฺวา ตถาคโ
ตตฺถ ปายาสัํ ปคฺคยฺห	เนรลฺลชรมฺเปหิติ ฯ
เนรลฺลชราย ตีรมฺหิ	ปายาสัํ อทิ โส ชิโน
ปฏฺยตฺต วรฺมกฺเคน	โพธิมฺลฺมฺหิ เอหิติ ฯ
ตโ ตปทฺกฺขิณฺณํ กตฺวา	โพธิมฺลฺมฺหํ อนฺนตฺตรั
อสุตฺตตรุกฺขมฺลฺมฺหิ	พฺุชฺฌิตฺสุตฺติ มหายโส ฯ
อิมฺสฺส ชนิกา มาตา	มายา นาม ภาวิสุตฺติ
ปิตา สุทฺธวัทโน นาม	อัยฺ เหสุตฺติ โคตโม ฯ
อนาสวา วิตราคา	สนฺตจิตฺตา สฺมาหิตา
โกลิโ ตอฺปติสฺโส จ	อคฺคา เหสุสนฺติ สวากา
อานนฺโท นามฺปฏฺจาโก	อฺปฏฺจิสฺสตีมฺ ชินฺ ฯ
เขมา อฺปฺปลวณฺณา จ	อคฺคา เหสุสนฺติ สวากา
อนาสวา วิตราคา	สนฺตจิตฺตา สฺมาหิตา ฯ
โพธิ ตสฺส ภควโ	อสุตฺตโถติ ปฺวฺจฺจติ
จิตฺโต จ หตฺถาพวโก	อคฺคา เหสุสนฺตฺปฏฺจกา ฯ
นนฺทมาตา จ อุตฺตรา	อคฺคา เหสุสนฺตฺปฏฺจิกา
อายุ วสุตฺตํ ตสฺส	โคตมสฺส ยสฺสสิโน ฯ

#๑ ม. ย. อัย พุทฺธวั ภาวิสุตฺติ ฯ

อิทํ สุตวาน วณฺํ อสฺมสฺส มหฺสิโน
อาโมทิตา นรมฺรู พุทฺธวฺชงฺกุโร อหฺมึ ๑
อุกฺกฏฺจิสทฺทา วตฺตฺนฺติ อปฺโผฏฺเณติ หสฺนฺติ จ
กตฺตฺชฺลึ นมฺสฺสฺนฺติ ทสฺสหฺสฺสิ สทฺเวกา ๑
ยทิมฺสฺส โลกนาถสฺส วิรชฺฉิมฺสฺสาม สาสนํ
อนาคตฺมฺหิ อทฺธานเ หสฺสาม สมฺมุขา อิมํ ๑
ยถา มนฺุสฺสา นทึ ตฺรฺนฺตา ปฏฺิติดํ วิรชฺฉิมฺย
เหฏฺฐา ติตฺถํ กเหตุวาน อุตฺตรนฺติ มหฺานทึ ๑
เอวเมว มยฺ สพฺเพ ยทึ มฺลจฺามิมฺ ชินํ
อนาคตฺมฺหิ อทฺธานเ หสฺสาม สมฺมุขา อิมํ ๑
ตสฺสาทํ วณฺํ สุตฺวา กิยฺโย หาสฺตฺวาน มานสิ
อธิฏฺฐทึ วตฺถํ อุกฺกํ ทสฺปารมฺปิรฺยา ๑
นคฺริ ฐลฺลวดี นาม สฺุเทโว นาม ขตฺติโย
อโนมา นาม ชนิกา นารทสฺส มหฺสิโน ๑
นววสฺสสฺสฺสฺสานิ อคฺาริ อชฺฉาวสิ โส
ชิโต วิชิตฺทิกฺราโม ตโย ปาสาทมฺตฺตมา ๑
ติจฺจตฺตาริ สหฺสฺสานิ นาริโย สมลฺงฺกตา
วิชิตฺเสนา นาม สฺา นาริ นนฺุทฺตฺโร นาม อตฺร โช ๑
นิมิตฺเตจฺจฺโร ทิสฺวา ปทฺสา คมเนน นิกฺขมิ
สฺตฺตาทํ ปฺธานจฺาริ อจฺริ ปฺริสฺตฺตฺโม ๑ ๑

#๑ ยู. โลกนายโก ๑

พรหมุณา ยาจิต สนุโต นารโท โลกนายโก
วตตจโก มหาวิโร ธนชชุยานมุตตเม ฯ
ภททสาโล ชิตมิตโต อहेลฺลํ อคฺคสาวกา
วาเสฏฺโฐ นามุปฺภูจฺจาโก นารทสฺส มहेสิโน ฯ
อตุตฺตรา ผคฺคฺคฺนี เจว อहेลฺลํ อคฺคฺคฺสาวิกา
โพธิ ตสฺส ภควโต มหาโสตฺโถติ วุจฺจติ ฯ
อฺคฺคฺคฺริโนโท วสโก จ อहेลฺลํ อคฺคฺคฺปฺภูจฺจกา
อินฺทาวรี ๑ จ จณฺที จ อहेลฺลํ อคฺคฺคฺปฺภูจฺจิกา ฯ
อฺภูจฺจาสิตีรตฺตานานิ อจฺจฺจคฺคโต มหามุณี
กณฺจณคฺคฺมิทฺสงฺกาโส ทสฺสทสฺสี วิโรจติ ๒ ฯ
ตสฺส พฺยามปฺปภากาโย ๓ นิทฺฐาวติ ทิสฺสทิสฺสํ
นิรฺนตฺตรํ ทิวา รตฺตี โยชนํ ผรเต สทา ๔ ฯ
น เกจิเตน สมเยน สมฺนตา โยชเน ชนา
อฺคฺคฺกา ปทีเป อฺชฺชเลนฺติ พุทฺธรฺสีหิ โอตฺถตา ฯ
นวุตฺติวสฺสทสฺसानิ आयุ วิชฺชติ ตาวเท
ตาวตา ติฏฺฐมาโน โส ตาเรสิ ชนตํ พหุํ ฯ
ยถา อฺพุทฺธิ คคฺนํ วิจิจฺจติ อฺปฺโสภติ
ตเถว สาสนํ ตสฺส อรหนฺเตหิ โสภติ ฯ
สํสาร โสตํ ตารณาย เสสเก ปฺปฏิปฺนฺนเก

#๑ ม. อินฺทาวรี จ จณฺที จ ฯ ย. อินฺทาวรี จ จณฺที จ ฯ ๒ ย. วิโรจติ ฯ

#๓ ม. ย. ... กายา ฯ ๔ ย. ทิสฺสา ฯ

ธมมเสตุ ทพฺหิ กตฺวา นิพฺพุโต โส นราสโก ๑
โสปี พุทฺโธ อสมสโม เตปี จีณาสวา อตุลเตชา
สพฺพํ สมนฺตรหิตํ นนฺ รัตฺตา สพฺพสงฺขาราติ ๑
นารโท ชินฺวสโก นิพฺพุโต สุทฺตฺสเน ปุเร
ตเถว ฐปฺวาโร ๑ จตุโยชนมุกฺคโตติ ๑

นารทพุทฺธวัโส นวโม ๑

ทสโม ปทุมุตฺตรพุทฺธวัโส

[๑๑] นารทสฺส อปเรน สมฺพุทฺโธ ทิปฺพุตฺตโม
ปทุมุตฺตโร นาม ชินฺ อุกฺโขพฺโก สากรูปโม ๑
มณฺฑกปโป จ ๒ โส อาสิ ยมฺหิ พุทฺโธ อชายถ
อุสฺสนนฺกฺสลา ชนตา ตมฺหิ กปฺเป อชายถ ๑
ปทุมุตฺตรสฺส ภควโต ปจฺเม ธมฺมเทสเน
โกฏิสฺตสฺสสฺสํ ธมฺมาภิสฺมโย อหุ ๑
ตโต ปรีปี วสฺสนฺเต ตปฺปยนฺเต จ ปาณินเ
สฺตฺตฺตฺตีสฺสสฺสํ พุติยาภิสฺมโย อหุ ๑
ยมฺหิ กाले มหาวีโร อานนฺทํ อุปสงฺกมิ
ปีตุ สนฺติกํ อุปคฺนฺตฺวา อาหฺนํ อมตทฺนฺทฺภี ๑
อาหเต อมตเถริมฺหิ วสฺสนฺเต ธมฺมวฺภูจฺโย
ปญฺญาสฺสสฺสสฺสํ ตติยาภิสฺมโย อหุ ๑

#๑ ชินฐปวโร ๑ ๒ ย. ๖ ๑

โอวาทโก วิญาปโก	ตารโก สพพปาณิน
เทศนาคุสโล พุทฺโธ	ตารเถสิ ชนตํ พหุํ ฯ
สนุนิปาตา ตโย อาสิ	ปทุมุตตรสฺส สตฺถุโน
โกฏิสทสฺสสถานํ	ปจฺโม อาสิ สมากโม ฯ
ยทา พุทฺโธ อสมสโม	วสิ ๑ เวการปพฺพเต
นวุติโกฏิสทสฺสสถานํ	ทฺติโย อาสิ สมากโม ฯ
ปฺน จาริกํ ปกฺกนฺเต	คามนิกมรฺฐจโต
อสิติโกฏิสทสฺสสถานํ	ตฺติโย อาสิ สมากโม ฯ
อหนฺเตน สมเยน	ชฺฎฺโกล นาม รฺฐจโก
สมพฺพุทฺธปมฺขํ สงฺฆํ	สภตฺตํ ทฺสสมทาสิหิํ ฯ
โสปี มํ พุทฺโธ พฺยาภาสิ	สงฺฆมฺชเณ นิสิตฺย
สทสทฺสเส อิตฺโต กปฺเป	อโย พุทฺโธ ภวิสฺสติ ฯ
อหุ กปิลวฺหยา รฺมมา	นิกฺขมิตฺวา ตถาคโต
ปธานํ ปทหิตฺวาน	กตฺวา ทฺกกรการิกํ ฯ
อชปาลรฺกฺขมฺลสฺมี	นิตฺทิตฺวา ตถาคโต
ตตฺถ ปายาสํ ปคฺคยฺห	เนรลฺลชรมฺเปหิติํ ฯ
เนรลฺลชราย ตีรมฺหิ	ปายาสํ อทิ โส ชินฺ
ปฏฺยตฺตวรมคฺเคน	โพธิมฺลมฺหิ เอหิติํ ฯ
ตโต ปทกฺขิณํ กตฺวา	โพธิมณฺฑํ อนุตฺตรํ
อสุสฺตฺถรฺกฺขมฺลมฺหิ	พฺชณิสฺสตี มหายโส ฯ

#๑ ยู. วสติ ฯ

อิมสฺส ชนิกา มาตา	มายา นาม ภวิสฺสตี
ปีตา สฺพุทฺโธ โน นาม	อัยฺย เหฺสฺสตี โคตโม ๑
อนาสวา วีตฺราคา	สนฺตจิตฺตา สฺมาหิตา
โกถิตฺโต อฺปฺตีสฺโส จ	อคฺคา เหฺสฺสนฺตี สาวกา
อานนฺโท นามฺปญฺจาโก	อฺปฺญฺจิสฺสตีมิ ชินฺ ๑
เขมา อฺปฺปลวณฺณา จ	อคฺคา เหฺสฺสนฺตี สาวิกา
อนาสวา วีตฺราคา	สนฺตจิตฺตา สฺมาหิตา ๑
โพธิ ตสฺส ภควโต	อสฺสตีโถตี ปฺวจฺจตี
จิตฺโต จ หตฺถาพวโก	อคฺคา เหฺสฺสนฺตฺปญฺจกา ๑
นนฺทมาตา จ อุตฺตรา	อคฺคา เหฺสฺสนฺตฺปญฺจิกา
อายุ วสฺสสตี ตสฺส	โกตมสฺส ยสฺสตีโน ๑
อิทํ สฺตุวาน วจัน	อสมสฺส มเหสีโน
อาโมทิตา นรมฺฐ	พุทฺธวีชงฺกุโร อัยฺย ๑
อฺกฺกญฺจิสฺสทา วตฺตฺนตี	อฺปฺโฆณฺตี หสนฺตี จ
กตฺตชฺลี นมสฺสนฺตี	ทสฺสหฺสฺสี สเทวกา ๑
ยทิมสฺส โลกนาถสฺส	วिरชฺฉิสฺสาม สาสัน
อนาคตฺมฺหิ อทฺธานเ	เหฺสฺสาม สมนฺมุขา อิมิ ๑
ยถา มนฺสฺสา นที ตฺรณฺตา	ปฺปฺติตฺตํ วิรชฺฉิมย
เหญฺจา ติตฺตํ กเหตฺวาน	อฺตฺตฺรณฺตี มหานที ๑

เอวเมว มยิ สพเพ ยทิ มุญจามิมิ ชิน
 อนาคตมฺหิ อทฺธานเน เหสฺสาม สมมุขา อิมิ ฯ
 ตสฺสาปี วจนํ สุตฺวา อุตฺตริ วตฺตมธฺกฺขหิ
 อกาสิ ๑ อุกฺคํ ทพฺหิ ฐิตี ทสฺปารมิปฺปฺริยา ฯ
 พฺยาหตา ติตฺติยา สพเพ วิมฺนา ทุมฺมนา ตทา
 น เตสํ เกจิ ปริจฺรณฺติ รกฺขโต นิจฺจฺกณฺติ เต ฯ
 สพเพ ตตฺถ สมาคณฺตุวา อุปฺกจฺจณ พุทฺธสนฺติเก
 ตฺวํ นาโถ มหาวิรฺร สรณํ โหหิ จกฺขุมา ฯ
 อนุกมฺปกิ การุณฺนิโก หิตฺเตสิ สพฺพปาณินํ
 สมฺปตฺเต ติตฺติเย สพเพ ปฺลยฺจตีเถ ปตฺติกฺขหิ ๒ ฯ
 เอวํ นิรากลํ อาสิ สฺสฺสฺสฺสํ ติตฺติเยหิ ตํ
 วิจิตฺตํ อรหนฺเตหิ วสฺสีกฺขเตหิ ตาทิหิ ฯ
 นครํ หํสวตี นาม อานนฺโท นาม ขตฺติโย
 สฺซุชตา นาม ชนิกา ปทฺมุตฺตรสฺตฺถโน ๓ ฯ
 นววสฺส ๔ สหสฺसानิ อการํ อชฺฌาวสิ โส
 นารี ๕ พาทโน ยสวตี ตโย ปาสาท มุตฺตมา ฯ
 ติจจฺตฺตาริ สหสฺसानิ นารีโย สมลฺงกตา
 วสฺสฺสฺสฺสตา ๖ นาม นารี อุตฺตโร ๗ นาม อตฺตรโช ฯ
 นิमितฺเต จตฺุโร ทิสฺวา ปาสาทนาภินิกฺขมิ
 สตฺตทาหํ ปธานจารํ อจฺริ ปุริสฺสุตฺตโม ฯ

#๑ ย. อกาสิ มคฺคํ ฯ ๒ ม. ปตฺติกฺขติ ฯ ๓ ย. ปทฺมุตฺตรมฺเหสิโน ฯ

#๔ ม. ย. ทส ... ฯ ๕ ม. นรฺวาทโน ยโสวสฺสวตฺติ ฯ ย. นรฺวาทโน ยโสวสฺสวตฺติ ฯ

#๖ ม. ย. วสฺสฺสฺสฺสตา ฯ ๗ ม. อุตฺตโม ฯ

พรหมณา ยาจิต สนโต ปทุมุตตรโรวินายโก
วตตจโก มหาวิโร มิถิลุยานมุตตเม ฯ
เทวิโล ๑ จ สุชาโต จ อहेสิ อคฺคสาวกา
สุมโน นามุปฺภูจโก ปทุมุตตรสฺส สตฺถุโน ๒ ฯ
อมิตา อสมา เจว อहेสิ อคฺคสาวิกา
โพธิ ตสฺส ภควโต สลโผติ ปวฺจจติ ฯ
อมิตो ๓ เจว ติสฺโส จ อहेสิ อคฺคปฺภูจกา
หตฺถา เจว สฺวจิตฺตา ๔ จ อहेสิ อคฺคปฺภูจิกา ฯ
อภฺจฺปนฺนาสฺรตฺนํ อจฺจฺคฺคโต มหามุณี
กณฺจนคฺฆิกสงฺกาโส ทวตฺตีสวรสกฺขโณ ฯ
กุกฺกาทา กวาฏา ภิตฺติ จ รุกฺขา นคฺสิลฺลจฺโย ๕
น ตสฺสวาร์ณํ อตฺถิ สมนฺตา ทวาทสโยชเน ฯ
วสฺสตสฺสทสฺसानิ आयุ วิชฺชติ ตาวเท
ตาวตา ติฏฺฐมาโน โส ตาเรสิ ชนตํ พหุ ฯ
สนฺตาเรควา พหุชณฺณํ ๖ ฉินฺทิตฺวา สพฺพสํสยํ
ชฺลิตฺวา อคฺคิกฺขนุโธว นิพฺพุโต โส สสาวโก ฯ
ปทุมุตตรโรวินโน พุทฺโธ นนฺทารามมฺหิ นิพฺพุโต
ตตฺถเวว ตสฺส อฺปวโร ทวาทสมฺพุเพชโยชโนติ ฯ

ปทุมุตตรพุทธวัโส ทสโม ฯ

#๑ ม. ย. เทวโล ฯ ๒ ม. ย. มหสิโน ฯ ๓ ม. ย. วิติณฺโณ ฯ ๔ ม. ย. วิจิตฺตา ฯ

#๕ ม. ย. นคฺสิลฺลจฺยา ฯ ๖ ม. ย. พหุชนํ ฯ

เอกาทสโม สุเมธพุทธวัโส

[๑๒] ปทุมุตตรสฺส อปเรน สุเมโธ นาม นายโก
 ทูราสโท อุกฺกเตโช สพฺพโลกุตฺตโม ชิโน ๑ ฯ
 ปสนฺนเนตฺโต สุมฺโห พฺรหา อฺหฺ ปตาปวา
 หิเตสี สพฺพสฺตฺตานํ พหฺ โมเจสี พนฺธนา ฯ
 ยทา พุทฺโธ ปาปฺณิตฺวา เกวลํ โปธิมุตฺตมํ
 สฺทสฺสนมฺหิ นคร ธมฺมจกฺกํ ปวตฺตยิ ฯ
 ตสฺสาปี อภิสฺมยา ตีณิ อเหตุํ ธมฺมเทสเน
 โกฏิสฺตสฺสฺสฺสานํ ปรจฺมาภิสฺมโย อหฺ ฯ
 ปุณาปริ กุมฺภกณฺณํ ยกฺขณฺจ ๒ ทมฺยิ ชิโน
 นวฺติโกฏิสฺสฺสฺสานํ ทฺติยาภิสฺมโย อหฺ ฯ
 ปุณาปริ อมิตฺยโส จตุสฺจํ ปกาสยิ
 อสีติโกฏิสฺสฺสฺสานํ ตฺติยาภิสฺมโย อหฺ ฯ
 สนฺนิปาตา ตโย อาสุํ สุเมธสฺส มฺहेสีโน
 ชินฺนํ วิมลนํ สนฺตจิตฺตฺตาน ตาทินํ ฯ
 สฺทสฺสนมฺหิ นคร ๓ อุปกณฺณิ ชิโน ยทา
 ตทา ชินฺนํ วิมลนํ สมีสุ สฺตโกฏฺติโย ฯ
 ปุณาปริ เทวฺกฺเณ ภิกฺขุณฺ กจฺฉินฺตฺถเต
 ตทา นวฺติโกฏฺตินํ ทฺติโย อาสี สฺมาคโม ฯ

#๑ ม. มุณี ฯ ยู. สพฺพโลกุตฺตโร มุณี ฯ ๒ ม. ยู. ยกฺขํ โส ฯ ๓ ม. สฺทสฺสนํ นาม

#นกริ ฯ ยู. สฺทสฺสนํ นกริ วริ ฯ

ปฺนาปรี ทสพโล	ยทา จรติ จาริกํ
ตทา อสีติโกฏิํ	ตติโย อาสี สมากโม ฯ
อหนฺเตน สมเยน	อุตุตโร นาม มาณโว
อสีติโกฏิโย มยฺหํ	ฆเร สนนิจจิตํ ฐนํ ฯ
เกวลํ สพฺพิ ทตฺวาน	สสงฺฆเม โลกนายเก ๑
สธณํ ตสฺส อุปคณฺณี	ปพฺพชฺชํ อภิโรจยํ ฯ
โสปี มํ ตทา ๒ พุยาภาสี	กโรนฺโต อนฺนโมทนํ
ทีสกปฺปสทสฺสมหิ	อํยํ พุทฺโธ ภวิสฺสตี ฯ
อหุ กปิลวฺหยา รมฺมา	นิกฺขมิตฺวา ตถาคโต
ปธานํ ปทหิตฺวาน	กตฺวา ทุกฺกรการิกํ ฯ
อชปาลรฺกฺขมฺมุตสฺมี	นีสิตฺวา ตถาคโต
ตตฺถ ปายาสํ ปคฺคยฺห	เนรณฺชรมุเปหิติ ฯ
เนรณฺชราย ตีรมฺหิ	ปายาสํ อทิ โส ชิโน
ปฏฺยตฺตวรมคฺเคน	โพธิมฺมฺหิ เอหิติ ฯ
ตโต ปทกฺขิณํ กตฺวา	โพธิมณฺฑํ อนฺุตฺตรํ
อสฺสตฺถ รฺกฺขมฺมุตมฺหิ	พฺุชฺฉิสฺสตี มหายโส ฯ
อิมสฺส ชนิกา มาตา	มายา นาม ภวิสฺสตี
ปีตา สฺพุทฺโธโน นาม	อํยํ เหสฺสตี โคตโม ฯ
อนาสวา วิตราคา	สฺนฺตจิตฺตา สฺมาหิตา
โกลิโต อุปติสฺโส จ	อคฺคา เหสฺสฺนฺติ สวากา
อานนฺโท นามปฺภุจฺจาโก	อุปฺภุจิสฺสตี มํ ชินํ ฯ

#๑ ยู. สสงฺฆํ โลกนายก ฯ ๒ ม. ยู. พุทฺโธ ฯ

เขมา อุปลวณณา จ อคฺคา เหตุสนฺติ สาวิกา
 อนาสวา วีตฺราคา สนฺตจิตฺตา สมาหิตา ฯ
 โโพธิ ตสฺส ภควโต อสฺสตุ โถติ ปวฺจจติ
 จิตฺโต จ หตฺถาพวโก อคฺคา เหตุสนฺตฺปญฺจกา ฯ
 นนฺทมาตา จ อุตฺตรา อคฺคา เหตุสนฺตฺปญฺจิกา
 आयु วสฺสสตํ ตสฺส โคตมสฺส ยสฺสลิโน ฯ
 อิทํ สุตฺวาน วจัน อสมสฺส มहेสิโน
 อาโมทิตา นรมฺรู พุทฺธวิธีขงฺกุโร อัย ฯ
 อุกฺกญฺจิสทฺทา วตฺตนฺติ อปฺโผญฺเณติ หสนฺติ จ
 กตฺถชฺฉลิ นมสฺสนฺติ ทสฺสหฺสฺสิ สเทวกา ฯ
 ยทิมสฺส โลกนาถสฺส วิรชฺฉิตฺตํ สาสัน
 อนาคตมฺหิ อทฺธานเ เหตุสํม สมฺมุขา อิมํ ฯ
 ยถา มนุสฺสา นที ตฺรนฺตา ปญฺชิตฺตํ วิรชฺฉิมย
 เหญฺจา ติตฺถํ กเหตุวาน อุตฺตรนฺติ มหฺนที ฯ
 เอวเมว มยฺ สพฺเพ ยทิ มุญฺจามิมิ ชิน
 อนาคตมฺหิ อทฺธานเ เหตุสํม สมฺมุขา อิมํ ฯ
 ตสฺสาปี วจัน สุตฺวา ภิชฺชโย จิตฺตํ ปสาทยิ
 อุตฺตริ ๑ วตฺตมธฺญฺจาสิ ทสฺสปารมฺปิรียา ฯ
 สุตฺตฺนตํ วินยญฺจาปี นวํกสฺตฺถุสฺสาสน
 สพฺพํ ปรียาปฺณิตฺวาน โสภยิ ชินสฺสาสน ฯ

#๑ ม. ย. อุตฺตริวตฺตมธฺญฺจาสิ ฯ

ตตถปมตโต วิหรนุโต นิสชชฎจันจกเม
อภิณฺวาปารมี ๑ ปตฺวา พุรหุมโลกมคณฺหิ ๑
สุทฺตสนั นาม นครี สุทฺตโต นาม ขตฺติโย
สุทฺตตา นาม ชนิกา สุเมธสฺส มहेสิโน ๑
นวุสฺสสทฺสทานิ อการี อชฌาวสี โส
สฺจนุโท กณฺจโน สิริวฑฺโฒ ตโย ปาสาทมุตฺตมา ๑
ติโสพสสทฺสทานิ นาริโย สมลฺงกตา
สฺมณา นาม สานารี ปุณฺพุโพ ๒ นาม อตฺรโช ๑
นิมิตฺเต จตฺโร ทิสฺวา หตฺติยานนฺน นิกฺขมิ
อนฺนํ อฏฺฐมาลี ปธานํ ปทฺหิ ชิโน ๑
พุรหุมนฺา ยาจิโต สนุโต สุเมธ โลกนายโก
วตฺตจโก มหาวิโร สุทฺตสนุยฺยานมุตฺตเม ๑
สโรจ สพฺพกาโมจ อหฺลํ อคฺคสาวกา
สาคโร นามุปฺภูจฺาโก สุเมธสฺส มहेสิโน ๑
รามฺา เจว สุรามฺาจ อหฺลํ อคฺคสาวิกา
โพธิ ตสฺส ภควโต นิมฺพฺรฺกฺโขติ ๓ ปฺวฺจฺจติ ๑
อฺรฺเวลา ๔ เจว ยสฺวาจ อหฺลํ อคฺคปฺภูจฺกา
ยสา ๕ นาม สิริวฺาจ อหฺลํ อคฺคปฺภูจฺิกา ๑
อฏฺฐาสีตฺรตฺนานิ อจฺจคฺคโต มหามฺุณี
โอภาเสติ ทิสฺา สพฺพา จฺนุโท ตารคเณ ยถา ๑

#๑ ม. ย. อภิณฺวาสุ ปารมี คณฺตฺวา ๑ ๒ ม. ปุณฺพุพฺสุ นาม ๑ ย. สุมิตฺโต นาม ๑

#๓ ม. มหานิโปติ ๑ ย. มหานิมฺโพติ ๑ ๔ ม. อฺรฺเวลา ยสฺวาจ ๑ ย. อฺรฺเวโพ จ

#ยสโวจ ๑ ๕ ม. ย. ยโสธฺรา สิริมาจ ๑

จกกวตติมณิ นาม	ยถา ตปติ โยชนั
ตเถว ตสุส รตนั	สมนฺตา ผรติ โยชนั ฯ
นวุติวสุสสหฺสฺตานิ	อายุ วิชฺชติ ตาวเท
ตาวตา ติฏฺฐมาโน โส	ตาเรสิ ชนตํ พหุํ ฯ
เตวิชฺชา ฉพฺภิณฺณหา	พลปฺปตฺเตหิ ตาทิหิ
สมาकुสมิทํ อาสิ	อรหนฺเตหิ สาสนั ๑ ฯ
เดปี สพฺเพ อมิตยสา	วิปฺปมฺตฺตา นิรุปรึ
ฉานาโลกั ทสฺสยิตฺวา	นิพฺพุตา เต มหายสา ฯ
สุเมโธ ชินวโร พุทฺโธ	เมธารามมฺหิ นิพฺพุโต
ชาตุ วิตุฏฺฐาริกั อาสิ	เตสุ เตสุ ปเทสฺ โตติ ฯ

สุเมธพุทฺธวัโส เอกาทสโม ฯ

ทฺวาทสโม สุชาตพุทฺธวัโส

[๑๓] ตตฺถเถว มณฺฑกปฺปมฺหิ	สุชาโต นาม นายโก
สีหหนุ อฺสภกฺขนฺโธ ๒	อฺปฺปเมยฺโย ทฺราสโท ฯ
จนฺโทว วิมโล สุทฺโธ	สตรึสิว ปตาปวา ๓
เอวํ โสภติ สมฺพุทฺโธ	ชลนฺโต สิริยา สทา ๔ ฯ
ปาปฺณิตฺวาน สมฺพุทฺโธ	เกวลั โพธิมฺุตตมึ
สุมฺจลฺมฺหิ นคเร	ธมฺมจกั ปวตฺตฺติ ฯ

#๑ ม. สารุหิ ฯ ย. ตาทิหิ ฯ ๒ ม. สภกฺขนฺโธ ฯ ๓ ย. ตาปวา ฯ ๔ ย. ปภา ฯ

เทเสนโต ๑ ปวริ ฌมมัม	สุชาโต โลกนายโก
อสีติโกฏฐิ อภิสมีสุ	ปรจเม ฌมมเทสเน ฯ
ยทา สุชาโต อมิตยโส	เทเว วสุสมุปากมิ
สตตตตีสตตสทสทานัน	ทุตติยาภิสมโย อหุ ฯ
ยทา สุชาโต อสโม ๒	อุปกณฺธิ ปิตุ สนฺตีกิ
สฏฺฐิสตตสทสทานัน	ตติยาภิสมโย อหุ ฯ
สนฺนิปาตา ตโย อาสุ	สุชาตสฺส มหะสิโน
จีณาสวานัน วิมลานัน	สนฺตจิตฺตทาน ตาทินัน ฯ
อภิณฺณพลปฺตตทานัน	อปฺตตทานัน กวากเว
สฏฺฐิสตตสทสทานิ ๓	ปรจมฺ สมนฺนิปตฺตีสุ เต ฯ
ปฺนนาปริ สมนฺนิปาเต	ติทิวโรหณเ ชิน
ปณฺณาสตตสทสทานัน	ทุตติโย อาสิ สมากโม ฯ
อุปสงฺกมม ๔ นรฺวสฺภิ ๕	ตสฺส โย อกฺกสาวโก
จตุทฺธิ สตตสทสเสทฺธิ	สมฺพุทฺธิ อุปสงฺกมิ ฯ
อหนฺเตน สมเยน	จตุทฺธิปมฺหิ อีสฺสโร
อนฺตลิกฺขจโร อาสี	จกฺกวตฺติ มหฺพุพลโล ฯ

[๖]

จตุทฺธิเป มหารชฺช	รตเน สตฺต อุตฺตเม
พุทฺธเช นียฺยาทิตฺวาน	ปพฺพชฺชี ตสฺส สนฺตีกเ ฯ
อารามิกา ชนปเท	อฏฺฐจฺฉานัน ปฏฺธิปฺณชฺช

#๑ ม. ย. เทเสนเต ... สุชาเต โลกนายเก ฯ ๒ โป. ม. ย. อสมสโม ฯ ๓ ย.

#สฏฺฐิสตตสทสทานัน ฯ ๔ ม. ย. อุปสงฺกมมโต ฯ ๕ ม. นรฺวสฺภิ ฯ ย. นรฺวสฺภิ ฯ

#๖ ม. โลเก อจฺจริยํ ทิสฺวา อพฺภูตํ โลมหํสนัน อุปกนฺตฺวาน วนฺทึ โส สุชาตํ

#โลกนายกํ ฯ ย. ... อุปกนฺตฺวาน วนฺทึ ... ฯ

อุปเนนฺติ ภิกฺขุสงฺฆสฺส ปรจฺจยํ สยนาสนํ ฯ
โสปี มํ ตทา ๑ พฺยาภาสิ ทสสทสฺสมฺหิ อีสฺสโร
ตีสกปฺปสทสฺसानํ ๒ อยํ พุทฺโธ ภวิสฺสติ ฯ
อหุ กปิลวฺหยา รมฺมา นิภฺขมิตฺวา ตถาคโต
ปรานํ ปทหิตฺวาน กตฺวา ทุกฺกรการิกํ ฯ
อชปาลรฺกฺขมฺมุลสมฺมึ นิสิตฺติวา ตถาคโต
ตตฺถ ปายาสํ ปกฺคยฺห เนรณฺชรมฺเปหิติ ฯ
เนรณฺชราย ตีรมฺหิ ปายาสํ อทิ โส ชิโน
ปฏฺยตฺตวรมกฺเคน โภชฺมิมฺมฺหิ เอหิติ ฯ
ตโต ปทกฺขิณํ กตฺวา โภชฺมิณฺนํ อนุตฺตรํ
อสฺสตฺตฺตฺรฺกฺขมฺมุลสมฺหิ พุชฺฉิสฺสติ มหายโส ฯ
อิมสฺส ชนิกา มาตา มายา นาม ภวิสฺสติ
ปีตา สฺพุทฺโธ โน นาม อยํ เหสฺสติ โคตโม ฯ
อนาสวา วิตราคา สนฺตจิตฺตา สมหิตา
โกลิโต อุปฺติสฺโส จ อคฺคา เหสฺสนฺติ สาวกา
อานนฺโท นามฺปฏฺฐาโก อุปฺภูจิสฺสตีมํ ชินํ ฯ
เขมา อุปฺปลวณฺณา จ อคฺคา เหสฺสนฺติ สาวิกา
อนาสวา วิตราคา สนฺตจิตฺตา สมหิตา ฯ
โพธิ ตสฺส ภควโต อสฺสตุ โถติ ปฺวฺจฺจติ
จิตฺโต จ หตฺถาพฺวโก อคฺคา เหสฺสนฺตฺตฺปฏฺฐกา ฯ

#๑ ม. ย. พุทฺโธ ฯ ๒ โป. ม. ย. ตีสกปฺปสทสฺสมฺหิ ฯ

นनुทมาตา จ อุตตรา อคคา เหลสนนุตฺตปฏฺจิกา
อายุ วสุตตํ ตสฺส โคตมสฺส ยสฺสลิโน ๑
อิทํ สุตฺวาน วจัน อสมสฺส มहेสิโน
อาโมทิตา นรมฺรู พุทฺธวีชงฺกูโร อัย ๑
อุกฺกฏฺจิสทฺทา วตฺตนฺติ อปฺโพณฺเณติ หสฺนฺติ จ
กตฺตชฺชลิ นมฺสฺสนฺติ ทสฺสทสฺสิ สทฺเวกา ๑
ยทิมสฺส โลกนาถสฺส วิรชฺฉิตฺตม สาสัน
อนาคตมฺหิ อทฺธานเ เหลสฺสาม สมฺมุขา อิมํ ๑
ยถา มนุสฺสา นที ตฺรณฺตา ปฏฺฐิตตฺถํ วิรชฺฉิมย
เหลฏฺฐาติตฺถํ คเหตุวาน อุตฺตรนฺติ มหานที ๑
เอวเมว มยฺ สพฺเพ ยที มฺลจามิมฺ ชิน
อนาคตมฺหิ อทฺธานเ เหลสฺสาม สมฺมุขา อิมํ ๑
ตสฺสาปี วจัน สุตฺวา ภยฺโย หาลํ ชเน อห
อธิฏฺฐหี วตฺตํ อุกฺกํ ทสฺสปารมิปฺรียา ๑
สุตฺตนฺตํ วินยญฺจาปี นวงฺกสฺตฺตฺตฺตฺตฺตํ
สพฺพํ ปฺรียาปฺณิตฺวาน โสภยฺย ชินสฺสาสนํ ๑
ตตฺตฺตปฺปมฺตฺโต วิหรนฺโต พฺรหฺมํ ภาเวตฺวา ภาวน
อภิญฺญาสุ ปารมี คนฺตฺวา พฺรหฺม โลกมคฺคญฺหิ ๑
สุมฺงคฺลํ นาม นกริ อุกฺกโต นาม ขตฺติโย
มาตา ปภาวตี นาม สุชาตสฺส มहेสิโน ๑

นาวสุตสหัสธานี อकारิ อชฌาวสิ โส
สิริ อุปสิริ จนุโท ๑ ตโย ปาสาทมุตตมา ฯ
เดวีตติสหัสธานี นารियो สมलगตา
สิรินนุทา นาม นารี อุปเสนโน นาม อตุโรไซ ฯ
นิमितเต จตุโร ทิสวา อสุสยานน นิกขมิ
อนูนนวมาสานิ ปธานัน ปทหิ ชิโน ฯ
พुरुหมุณา ยาจิโต สนโต สุชาโต ๒ โลกนายโก
วตตจโก มหาวิโร สุมงคฺลฺยฺยานมุตตเม ฯ
สุทสฺสโน สุเทโว จ อहेสิ อคฺคสาวกา
นารโท นามุปฺภูจโก สุชาตสฺส มहेสิโน ฯ
นาคา ๑ นาคสมานา จ อहेสิ อคฺคสาวิกา
โพธิ ตสฺส ภควโต มหาเวพฺพิ วุจฺจติ ฯ
โส จ รุกฺโข ฆนฺกขฺนุโร ๔ อจฺฉิทฺโท โหติ ปตฺติโก
อุชฺฐวัโส พุรฺหา โหติ ทสฺสเนยฺโย มโนรมิ ฯ
เอกกขฺนุโร ปวตฺตติตฺวา ตโต สาขา จ ๕ ภิชฺชติ
ยถา สุพนฺุโร โมรหฺตฺโต เอวํ โสภติ โส ทุมิ ฯ
น ตสฺส กณฺจกา โหนฺติ นาปี ฉิทฺทํ มหา อหุ
วิตินฺณสาโข อวิโร สนนฺุจฺฉาโย ๖ มโนรมิ ฯ
สุทตฺโต เจว จิตฺโต จ อहेสิ อคฺคูปฺภูจกา
สุภทฺทา เจว ปทุมมา จ อहेสิ อคฺคูปฺภูจิกา ฯ

#๑ ม. นนุโท ฯ ยู. นนุทา ฯ ๒ ยู. สุชาเต ฯ ๓ ม. ยู. นาคา จ นาคสมาลา จ ฯ

#๔ โป. ยู. ฆนฺรุจิโร ฯ ๕ ม. ยู. ปภิชฺชติ ฯ ๖ ยู. สนนฺุจฺฉาโย ฯ

ปณฺณาสรตโน อาสิ อัจจตฺตเนน โส ชิโน
สพฺพการารูเปโต สพฺพคุณมุปากโต ฯ
ตสฺส ปภา อสมสฺมา นิทฺทาวติ สมฺนตโต
อปฺปมาโณ อตุลฺโย ๑ อฺปเมหิ ๒ อฺนุปโม ฯ
นวุตฺวิสฺสสฺสหฺสฺสานิ आयु วิชฺชติ ตาวเท
ตาวตา ติฏฺฐมาโน โส ตาเรสิ ชนตํ พหุํ ฯ
ยถาปี สาคเร อุมฺมิ คคเน ตารกา ยถา
เอวํ ตทา ปาวจัน อรหนฺเตหิ จิตฺตํ ๓ ฯ
[เตวิชฺชา ๔ ฉพฺภิณฺณาหิ พลปฺปตฺเตหิ ตาทิหิ
สมากุลมิตํ อาสิ อรหนฺเตหิ ตาทิภิ] ฯ
โส จ พุทฺโธ อสมสโม कुณानि จ ตानि อตุลियानि
สพฺพํ สมฺนตฺรหิตํ นนุ रिตฺตา สพฺพสงฺขาราคิ ฯ
สุชาโต ชินวโร พุทฺโธ เสถารามมฺหิ นิพฺพุโต
ตตฺถเวว ๕ เจตฺติโย สत्ถุ ตินฺนิ กาวตฺมกฺกโตติ ฯ

สุชาตพุทฺธวัโส ทฺวาทสโม ฯ

เตรสโม ปิยทสฺสีพุทฺธวัโส

[๑๔] สุชาตสฺส อปเรเน สยมฺภู โลกนายโก

ทฺวาทสโม อสมสโม ปิยทสฺสี มหายโส ฯ

#๑ ย. อตุลโย จ ฯ ๒ ม. โอปมเมหิ ฯ ย. โอปเมหิ ฯ ๓ ไป. วิจิตฺติตํ ฯ

#ม. จิตฺติตํ ฯ ย. วิจิตํ ฯ ๔ ม. ย. อัย คาถา นตฺถิ ฯ ๕ ม. ย. ตตฺถเวว ตสฺส

#เจตฺติโย ฯ

โศปี พุทฺโธ อมิตยโศ	อาทิจฺโจว วิโรจติ
นิหนฺตฺวาน ตมํ สพุพฺ	ธมฺมจกฺกํ ปวตฺตติ ฯ
ตสฺสาปี อตฺตเตชสฺส	อเหตุํ อภิสมยา ตโย
โกฏิสฺตสฺสทสฺสานํ	ปจฺมาภิสมโย อหุ ฯ
สุทฺสฺสโน เทวราชา	มิจฺฉาทิฏฺฐิมโรจยิ
ตสฺส ทิฏฺฐี วิโนเทนฺโต	สจฺจธา ธมฺมมเทสยิ ฯ
ชนสนฺนิปาโต อตฺโถ	มหา สนฺนิปตี ตทา
นวโกฏิสฺสทสฺสานํ ๑	ทุตฺติยาภิสมโย อหุ ฯ
ยทา โทณฺมุขํ หตฺถิ	วิเนติ ๒ นรสารถิ
อสีติโกฏิสฺสทสฺสานํ	ตตฺติยาภิสมโย อหุ ฯ
สนฺนิปาตา ตโย อาสุ	ตสฺสาปี ปิยทสฺสิโน
โกฏิสฺตสฺสทสฺสานํ	ปจฺโม อาสิ สมากโม ฯ
ตโต ปรี นวฺติโกฏิ	สมิํสุ เอกโต มุณี
ตตฺติเย สนฺนิปาตมฺหิ	อสีติโกฏิโย อหุ ฯ
อหนฺเตน สมเยน	กสฺสโป นาม มาณโว ๓
อหฺมฺมายิโก มนฺตฺชโร	ติณฺณ เวทาน ปารคฺคฺ
ตสฺส ธมฺมํ สฺมุณฺตฺวาน	ปสาทํ ชนยิ อหิ
โกฏิสฺตสฺสทสฺเสหิ	สงฺฆมารามํ อมาปยิ ๔ ฯ
ตสฺส ทตฺวาน อารามํ	หฺนฺนุโจ สํวิคฺคฺมานโศ
สรณ ๕ ปญฺจสีเล จ	ทพฺหิ กตฺวา สมากยิ ฯ

#๑ ม. ย. นวฺติโกฏิสฺสทสฺสานํ ฯ ๒ ม. ย. วิเนติ ฯ ๓ ม. ย. พุราหฺมโณ ฯ

#๔ โป. ย. อมาปยิ ฯ ๕ ย. สรณํ ปญฺจสีลญจ ฯ

โสปี มํ พุทฺโธ พุยาภาสิ สงฺฆมฺชเณ นิสีทีย
อฏฺฐารสกปฺปสเด อัยฺ พุทฺโธ ภวิสฺสติ ฯ
อหุ กปิลวฺหยา รมฺมา นิกฺขมิตฺวา ตถาคโต
ปธานํ ปทหิตฺวาน กตฺวา ทุกฺกรการิกํ ฯ
อชปาลรฺกฺขมฺมฺลสฺมี นิสีทิตฺวา ตถาคโต
ตตฺถ ปายาสํ ปคฺคยฺห เนรณฺชรมุเปหิติ ฯ
เนรณฺชราย ตีรมฺหิ ปายาสํ อทิ โส ชิโน
ปฏฺยตฺตวรมกฺเคน โโพธิมฺมฺลหิ เอหิติ ฯ
ตโต ปทกฺขิณํ กตฺวา โโพธิมณฺฑํ อนุตฺตรํ
อสุสฺตถรฺกฺขมฺมฺลหิ พุชฺฌิสฺสติ มหายโส ฯ
อิมสฺส ชนิกา มาตา มายา นาม ภวิสฺสติ
ปีตา สุทฺโธทโน นาม อัยฺ เหสฺสติ โคตโม ฯ
อนาสวา วิตราคา สนฺตจิตฺตา สมหิตา
โกลิโต อฺปติสฺโส จ อคฺคา เหสฺสนฺติ สาวกา
อานนฺโท นามฺปฏฺฐาโก อฺปฏฺฐิสฺสติมํ ชินํ ฯ
เขมา อฺปปลวณฺณา จ อคฺคา เหสฺสนฺติ สาวิกา
อนาสวา วิตราคา สนฺตจิตฺตา สมหิตา ฯ
โพธิ ตสฺส ภควโต อสุสฺตฺถิโตติ ปวฺจจติ
จิตฺโต จ หตฺถาพวโก อคฺคา เหสฺสนตฺตฺปฏฺฐกา ฯ

นนุทมาตา จ อุตตรา อคคา เหลสนนุตฺตปฏฺฐิกา
 อายุ วสุสสตี ตสฺส โคตมสฺส ยสฺสตีโน ๑
 อิทํ สุตฺวาน วจัน อสมสฺส มเหสีโน
 อาโมทิตา นรมฺรู พุทฺธวิชงฺกูโร อัย ๑
 อุกกฏฺฐิสทฺทา วตฺตนฺติ อปฺโพณฺเณติ หสนฺติ จ
 กตฺตชฺชตี นมฺสฺสนฺติ ทสฺสทสฺสี สทฺเวกา ๑
 ยทิมสฺส โลกนาถสฺส วิชฺฌมิตฺตํ สาสัน
 อนาคตมฺหิ อทฺธานเ เหลสฺสาม สมฺมุขา อิมํ ๑
 ยถา มนุสฺसानี ตรีนฺตา ปฏฺฐิตตฺถิ วิชฺฌมีย
 เหลฏฺฐาตฺถิตฺถิ กเหตุวาน อุตฺตรนฺติ มหานที ๑
 เอวเมว มยํ สพฺเพ ยที มุญฺจามิมิ ชิน
 อนาคตมฺหิ อทฺธานเ เหลสฺสาม สมฺมุขา อิมํ ๑
 ตสฺสาปี วจัน สุตฺวา กิโย จิตฺตํ ปสาทยี ๑
 อุตฺตรี วตฺตมฺหิฏฺฐาสี ทสฺสปารมิปุริยา ๑
 สุทฺถณฺณํ นาม นกริ สุตฺตโต นาม ขตฺติโย
 สฺจนฺทา ๒ นาม ชนิกา ปิยทสฺสีสฺส สตฺถโน ๑
 นววสุสสทสฺसानิ อการิ อชฺฌาวสึ โส
 สุนิมฺมลวิมลคิริคูหา ตโย ปาสาทมุตฺตมา ๑
 เตตฺถีสตฺติสทสฺसानิ [๓] นาริโย สมลฺงกตา
 วิมลา ๔ นาม สานารี กญฺจนาวพอตรโฆ ๕ ๑

#๑ ยู. ปสาทยี ๑ ๒ โป. สฺจนฺทนา ๑ ม. จนฺทา นามาสี ๑ ๓ ม. จ ๑ ๔ ยู.

#วิมลา นาม นารี จ ๑ ๕ ม. กญฺจนาวโฬ นาม อตรโฆ ๑ ยู. กญฺจนาวโฬ นาม... ๑

นิमितเต จตุโร ทิสฺวา รथยานน นิกขมิ
 จมาลี ปธานจารี อจรี ปุริสูตตโม ฯ
 พุรหุมนุยา ยาจิโต สนฺโต ปิยทสฺสี มหามุณี
 วตฺตจกโก มหาวีโร อุตฺถุยนเน ๑ มโนรมะ ฯ
 ปาลีโต สพฺพทสฺสี จ อเหตุ อคฺคสาวกา
 โสภิตो นามุปฺภุจฺจาโก ปิยทสฺสีสุส สตฺถุโน ฯ
 สุขาดา ฌมฺมทินฺนา จ อเหตุ อคฺคสาวิกา
 โพธิ ตสฺส ภควโต กกุชฺเชติ ๒ ปวฺจจติ ฯ
 สนนฺโก ๑ ฌมฺมิโก เจว อเหตุ อคฺคปฺภุจฺกา
 วิสาขา ฌมฺมทินฺนา จ อเหตุ อคฺคปฺภุจฺจิกา ฯ
 โสปี พุทฺโธ อมิตฺยโส ทวตฺตีสวรลฺกขโณ
 อสีติหตฺตมฺพเพโธ สาลราชาว ทิสฺสติ ฯ
 อคฺคิยา จนนฺสุริยานํ นตฺถิ ตาทิสฺสิกา ปภา
 ยถา อหุ ปภา ตสฺส อสมสฺส มहेสิโน ฯ
 ตสฺสาปี เทวเทวสฺส อายุ ตาวตฺตกา ๔ อหุ
 นวตฺติวสฺสสหฺสฺสานิ โลเก อฏฺฐาสิ จกฺขุมา ฯ
 โสปี พุทฺโธ อสมสโม ยुकานิปี ตานิ อตฺถิยานิ
 สพฺพิ สมฺนฺตรหิตํ นนฺ รัตฺตา สพฺพสฺงฺขาราติ ฯ
 [๕] ปิยทสฺสี มุณีวโร อสฺสตฺถารามฺมहि นินฺพุโต
 ตตฺถเวว ตสฺส ชินฺถุโป ตีณิ โยชนมฺกคฺโตติ ฯ

ปิยทสฺสีพุทฺธวัโส เทรสโม ฯ

#๑ ย. อุตฺถุสวณฺยูยานะ ฯ ๒ ย. กกุทฺโชติ ฯ ๓ ม. สนนฺโก ฌมฺมโก เจว ฯ

#ย. สนนฺโก ฯ ๔ ม. ตาวตฺกั ฯ ๕ ย. โส ฯ

จุทฺทสโม อตฺถทสฺสีพุทฺธวัโส

[๑๕] ตตฺถเว มณฺฑกปฺปมฺหิ อตฺถทสฺสี มหฺยโส

มหาดมฺ นิหนุตฺวาน ปตฺโต สมฺโพธิมุตฺตมฺ ฯ

พฺรหฺมณา ยาจิโต สนฺโต ชมฺมจกฺกํ ปวตฺตยิ

อมเตน ตปฺปยิ โลกํ ทสฺสทสฺสี สเทวกา ๑ ฯ

ตสฺสาปิ โลกนาถสฺส อเหตุํ อภิสมฺยา ตโย

โกฏิสตฺสทสฺसानํ ปจฺมาภิสมฺโย อหุ ฯ

ยทา พุทฺโธ อตฺถทสฺสี จรติ เทวจาริกํ

โกฏิสตฺสทสฺसानํ ทุตฺติยาภิสมฺโย อหุ ฯ

ปฺนนาปริ ยทา พุทฺโธ เทเสติ ปิตุ สนฺติเก

โกฏิสตฺสทสฺसानํ ตตฺติยาภิสมฺโย อหุ ฯ

สนฺนิปาตา ตโย อาสุํ ตสฺสาปิ จ มहेสิโน

จิณฺทาสวานํ วิมลानํ สนฺตจิตฺตฺตาน ตาทินํ ฯ

อภฺจฺจนวุตฺติสทสฺसानํ ปจฺโม อาสิ สมากโม

อภฺจฺจาตีตฺสทสฺसानํ ทุตฺติโย อาสิ สมากโม ฯ

อภฺจฺสตฺตตฺติสทสฺसानํ ๒ ตตฺติโย อาสิ สมากโม

อนฺุปาทาวิมุตฺตฺตานํ วิมลานํ มहेสินํ ฯ

อหนฺเตน สมฺเยน ชฺชฺชฺโถ อุกฺคตาปโน

สฺสูโม นาม นามฺเนน มหิยา เสฏฺฐสมฺมโต ฯ

#๑ ไป. ม. ย. สเทวกํ ฯ ๒ ย. อภฺจฺจตีตฺสทสฺसानํ ฯ

ทิพพิ มนุทรว ุปป์	ปทุม ปาริฉตคัม
เทวโลกา อหริตฺวา	สมพุทฺธ อภิปุชยี ฯ
โสปี มํ พุทฺโธ พุยาภาสิ	อตุตฺทสฺสี มหามุนิ
อฏฺฐารเส กปฺปสฺเต	อโย พุทฺโธ ภวิสฺสติ ฯ
อหุ กปิตฺวหยา รมฺมา	นิกฺขมิตฺวา ตถาคโต
ปธานํ ปทหิตฺวาน	กตฺวา ทุกฺกรการิกิ ฯ
อชปาลรฺกฺขมฺมุตฺตมึ	นีสิตฺตฺวา ตถาคโต
ตตฺถ ปายาสํ ปกฺคยฺห	เนรลฺลชรมฺเปหิติ ฯ
เนรลฺลชราย ตีรมฺหิ	ปายาสํ อทิ โส ชิโน
ปฏฺยตฺตวรมกฺเคน	โพธิมฺมุตฺตมฺหิ เอหิติ ฯ
ตโต ปทกฺขิณํ กตฺวา	โพธิมณฺฑํ อนุตฺตรํ
อสุตฺตตฺตรกฺขมฺมุตฺตมฺหิ	พฺุชฺฉิสฺสฺสติ มหายโส ฯ
อิมสฺส ชนิกา มาตา	มายา นาม ภวิสฺสติ
ปีตา สฺพุทฺโธทโน นาม	อโย หฺเสสฺสติ โคตโม ฯ
อนาสวา วิตราคา	สนฺตจิตฺตา สฺมาหิตา
โกลิโต อฺปฺติสฺโส จ	อคฺคา หฺเสสฺสนฺติ สฺวากา
อานนฺโท นามฺปฏฺฐาโก	อฺปฏฺฐิสฺสฺตมิมิ ชินํ ฯ
เขมา อฺปฺปลวณฺณา จ	อคฺคา หฺเสสฺสนฺติ สฺวาวิกา
อนาสวา วิตราคา	สนฺตจิตฺตา สฺมาหิตา ฯ

เตตฺถีสติสทฺสทานิ ๑ นาริโย สมลงฺกตา
 วิสาขา นาม สานาริ เสโล นามาสิ อตุโร ๑
 นิमितฺเต จตุโร ทิสฺวา อสฺสยาเนน นิกฺขมิ
 อนฺนอฏฺฐมาทานิ ปธานํ ปทหิ ชิโน ๑
 พุรหฺมฺนา ยาจิโต สนฺโต อตฺถทสฺสี มหายโส
 วตฺตจกฺโก มหาวิโร อโนมฺยุยานे นราสโก ๑
 สนฺโต จ อฺปสนฺโต จ อเหตุํ อคฺคสาวกา
 อภโย นามฺปฏฺฐาโก อตฺถทสฺสีสฺส มหฺสิโน ๑
 ชมฺมา เจว สฺชมฺมา จ อเหตุํ อคฺคสาวิกา
 โโพธิ ตสฺส ภควโต จมฺปโกติ ปฺวฺจฺจติ ๑
 นกฺุโล ๒ เจว นิสโก จ อเหตุํ อคฺคฺปฏฺฐกา
 มกฺิลา จ สฺนฺนทา จ อเหตุํ อคฺคฺปฏฺฐจิกา ๑
 โสปี พุทฺโธ อสมสโม อสีติรัตนมฺกฺุคโต ๓
 โสภติ सालราชาว อฺพฺุราชาว ปฺุริโต ๑
 ตสฺส ปากฺุฏิการิสิ อเนกสฺตโกฏฺิโย
 อฺุทฺธํ อโธ ทสฺทิสา ผรฺนฺติ โยชนํ สทา ๔ ๑
 โสปี พุทฺโธ นรฺวสโก ๕ สพฺุสฺตตฺตฺตโม มฺุณี
 วสฺสสฺตสทฺสทานิ โลเก อฏฺฐาสิ จกฺุขฺมา ๑
 อตฺถํ ทสฺเสตฺวา ๖ โอภาสิ วิโรเจตฺวา สทฺเวก
 โสปี อนิจฺจตํ ปตฺโต ยถคฺคฺปาทานสฺงฺขยา ๑

#๑ ม. ย. เตตฺถีสตฺยจ สทฺสทานิ ๑ ๒ โป. อาลา เจว นิสโก จ ๑ ๓ ม. ย.

#อสีติหตฺถมฺกฺุคโต ๑ ๔ ย. ตทา ๑ ๕ ม. ย. นราสโก ๖ ย. ทตฺวาน ๑

อตุตทสสี ชินวโร อโนมารามมฺหิ นิพฺพุโต

ชาตุวิตุถารกํ อาสิ เตสุ เตสุ ปเทสโตติ ฯ

อตุตทสสีพุทฺธวัโส จุทฺทสโม ฯ

ปณฺณรตโม ชมฺมทสสีพุทฺธวัโส

[๑๖] ตตฺถเว มณฺฑกปฺปมฺหิ ชมฺมทสสี มหายโส

ตมฺนุชการํ วิชฺมิตฺวา อติโรจติ สเทเว ฯ

ตสฺสาปี อตุลเตชฺส ชมฺมจกฺกปฺวาตฺตเน

โกฏิสฺตสฺหสฺถานํ ปจฺมาภิสมโย อหุ ฯ

ยทา พุทฺโธ ชมฺมทสสี วินยติ สณฺขมฺ อิติ

ตทา นวุติโกฏิํ ทุตฺติยาภิสมโย อหุ ฯ

ยทา สกฺโก อุปคณฺธิ สปริโส วินายกํ

ตทา อสีติโกฏิํ ตติยาภิสมโย อหุ ฯ

ตสฺสาปี เทเวทฺเวสฺส สนนฺิปาตา ตโย อาสุ ๑

จิณฺณาสวานํ วิมลานํ สนฺตจิตฺตฺวาน ตาทินํ ฯป

ยทา พุทฺโธ ชมฺมทสสี สรณฺ เวสฺสํ อุปากมิ

ตทา โกฏิสฺหสฺถานํ ๒ ปจฺโม อาสิ สมากโม ฯ

ปฺนนาปริ ยทา พุทฺโธ เทวโต เอติ ๓ มานุสํ

ตทาปี สตโกฏิํ ทุตฺติโย อาสิ สมากโม ฯ

#๑ ม. ย. อหุ ฯ ๒ ไป. ม. โกฏิสฺตสฺหสฺถานํ ฯ ๓ ย. .. เอหิ มานุเส ฯ

ปฺนาปริ ยทา พุทฺโธ ปกาเสสิ ฐเต คุณ
ตทา อสีติโกฏิํ ตติโย อาสี สมากโม ฯ
อหนฺเตน สมเยน สกุโก อาสี ปฺรินฺทโท
ทิพฺพคนฺเชน มาเถน คุริเยน อภิปุชฺยี ฯ
โสปี มํ ตทา ๑ พุยาภาสี เทวมชฺเณ นิสีทีย
อฏฺฐารสกปฺปสฺเต อยฺ พุทฺโธ ภวิสฺสตี ฯ
อหุ กปิลวฺหยา รมฺมา นิกฺขมิตฺวา ตถาคโต
ปฺธานํ ปทหิตฺวาน กตฺวา ทุกฺกรการิกํ ฯ
อชปาลรฺกฺขมฺมุตฺสฺมี นิสีทิตฺวา ตถาคโต
ตตฺถ ปายาสํ ปคฺคยฺห เนรณฺชรมฺเปหิตี ฯ
เนรณฺชราย ติรมฺหิ ปายาสํ อทิ โส ชิโน
ปฏฺิยตฺตวรมฺกฺเคน โโพธิมฺมฺมฺหิ เอหิตี ฯ
ตโต ปทกฺขิณฺณํ กตฺวา โโพธิมฺณฺฑํ อนุตฺตรํ
อสุสฺตถรฺกฺขมฺมุตฺมฺหิ พุชฺฌิสฺสตี มหายโส ฯ
อิมฺสฺส ชนิกา มาตา มายา นาม ภวิสฺสตี
ปีตา สุทฺโธทโน นาม อยฺ เหสฺสตี โคตโม ฯ
โกลิโต อุปติสฺโส จ อคฺคา เหสฺสนฺนฺตี สาวกา
อนาสวา วิตฺราคา สนฺตจิตฺตา สมหิตา
อานนฺโท นามฺปฏฺจาโก อุปฏฺจิสฺสตี มํ ชินํ ฯ

#๑ ไป. ม. ย. พุทฺโธ ฯ

เขมา อุปลวณณา จ	อกุคา เหตุสนฺติ สาวิกา
อนาสวา วีตราคา	สนฺตจิตฺตา สมาหิตา ฯ
โพธิ ตสฺส ภควโต	อสุตฺตโถติ ปวฺจจติ
จิตฺโต จ หตฺถาพวโก	อกุคา เหตุสนฺตฺปุฏฺฐกา ฯ
นนฺทมาตา จ อุตฺตรา	อกุคา เหตุสนฺตฺปุฏฺฐิกา
อายุ วสุตฺตํ ตสฺส	โคตมสฺส ยสฺสลิโน ฯ
อิทํ สุตฺวาน วจัน	อสมสฺส มहेสิโน
อาโมทิตา นรมฺรู	พุทฺธวิขงฺกุโร อัย ฯ
อุกฺกฏฺฐิสทฺทา วตฺตฺนฺติ	อปฺโฆณฺเณติ หสนฺติ จ
กตฺตชฺฉลิ นมฺสฺสนฺติ	ทสฺสทสฺสิ สทเวกา ฯ
ยทิมสฺส โลกนาถสฺส	วิรัชฺฉิตฺตํ สาสัน
อนาคตฺมฺหิ อทฺธานเ	เหตุสํม สมฺมุขา อิมํ ฯ
ยถา มนุสฺสา นที ตฺรนฺตา	ปฏฺิติดฺธํ วิรัชฺฉิย
เหฏฺฐาติคฺคํ คเหตุวาน	อุตฺตรนฺติ มหฺานที ฯ
เอวเมว มยฺ สพฺเพ	ยทิ มุญฺจามิมิ ชิน
อนาคตฺมฺหิ อทฺธานเ	เหตุสํม สมฺมุขา อิมํ ฯ
ตสฺสาปี วจัน สุตฺวา	ภิชฺโย จิตฺตํ ปสาทยิ
อุตฺตริ วตฺตมธฺิฏฺฐาสี	ทสฺปารมฺปิรฺยา ฯ
สรณํ นาม นกริ	สรโณ นาม ขตฺติโย
สุนฺนฺทา นาม ชนิกา	ธมฺมทสฺสิสฺส สตฺถุโน ฯ

อฏฺฐวสุตฺตสหฺสฺตานิ อการํ อชฺฌาวลฺลิตฺโต
 อโร วิโร สุทฺตโน ตโย ปาสาทมุตฺตมา ฯ
 จตฺตาศีสหฺสฺตานิ ๑ นารโย สมลฺงกตา
 วิจิตฺตํ ๒ นาม นาริ อตฺโร ปุณฺณวฑฺฒโน ฯ
 นิमितฺเต จตฺโร ทิสฺวา ปาสาเทนากินิกฺขมิ
 สุตฺตาคํ ปชานจาริ อจริ ปุริสุตฺตโม ฯ
 พุรหฺมุณา ยาจิตฺตํ สนฺโต ฌมฺมทสฺสี นราสโก
 วตฺตจกฺโก มหาวิโร มิกทาเย นรุตฺตโม ฯ
 ปทุโม ปุสฺสเทโว ๓ จ อเหตุํ อคฺคสาวกา
 สุตฺตโต นามปฺนุจฺจาโก ฌมฺมทสฺสีสุตฺต สุตฺตโน ฯ
 เขมา จ สจฺจนามา จ อเหตุํ อคฺคสาวิกา
 โพิตฺตสฺส ภควโต ติมฺพชาโลติ ๔ วุจฺจติ ฯ
 สุกฺกโท กภูิสฺสโห เจว อเหตุํ อคฺคปฺนุจฺจกา
 สาศิสา ๕ จ กพิสฺสา จ อเหตุํ อคฺคปฺนุจฺจิกา ฯ
 โสปี พุทฺโธ อสมสโม อสฺตีหตฺตมฺมุคฺคโต
 อติโรจติ เตเชน ทสฺสสหฺสฺสมฺหิ ธาตุยา ฯ
 สุกฺกุโล สาลราชาว วิชฺชว คคเน ยถา
 มชฺฌนฺนฺติเกว สุริโย เอวํ โส อุปฺปโสภถ ๖ ฯ
 ตสฺสาปี อตฺตเตชฺส สมกํ อาสิ ชีวิตํ
 วสุตฺตสหฺสฺตานิ โลเก อฏฺฐาสฺสิ จกฺขุมา ฯ

#๑ ม. ย. ติจจตฺตาศีสหฺสฺตานิ ฯ ๒ ย. วิจิตฺตํ ฯ ๓ ม. ย. สุตฺตเทโว ฯ

#๔ ม. ย. ติมฺพชาโลติ ฯ ๕ ม. สาศิสา จ กพิสา จ ฯ ย. สาศิสา จ วพิสา จ ฯ

#๖ ย. อุปฺปโสภิตฺถ ฯ

โอภาสั ทสฺสยิตฺวาน วิมลั กตฺวาน สาสนั
จวิ ๑ จนุโทว คคเน นิพฺพุโต โส สสาวโกติ ฯ
ธมฺมทสฺสี มหาวิโร เกสารามมฺหิ ๒ นิพฺพุโต
ตสฺเสว ๓ โส ญฺปวโร ตีณิ โยชนมฺคฺคโตติ ฯ

ธมฺมทสฺสีพุทฺธวัโส ปณฺณรสมิ ฯ

โสพลสมิ สิทฺตตฺตพุทฺธวัโส

[๑๗] ธมฺมทสฺสีสฺส อปเรน สิทฺตตฺโต โลกนายโก ๔
นิหนตฺวาน ๕ ตมฺ สพฺพิ สุริโย อพฺภุคฺคโต ยถา ฯ
โสปี ปตฺวาน สมฺโพธิ สนนฺตารนฺโต สเทวกั
อภิวสฺสตี ธมฺมเมฆเน นิพฺพาเปนฺโต สเทวกั ฯ
ตสฺสาปี อตฺตลเตชสฺส อเหตุ อภิสมยา ตโย
โกฏฺฐิตตสฺสทสฺसानั ปจฺมาภิสมโย อหุ ฯ
ปฺนนาปฺริ ภิมรฺภูเจ ยทา ๖ อาหนิ ทฺนุทฺธิ
ตทา นวฺติโกฏฺฐินั ทฺติยาภิสมโย อหุ ฯ
ยทา พุทฺโธ ธมฺมึ เทเสตี เวถาเร โส นรฺตฺตโม ๗
ตทา นวฺติโกฏฺฐินั ตฺติยาภิสมโย อหุ ฯ
สนฺนึปาตา ตโย อาสุ สิทฺตตฺตสฺส ๘ มฺหสิโน
จีณาสวานั วิมลานั สนนฺตจิตฺตาน ตาทินั ฯ

#๑ ยู. วิโรจยิ ฯ ๒ ม. สาลารามมฺหิ ฯ ๓ ม. ตตฺถเววสฺส ญฺปวโร ฯ ๔ โป.

#ม. ยู. - นาม นายโก ฯ ๕ ม. นีหินิตฺวา ฯ ยู. นีหริตฺวา ฯ ๖ ยู. ยทิ อาหนิ

#ทฺนุทฺธิ ฯ ๗ ม. ปฺรฺตฺตเม ฯ ๘ ม. ยู. ตสฺมิมฺปิ ทฺวิปฺทฺตเม ฯ

โกฏิสถานัน นวตยา ๑ อสตีตยาปัจจ โภณินัน
เอเต อาสุตโย จานา วิมลัน สมากเม ฯ
อหนุเตน สมเยน มงฺคโล นาม ตาปโส
อุคฺคเตโช ทุปฺปสโห อภิญญาพลสมาหิโต ฯ
ขมฺพุโต ผลมาหตุวา ๒ สิทฺตตฺตสฺส อทาสหิ
ปฏิกฺคเหตุวาน สมฺพุทฺโธ อิทํ วจนมพฺรวิ ฯ
ปสฺสอ อิมํ ตาปสํ ชฏฺฐิํ อุคฺคตาปนํ
จตฺตุนวฺติ อิตฺโต กปฺเป อโย พุทฺโธ ภวิสฺสตี ฯ
อหุ กปิลวฺหยา รมฺมา นิภขฺมิตฺวา ตถาคโต
ปธานํ ปทหิตฺวาน กตฺวา ทฺกฺกรการิกํ ฯ
อชฺปาตรุกฺขมฺมูลสฺมี นิสิตฺติวา ตถาคโต
ตตฺตฺต ปายาสํ ปคฺคยฺห เนรฺลชฺรมฺเปหิติ ฯ
เนรฺลชฺราย ตีรฺมฺหิ ปายาสํ อทิ โส ชิโน
ปฏฺยตฺตวรมฺคฺเคน โปธิมฺมูลมฺหิ เอหิติ ฯ
ตโต ปทกฺขิณํ กตฺวา โปธิมณฺฑํ อนุตฺตรํ
อสฺสตฺตฺตรุกฺขมฺมูลมฺหิ พุชฺฌิสฺสตี มหายโส ฯ
อิมสฺส ชนิกา มาตา มายา นาม ภวิสฺสตี
ปีตา สฺพุทฺโธทโน นาม อโย หสฺสตี โคตโม ฯ
โกลิตฺโต อุปตฺติสฺโส จ อคฺคา หสฺสสนฺติ สวากา
อนาสวา วิตรากา สนฺตจิตฺตา สมหิตา
อานนฺโท นามปฏฺจจาโก อุปฏฺจิสฺสตีมํ ชินํ ฯ

#๑ โป. ม. ย. นวตฺนํ ฯ ๒ โป. ผลสมาหนตุวา ฯ ม. ผลมานेतฺวา ฯ

เขมา อุปลวณณา จ	อคฺคา เหตุสนฺติ สาวิกา
อนาสวา วีตราคา	สนฺตจิตฺตา สมาหิตา ฯ
โพธิ ตสฺส ภควโต	อสุตฺตโถติ ปวฺจจติ
จิตฺโต จ หตฺถาพวโก	อคฺคา เหตุสนฺตฺปุญฺจกา ฯ
นนฺทมาตา จ อุตฺตรา	อคฺคา เหตุสนฺตฺปุญฺจิกา
อายุ วสุตฺตํ ตสฺส	โคตมสฺส ยสฺสลิโน ฯ
อิทํ สุตฺวาน วจัน	อสมสฺส มहेสิโน
อาโมทิตา นรมฺรู	พุทฺธวิขงฺกุโร อัย ฯ
อุกฺกฏฺจิสฺสททา วตฺตนฺติ	อปฺโฆณฺเณติ สหฺนฺติ จ
กตฺถชฺฉลิ นมสฺสนฺติ	ทสฺสทสฺสิ สทเวกา ฯ
ยทิมสฺส โลกนาถสฺส	วิรัชฺฉิตฺตํ สาสนํ
อนาคตมฺหิ อทฺธานเ	เหตุสํม สมฺมุขา อิมํ ฯ
ยถา มนุสฺสา นที ตรนฺตา	ปฏฺิติดุํ วิรัชฺฉิย
เหฏฺฐาติคฺคํ คเหตุวาน	อุตฺตรนฺติ มหฺนฺที ฯ
เอวเมว มยฺ สพฺเพ	ยทิ มุญฺจามิมิ ชินํ
อนาคตมฺหิ อทฺธานเ	เหตุสํม สมฺมุขา อิมํ ฯ
ตสฺสาปี วจัน สุตฺวา	ภิชฺโย จิตฺตํ ปสฺสทฺธิ
อุตฺตรี วตฺตมธฺธิจฺฉาสี	ทสฺสปารมิปุริยา ฯ
เวถาริ นาม นคริ	อูเทโน นาม ขตฺติโย
สุผสฺสา นาม ชนิกา	สิทฺฐตฺถสฺส มहेสิโน ฯ

ทสสทสทสทานิ อการํ อชฌาวสิ โส
โกกาสุปฺพลโกกนฺทา ๑ ตโย ปาสาทมุตตมา ฯ
ติโสทสทสทานิ นารโย สมลङ्กตา
สุมนา ๒ นาม สา นารี อนฺุปโม นาม อตุโร ๒ ฯ
นิमितฺเต จตุโร ทิสฺวา สิวิกายาภินิขมิ
อนฺุทสมานานิ ปธานํ ปทหิ ชินो ฯ
พฺรหฺมณา ยาจิโต สนฺโต สิทฺตโต โลกนายโก
วตฺตจโก มหาวิโร มิกทาเย นรุตฺโต ฯ
สมฺพลो จ สฺमितฺโต จ อเหตุํ อคฺคสาวกา
เรวโต นามฺปฏฺจาโก สิทฺตตฺตสฺส มहेสินो ฯ
สีวลา จ สุรามา จ อเหตุํ อคฺคสาวิกา
โพธิ ตสฺส ภควโต กณฺณิกาโรติ ๓ วุจฺจติ ฯ
สุปฺปิโย จ สมฺพุทฺโธ จ อเหตุํ อคฺคปฏฺจกา
รมฺมา เจว สุรมฺมา จ อเหตุํ อคฺคปฏฺจิกา ฯ
โส พุทฺโธ สญฺจิริตนํ อโหสิ นภมฺกฺคโต
กณฺจนคฺมิทฺสงฺกาโส ทสทสฺสี วิโรจติ ฯ
โสปี พุทฺโธ อสมสโม อตุโล อปฺปฏิปฺคฺคโต
วสฺสทสทสทานิ โลเก อญฺจาสิ จภฺขมา ฯ
วิปฺลปฺปํ ๔ ทสฺสยิตฺวา ปุปฺผาเปตฺวาน สาวเก
วิลาสฺตฺวา วรสมฺปาตฺติยา ๕ นิพฺพุโต โส สสาวโก ฯ

#๑ ม. -- โกกนทา ฯ ๒ ม. โสมนสฺสา ฯ ๓ ม. ย. กณฺณิกาโรติ ฯ

#๔ ย. วิมฺลํ ปุปฺผิ ฯ ๕ ม. สมฺปาตฺติยา ฯ ย. -- จ สมฺปาตฺติยา ฯ

สัททตโต มุนิวโร พุทฺโธ อโนมารามมฺหิ นินฺพุโต

ตตฺถเวว ตสฺส ญฺปวโร จตุโยชนมฺกุคฺคโตติ ฯ

สัททตตฺถพุทฺธวัโส โสฬสโม ฯ

สत्ตฺตรสโม ติสฺสพุทฺธวัโส

[๑๘] สัททตตฺถสฺส อปฺเรน อสโม อปฺปฏิปฺกุคฺคโล

อนนฺตสีโล ๑ อมิตฺยโส ติสฺโส โลกคฺคณายโก ฯ

ตมฺนุขการํ วิธมิตฺวา โสภาสฺตฺวา สเทวํ

อนุกมฺปกโ มหาวีโร โลกเ อปฺปชฺชิจิ จกฺขุมา ฯ

ตสฺสาปี อตุลา อิทฺธิ อตุลา ๒ สีสฺสมาธิโย

สพฺพตฺถ ปารมฺมี คณฺตุวา ฆมฺมจกฺกํ ปวตฺตติ ฯ

โส พุทฺโธ ทสฺสทสฺสมฺหิ วิญฺญาเปสิ คิริ สฺจิจิ

โกฏฺฐิตานิ ๑ อภิสมีสุ ปจฺจเม ฆมฺมเทสเน ฯ

ทฺติโย นฺนฺติโกฏฺฐินํ ตติเย ๔ สญฺจิจิโกฏฺฐิโย

พฺนฺธนาโต ๕ ปโมเจสิ สมฺปตฺเต ๖ นรมฺฐ ตทา ฯ

สนฺนินฺปาตา ตโย อาสุํ ติสฺสสฺส ๗ จ มฺहेสิโน

ชีณาสวานํ วิมฺลानํ สนฺตจิตฺตฺตาน ตาทินํ ฯ

ชีณาสวตฺตสทฺสฺสานํ ปจฺจโม อาสิ สฺมาคโม

นฺนฺติสตฺสทฺสฺสานํ ทฺติโย อาสิ สฺมาคโม ฯ

#๑ ม. อนนฺตเตโช ฯ ๒ ม. อตุลํ สีสํ สมาธิ จ ฯ ๓ ม. อตุลสีลสมาธิ จ ฯ

#๓ ม. โกฏฺฐิตตฺสทฺสฺสานิ สมีสุ ฯ ๔ ม. ตติโย ฯ ๕ ม. พฺนฺธนา โส ฯ

#๖ ม. สत्ตฺเต -- ฯ ๗ ม. ม. ย. ติสฺเส โลกคฺคณายเก ฯ

อสีตีสตสหัสสานั	ตติโย อาสิ สมากโม
จีณาสวานั วิมลानั	ปุပ္พิदानั วิมุตติยา ฯ
อหนุเตน สมเยน	สุชาโต นาม ขตติโย
มหาโภกั จจฺจฺทฺยิตฺวา	ปพฺพชึ อธิปพฺพชฺชั ฯ
มยิ ปพฺพชิตฺเต สนฺเต	อุปฺปชฺชึ โลกนายโก
พฺพุโรติ สทฺถั สุตฺวาน	ปีติ เม อุปฺปชฺชถ ฯ
ทิจฺพฺพั มนุทารวํ ปุပ္ผิ	ปทุมํ ปาริฉตฺตกั
อุโภ หตฺถเอหิ ปคฺคยฺห	ฐนฺมาโน อุปาถมี ฯ
ปาตฺวาณฺณปรีวฺตึ	ติสฺสํ โลกคฺคณายกั
ตมฺหํ ปุပ္ผิ กเหตุวาน	มตฺถเก ธารเย ๑ ชินิ ฯ
โสปี มํ ตทา ๒ พฺยาภาสิ	ชนมฺชฺเฒ นิสีทฺยิ
ทฺวานวฺเต อิตฺโต กปฺเป	อัยฺ พฺพุโร ภวิสฺสติ ฯ
อหุ กปิลวฺหยา รมฺมา	นิกฺขมิตฺวา ตถาคโต
ปธานั ปทฺหิตฺวาน	กตฺวา ทฺถกฺกรการิกั ฯ
อชฺปาถรฺกฺขมฺมฺลสฺมี	นินิสีทิตฺวา ตถาคโต
ตตฺถ ปายาสั ปคฺคยฺห	เนรลฺลชฺรฺมฺเปหิติ ฯ
เนรลฺลชฺราย ติรมฺหิ	ปายาสั อทิ โส ชิโน
ปฏฺยิตฺตวรมคฺเคน	โพธิมฺมฺลมฺหิ เอหิติ ฯ
ตโต ปทฺทฺกฺขิณั กตฺวา	โพธิมฺณฺจํ อนุตฺตรั
อสุสฺตฺถรฺกฺขมฺมฺลมฺหิ	พฺุชฺฉนิสฺสติ มหายโส ฯ

#๑ ม. ย. ธารยั ฯ ๒ ม. ย. พฺพุโร ฯ อิตฺโต ปรี อธิสเมว ฯ

อิมสฺส ชนิกา มาตา	มายา นาม ภวิสฺสตี
ปีตา สฺพุทฺโธ โน นาม	อโย เสสฺสตี โคตโม ฯ
โกเถโธ อุตฺติสฺโส จ	อคฺคา เสสฺสนฺตี สาวกา
อนาสวา วีตฺราคา	สนฺตจิตฺตา สฺมาหิตา
อานนฺโท นามฺปญฺจาโก	อฺปญฺจิสฺสตีมิ ชินฺ ฯ
เขมา อฺปฺปลวณฺณา จ	อคฺคา เสสฺสนฺตี สาวิกา
อนาสวา วีตฺราคา	สนฺตจิตฺตา สฺมาหิตา ฯ
โพธิ ตสฺส ภควโต	อสฺสตีโถตี ปฺวฺจจตี
จิตฺโต จ หตฺถาพวโก	อคฺคา เสสฺสนฺตฺปญฺจกา ฯ
นนฺทมาตา จ อุตฺตรา	อคฺคา เสสฺสนฺตฺปญฺจิกา
อายุ วสฺสสตี ตสฺส	โกตมสฺส ยสฺสตีโน ฯ
อิทํ สฺตฺวาน วจัน	อสมสฺส มฺहेสิโน
อาโมทิตา นรมฺฐ	พุทฺธวิชงฺกุโร อโย ฯ
อฺกฺกญฺจิสฺสทา วตฺตฺนตี	อฺปฺโฆณฺตี หสนฺตี จ
กตฺตฺขลฺลี นมฺสฺสนฺตี	ทสฺสหฺลฺลี สฺเทวกา ฯ
ยทิมสฺส โลกนาถสฺส	วิรัชฺมิสฺสาม สาสนํ
อนาคตฺมฺหิ อฺทฺธาเน	เสสฺสาม สฺมมฺมุขา อิมํ ฯ
ยถา มนฺสฺสา นที ตฺรณฺตา	ปฺปฺตฺติตฺถํ วิรัชฺมฺมฺย
เหญฺจาทิตฺถํ คเหตฺวาน	อฺตฺตฺรณฺตี มฺหานที ฯ

เอวเมว มยิ สพุเพ ยทิ มุญจามิมิ ชินิ
 อนาคตมุหิ อทุชานเน เหสสาม สมมุขา อิมิ ฯ
 ตสสาปี วจันิ สุตวา กิโย จิตตํ ปสาทยิ
 อุตฺตริ วุตฺตมธิฏฺฐาสี ทสปรามิปุริยา ฯ
 เขมกั นาม นคริ ชนสนุโท ๑ นาม ขตฺติโย
 ปทุมมา นาม ชนิกา ติสฺสสฺส จ มहेสิโน ฯ
 สุตฺตวสฺสสฺสหฺสฺसानิ อการิ อชฺฌาวสิ โส
 คุหฺสเสลนาริสนิโก ๒ ตโย ปาสาทมุตฺตมา ฯ
 สมนฺตีสฺสหฺสฺसानิ นาริโย สมนฺจกตา
 สุกทฺทา นาม ๓ สานาริ อานนุโท นาม อตฺโรไซ ฯ
 นิमितฺเต จตฺโร ทิสฺวา อสฺสยาเนน นิกฺขมิ
 อนฺนุกั ๔ อฏฺฐมาลั ปธานั ปทหิ ชิโน ฯ
 พุรฺหมุณา ยาจิตฺ สนุโต ติสฺโส โลกคฺคณายโก
 วตฺตจโก มหาวิโร ยสฺวตีทายมุตฺตเม ๕ ฯ
 พุรฺหมเทโว จ อุตโย จ อเหตุ อคฺคสาวกา
 สมนโค ๖ นามุปฏฺฐาโก ติสฺสสฺส จ มहेสิโน ฯ
 สฺสสา เจว สุตฺตตา จ อเหตุ อคฺคสาวิกา
 โพธิ ตสฺส ภควโต อสนฺติ ปุจฺจติ ฯ
 สมนฺโโล จ สิริ เจว อเหตุ อคฺคปฏฺฐกา
 กิสาโคตมิ อุปเสนา อเหตุ อคฺคปฏฺฐจิกา ฯ

#๑ ม. ย. ชนสนุโร ฯ ๒ ม. คุหเสลนาริสนนิสกา ฯ ย. คุหเสลนารินิสกา ฯ

#๓ ม. นามิกา ฯ ๔ ม. อนฺนอฏฺฐมาสถานิ ฯ ย. อนฺนุกั อฏฺฐมาลั ฯ ๕ ม.

#ย. ยสฺวตียมุตฺตเม ฯ ๖ ม. ย. สมนฺโค ฯ

โตปี พุทฺโธ สกุจฺจิตโน อหุ อัจจตุตเน ชิโน
อนุปโม อสทิสो หิมวา วिय ทิสฺสตี ฯ
ตสฺสาปี อตฺตเตชสฺส आयु อาสิ अनुตฺตโร
วสฺสตสทสฺसानิ โลกเ อฏฺฐาสิ จกฺขุมา ฯ
อตุตมํ ปวริ เสฏฺฐิ अनुโกตฺวา มหายสิ
ชลิตฺวา อคฺคิกฺขนุ โชว นิพฺพุโต โส สสาวโก ฯ
วลาหโกว อนิเลน สุริเยน วिय อุตฺสโว
อนุทธาโรว ทีเปน ๑ นิพฺพุโต โส สสาวโก ฯ
ติสฺโส ชินวโร พุทฺโธ นนฺทารามมฺหิ นิพฺพุโต
ตตุเถว ตสฺส ชินฺถุโป ติณฺนิ โยชนสมฺมุสฺสีโตติ ฯ

ติสฺสพุทฺธวัโส สตฺตรสโม ฯ

อฏฺฐารสโม ปุสฺสพุทฺธวัโส ๒

[๑๕] ตตุเถว มณฺฑกปฺปมฺหิ อหุ สตุถา अनुตฺตโร
อนุปโม อสมสโม ปุสฺโส ๓ โลกกฺคนายโก ฯ
โตปี สพุทฺธิ ตมํ หนฺตฺวา วิชฺฌेतฺวา มหาชฺฌิ
สเทวํ กํ ตปฺปยนฺโต อภิวสฺสตี อมตฺมพฺพนา ๔ ฯ
ธมฺมจกฺกํ ปวตฺเตนฺเต ผุสฺเส นกฺขตฺตมฺงฺคเล
อสีติสฺตสทสฺसानํ ๕ ปจฺมาภิสฺมโย อหุ ฯ

#๑ ม. ปทีเปน ฯ ๒ ม. ย. ผุสฺสพุทฺธวัโส ฯ ๓ ม. ย. สพุทฺถุถ ผุสฺโส ฯ

#๔ ย. อมตฺมพฺพยา ฯ ๕ ม. ย. โกฏฺฐิตสทสฺसानํ ฯn

นวุตีสตสหัสสถานิ	ทุดิยาภิสมโย อหุ
อสีตีสตสหัสสถานิ	ตติยาภิสมโย อหุ ฯ
สนุนิปาตา ตโย อาลั	ปุตฺตสฺส จ ๑ มหสิโน
จีณาสวานิ วิมลานิ	สนุตฺตจิตฺตาน ตาทินิ ฯ
สฏฺฐิสตสหัสสถานิ	ปจโม อาสิ สมากโม
ปญฺญาสตสหัสสถานิ	ทุดิโย อาสิ สมากโม ฯ
จตุตทาพีสตสหัสสถานิ	ตติโย อาสิ สมากโม
อนุปาทา วิมุตฺตานิ	โวจฺฉินฺนปฏฺฐิสฺนุชฺฉินิ ฯ
อหนฺเตน สมเยน	วิชิโต ๒ นาม ขตฺติโย
ฉทฺทฺทิตฺตวา มหารชฺชั	ปพฺพชั ตสฺส สนฺติเก ฯ
โสปี มั พุทฺโธ พุยาภาสิ	ปุตฺโต โลกคฺคณายโก
เทวนวุเต อิตฺ กปฺเป	อัย พุทฺโธ ภวิสฺสตี ฯ
อหุ กปิลวฺหยา รมฺมา	นิกฺขมิตฺตวา ตถาคโต
ปธานิ ปทหิตฺวาน	กตฺวา ทุกฺกรการิกิ ฯ
อชฺปาตรุกฺขมฺมูลสฺมี	นีสิตฺตวา ตถาคโต
ตตฺถ ปายาสั ปคฺคยฺห	เนรลฺลชฺรมฺเปหิติ ฯ
เนรลฺลชฺรราย ตีรมฺหิ	ปายาสั อทิ โส ชิโน
ปฏฺฐิตฺตวรมคฺเคน	โพธิมฺลฺลมฺหิ เอหิติ ฯ
ตโต ปทกฺขิณิ กตฺวา	โพธิมฺลฺลนํ อนฺุตฺตรั
อสฺสจฺจตฺตรุกฺขมฺมูลมฺหิ	พฺุชฺฉิสฺสตี มหายโส ฯ

#๑ ม. ย. ปี ฯ ๒ ม. ย. วิชิตาวิ ฯ

อิมสฺส ชนิกา มาตา	มาชา นาม ภวิสฺสตี
ปีตา สุทฺโธทโน นาม	อัยฺย เหฺสฺสตี โคตโม ฯ
โกถิตฺโต อุตฺติสฺโส จ	อคฺคา เหฺสฺสนฺตี สาวกา
อนาสวา วีตฺราคา	สนฺตจิตฺตา สฺมาหิตา
อานนฺโท นามฺปฏฺฐาโก	อฺปฏฺฐิสฺสตีมิ ชินฺ ๑
เขมา อฺปฺปลวณฺณา จ	อคฺคา เหฺสฺสนฺตี สาวกา
อนาสวา วีตฺราคา	สนฺตจิตฺตา สฺมาหิตา ๑
โพธิ ตสฺส ภควโต	อสฺสตีโถตี ปวฺจจตี
จิตฺโต จ หตฺถาพวโก	อคฺคา เหฺสฺสนฺตฺปฏฺฐกา ๑
นนฺทมาตา จ อุตฺตรา	อคฺคา เหฺสฺสนฺตฺปฏฺฐิกา
อายุ วสฺสตี ตสฺส	โกตมสฺส ยสฺสตีโน ๑
อิทํ สุตฺวาน วจัน	อสมสฺส มเหสีโน
อาโมทิตา นรมฺฐ	พุทฺธวิชฺงฺกุโร อัยฺ ๑
อฺกฺกฏฺฐิสฺสทา วตฺตฺนฺตี	อฺปฺโฆณฺตี หสนฺตี จ
กตฺยชฺลี นมสฺสนฺตี	ทสฺสหฺสฺสี สเทวกา ๑
ยทิมสฺส โลกนาถสฺส	วิรชฺฉิสฺสาม สาสนํ
อนาคตฺมฺหิ อทฺธานเ	เหฺสฺสาม สมนฺมุขา อิมํ ๑
ตสฺสาปี วจัน สุตฺวา	ภิกฺขุโย จิตฺตํ ปสาทยฺี
อฺคฺคฺรี วตฺตมธฺธิจฺจาตี	ทสฺปารมฺปิรฺยา ๑

สูตรนตัม วินยจาปี นวงศตถุศาสน
สพพิ ปริยาปณิตวาน โสภยิ ชินศาสน ฯ
ตตถปมตโต วิหรนโต พุรหุม ภเวตวา ภวานิ
อภิณฺวาสุ ปารมี คนฺตวา พุรหุม โลกมคณฺนิหิ ฯ
กาสิกํ นาม นคริ ชยเสโน นาม ขตฺติโย
สิริมา นาม ชนิกา ปุสฺสสฺส จ ๑ มहेสิโน ฯ
นวสฺสสฺสหฺสฺสทานิ อการิ อชฺฌาวสิ โส
ครุพหิสฺสวณฺณตารา ๒ ตโย ปาสาทมุตฺตมา ฯ
เตวีสติสฺสหฺสฺสทานิ ๓ นาริโย สมลฺงกตา
กีสาคิตฺตี นาม [๔] อานนฺโท ๕ นาม อตฺโร ๖
นิมิตฺเต จตฺโร ทิสฺวา หตฺติยานเนน นิกฺขมิ
สฺสตาหิ ปชานจาริ อจริ ปุริสฺสฺสฺสโม ฯ
พุรหุมนฺนา ยาจิโต สนฺโต ปุสฺโส โลกกฺคณายโก
วตฺตจโก มหาวิโร มิกทายเ นรุตฺตโม ฯ
สุรฺกฺขิตฺโต ฌมฺมเสโน ๖ อหฺสิ อคฺคสาวกา
สภฺยิโย นามฺปญฺจาทโก ปุสฺสสฺส จ มहेสิโน ฯ
จาลา จ อฺปจาลา จ อหฺสิ อคฺคสาวิกา
โพธิ ตสฺส ภควโต อามลโกติ ๗ วุจฺจติ ฯ
ชนฺชโย วิสาโข จ อหฺสิ อคฺคฺปญฺจกา
ปทุมมา สิรินาคา จ ๘ อหฺสิ อคฺคฺปญฺจิกา ฯ

#๑ ม. ย. ปี ๑ ๒ ม. ย. ครุพหิสฺสวณฺณตารา ๑ ๓ ม. ตีสติสฺสหฺสฺสทานิ ๑

#๔ ม. ย. นาริ ๑ ๕ ม. อานนฺโท ๑ ๖ ย. สฺกฺขิตฺโต ฌมฺมเสโน จ ๑ ๗ ม. ย.

#อามณฺโฑติ ๑ ๘ ม. ย. ปทุมมา เจว นาคา จ ๑

อฏฐปณณาสรตน์ โสปี อจฺจุกคโต มุนิ
โสภติ สตรีสีว อปุรราชว ปุริโต ฯ
นวุตฺวิสฺสสทฺสทานิ อายุ วิชฺชติ ดาวเท
ดาวตา ติฏฺฐมาโน โส ตาเรสิ ชนตํ พหุ ฯ
โอมทิตฺวา พหุ สตฺเต สนฺตารตฺวา พหุ ชเน
โสปี สตฺถา อตฺถยโส นิพฺพุโต โส สสาวโก ฯ
ปฺสุโส ชินวโร สตฺถา เสนารามมฺหิ นิพฺพุโต
ชาตฺวิตฺถาริกิ อาสิ เตสุ เตสุ ปเทสโตติ ฯ

ปฺสุตฺตพุทฺธวัโส อฏฺฐารสโม ฯ

เอกฺกนวิสฺสติโม วิปฺสุตฺติพุทฺธวัโส

[๒๐] ปฺสุตฺสส อปเรน สมฺพุทฺโธ ทิปฺพุตฺตโม
วิปฺสุตฺติ นาม นามเนน โลเก อฺปฺปชฺชิ จกฺขมา ฯ
อวิชฺชณฺฑํ ๑ ปทาเลตฺวา ปตฺโต สมฺโพธิมฺตฺตมํ
ธมฺมจกฺกํ ปวตฺเตตฺตํ ปกฺกามิ พนฺธุมตีปุริ ฯ
ธมฺมจกฺกํ ปวตฺเตตฺตวา อฺโก โพเชสิ นายโก
คณฺนาย น วตฺตพฺโพ ปจฺมาภิสฺมโย อหุ ฯ
ปฺนนาปฺริ อมิตฺยโส ตตฺถ สจฺจํ ปกาสิ
จตฺราสีตฺติสทฺสทานิ ทุตฺติยาภิสฺมโย อหุ ฯ

#๑ ม. ย. อวิชฺช สพุทฺธิ ฯ

จตุราสีตีสหสฺสานิ	สมพุทฺธมนุปพุทฺฐิ
เตสมารามปตฺตานํ	ธมฺมํ เทเสสิ จกฺขุมา ฯ
สพฺพากาเรน ภาสโต	จตุวา ๑ อุปนิสฺสา ชิโน ๒
เดปี ธมฺมวรั คนฺตฺวา	ตติยาภิสมโย อหุ ฯ
สนฺนิปาตา ตโย อาสุ	วิปฺสฺสิสฺส มहेสิโน
ชีณาสวานํ วิมฺลानํ	สนฺตจิตฺตาน ตาทินํ ฯ
อฏฺฐสฺสฏฺฐิสฺตสหสฺสานํ	ปจฺโม อาสิ สมากโม
ภิกฺขุสฺตสหสฺสานํ	ทุติโย อาสิ สมากโม ฯ
อสีติภิกฺขุสหสฺสานํ	ตติโย อาสิ สมากโม
ตตฺถ ภิกฺขุคณฺมชฺเฌ	สมพุทฺโธ อติโรจติ ฯ
อหนฺเตน สมเยน	นาคราชา มหิทฺธิโก
อตุโล นาม นามเณ	ปฺลฺลวฺวโน ตฺว ชฺตินฺธโร ฯ
เนกานํ นาคโกณฺฑินํ	ปริวารตฺวานหํ ตทา
วชฺชนฺโต ทิพฺพตฺตริเยหิ	โลกเชฏฺฐํ อุปากมึ ฯ
อุปสงฺกมิตฺวาน สมพุทฺธํ	วิปฺสฺสิ โลกนายกํ
มณฺนิมุตฺตารตฺนขจิตฺตํ	สพฺพากรณฺวิภูสิตํ
นิมนฺเตตฺวา ธมฺมราชสฺส	สุวณฺณปี้จฺมทาสาหํ ฯ
โสปี มํ พุทฺโธ พุยาภาสิ	สงฺฆมชฺเฌ นิสีทिय
เอกนฺวติ อิตฺถ กปฺเป	อัย พุทฺโธ ภวิสฺสติ ฯ

#๑ ม. ย. สุตฺวา ฯ ๒ ม. อุปนิสฺสาทิโน ฯ

อหุ กปิลวหยา รมมา	นิกขมิตฺวา ตถาคโต
ปธานํ ปทหิตฺวาน	กตฺวา ทุกฺกรการิกิ ๑
อชปาลรูกฺขมูลสฺมี	นีสิตฺวา ตถาคโต
ตตฺถ ปายาสํ ปคฺคยฺห	เนรณฺชรมุเปหิติ ๑
เนรณฺชราย ตีรมฺหิ	ปายาสํ อทิ โส ชิโน
ปฏฺยตฺตวรมกฺเคน	โพธิมฺมูลมฺหิ เอหิติ ๑
ตโต ปทกฺขิณํ กตฺวา	โพธิมณฺฑํ อนฺุตฺตรํ
อสุตฺตถมฺมูเล สมฺโพธิ	พฺุชฺฌิสฺสตี มหายโส ๑
อิมสฺส ชนิกา มาตา	มายา นาม ภวิสฺสตี
ปีตา สฺุทฺโธทโน นาม	อโยฺย เหฺสฺสตี โคตโม ๑
โกลิโต อฺุปฺติสฺโส จ	อคฺคา เหฺสฺสนฺตี สาวกา
อนาสวา วิตราคา	สนฺตจิตฺตา สมาหิตา
อานนฺโท นามฺปฏฺฐาโก	อฺุปฏฺฐิสฺสตีมิ ชินิ ๑
เขมา อฺุปฺปลวณฺณา จ	อคฺคา เหฺสฺสนฺตี สาวิกา
อนาสวา วิตราคา	สนฺตจิตฺตา สมาหิตา ๑
โพธิ ตสฺส ภควโต	อสุตฺตโถติ ปฺุจฺจติ
จิตฺโต จ หตฺถาพวโก	อคฺคา เหฺสฺสนฺตฺุปฏฺฐกา ๑
นนฺทมาตา จ อุตฺตรา	อคฺคา เหฺสฺสนฺตฺุปฏฺฐิกา
อายุ วสฺสสฺตํ ตสฺส	โคตมสฺส ยสฺสสิโน ๑

อิทํ สุตวาน วจนํ อสมสฺส มहेสิโน
อาโมทิตา นรมฺรु พุทฺธวิขงฺกุโร อัย ๑
อุกฺกุกฺขิสทฺทา วตฺตนฺติ อปฺโพณฺเณติ หสฺนฺติ จ
กตฺตชฺชลิ นมฺสฺสฺนฺติ ทสฺสหฺสฺสิ สทฺเวกา ๑
ยทิมฺสฺส โลกนาถสฺส วิชฺฌมฺสฺสาม สาสนํ
อนาคตฺมฺหิ อทฺธานเ เหสฺสาม สมฺมุขา อิมํ ๑
ยถา มนุสฺสา นที ตฺรนฺตา ปฏฺิติดํ วิชฺฌมฺย
เหฏฺฐา ติตฺถํ กเหตุวา อุตฺตฺรนฺติ มหฺานที ๑
เอวเมว มยฺ สพฺเพ ยทิ มุญฺจามิมิ ชินํ
อนาคตฺมฺหิ อทฺธานเ เหสฺสาม สมฺมุขา อิมํ ๑
ตสฺสาปี ๑ วจนํ สุตฺวา กิยฺโย จิตฺตํ ปสาทยฺ
อุตฺตฺริ วตฺตมฺชฺญฺจาสี ทสฺปารมฺปิรฺยา ๑
นคฺริ พนฺธุมฺตี นาม พนฺธุโม นาม ขตฺติโย
มาตา พนฺธุมฺตี นาม วิปฺสฺสิสฺส มहेสิโน ๑
อญฺจวสฺสสฺส
นนฺโท สุนฺนฺโท สิริมา ตโย ปาสาทมฺตฺตมา ๑
ติจฺจตฺตาริสฺส
สฺส
นิมิตฺเต จตฺุโร ทิสฺวา รตฺยานนฺน นิกฺขมฺมิ
อนฺนฺนอญฺจมาसानิ ปฺชานํ ปทฺหิ ชินอ ๑

#๑ ม. ย. ตสฺสาหํ ๑ อิโต ปรี อีทิสฺเมว ๑ ๒ ย. สุตฺนา ๑ ๓ ย. สํวญฺญกฺขนฺุโร ๑

พรหมณา ยาจิต สนโต วิปสสี โลกนายโก
วตตจโก มหาวีโร มิกทาเย นรุตโตโม ฯ
ขนุโร จ ติสสนาโม จ อहेสิ อคฺคสาวกา
อโสก นามปฏฺฐาโก วิปสสีสฺส มहेสิโน ฯ
จนฺทา จ จนฺทमितฺตา จ อहेสิ อคฺคสาวิกา
โพธิ ตสฺส ภควโต ปาฐลิตฺติ ปวฺจจติ ฯ
ปฺนพฺพสุमितฺโต นาโค จ อहेสิ อคฺคปฏฺฐกา
สิริมา อุตฺตรา เจว อहेสิ อคฺคปฏฺฐจิกา ฯ
อสิตีหตฺถมฺพเพโธ วิปสสี โลกนายโก
ปภา นิทฺฐาวตี ตสฺส สมฺนตา สตฺตโยชเน ฯ
อสิตีวสฺสสหฺสฺสานิ आयุ พุทฺธสฺส ดาวเท
ดาวตา ติฏฺฐมาโน โส ตาเรสิ ชนฺตํ พหุ ฯ
พหุเทวมฺนุสฺसानํ พนฺธนํ ปริโมจยิ
มคฺคามคฺคณฺจ อจิกฺขิ อวเสสปฺถุชฺชเน ฯ
อาโลกํ ทสฺสยิตฺวาน ทสฺเสตฺวา อมตํ ปทํ
ชฺลิตฺวา อคฺคิกฺขนุ โธว นิพฺพุโต โส สสาวโก ฯ
อิทฺธิวริ ปุณฺณวริ ลกฺขณฺจกฺกสมฺมิตํ ๑
สพฺพิ สมฺนฺตรหิตํ นนฺ ริดฺดา สพฺพสฺงฺขาราติ ฯ
วิปสสี นรวโร วีโร สุมิตฺตารามฺมहि นิพฺพุโต
ตตฺถเวว ตสฺส ญฺปวโร สตฺตโยชนมฺสฺสตีโตติ ฯ

วิปสสีพุทธวัโส เอภฺนวิสตีโม ฯ

#๑ ม. ลกฺขณฺณจ กุสมฺมิตํ ฯ ย. ลกฺขณฺณจตุภฺมิกํ ฯ

วีสติโม สิจิพุทฺธวโธ๒

[๒๑] วิปสฺสิสฺส อปเรน สมพุทฺโธ ทิปทฺตโม
สิจิวุหโย ๑ นาม ชิโน อสโม อปฺปฏิปฺคฺคโล ๑
มารเสนํ ปมทฺทิตฺวา ปตฺโต สมโพธิมุตฺตมํ
ธมฺมจกฺกํ ปวตฺเตสิ อนุกมฺปาย ปาณินํ ๑
ธมฺมจกฺกํ ปวตฺเตนฺเต สิจิมฺหิ ชินปฺจฺจเว
โกฏิสฺตสฺสทฺสฺสานํ ปจฺจมาภิสฺสมโย อหุ ๑
อปรีปี ธมฺมํ เทเสนฺเต คณฺเฏจฺเจ นรุตฺตเม
นวุติโกฏิสฺสทฺสฺสานํ ทุตฺติยาภิสฺสมโย อหุ ๑
ยมกปาฎิหาริยํ ๒ ทสฺสยนฺเต สเทวเก
อสิติโกฏิสฺสทฺสฺสานํ ตุตฺติยาภิสฺสมโย อหุ ๑
สนฺนิปาตา ตโย อาสํ สิจิสฺสาปี มฺहेสิโน
จิณฺณาสวานํ วิมลานํ สนฺตจิตฺตฺตาน ตาทินํ ๑
ภิกฺขุสฺตสฺสทฺสฺสานํ ปจฺจโม อาสิ สฺมาคโม
อสิติภิกฺขุสฺสทฺสฺสานํ ทุตฺติโย อาสิ สฺมาคโม ๑
สฺตฺตฺตติภิกฺขุสฺสทฺสฺสานํ ตติโย อาสิ สฺมาคโม
อนฺุปลิตฺโต ปทฺมํว โดยมฺหิ สมฺปวทฺตฺติตํ ๑
อหนฺเตน สมเยน อรินฺทโม นาม ขตฺติโย
สมพุทฺธรปฺมุขํ สจฺจํ อนฺุณปฺาเนน ตปฺปยี ๑

#๑ ย. สิจิสฺวหโย ๑ ม. สิจิวุหโย อาสิ ชิโน ๑ ๒ ม. ยมกปาฎิหาริยณฺจ ๑ ย. ยมก
#ปาฎิหาริยณฺจ ๑

พหุทฺธสวริ ทตฺวา ทฺสสโกฎฺฐิ อนปฺปกั
อลงฺกตํ หตฺถิยานํ สมฺพุทฺธสฺส อทาสหิ ๑
หตฺถิยานํ นิมนฺนิตฺวา กปฺปิยํ อุปนามยิ
ปุริยิ มานสิ มยฺหิ นิจฺจํ ทพฺพหฺมฺปฏฺจติ ๑
โสปิ มํ พุทฺโธ พฺยาทาสิ สิขิ โลกคฺคณายโก
เอกตฺตฺติเส อิตฺโต กปฺเป อยํ พุทฺโธ ภวิสฺสติ ๑
อหุ กปฺปิตฺวหยา รมฺมา ๑ นิภฺขมิตฺวา ตถาคโต
ปธานํ ปทหิตฺวาน กตฺวา ทฺกกรฺการิกิ ๑
อชฺปาลรฺกฺขมฺมฺลสฺมิ นิสิตฺติตฺวา ตถาคโต
ตตฺถ ปายาสํ ปคฺคยฺห เณรฺชฺรรมฺเปหิติ ๑
เนรฺชฺรราย ตีรฺมฺหิ ปายาสํ อทิ โส ชิโน
ปฏฺิยตฺตวรมฺกฺเคน โโพธิมฺมฺมฺหิ เอหิติ ๑
ตโต ปทกฺขิณํ กตฺวา โโพธิมฺณํ อณฺุตฺตรํ
อสฺสตฺถรฺกฺขมฺมฺลมฺหิ พุชฺฌิสฺสติ มหายโส ๑
อิมสฺส ชนิกา มาตา มายา นาม ภวิสฺสติ
ปีตา สฺพุทฺโธทโน นาม อยํ เหสฺสติ โคตโม ๑
อนาสวา วิตราคา สนฺตจิตฺตา สฺมาหิตา
โกถิตโต อุปตฺติสฺโส จ อคฺคา เหสฺสนฺติ สวาทา
อานนฺโท นามฺปฏฺจาทโก อุปฏฺจิสฺสติมํ ชินํ ๑

#๑ ย. อหุ กปฺปิตฺวหเย รมฺเม ๑ อิตฺโต ปรี อีทิสเมว ๑

เขมา อุปลวณณา จ	อกุคา เหตุสนฺติ สาวิกา
อนาสวา วีตราคา	สนฺตจิตฺตา สมาหิตา ฯ
โพธิ ตสฺส ภควโต	อสุตฺตโถติ ปวฺจจติ
จิตฺโต จ หตฺถาพวโก	อกุคา เหตุสนฺตฺปุฏฺฐกา ฯ
นนฺทมาตา จ อุตฺตรา	อกุคา เหตุสนฺตฺปุฏฺฐิกา
อายุ วสฺสสตํ ตสฺส	โคตมสฺส ยสฺสลิโน ฯ
อิทํ สุตฺวาน วจัน	อสมสฺส มहेสิโน
อาโมทิตา นรมฺรู	พุทฺธวิขงฺกุโร อัย ฯ
อุกฺกุฏฺจิสทฺทา วตฺตนฺติ	อปฺโผฏฺเณติ หสนฺติ จ
กตฺตชฺฉลิ นมฺสฺสนฺติ	ทสฺสทสฺสิ สทเวกา ฯ
ยทิมสฺส โลกนาถสฺส	วิรัชฺฉิตฺตํ สาสัน
อนาคตมฺหิ อทฺธานเ	เหตุสํม สมฺมุขา อิมํ ฯ
ยถา มนุสฺสา นที ตรนฺตา	ปฏฺิติดฺธํ วิรัชฺฉิย
เหฏฺฐาติคฺคํ คเหตุวาน	อุตฺตรนฺติ มหานที ฯ
เอวเมว มยฺ สพุเพ	ยทิ มุญฺจามิมิ ชิน
อนาคตมฺหิ อทฺธานเ	เหตุสํม สมฺมุขา อิมํ ฯ
ตสฺสาปี วจัน สุตฺวา	ภิชฺชโย จิตฺตํ ปสาทยิ
อุตฺตรี วตฺตมธฺิฏฺฐาสี	ทสฺสปารมิปุริยา ฯ
นคฺริ อรุณวตี นาม	อรุโณ นาม ชตฺติโย
ปภาวตี นาม ชนิกา	สิจิสฺส จ มहेสิโน ฯ

สตุตตวสสสหัสทานิ อकारि อชฌาวสิ โส
สฺวทุตโก คิริ นารีวาทโน ๑ ตโย ปสาทมุตตมา ฯ
จตุวิสตติสหัสทานิ นาริโย สมลنگตา
สพฺพกามา นาม สานารี อตุโล นาม อตุโร ฯ
นิमितเต จตุโร ทิสฺวา หตฺถิยานเนน นิกฺขมิฏ
อฏฺฐมาสํ ปธานจาริ อจริ ปุริสฺสุตฺโต ฯ
พฺรหฺมุนา ยาจิตฺ สนฺโต สิจิ โลกคฺคณายโก
วตฺตจโก มหาวิโร มิกทาเย นรุตฺโต ฯ
อภิกฺขุ สมภโว นาม ๒ อเหตุํ อคฺคสาวกา
เขมฺงโร นามปฺภุจฺจาโก สิจิสฺส จ มहेสิโน ฯ
มชิตา ๓ จ ปทุมา จ อเหตุํ อคฺคสาวิกา
โพธิ ตสฺส ภควโต ปุณฺฑริโกติ วุจฺจติ ฯ
สิริวทุโฆ จ นนฺโท ๔ จ อเหตุํ อคฺคปฺภุจฺกา
จิตฺตา เจว สฺวจิตฺตา จ อเหตุํ อคฺคปฺภุจฺจิกา ฯ
อุจฺจตุตเตน โส พุทฺโธ สตุตฺติหตฺถมฺมุคฺโค
กณฺจนคฺคิกสงฺกาโส ทฺวตฺตีสฺวรสฺสขโณ ฯ
ตสฺสาปิ พุยามปฺปภา กายา นิจฺจรนฺติ ๕ นีรนฺตริ
ทิโสทิสํ นิจฺจรนฺติ ตีณิ โยชนานิ โส ปภา ฯ
สตุตฺตวสสสหัสทานิ आयु ตสฺส มहेสิโน
ดาวตา ติกฺขมาโน โส ตาเรสิ ชนฺตํ พหุ ฯ

#๑ ม. สฺวทุตโก คิริ วสโก ฯ ย. สฺวทุตโก คิริ วทโน ฯ ๒ ม. เจว ฯ ๓ ม.

#สชิตา ฯ ย. อชิตา เจว ฯ ๔ ย. จนฺโท ฯ ๕ ม. ย. ทิวารตฺตี ฯ

ธम्मเมฆัง วสุติวาน ๑ เตมยิตฺวา สเทวเก
เขมตํ ปาปยิตฺวาน นิพฺพุโต โส สสาวโก ฯ
อนุปฺพชฺชนสมฺปนฺนํ ทวตฺตีสวรสกฺขณํ
สพฺพํ สมฺนฺตรหิตํ นนฺุ ริดฺดา สพฺพสงฺขาราทิ ฯ
ลิจิ มฺนิวโร พุทฺโธ อสฺสารามฺหิ ๒ นิพฺพุโต
ตตฺถเวว ตสฺส ฐปฺวาโร ติณฺิ โยชนมฺกุคฺคโตติ ฯ
ลิจิพุทฺธวิโส วิสฺติโม ฯ

เอกวิสฺติโม เวสฺสฏฺพุทฺธวิโส

[๒๒] ตตฺถเวว มณฺฑกปฺปมฺหิ อสโม อปฺปฏฺิพฺคฺคโล
เวสฺสฏฺ นาม นามน โลเก อฺปฺปชฺชิ โส ๑ ชิโน ฯ
อาทิตฺตํ อิท ๔ รากฺคฺคิ ตณฺหานํ วิชิตํ ชานํ ๕
นาโคว พนฺชนํ เจตฺวา ปตฺโต สมฺโพธิมฺตมฺมํ ฯ
ธम्मจกฺกํ ปวตฺเตสิ เวสฺสฏฺ โลกนายโก
อสิตฺติโกฏฺฐิสหฺสฺสานํ ปจฺมาภิสมโย อหุ ฯ
ปกฺกนฺเต จาริกํ รฏฺเฐ โลกเชฏฺเฐ นราสเก
สคฺคตฺติโกฏฺฐิสหฺสฺสานํ ทุตฺติยาภิสมโย อหุ ฯ
มหาทิกฺกุจฺฉิ วิโนเทฺนฺโต ปาฏฺิหริ ๖ กโรติ โส
สมาคตา นรมฺรู ทสฺสหฺสฺสิสเทวเก ฯ

#๑ ม. ปวสฺเสตฺวา ฯ ย. ธम्मเมโฆ ปวสฺเสตฺวา ฯ ๒ ย. ทสฺสารามฺหิ ฯ ๓ ม.

#นายโก ฯ ๔ ม. วต ฯ ย. อาทิตฺตํ ติ จ ฯ ๕ ม. ตทา ฯ ย. สทา ฯ ๖ ย. ปาฏฺิหริ ฯ

มหาอจฺฉริยํ ทิสฺวา	อพฺภูตํ โลมหํสนํ
เทวา เจว มนุสฺสา จ	พฺพชฺชเร สญฺจิกโกฏฺเอยํ ๑
สฺนุณีปาตา ตโย อาลํ	เวสฺสสฺส มเหสีโน
จีณาสวานํ วิมลानํ	สฺนุตจิตฺตาน ตาทินํ ๑
อสีติโกฏฺฐิสหฺสฺสานํ	ปจฺโม อาสี สมากโม
สฺตฺตติภิกฺขุสหฺสฺสานํ	ทฺติโย อาสี สมากโม ๑
สญฺจิกภิกฺขุสหฺสฺสานํ	ตฺติโย อาสี สมากโม
ชฺรธาภิยฺยทํ	โอรฺसानํ มเหสีโน ๑ ๑
ตสฺส พุทฺธสฺส อสมสฺส	จกฺกํ วตฺตติมฺมตฺตมํ
สฺตฺวาน ปณฺธิตํ ชมมํ	ปพฺพชฺชมภิโรจยิ ๑
อหนฺเตน สมเยน	สฺทสฺสโน นาม ชตฺติโย
อนฺนปानेन วตฺเตน	สสงฺฆํ ชินมปฺุชยิ ๑
มหาทานํ ปวตฺเตตฺวา	รตฺตนิทิวมตฺนุทิตโต
ปพฺพชฺชํ คุณฺสมปฺนํ	ปพฺพชฺชํ ชินสนฺติเก ๑
อาจารคุณฺสมปฺนโน	วตฺตสีลสฺมาหิตโต
สพฺพญฺญุตํ กเวสฺนุโต	รมามิ ชินสาสเน ๑
สทฺธาปีตี อุปฺปาเทตฺวา	พุทฺธํ วนฺทามิ สฺตฺถริ
ปีตี อุปฺปชฺชติ มยฺหิ	โพธิยาเยว การณา ๑
อนิวดตฺมานสํ ญตฺวา	สมฺพุทฺโธ เอตทพุทฺวิ
เอกตฺตีเส อิตโต กปฺเป	อຍํ พุทฺโธ ภวิสฺสติ ๑

#๑ ยู. มเหสินํ ๑

อหุ กปิลวหยา รมมา	นิกขมิตฺวา ตถาคโต
ปธานํ ปทหิตฺวาน	กตฺวา ทุกฺกรการิกิ ๑
อชปาลรูกฺขมูลสฺมี	นีสิตฺวา ตถาคโต
ตตฺถ ปายาสํ ปคฺคยฺห	เนรณฺชรมุเปหิติ ๑
เนรณฺชราย ตีรมฺหิ	ปายาสํ อทิ โส ชิโน
ปฏฺยตฺตวรมกฺเคน	โพธิมฺมูลมฺหิ เอหิติ ๑
ตโต ปทกฺขิณํ กตฺวา	โพธิมณฺฑํ อนุตฺตรํ
อสุตฺตถรูกฺขมูลมฺหิ	พฺุชฺฌิสฺสติ มหายโส ๑
อิมสฺส ชนิกา มาตา	มายา นาม ภวิสฺสติ
ปีตา สฺุทฺโธทโน นาม	อัยฺ เหสฺสติ โคตโม ๑
โกลิโต อุปติสฺโส จ	อคฺคา เหสฺสนฺติ สาวกา
อนาสวา วิตราคา	สนฺตจิตฺตา สมาหิตา
อานนฺโท นามฺปฏฺจาโก	อุปฏฺจิสฺสติมฺ ชินํ ๑
เขมา อุปลวณฺณา จ	อคฺคา เหสฺสนฺติ สาวิกา
อนาสวา วิตราคา	สนฺตจิตฺตา สมาหิตา ๑
โพธิ ตสฺส ภควโต	อสุตฺตโถติ ปฺุจฺจติ
จิตฺโต จ หตฺถาพวโก	อคฺคา เหสฺสนฺตฺตฺปฏฺจกา ๑
นนฺทมาตา จ อุตฺตรา	อคฺคา เหสฺสนฺตฺตฺปฏฺจิกา
อายุ วสฺสสฺตํ ตสฺส	โคตมสฺส ยสฺสสิโน ๑

อิทํ สุตวาน วจัน	อสมสฺส มहेสิโน
อาโมทิตา นรมฺร	พุทฺธวิซงฺกุโร อัย ๑
อุกฺกฏฺฐิสทฺทา วตฺตนฺติ	อปฺโพณฺเณติ หสฺนฺติ จ
กตฺตชฺชลิ นมฺสฺสนฺติ	ทสฺสทสฺสิ สทฺเวกา ๑
ยทิมสฺส โลกนาถสฺส	วิรัชมิสฺสาม สาสัน
อนาคตมฺหิ อทฺธานเ	เหสฺสาม สมฺมุขา อิมํ ๑
ยถา มนุสฺसानํ ตรีนฺตา	ปฺปฏิตฺตํ วิรัชมิย
เหฏฺฐาติตฺตํ กเหตุวาน	อุตฺตรนฺติ มหานํ ๑
เอวมฺว มยํ สพฺเพ	ยทิ มฺลจามิมิ ชิน
อนาคตมฺหิ อทฺธานเ	เหสฺสาม สมฺมุขา อิมํ ๑
ตสฺสาทํ วจัน สุตฺวา	ภิชฺชโย จิตฺตํ ปสฺสทฺธิ
อุตฺตรี วตฺตมชฺชิจฺฉาสิ	ทสฺสปารมิปฺริยา ๑
อโนมํ นาม นคร	สุปฺปติโต นาม ขตฺติโย
มาตา ยสวตี นาม	เวสฺสทฺสฺส มहेสิโน ๑
นพฺพทฺสฺสทสฺसानิ ๑	อการํ อชฺชวทฺสิ โส
รฺุจิ สฺรฺุติ วจฺุฏฺเภา ๒	ตโย ปาสาทมฺมุตฺตมา ๑
อนฺนฺตีสทสฺसानิ	นาริโย สมลฺงกตา
สฺุจิตฺตา นาม สานาริ	สุปฺปพฺุทฺโธ นาม อตฺุโร ๑
นิมิตฺเต จตฺุโร ทิสฺวา	สิวิกายาภินิภฺุขมิ
ณฺมาสิ ปฺุชานจาร์	อจฺุริ ปฺุริสฺุตฺตโม ๑

#๑ ม. น จ วสฺสทสฺसानิ อการํ อชฺชว โส วสิ ๑ เอวมฺปฺริปี ๑ ๒ ม. รฺุจิ สฺรฺุจิ

พรหมุณา ยาจิต สนุโต เวสสภู โลกนายโก
วตตจโก ๑ มหาวิโร อรุณปี ๒ นรุตตโม ฯ
โตโณ จ อุตตโร เจว อहेสุ อคฺคสาวกา
อุปสนุโต นามุปฺภูจโก เวสสภูสฺส มหสิโน ฯ
รามา เจว สมาลา นาม ๓ อहेสุ อคฺคสาวิกา
โพธิ ตสฺส ภควโต มหาสาโลติ วุจฺจติ ฯ
โตตฺถิโก เจว รุโม จ อहेสุ อคฺคูปฺภูจกา
โคตมี จ สิริมา จ อहेสุ อคฺคูปฺภูจิกา ฯ
สฺกฺขิรตนมฺพเพโธ เหมยฺอุปสมฺบุโป
กาธา นิจฺฉรติ รัสสิ รตฺตีว ปพฺพเต สิจิ ฯ
สฺกฺขิวสฺสสทฺสทานิ อายุ ตสฺส มหสิโน
ตาวตา ติฏฺฐมาโน โส ตาเรสิ ชนตฺ พฺหุ ฯ
ธมฺมํ วิตุถาริกิ กตฺวา วิภชฺชิตฺวา มหาชนํ
ธมฺมนาวํ จเปตฺวาน นิพฺพุโต โส สสาวโก ฯ
ทสฺสเนยฺยํ สพฺพชนํ วิหารํ อิริยาปถํ
สพฺพํ สมฺนฺตรหิตํ นนฺ รัตฺตา สพฺพสฺงฺขาราติ ฯ
เวสสภู ชินวโร สตฺถา เขมารามมฺหิ นิพฺพุโต
ธาคฺคฺวิตุถารกํ อาสิ เตสุ เตสุ ปเทสโตติ ฯ

เวสสภูพุทธวัโส เอกวิสตติโม ฯ

#๑ ม. วตฺติ จกฺกํ ฯ ๒ ม. อรุณารามे ฯ ๓ ม. จ ฯ ย. ทามา เจว สมาลา จ ฯ

ทวารีสติโม กุกกุสนฺธพุทฺธวัโส ๑

[๒๓] เวสฺสกุสฺส อปเรน สมพุทฺโธ ทิปทุตฺโตโม
กุกกุสนฺโธ นาม นามเนน อปฺปเมยฺโย ทูราสโท ฯ
อุคฺคมาเถตฺวา สพุพฺภวํ จริยาย ปารมิงฺกโต
สีโหว ปณฺชริ เภตฺวา ปตฺโต สมนฺโพนิมุตฺตมํ ฯ
ธมฺมจกฺกํ ปวตฺเตนฺเต กุกกุสนฺเธ โลกนายนเก
จตฺตาพีสโกฏฺฐิสหฺสฺสานํ ปจฺจมาภิสมฺโย อหุ ฯ
อนตฺตลิกขมฺหิ อากาเส ยมกํ กตฺวา วิกุพฺพนํ
ทีสโกฏฺฐิสหฺสฺสานํ โพนฺเชติ เทวมานุเส ฯ
นรเทวสฺส ยกฺขสฺส จตฺสจฺจปฺปกาสเน
ธมฺมาภิสมฺโย ตสฺส คณฺนาโต อสงฺขิโย ฯ
กุกกุสนฺธสฺส ภควโต เอโก อาสิ สมากโม
จิณฺทาสวานํ วิมลानํ สนฺตจิตฺตฺตาน ตาทินํ ฯ
จตฺตาพีสสหฺสฺสานํ ตทา อาสิ สมากโม
ทนฺตญฺมิมนฺนุปฺตฺตฺตานํ อาสวาทิกณฺกฺขยา ฯ
อหนฺเตน สมเยน เขโม นามาสิ ขตฺติโย
ตถาคเต ชินฺปฺตฺเต ทานํ ทตฺวา อนปฺปกํ ฯ
ปตฺตณฺจ จิวริ ทตฺวา อณฺชนํ มรฺตฺตญฺจิกํ
อิเมตํ ปตฺถิตํ สพุพฺ ปรฺกฺขิยาเทมิ วริ วริ ฯ

#๑ ม. ย. กุกกุสนฺธ ... ฯ สพุพฺตถ อีทิสเมว ฯ

โสปี มํ มุณี ๑ พุยาภาสิ	กุกุสนุโธ วินายโก
อิมมุหิ ภทเท เก กปเป	อัย พุโธ ภวิสฺสตี ฯ
อหุ กปิลวหยา รมมา	นิกขมิตฺวา ตถาคโต
ปธานํ ปทหิตฺวาน	กตฺวา ทุกฺกรการิกํ ฯ
อชปาลรูกฺขมูลสฺมี	นีสิตฺวา ตถาคโต
ตตฺถ ปายาสํ ปคฺคยฺห	เนรชฺชรมุเปหิติ ฯ
เนรชฺชราย ตีรมุหิ	ปายาสํ อทิ โส ชิโน
ปฏฺยตฺตวรมกฺเคน	โพธิมฺมูลมุหิ เอหิติ ฯ
ตโต ปทกฺขิณํ กตฺวา	โพธิมณฺฑํ อนุตฺตรํ
อสุตฺตอรูกฺขมูลมุหิ	พฺชฺฉิสฺสตี มหายโส ฯ
อิมสฺส ชนิกา มาตา	มายา นาม ภวิสฺสตี
ปีตา สฺพุโธทโน นาม	อัยฺ हेสฺสตี โคตโม ฯ
โกลิโต อฺปติสฺโส จ	อคฺคา हेสฺสนฺติ สาวกา
อนาสวา วิตราคา	สนฺตจิตฺตา สฺมาหิตา
อานนฺโท นามฺปฏฺจาโก	อฺปฏฺจิสฺสตีมิ ชินํ ฯ
เขมา อฺปปลวณฺณา จ	อคฺคา हेสฺสนฺติ สาวิกา
อนาสวา วิตราคา	สนฺตจิตฺตา สฺมาหิตา ฯ
โพธิ ตสฺส ภควโต	อสุตฺตโถติ ปฺวฺจฺจติ
จิตฺโต จ หตฺถาพวโก	อคฺคา हेสฺสนฺตฺตฺปฏฺจกา ฯ

#๑ ม. พุโธ ฯ

นनुทมาตา จ อุตตรา อคคา เหลสนนุตฺตปฏฺฐิกา
อายุ วสุตตํ ตสฺส โคตมสฺส ยสฺสลิโน ๑
อิทํ สุตฺวาน วจัน อสมสฺส มहेสิโน
อาโมทิตา นรมฺรู พุทฺธวิชงฺกุโร อัย ๑
อุกฺกฏฺฐิสทฺทา วตฺตนฺติ อปฺโพฏฺเณติ หสนฺติ จ
กตฺตชฺฉี นมฺสฺสนฺติ ทสฺสทสฺสี สทฺเวกา ๑
ยทิมสฺส โลกนาถสฺส วิรชฺฉิตฺตมฺ สาสัน
อนาคตมฺหิ อทฺธานเ เหลสฺสาม สมฺมุขา อิมํ ๑
ยถา มนฺสฺสา นที ตฺรณฺตา ปฏฺฐิตตฺถํ วิรชฺฉิมย
เหลฏฺฐาติตฺถํ คเหตุวาน อุตฺตรนฺติ มหานที ๑
เอวเมว มยฺ สพฺเพ ยที มฺลจามิมฺ ชิน
อนาคตมฺหิ อทฺธานเ เหลสฺสาม สมฺมุขา อิมํ ๑
ตสฺสาปี วจัน สุตฺวา กิโย จิตฺตํ ปสฺสทฺธี
อุตฺตรี วตฺตมฺฐิฏฺฐาสี ทสฺสปารมิปฺริยา ๑
นคฺริ เขมวตี นาม เขโม นามาสหํ ตทา
สพฺพณฺณตฺถํ คเวสนฺโต ปพฺพชฺฉี ตสฺส สนฺติเก ๑
พฺุราหฺมโณ อคฺคิทฺตฺโต จ อาสิ พุทฺธสฺส โส ปิตา
วิสาขา นาม ชนิกา กุกฺกฺสนฺนุสฺส มहेสิโน ๑ ๑
วตฺติ ตตฺถ เขมปฺุเร สมฺพุทฺธสฺส มหากฺกํ
นรานํ ปวฺริ เสฏฺฐํ ชาติมนฺตํ มหายสํ ๑
จตุวสุตฺตสฺสทฺธานิ อคฺอารํ อชฺฉาวสิ โส

#๑ ม. สตฺถุโน ๑

กามวฑฺฒกามสุทฺธิรติวฑฺฒโน ๑ ตโย ปาสาทมุตฺตมา ฯ

สมตีสสทสฺสานิ นาริโย สมลงฺกตา

โรปีนี ๒ นาม สานาริ อุตฺตโร นาม อตฺตโร ฯ

นิมิตฺเต จตฺตโร ทิสฺวา รตฺยานน นิกฺขมิ

อนฺนํ อญฺจมาสี ๓ ปธานํ ปทหิ ชิโน ฯ

พฺรหฺมุนา ยาจิตฺ สนฺโต กุกฺกุสนฺโห โลกนายโก ๔

วตฺตจโก มหาวิโร มิกฺทาเย นรุตฺตโม ฯ

วิธฺโร สลฺยชีวนาโม ๕ จ อเหตุํ อคฺคสาวกา

พุทฺธิโซ นามปญฺจจาโก กุกฺกุสนฺชสฺส มหสิโน ๖ ฯ

สามา จ จมฺปนา มา ๗ จ อเหตุํ อคฺคสาวิกา

โพธิ ตสฺส ภควโต สิริโสติ ปวฺจจติ ฯ

อจฺจुकฺโต จ สุมฺโน อเหตุํ อคฺคปญฺจกา

นนฺทา เจว สุนฺนทา จ อเหตุํ อคฺคปญฺจิกา ฯ

จตฺตาพีสรตฺตานิ อจฺจुकฺโต มหามฺนิ

กนฺกปฺปภา นิจฺจรติ ๘ สมฺนฺตา ทสโยชนํ ๙ ฯ

จตฺตาพีสวสฺสทสฺสานิ อายุ ตสฺส มหสิโน

ดาวตา ติจฺจมาโน โส ตาเรสิ ชนตํ พหุ ฯ

ธมฺมาปณิ ปสาเรควา นรนาเรนนํ สทฺเวก

#๑ สี. รุจิ สุรุจิ รติวฑฺฒนนามกา ฯ ม. กามกามวฑฺฒกามสุทฺธินามา ฯ ย. รุจิ สุรุจิ

#วฑฺฒนา ฯ ๒ ม. โรจีนี ฯ ย. วิโรจมานา ฯ ๓ ม. อนฺนอญฺจมาสานิ ฯ ๔ ม. วินายโก ฯ

#๕ ม. วิธฺโร จ สลฺยชีโว จ ฯ ๖ ม. ย. สตฺถุโน ฯ ๗ ม. สามา จ จมฺปนา มา จ ฯ

#๘ ย. นิจฺจรติ ฯ ๙ ย. ทฺวาทสโยชนํ ฯ

นทิตฺวา สีหนาทิว ๑	นิพฺพุโต โส สสาวโก ๑
อฏฺฐจฺจนสมฺปนฺโน	อจฺฉิตฺตานิ นีรฺนตฺริ
สพฺพิ สมฺนตฺรหิตฺ	นฺนุ ริตฺตา สพฺพสงฺขาราทิ ๑
กุกฺกุสนฺโธ ชินวโร	เขมารามมฺหิ นิพฺพุโต
ตตฺถเวท ตสฺส ฐปฺวาริ	คาวตฺนภมฺมคฺคโตติ ๑

กุกฺกุสนฺธพุทฺธวัโส ทฺวาวิสตฺติโม ๑

เตวิสตฺติโม โกนาคมฺนพุทฺธวัโส

[๒๔] กุกฺกุสนฺธสฺส อปเรณ	สมฺพุทฺโธ ทิปฺพุตฺตโม
โกนาคมฺโน นาม ชินิ	โลกเชฏฺโฐ นราสโก ๑
ทสฺสมเม ปฺริยิตฺวาน	กนฺตาริ สมตฺติกมฺมิ
ปฺวาหาย ๒ มลฺลี สพฺพิ	ปตฺโต สมฺโพธิมฺมตฺตมฺมิ ๑
ธมฺมจกฺกํ ปวตฺเตนฺเต	โกนาคมเน ๑ วินายเก
ตีสโกฏฺฐิสหฺสฺสานํ	ปจฺมาภิสมโย อหุ ๑
ปาฏฺฐิหิรั กโรนฺเต จ	ปฺรวาทปฺปมฺททเน
วิสตฺติโกฏฺฐิสหฺสฺสานํ	ทฺติยาภิสมโย อหุ ๑
ตโต วิกฺุพฺพนํ กตฺวา	ชินิ เทวปฺริ คโต
วสฺติ ตตฺถ สมฺพุทฺโธ	สฺลยา ปณฺฑกมฺพเล ๑
ปกรณฺเ สตฺต เทเสนฺโต	วสฺสํ วสฺติ โส มฺนิ
ทสโกฏฺฐิสหฺสฺสานํ	ตฺติยาภิสมโย อหุ ๑

#๑ ยู. สีหนาทญจ ๑ ๒ ม. ยู. ปวาทิย ๑ ๑ ม. โกนาคมนนายเก ๑ ยู. โกนาคมเน\$

#นายเก ๑

ตสสาปี เทวเทวสส	เอโก อาสี สมากโม
จีณาสวานํ วิมลानํ	สนฺตจิตฺตาน ตาทินํ ฯ
ดีสภิกฺขุสฺสหฺสฺสานํ	ตทา อาสี สมากโม
โอฆานมตฺตีกฺกนฺตานํ ๑	ภิชฺชิตานญจ มจฺจุยา ฯ
อหนฺเตน สมเยน	ปพฺพโต นาม ขตฺติโย
มิตฺตามจฺเจหิ สมฺปนฺโน	พลพาหนมปฺปํ ๒ ฯ
สมฺพุทฺททสฺสนํ คนฺตฺวา	สุตฺวา ฆมฺมมฺนฺตฺตรํ
นิมนฺเตตฺวา สชินํ สงฺฆํ	ทานํ ทตฺวา ยทิจฺฉกํ ฯ
ปตฺตฺตฺถณฺณํ จินฺปฏฺถจ	โกเสยฺยํ กมฺพลํปิจ
โสวณฺณปาทุกฺกญฺเจว	อทาสี ๓ สตฺถุ สวเก ฯ
โสปี มํ มฺุณี พฺุยาทาสี	สงฺฆมฺมุเณ นิสีทฺย
อิมสฺมี ภทฺทเก กปฺเป	อัยฺ พุทฺโธ ภวิสฺสตี ฯ
อหุ กปฺลวฺหยา รมฺมา	นิกฺขมิตฺวา ตถาคโต
ปธานํ ปทหิตฺวาน	กตฺวา ทฺุกฺกรการิกํ ฯ
อชฺปาลรฺกฺขมฺูลสฺมี	นีสีทิตฺวา ตถาคโต
ตตฺถ ปายาสํ ปคฺคยฺห	เนรลฺลขรฺมฺุเปหิตี ฯ
เนรลฺลขราย ตีรฺมฺุหิ	ปายาสํ อทฺิ โส ชินฺ
ปฏฺิยตฺตวรมคฺเคน	โพธิมฺณฺฑมฺุหิ เอหิตี ฯ
ตโต ปทกฺขิณฺณํ กตฺวา	โพธิมฺณฺฑํ อฺนฺตฺตรํ
อสฺสตฺถรฺกฺขมฺูลมฺุหิ	พฺุชฺฉิสฺสตี มหายโส ฯ

#๑ ย. อติกกนฺตจตุโรฆานํ ฯ ๒ ม. ย. อนนฺตพลวาหนํ ฯ ๓ ม. ย. อทาสี ฯ

อิมสฺส ชนิกา มาตา มายา นาม ภวิสฺสตี
ปีตา สฺพุทฺโธ โน นาม อัยฺย เหฺสฺสตี โคตโม ฯ
อนาสวา วีตฺราคา สนฺตจิตฺตา สฺมาหิตา
โกถิตฺโต อฺปฺติสฺโส จ อคฺคา เหฺสฺสนฺตี สาวกา
อานนฺโท นามฺปญฺจาโก อฺปฺญฺจิสฺสตีมิํ ชินฺ ๑
เขมา อฺปฺปลวณฺณา จ อคฺคา เหฺสฺสนฺตี สาวิกา
อนาสวา วีตฺราคา สนฺตจิตฺตา สฺมาหิตา ฯ
โพธิ ตสฺส ภควฺโต อสฺสตุ โถตี ปฺวฺจฺจตี
จิตฺโต จ หตฺถาพวโก อคฺคา เหฺสฺสนฺตฺปฺญฺจกา ฯ
นนฺทมาตา จ อุตฺตรา อคฺคา เหฺสฺสนฺตฺปฺญฺจิกา
อายุ วสฺสสตี ตสฺส โคตมสฺส ยสฺสตี โน ฯ
อิทํ สฺตุวาน วจัน อสมสฺส มเหสี โน
อาโมทิตา นรมฺรู พุทฺธวีชงฺกูโร อัยฺย ฯ
อฺกฺกฺกฺกฺจิสฺสทา วตฺตฺนฺตี อฺปฺโผณฺนฺตี หสนฺตี จ
กตฺยชฺลี นมสฺสนฺตี ทสฺสหฺสฺสี สเทวกา ฯ
ยทิมสฺส โลกนาถสฺส วิรชฺฉิสฺสาม สาสัน
อนาคตฺมฺหิ อทฺธานเ เหฺสฺสาม สมนฺมุขา อิมิ ฯ
ยถา มนฺุสฺสา นที ตฺรณฺตา ปฏฺิติตฺถํ วิรชฺฉิมย
เหญฺจาทิตฺถํ คเหตฺวาน อุตฺตรนฺตี มหานที ฯ
เอวเมว มยฺย สพฺเพ ยที มฺลฺยจามิมิ ชินฺ

อนาคตมฺหิ อทฺธานเน เฮสุสาม สมมุขา อิมํ ฯ
ตสฺสาปี วจนํ สุตฺวา ภิกฺขุโย จิตฺตํ ปสาทยิ
อฺคฺตฺตริ วตฺตมธฺมฺจฺจาสิ ทสปรามิปุริยา ฯ
สพฺพณฺณตฺตํ กเวสนฺโต ทานํ ทตฺวา นรุตฺตโม ๑
โอหายาหํ มหารชฺชํ ปพฺพชฺชํ ชินสนฺตฺเก ฯ
นกรํ โสภวตี นาม โสภโ นามาสิ จตฺตฺติโย
วตฺติ ตตฺถ นกรे สมฺพุทฺทสฺส มหาภูตํ ฯ
พฺรหฺมณฺโณ ยณฺณทตฺโต จ อาสิ พุทฺทสฺส โส ปิตา
อฺคฺตฺตรา นาม ชนิกา โกนาคมนสฺส สตฺถฺโน ฯ
ตีณิ วสฺสทสฺसानิ อการํ อชฺฌาวสิ โส
ตฺตฺติตสนฺตฺติตสนฺตฺตฺจฺจา ตโย ปาสาทมตฺตมา ฯ
อนฺนโสทสฺสทสฺसानิ นาริโย สมลฺงกตา
รฺจิกตฺตา นาม นาริ สตฺถวาโห นาม อตฺร โช ฯ
นิมิตฺเตจ จตฺโร ทิสฺวา หตฺถิยาเนน นิกฺขมิ
ณฺมาสิ ปฺชานจารํ อจริ ปุริสฺสุตฺตโม ฯ
พฺรหฺมณา ยาจิตฺโต สนฺโต โกนาคมนโน ๒ โลกนายโก
วตฺตจฺจโก มหาวิโร มิกทาเย นรุตฺตโม ฯ
ภิกฺขุโยโส ๓ อฺคฺตฺโร นาม อเหตุํ อคฺคสาวกา
โสทฺถฺติโช นามฺปญฺจฺจาโก โกนาคมนสฺส ยสฺสฺสิโน ๔ ฯ

#๑ ม. ย. นรุตตเม ฯ ๒ ม. โคนาคมนนายโก ฯ ๓ ม. ภิกขุโยโส ฯ ๔ ม. ย.

#สตฺถฺโน ฯ

สมุทฺทา อุตฺตรา เจว อเหตุ อคฺคสาวิกา
โพธิ ตสฺส ภควโต อุมฺพโรติ วุจฺจติ ฯ
อุคฺโค จ โสมเทโว จ อเหตุ อคฺคปฏฺฐกา
สีวลา เจว สามา จ อเหตุ อคฺคปฏฺฐิกา ฯ
อุจฺจตฺตเนน โส พุทฺโธ ตีสหตฺตสมฺมุคฺโคโต
อุกฺกามุเข ยถา ตมฺพํ ๑ เอวํ รัสสีหิ มณฺฑลิตโต ฯ
ตีสวสฺสสหฺสฺสานิ आयु พุทฺธสฺส ตาวเท
ดาวตา ติฏฺฐมาโน โส ตาเรติ ชนตฺ พหุํ ฯ
ชฺมมเจตฺยิ ๒ สมฺมุเสตฺวา ชฺมมทฺสฺสวิภูสิตฺติ
ชฺมมปฺปผคฺคํ กตฺวา นิพฺพุโต โส สฺสาวโก ฯ
มหาวิลาโส ตสฺส ชโน สิริชฺมมปฺปกาสโน
สพฺพํ สมฺนฺตรหิตํ นนฺ ริดฺดา สพฺพสงฺขาราติ ฯ
โกนาคนโน สมฺพุทฺโธ ปพฺพตารามฺมุหิ นิพฺพุโต
ชาตฺวิตุถาริกํ อาสิ เตสุ เตสุ ปเทสโตติ ฯ

โกนาคนนพุทฺธวัโส เตวีสติโม ฯ

จตุวีสติโม กสฺสปพุทฺธวัโส

[๒๕] โกนาคนนสฺส อปเรน สมฺพุทฺโธ ทิปทฺตโม

กสฺสโป นาม นามเนน ๓ ชฺมมราชา ปภงฺกโร ฯ

#๑ ม. ย. กมฺพุ ฯ ๒ ม. ชฺมมเจตฺยิ สมฺมุเสตฺวา ฯ ๓ ม. โคตฺเตน ฯ

ส ๑ ฉพุทธิกั กุลมุกิ	พหุณิ ๒ ปาณปุชิติ
ทตฺวาน ทายเก ทานิ	ปุริยิตฺวาน มานสิ
อุสโกวาฬัก ๓ เกตฺวา	ปตฺโต สมโพธิมุตฺตมํ ๑
ธมฺมจกฺกํ ปวตฺเตนเต	กสฺสเป โลกนายเก
วิสติโกฏิสหัสฺสานิ	ปจฺมาภิสฺมโย อหุ ๑
จตฺมาสิ ยทา พุทฺโธ	โลเก จรติ จาริกิ
ทสโกฏิสหัสฺสานิ	ทุตฺติยาภิสฺมโย อหุ ๑
ยมกั วิกุพฺพนั กตฺวา	ฌาณธาคู ปกิตฺตฺติ
ปณฺจโกฏิสหัสฺสานิ	ตฺติยาภิสฺมโย อหุ ๑
สุธมฺมเทวปุเร ๔ รมฺเม	ตตฺถ ธมฺมํ ปกิตฺตฺติ ๕
ตีณิ โภกฺติสหัสฺสานิ	เทวานิ โพธิยิ จิโน ๑
นรเทวสฺส ยกฺขสฺส	อปเร จ ธมฺมเทสเน
เอเตสํ อภิสฺมโย ๖	กณฺนาโต อสงฺขิโย ๗ ๑
ตสฺสาปี เทวเทวสฺส	เอโก อาสิ สฺมาคโม
จิณฺาสวานิ วิมลานิ	สนฺตจิตฺตฺตาน ตาทินิ ๑
วิสติกิวกุสฺสหัสฺสานิ	ตทา อาสิ สฺมาคโม
อภิกฺกนฺตกฺวนฺตานิ ๘	หิริสีเลน ตาทินิ ๑
อหิ ตทา มาณวโก	โชติปาโลติ วิสฺสุโต
อชฺฌายิกอ มนฺตรโร	ติณฺณิ เวทาน ปารกฺุ ๑

#๑ ม. ย. สลฺยฉพุทธิกั ๑ ๒ ม. พหุณฺนปาน โภชนํ ๑ ๓ ม. ย. อุสโกวา อาฬัก ๑

#๔ ม. สุธมฺมา... ๑ ๕ ย. ปกาตฺติ ๑ ๖-๗ ม. ย. อภิสฺมยา ... อสงฺขิยา ๑ ๘ ม.

#อติกกนฺตกฺวนฺตานิ ๑

ลกฺขณ อติหาเส จ	สทฺทมเม ปารมี คโต
ภุมฺมนตฺตฺกฺเข ๑ กุสโล	กตฺวิชฺโช อนามโย ฯ
กสฺสปสฺส ภควโต	จฺญิกฺกาโร นามุปฺภูจฺโก
สการโว สปฺปตฺติสฺโส	นิพฺพุโต ตตฺตฺเย ผลเ ฯ
อาทาย มํ จฺญิกฺกาโร	อุปกณฺณิ กสฺสปี ชินฺน
ตสฺส ฐมฺมํ สฺมุจฺจฺวาน	ปพฺพชฺชี ตสฺส สนฺตฺตฺเก ฯ
อารทฺชฺวิริโย หุตฺวา	วตฺตาวตฺเตสฺส โกวิโท
น กุจฺจิ ปรีหายามิ	ปฺปูเรมี ๒ ชินฺสาสนํ ฯ
ยาวตา พุทฺธภณฺตี	นวงฺกสฺตฺตฺตฺสาสนํ
สพฺพํ ปรียาปฺมุจฺจฺวาน	โสภยฺชี ชินฺสาสนํ ฯ
มม อจฺจฺริยํ ทิสฺวา	โสปี พุทฺโธ วิทยากริ
อิมฺมฺหิ ภทฺทเก กปฺเป	อโย พุทฺโธ ภวิสฺสตี ฯ
อหุ กปฺปิลฺวหฺยา รมฺมา	นิกฺขมิตฺวา ตถาคโต
ปชานํ ปทฺทิตฺวาน	กตฺวา ทฺถกฺกรการิกํ ฯ
อชฺปาตรฺกฺขมฺมูลมฺหิ	นีสิตฺติควา ตถาคโต
ตตฺถ ปายาสํ สฺมาทาย ๓	เนรณฺชฺรฺมฺเปหิติ ฯ
เนรณฺชฺราย ตีรฺมฺหิ	ปายาสํ ปรีภฺณชฺย
ปฺภฺยตฺตฺวารมฺคฺเคน	โพธิมฺูลมฺหิ ๔ เอหิติ ฯ
ตโต ปทฺทฺชฺฉินฺนํ กตฺวา	โพธิมฺณฺจํ อนฺตฺตฺรํ ๕
อสฺสจฺจฺมฺมฺเล สมฺโพธิ	พฺุชฺฉิสฺสตี มหายโส ฯ

#๑ ม. ย. ภุมฺมนต... ฯ ๒ ม. ปฺปูเรตี ฯ ๓ ม. ย. ปคฺคกฺยฺห ฯ ๔ ม. ย.

#โพธิมฺูลมฺเปหิติ ฯ ๕ ม. ย. อนฺตฺตฺโร ฯ

อิมสฺส ชนิกา มาตา มายา นาม ภวิสฺสตี
ปีตา สฺพุทฺโธ โน นาม อัยฺย เหฺสฺสตี โคตโม ๑
โกถิติโต อุตฺติสฺโส จ อคฺคา เหฺสฺสนฺตี สาวกา
อนาสวา วีตฺราคา สนฺตจิตฺตา สมาหิตา
อานนฺโท นามฺปญฺจาโก อฺปญฺจิสฺสตีมิ ชินฺ ๑
เขมา อฺปฺปลวณฺณา จ อคฺคา เหฺสฺสนฺตี สาวิกา
อนาสวา วีตฺราคา สนฺตจิตฺตา สมาหิตา ๑
โพธิ ตสฺส ภควโต อสฺสโตติ ปวฺจจตี
จิตฺโต จ หตฺถาพวโก อคฺคา เหฺสฺสนฺตฺปญฺจกา ๑
นนฺทมาตา จ อุตฺตรา อคฺคา เหฺสฺสนฺตฺปญฺจิกา
อายุ วสฺสสตี ตสฺส โคตมสฺส ยสฺสตีโน ๑
อิทํ สุตฺวาน วจัน อสมสฺส มเหสีโน
อาโมทิตา นรมฺฐ พุทฺธวีชงฺกุโร อัยฺย ๑ ๑
อฺกฺกญฺจิสฺสทา วตฺตฺตฺตี ๒ อฺปฺโผณฺตี หสนฺตี จ
กตฺยชฺลี นมสฺสนฺตี ทสฺสหฺสฺสี สเทวกา ๑
ยทิมสฺส โลกนาถสฺส วิรชฺฉิสฺสาม สาสัน
อนาคตฺมฺหิ อทฺธานเ เหฺสฺสาม สมฺมุขา อิมิ ๑
ยถา มนฺุสฺสา นที ตฺรณฺตา ปฏฺิติตฺถํ วิรชฺฉิมย
เหญฺจาทิตฺถํ คเหตฺวาน อุตฺตรนฺตี มหานที ๑

#๑ ม. ย. พุทฺธวีชํ กิร อัยฺย ๑ ๒ ม. ย. ปวตฺตฺตฺตี ๑

เอวมเว มยฺ สพฺเพ ยถิ มฺลจามิมิ ชินํ
อนาคตมฺหิ อทฺธานเ เหตุสาม สมมุขา อิมิ ฯ
ตสฺสาปี วจนํ สุตฺวา ภิโย จิตฺตํ ปสาทยิ
อุตฺตริ วตฺตมชฺฐจาสึ ทสปรามิปุริยา ฯ
เอวมหิ สํสริตฺวา ปรีวชฺเชนฺโต อนาจรํ
ทูกกรํ ปกตํ ๑ มยฺหิ โปชฺชียเยว การณา ฯ
นกรํ พาราณสี นาม กิกิ นามาสิ ขตฺติโย
วตฺติ ตตฺถ นครเ สมฺพุทฺธสฺส มหากุลิ ฯ
พฺราหฺมโณ พฺรหฺมทฺโต จ อาสิ พุทฺธสฺส โส ปิตา
มาตา ๒ ชนฺวตี นาม กสฺสปสฺส มहेสิโน ฯ
ทฺเว วสฺสสทฺสฺสานิ อการํ อชฺฌาวสิ โส
หํ โส ยโส สิริจฺนฺโท ๓ ตโย ปาสาทมุตฺตมา ฯ
ติโสพสฺสทฺสฺสานิ นาริโย สมลฺงกตา
สุนนฺทา นาม สานารี วิชิตเสโน นาม อตฺร โช ฯ
นิมิตฺเต จตฺุโร ทิสฺวา ปาสาทนาภินิกฺขมิ
ตตฺตาหํ ปธานจารํ อจฺริ ปุริสุตฺตโม ฯ
พฺรหฺมุนา ยาจิโต สนฺโต กสฺสโป โลกนายโก
วตฺตจกฺโก มหาวีโร มิกทาเย นรุตฺตโม ฯ
ติสุโส จ ภารทฺวาโช จ อहेสิ อกฺคสาวกา
สพฺพมิตฺโต นามฺปฏฺฐาโก กสฺสปสฺส มहेสิโน ฯ

#๑ ม. ย. จ กตํ ฯ ๒ ม. ย. ชนิกา ฯ ๓ ม. ย. สิริจฺนฺโท ฯ

อนุลา จ อรุเวลา จ	อहेสิ อคฺคสาวิกา
โพธิ ตสฺส ภควโต	นิโคร ฺชโรติ ปวฺจจติ ฯ
สุมงฺคโล ฆฎิกาวโร จ	อहेสิ อคฺคปฏฺจกา
วิชิตเสนา จ ภทฺทา จ	อहेสิ อคฺคปฏฺจิกา ฯ
อุจฺจตฺตเนน โส พุทฺโธ	วีสตฺริตฺตนมุคฺคโต ๑
วิษฺฐตฺตจิว อากาเส	จฺนุโทว คหฺปฺริโต ฯ
วีสตฺริตฺตสฺสทสฺตานิ	อายุ ตสฺส มहेสิโน
ดาวตา ติฏฺฐมาโน โส	ตาเรสิ ชนตํ พหุํ ฯ
ชฺมมตฺตพํ มาปยิตฺวา ๒	สีลํ ทตฺวา วิเลปนํ
ชฺมมทฺตสฺสํ นิวาเสตฺวา	ชฺมมมํลํ วิภชฺชีย ๓ ฯ
ชฺมมวิมฺลมาทาสํ	จฺปยิตฺวา มหาชเน
เกจิ นิพฺพานํ ปตฺถเนตฺตา	ปสฺสเนตฺต เม อตฺถกฺริ ฯ
สีลกณฺจุกํ ทตฺวาน	ฉานกวจจฺมมิกํ ๔
ชฺมมจฺมมํ ปารุปีตฺวา	ทตฺวา สนนํหมฺมตฺตมํ ฯ
สตีผลกํ ทตฺวาน	ตฺติชฺฌณณกฺกุนฺตีมํ
ชฺมมชฺคควริ ทตฺวา	สีลสฺตตฺตปฺปมทฺทหนํ ๕ ฯ
เตวิชฺชาภูสํ ๖ ทตฺวาน	อาเวฬุ จตฺโร ผล
ฉพฺภิตฺตณฺณํ ทตฺวา	ชฺมมปฺปฺฝปฺปลนฺธนํ ฯ
สทฺทชฺมมปฺปณฺฑรจฺจตฺตํ	ทตฺวา ปาปนิวารณํ
มาปยิตฺวา อภยํ ปุปฺผํ	นิพฺพุโต โส สสาวโก ฯ

#๑ ม. วีสตฺริตฺตนมุคฺคโต ฯ ๒ ย. มาเปตฺวา ฯ ๓ ย. วิราชีย ฯ ๔ ม. ...วมฺมิตํ ฯ

#ย. ... วมฺมิกํ ฯ ๕ ม. ย. สีลสฺสํสคฺคมทฺทหนํ ฯ ๖ ม. เตวิชฺชาภูสนํ ทตฺวาน ฯ

เอโส หิ สมฺมาสมฺพุทฺโธ อปฺปเมยฺโย ทฺวราสโท
เอโส หิ ฌมฺมรตโน สุวากฺขาโต เอหิปสฺสโก ฯ
เอโส หิ สงฺฆรตโน สุปฺปฏิปนฺโน อนุตฺตโร
สพฺพํ สมฺนฺตรหิตํ นนฺุ วิตฺตา สพฺพสงฺขาราทิ ฯ
มหากสฺสโป ชิโน สตุถา เสตพฺยารามมฺหิ นีพฺพุโต
ตตฺถเวว ตสฺส ชินฺธุโป โยชนฺุพฺเพชฺมุคฺคโตติ ฯ
กสฺสปฺพุทฺธวัโส จตฺฐีตฺติโม ฯ
ปณฺุจฺฐีตฺติโม โคตมฺพุทฺธวัโส

[๒๖] อหเมตฺรหิ สมฺพุทฺโธ โคตโม สกฺยวฑฺฒโน
ปฺธานํ ปทหิตฺวาน ปตฺโต สมฺโพธิมฺมุตฺตมํ ฯ
พฺรหฺมณา ยาจิโต สนฺุโต ฌมฺมจกฺกํ ปวตฺตยิ
อภฺจารสนฺุณํ โกภฺนินํ ปจฺจมาภิสฺมโย อหุ ฯ
ตโต ปฺรณฺุจ เทเสนฺุโต นรเทวสฺมาคเม ๑
คณฺุนาย น วตฺตพฺุโพ ทฺุติยาภิสฺมโย อหุ ฯ
อิเชวาทิ เอตฺรหิ โอวทึ มม อตฺุรชฺชํ
คณฺุนาย น วตฺตพฺุโพ ตฺุติยาภิสฺมโย อหุ ฯ
เอโกสิ ๒ สนฺุณีปาโต เม สวากานํ มหฺลสินํ
อฑฺฒเตพฺสสฺตานํ ภิกฺุณฺุนาสิ สฺมาคโม ฯ
วิโรจฺมาโน วิมโล ภิกฺุขุสงฺฆสฺส มชฺฌโต ๓
ททามิ ปตฺถิตํ สพฺพํ มณฺุวีว สพฺพกามโท ฯ

#๑ ยู. ... สฺมาคโม ฯ ๒ ยู. เอโกว ฯ ๓ ม. มชฺฌโค ฯ

ผลมางขมานานัน ภวจุนนุท ชเหลสินัน
จตุสจจัน ปกาเสสิ ๑ อนุกรมุบาย ปาณินัน ๑
ทสวัสสทสสานัน ฐมมาภิสมโย อหุ
เอกทวินัน อภิสมโย คณนาโต อสงฺขโย ๑
วิทถาริกัง พหุชฌณัน อิทุชฺ ฝิตฺ สุผลุถิตฺ
อิช มยหัง สกยมนุโน สาสัน สฺวิโสธิตัน ๑
อนาสวา วิตฺราคา สนฺตจิตฺตา สมหาธา
ภิกฺขุ เนกสตา สพฺเพ ปริวารนฺตฺติ มํ สทา ๑
อิทานิ เย เอตฺรหิ ชหนฺติ มานุสฺสํ ภวํ
อปฺปตฺตมานสา เสกฺขา เต ภิกฺขุ วิญญูกรหิตา ๑
อริยญฺชตฺถํ โถมยฺนฺตา สทา ฐมฺมรตา ชนา
พฺพชฺฉิสฺสนฺติ ชฺฉติมนฺโต ๒ ตํสฺารสฺริตา ๓ นรา ๑
นกริ กปิลวตฺถุ เม ราชา สฺพุทฺโธทโน ปิตา
มยฺหัง ชเนตฺติกา มาตา มายาเทวิตฺติ วุจฺจติ ๑
เอญฺนตฺตีสวสฺसानิ อการิ อชฺฉมาวสฺสิหํ ๔
สุจฺนุโท ๕ โกกฺนุโท โกญฺโจ ตโย ปาสาทมฺมุตฺตมา ๑
จตุตาฬิสสทสฺसानิ นาริโย สมลงฺกตา
ยโสชฺรธา ๖ นาม นาริ ราหุโล นาม อตฺตรโช ๑
นิमितฺเตจฺจโร ทิสฺวา อสฺสยาเนน นิกฺขมฺมิ

#๑ ม. ปกาเสมิ ๑ ๒ ม. ย. สติมนุโต ๑ ๓ ม. ตํสฺารสฺริตํ คตา ๑

#๔ ม. ย. อชฺฉมํ วสฺสิ ๑ ๕ ม. ฐมฺโม สฺฐมฺโม สฺฐโก ๑ ย. ราโม สฺฐราโม สฺฐโต ๑

#๖ ม. ภทฺทกณฺจนา ๑ ย. ภทฺทกจฺจา ๑

ฉวสุตฺตํ ปธานจาร์ อจรี ทุกกริ อหิ ๑
พารานสีอิสิปตเน ชิโน ๑ จกั ปวตฺตยิ
อหิ โคตมสมพุทฺโธ สรณิ สพุทฺปาณินิ ๑
โกลิโต อุปติสฺโส จ เทว ภิกฺขุ อคฺคสาวกา
อานนุโท นามุปฺภูจากริ สนฺติกาจโร มม ๑
เขมา อุปฺปลวณฺณา จ ภิกฺขุณี อคฺคสาวิกา
จิตฺโต จ หตฺถาพวโก อคฺคูปฺภูจากริปาสา ๑
นนุทมาตา จ อุตฺตรา อคฺคูปฺภูจากริปาสา
อหิ อสฺสทตฺตมฺมทมิ ปตฺโต สมโพธิมฺมตฺตมํ ๑
พฺยามปฺปภา สทา มยฺหิ โสพสฺสทตฺตมฺมคฺคโต ๒
อปฺปวี วสฺสสตี อายุ มเมตฺตริ ๓ วิชฺชตี ๑
ดาวตา ติฏฺฐมาโนหิ ตาเรตี ๔ ชนตี พหุ
จปยิตฺวาน ฐมฺโมกฺกั ๕ ปจฺฉิมชนโพชนิ ๑
อหิปี น จิรสฺเสว สทฺธิ สวากสงฺฆโต
อิเชว ปรีนิพฺพิสฺสตี อคฺคิवाหารสงฺขยา ๑
ตานิ [๖] อตุลเตชานิ อิมานิ จ ยสฺพลานิ ๗ อิทฺธิโย
อหิ ๘ คุณฺธารโณ เทโห ทฺวตฺตีสวรสฺสทกฺขณวิจิตฺโต ๑
ทสฺทิสสา ๙ ปภาเสตฺวา สตรฺสีว ฌปฺปภา
สพุทฺธา สมนฺตรเหสฺสนฺติ นนุ ริตฺตา สพุทฺสงฺขาราตี ๑
โคตมพุทฺธวโร ปญฺจวิสฺตีโม ๑

#๑ ม. ย. จกั ปวตฺตตี มยา ๑ ๒ ม. ...มฺมคฺคตา ๑ ๓ ม. ย. อิทาเนตฺตริ ๑

#๔ ม. ย. ตาเรตี ๑ ๕ ม. ฐมฺมกฺกั ๑ ๖ ม. ย. จ ๑ ๗ ม. ย. ทสฺพลานิ ๑

#๘ ม. ย. อยญจ คุณฺวเรเทโห ทฺวตฺตีสทกฺขณวิจิตฺโต ๑ ๙ ย. อสฺทิสสา ๑

พุทธปป์กณณกณโท

[๒๗] อปริเมยเย อิตโต กปฺเป จตุโร อาสุ วินายกา

ตณฺหฺกโร เมธฺกโร อโถปี สรณฺกโร

ทีปฺกโร จ สมฺพุทฺโธ เอกกปฺมฺหิ เต ชินา ฯ

ทีปฺกฺรสฺส อปฺเรน โกณฺทณฺโธ ๑ นาม นายโก

เอโถว เอกกปฺมฺหิ ตาเรสิ ชนตฺ พหฺ ฯ

ทีปฺกฺรสฺส ภควโต โกณฺทณฺสฺส จ สตฺถุโน

เอเตสิ อนุตฺตรา กปฺปา คณฺนาโต อสงฺเขยฺยา ฯ

โกณฺทณฺสฺส อปฺเรน มงฺกโล นาม นายโก

เตสิปี อนุตฺตรา กปฺปา คณฺนาโต อสงฺเขยฺยา ๒ ฯ

มงฺกโล จ สฺมโน จ เรวโต โสภิตฺ มฺนิ

เตปี พุทฺธา เอกกปฺเป จกฺขมฺนฺโต ปภฺงฺกรา ฯ

โสภิตฺสฺส อปฺเรน อโนมทฺสฺสี มหามฺนิ ๓

เตสิปี อนุตฺตรา กปฺปา คณฺนาโต อสงฺเขยฺยา ฯ

อโนมทฺสฺสี ปทุโม นารโท จาปี นายโก

เตปี พุทฺธา เอกกปฺเป ตมนฺตกรณฺา ๔ มฺนิ ฯ

นารทฺสฺส อปฺเรน ปทุมฺตฺตโร นาม นายโก

เอกกปฺมฺหิ อฺปฺปฺนโน ตาเรสิ ชนตฺ พหฺ ฯ

นารทฺสฺส ภควโต ปทุมฺตฺตรสฺส สตฺถุโน

เตสิปี อนุตฺตรา กปฺปา คณฺนาโต อสงฺเขยฺยา ฯ

#๑ ย. โกณฺทณฺสฺส นาม ฯ ๒ ม. อสงฺเขยฺยา ฯ อิตโต ปรี อีทิสเมว ฯ

#๓ ม. ย. มหายโส ฯ ๔ ม. ย. ...การกา ฯ

กปฺปสทตสหสฺสมฺหิ เอโก อาสิ มหามฺนิ
ปทุมุตฺตโร โลกวิฑู อาหุติํ ปฏิกฺคโห ๑
ตีสกปฺปสทตสหสฺสมฺหิ ทฺเว อาสีสุ ๑ นายกา
สุเมโธ จ สุชาโต จ โอรโต ปทุมุตฺตโร ๑
อฏฺฐารสกปฺปสเด ตโย อาสีสุ นายกา
ปียทสฺสี อตฺถทสฺสี ฅมฺมทสฺสี จ นายกา ๑
โอรโต ๒ จ สุชาตสฺส สมฺพุทฺธา ทิปฺพุตฺตมา
เอกกปฺปมฺหิ สมฺพุทฺธา ๓ โลกเ อปฺปฏฺิพฺคฺคฺลา ๑
จตฺนวุเต อิตฺ กปฺเป เอโก อาสิ มหามฺนิ
สิทฺทตฺโต โส โลกวิฑู สลฺลกฺขโต ๔ อนฺตฺตโร ๑
เทวนวุเต อิตฺ กปฺเป ทฺเว อาสีสุ นายกา
ติสฺโส ปุสฺโส จ สมฺพุทฺโธ ๕ อสโม อปฺปฏฺิพฺคฺคฺโล ๑
เอกนวุเต อิตฺ กปฺเป วิปฺสฺสี โลกนายโก
โสปี พุทฺโธ การุณฺโโก สตฺเต โมเจสิ พนฺธนา ๑
เอกตฺตีเส อิตฺ กปฺเป ทฺเว อาสีสุ นายกา
สิขี จ เวสฺสภู เจว อสมา อปฺปฏฺิพฺคฺคฺลา ๑
อิมฺมฺหิ ฆทฺทเก กปฺเป ตโย อาสีสุ นายกา
กุกฺกุสนฺโธ โกนาคมโน กสฺสโป จาปี นายโก ๑
อหเมตฺรหิ สมฺพุทฺโธ เมตฺเตยฺโย จาปี เหสฺสติ

#๑ ม. อาสุ วนายกา ๑ อิตฺ ปรี อีทิสเมว ๑ ๒ ยฺ. โอรโส ๑ ๓ ม. ... เต พุทฺธา ๑

#๔ ม. สลฺลกฺคฺโต ๑ ยฺ. สลฺลกฺคฺโต ๑ ๕ ม. ยฺ. ... สมฺพุทฺธา อสมา อปฺปฏฺิพฺคฺคฺลา ๑

เอเตปิเม ปณจ พุทธา ชีรา โลกานุกมฺปกา ฯ
เอเตสํ ชมฺมราชูนํ อณฺเณสํ เนกโกณฺฑินํ
อจฺจิกุชิตฺวาน ตํ มคฺคํ นิพฺพุโต ๑ โส สสาวโกติ ฯ
พุทฺธปฺปภินฺณกณฺโฑ นิฏฺฐิตो ฯ

ธาตฺวภาษนียกถา

[๒๘] มหาโคตโม ชินวโร กุสินารมฺหิ นิพฺพุโต
ธาตฺววิตุถาริกํ อาสิ เตสุ เตสุ ปเทสโต ฯ
เอโก อชาตสตุตฺตฺส เอโก เวสาลิยา ปุเร
เอโก กปิลวตฺตฺตฺส เอโก จ อลฺลภปฺปเก ฯ
เอโก จ รามคามมฺหิ เอโก จ เวฏฺฐทีปเก
เอโก ปาเวยฺเยเก มลฺลเอ เอโก จ โกสินารเก ฯ
ตฺวมฺพสฺส ๒ ฐปํ การสิ พฺราหฺมโณ โทณฺสวฺหโย
องฺการฐปํ การสิ โมริยา ตฺวณฺจมานสา ฯ
อณฺจ สารีริกา ฐปา นวโม ตฺวมฺพเจติโย ๓
องฺการฐโป ทสโม ตทาเยว ปติฏฺฐิตो ฯ

[๔]

เอกา ทาธา ติทสปุเร เอกา นาคปุเร อหุ
เอกา คนฺฐารวิสเย เอกา กาลิงฺคราชิโน ฯ

#๑ ม. ย. นิพพุตา เต สสาวกาติ ฯ ๒ ม. ย. กุมภสฺส ฯ ๓ ม. ย. กุมภเจติโย ฯ

#๔ ม. อุณฺ्हีสิ จตฺสฺโส ทาธา ฯเปฯ สพุพาเปตา ปติฏฺฐิตา ฯ

จตุตตปิณฑมา ทนฺตา เกสา โลมา จ สพุทโธ
 เทวา หรีสุ เอเกกั จกุกวาพรมุปร่า ฯ
 วชิรายั ภควโต ปตุโต ทณฺโฑ จ จีวรึ
 นิวาสนั กุสฆเร ๑ ปจฺจตุถรณั สิลวฺหเย ๒ ฯ
 ปาฏลีปุตฺตนคเร กรกั กายพนฺธนั
 จมฺปายั อุกทสาฎกา ๓ อุณฺณโลมณฺจ โกสเส ฯ
 กาสาวกั ๔ พุรหุํโลเก เวจันฺ ติทเส ปุเร
 [ปาสาณเก ๕ ปทํ เสฎฺฐั ยถาปี กจฺจตํ ปุริ]
 นิสีทณฺ อวณฺตีสุ ๖ เทวรฎฺเฐ ๗ อตุถรณั ตทา ฯ
 อรณฺนิ จ มิตฺถายั วิเทเห ๘ ปรีสวณฺ
 วาสี สุจิมฺรณฺจาปี อินฺทปตฺถปุเร ๙ ตทา ฯ
 ปรีกขาร่า ๑๐ อวเสส่า ชนปทนฺตเก ๑๑ ตทา
 ปรีกขุตฺตานี มุณีนา มหเสสนฺตี มนุชา ตทา ฯ
 ธาตุวิตุถาริกั อาสิ โคตมสฺส มหเสโน
 ปาณินั อนุกมฺปาย อหุ โปราณิกั ตทาติ ฯ

ธาคุภาชนียกถา นิฎฺฐิต่า ฯ

พุทฺธวิธี นิฎฺฐิตอ ฯ

#๑ ย. กุสฆเร ฯ ๒ ม. ย. กปิลฺหเย ฯ ๓ ม. จมฺปายุกทสาฎกึ ฯ ย. จมฺปายั

#อุททสาฎกา ฯ ๔ ม. ย. กาสาวณฺจ พุรหุํโลเก ฯ ๕ ย. ปาสาณเก ปทํ เสฎฺฐั

#ยถาปี อจฺจติ ปทํ ฯ ๖ ย. อวณฺตีปุเร ฯ ๗ ม. ย. รฎฺเฐ ... ฯ

#๘ ย. เวเทหิ ... ฯ ๙ ย. อินฺทรฎฺเฐ ฯ ๑๐ ย. ปรีกขารึ อวเสสั ฯ

#๑๑ ม. ย. ชนปเท อปรนฺตเก ฯ

สุตฺต บ. ๑๒) พุทฺธวโส จรยาปีฎกั - หน้ที่ 550

สุตฺตนุตปีฎเก ขุทฺทกนิกายสฺส

จรยาปีฎกั

สุตตปิฎก ขุททกนิกายสุต

จรยาปิฎก

นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สมฺมาสมฺพุทฺธสฺส ฯ

๑. ทานปารมิตา

ปจฺมํ อกิตฺติจิริยํ ๑

[๑] กปฺเป จ สตฺสทสฺเส จตุโร จ อสงฺเขยฺเย
เอตฺถนฺตเร ยํ จริตํ สพฺพนฺตํ โภชิปาจันํ ฯ
อตีตกปฺเป จริตํ จปฺยิตฺวา ภวาทเว
อิมฺมุหิ กปฺเป จริตํ ปวฺกขิสฺสํ สุโณหิ เม ฯ
ยทา อหํ พุรฺหารณฺเณ สุณฺเณ วิวนกานเน ๒
อชฺโฌกเหตุวา วิหฺรามิ อกิตฺติ ๓ นาม ตาปโต ฯ
ตทา มํ ตปเตเชน สนฺตฺตโต ติทฺวาภิกฺกุ
ธาเรนฺโต พุราหฺมณฺวณฺณํ ภิกฺขาย มํ อุปาคมิ ฯ
ปวฺนา อากฺกํ ปณฺณํ อเตลยฺจ อโลณิกํ
มม ทฺวารे จิตฺํ ทิสฺวา สกฺญาเหเน อากิริ ฯ
ตสฺส ทตฺวานหํ ปณฺณํ นิกฺขชิตฺวาน ภาชนํ
ปฺเนสนํ ชหิตฺวาน ปาวิสี ปณฺณสาลกํ ฯ

#๑ ย. อกตฺติจิริยํ ฯ ๒ ม. วิปฺนกานเน ฯ ย. วิวินกานเน ฯ ๓ ย. อกตฺติ นาม ฯ

เอวมวาทิ ปุณณกาโม ทิสฺวา เขตฺตํ วรรุตฺตมํ
ยฺหิ [๑] การิ น กโรมิ นานํ ปุณฺณเณน อตฺถิโก ๑
ยถา อมจฺโจ มุทฺทกาโม ๒ รณฺโณ อนฺเตปุเร ชเน
น เทติ เตลฺลํ ชนฺธณฺณํ มุทฺทโต ๓ ปริหายติ ๑
เอวมวาทิ ปุณฺณกาโม วิปฺลํ ทิสฺวาน ทกฺขิณฺ
ยฺหิ ตตฺถ ๔ ทานํ น ทามิ ปริหายิสฺสามิ ปุณฺณโต ๑
เอวาทิ จินฺตยิตฺวาน โอิโรหิตฺวา อุปาหนา
ตสฺส ปาทานิ วนฺทิตฺวา อทาสี ฌตฺตฺปาหนํ ๑
เตเนวาทิ ๕ ตตฺถคฺคฺโต สฺขุมาโล สฺสฺเชติโต
อปิจ ทานํ ปริปุเรนฺโต เอวํ ตสฺส อทาสหนฺติ ๑

สงฺขพฺรหฺมณฺจริยํ ทฺติยํ ๑

ตฺติยํ กุรฺรชฺมณฺจริยํ ๖

[๗] ปุณาปริ ยทา โหมิ อินฺทปตฺเต ปุรฺตฺตเม
ราชา ชนฺธชโย นาม กุสฺเลหิ ทสฺสุปาคโต ๑
กาลิงฺครณฺจวิสยา พุรฺาหฺมณา อุปคจฺจุมํ
อยาจุมํ หตฺถินาคํ ฌณฺณํ มงฺคฺลสมฺมตฺตํ ๑
อวฺภูจฺจิโก ชนฺปโท ทฺพุกฺโข ฉาตโก มหา
ททาหิ ปวริ นาคํ นิลํ อณฺชนสฺวหฺยํ ๑

#๑ ม. ย. ตตฺถ ๑ ๒ ม. ย. มุทฺทิกาโม ๑ ๓ ม. ย. มุทฺทิตโต ๑ ๔ ม. ย. ... ตสฺส

#ทานํ น ททามิ ๑ ๕ ม. ย. เตเนวาทิ ๑ ๖ ม. กุรฺรราชจริยํ ๑

น เม ยาจกมนุปรตเต ปฏิกุเขโป อนุจจโว
มา เม ภิชชิ สมาทานํ ทสฺสามิ วิปฺลํ คชฺ ๑
นาคํ คเหตุวา โสณฺฑาย ภิงฺคาเร รตนามเย
ชลฺลํ หตฺเต อาภิรติวา พฺรหฺมณํ อํ คชฺ ๑
ตสฺส ๑ นาเค ปทินฺนํหิ อมจฺจา เอตทพฺรราว
กี นฺดู ตฺยํหํ วรํ นาคํ ยาจกานํ จ ทสฺสตี ๑
ธณฺฑํ มงฺกลสมฺปนฺนํ สงฺคามวิชฺชุตฺตมํ
ตสฺส ๒ นาเค ปทินฺนํหิ ภิเนเต รชชฺ ภิรติสฺสติ ๑
รชชฺมปี เม ทเท สพฺพิ สรีริ ทชชฺมตฺตโน
สพฺพณฺณตฺตํ ปิยํ มยํหํ ตสฺมา นาคํ อทาสหนฺติ ๑

กฺรุทฺมมฺจริยํ ตติยํ ๑

จตฺตถิ มหาสฺทสฺสนจริยํ

[๔] กุสาวติมฺหิ นคเร ยทา อาสี มหิปติ
มหาสฺทสฺสน นาม จกฺกวตฺติ มหพฺพลโ ๑
ตตฺถาหํ ทิวเส ติกฺขตฺตํ โฆสาเปมิ ตหิ ตหิ
โก กี อิจฺฉติ ปตฺเถติ กสฺส กี ทิยฺยตฺต ฐนํ ๑
โก ฉาตโก โก ตสิโต โก มาลํ โก วิเลปนํ
นानารตฺตานิ วตฺถานิ โก นคฺโค ภิรทิสฺสติ
โก ปเถ ฉตฺตมาเทติ โกปาหนา มุทฺฐ สฺฐา ๑

#๑-๒ ยู. ตสฺมี ๑

อิติ สายณจ ปาโต จ โฆสาเปมิ ตีหี ตีหี
น ตั ทสสุ จาเนสุ น หี ๑ จานตเตสุ วา ฯ
อนกตตจาเนสุ ปฏิยตุตติ ยาจเก ฐนั
ทิวา วา ยทิวา รตุตี ยทิ เอติ วนิพุกโก ฯ
ลทุชา ยทิจจกั โภกั ปุรหตุโถว คจจติ
เอวรูปี มหาทานั อทาสี ยาวชีวิกั ฯ
นป้าหั เทสสุ ฐนั ทมมิ นปี นตติ นิจโย มยิ
ยถาปี อาตุโร นาม โรคโต ปริมุตติยา ฯ
ฐเนน เวชชั ตปเปตวา โรคโต ปริมจจติ
ตเถว้าหั ชานมาโน ปริปุเรตุ อเสสโต ฯ
อุนมนั ปุริยัคั เทมิ ทานั วนิพุกเก
นิรालโย อปจจาโส สมโพธิมनुปัตติยาติ ฯ

มหาสุทสุสนจริยิ จตุตถั ฯ

ปลญจम्म มหาโควินุทจริยิ

[๕] ปุณาปริ ยทา โหมิ สตุตราชปุโรหิโต
ปุชิโต นรเทเวหิ มหาโควินุทพุราหุมโณ ฯ
ตท้าหั สตุตราชเชสุ ยั เม อาสิ อูปายัน
เตน เทมิ มหาทานั อุกุโขภัก ๒ สาครูปัม ฯ

#๑ ม. ย. นปี ฯ ๒ ม. อุกุโขพุภัก ฯ

น เม เทสส์ ธนธณณํ นปี นตถิ นิจโย มยิ
สพฺพณฺณตํ ปิยํ มยฺหิ ตสฺมา เหมิ วริ ธนณฺติ ฯ

มหาโควินทจริยิ ปณฺจมํ ฯ

ณฺฎจํ เนมิราชจริยิ

[๖] ปุณาปริ ยทา โหมิ มิถิตายิ ปุรุตฺตเม
เนมิ นาม มหาราชา ปณฺทิตโต กุสลตฺถิโก ฯ
ตทาหิ มาปยิตฺวาน จตฺตสาถิ จตฺตมฺมุขํ
ตตฺถ ทานํ ปวตฺเตสสิ มิคปฺกฺชินราทินิ ๑ ฯ
อจฺฉาทนํ สยณณจ อนฺนํ ปานณจ โภชนํ
อพฺโพจฺฉินฺนํ กริตฺวาน มหาทานํ ปวตฺตยิ ฯ
ยถาปิ เสวโก สามิ ธนเหตุมฺุปาคโต
กาเยน วาจามนสา อาราธนียเมสตี ฯ
ตเถวาทิ สพฺพภเว ปรีเยสิสฺสามิ โพธิชฺ
ทาเนน สตฺเต ตปฺเปตฺวา อิจฺฉามิ โพธิมฺตฺตมนฺติ ฯ

เนมิราชจริยิ ณฺฎจํ ฯ

สตฺตมํ จนฺทกุมารจริยิ

[๗] ปุณาปริ ยทา โหมิ เอกราชสฺส อตฺตรโช
นคเร ปุปฺพวตฺติยา กุมารโ จนฺทสฺสวฺโห ฯ

#๑ ยู. ... นรนารินํ ฯ

ตทหิ ขชนา มุตโต นิคุขนโต ยถววา ๑ ตโต
สัเวลั ชนยิตฺวาน มหาทานิ ปวตฺตยิ ๑
นาหิ ปิวามิ ขาทามิ นปี ภูณฺชามิ โภชนัน
ทกฺขิณฺเอยฺเย ๒ อทตฺวาน อปี ฌปฺปญฺจ รตฺติโย ๑
ยถาปี วาณิโช นาม กตฺวาน ภูณฺชสญฺชัย
ยตฺถ ภาโก มหา โหติ ตตฺถ ๓ ตั หรฺติ ภูณฺชกั ๑
ตถเว สกฺกตฺตปี ๓ ปเร ทินฺนํ มหปฺปลั
ตสฺมา ปฺรสุส ทาทพฺพิ สตภาโก ภวิสฺสตี ๑
เอตมตฺถวสั ถตฺวา เทมิ ทานิ ภาวภเว
น ปฏิกฺกมามิ ทานโต สมฺโพธิมฺนุปตฺตียาตี ๑

จนฺทกฺุมารจฺริยิ สตฺตมํ ๑

อฏฺฐมํ สิวีราชจฺริยิ

[๘] อริฏฺฐสฺวหฺเย นคเร สิวี นามาสิ ขตฺติโย
นิสชฺช ปาสาทวเร เอวั จินฺเตสฺหิ ตทา ๑
ยงฺกิลฺลิจิ มานุสฺสั ทานิ อทินฺนํ เม น วิชฺชตี
โยปี ยาเจยฺย มํ จกฺขุ ทเทยฺย อวิกมฺปิโต ๑
มม สงฺกปฺปมฺญฺณาย สกฺโก เทวานมิสฺสโร
นิสินฺโน เทวปฺริสาย อิทํ วจฺนมพฺุริวิ ๑

#๑ ม. ยถววาภูโต ๑ ย. ยถววาภูโก ๑ ๒ ย. ทกฺขิณฺเอยฺย ๑ ๓ ย. ยตฺถาหฺรตี

#ภูณฺชกั ๑ ๓ ม. ย. สกฺกตฺตปี ๑

นิสซช ปาสาทเว	สิวิ ราชามหัทธโก
จินฺเตนฺโต วิวิธํ ทานํ	อเทยฺย โส น ปสฺสตี ฯ
ตถนฺนุ วิตถนฺเนตฺติ	หนฺนท วิมฺสยามี ตํ
มฺหุตฺตํ อากเมยฺยถ	ยว ชานามี ตํ มนํ ฯ
ปเวธมาโน ปลิตฺตีโร	วลิตฺตุโต ชรตฺตุโร
อนฺชวณฺโณ จ หุตฺวาน	ราชานํ อุปสงฺกมิ ฯ
โส ตทา ปคฺคเหตุวาน	วามํ ทกฺขิณพหุญจ
สิรฺสมี อลฺชลี กตุวา	อิทํ วจนมพฺรวิ
ยาจามี ตํ มหาราช	ธมฺมิก ฐฏฺฐวฑฺฒน ๑
ตว ทานรตา กิตฺติ	อฺคฺคตา เทวมานุเส ฯ
อุโกปี เนตฺตา นยนา	อนฺชอุปฺหตา ๒ มม
เอกํ เม นยนํ เทหิ	ตฺวํปี เอเกน ยาปย ฯ
ตสฺสทาหํ วจนํ สุตฺวา	หฺนฺนุโ จ สํวิกฺกมานโส
กตลฺชลี เวทชาโต	อิทํ วจนมพฺรวิ ฯ
อิทานาหํ จินฺตยิตฺวาน	ปาสาทโต อิธาคโต
ตฺวํ มม จิตฺตมณฺเฑย	เนตฺตํ ยาจิตฺตุมาคโต ฯ
อโหเม มานสํ สิทฺธํ	สงฺกปฺโป เม ๓ ปริปุริโต
อทินฺนปฺพุพฺพํ ทานวริ	อชฺช ทสฺสามิ ยาจเก ฯ
เอหิ สิวก อฺกฺุเจหิ	มา ทนฺชยิ มา ปเวชยิ
อุโกปี นยนํ เทหิ	อุปฺปาณฺเฑตฺวา วณฺิพฺพเก ๔ ฯ

#๑ ย. ฐฏฺฐวฑฺฒนํ ฯ ๒ ม. ย. อนฺชว อุปฺหตา มม ฯ ๓ ม. ย. เมสฺทโทนตฺติ ฯ

#๓ ย. นยเน ฯ ๔ ย. ติพฺพก ฯ

ตโต โส โจทีโต มยหิ สิวโก วจนงฺกโร
 อุทฺธริตฺวาน ปาทาสี ตาลมัญชิว ยาจเก ฯ
 ททมานสฺส เทนฺตสฺส ทินฺนทานสฺส เม สโต
 จิตฺตสฺส อณฺณถา นตฺถิ โพธิยาเยว การณา ฯ
 น เม เทสฺสา อุโก จกฺขุ อตฺตาปี ๑ เม น เทสฺสโย
 สพฺพณฺณตฺตํ ปิยํ มยหิ ตสฺมา จกฺขุ อทาสหนฺติ ฯ
 สิวีราชจริยํ อฏฺฐมํ ฯ

นวมํ เวสฺสนฺตรจริยํ

[๕] ยา เม อโหสิ ชนิกา ผุสฺสตี นาม ขตฺติยา
 สธา อตีตาสฺส ชาตีสุ สกฺกสฺส มเหสี สียา ๒ ฯ
 ตสฺสา อายุกฺขยํ ทิสฺวา ๓ เทวินฺโท เอตทพฺรวิ
 ททามิ เต ทสฺวเร วรภทฺเท ยทิจฺฉติ ฯ
 เอวํ วุตฺตาว ๔ สธา เทวี สกฺกํ ปุณฺนิทมพฺรวิ
 กิ นฺน เม อปฺราศตฺถิ กิ นฺน เทสฺสา อหนฺตว
 รมฺมา จาเวสิ มํ จานา วาโตว ธรรมิรฺหํ ๕ ฯ
 เอวํ วุตฺโตว ๖ โส สกฺโก ปุณฺน ตสฺสิทมพฺรวิ
 น เจว เต กตฺตํ ปาปํ น จ เม ตวมฺสิ อปฺปียา ฯ
 เอตฺตกฺเวย เต อายุ จวนกาโล ภวิสฺสตี ฯ
 ปฏิกฺคณฺห มยา ทินฺเน วเร ทสฺ วรุตฺตเม ฯ

#๑ ม. ย. อตฺตา น เมน เทสฺสโย ฯ ๒ ม. ปียา ฯ ย. จ มเหสียา ฯ ๓ ม. ย.
 #๔ ตฺวา ฯ ๔ ม. ย. วุตฺตา จ สธา เทวี ฯ ๕ ย. ธรรมิ รฺหํ ฯ ๖ ย. เอวํ วุตฺเต จ
 #๖ โส สกฺโก ฯ

สกุเกน สาทินนวรา ตุฏฐหญา ปโมทิตา
มม อพกนตรี กตวา สุตตตี ทส เวเร วริ ฯ
ตโต จุตตา สาสุตตตี ขตติเย อุปปชชถ
เขตตุตตรมฺหิ นกเร สลชเยน สมากมิ ฯ
ยทาทิ สุตตติยา กุจฺณี โอกกนฺโต ปิยมาตุยาธ
มม เตเชน เม มาตา สทา ทานรตา อหุ ฯ
อธเน อาตุเร ชินฺณเณ ยาจเก อทฺธิเก ๑ ชเน
สมเณ พุราหฺมเณ จิเณ เทติ ทานํ อภิณฺจเน ฯ
ทส มาเส ธารยิตฺวา กโรนฺเต ปุริ ปทกฺขินฺณํ
เวสฺसानํ วิธียา มชฺเณ ชเนสิ สุตตตี มม ฯ
น มยฺหํ มตฺตํ นามํ นปี เปตฺตํ สมฺภวํ ๒
ชาเตตฺถ ๓ เวสฺสวិธียํ ตสฺมา เวสฺสนฺตโร อหุ ฯ
ยทาทิ ทารโก โหมิ ชาติยา อฏฺฐวสฺสสิโก
ตทา นิสชช ปาสาทเ ทานํ ทาทุ วิจฺินฺตยิ ฯ
หทยํ ทเทยฺยํ จกฺขุ มํสํปี รุหิรีปี จ ๔
ทเทยฺยํ กายํ สวาเวตฺวา ยทิ โโก ๕ ยาจเย มม ฯ
สภาวํ จินฺตยฺนตฺสส อกปฺปีตมสณฺจติ ๖
อกมฺปิ ตตฺถ ปจฺวี สีนฺรวนฺนวฏฺฐกา ฯ
อนฺวทฺตมาเส ปนฺนรเส ปุณฺณมาเส อุโปสเถ
ปจฺจยํ นาคมารุยฺห ทานํ ทาทุ อุปากมิ ฯ

#๑ ย. ปฏฺฐิจเก ฯ ๒ ย. เมตฺตํ สมฺภวํ ฯ ๓ ย. ชาโตมฺหิ ฯ ๔ ย. รุหิรีปีจ ฯ

#๕ ม. ย. โกจิ ฯ ๖ ม. ย. อกมฺปีตม... ฯ

กาลิงครภูจวิศยา	พราหฺมณา อุปคจฺจ มํ
อฺยาจํ มํ หตฺถินาคํ	ชณฺณํ มจฺจลสมฺมตํ ๑
อวฺภูจโก ชนปโท	ทฺพุกฺโข ฉาตโก มหา
ททาหิ ปวริ นาคํ	สพฺพเสตํ คชฺชุดมํ ๑
ททามิ น วิกรมฺปามิ	ยํ มํ ยาจนฺติ พฺราหฺมณา
สนฺตํ นปฺปฏิคฺคฺยหามิ	ทานเน เม รรมตี มโน ๑
น เม ยาจกมฺนุสฺสฺสฺส	ปฺปฏิคฺคฺเขโป อนฺจจโว
มา เม ภิชฺชํ สมหาทานํ	ทสฺสามิ วิปฺปลํ คชฺ ๑
นาคํ คเหตุวา โสณฺฑาย	ภิงฺกาเร รตนามเย
ชลํ หตฺถเอ อากิริตฺวา	พฺราหฺมณานํ อทํ คชฺ ๑
ปฺนนาปฺริ ททนฺตสฺส	สพฺพเสตํ คชฺชุดมํ
ตทาปิ ปจฺวี กมฺปิ	สิเนรฺวนวภูตฺสกา ๑
ตสฺส นาคสฺส ทาเนน	สิวโย กุทฺธา สมากตา
ปพฺพาเชสิ สกา รกฺขา	วงฺกํ คจฺจตุ ปพฺพตํ ๑
เตสิ นิจฺจกฺมานานํ	อกมฺปิตมสณฺจติ
มหาทานํ ปวตฺเตตฺตํ	เอกวรมยาจิทํ ๑ ๑
ยาจิตา สิวโย สพฺเพ	เอกํ วรมทํสุ เม
สาวยิตฺวา กณฺณเภา	มหาทานํ ททามหํ ๑
อเถตฺถ วตฺตตี สทฺโท	ติมุโล ๒ เภรวโ มหา
ทานเนนิมํ ๑ นีหฺรนฺติ	ปฺน ทานํ ททาตยํ ๔ ๑

#๑ ม. เอกํ วรมยาจิทํ ๑ ย. ...จิสฺสํ ๑ ๒ ม. ย. ตุมฺโล ๑ ๓ ย. ทาเนนํ ๑

#๔ ย. ททามหํ ๑

หตุถึ ๑ อสุเส รเถ ทตุวา ทาสี ทาส์ ควั ฐนั
มหาทานั ททิตฺวาน นครา นิกฺขมี ตทา ๑
นิกฺขมิตฺวาน นครา นิตฺเตตฺวา วิโลกิต
ตทาปี ปจวี กมฺปี สุนฺรวณวภูตฺกา ๑
จตุวาหิรธั ๒ ทตุวา จตุวา จตุมาหาปเถ
เอกาภิโก ๓ อหฺตฺโย มทฺที ๔ เทวิทมพฺรวิ ๑
ตวั มทฺที กณฺหํ กณฺหาหิ ลหฺกา เอสา กนิฏฺจกา ๕
อหฺ ชาลึ คหิสุตฺตมิ ครุโก ภาตฺโก หิ โส ๑
ปทุมํ ปุณฺฑริกัว มทฺที กณฺหาชินั ๖ คหิ
อหฺ สุวณฺณพิมฺพั ว ชาลึ ขตฺตียมคฺคหิ ๑

[๗]

อภิชาตา สุขุมาลา ขตฺติยา จตุโร ชนา
วิสมสมฺ อกกมนฺตา วงฺกั กจฺจาม ปพฺพตฺ ๑
เย เกจิ มนฺชา เอนฺติ อนฺนคฺเค ปฏฺิเปเถ
มคฺคนฺเต ปฏฺิปุจฺจาม กุหิ วงฺกตปพฺพโต ๘ ๑
เต ตตฺถ อเมห ปสฺสิตฺวา กรณฺ คิรมฺทฺิรยฺ
ทูกฺขนฺเต ปฏฺิเวทนฺติ ทฺุเร วงฺกตปพฺพโต ๑
ยทิ ปสฺสนฺติ ปวเน ทารกา ผลิตฺเต ทฺุเม
เตสฺ ผลานํ เหตุมฺหิ อุปโรทนฺติ ทารกา ๑
โรทนฺเต ทารเก ทิสฺวา อุพฺพิคฺคา ๙ วิปฺลา ทฺุมา
สยเมโวณมิตฺวาน อุปกจฺจนฺติ ทารเก ๑

#๑ ม. หตุถึ ๑ ๒ ม. ย. จตุวาหิ รธั ๑ ๓ ม. ย. เอกาภิโย ๑ ๔ ม. ย.

#มทฺทีเทวอิทมพฺรวิ ๑ ๕ ม. กนิฏฺจิกา ๑ ๖ ม. กณฺหาชินคฺคหิ ๑ ย ...ชินมคหิ ๑

#๗ ย. ชลั หตุเถ อากิริตฺวา พฺราหฺมณานํ อหฺ คชั ๑ ๘ ม. วงฺกนฺต... ๑ อิโต ปรี

#อิทิสเมว ๑ ๙ ม. ย. อุพฺพิธา ๑

อิทัง อจฺฉริยิ ทิสฺวา	อพฺภูตัง โลมหังสนัง
สาธฺกัรํ ปวตฺเตสิ	มทฺที สพฺพงฺคโสภณฺนา ฯ
อจฺฉเรรํ วัต โลกสฺมี	อพฺภูตัง โลมหังสนัง
เวสฺสสนฺตรสฺส เตเชน	สยเม โวณฺตา ๑ ทูมา ฯ
สงฺขิปีสุ ปถิ ยกฺขา	อนฺุกมฺปาย ทารเก
นิกฺขนฺตทิวเสเนว	เจตฺรภูจฺมฺปาคมฺม ฯ
สภฺภูจิ ราชสทฺสทานิ	ตทา วสนฺติ มาตุลา ๒
สพฺเพ ปณฺชลิกา หุตฺวา	โรทมาณา อุปาคมฺม ฯ
ตตฺถ วัตเตตฺวา สลฺลาปี	เจเตหิ เจตปฺตฺเตหิ
เต ตโต นิกฺขมิตฺวาน	วงฺกั อคฺม ๓ ปพฺพตัง ฯ
อามนฺตยิตฺวา เทวินฺโท	วิสุสฺสกมฺมํ มหิทฺธิกั
อสฺสมํ สุกตัง รมฺมํ	ปณฺณสาลัง สุมายฺย ฯ
สกกสฺส วจันํ สุตฺวา	วิสุสฺสกมฺโม มหิทฺธิโก
อสฺสมํ สุกตัง รมฺมํ	ปณฺณสาลัง สุมายฺยิ ฯ
อชฺโฆกเหตฺวา ปวณฺํ	อปฺปสทฺทํ นีรากฺลั
จตุโร ชนา มยิ ตตฺถ	วสาม ปพฺพตฺนฺตเร ฯ
อหลฺจ มทฺที เทวี จ	ชาลี กณฺหาชिณา จูโก
อณฺณมณฺณํ โสกนฺทา	วสาม อสฺสเม ตทา ฯ
ทารเก อนฺุรกฺขณฺโต	อสฺสณฺเเว โหมิ อสฺสเม
มทฺที ผลัง อหฺรติ ๔	โปเสติ สาทโย ชเน ฯ

#๑ ม. ย. สยเม โวณฺตา ฯ ๒ ม. มาตุเล ฯ ๓ ย. อคฺมมฺม ฯ ๔ ม. อหฺรติวา ฯ

ปวเน วสมานสฺส	อตุลโก มํ อุปากมิ
อยาจิ ปุตุตเท มยฺหิ	ชาลี กณฺหาชินํ ๑ จุโภ ๑
ยาจกํ อุปคตํ ทิสฺวา	หาโส เม อุปปชฺชถ
อุโภ ปุตุเต คเหตุวาน	อทาสี พุราหุมนเณ ตทา ๑
สเก ปุตุเต จชนุตสฺส	ชฺชเก ๒ พุราหุมนเณ ยทา
ตทาปิ ปจวี กมฺปิ	ติเนรวนวภูตฺสกา ๑
ปฺนเทว สกฺโก โอรุยฺห	หุตฺวา พุราหุมนสนฺนิโก
อยาจิ มํ มทฺที เทวี	สีถวตี ๓ ปติพฺพตํ ๑
มทฺที หตฺเถ คเหตุวาน	อุทกณฺชลิ ปฺรย ๔
ปสนฺนมนสงฺกปโป	ตสฺส มทฺที อทาสหํ ๑
มทฺทียา ทียมานาย	คคเน เทวา ปโมทิตา
ตทาปิ ปจวี กมฺปิ	ติเนรวนวภูตฺสกา ๑
ชาลี กณฺหาชินํ ธีตํ ๕	มทฺที เทวี ปติพฺพตํ
จชมาโน น จินฺเตสี	โพธิยาเยว การณา ๑
น เม เทสฺสา อุโภ ปุตุตา	มทฺท เทวี น เทสฺลียา
สพฺพณฺณุตํ ปิยํ มยฺหิ	ตสฺมา ปิเย อทาสหํ ๑
ปฺนาปรี พุรหารณฺเณ	มาตาปิตุสฺมาคเม
กรุณฺํ ปรีเทวนฺเต	สลฺลปฺนเต สฺขํ ทุกฺขํ ๑
หิโรตฺตปฺเปน กรุณฺํ ๖	อุภินฺนํ อุปสงฺกมิ
ตทาปิ ปจวี กมฺปิ	ติเนรวนวภูตฺสกา ๑

#๑ ยู. ชาลิกณฺหาชินเณ ๑ ๒ ยู. ยาจเก ๑ ๓ ม. สีถวตฺตี ๑ ๔ ม. ปฺรีย ๑

#๕ ม. ยู. ธีตํ ๑ ๖ ม. ยู. กรุณา ๑

ปูนาปริ พุทธารณณา นิกขมิตฺวา สวาทิกิ
ปวิสามิ ปุริ รมม เขตตฺตรปฺรุตฺตมํ ฯ
รตนานิ สตฺต วสุสึสุ มหาเมโฆ ปวสุสถ
ตทาปิ ปจฺวี กมฺปิ สีนฺรฺวนวภูสกา ฯ
อเจตนาถิ ปจฺวี อวิณฺณาย สุขํ ทฺกฺขิ
สทาปิ ทานพลา มยฺหิ สตฺตกฺขตฺตุมกมฺปถาติ ฯ
 เวสฺสนฺตรจฺริยํ นวมํ ฯ

 ทสมํ สสปลฺนฺตจฺริยํ

[๑๐] ปูนาปริ ยทา โหมิ สสโก ปวนจาริโก ๑
 ตินฺนปลฺนฺตสากผลกฺโข ปฺรเหจนวิวชฺชิตฺโต ฯ
มกฺกโฏจ สิงฺคาโลจ สุตฺตโปโต ๒ จหิ ตทา
 วสาม เอกสมกฺคา ๓ สายิ ปาโตจ ทิสฺสเร ๔ ฯ
อหนฺเต อนฺุสาสามิ กิริเย กลฺยาณปาปเก
 ปาปานิ ปฺริวชฺเชถ กลฺยาณ อภินิวิสฺสถ ฯ
อุโปสถมฺหิ ทิวเส จนฺทํ ทิสฺวาน ปฺริตฺตํ
 เอเตสํ ตฺตถ อจิกฺขิ ๕ ทิวโส อชฺชูปฺสโต ฯ
 ทานานิ ปฺฏิยาเทถ ทกฺขิณฺณยฺยสฺส ทาทเว
 ทควา ทานํ ทกฺขิณฺณยฺเย ๖ อุปวสุสฺสุโปสฺถํ ฯ

#๑ ม. ปวนจาริโก ฯ ๒ ม. อุทฺทโปโต ฯ ๓ ม. ย. เอกสมนฺดา ฯ ๔ ย.

#ปทิสฺสเร ฯ ๕ ย. อจิกฺขิ ฯ ๖ ย. ทกฺขิณฺณยฺยํ ฯ

เต เม สาธุติ วตฺวาน ยถาสตฺติ ยถาพลํ
 ทานานิ ปฏฺิยาเตตฺวา ทกฺขิณฺเอยฺยํ คเวสิสฺสุ ๑
 อหํ นิปชฺช ๑ จินฺเตสิ ทานํ ทกฺขิณฺนุจฺฉวํ
 ยทึหํ ลเก ทกฺขิณฺเอยฺยํ ก็ เม ทานํ ภวิสฺสตี ๑
 น เม อตฺถิ ติลมฺกฺคา น มาสา ตณฺฑุลา ฆตํ
 อหํ ติณฺน ยาเปมิ น สกฺกา ตินฺทาทเว ๑
 ยทึ โกจิ เอติ ทกฺขิณฺเอยฺโย ภิกฺขาย มม สนฺติเก
 ทชฺชานํ สกมตฺตานํ น โส ตฺจฺจ โฉ คมิสฺสตี ๑
 มม สกฺกปฺปมณฺเวยย สกฺโก พุราหฺมณฺณณฺณินา
 อาสยฺ เม อุปฺภจฺฉิ ทานํ วิมฺสนาย เม ๑
 ตมฺหํ ทิสฺวาน สนฺตฺถุโจ อิทํ วจฺนมฺพุรวี
 สาธุ โขสิ อนุปฺปตฺโต ฆาตฺเหตุ มมนฺติเก ๑
 อทินฺนปฺพุพฺพิ ทานวริ อชฺช ทสฺสามิ เต อหํ
 ตฺวํ สิลฺลคฺคฺชเปโต อยฺตฺตฺนเต ประหรณํ ๑
 เอहि อคฺคิ ปทึเปหิ นานากฺกุเจ สมานย
 อหํ ปจิสฺสมตฺตานํ ปกฺกํ ตฺวํ ภกฺขยิสฺสตี ๑
 สาธุติ โส หฺนฺจฺมโน นานากฺกุเจ สมานย
 มหนฺตํ อกาสิ จิตฺตํ กตฺวานงฺการคฺพุภกํ ๑
 อคฺคิ ตตฺถ ปทึเปสิ ๒ ยถา โส ขิปฺเป มหาเว
 โฝฏฺเตวา รชคเต คตฺเต เอกมฺนตํ อุปาวิสี ๓ ๑

#๑ ม. ย. นิสชช ๑ ๒ ย. ปทึเปติ ๑ ๓ ย. อุปาวิสี ๑

ยทา มหาภุจปฺญโช อาทิตฺโต ฐมมมายติ ๑
ตทูปฺปติตฺวา ปปติ ๒ มชฺเฌ ชาลลิตฺถนฺตเร ๑
ยถา ลีโตทกํ นาม ปวิญฺจํ ยสฺส กสฺสจฺจ
สเมติ ทรณฺปรีพาทํ อสฺสาทํ เทติ ปิตี จ ๑
ตถเว ชลิตํ อคฺคิ ปวิญฺจสฺส มมํ ตทา
สพฺพํ สเมติ ทรณํ ยถา ลีโตทกํ วีย ๑
ฉวิ จมฺมณฺจ มํสณฺจ นุหารุ อญฺจิทฺติ หทยพนฺธนํ
เกวลํ สกถํ กายํ พฺรหฺมณฺสฺส อทาสหนฺติ ๑

สสปณฺฑิตจฺริยํ ทสมํ ๑

ตสฺสุทฺททานํ

อภิตฺติ พฺรหฺมโณ สจฺโจ กุรฺรราชา ฐนณฺชโย
มหาสุทฺสโน ราชานํ มหาโควินฺทพฺรหฺมโณ ๑
เนมิ ๓ จนฺตทกฺมาโร จ ลีวิ เวสฺสณฺตโร สโส
อหเมว ตทา อาสี โยเต ทานวเร อทา ๑
เอเต ทานปริกฺขารานํ เอเต ทานสฺส ปารมี
ชีวิทํ ยาจเก ทตฺวา อิมํ ๔ ปารมี ปุริยํ ๑
ภิกฺขุขาย อูปคตํ ทิสฺวา สกตฺตทานํ ปฺรจฺจชฺชํ
ทานเนน เม สโม นตฺถิ เอสา เม ทานปารมีติ ๑

ทานปารมีตา นิญฺจิตฺตา ๑

#๑ ย. ฐมมมายติ ๑ ๒ ม. ปปติ ๑ ๓ ม. ย. นิมิ ๑ ๔ ย. อิทํ ๑

๒. สีสปารมิตา

ปจมี สีลวานาจรีย์

[๑๑] ยทา อโหสี ปวเน กุณฺชโร มาตุโปสโก
น ตทา อตุถิ มหิยา कुณฺเนน มม สาทิโส ๑
ปวเน ทิสฺวา วนฺจโร รณฺโณ มํ ปฏฺิเวทยิ
ตวานุจฺฉโว มหาราช คโช อสตี ๑ กานเน ๑
น ตสฺส ปรีกฺขายตฺโถ นปี อาพฺุทกกาสุยา ๒
สภาคหิเต โสณฺฑาย สยเมว อีเชหิตี ๑
ตสฺส ตํ วณฺํ สุตฺวา ราชานี ตฺถุจฺจมานโส
เปเสตี หตฺถิตมกํ เณกาจรีย์ สฺสติกุจิตํ ๑
คนฺตฺวา โส หตฺถิตมโก อทฺทส ปทฺุมสฺสเร
ภิสฺมุพาลํ ๓ อฺุทฺชรนฺตี ยาปนตฺถาย มาตุยา ๑
วิญฺญาย เม สีลคฺฉนํ ลกฺขณํ อฺุปฺचारยิ
เอหิ ปฺุตฺตาตี วตฺวาน โสณฺฑาย มม อฺุคฺคหิ ๑
ยํ เม ตทา ปากตฺกํ สรีรานฺคตํ พลล(
อชฺช นาคสหฺสฺสานํ พลเนน สมสาทิสํ ๑
ยทฺิหนฺเตสํ ปกฺุปฺเปยฺยํ อฺุเปตํ ๔ คหณาย มํ
ปฏฺิพฺโถ ภเว เตสํ ยาว รชฺชมฺุปี มานุสํ ๑

#๑ ม. ย. วสตี ๑ ๒ ม. ย. อาพก... ๑ ๓ ย. ภิสมูลิ ๑ ๔ ม. อฺุเปตานํ ๑

อปีจ่าหิ สีสรรกขาย สีสปารมิปุริยา

น กโรมิ จิตเต อณฺณตตํ ปกฺขิปนฺตํ มมาพฺหเก ๑ ฯ

ยทิ เต มํ ตตฺถ โภเกยฺยํ ผรสฺสูหิ โทมเรหิ จ

เนว เตลฺลํ ปกฺขปุเปยฺยํ สีสขณฺฑกฺขยา มมาติ ฯ

 สีลวณาคจรียํ ๒ ปจฺมํ ฯ

 ทฺตฺติยํ ฐฺริทตฺตจฺริยํ

[๑๒] ปฺนฺนาปฺริ ยทา โหมิ ฐฺริทตฺโต มหิทฺธิโก

วิรูปกฺขเณ มหารณฺณา เทวโลกมกฺขจฺหํ ฯ

ตตฺถ ปสฺสิตฺตวาทํ เทว เอกนฺตํ สุขสมปฺปิเต

ตํ สกฺกํ คมนตฺถาย สีสพฺพตํ สมาทฺธิ ฯ

สรีริกฺกจฺจํ กตฺวาน ภูตฺวา ยาปนมตฺตกํ

จตุโร องฺเก อธิฏฺฐาย เสมิ วมฺมิกมฺมุทฺธนิ ฯ

ฉวียา จมฺเมเน มํเสเน นฺหารูหิ อฏฺฐิกเกหิ วา

ยสฺสฺส เอเตเน กรณฺธิยํ ทินฺนํเยว หราตุ โส ฯ

ลลฺลิตฺโต อกตฺตณฺณา อาลมฺพาโน มมกฺคหิ

เปพาย ปกฺขิปิตฺวาน กิเพตฺติ มํ ตหิ ตหิ ฯ

เปพาย ปกฺขิปนฺเตปี มํ มทฺทนฺเตปี ๓ ปาณินา

อาลมฺพาเน น กฺขุปฺปามิ สีสขณฺฑกฺขยา มม ฯ

#๑ ม. ย. มมาพเก ฯ ๒ ม. มาตุโปสกจริยํ ฯ ๓ ม. ย. สมฺมทฺทนฺเตปี ปาณินา ฯ

กาม ภิชชตุ ยี่ กาโย อีเชว วิกรียตุ
เนว สี่ลปี ๑ ภินุเทยย์ วิกรินเต ภูสิ วิทยาติ ฯ
จมนเปยยจริยิ ตติยิ ฯ

จตุตถิ จูฟโพธิจริยิ

[๑๔] ปุณาปริ ยทา โหมิ จูฟโพธิ สสี่ลวา
ภวั ทิสวาน ภยโต เนกขมมัม อภินิกขมมี ฯ
ยา เม ทุตติกา อาสี พุราหุมนิ กนกสนุนิภา
สาปี ๒ วิวญเญ อนเปกขา เนกขมมัม อภินิกขมมี ฯ
นิรอลยา ฉินุนพนุชฺช อนเปกขา กุเล กณ
จรรนตา คามนิคัม พาราณสี อุปาคम्म ฯ
ตตุถ วสาม นิปกา อัสสฏจา กุเล กณ
นิรากุเล อปฺปสทเท ราชุชฺชยาน วสามโก ฯ
อุชฺชยานทสฺสนิ คนตุวา ราชา อททส พุราหุมนิ
อุปสงกम्म ๓ มํ ปุจฺฉิ ตุเขหสา กา กสฺส ภริยา ฯ
เอวั วุตเต อหนุตสฺส อิหิ วจนมพรวี
น มยฺหิ ภริยา เอสา สหรมมา เอกสาสนิ ฯ
ตสฺสา ๔ สารตต ๕ คธิโต คาหาเปตฺวาน เจญฺเญ
นิปฺปิพยนฺโต พลสา อนฺเตปฺริ ปเวสยิ ฯ
โอทปตฺตติกา ๖ มยฺหิ สหชาตา ๗ เอกสาสนิ
อากทฺตติกา นยฺนติยา โกโป เม อุปฺปชชถ ฯ

#๑ ม. ย. เนว สี่ล ปภินุเทยย์ ฯ ๒ ย. สา วิวญเญ ฯ ๓ ม. ย. อุปคम्म ฯ

#๔ ม. ติสฺสา ฯ ๕ ย. สารตตาทิโต ฯ ๖ ม. โอทปตฺตติกา ฯ ๗ ม. ย. สหชา ฯ

สห โกเป สมุปปนุเน สีสัพตมनुสสรี
ตตุเถว โกปํ นิคคณ्हี นาทาสี วุฑฺฒิตฺตฺปริ ๑ ฯ
ยทิตํ พุราหุมน्हี โกจิจิ โกญฺญุญฺย ตินฺนุสฺสฺตฺติยา
เนว สีสํ ปกฺกนุญฺย โปธฺยิยา เยว การณา ฯ □
น เม สทา พุราหุมน्हี เทสฺสา นปี เม พลํ น วิชฺชติ
สพฺพญฺญุตํ ปิยํ มยฺหิ ตสฺมา สีสานุรฺกขิสฺสฺนฺติ ฯ

จฺจฺพโปธฺยิจริยํ จตฺตํ ฯ

ปญฺจํ มหิสฺราจฺจริยํ

[๑๕] ปุณาปริ ยทา โหมิ มหิโส ๒ ปวนจารโณ
ปวฑฺฒกาโย พลวา มหนฺโต ภิมทสฺสโน ฯ
ปพฺภาเร กิริทฺกฺเค จ รุกฺขมฺมุเต ทกาเสย
โหเตตฺตฺต จานํ มหิสานํ โกจิจิ โกจิจิ ตหิ ตหิ ฯ
วิจฺรนฺโต พุราหารญฺเย จานมทฺทส ภาทฺทกํ
ตํ จานํ อุปคฺนฺตฺวาน ตินฺนุจามิ จ สยามิ จ ฯ
อเถตฺตฺต กปิมาคฺนฺตฺวา ปาโป อนริโย ลหุ
ขนฺนฺเต นลาเต ฆมฺมุเก มุตฺเตติ โโฮหนฺติ ตํ ฯ
สกีปี ทิวสํ ทฺติยํ ตติยํ จตฺตํ ปิจ
ทฺุเสติ มํ สพฺพกาลํ เตน โหมิ อุปทฺุโต ฯ

#๑ ย. วุฑฺฒิตฺตฺ ปริ ฯ ๒ ม. ย. มหิโส ฯ อิตฺตฺ ปริ อีทิสเมว ฯ

มมฺ อูปทฺหฺตํ ทิสฺวา ยกฺโข มํ อิทมฺพฺรวิ
นาเสเหตํ จวํ ปาปํ สงฺเกหิ จ ชฺเรหิ จ ฯ
เอวํ วุตฺเต ตทา ยกฺเข อหํ ตํ อิทมฺพฺรวิ
ก็ ตวํ มกฺเขสิ กุณฺเปน ปาเปน อนริเยน มํ ฯ
ยทินฺนตฺสฺส ปกฺกฺเปยฺยํ ตโต หินฺนโร ภเว
สีลจฺจ เม ปภิชฺเชยฺย วิญฺญ จ ฺครเหยฺย มํ ฯ
หิพิตา ชีวิตา วาปี ปริสุทฺเธน มตํ วริ
กฺยาหํ ชีวิตเหตฺวปี กาหามิ ปรฺเหชนํ ฯ

[๑]

หิณฺนมชฺฌิมอกฺกกุญฺเจ สหฺนุโต อวมานิตํ
เอวํ ลกฺกิตํ สปฺปลฺโย มนสา ยถา ปตฺถิตนฺติ ฯ

มหิสฺราจจริยํ ปรฺจจมํ ฯ

นฺนุจํ รุจฺจมิจจริยํ

[๑๖] ปุณาปริ ยทา โหมิ สุตตฺตกนฺกสนฺนิโก
มิกฺราชา รุจฺจ นาม ปรฺมสีลสมาหิโต ฯ
รมฺเม ปเทเส รฺมฺมณฺเีย วิวิตฺเต อมฺนุสฺสเก
ตตฺถ วาสํ อฺปกฺคณฺธี กงฺคาญฺเจ มโนรเม ฯ
อถ อฺปริ กงฺคาย ฺชนิกฺเกหิ ปริปีพิโต
ปุริโส กงฺคาย ปตฺติ ชีวามิ วา มรามิ วา ฯ

#๑ ม. ย. น เมวายํ มณฺญมาโน อญฺเฒเปวํ กริสุตฺติ

เตว ตฺสฺส วชิสุตฺตนิ ตา เม มุตฺติ ภวิสุตฺติ ฯ

รตฺตินฺทิว โส คงฺกาย วุฑฺฒาโน มโหฺทเก
รวนฺโต กรุณฺ รวี มชฺเฌ คงฺกาย คจฺจติ ฯ
ตสฺสาคํ สทฺทํ สุตฺวาน กรุณฺ ปริเทวโต
คงฺกาย ตีเร จตฺวา ๑ อปฺจูณฺี โกสิ ตฺวํ นโร ฯ
โส เม ปฺจูโจ [๒] วิทยาภาสิ อตฺตโน การณฺ์ ตทา
ธนิเกหิ ภีโต ตสิโต ปกฺขนฺโนมฺ ๑ มหฺานทฺี ฯ
ตสฺส กตฺวาน การุณฺณํ จจิตฺวา มม ชีวิตฺ
ปวิสิตฺวา นีหริณฺตสฺส อนฺุชการมฺหิ รตฺติยา ฯ
อสฺสตฺถกาลมณฺเวย ตสฺสาคํ อิทมฺพรวี
เอกนฺตุํ วรฺ ยาจามิ มา มํ กสฺสจฺิ ปาวท ฯ
นคฺริ คนฺตฺวาน อจฺิจฺชิ ปฺจูณฺีโต ธนเหตุโก
ราชานํ โส คเหตุวาน อฺุปลณฺุณิ มมฺนฺติกํ ฯ
ยวตา การณฺ์ สทฺพิ รลฺุโย อาโรจิตฺ มยา
ราชา สุตฺวาน วจณฺ์ อฺุสุํ ตสฺส ปกฺปฺปิ ฯ
อิเชว ฆาณฺุยิสฺสามิ มิตฺตทฺุพฺภี อนฺุริยํ
ตมฺหํ อนฺุรกฺขนฺโต นิมนฺินิ มม อตฺตนา ฯ
ติณฺุจ เต โส มหาราช กามกาโร ภวามิ เต
อนฺุรกฺขี มม สิลฺลํ นารกฺขี มม ชีวิตฺ
สีลวา หิ ตทา อาสี โปธิยาเยว การณาติ ฯ

รฺุรมฺคจฺริยํ ฏฺุจฺจํ ฯ

#๑ ม. ย. จตฺวาน ฯ ๒ ม. ย. จ ฯ ๓ ม. ปกฺขนฺโทหิ ฯ ย. ปกฺขนฺโตหิ ฯ

สตุตมัม มาตงคจริยัม

[๑๗] ปุณาปริ ยทา โหมิ ชฎิลโ อุกคตาปโน
มาตงโค นาม นามเนน สีลวา สุตมาหิโต ฯ
อหณจ พุราหุมนเ เอโก คงคาภูเต วสามุโก
อหัม วสามิ อุปริ เหฏฐา วสติ พุราหุมนเ ฯ
วิจรณโต อนุกุลมहि อุตุมเม อสฺสมททส
ตตุต มัม ปริภาสิตวา อภิสปี มุทฺชผาลนัม ฯ
ยทินฺนตสฺส ปกฺกเปยฺยัม ยทิสฺสึ น โคปเย
โไอโลกตฺวานนฺนตสฺส กเรยฺยัม ฉาริกัม วिय ฯ
ยัม โส ตทา มัม อภิสปี กุปีโต ทฺฐจฺมานโส
ตสฺเสว มตฺตเก นิปติ โยเคน ตัม ปโมจยัม ฯ
อนฺรฺกขี มม สีลัม นารฺกขี มม ชีวิตัม
สีลวา หิ ตทา อาสี โพรธียาเยว การณาคิ ฯ

มาตงคจริยัม สตุตมัม ฯ

อฏฺฐมัม ฐมฺมเทวปฺตฺตจริยัม

[๑๘] ปุณาปริ ยทา โหมิ มหเสกฺโข ๑ มหิทฺธิโก
ฐมฺโม นาม มหายกฺโข สพฺพโลกานุกมฺปโก ฯ

#๑ ม. มหาปฺกฺโข ฯ ย. มหายกฺโข ฯ

ทส กุสลกมมปเถ สมาทเปนุโต มหาชนัน
จรามิ คามนิกมัม สมิตโต สปริชโน ๑
ปาโป กทริโย ยกุโฆ ทีเปนุโต ทส ปापเถ
โสเปตฺต มหิยา จรติ สมิตโต สปริชโน ๑
ธมฺมวาทิ อธมฺโม จ อุโภ ปจฺจนิกาม ยัม
ธฺเร ธฺริ ฌกฺขณฺตา สมิมฺหา ปฏฺฐิเปเถ อุโภ ๑
กลโห วตฺตตี เกสฺมา ๑ กลฺยาณปาปกสฺส จ
มกฺคา อุกฺกมฺนตฺถาย ๒ มหาญฺโท อุปฏฺฐิโต ๑
ยทิหนตฺสส ปกฺขเปยฺยัม ยทิ ภินฺเท ตโปคฺคณฺ
สท ปริชนนตฺสส รชฏฺถิ กเรยฺยหัม ๑
อปีจําหํ สีลรกฺขาย นิพฺพวาเปตฺวาน มานถัม
สท ชเนนุกฺกมิตฺวา ๓ ปถิ ปापสฺสทาสหัม ๑
สท ปถโต อุกฺกนฺเต ๔ กตฺวา จิตฺตสฺส นิพฺพุตตี
วิวรํ อทาสิ ปจฺวี ปาปยกฺขสฺส ตาวเทติ ๑

ธมฺมเทวปฺตฺตจริยัม อฏฺฐมัม ๑

นวมัม ชยทิสจริยัม

[๑๕] ปณฺจาลรฏฺฐเจ นกรวเร ๕ กปฺปิตายัม ปุรฺตฺตเม

ราชา ชยทิสํ นาม สีลคฺคณฺมุปากโต ๑

#๑ ย. อสฺมา ๑ ๒ ม. ย. โอกฺกมฺนตฺถาย ๑ ๓ ม. ย. ชเนโนกฺกมิตฺวา ๑

#๔ ม. โอกฺกนฺเต ๑ ย. โอกฺกนฺโต ๑ ๕ ย. นคร ๑

ตสฺส รัญโธ อหํ ปุตุโต สุตฺตมฺโม สุตฺตีลวา
อลีนสตุโต คุณวา อนฺรูกฺขาปริชโน ๑ สทา ๑
ปีตา เม มิกวํ คนฺตฺวา โปริสาทํ อุปากมิ
โธ เม ปีตฺตมกฺคเหสิ ภกฺโขสิ มม มา จลฺ ๑
ตสฺส ตํ วจันํ สุตฺวา ภีโต ตสฺสิตเวริโต
อฺรูกฺขมฺโภ ๒ อหุ ตสฺส ทิสฺวาน โปริสาทกํ ๑
มิกวํ กเหตุวา มุญฺจสฺส กตฺวา อากมนํ ปุณ
พฺราหฺมณสฺส ฐนํ ทตฺวา ปีตา อามนฺตฺยํ มม ๑
รชฺชํ ปุตุต ปฏฺฐปชฺช มา ปมชฺช ๓ ปฺริ อิทํ
กตํ เม โปริสาทน มม อากมนํ ปุณ ๑
มาตุปีตฺตฺวจ วนฺทิตฺวา นิมนฺนิตฺวาน อตฺตนา ๔
นิกฺขมิตฺวา ฐนน ขคฺคํ โปริสาทมฺปากมิ ๑(๑)
สสฺตถฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺต
เตน ภิชฺชิสฺสตี ลีลํ ปฺริตฺตาสํ กเต มยิ ๑
ลีลขณฺทฺทฺทฺทฺทฺท ตสฺส เทสฺสํ น พฺยาหรี
เมตฺตจฺจฺจฺจฺจฺจฺจ อิทํ วจนฺมพฺรวิ ๑
อฺชฺชเลหิ มหาอคฺคี ปปฺติสฺสามิ รุกฺขโต
สุปฺกุกกาลมณฺณาย ๕ ภกฺขย ๖ ตฺวํ ปีตฺตามหา ๑
อิตฺติ ลีลวตฺเต เหตุ นารุกฺขี มม ชีวิตํ
ปพฺพาเชสิมหนฺตสฺส สทา ปาณาติปาทิกนฺตฺติ ๑

ชยทิสจริยํ นวํ

#๑ ย. อนฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺต ๑ ๒ ย. อฺรูกฺขมฺโภ ๑ ๓ ม. ย. ปมชฺช ๑ ๔ ม. อตฺตนา ๑

#๕ ย. สปฺตฺตฺตฺกามณฺณลาภ ๑ ๖ ม. อภกฺขย มํ ปีตฺตามหา ๑

ทสมํ สงขपालจริยํ

[๒๐] ปุณาปริ ยทา โหมิ สงขปาโล มหิตุโก
ทาฒาวิโร โฆรวิโส ทวิชิโวห อรคาภิกุ ๕
จตุปปเถ มหาปเถ ๑ นานาชนสมากุเล
จตุโร องเค อธิฏฺฐาย ตตฺถ วาสมกปฺปยํ ๕
ฉวียา จมฺเมน มํเสน นุหารูหิ อฏฺฐิเกหิ วา
ยสฺส เอเตน กรณียํ ทินฺนํเยว หราตุ โส ๕
อทุทสฺสํ โภชปฺตฺตา ขรา ลุฑฺธา อการุณา
อุปกจฺจน มมํ ตตฺถ ทณฺฑมฺกุครปาณิน ๕
นาสาย วินิวิชฺฌิตฺวา นงฺกุฏฺเจ ปิฏฺฐิกณฺจเก
กาเช อาโรปยิตฺวาน โภชปฺตฺตา หรีสฺส มํ ๕
สสาครนฺตํ ปจฺวี สกานนํ สปพฺพตํ
อิจฺจนมาโน จหนฺตตฺถ นาสวาเตน ฉาปเย ๕
สุเลหิ วิชฺฌยนฺเตปี โกฏฺฏยนฺเตปี สตฺติภิ
โภชปฺตฺเต น กุปฺปามิ เอสา เม สีลปารมิตี ๕

สงขपालจริยํ ทสมํ ๕

ตสฺสทฺทานํ

หตฺถินาโค ภูริทตฺโต จมฺเปยฺโย โโพธิ มาหิโส
รुरु มาตงฺกธมฺโม จ อตุร โช จ ชยทฺทิส ๕

#๑ ม. ย. มหามกุเ ๕

เอเต ๑ สพุเพ สีลพลา ปริกขารา ปเทสิกา
ชีวิต์ ปริกขิตวา สีลานิ อนุรขิตสูสิ ฯ
ตงขปาลตส เม สโต สพุพกาลปี ชีวิต์
ยตส กตสจ นิยุยนต์ ๒ ตสฺมา ตา สีลปารมิตี ฯ
สีลปารมินิทุเทโส นิฏฺจโต ฯ

๓. เนกขมมาทีปารมิตา

ปจมํ ยุชฺชยจริยํ

[๒๑] ยทาหํ อमितยโส ราชปุตฺโต ยุชฺชโย
อุสฺสาวพินทุํ สุริยาดเป ปตติํ ทิสฺวาน ตํวิชี ฯ
ตเมวาทิปตี ๓ กตฺวา สํเวกมานุพฺรุหฺยิ
มาตฺตูปิตฺตจ วนฺทิตฺวา ปพฺพชฺชมนฺยาจิทํ ฯ
ยาจนฺติ มํ ปณฺชติกา สเนกมา สรณฺจกา
อชฺเชว ปุตฺต ปฏฺิปชฺช อิทุํ ฝิตํ มหามหิ ฯ
สราชเก สโโรเช สเนกเม สรณฺจเก
กรณฺมฺ ปรีเทวนฺเต อนเปกฺโข ๔ ปรีจฺจชี ฯ
เกวลํ ปจวีรชฺช ฅาติปรีชนํ ยถํ
จชมาโน น จินฺเตสี โปชฺชียเยว การณา ฯ
มาตา ปิตา น เม เทสฺสา นปี เม เทสฺสา ๕ มหายนฺสา
สพุพณฺตุตํ ปิยํ มยฺหํ ตสฺมา รชฺชํ ปรีจฺจชินฺติ ฯ

ยุชฺชยจริยํ ปจมํ ฯ

#๑ ม. เอเต นว สีลพลา ฯ ๒ ม. นิยุยนต์ ฯ ๓ ม. ย. ตนฺเยวาทิปตี ฯ

#๔ ม. อนเปกฺโขว ฯ ย. ... หิ ฯ ๕ ม. ย. เทสฺสํ มหายนํ ฯ

ทศย โสมนสฺสจริย

[๒๒] ปุณาปริ ยทา โหมิ อินฺทปคฺเต ปุรุตฺตเม
กามิโต ทยิโต ปุคฺโต โสมนสฺสโตติ วิสฺสุโต ฯ
สีลวา คุณสมฺปนฺโน กุลฺยาณปฏิภาณวา
วฺจฺจมาปจายี หิริมา สงฺกเหตุจ โกวีโท ฯ
ตสฺส รณฺโณ ปฏิกโร อโหสิ กุหคฺตาปโส
อารามํ มาลาจฺจณฺจ โรปยิตฺวาน [๑] ชีวติ ฯ
ตมํ ทิสฺวาน กุหํ กุสราสีว อตฺตํทํ
ทุมํว อนฺโตสฺสิริ กทลิว อสารกํ ฯ
นตฺถิมสฺส สติ ฌโม สามณฺณา อปคฺโต อโย
หิริสฺสกฺกมฺมชฺหิโต ชีวิตฺวตฺติการณา ฯ
กุปิโต อาสิ ๒ ปจฺจนฺโต อฏฺวีหิ จรฺนติหิ ๓
ติ นิสฺเชตฺตุ คจฺจนฺโต อนุสาสิ ปิตา มม ฯ
มา ปมชฺช ตฺวํ ตาต ชฺชฺช ๔ อุกฺคตาปเน
ยทิจฺจกํ ปวตฺเตหิ สพฺพกามทโท หิ โส ฯ
ตมํ คนฺตฺวานุปฺภูจฺฉนํ อิทํ วจนมฺพฺรวิ
กจฺจิ เต คหฺปติ กุสํลํ ก็ วา เต อหฺริยตุ ฯ
เตน โส กุปิโต อาสิ กุหโก มานนฺสิสฺสิตโต
มาฏฺฐาเปมิ ตฺวํ อชฺช รฏฺฐา ปพฺพาชยามิ วา ฯ

#๑ ย. โส ฯ ๒ ม. อหุ ฯ ย. อโหสิ ฯ ๓ ย. อปรนฺตฺติหิ ฯ ๔ ม. ย. ชฺชฺช

#อุคฺคตาปนี ฯ

นิเสชยิตฺวา ปจฺจนตํ ราชฺชา กุหฺมพฺรวิ
กจฺจ ๑ ขมฺนียํ ตว สฺมมาโน เต ปวตฺติโต ๑
ตสฺส อจฺจิกฺขตี ปาโป กุมาโร ยถา นาสิโย ๒
ตสฺส ตํ วจฺนํ สุตฺวา อาณาเปสิ มหีปติ ๑
สีลํ ตตฺถเวว ฉินฺนิตฺวา กตฺวาน จตฺตขณฺฑิกํ
รติยา รติยํ ทสฺสเสถ สฺวา คติ ชฎิลหีพิตา ๑
ตตฺถ ๓ เต กรณฺณี คนฺตุวา จณฺฐา ลุฑฺธา ๔ อการุณา
มาตุ องฺเก นิสินฺนสฺส อากกฺขมิตฺวา นยฺนติ มํ ๑
เตสาหํ เอวมวํจํ พนฺธตํ คาพฺพพนฺธนํ
รณฺโณ ทสฺสเสถ มํ จิปปํ ราชกิริยานิ อตฺถิ เม ๑
เต มํ รณฺโณ ทสฺสยีสฺส ปาปสฺส ปาปเสวิโน
ทิสฺวาน ตํ สลฺยาเปสิ มม จ วสฺมานยิ ๑
โส มํ ตตฺถ ขมาเปสิ มหารชฺชํ อทาสิ เม
โสหํ ตมํ ทาลยิตฺวา ปพฺพชฺชํ อนคาริยํ ๑
น เม เทสฺสํ มหารชฺชํ กามโกโค น เทสฺสสิโย
สพฺพพฺพลฺลุตํ ปิยํ มยฺหํ ตสฺมา รชฺชํ ปริจฺจชินฺติ ๑

โสมนสฺสจริยํ ทฺติยํ ๑

#๑ ม. ย. กิจฺจ เต ภาเน ขมฺนียํ ๑ ๒ ย. นาสิโต ๑ ๓ ม. ตตฺถ การุณิกา คนฺตุวา ๑

#ย. ... การุณิกา ... ๑ ๔ ม. ย. ลุฑฺธา ๑

คตฺถิ อโยมฺรจริยํ

[๒๓] ปุณาปริ ยทา โหมิ กาสีราชสฺส อตุโร
 อโยมฺรฺมฺหิ สํวทฺโธ นามณาสี อโยมโร ฯ
 ทุกฺเขน ชีวโต ททฺโธ สมฺปิเพ ปติโปสิโต
 อชฺเชว ปุตฺต ปฏฺิปชฺช เกวลํ วสุณฺธโร ๑ อิมํ ฯ
 สรณฺจกํ สนิคมํ สชนํ วนฺทิตฺวา ขตฺถิยํ
 อณฺชลี ปคฺคเหตุวาน อิทํ วจนมพฺรวิ ฯ
 เย เกจิ มหิยา สตฺตา หีนอกฺกณฺจมชฺฉิมา
 นีรารกฺขา สเก เกเห วทฺตฺนฺตฺติ สกณฺตฺติหิ ๒ ฯ
 อิทํ โลเก อุตฺตริยํ สมฺปิเพ มม โปสนํ
 อโยมฺรฺมฺหิ สํวทฺโธ อปฺปเก จนฺทสุริเย ฯ
 ปุตฺติกฺกณฺปสมฺปุณฺณา มุณฺจิตฺวา มาตุ กุจฺฉิโต
 ตโต โฆรตฺเร ทุกฺเข ปุณ ปกฺขิตฺตโยมฺเร ฯ
 ยทฺธิหํ ตาทิสํ ปตฺวา ทุกฺขํ ปรมทฺวารุณํ
 รชฺเชสุ ยทฺธิ รณฺชามิ ๓ ปาปานํ อุตฺตโม สियํ ฯ
 อุกฺกณฺจิตฺมฺหิ กาเยน รชฺเชนฺมฺหิ อนตฺถิโก
 นิพฺพุตฺตี ปริเยสฺสิสฺสํ ยตฺถ มํ มจฺจุ น มทฺธิเย ฯ
 เอวาทํ จินฺตยิตฺวาน วิวฺรณฺเต ๔ มหฺชเน
 นาโคว พนฺธนํ เจตฺวา ปาวิสี ๕ กานนํ วนํ ฯ

#๑ ม. ย. วสุธํ ฯ ๒ ย. สห ภาตฺติภิ ฯ ๓ ม. ย. รชฺชายิ ฯ ๔ ย. วิวฺรณฺตํ

#มหฺชนํ ฯ ๕ ย. ปาวิสี ฯ

มาตา ปีตา น เม เทสุตา นปี เม เทสุตา ๑ มหายสา

สพพณฺณุตฺตํ ปิยํ มยฺหํ ตสฺมา รชชํ ปริจฺจชินฺติ ฯ

อโยจฺรจริยํ ตตฺติยํ ฯ

จตุตฺตํ ภูตจริยํ

[๒๔] ปุณาปริ ยทา โหมิ กาสินํ ปุรวรุตฺตเม

ภคินี จ ภาตโร สตุตฺตํ นิพฺพตฺตา โสตุตฺติเย กุเล ฯ

เอเตสํ ปุพฺพ โช อาสี หิริสุกฺกมุปาโคโต

ภวํ ทิสฺวาน ภยโต เนกฺขมฺมาภิริโต อหํ ฯ

มาตาปีตฺวหิ ปหิตา สหaya เอกมานสา

กาเมหิ มํ นิมนฺนเตนฺติ กุลวํสํ ฐาเรหิติ ฯ

ยฺนฺเตสํ วจนํ วุตฺตํ กิหิธมฺเม สุขาวหํ

ตมฺเม อโหสิ กจฺฉินํ ตตฺตผลาสมํ วिय ฯ

เต มํ ตทา อุกฺขิปนฺติ ปุจฺฉิสฺสุ ปตฺถิตํ มม

กี ตวํ ปตฺถยสฺสิ ๒ สมฺม ยทิ กาเม น ญฺญชฺสฺสิ ฯ

เตส่าหิ เอวมวํ อตฺตกาโม หิเตสินํ

นาหํ ปตฺถेमฺมิ คิหิภาวํ เนกฺขมฺมาภิริโต อหํ ฯ

เต มยฺหํ วจนํ สุตฺวา ปิตุํ มาตุญฺจ สาวุํ

มาตา ปีตา เอวม่าหุ สพฺเพปิ ปพฺพชาม โภ ฯ

#๑ ม. ย. เทสุตฺตํ มหายสํ ฯ ๒ ม. ปตฺถยเส ฯ

อุโภ มาตา ปิตา มยุหิ ภิกินี [๑] สตต ภาตโร
อมิตฺ ธนํ จตฺตยิตฺวา ปาวิสิมฺหา มหาวนฺนติ ฯ
ภีสจริยิ จตฺตถิ ฯ

ปญฺจมํ โสณนฺนทปญฺชิตจริยิ

[๒๕] ปุณาปริ ยทา โหมิ นคเร พุรหุมวทฺชเน
ตตฺถ กุลวเร เสฏฺฐเจ มหาสาเล อชายิหิ ฯ
ตทาสี ๒ โลกํ ทิสฺวาน อนฺธภูตํ ๓ ตโมตฺถตฺติ
จิตฺตํ ภาวโต ปฏิกฺกฺกฺติ ตฺตตฺตเวทหตฺติ วिय ฯ
ทิสฺวาน วิวัธฺ ปาปี เอวํ จินฺเตสฺสํ ตทา
กทาทิ เลหา นิภฺขมฺม ปวิสิสฺสามิ กานนํ ฯ
ตทापิ มํ นิมนฺตีสุ กามโกเคหิ ฌาตโย
เตสฺสปี ฉนฺทมาจิกฺขี มา นิมนฺเตถ เตหิ มํ ฯ
โย เม กนิฏฺฐโก ภาตา นนฺโท นามาสิ ปญฺชิตโต
โสปี มํ อนฺธิกฺขนฺโต ปพฺพชฺชํ สมโรจสิ ๔ ฯ
อหิ โสโณ จ นนฺโท จ อุโภ มาตา ปิตา มม
ตทापิ โภเค จตฺตยิตฺวา ปาวิสิมฺหา มหาวนฺนติ ฯ

โสณนฺนทปญฺชิตจริยิ ปญฺจมํ ฯ

#๑ ม. ย. จ ฯ ๒ ม. ย. ตทापि ฯ ๓ ม. อนฺธิภูตํ ฯ ๔ ม. ย. สมโรจยิ ฯ

ฉฏฐิ มุกฝกขจริยิ

[๒๖] ปุณาปริ ยทา โหมิ กาสีราชสุต อตุรโซ
มุกฝกโขติ ๑ นามเน เตมิโยติ วทนติ มํ ๑
โสฬสตีตีสหสุสานิ น วิชชติ ปุโม ตทา
อโหระตุตานมจจเยน นิพพตุโต อหเมกโก ๑
กิจจนา ลทุธิ์ ปิยิ ปุตุติ อภิชาดิ ชุตินัชริ
เสตจจตุตติ์ ชารยิตวาน สยเน โปเสสิ มํ ปิตา ๑
นิทุทายมาโน สยนเวเร ปพุชฉิตวานหิ ตทา
อทุทถิ์ ปณัชริ์ ฉตุติ์ เยนาหิ นิรยิ คโต ๑
สท ทิฏฐิสสุต ๒ เม ฉตุติ์ ตาโส อุปปชชิ เภรวโ
วินิจฉยิ สમાปนุโน กทาหิ อิมิ มุญจิสสุติ์ ๑
ปุพพสาโลหิตา มยหิ เทวตา อตุถกามินิ
สา มํ ทิสวาน ทุกขิตติ์ तीสุ จาเนสุ โยชยิ ๑
มา ปณัชจยิ วิภาวย พาลมโต ภว สพพปาณินิ
สพโพ ตณุชโน โอจินายตุ เอวิ์ ตว อตุโถ ภวิสสุติ ๑
เอวิ์ วุตุตตายหิ ตสุสา อิทิ วจนมพุรวี
กโรมิ เต ตั วจันนิ์ ยิ มํ ภณสิ เทเวเต ๑
อตุถกามาสิ เม อมม หิตกามาสิ เทเวเต
ตสุสาหิ วจันนิ์ สุตวา สาคเรว ถลลั ลภี ๑

#๑ ม. ย. มุกฝกโขติ ๑ ๒ ม. ทิฏฐิสสุต ๑

หฎุโจ สํวิคฺคมานโส ตโย องฺเค อธิฏฺฐหึ
มุโค อโหสี พฺริโร ผกฺโข ๑ คติวิวชฺชิโต ๑
เอเต องฺเค อธิฏฺฐาย วสุตานิ โสพลํ วสี
ตโต เม หตฺถे ปาทะ จ ชิว्हํ โสตถฺจ มทฺทिय
อนฺนตํ เม ปสฺสิตฺวา กาทกณฺณิตี นินฺทิสฺสุ ๑
ตโต ชานปทา สพฺเพ เสนาปติปฺุโรหิตา
สพฺเพ เอกมฺนา หุตฺวา ฉทฺทนํ อนฺุโมทิสฺสุ ๑
โสหํ เตสํ มตี สุตฺวา หฎุโจ สํวิคฺคมานโส
ยสฺสตถฺยา ย ตโป จินฺนุโณ โส เม อตฺถิโก สมิชฺฌถ ๑
นฺหาเปตฺวา อนฺุติมฺเปตฺวา เวเจตฺวา ราชเวจฺจํ
อภิสิณฺจิตฺวา ฉตฺเตน กาทเรสฺสุ ปฺุริ ปทกฺขินฺณํ ๑
สตฺตทาหิ ธารยิตฺวาน อุกฺกเต รวิมณฺฑาเล
รเถน มํ นิหริตฺวา สารถิ วนมฺุปากมิ ๑
เอโกกาเส รถิ กตฺวา สชฺชสฺสํ หตฺถมฺุญฺจิตฺ ๒
สารถิ ขณฺตี กาสฺสุ นิภฺุขาคฺุ ปจฺวิยา มมํ ๑
อธิฏฺฐิตมธิฏฺฐานํ ตชฺเชนฺุโต วิวิธการณา
น ภินฺทิว ตมธิฏฺฐานํ โโพธิยาเยว การณา ๑
มาตา ปิตา น เม เทสฺสา อตฺตา เม น จ เทสฺสิโย
สพฺพณฺุญฺจํ ปิยํ มยฺหิ ตสฺมา ว ตมธิฏฺฐหึ ๑

#๑ ม. ย. ปกฺโข ๑ ๒ ย. หตฺถมฺุญฺจิตํ ๑

เอเต อังคะ อธิฏฺฐาย วสุธานี โสฬส วลี

อธิฏฺฐาเนน [๑] สโม นตฺถิ เอสา เม อธิฏฺฐานปารมีติ

มุกฺคพฺภวจริยํ ฌฏฺฐํ ฯ

สตฺตมํ กปีลราชจริยํ

[๒๗] ยทา อหํ กปี อาสี นทีฏฺเฐ ทริสเย

ปีฬิโต สสุมาเรน ๒ คมนํ น ลภามหํ ฯ

ยโมหกาเส อหํ จตฺวา โอรา ปรี ปตามหํ

ตตฺตจฺฉิ สตฺตวชโก กุมฺภิโล ลุฑฺฑทสฺสโน ฯ

โส มํ อตฺถิ เอหิตี อหฺมเปมีติ ตํ วที ๓

ตสฺส มตฺตกมกฺกมฺม ปฺรภูเล ปติฏฺฐหิ ฯ

น ตสฺสาลิกิ ภณฺตี ยถา วาจํ อกาสหํ

สจฺเจน เม สโม นตฺถิ เอสา เม สจฺจปารมีติ ฯ

กปีลราชจริยํ สตฺตมํ ฯ

อฏฺฐมํ สจฺจสวฺหยปญฺจิตฺตจริยํ

[๒๘] ปุณาปรี ยทา โหมิ ตาปโส สจฺจสวฺหโย

สจฺเจน โลกํ ปาเลสี สมกฺคํ ชนมกาสหนฺติ ฯ

สจฺจสวฺหยปญฺจิตฺตจริยํ อฏฺฐมํ ฯ

#๑ ม. เม ฯ ๒ ม. สสุมาเรน ฯ ๓ ม. สสุมาเรน ฯ ๓ ม. วตี ฯ ๔ ม. วที ฯ

นวมิ วรรณโกโปตกจริย

[๒๕] ปุณาปริ ยทา โหมิ มกเช วรรณโกโปตโก
อชาตปกุโข ตรุโณ มัสเปสิ กุลาวเก ฯ
มุขคณฺฑเทณ อหริตฺวา มาตา โปสยตี มม
ตสุสา ผสุเสน ชีวามิ นตฺถิ เม กายิกํ พลํ ฯ
ลํวจฺเจเร กิมฺหสมเย ทวทาโห ปทิจฺจปฺปติ
อุปกจฺจติ อมฺหากํ ปาวโก กณฺหวตฺตนิ ฯ
ธมฺมํ ๑ อิติ เอวํ สทฺททายนฺโต มหา สิจฺฉิ
อนฺุพุเพน ฌาเปนฺโต อคฺคิ มมมฺุปากมิ ฯ
อคฺคิเวคภยา ภีตา ตสिता มาตา ปีตา มม
กุลาวเก มํ นทฺเทตฺวา อตฺตานิ ปริโมจฺยํ ฯ
ปาเท ปกฺเข ปชหามิ นตฺถิ เม กายิกํ พลํ
โสหํ อคฺคิโก ตตฺถ เอวํ จินฺเตสฺหํ ตทา ฯ
เยสาหํ อุปฺชาเวยฺยํ ภีโต ตสิตเวธฺโต
เต มํ โอหาย ปกฺกนฺตา กถํ เม อชฺช กาทเว ฯ
อตฺถิ โลเก สีลคฺุโณ สจฺจํ โสเจยฺยนฺนทฺทยา
เตน สจฺเจน กาหามิ สจฺจกิริยมฺุคฺตมํ ๒ ฯ
อวชฺชิตฺวา ธมฺมพลํ สริตฺวา ปุพุเพเก ชินเ
สจฺจพลมวสุสาย สจฺจกิริยมกาสฺหํ ฯ

#๑ ม. ธมฺมมา ฯ ย. ธมฺมธมฺมณฺุชเนเตวํ ฯ ๒ สจฺจกิริยมฺุคฺตมํ อิติปิ ปาโง ฯ

สนฺติ ปกฺขา อปตนา สนฺติ ปาทา อวณฺจนา
มาตา ปิตา จ นิกฺขนฺตา ชาตเวท ปฏิกฺกม ฯ
สทฺ สจฺเจ กเต มยฺหิ มหาปชฺชลิโต สิขิ
วชฺเชสิ โสฬส กรีสานิ อุทกํ ปตฺวา ยถา สิขิ
สจฺเจน เม สโม นตฺถิ เอสา เม สจฺจปารมีติ ฯ

วฏฺฏกโปตกจิริยํ นวมํ ฯ

ทสมํ มจฺจราชาจิริยํ

[๓๐] ปฺนฺนาปรี ยทา โหมิ มจฺจราชา มหาสเร
อุณฺห สฺริยสนฺตาเป สเร อุทกํ ขิยถ ฯ
ตโต กากา จ กิขฺฆา จ กงฺกา ๑ กุลเสนกา
ภกฺขยฺนติ ทิวา รตฺตี มจฺเจ อุปนิสีทีย ฯ
เอวํ จินฺเตสํ ตตฺถ สทฺ ฅาตีหิ ปิฬิโต
เกน นฺ โข อุปาเยน ฅาตี ทุกฺขา ปโมจเย ฯ
จินฺตยิตฺวาน ฅมฺมตฺถํ สจฺจํ อทฺทสํ ปสฺสยํ
สจฺเจ จตฺวา ปโมเจสิ ฅาตีนํ ตํ อติกฺขยํ ฯ
อนุสฺสริตฺวา สตํ ฅมฺมํ ปรมตฺถํ วิจินฺตยํ
อกาสี สจฺจกิริยํ ยํ โลเก ชฺวสฺสสตํ ฯ
ยโต สรามิ อตฺตานํ ยโต ปตฺโตตฺสุมิ วิญฺญุตํ
นาภิชานามิ สณฺจิจฺจ เอกปาณฺปิ หีสิตํ ๒ ฯ

#๑ ยู. พกา ฯ ๒ วิหีสิตํ อติปิ ฯ

เอเตน สจฺจวชฺเชน ปชฺชนฺโน อภิวสฺสตุ
อภิตถนย ปชฺชนฺน นิสฺสี กากสฺส นาสย ฯ
กาคํ โสกาย รนฺเชหิ มจฺเจ โสกา ปโมจย
สท กเต สจฺจวเร ปชฺชนฺโน อภิกชฺชีย ฯ
ถลํ นินฺนญจ ปฺุเรนฺโต ขณฺน อภิวสฺสถ
เอวรูปํ สจฺจวรี กตฺวา วิริยมุตฺตมํ ฯ
วสฺสาเปสึ มหาเมฆํ สจฺจเตชพลสฺสิติ
สจฺเจน เม สโม นตฺถิ เอสา เม สจฺจปารมีติ ฯ
มจฺจราชจิริยํ ทสมํ ฯ

เอกาทสมํ กณฺหทีปายนจิริยํ

[๑๑] ปฺุณาปริ ยทา โหมิ กณฺหทีปายโน อิติ
ปโรปลญฺจาสวสฺसानิ อนภฺริโต จรี อหํ ฯ
น โกจิ เอตํ ชานาติ อนภฺริติมํ มม
อหํปี กสฺสจฺจิ นาจิกุชฺสี อรตี ๑ เม จ รติมานเส ฯ
สพฺรหฺมจาริ มณฺฑทโปย สหาโย เม มหาอิสิ
ปฺุพฺพกมฺมสมายฺตุโต สฺวลมาโรปนํ ลภิ ฯ
ตมหํ อฺุปญฺจหิตฺวาน อาโรกฺขมฺนุปาปยฺสี
อาปฺุจฺจิตฺวาน อากณฺถี ยํ มยฺหํ สกมสฺสสมํ ฯ

#๑ ยู. อรตี ฯ

สหಾಯี พุราหุมนโณ มยหิ ภริยิ อาทาย ปุตุตถิ
ตโย ชนา สมากนุตวา อากจณน ปาหุนาคถิ ฯ
สมุโมทมานโน เตหิ สห นิสินโน สกอสุสเม
ทารโก วฏฏมณุกุขิปี อาสีวิสมโกปยิ ฯ
ตโต โส วฏฏกถิ มคถิ อเนวสนุโต กุมารโก
อาสีวิสสุส หตถเนน อุตตมงคิ ปรามสิ ฯ
ตสุส อามสเน กุทุโธ สปิโป วิสพลสุสิโต
กุปิโต ปรมโกเปเนน อหสิ ทารกิ ขณ ฯ
สห ทฏุโธ อติวิเสน ทารโก ปปติ ภูมยิ
เตนาหิ ทุกุขิโต อาสี มม วา หสิถิ ทุกุขิ ฯ
ตุยาหิ อสุสาสยิตวาน ทุกุขิเต โสภสสุลิเน ๑
ปจมี อกาสิ กิริยิ อคคิ สจจวรุตุตถิ ฯ

สตตทาหเมวahi ปสนนจิตโต
ปุลลุตถิโก อจริ พุรหุมาจริยิ
อถาปริ ยิ จริถิ มมี อิหิ
วสุธานี ปญญาสสมาธิกาณี ฯ
อากามโกวาหิ อหญจรามิ
เอเตเน สจเจเน สุตถิ โหตุ
หต วิสสิ ชิวตุ ยญญทตโต ฯ

#๑ ม. ย. โสภสสุลิเต ฯ

สห สจเจ กเต มยหิ วิสเวเคน เวชิต
อพฺมุชิตฺวาน วุฏฺฐาสี อโรโค วาสี ๑ มาณโว
สจฺเจน เม สโม นตฺถิ เอสา เม สจฺจปารมีติ ฯ

กณฺหทีปายนจริยํ เอกาทสํ ฯ

ทฺวาทสํ สุตฺโตสมจริยํ

[๓๒] ปุณาปริ ยทา โหมิ สุตฺโตสม มหิปตี
คหิตฺโต ปิริสาเทน พฺราหฺมณฺเณ สงฺกโร สรี ฯ
ขตฺติยานํ เอกสตี อวฺมุชิตฺวา กรตเล
เอเต สมฺมมิตฺตาเปตฺวา ยถฺยตฺถ อุปนยิ มมํ ฯ
อปาจฺฉิ มํ ปิริสาโท ก็ ตฺวํ อิจฺฉสิ นิสฺสชํ
ยถาเมตี เต กาทามิ ยถิ เม ตฺวํ ปุเนหิสิ ฯ
ตสฺส ปฺมุชิตฺวาน ปญฺเห อากมณํ มม
อุปคณฺตฺวา ปุริ รมมํ รชฺชํ นิยุยาถยิ ตทา ฯ
อนุสฺสริตฺวา สตี ฐมมํ ปุพฺพกํ ชินเสวิตํ
พฺราหฺมณฺสฺส ฐนํ ทตฺวา ปิริสาทํ อุปากมึ ฯ
นตฺถิ เม สสโย ตตฺถ ฆาณฺยิสฺสตี วา น วา
สจฺจวาจानุรฺกขณฺโต จีวิตํ จชิตฺมุปากมึ
สจฺเจน เม สโม นตฺถิ เอสา เม สจฺจปารมีติ ฯ

สุตฺโตสมจริยํ ทฺวาทสํ ฯ

#๑ ม. ย. จาสี ฯ

เตรสมํ สุวณฺณสามจริยํ

[๑๓] สามี โยธา วเน อาสี สกุเกน อภินิมิตโต
ปวเน สีหพุกฺเขหิ เมตฺตายนฺมฺปนามยํ ๑
สีหพุกฺเขหิ ทีปํหิ อจฺเจหิ มหิเสหิ จ
ปสทมิคฺวารเหหิ ปรีวเรตฺวา วเน วสี ๑
น มํ โกจิ อุตฺตสฺติ นปีหํ ภายามิ กสฺสจि
เมตฺตยา พฺเลนฺอุปฺตฺตทฺโร รามามิ ปวเน ตทาติ ๑
สุวณฺณสามจริยํ เทรสมํ ๑

จุกุทสมํ เอกราชจริยํ

[๑๔] ปุณาปริ ยทา โหมิ เอกราชาติ วิสฺสุโต
ปรมํ สีลํ อธิญฺจาย ปสาสามิ มหามหํ ๑
ทส กุสฺลกมฺมปฺเถ วตฺตตามิ อนวเสสโต
จตุหิ สงฺกหฺวตฺตฺตฺหิ สงฺกณฺหามิ มหาชนํ ๑
เอวํ เม อปฺปมตฺตสฺส อิทฺ โลเก ปฺรตฺถ จ
ทพฺพเสโน อฺปาคนฺตฺวา อจฺฉินฺนทฺนโต ปุริ มม ๑
ราชูปชีเว นิคเม สพลญฺเจ สรญฺจเก
สพฺพํ หตฺถคตฺ กตฺวา กาสฺยา นิกฺขณฺนิ มม ๑
อมจฺจมนฺทลํ รชฺชํ ผิตฺ อนฺเตปฺริ มม
อจฺฉินฺนทิวาน คหิตฺ ปิยปฺตฺตฺว ปสฺสหํ
เมตฺตยา เม สโม นตฺถิ เอสา เม เมตฺตาปารมิติ ๑
เอกราชจริยํ จุกุทสมํ ๑

ปณฺณรสมํ มหาโลมหํสจฺริยํ

[๓๕] สุตานเ เสยฺยํ กปฺเปมิ จวญฺจิกํ อุปนิชาย ๑
คามมณฺฑลตา อุปาคนฺตฺวา รุปํ ทสฺเสนฺติ นปฺปกํ ฯ
อปเร คนฺธจฺจ มาลจฺจ โภชนํ วิวิธํ พหุ
อุบายนานิ อุปเนนฺติ หญฺจา สํวิคฺคฺมานสา ฯ
เย เม ทุกฺขํ อุปฺหรนฺติ เย จ เทนฺติ สฺขํ มม
สพฺเพสํ สมโก โหมิ ทยา โกโป น วิชฺชติ ฯ
สุขทุกฺเข ตฺลาภูโต ยเสสฺส อยเสสฺส จ
สพฺพตฺถ สมโก โหมิ เอสา เม อุปฺกฺขาปารมิตี ฯ
มหาโลมหํสจฺริยํ ปณฺณรสมํ ฯ

ตสฺสุทฺททานํ

ยฺชชโย โสมนสฺโส อโยฆริเกเสน จ
โสณนฺโท มุคคฺโข กปฺปราชา สจฺจสฺวหโย ฯ
วญฺญโก มจฺจราชา จ กณฺหทีปายโน อิติ
สฺตสโสม ปฺเร ๒ อาสิ สาโม จ เอกราชา ๓ จ
อุปฺกฺขาปารมิตี อาสิ อิติ วุคฺคํ มเหสินา ฯ
เอวํ พหุวิธํ ทุกฺขํ สมฺปตฺติจฺจ พหุวิธํ
ภวาทเว อนฺภวิตฺวา ปตฺโต สมฺโพธิมฺตฺตมํ ฯ
ทตฺวา ทาทพฺพกํ ทานํ สีลํ ปฺเรตฺวา อเสสโต
นิกฺขมฺมปารมิตี คนฺตฺวา ปตฺโต สมฺโพธิมฺตฺตมํ ฯ

#๑ ม. อุปนิชayah ๑ ย. นิชayah ๑ ๒ ม. ย. ปฺน อาสิ ๑ ๓ ม. ย. เอกราชหุ ๑

ปณฺฑิตฺเต ปฺริปฺจูจฺฉิตฺวา วิริยํ กตฺวาน อุตฺตมํ
ขนฺตฺติยา ปารมี คฺนตฺวา ปตฺโต สมนฺโพธิมุตฺตมํ ฯ
กตฺวา ทพฺพหฺมธฺมฺมจฺฉานํ สจฺจวาจา นฺนรฺกฺขิย
เมตฺตตาย ปารมี คฺนตฺวา ปตฺโต สมนฺโพธิมุตฺตมํ ฯ
ลาภาลาภฺย สยเส สมนฺมานนา วมนเน
สพฺพตฺต สมนฺโก หุตฺวา ปตฺโต สมนฺโพธิมุตฺตมํ ฯ
โกสชฺชํ ภยโต ทิสฺวา วิริยารมฺภญฺจ เขมโต
อารทฺธวิริยา โหถ เอสา พุทฺธานุสาสนี ฯ
วิวาทํ ภยโต ทิสฺวา อวิวาทญฺจ เขมโต
สมคฺคา สขิลา โหถ เอสา พุทฺธานุสาสนี ฯ
ปมฺาทำ ภยโต ทิสฺวา อปฺปมฺาทญฺจ เขมโต
ภาเวถญฺจจฺฉิกิํ มคฺคิํ เอสา พุทฺธานุสาสนี ฯ

อิตฺถิํ สุทํ ภควา อตฺตโน ปุพฺพจฺริยํ สมนฺภาวยมาโน
พุทฺธาปทานิยํ นาม ฐมฺมปฺริยายํ อภาสิตฺถาติ ฯ
จฺริยาปิฎกํ นิฏฺฐิตํ ฯ

[๑]

- #๑ ย. ยสฺมา ปน อัย ปาลี ปรมฺปราย ลิกฺขิตา
- # วิปลฺลตฺตถกฺขรา ตสฺมา สายํ สฺนฺนฺจ วิโสธิตา
- # ปณฺณาสี โหติ นามเน อนฺนเถเรน ชีมตา
- # สาสนฺนฺจฺฉิตฺกामเน พหุคฺนฺเชสุ อากตฺ
- # อตฺถิํ สฺสนฺทิตฺวา มยา ตสฺส เตเชน ปาณิโน
- # สมิทฺธสงฺกปฺปา โหนฺตุ เทวา รกฺขนฺตุ สาสนิ ฯ
- # จฺริยาปิฎกปาติ สมนฺตฺตา ฯ

สโมธานกถา ๑

[๑๖] ทเสเต ปารมี โหนฺติ ทเสเต อุปปารมี
ปรมตฺถา ทส โหนฺติ โโพธิยา ปริปาจนา ฯ
สิวิราชสฺส เสฏฺฐสฺส ทานปารมิตา ภเว
เวสฺสฺสนฺตโร จ เวลาโม ภวนฺติ อุปปารมี ฯ
อกิตฺติวิสยฺหทานน โหนฺติ ตา อุปปารมี
กุกฺกุฏสีลสฺส โส ภูโต ปรมตฺถา ทานปารมี ฯ
มหากปิ จ ฉทฺทนฺโต นาโค จ มาตุโปสโก
สีลปารมิตา ยนฺติ อิติ วุตฺตํ มहेสิณา ฯ
จมฺเปยฺยโก ภูริทตฺโต สีเลน อุปปารมี
สงฺขปาโล จ โย ธีโร ปรมตฺถา สีลปารมี ฯ
ยฺชชโย จ โควินฺโท หตฺถิปาโล จ โย ฌโร
ภลฺลาติ โย สฺสาโม จ
มจฺเทโว นิมิ เจว โหนฺเตตา อุปปารมี ฯ
มโหสฺสโต ฌนฺรภูโจ กุณฺฑโล จาปี ตณฺฑิโถ
ติตฺติโร จ สกุโณ จ โหนฺเตตา อุปปารมี ฯ
วิธูโร สมภโว ปญฺญา อุภอตา โหนฺติ ปารมี
โย สิสฺโส อจฺริยํ โปรา สุริยพฺุราหฺมโณ มาตงฺโก ฯ

#๑ ม. ย. สโมธานกถา นตฺถิ ฯ

สตุตฺถสตุตฺถจ ปรมตฺถา	เอตา เว ปณฺญาปารมี
สีลวา วิริโย ราชา	ชาติกั ชานกา วิภู ๑
ทพฺพปรกฺกโม อาสี	ปรมตฺถา วิริยปารมี
มหากปิ ปญฺจ ครุกา	วิริยา โหนฺติ ปารมี ๑
ธมฺมปาโล กุมาโร จ	ขนฺติยา โหนฺติ ปารมี
อุปปารมีติ วุจฺจนฺติ	ธมฺมาธมฺมิกททฺทวา ๑
ขนฺติวาเทน ปรมตฺถา	ขนฺติปารมีปุริยา
พุทฺธภูมึ กเวสนฺโต	อกาสิ ทุกกริ พหุ ๑
ตถฺฐปริสจฺจคณฺ	สสวณฺณกชาติกั
สจฺเจนคฺคินิพฺพาปีโต	เอสา ปารมิตา ภเว ๑
อุทเท มจฺโณ ภวิตฺวาน	อกาสิ สจฺจมุตฺตมึ
มหาเมฆึ ปวสฺเสสิ	เอสา เม สจฺจปารมี ๑
สจฺเจน นาวั ตาเรสิ	ธีโร สุปารปณฺฑิโต
วิสั สจฺเจน ฆาณฺเฐสิ	กณฺหทีปายโน อิติ ๑
สจฺเจน วานโร หุตฺวา	คจฺจกา โสตี ตริ ตทา
เอสา ปารมิตา สตุตฺถ	โหนฺติ ตา อุปปารมี ๑
สุตฺโตโม นาม ราชา	รกฺขนฺโต สจฺจมุตฺตมึ
โมเจติ เอกสตี ขเตย	ปรมตฺถา สจฺจปารมี ๑
อธิฏฺฐาเนน ก็ ญฺนโท	ปารมี ภวตี ตทา
ทุโก มาตจฺจโย เจว	อธิฏฺฐานอุปปารมี ๑

มุกพุกเขน ปรมตถา อธิฏจัน อาสี ปารมี
มหากโณห จ เมตตาย ตตถ จ ราชโสธนา ฯ
เอสา ทูริธา อุกขาตา เมตตاپารมิตา ภเว
สีเลน พุรหุมทตโต จ โย วาย คณทิตินทโก ฯ
อกาสี นนุโท ปียสส โหนติ ตา อุปปารมี
เอกราเชน ปรมตถา นตถิ เมตตาย อีทิสो ฯ
เทว สุวา อุปปารมี ปรมตถา โลมหंसัน
เอตา ทส ปารมี มยหิ ปฏิวโส อคฺคโพธิยา ฯ
ทสโต ปรมมา นตถิ ทสโต นตถิ อุณกา
อนูนานธิกา สพฺพา ปูริตา ทสปารมิตี ฯ

สโมธานกถา นิฏฺจिता

จรยาปิฎกํ สมตฺตํ ฯ
